BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
LXII
F
31
NAPOLI

LXII
F
9 3 Φ

LXII
F
3Φ

PETRI LAMBECII HAMBVRGENSIS,
SACRÆ CÆSAREÆ MAIESTATIS
CONSILIARII, HISTORIOGRAPHI AC BIBLIOTHECARII,

COMMENTARIORVM
DE
AVGVSTISSIMA
BIBLIOTHECA CÆSAREA VINDOBONENSI
LIBER SEXTVS.

B. R. NEAPOLIN.

VINDOBONÆ, Typis Matthæi Coſmerovij, Sac. Caſ. Majeſt. Typogr.
ANNO M DC LXXIV.

NAPOLI

IMP. CÆS.
LEOPOLDO I,
DIVI FERDINANDI III F.
AVGVSTO:
PIISSIMO FORTISSIMOQVE PRINCIPI:
VICTORI AC TRIVMPHATORI
INVICTISSIMO:
PATRI PATRIÆ
ET
VIGILANTISSIMO SALVTIS PVBLICÆ CONSERVATORI:
GERMANIÆ, HVNGARIÆ, BOHEMIÆ, DALMATIÆ, CROATIÆ ET SCLAVONIÆ
REGI:
ARCHIDVCI AVSTRIÆ; &c.
PETRVS LAMBECIVS HAMBVRGENSIS,
NVMINI MAIESTATIQVE EIVS
DEVOTISSIMVS,
SALVTEM ET PROSPERITATEM PERPETVAM.

QUandoquidem peropportunè contigit, Sextum hunc Cōmentariorum meorum de Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ Librum illo ipſo die abſolvi, qui Tuæ, SACRATISSIME INVICTISSIMEQVE IMPERATOR, feliciſſimæ Nativitati ſacer eſt, ambabus, ut ajunt, manibus fauſtiſſimum hoc arripio omen, nec fortuito caſu, ſed ſingulari Providentiæ Divinæ ductu id factum eſſe arbitror. Dum enim S. CÆS. MAJESTATI TVÆ totus Terrarum Orbis natalitijs acclamationibus & votis venerabundus gratulatur, nihil profectò optatius & jucundius mihi accidere potuit, quàm eâ bea-

ri occaſione, ut non nudis tantùm verbis debito pietatis officio privatim ſatisfaciam, verùm etiam publico aliquo, & eo quidem omnibus, ut ſpero, futuris ſeculis perennaturo monumento, re ipsâ me oſtendam tanti támque univerſalis gaudij participem. Ad ſacros itaque Pedes Tuos, SAPIENTISSIME SIMVL AC POTENTISSIME IMPERATOR, humilimè procumbens, duplex hîc Tibi ſiſto Juriſconſultorum & Medicorum veterum Græcorum manuſcriptorum agmen, & quicquid utrique perluſtrando ac recenſendo longè majori difficultate, quàm primâ fronte videtur, impendi laboris, natalitiæ venerationis titulo demiſſiſſimè offero; minimè dubitans, quin pro incomparabili Indulgentiâ, quâ omnes Principes Chriſtianos unicè ſuperas, ſinceram fideliſſimæ intentionis meæ fiduciam clementiſſimè accepturus, & eximiam illam Benignitatem, quâ me ac curæ meæ commiſſam Auguſtiſſimam Bibliothecam Tuam hactenùs proſecutus es, conſtantiſſimo affectu deinceps continuaturus ſis. Quod ſupereſt, DEVM OPT. MAX. ardentiſſimis precibus oro & obteſtor, ut S. CÆS. MAJESTAS TVA & præſentem hunc trigeſimum quintum Natalem, &, quoaduſque longiſſimus vitæ humanæ extendi poteſt terminus, plurimos alios quàm fortunatiſſimè celebret, atque Sacri Romano-Germanici Imperij Tranquillitatem, Libertatem & Gloriam contra inſolentiſſimorum omniaque Divina & humana Jura conculcantium hoſtium perfidas inſidias, fraudulentas corruptelas, & pluſquam barbaricam rabiem vigilantiſſimis fidelium Conſiliorum excubijs, ſeveris in execrandos Patriæ proditores animadverſionibus, & glorioſis juſtiſſimorum Armorum Triumphis perpetuò conſervet, tueatur & augeat. Vindobonæ d. IX Junij A. C. cIↄ Iↄc LXXIV.

PE-

PETRI LAMBECII HAMBVRGENSIS
LIBRI SEXTI
COMMENTARIORVM
DE AVGVSTISSIMA
BIBLIOTHECA CÆSAREA
VINDOBONENSI
PARS PRIMA,

quâ continetur

Catalogus Manuſcriptorum Codicum *Juridicorum Græcorum* ſecundùm præſentem collocationis eorum ſeriem, & novum ordinem numerorum, quibus ijdem nunc notati ſunt.

I.

PRimus (1) Codex manuſcriptus *Juridicus Græcus* eſt *membranaceus* pervetuſtus & optimæ notæ in *folio*, conſtátque folijs *trecentis quadragintaſex*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

(1) Fuit is etiam olim inter Codices MStos Iuridicos Græcos primus.

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 281 pag. 2, *Sexaginta Librorum Baſilicorum univerſi Juris Romani*, quos Græci vocant Ἑξηκοντάβιβλον, auſpicio & autoritate Imperatorum Conſtantinopolitanorum (2) *Baſilij Macedonis*, (3) *Leonis Philoſophi* ſeu *Sapientis*, & (4) *Conſtantini Porphyrogeniti*, collectorum, editorum & emendatorũ, *Ecloga* & *Synopſis*, in *Titulos trecentos quadraginta octo*, *ordine alphabetico diſpoſitos*, diviſa; ita nẽpe ut litera A comprehendat

(2) Is primus huic Operi admovit manum, ſed non abſolvit.

A Titu-

(3) Is à patre inchoatum Opus abſolvit, & operâ Sabbatij Protoſpatharij *promulgavit.* (4) *Is idem Opus, ab Avo & Patre compoſitum, recognovit, emendavit, &* Baſilica repetitæ prælectionis *edidit.*

Titulos *ſeptuaginta unum*, quorum *primus* eſt Περὶ Ἀγγαρειῶν καὶ παραγγαρειῶν, ſive, *de Angarijs & Parangarijs*, &c; litera B Titulos *ſeptem*, quorum *primus* Περὶ Βαθμῶν συγγενείας, ſive, *de Gradibus cognationis*; litera Γ Titulos *novem*, quorum *primus* Περὶ Γάμων νομίμων, ſive, *de Nuptijs legitimis* &c; litera Δ Titulos *quadraginta quatuor*, quorum *primus* Περὶ Δαπανημάτων ἐν πράγματι ἀλλοτρίῳ γινομένων, ſive, *de Sumptibus in re alienâ factis*; litera E Titulos *quadraginta duos*, quorum *primus*, Περὶ Ἐγγυητῶν, ſive, *de Fidejuſſoribus*; litera Z Titulos *duos*, quorum *primus* Περὶ Ζημιούντων ἀνθρώπων τε καὶ ἀλόγων, ſive, *de Hominibus & brutis animalibus, damnum pauperiémve facientibus*, &c; litera H Titulum *unicum* Περὶ Ἡμερῶν ἀπράκτων, ſive *de Diebus feriatis*, &c; litera Θ Titulos *tres*, quorum *primus* Περὶ Θεάτρων καὶ θυμελικῶν, ſive, *de Theatris & Thymelicis*, &c; litera I Titulos *quatuor*, quorum *primus* Περὶ Ἱερῶν, ſive, *de Sacris*; litera K Titulos *viginti octo*, quorum *primus* Περὶ Κακοτρόπων, ſive, *de Impoſtoribus*, &c; litera Λ Titulos *quinq;*, quorum *primus* Περὶ τῶν Λάθρα, ſive, *de ijs, quæ clàm*; litera M Titulos *novendecim*, quorum *primus* Περὶ Μαθηματικῶν, ſive, *de Mathematicis*; litera N Titulos *ſeptem*, quorum *primus* Περὶ Ναυτικῶν ἐνοχῶν, ſive, *de Nauticis obligationibus*; litera Ξ Titulum *unicum* Περὶ τοῦ Ξενῶνος τοῦ ὁσίου Σαμψών, ſive, *de Hoſpitali S. Xenonis*; litera O Titulos *novem*, quorum *primus* Περὶ Ὁδοῦ δημοσίας τε καὶ ἀγροικικῆς καὶ ἰδιωτικῆς, καὶ πλατείας, ſive, *de Via publicâ, ruſticâ, privatâ, & latâ*; litera Π Titulos *triginta ſeptem*, quorum *primus* Περὶ Παίδων φυσικῶν ἤτοι νόθων, ſive, *de Liberis naturalibus ſeu nothis*, &c; litera P Titulos *duos*, quorum *primus* Περὶ Ῥημάτων σημασίας, ſive, *de Verborum ſignificatione*; litera Σ Titulos *duodecim*, quorum *primus* Περὶ Σταυροῦ τιμίου, ſive, *de Venerabili Cruce*; litera T Titulos *tredecim*, quorum *primus* Περὶ Ταβουλαρίων, ſive, *de Tabularijs*; litera Υ Titulos *quindecim*, quorum *primus* Περὶ Ὕβρεων, ſive, *de Injurijs*; litera Φ Titulos *novem*, quorum *primus* Περὶ Φαλκιδίου, ſive, *de Falcidiâ*; litera X Titulos *quatuor*, quorum *primus* Περὶ Χηρῶν, ſive, *de Viduis*; litera Ψ Titulos *tres*, quorum *primus* Περὶ Ψευδομαρτύρων, ſive, *de Falſis teſtibus*; litera Ω Titulum *unicum* Περὶ Ὡρειαρίων, ſive, *de*

Hor-

Horreariſs. Omnibus autem hiſce *Titulis* reſpectu dignitatis ſeu excellentiæ extra ordinem alphabeticum & ſine numero præfixus eſt *Titulus* Περὶ τῆς ὀρθοδόξου Πίστεως τῶν Χριστιανῶν, καὶ τοῦ μηδένα κατατολμᾶν περὶ αὐτῆς δημοσίᾳ ἀμφισβητεῖν, hoc eſt, *de orthodoxâ Chriſtianorum Fide, & ut nemo de eâ publicè contendere audeat.* Poſt generalem igitur omnium ſuprà memoratorum *trecentorum quadraginta octo Titulorum Indicem alphabeticum*, qui integris *ſeptem folijs* conſtat, & præfixam habet hanc Inſcriptionem, Πίναξ ἀκριβὴς τῶν Βασιλικῶν ξ' βιβλίων σὺν (1) παραπομπαῖς κατὰ στοιχεῖον, ſequitur porrò ipſa *Ecloga & Synopſis*; quæ inſcribitur atque incipit hoc modo: Ἐκλογὴ καὶ Σύνοψις τῶν Βασιλικῶν ξ' βιβλίων σὺν παραπομπαῖς κατὰ στοιχεῖον, τοῦ περὶ Πίστεως μόνου τίτλου προτεθέντος πάντων τῶν στοιχείων διὰ τὸ τίμιον. Πέρὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως τῶν Χριστιανῶν, καὶ τοῦ μηδένα κατατολμᾶν περὶ αὐτῆς δημοσίᾳ ἀμφισβητεῖν. Ἀνάγνωθι βιβλίον α' καὶ δ', ἐν οἷς φησί. Χριστιανός ἐστιν, ὁ πιστεύων εἶναι μίαν Θεότητα &c. In fine autem totius *Eclogæ & Synopſeos* exſtat hæc *Inſcriptio:* Εἴληφε τέλος ἡ Ἐκλογὴ τῶν Βασιλικῶν ἑξήκοντα βιβλίων σὺν παραπομπαῖς κατὰ στοιχεῖον. Adjuncta etiam eidem Operi paſſim ſunt varia *antiqua græca Scholia marginalia;* videtúrq; Exemplar hoc manuſcriptum *Cæſareum* omninò ſimile eſſe illi, quod Princeps Juriſconſultorum omnium, qui poſt *Papiniani* & *Vlpiani* tempora uſque ad noſtram ætatem floruerunt, *Jacobus Cujacius Toloſanus*, in Epiſtola dedicatoriâ, Commentario ſuo in Titulum Pandectarum de Excuſationibus tutorum A. 1564 præfixâ, refert ſe dono accepiſſe à Nobiliſſimo Ampliſſimoque Viro, Dn. *Joanne Jacobo Cambrayo*, Magiſtro Libellorum Regis Galliæ, & Vniverſitatis Bituricenſis Cancellario, qui illud ex Legatione *Conſtantinopolitanâ* ſecum detulerat. Expreſsè enim idem *Cujacius* ibi teſtatur, inſcriptum id fuiſſe Ἐκλογὴν καὶ Σύνοψιν τῶν Βασιλικῶν ξ' βιβλίων σὺν παραπομπαῖς κατὰ στοιχεῖον, & *non inelegans omnium* Βασιλικῶν *Compendium* nuncupat. Eandem *Synopſin Baſilicorum* ex Codice antiquo manuſcripto, à *Joanne Sambuco Hungaro-Tirnavienſi Tarenti* apud *Calabros* reperto, edidit quidem *Joannes Leunclavius græcè* & *latinè* Baſileæ apud Euſebium Epiſcopium A. 1575 in folio, non tamen eo ordine, quo compoſita fuerat, nempe *non* κατὰ στοιχεῖον ſive *ſecundùm ſeriem alphabeticam*, ſed pro lubitu valdè interpolatam, & *ſecundùm ordinem ipſorum Baſilicorum;* ut ipſe *Leunclavius* in Proœmio ſuo ad *Franci-*

(1) Παραπομπαὶ *ſignificant hic* Indicationes locorum ſimilium, *quas vulgò vocant* Remiſſiones.

ſcum de Stiten indicat his verbis: *Quod ordinem Titulorum attinet, Græci ſecuti ſunt eum, quem primæ ſingulorum in verbis literæ poſcerent. Eum cùm viderem non parum confuſionis propterea pariturum, quòd nullo modo fieri poſſit, ut hâc in parte Latina converſio Græcis elementis reſpondeat, ipſum ordinem librorum, qui fuiſſet in Baſilicis, ſequi malui, vel hâc quoque de causâ, quandam ut quaſi ſpeciem integrorum lectori repræſentaremus.* Hæc de editione illâ ſuâ græco-latinâ ipſe *Leunclavius*. Etſi autem ego Codicem iſtum manuſcriptum *Sambuci* in *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ* diligentiſſimè quæſiverim, utpote cui tota ipſius Bibliotheca, exceptâ duntaxat exiguâ parte, quæ poſt ejuſdem obitum quâ neſcio ratione inde avulſa eſt, etiam nunc inſerta eſſe cernitur, invenire tamen eum hactenùs non potui, nec ulla ferè indagandi ac recuperandi ejus ſpes ſupereſt. Quod porrò ad *exemplar editionis Leunclavianæ impreſſum* attinet, exſtat uſque ad hunc diem in *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ* illud ipſum, ſatis eleganter compactum & Aquilâ Imperiali inſignitum, quod *Joannes Sambucus Imp. Maximiliano IIdo* A.C. 1576 d. 23 Martij obtulit; ut ipſe ibidem propriæ manûs inſcriptione teſtatur hoc modo: *A. M D LXXVI d. XXIII Martij, Imp. Cæſ. MAXIMILIANO II & DN. DN. ſuo ſemper clementiſſimo ſubjectiſſimus clientulus, Conſiliarius & Hiſtoricus Joannes Sambucus:*

Sarmaticis poſtquam rebus præfectus & Orbi es,
Arma Getham contra conſiliumve para.
Hos tere, pervaſta; ſubeant tua Sceptra Tyranni,
Nati natorum hos contineantq; jugo.
Surgent hinc meritis præconia, lauſq; triumphis,
Et Capitolinis gloria major erit.
Poſt ubi pacâris res Chriſti, totius Orbis,
Cognatum repetant ſidera celſa Deum.

Hucuſque *autographum* illud *Sambuci Epigramma dedicatorium*. Quod ſupereſt, ſi quis de *Baſilicis Juris*, eorúmq; ſuprà memoratâ *Eclogâ & Synopſi* plura ſcire deſideret, is conſulat præ cæteris *Jacobum Cujacium* lib. 6 Obſervationum Juris cap. 9, lib. 16 cap. 10, lib. 17 cap. 31, lib. 18 cap. 37 & 38; *Dionyſium Gothofredum* & *Gentianum Hervetum* in Præfationibus Librorum aliquot Baſilicorum, Hanoviæ typis Wechelianis A. 1606 latinè editorū in folio; *Carolum Labbæum* in Obſervationibus & Emendationibus in Synopſin Baſilicorum, Lutetiæ editis A. 1606 in octavo; *Joſephum Mariam Suareſium, Epiſcopum Vaſionenſem,* in Notitiâ Baſilicorum, quæ Baſilicorum

rum Libris ſexaginta, in ſeptem Tomos diviſis, & à *Carolo Annibale Fabroto* A. 1647 Lutetiæ Pariſiorum ſumptibus Sebaſtiani Cramoiſy græcè & latinè in folio editis, præfixa eſt, ac deniq; *Jacobum Gothofredū* in Manuali Juris, & quidem Hiſtoriæ Juris Civilis Romani cap 6.

Secundò, & quidem à fol. 282 pag. 1 uſque ad fol. 298 pag. 1, *Imperatorum aliquot Conſtantinopolitanorum Novellæ Conſtitutiones*; nempe Imò *Imp. Romani I* ſive *Senioris Novella abbreviata*, & in *octo* Capita diviſa, cujus titulus & principium: Μηνὶ σεπτεμβρίῳ ἰνδικτιῶνος η', ἔτους ἀπὸ κτίσεως κόσμου (1) ςυμγ', Ῥωμανὸς, (2) Κωνσταντῖνος, (3) Στέφανος, καὶ Κωνσταντῖνος, πιστοὶ θεῷ βασιλεῖς Ῥωμαίων. Α'· Περὶ τῶν ἀπὸ τῆς προῤῥηθείσης ἰνδικτιῶνος καὶ ἔτους κωλυομένων προσώπων κατὰ πρᾶσιν ἢ δωρεὰν, ἢ κληρονομίαν, &c; IIdò, ejuſdem *Imp. Romani Senioris Novella integra de potentibus in conſortia pauperum ſuccedentibus*, cujus principium: (4) Ἀνθρώποις ἐστὶ ζηλωτὸν καὶ περισπούδαστον &c; IIItiò, *Imp. Conſtantini Porphyrogeniti Novella de potentibus in prædia pauperum ſuccedentibus*, cujus principium: (5) Παρὰ πολλῶν ἀνέμαθεν ἡ ἐκ Θεοῦ βασιλεία ἡμῶν &c; IVtò, ejuſdem *Imp. Conſtantini Porphyrogeniti Novella de militaribus fundis*, cujus principium: (6) Ὥσπερ ἐν σώματι κεφαλὴ &c; Vtò, *Imp. Romani IIdi*, ſive *Junioris Novella de militaribus fundis*, cujus principium: (7) Ἐάν τινες μερίδας τινὰς ἀπὸ στρατιωτικῶν κατέχωσι τόπων &c; VItò, *Imp. Nicephori Phocæ Novella de Monaſterijs, Hoſpitalibus & Gerocomijs, ne nova exſtruantur, ſed antiqua conſerventur*, cujus titulus & principium: Τοῦ κυροῦ Νικηφόρου τοῦ βασιλέως ἡ νέα νομοθεσία. (8) Ὁ τοῦ Πατρὸς Λόγος πολύν τινα τὸν λόγον τῆς ἡμῶν ποιούμενος σωτηρίας &c; VIImò, *Imp. Romani Senioris Novella de alienatione fundorum & prælatione cognatorum & conſortium*, cujus principium: (9) Παλαιὸς νόμος ἐστὶν, ἵνα μηδεὶς παντελῶς παρὰ συγγενῶν ἢ κοινωνῶν ἐμποδίζηται πωλεῖν &c; VIIIvò, *Imp. Romani Senioris Novella de reſcindendâ venditione, déq; agentibus duplan-*

(1) *Anno Mundi* 6443, *ſive A.C.* 935. (2) *Is eſt* Imp. Cõſtantinus Porphyrogenitus, *Imp.* Romani Senioris *gener.* (3) *Hi duo, nempe* Stephanus *&* Conſtantinus, *fuerunt filij Imp.* Romani Senioris, *& à patre Collega Imperij aſſumpti ſunt, quemadmodum ipſe Collega Imperij aſſumptus fuerat à genero ſuo* Cõſtantino Porphyrogenito.

(4) *Exſtat ea græce & latinè in Leunclavianâ Synopſeos Baſilicorum Appendice pag.* 37; *in Jure Græco-Romano Freberi Tom. II pag.* 158; *& in Caroli Labbæi Appendice Obſervationum & Emendationum in Synopſin Baſilicorum, pag.* 1. (5) *Exſtat ea græcè & latinè in Leunclav. Synopſ. Baſilic. Append. pag.* 14 *& in Jure Græco-Rom. Freb. Tom. II p* 142. (6) *Exſtat ea gr. & lat. apud Leuncl. p.* 17; *apud Freber. Tom. II p.* 144, *& apud Carol. Labb. p.* 26. (7) *Exſtat ea gr & lat. apud. Leuncl. p.* 45, *apud Freber. Tom. II p.* 167, *& apud Carol. Labb. p.* 90. (8) *Argumentum hujus Novellæ, ſive ejuſdem Epitome, ex* Theodori Balſamonis, *Patriarchæ Antiocheni, ſcriptis deſumpta, exſtat græcè & latinè in Leunclavianâ Synopſeos Baſilicorum Appendice pag.* 47. *Abrogationem ejuſdem Novellæ per Imp. Baſilium IIdum ſive Juniorem vide ibidem pag.* 50. (9) *Exſtat quidem hæc Novella græcè & latinè apud Leunclav. p.* 9, *& apud Freber. Tom. II p.* 129, *ſed utrobiq; ea attribuitur Imp.* Conſtantino Porphyrogenito. *In præſtantiſſimo autem hoc Codice MSto Cæſareo expreſſè legitur*: Νεαρὰ τοῦ κυροῦ Ῥωμανοῦ τοῦ γέροντος.

duplandi pretij nomine, cujus principium: (1) Εἰ μὲν ἐνεχόμενοι τῷ ἐγκαλέσαντες &c; IXnò, *Coſma, ſub Imp. Romano Seniore Magiſtri Officiorum, Sententia* (2) *duæ de colonis*, quarum *prima* incipit: Καὶ εἰ μὲν ἐμφυτευτικῶς &c; *ſecunda* autem, Ζητήσεις καὶ περὶ τούτου καὶ ὑπὲρ ἐστι τοῦ τόπου μία ὑποταγὴ &c; Xmò, *Imp. Baſilij IIdi ſive Junioris Novella de præſcriptione quadraginta annorū*, cujus principium: (3) Ἐπειδήπερ ἡ βασιλεία μου, ἀφ' οὗ ἠυτοκρατόρευσε, καὶ τὰς κινουμένας ὑποθέσεις &c.

Tertiò, & quidem à fol. 298 pag. 1 uſque ad fol. 312. pag. 1, *Euſtathij Anteceſſoris Liber de temporalibus intervallis à momento uſque ad annos centum*, qui abſque nomine *Euſtathij* inſcribitur atque incipit hoc modo: Περὶ χρόνων καὶ προθεσμίας ἀπὸ ῥοπῆς ἕως ρ' ἐνιαυτῶν. Α' Περὶ ῥοπῆς. Ἠλευθερώθη δέλη ἐν διαθήκη &c. Exſtat hic Liber *græcè* ſub nomine *Euſtathij* in *Jacobi Cujacij* Operibus, quæ de Jure fecit, & edi voluit, Tom. I columnâ 305; *græcè* autem & *latinè* in *Freberi* Jure Græco-Romano Tom. II pag. 207, & utrobiq; inſcribitur περὶ χρονικῶν διαστημάτων.

Quartò, & quidem à fol. 312 pag. 1 uſque ad fol. 336 pag. 1, *Imperatorum aliquot Conſtantinopolitanorū Novellæ Conſtitutiones*: nempe Imò, *Imp Romani Senioris Novella, potentes arcens ab emptionibus in univerſitate prædij faciendis*, cujus titulus & principium: Νεαρὰ Ῥωμανοῦ τοῦ γέροντος περὶ τοῦ δυνατοὺς ἐξωνήσεις χωρίου ὁμάδα ποιεῖν. (4) Θεσπίζομεν ἐν πάσῃ πόλει καὶ χώρᾳ ἀπὸ τῆς παρελθούσης πρώτης ἰνδικτιῶνος ἐν τῷ ςυλ' ἔτει &c; IIdò, *Imp. Conſtantini Porphyrogeniti Novella de alienatione fundorum & prælatione cognatorum atque conſortium*, cujus principium: (5) Παλαιὸς νόμος ἐστὶ, μηδένα κωλύεσθαι μήτε παρὰ συγγενῶν &c; IIItiò, ejuſdem *Imp. Conſtantini Porphyrogeniti Novella abbreviata de potentibus in prædia pauperum ſuccedentibus*, cujus principium: Θεσπίζομεν, ὅσοι ἀπὸ τῆς ἡμετέρας ἀναῤῥήσεως ἀπὸ τῆς παρελθούσης ιε' ἰνδικτιῶνος &c; IVto, ejuſdem *Imp. Conſtantini Porphyrogeniti Novella abbreviata de militibus*, cujus principium: Συγγράφως πρώην ἐνύρωσε, μὴ ἐξεῖναι τοῖς στρατιώταις, τὰ, ἐξ ὧν ἡ στρατεία ὑπηρετοῦνται, διαπωλεῖσθαι &c; Vtò, ejuſdem *Imp. Conſtantini Porphyrogeniti Novella abbreviata de reſtitutione pretij militarium prædiorum*, cujus principium: (6) Θεσπίζομεν, εἰ καὶ ὥρισαι διὰ τῆς προτέρας νομοθεσίας &c; VItò,

(1) *Exſtat ea gr. & lat. apud Leuncl. p. 43. & ap. Freber. Tom. II p. 165.*
(2) *Exſtat illa græcè & lat. apud Leuncl. p. 44. & ap. Freber. Tom. II p. 166 & 167.*
(3) *Exſtat ea gr. & lat. apud Leuncl. p. 50 & ap. Freber. Tom. II p. 172.*
(4) *Exſtat ea græcè & latinè in Freberi Jure-Græco Romano Tom. II p. 155. Eſt autem hæc reverâ tantum Epitome alterius de eodem argumento Novellæ, cujus paulo antè jam eſt facta mentio.*
(5) *Exſtat ea græcè & latinè apud Leunclav. pag. 12. Diverſa autem hæc eſt ab altera ejuſdem argumenti, cujus paulo antè jam eſt facta mentio. Rectè autem Joannes Leunclavius monet, priorem illam eſſe authenticam, hanc verò poſteriorem epitomatam cum paraphraſi.* (6) *Exſtat ea apud Leunclav. pag. 21 & apud Freber. Tom. II pag. 148.*

VItò, ejuſdem *Imp. Conſtantini Novella abbreviata de fugis mancipiorum, & de jumentis perditis*, cujus principium: (1) Ὑπὲρ ἀπολωλότος ψυχαρίου &c; VIImò, ejuſdem *Imp. Conſtantini Porphyrogeniti Novella abbreviata de non deſerendo judicio ab ijs, qui actionem inſtituunt*, cujus principium: (2) Μὴ ἄλλως τὸν ἐναγόμενον &c; VIIItò, ejuſdem *Imp. Conſtantini Porphyrogenti Novella abbreviata de eo, quòd Judices civiles nihil accipere debeant*; cujus principium: (3) Θεσπίζομεν μηδένα τῶν πολιτικῶν δικαστῶν &c; IXnò, ejuſdem *Imp. Conſtantini Porphyrogeniti Novella abbreviata de ſportulis*, cujus principium: (4) Κελεύομεν τοὺς θεματικοὺς κριτάς &c; Xmò, ejuſdem *Imp. Conſtantini Porphyrogeniti Novella abbreviata de conſuetudinibus*, cujus principium: (5) Κελεύομεν μὴ προσίζεσθαι τι κέρδος &c; XImo, ejuſdem *Imp. Conſtantini Porphyrogeniti Novella abbreviata de Teſtamentis aperiendis*, cujus principium: (6) Ἐπειδὴ αἱ διαθῆκαι τῷ Κοιαίστωρι &c; XIImò, ejuſdem *Imp Conſtantini Porphyrogeniti Novella abbreviata de conſuetudine Scribæ*: cujus principium: (7) Ἐπειδὴ ὁ σκρίβας οὐκ ἔστι τέλειος δικαστής &c; XIIItiò, ejuſdem *Imp. Conſtantini Porphyrogeniti Novella abbreviata de his, qui cædes committunt gladio, vel magnis fuſtibus, vel lapidibus, idq; conſulto*; cujus principium: (8) Ἡ τοῦ Μωϋσέως νομοθεσία ἀποφαίνεται &c; XIVtò, *Imp. Nicephori Phocæ Novella abbreviata de Armenicis fundis, & homicidis*, cujus principium: (9) Θεσπίζομεν, ὅσοι τῶν Ἀρμενίων στρατιωτῶν &c; XVtò, ejuſdem *Imp. Nicephori Phocæ Novella abbreviata de Monaſterijs, Hoſpitalibus & Gerocomijs*, cujus principium: (10) Θεσπίζομεν, ὅσοι μοναστήρια, ξενῶνας καὶ γηροκομεῖα &c; XVItò, ejuſdem *Imp. Nicephori Phocæ Novella abbreviata de Jure prælationis, & quòd potentes à potentibus emere debeant*; cujus principium: (11) Θεσπίζομεν τὴν παρὰ τῶν προβεβασιλευκότων &c; XVIImò, ejuſdem *Imp. Nicephori Phocæ Novella abbreviata de ædificijs*, cujus principium: (12) Ἐπειδήπερ τινὲς τῶν κεκωλυμένων &c; XVIIIvò, ejuſdem *Imp. Nicephori Phocæ Novella abbreviata de ijs, qui ante penuriæ tempus emerunt*; cujus principium: (13) Κελεύομεν, ἐπεὶ ἡ τῶν τεσσαράκοντα χρόνων παραδρομὴ &c;

(1) *Exſtat ea gr. & lat. apud Leunclav. pag 22. & ap Freher. Tom. II pag. 150.*
(2) *Exſtat ea gr & lat. apud Leunclav. p. 23. & ap. Freher. Tom. II pag. 151.*
(3) *Exſtat ea gr. & lat. apud Leuncl. p. 24. & ap. Freber. Tom. II p. 151.*
(4) *Exſtat ea gr. & lat. proximè citatis locis.*
(5) *Exſtat ea ibidem gr. & lat. pag. 25, & Tom. II p. 153.*
(6) *Exſtat ea ibidem gr. & lat. pag. 27, & Tom. II p. 155.*
(7) *Exſtat ea ibidem gr. & lat. pag. 28, & Tom. II p. 155.*
(8) *Exſtat quidem ea gr. & lat. apud Leunclav. pag. 28, ſed valdè mutilè & mendosè.* (9) *Exſtat ea gr. & lat. apud Leunclav. p. 46, & ap. Freber. p. 69.* (10) *Exſtat ea gr. & lat. apud Leunclav. p. 47.* (11) *Exſtat ea gr. & lat. apud Leunclav. pag. 48. & ap. Freber. p. 170.* (12) *Exſtat ea gr. & lat. ibidem.* (13) *Exſtat ea græc. & lat. ibidem.*

&c; XIXnò, *Ecloga ſive Epitome Novellarum Imp. Leonis Philoſophi ſeu Sapientis*, cujus titulus & principium: Ἐκλογὴ τῶν νεαρῶν Λέοντος τοῦ εὐσεβοῦς Βασιλέως. Θεσπίζομεν ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον &c.

Quintò, & quidem à fol. 336 pag. 1 uſque ad fol. 340 pag. 2, *Datianebis Liber de Actionibus ſpecialibus*, cujus titulus & principium: (1) Δατιανήβους περὶ ἰδικῶν ἀγωγῶν. Ἐν τῷ διαπέμπεσθαι βιβλίον, ἀνάγκη ὁρίζεσθαι τὴν ἀγωγήν. χρὴ γὰρ τὸν ταύτην ὑποδεχόμενον διασκοπεῖν, εἰ τῷ φόρῳ ἐκείνῳ ὑπόκειται. ὁρίζεται δὲ &c.

Sextò, & quidem à fol. 341 pag. 1 uſque ad fol. 342 pag. 2, *Teſtandi formula vetuſta*, quâ continetur *Teſtamentum S. Gregorij Nazianzeni, Archiepiſcopi Conſtantinopolitani*, cujus titulus & principium: Τὸ ἴσον τῆς διαθήκης τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. Ὑπατείᾳ Φλαβίου Εὐχερίου καὶ Φλαβίου Εὐαγρίου, τῶν λαμπροτάτων, πρὸ μιᾶς καλανδῶν (2). Γρηγόριος Ἐπίσκοπος τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ζῶν καὶ φρονῶν &c. Primus hoc *Teſtamentum* in lucem edidit V. CL. *Barnabas Briſſonius* lib. 7 de Formulis & ſolennibus Populi Romani verbis, pag. 760 & 761 editionis Pariſinæ in folio, ſed tantùm *græcè*, & vitio Codicis manuſcripti valdè depravatè ac mutile. Edidit deinde idem *Teſtamentum* emendatiùs & auctiùs Eminentiſſimus Cardinalis *Baronius* Tomo quarto Annalium Eccleſiaſticorum in actis anni Chriſti 389, pag. 592, 593 & 594 editionis Plantinianæ, ſed tantùm *latinè* ex interpretatione R. P. *Jacobi Sirmondi*, Soc. Jeſu, ſecundùm duos antiquos Codices manuſcriptos Græcos *Bibliothecæ Vaticanæ*. Subjunxit etiam Card. *Baronius* iſti editioni ſuæ ampliſſimam & eruditiſſimam diſſertationem, quâ ejuſdem *Teſtamenti* genuinitatem ab adverſariorum objectionibus adeò ſolidè vindicat, ut Calvinianus miniſter *Andreas Rivetus* Critici ſui Sacri lib. 3 cap. 22, licet vehementiſſimè cupiat, & thraſonicè glorietur, defenſionem illam improbare aut ſubvertere nec poſſit, nec audeat. Edidit poſteà idem *Teſtamentum græcè* ſimul & *latinè Marquardus Freherus* Tomi ſecundi Juris Græco-Romani paginâ 203, & quidem, ut ipſe ibidem in margine teſtatur, ex antiquo Codice manuſcripto membranaceo *Electoralis Bibliothecæ Palatinæ*; eamq; editionem deinceps *Georgius Michael Lingelshemius* & *Richardus Montacutius* variantibus lectionibus, ex jam memorato Codice MSto *Palatino* deſumptis, locupletârunt. Edidit denique idem *Teſtamentum Federicus Morellus*, Profeſſor Regius

(1) *Ita hoc nomẽ majuſculis literis ibi ſcriptũ eſt; de quo tamen nondum mihi ſatisliquet.*

(2) *Ita ibi ſimpliciter ſcriptũ eſt, nẽpe* πρὸ μιᾶς καλανδῶν *ſine adjectâ mentione ullius menſis, non autem* πρὸ μιᾶς καλανδῶν Ἰανουαρίων, *ut nonnulli ibi legendum eſſe perperàm aſſerunt.*

gius Pariſinus, *græcè* & *latinè* in Appendice Tomi primi Operum *S. Gregorij Nazianzeni*, Pariſijs A. 1609 græcè & latinè apud Claudium Morellum duobus Tomis in folio editorum, & Notis, ex præcedentium editionum collatione collectis, illuſtravit.

Septimò, & quidem fol. 342 pag. 2 & fol. 343 pag. 1, *Moſchionis Præcepta vitæ*, quorum titulus & principium; (1) Μοσχίωνος ὑποθῆκαι. Παραφύλαττε σαυτὸν ἐν παντὶ τῷ βίῳ, &c. (1) *Vide etiam Lib. V horum Commentar. pag. 160 & 161.*

Octavò, & quidem fol. 343 pag. 1 & 2, anonymi cujuſdam Autoris *Obſervatio Chronologica de Biſexto*, cujus titulus & principium: Περὶ Βισέξτου. Τὸ τοῦ βισέξτου ὄνομα ῥωμαϊκόν ἐστι, δηλοῦν τὸ δὶς ἕξ, καὶ ἔστι οὕτως. εἰς τρία μερίζουσι Ῥωμαῖοι τοὺς μῆνας, καὶ τὸ μὲν πρῶτον τοῦ μηνὸς καλοῦσι καλάνδαν, &c.

Nonò, & quidem fol. 343 pag. 2 & fol. 344 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Obſervatio Medica de generatione hominis*, cujus titulus & principium: Περὶ γενέσεως ἀνθρώπου, καὶ ὅθεν τρίτα καὶ ἔννατα καὶ μʹ. Τὸ σπέρμα ἐν τῇ μήτρᾳ καταβαλλόμενον, &c.

Decimò, & quidem à fol. 344 pag. 1 uſque ad fol. 345 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Diſſertatio Geographica de Iſtro ſive Danubio & de Nilo, eorúmq; origine & curſu; quòd nimirùm ambo ſint fluvij Paradiſi, quorum primus in Sacrâ Scripturâ appellatur Phiſon, alter autem Gehon.* Principium hujus *Diſſertationis*, ſeu potiùs (2) *Ecloga*, ſine ullâ inſcriptione ſive titulo eſt tale: Ὅτι ὁ Ἴστρος ὁ ποταμὸς, λεγόμενος Φίσων παρὰ τῇ θείᾳ γραφῇ, καὶ τοῦ Παραδείσου ἐξιὼν, ὥσπερ καὶ οἱ λοιποὶ, Τίγρις, Εὐφράτης καὶ Γηὼν, καὶ ὑποδὺς τοὺς μυχοὺς τῆς γῆς, καὶ εἰς δύσιν ἀπερχόμενος, ἐκδιδοῖ τοῦ Ἀπεννίου ὄρους, τοῦ διήκοντος ἀπὸ τῆς Σικελικῆς θαλάσσης ἕως τῶν Γερμανῶν τῶν πρὸς τῷ βορείῳ ὠκεανῷ, κἀκεῖθεν σύρεται πρὸς ἀνατολὴν, χέει εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον διὰ εʹ στομάτων. οὗτος ἐν τῇ ἀνατολῇ ὀνομάζεται Γάλλης· ἀλλάσσει δὲ τὸ ὄνομα ἐν τῇ δύσει, Ἴστρος προσαγορευθεὶς, καὶ ὑπὸ Θρᾳκῶν Δανούβιος πάλιν καλούμενος. καὶ οὗτος μὲν μέγιστός ἐστι ποταμῶν, ἀλλὰ καθ' ἑαυτὸν μὲν ἧττον τοῦ Νείλου· ὑποδεχόμενος δὲ τοὺς εἰσρέοντας ἐν αὐτῷ, καὶ τοῦ Νείλου μείζων γίνεται. ιζʹ γὰρ ποταμοὶ εἰσβάλλουσιν ἐν αὐτῷ· εἰσὶ δὲ οὗτοι· ἐκ μὲν Σκυθίας εʹ, &c. Notandum autem eſt traditionem hanc *de Danubij ortu in Paradiſo* non ſolùm valdè paradoxam, verùm etiam planè fabuloſam eſſe, fluviúmque Paradiſi, qui in Sacrâ Scripturâ appellatur *Phiſon*, ſecundùm *Flavium Joſephum*, *S. Epiphanium*, *S. Hieronymum*, *S. Auguſtinum*, & reliquos ferè omnes

(2) *Quod enim Diſſertatio hæc aliunde excerpta ſit, ſatis apparet ex primâ voce* Ὅτι.

mnes Scripturæ Sacræ Explanatores, non eſſe *Iſtrum* ſive *Danubium*, ſed *Gangen Indiæ flumen*; quâ de re vide R. P. *Benedictum Pererium*, è Soc. Jeſu Tomi primi Commentariorum & Diſputationum in Geneſin libro tertio, qui inſcribitur *de Paradiſo*, & quidem pag. 104, 105, 106, 107 & 108 editionis Colonienſis in folio, ubi licet de *quatuor fluminibus Paradiſi* eruditè pariter ac prolixè diſſeratur, & ſpeciatim de *Phiſone* ac *Gehone* nova quædam proponatur opinio, *Iſtri* tamen ſive *Danubij* ne unico quidem verbulo fit mentio. Quod ſupereſt, ſi quis de verâ *Danubij* origine, veróque ejus curſu, & de fluvijs, quos in ſe recipit, accuratam & doctam narrationem deſideret, is conſulat *Joannis Cuſpiniani* Chorographiam Auſtriæ, & *Joannis Guilielmi Stuckij Tigurini* doctiſſima Scholia in *Arriani* Periplum Ponti Euxini à pag. 161 uſque ad pag. 187.

Vndecimò, & quidem fol. 345 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Excerptum hiſtoricum de origine Indictionis ab Imp. Auguſto derivatâ*, quæ ſine ulla inſcriptione ſive titulo incipit hoc modo: Ὅτι ὁ Αὔγουστος κινηθεὶς κατὰ Ἀντωνίου, ἐπολέμησε καὶ ἐνίκησε αὐτὸν ἐν τῇ β΄ τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός. ἐν αὐτῷ δὲ καὶ ἐγεννήθη, ὅθεν ἐτίμησεν αὐτὸν ἀρχὴν Ἰνδίκτου κελεύσας αὐτὸν λέγεσθαι· καθὰ καὶ Αἰγύπτιοι τὸν Ἄθυρον ἔχουσιν ἀρχὴν χρόνου καὶ μῆνα πρῶτον. ὁ. μὲν τοι Αὔγουστος, &c.

Duodecimò, & quidem à fol. 345 pag, 1 uſque ad fol. 346 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Excerpta quædam de varijs Menſuris & metiendi modis*, quorum principium: Χρὴ γινώσκειν, ὅτι ὁ μὲν κάλαμος, μεθ᾽ οὗ μετροῦσι τὴν σκαφεῖσαν γῆν τῶν ἀμπελώνων, ὀκτάπους ἐστὶν, ἑκάστου ποδὸς ἀνὰ δύο σπιθαμὰς βασιλικὰς ἔχοντος, &c.

II.

Secundus (1) Codex manuſcriptus *Juridicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *folio*, ptincipio & fine mutilus, conſtátque nunc folijs *ducentis viginti ſex*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

(1) *Fuit is olim inter Codices MStos Iuridicos Græcos quartus.*

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 159 pag. 1, *Sexaginta Librorum Baſilicorum univerſi Juris Romani Synopſis alphabetica*, eodem planè modo, ut in proximè præcedenti Codice, hoc tantùm excepto, quod literæ A prior ac major pars deſit uſque ad hæc verba, (2) Περὶ τοῦ Πραίτωρος Πισιδίας ἀνάγνωθι βιβλίον ϛ΄, τίτλον ζ, &c. In fine autem literæ Ω exſtat hæc ſubſcriptio: Τέλος σὺν Θεῷ τῶν Βασιλικῶν ξ΄ βιβλίων κατὰ στοιχεῖον.

(2) *Vide proximè præcedentē Codicem MStū fol. 41 pag. 2.*

Secun-

Secundò, & quidem à fol. 159 pag. 1 uſque ad fol. 186 pag. 2, *variorum Imperatorum Conſtantinopolitanorum Novellæ Conſtitutiones*, quarũ *prima* eſt *Imp. Romani Senioris de potentibus in conſortia pauperum ſuccedentibus*, quæ incipit: Ἀνθρώποις ἐστὶ ζηλωτὸν καὶ περισπούδαστον, &c. Vide etiam proximè præcedentem Codicem MStum fol. 282 pag. 2.

Tertiò, & quidem à fol. 187 pag. 1 uſque ad fol. 197 pag. 1, *Delectus Legum compendiarius, compoſitus ab Impp. Leone Philoſopho & Conſtantino Porphyrogenito, & in titulos viginti octo diviſus*; cujus titulus & principium: Ἐκλογὴ τῶν νόμων ἐν συντόμῳ, γενομένη παρὰ Λέοντος καὶ Κωνσταντίνου τῶν σοφῶν Βασιλέων. Ἀρχὴ τῶν κεφαλαίων τῆς νεαρᾶς νομοθεσίας. Τίτλος α΄ Περὶ συστάσεως μνηστείας καὶ λύσεως αὐτῆς, κεφάλαιον α΄. (1) Συνίσταται μνηστεία Χριστιανῶν ἐπὶ τοῖς ἐν πρώτῃ ἡλικίᾳ ἀπὸ ἑπταετοῦς χρόνου &c. *Decimus octavus* autem ſive *ultimus* Titulus inſcribitur (2) Περὶ διαμερισμοῦ σκύλων, ſive, de dividendis ſpolijs.

(1) Vide Leunclavianã Synopſeos Baſilicorum Appendicẽ pag. 32. & Ius Græco-Romanum Freheri Tom. II pag. 100.
(2) Vide Ius Græco-Rom. Tom. II pag. 133.

Quartò, & quidem à fol. 197 pag. 2 uſque ad fol. 200 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Collectio variarum Legum ex Imp. Juſtiniani Inſtitutionibus, Digeſtis, Codice & Novellis*; in quâ *Stephani Anteceſſoris* Κώδηξ Ἰουστινιανοῦ σύντομος, ſive, *Codex Juſtinianeus abbreviatus* cùm aliàs ſæpiùs, tùm præcipuè ter nominatim citatur his verbis: Ἐκ τοῦ δευτέρου βιβλίου τοῦ Κώδικος Ἰουστινιανοῦ Στεφάνου Ἀντικένσορος περὶ κληρονόμων ἐνδιαθέτων &c; nec multo pòſt: Ἐκ τοῦ ὀγδόου βιβλίου τοῦ συντόμου Κώδικος Στεφάνου Ἀντικένσορος· Ὁ βίας ἐκτὸς &c; & porrò tertium: Ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὀγδόου βιβλίου τοῦ αὐτοῦ Στεφάνου Ἀντικένσορος, περὶ ἐὰν βίᾳ ἢ ἑτέρῳ τρόπῳ &c. Citatur etiam ibidem τὸ βιβλίον τῶν Παρατίτλων, ſed ſine adjecto nomine Autoris; item *Athanaſij Scholaſtici* ſive *Advocati Liber ex Digeſtis & Codice* hoc modo: Ἀπὸ βιβλίου Ἀθανασίου Σχολαστικοῦ ἐκ τῶν Διγέστων καὶ τοῦ Θ΄ βιβλίου τοῦ Κώδικος. Prætereà citatur quoque ibidem *Joannis Cubidij Anteceſſoris*, qui ab *Antonio Auguſtino* perperàm appellatur *Convidius*, Ποινάλιον ſive *Tractatus de Pœnis* hoc modo: Ἐκ τοῦ Ποιναλίου Ἰωάννου Κουβιδίου Ἀντικένσορος.

Quintò, & quidem à fol. 200 pag. 2 uſque ad fol. 203 pag. 1, *Jus navale Rhodiorum, excerptum ex Libro decimo quarto Digeſtorũ, & in Capita quadraginta ſeptẽ diviſum*; cujus titulus & principiũ: Νόμος Ῥοδίων ναυτικὸς κατ᾽ ἐκλογὴν ἐκ τοῦ τεσσαρεσκαιδεκάτου βιβλίου τῶν Διγέ-

Διγέστων. Κεφάλαιον ά. Εὰν πλοῖον ὁρμᾷ ἐπὶ λιμένα, &c. Exſtat quidem illud *græcè* & *latinè* Tomo ſecundo *Juris Græco-Romani* Freheriani pag. 269 uſque ad pag. 277, ſed in Titulo ſive Inſcriptione pro ἐκ τοῦ ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑ'ΤΟΥ βιβλίου τῶν Διγέστων, hoc eſt, ex *DECIMOQVARTO Libro Digeſtorum*, perperàm legitur ἐκ τοῦ ΙΑ' βιβλίου τῶν Διγέστων, hoc eſt, *ex VNDECIMO libro Digeſtorum.* Quod certè primo intuitu quilibet animadvertet, ſi ipſa Digeſta vel obiter inſpexerit. Libro enim *undecimo* Digeſtorum non agitur *de re nauticâ & lege Rhodiâ*, ſed *de Interrogationibus in jure faciendis & interrogatorijs actionibus; de quibus rebus ad eundem Judicem eatur; de ſervo corrupto; de fugitivis; de aleatoribus; ſi menſor falſum modum dixerit; de religioſis locis & ſumptibus funerum, & ut funus ducere liceat; de mortuo inferendo & ſepulcro ædificando:* at libri *decimi quarti* duobus prioribus titulis agitur *de exercitoriâ actione*, & *de lege Rhodiâ de jactu*, & ex ijs ſuprà memorata *quadraginta ſeptem Capita* præcipuè deſumpta ſunt. Notandum etiam eſt, ijſdem Capitibus tàm in eodem Codice MSto *Cæſareo*, quàm in ſuprà citato *Jure Græco-Romano* auctarij ſive mantiſſæ loco ſubjungi alia *quatuor Juris Juſtinianei loca de naucleris & de naufragio*; ſed neceſſarijs nonnullis indigere emendationibus. Primus enim locus in Codice noſtro MSto exſtat hoc modo: Τοῦ β' τίτλου τοῦ ιά βιβλίου τοῦ Κώδικος. Ὁ ἀρπάζων τι ἐκ τῶν ναυκλήρων, τὸ τετραπλάσιον ἀποδιδότω. Hoc eſt: *Ex ſecundo titulo undecimi Libri Codicis: Qui naucleros rapinâ afficit, quadruplum reſtituat.* Sed tàm ibi, quàm in Jure Græco-Romano pro ex *Titulo ſecundo* legendum eſt *ex Titulo primo.* Reverâ enim deſumptus eſt hic locus *ex Libri undecimi Codicis Juſtinianei lege quinta Tituli primi, de Naviculariis ſeu Naucleris* inſcripti, quæ concepta eſt his verbis: *Ab his, qui in NAVCLEROS prædas egerunt, volumus eorum commodis ſatisfieri, & ideò, ne creſcat in poſterum eorum audacia, ſancimus, ut quicunque in rapinis fuerit deprehenſus, pœnâ quadrupli tenentur.* Hucuſque ipſa verba legis. Vnde patet, errare *Marquardum Freherum*, dum in *Jure Græco-Romano* eandem pravam citationem retinet, & in contextu græco pro ἐκ τῶν ναυκλήρων aſſerit legendum eſſe ἐκ τῶν ναυαγίων, hoc eſt, *ex naufragijs. Secundus* quatuor illorum locorum tàm in Codice MSto *Cæſareo*, quàm in *Jure Græco-Romano* inſcribitur atque incipit his verbis: Ἐκ τοῦ πέμπτου τίτλου τοῦ αὐτοῦ. Ὁ ἰδιωτικὸν φορτίον ἐπιθεὶς τῷ δημοσίῳ &c; hoc eſt: *Ex titulo quinto ejuſdem Libri Codicis. Qui privatum onus impoſuerit*

rit publico, &c. Sed locus hic re verâ deſumptus eſt *ex Libri undecimi Codicis Juſtinianei lege primâ Tituli quarti*, quæ incipit: *Oneri publico ne quis ſarcinam privatam imponat*, &c. *Tertius* ſuprà memoratorum quatuor locorum exſtat in *Jure Græco-Romano* hoc modo: Ἐκ τοῦ πέμπτου τίτλου τοῦ μβ΄ βιβλίου τῶν Διγέστων. Οἱ ἐκ τῆς ἐλεεινοτάτης τῶν ναυαγησάντων ὑποστάσεως ἁρπάζοντες οἱονοῦν, ἢ κερδαίνοντες κατὰ δόλον πονηρὸν, τὸ τετραπλάσιον τοῖς ἀδικηθεῖσι παρεχέτωσαν. Hoc eſt: *Ex titulo quinto libri XLIIdi Digeſtorum. Qui ex miſerabili naufragorum ſubſtantiâ quidvis rapiunt, aut dolo malo lucrantur, quadruplum injuriam paſſis præſtent.* Atenim verò locus hic re verâ deſumptus eſt *ex Libri quadrageſimi ſeptimi Digeſtorum lege prima Tituli noni, de incendio, ruinâ, naufragio, rate, nave expugnatâ* inſcripti, quæ incipit: *Prætor ait: In eũ, qui ex incendio, ruinâ, NAVFRAGIO, rate, nave expugnatâ, quid rapuiſſe, recepiſſe dolo malo, damnive quid in his rebus dediſſe dicetur, in QVADRVPLVM in anno, quo primùm de eâ re experiundi poteſtas fuerit; poſt annum, in ſimplum, judicium dabo.* Vnde patet, locum hunc in Codice MSto *Cæſareo* rectè citari hoc modo: Τοῦ ἐνάτου τίτλου μζ΄ βιβλίου τῶν Διγέστων. *Quartus* deniq; locus, qui incipit: Ὁ βαρυτέρᾳ πραίδᾳ καὶ βίᾳ ἀφελόμενος πράγματα ἀπὸ τοῦ ναυαγίου &c, hoc eſt, *Qui graviori prædâ & vi res aufert ex naufragio* &c, deſumptus eſt ex ejuſdem jam memorati *tituli noñi lege quartâ, § 1*, ubi expreſsè legitur: *Ideóq; ſi graviori prædâ vi adpetita videbitur*, &c. Cæterùm ſi quis *de Eunomiâ* ſive *bonis legibus Reipublicæ Rhodiorum, & curâ rerum navalium*, plura ſcire deſideret, is conſulat potiſſimùm ex antiquis *Strabonem* Geograph. lib. 14, ex recentioribus autem *Vbbonis Emmij* Veterem Græciam illuſtratum Tomo IIItio, *Claudij Bartholomæi Moriſoti* Orbem Maritimum, ſive, Rerum in Mari & littoribus geſtarum Hiſtoriam generalem lib. 1 cap. 30, & *Ludovici Nonnij* Commentarium in *Huberti Goltzij* Numiſmata Antiquæ Græciæ à pag. 274 uſque ad pag. 278.

Sextò, & quidem à fol. 203 pag. 1 uſque ad fol. 204 pag. 1, *Leges militares de pœnis militum, ex Rufo & Tacticis collecta, & in Capita quindecim diviſa*, quorum *primum* inſcribitur atque incipit his verbis: Κεφάλαιον α΄ στρατιωτικῶν ἐπιτιμιῶν ἐκ τῶν Ῥούφου καὶ τῶν Τακτικῶν· (1) Οἵτινες τολμήσωσι συνωμοσίαν ἢ φρατρίαν, ἢ στάσιν κατὰ τοῦ ἰδίου ἄρχοντος ποιῆσαι, &c. Subjunguntur etiam ibidem jam memoratis *quindecim Capitibus* anonymi cujuſdam Autoris *ex Imp. Juſtiniani Digeſtis & Codice Excerpta de Pœnis militum*, quorum inſcriptio:

(1) *Vide Ius Græco-Romanum Freheri Tom. II pag. 250, ubi hæc lex inter Leges militares Ruſi eſt decima.*

ptio: Ποινάλιος ϛρατιωτικὸς; item alia quædam *Excerpta militaria ex Digeſtis*, quorum inſcriptio: Περὶ ϛρατιωτικῶν καταϛάσεων.

Septimò, & quidem à fol.204 pag.1 uſque ad fol.226 pag.1, *Enchiridion Juris in quadraginta titulos diviſum*, quorum *primus* ſine ullo Procemio & nomine Autoris inſcribitur atque incipit hoc modo: Τίτλος πρῶτος περὶ συνέσεως μνηστείας. Κεφάλαιον α΄(1) Μνηστεία ἐστὶ μνήμη καὶ ἐπαγγελία τῶν μελλόντων γάμων· &c. Hoc eſt: *Titulus primus de Sponſalibus. Caput primum. Sponſalia ſunt mentio & promiſſio futurarum nuptiarum*; &c. In fine autem *quadrageſimi* ſive *ultimi* Tituli exſtat hæc ſubſcriptio: Τέλος τῶν μ΄ τίτλων τοῦ Ἐγχειριδίου.

(1) *Vide* Michaelis Attaliotæ, *Proconſulis & Iudicis Pragmatucā, ſive Synopſin Synopſeos Baſilicorū ad* Imp. Michaelem Ducam, *Tomo IIdo Iuris Græco-Romani inſertam, titulo vigeſimo quarto.*

Octavò, & quidem fol. 226 pag.1 & 2, *Conſtantini Harmenopuli Leges Georgicæ ſive Colonariæ, è Jure Juſtinianeo excerptæ*, quarum titulus & principium: Προοίμιον γεωργικοῦ νόμου. Τὰ πράγματα ἢ τῷ φυσικῷ ἤγουν ἐθνικῷ νόμῳ κτώμεθα, ἢ τῷ πολιτικῷ. πάντα οὖν τὰ χερσαῖα &c. Vide *Jus Græco-Romanum Freheri* Tom. II pag.256, & *Promptuarij Juris Conſtantini Harmenopuli* editionem Dionyſij Gothofredi græco-latinam apud Guillelmum Læmarium A. 1587 in quarto, pag. 465.

III.

(2) *Fuit is etiam olim inter Codices MStos Iuridicos Græcos* tertius.

Tertius (2) Codex manuſcriptus *Juridicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *folio*, principio & fine mutilus, conſtátque nunc folijs *trecentis octoginta quinque*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag.1 uſque ad fol. 2 pag. 2, Fragmentum *Indicis Syntagmatis* alicujus *Juridici, in centū nonaginta quatuor Capita diviſi*, cujus paulo pòſt accuratior fiet mentio.

Secundò, & quidem à fol. 3 pag.1 uſque ad fol.5 pag. 1, Νόμος ποινάλιος τῶν ϛρατιωτῶν ἐκ τοῦ μθ΄ βιβλίου τῶν Διγέστων, τίτλου ιϛ΄, καὶ ἐκ τοῦ Ῥούφου καὶ τῶν Τακτικῶν· hoc eſt: *Lex pœnalis militum, deſumpta ex Libri XLIXni Digeſtorum titulo decimo ſexto de Re militari; ut & ex Rufo & Tacticis*. Principium ejus eſt: Περὶ ϛρατιωτικῶν ἐπιτιμιῶν. Ἐάν τις ἀπηγορευομένον αὐτῷ πρᾶγμα &c. Vide etiam proximè præcedentem Codicem MStum Juridicum ſecundum num. 6.

Ter-

Tertiò, & quidem à fol. 5 pag. 1 uſque ad fol. 6 pag. 1, *Excerpta varia ex Codice Juſtinianeo*, quorum principium: Ἐπὶ πασῶν τῶν ἀγωγῶν ἐπιφέρει ὅρκον ὁ δικαστής, &c.

Quartò, & quidem à fol. 6 pag. 1 uſque ad fol. 20 pag. 1, *Delectus Legum compendiarius, compoſitus ab Imp. Leone Philoſopho & Conſtantino Porphyrogenito, & in titulos viginti octo diviſus*, quorum *primus* inſcribitur atque incipit hoc modo: Περὶ συστάσεως μνηστείας καὶ λύσεως αὐτῆς Τίτλος α΄ κεφάλαιον α΄. Συνίσταται μνηστεία Χριστιανῶν ἐπὶ τοῖς ἐν πρώτῃ ἡλικίᾳ ἀπὸ ἑπταετοῦς χρόνου &c. Vide etiam proximè procedentem Codicem MStum *Juridicum ſecundum* num. 3, ubi idem exſtat Liber cum præfixâ Inſcriptione generali, in quâ *Impp. Leonis Philoſophi* & *Conſtantini Porphyrogeniti* expreſſa ſit mentio.

Quintò, & quidem à fol. 20 pag. 1 uſque ad fol. 21 pag. 1, *Imp. Romani Senioris Novella de alienatione fundorum & prælatione cognatorum & conſortium*; cujus titulus & principium: Ἡ νεαρὰ νομοθεσία τοῦ κυροῦ Ῥωμανοῦ τοῦ γέροντος. Παλαιὸς νόμος ἐστὶν, ἵνα μηδεὶς παρὰ συγγενῶν ἢ κοινωνῶν ἐμποδίζηται πωλεῖν &c. Plura de eâdem Novellâ vide ſuprà pag. 5. Eſt autem ea in hoc Codice mutila, & pertingit tantum uſque ad hæc verba: (1) Καὶ ὁ ἅπαξ πειραθεὶς κακῶς ἐκποιῆσαι, καὶ ἄκων ἐκπωλῆσαι ἀναγκασθήσεται εἰς ἐκείνους, οἷς δέδωκε τὴν προτίμησιν.

(1) *Vide Ius Græco-Romanum Freher. Tom. II pag. 141, ſed ibi pro* δίδωκε *legitur* δέδωκε καὶ μή.

Sextò, & quidem à fol. 21 pag. 1 uſque ad fol. 71 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Syntagma Juridicum, in centum nonaginta quatuor Capita diviſum*, quorum *primum* ſine ullâ generali *Inſcriptione*, & abſque ullo *Proœmio*, inſcribitur atque incipit his verbis: Περὶ ἀρχόντων πόσα δέεται τοῖς ἄρχουσι πρέπουσί τε καὶ ἁρμόζουσι, κεφάλαιον α΄. Τὸ συμπαθὲς καὶ φιλάνθρωπον &c. Vltimum autem Caput inſcribitur atque incipit hoc modo: Περὶ πλαστῶν καὶ συγκλήτου θεσπισμάτων, κεφάλαιον ρϟδ΄. Ὁ ποιήσας ἐκμαρτύρια πλαστὰ &c.

Septimò, & quidem fol. 71 pag. 1 & 2, *Gloſſæ Juridicæ*, ſive, *Vocabula Juris Latina cum interpretatione Græcâ*; quorum titulus & principium: Λέξεις Ῥωμαϊκαὶ τοῦ νόμου. Κωδίκελλος, τελευταία βούλησις. Δευήτωρ, ὁ χρεώστης &c.

Octavò, & quidem à fol. 72 pag. 1 uſque ad fol. 93 pag. 1, *Theodori Hermopolitæ Synopſis & Ecloga Codicis Juſtinianei erotematica, ſive per interrogationes & reſponſiones, in Capita octoginta duo diviſa*; cum præfixo *Indice Capitum*, qui inſcribitur atque incipit his verbis:

Πίναξ

Πίναξ τῶν συνόψεων τῶν Κωδίκων, Θεοδώρου Ἑρμοπολίτου. Κεφάλαιον α΄ περὶ πίστεως &c. Finito hoc Indice, ſequitur ipſa Synopſis hoc modo: Σύνοψις καὶ Ἐκλογὴ ἐκ τῶν Κωδίκων Θεοδώρου Ἑρμοπολίτου. Βιβλίον α΄, τίτλος γ΄. Κεφάλαιον α΄ περὶ πίστεως. Πότε τελευτῶν ὁ Ἡγούμενος ὁ μετ' αὐτὸν οὐ προτιμᾶται; Ὅτε ὁ ἔσχατος μαρτυρηθῇ ἐνάρετος καθὼς φησὶν ὁ νόμος· Τελευτῶντος Ἡγουμένου μοναστηρίου, προβληθῇ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ ὁ πρὸς ἀρετὴν ἐπιτήδειος, καὶ μὴ πάντως ὁ δευτερεύων· τοῦτο γὰρ καὶ ἐν ταῖς νεαραῖς εἴρηται. Πότε ἐκτὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν κρίνει καὶ δικάζει ὁ Ἐπίσκοπος; Ὅτε οἱ πολιτικοὶ αἱρεθῶσι τοῦ δικασθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, καθὼς φησὶ ὁ νόμος· Τοῖς ἐθέλουσι καλῶς δικάζει ὁ Ἐπίσκοπος· ἄκων γὰρ &c. Meminit hujus Operis doctiſſimus Epiſcopus Vaſionenſis *Joſephus Maria Suareſius* in *Notitiâ Baſilicorum* his verbis: *Codex Juſtinianeus, in Libros duodecim diviſus, in Græcum tranſlatus etiam fuit, atque hujuſmodi Codicem Græcum viſum fuiſſe in inſulâ Cretâ* (1) *Suallembergus in Prologo ad Harmenopulum & Balduinus in Prolegomenis affirmant reperiri. Freherus refert, ejus interpretem exſtitiſſe illum, qui* Κωδικεύτου *nomine laudatur, in Baſilicis opinor. Scribit tamen Matthæus Blaſtares Thalelæum Antecesſorem* τοὺς Κώδικας εἰς πλάτος *expoſuiſſe; THEODORUM HERMOPOLITEN* συντετμημένως, ἔτι δὲ συντομώτερον *Anatolium, at Iſidorum contractiùs Thalelæo, alijs verò duobus latiùs. THEODORI argumenta brevia in Codicem laudari in Baſilicis Cujacius prodit, illúmque paſſim laudat, ſicut & Antonius Auguſtinus, & Gothofredus: & exſtat ejuſdem Codicis verſio Gallica ſub Lothario facta, ut teſtis eſt Freherus; eâque ſe Cujacius uſum eſſe profitetur in cap. Paſtoralis extr. de cauſ. poteſt. & propriet.; & alibi quoque exſtat Turcica, cujus in Paratitlorum Prologo meminit* αὐτόπτης *Leunclavius.* Hucuſque *Suareſius.*

(1) *Is eſt* Fridericus Adamæus Suallembergus, *qui* Harmenopuli Hexabiblon *ſive* Prochiron Juris Civilis *primus græcè in lucem edidit Pariſijs apud Chriſtianũ Wechelum A.* 1540 *in quarto.*

Nonò, & quidem à fol. 93 pag. 1 uſque ad fol. 94 pag. 1, alia quædam *variarum Legum Ecloga, in Capita quadraginta tria olim diviſa*, ex quibus ibi nunc *priora triginta tria* deſunt; *trigeſimum* autem *quartum* inſcribitur atque incipit hoc modo: Ἰστέον ὅτι ἐκ τούτων τῶν κεφαλαίων λείπει τοῦ ἀντιβολαίου ἀπὸ τῆς ἀρχῆς κεφάλαια λγ΄, ἐξ ὧν καὶ ἡμεῖς ἀρχόμεθα τῶν καθευρεθέντων λοιπῶν κεφαλαίων, ἤγουν τοῦ λδ΄ κεφαλαίου· ἔστι δὲ τοῦτο καὶ οὕτως ἔχει. Ὅτι ἀναγκαζομένης τῆς διαχρήσεως δεσποτείας δίδοται ἀγωγὴ &c.

Decimò,

Decimò & quidem à fol. 94 pag. 1 uſque ad fol. 100 pag. 1, ex (1) *Euſtathij Anteceſſoris Libro de temporalibus intervallis* Fragmentum *de Annis* ſive *de annuis intervallis eorúmque effectu*; cujus titulus & principium: Περὶ ἐνιαυτῶν. Τοῦ ἐνοίκου μὴ φαινομένου, δύναται ὁ μισθώσας μετὰ διετίαν ἀνοίγειν, &c. Vide Jus Græco-Romanum Freheri Tom. II pag. 230, ubi agitur περὶ διετίας ſive *de Biennio*.

Vndecimò, & quidem à fol. 100 pag. 1 uſque ad fol. 122 pag. 1, *Imperatorum aliquot Conſtantinopolitanorum Novellæ Conſtitutiones*; nempè Imò, *Imp. Romani Senioris Novella de potentibus in conſortia pauperum ſuccedentibus, à Coſmâ Magiſtro compoſita*, cujus titulus & principium: Νομοθεσία παλαιὰ Ῥωμανοῦ Βασιλέως τοῦ γέροντος, συντεθεῖσα παρὰ Κοσμᾶ Μαγίστρου τῷ καιρῷ τοῦ λιμοῦ τῆς πρώτης Ἰνδικτιῶνος. (2) Ἀνθρώποις ἐστὶ ζηλωτὸν καὶ περισπούδαστον &c; IIdò, *Imp. Conſtantini Porphyrogeniti Novella de alienatione fundorum & prælatione cognatorum atque conſortium*, cujus principium: (3) Παλαιὸς νόμος ἐστὶ, μηδένα κωλύεσθαι μήτε παρὰ συγγενῶν &c; IIItiò, ejuſdem *Imp. Conſtantini Porphyrogeniti Novella, à Theophilo Patricio & Quæſtore compoſita*, cujus titulus & principium: Ἑτέρα νεαρὰ νομοθεσία Κωνσταντίνου Βασιλέως τοῦ Πορφυρογεννήτου, συντεθεῖσα παρὰ Θεοφίλου Πατρικίου καὶ Κοιαίστορος εἰς μῆνα Μάρτιον Ἰνδικτιῶνος ε. (4) Τῶν γὰρ ἀπὸ τῆς βασιλικῆς νομοθεσίας εἰργομένων ἀγοράζειν προσώπων &c; IVtò, *Conſtantini Deſpotæ Novella, dictata à Magiſtro* (5) *Theodoro Decapolitâ*, cujus titulus & principium: Νομοθεσία Κωνσταντίνου Δεσπότου, ὑπαγορευθεῖσα παρὰ Θεοδώρου Μαγίστρου τοῦ Δεκαπολίτου, τῆς πρώτης νομοθεσίας ἀποδοκιμασθείσης διὰ τὸ περιέχειν τοὺς θεματικοὺς κελτὰς καὶ τὸν (6) σκρίβαν δικάζειν, ἐνομοθετήθη καὶ αὕτη ἡ νομοθεσία. Ἔν τισιν τινα παράλογον ἄρτι περὶ βραχέως κατὰ τῶν ἡμετέρων &c; Vtò, *Imp. Conſtantini Porphyrogeniti Novella de homicidis*, cujus titulus & principium: Νεαρὰ νομοθεσία Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου περὶ φονέων. Περὶ τῶν ἑκουσίως τῷ τοῦ φόνου ἐγκλήματι περιπεσόντων &c; VItò. *Imp. Romani Junioris Novella de Mulctis, à Symeone Patricio & Protoſecretario compoſita*, cujus titulus & principium: Περὶ προστίμων νεαρὰ νομοθεσία Ῥωμανοῦ τοῦ Βασιλέως τοῦ νέου, συντεθεῖσα παρὰ Συμεὼν Πατρικίου καὶ Πρωτοασηκρῆτις. Παλαιὸν καὶ καλὸν ἔθος τοῖς νόμοις ἐπικρατῆσαι, οὐδ' οἶδ' ὅπως ἀμεληθὲν &c; VIImò, *Imp. Con-*

C ſtan-

(1) *Vide ſuprà pag.* 6.

(2) *Vide ſuprà pag.* 5.

(3) *Vide ſuprà pag.* 6.

(4) *Verùm hujus Novellæ principium eſt:* Παρὰ πολλῶν ἀνεμάθεν ἡ ἐκ Θεοῦ Βασιλεία ἡμῶν &c. *Vide ſuprà pag.* 5.

(5) *De hoc* Theodoro Decapolitâ, *ejuſque* Novellis *ſub nomine* Imp. Cõſtantini Porphyrogeniti *compoſitis ac promulgatis, vide Animadverſiones meas in* Georgij Codini *Catalogum Imperatorum Conſtantinopolitanorum*, *pag.* 209 *editionis Pariſienſis in Corpore Hiſtoriæ Byzantinæ.* (6) *Vide ſuprà pag.* 7.

(1) *Vide ſuprà pag.* 5.

ſtantini Porphyrogeniti Novella de militibus, cujus titulus & principium: (1) Ὥσπερ ἐν σώματι κεφαλὴ, &c; VIIIvò; *Imp. Nicephori Phocæ Novella de Monaſterijs, Gerocomijs & Hoſpitalibus, ne nova exſtruantur, ſed antiqua conſerventur*, cujus titulus & principium: Ἡ προγενεστέρα νομοθεσία τοῦ Βασιλέως κυροῦ Νικηφόρου περὶ μοναστηρίων, γηροκομίων τε καὶ ξενώνων. (2) Ὁ τοῦ Θεοῦ Πατρὸς λόγος &c; IXnò, ejuſdem *Imp. Nicephori Phocæ Novella de militibus*, cujus titulus & principium: Ἡ μεταγενεστέρα νομοθεσία Βασιλέως κυροῦ Νικηφόρου περὶ τῶν στρατιωτῶν. Πατὴρ δίκαιος, ὁ πάντας τοὺς παῖδας &c.

(2) *Vide ſuprà pag.* 5.

Duodecimò, & quidem à fol. 122 pag. 1 uſque ad fol. 202 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Ecloge Legum compendiaria, in Titulos quinquaginta diviſa, & primo Imp. Romani Senioris anno Imperij edita*; cujus *Inſcriptio* cum principio *Proœmij* eſt talis: Ἐκλογὴ νόμων τῶν ἐν ἐπιτόμῳ ἐκτιθεμένων, καὶ ἐν πεντήκοντα τίτλοις διηρμοσμένων, ἀπό τε τοῦ δυοδεκαδέλτου τῶν Διγέστων Ἰουστινιανοῦ, καὶ Ἰνστιτούτων, καὶ τῶν καλουμένων Νεαρῶν, σὺν τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἐγχειριδίου. Ὁ πρᾳότατος γὰρ ἡμῶν Βασιλεὺς Λέων, θείῳ ζήλῳ κινηθεὶς, ἐπεσύναξε συλλήβδην σχεδὸν ἅπαντα τὸν νόμον ἀπό τε τοῦ δυοδεκαδέλτου τῶν Διγέστων Ἰουστινιανοῦ καὶ Ἰνστιτούτων σὺν τῶν καλουμένων Νεαρῶν, καὶ ἐν (3) ἑξήκοντα βίβλοις ἐκτείνας διὰ (4) Συμβατίου Πρωτοσπαθαρίου καὶ λοιπῶν θείων εὐνόμων ἀνδρῶν, καὶ &c. Vltima autem *Proœmij* verba ſunt hæc: διὰ πεντήκοντα τίτλων τεθείκαμεν ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τοῦ εὐτυχοῦς Ῥωμανοῦ Βασιλέως πρὸς ὑπόμνησιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ἐντυγχανόντων ταύτῃ τῇ μικρᾷ βίβλῳ. Sequitur deinde *Index quinquaginta illorum Titulorum* hoc modo: Πίναξ τῆς συλλογῆς τοῦ νόμου καὶ τῶν ὑποτεθέντων ν' τίτλων ἐν τῷδε τῷ χειρώδει βιβλίῳ. Τίτλος ά περὶ δικαιοσύνης καὶ νόμου. Τίτλος β' περὶ νόμου φυσικοῦ. &c.

(3) *Notabilis locus de Sexaginta Libris Baſilicorũ Iuris, ejuſq; autore* Imp. Leone Philoſopho. *Vide etiam ſuprà pag.* 1.

(4) Symbatius *hic à* Matthæo Blaſtare, Antonio Auguſtino, Joſepho Mariâ Suareſio, *& alijs, vocatur* Sabbatius. *Vide etiam ſuprà pag.* 1.

Decimo tertiò, & quidem à fol. 203 pag. 1 uſque ad fol. 226 pag. 2, *Delectus Legum compendiarius*, (5) *ab Impp. Leone Philoſopho & Conſtantino Porphyrogenito compoſitus*, qui in hoc Codice Cæſareo *tredecim* tantùm conſtat *Titulis*, quorum *primus* cum principio *ſecundi* deeſt uſque ad hæc verba: Τὰ τοῖς παλαιοῖς νομοθετηθέντα τὸν Βασιλέα δεῖ ἑρμηνεύειν, &c. Eſt autem hæc *paragraphus ſecunda tituli ſecundi*, itidem ut in *Jure Græco-Romano Freheri* Tom. II pag. 83. Titulus deniq; *decimus tertius* ſive *ultimus* inſcribitur atque incipit hoc modo: Τίτλος ιγ' περὶ προγάμου καὶ διὰ γάμου δωρεᾶς. Κεφάλαιον ά. Τὰ ἐπὶ βλάβῃ τοῦ κοινοῦ ἀεὶ κωλύοντες, &c.

(5) *Vide ſuprà pag:* 11 & 15.

De-

Decimo quartò, & quidem à fol. 227 pag. 1 uſque ad fol. 295 pag. 2, Imperatoris Conſtantinopolitani *Baſilij Macedonis*, & filiorum ipſius *Conſtantini* atque *Leonis*, Πρόχειρον νόμων, ſive, *Manuale Legum*, in *Titulos quadraginta* diviſum cujus *Inſcriptio generalis* cum principio *Proœmij* eſt talis: Ἐν ὀνόματι τοῦ Δεσπότου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, Αὐτοκράτορες Καίσαρες Βασίλειος, Κωνσταντῖνος καὶ Λέων, εὐτυχεῖς, ἔνδοξοι, νικηταὶ, τροπαιοῦχοι, ἀεισέβαστοι, πιστοὶ, Ἄυγουστοι. Τὸν μέγαν φύσει καὶ ἀληθινὸν Θεὸν καὶ Σωτῆρα ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν διὰ παντὸς ἐπικαλούμενοι, σπουδὴν ἐμμελῆ &c. Finito hoc Proœmio ſequitur Index Titulorum quadraginta hoc modo: Πίναξ τοῦ Προχείρου νόμου. Τίτλος ά περὶ συναινέσεως μνηστείας. Τίτλος β' περὶ ἀῤῥαβώνων μνηστείας. &c. Vide etiam Lib. V horum Commentariorum pag. 162 & 163, & Illuſtriſſimi Epiſcopi Vaſionenſis *Joſephi Mariæ Suareſij* Notitiam Baſilicorum in principio.

Decimo quintò, & quidem à fol. 296 pag. 1 uſque ad fol. 305 pag. 1, *Conſtantini Harmenopuli Leges Georgicæ*, hoc eſt, *Colonariæ* ſive *Ruſticæ*, ex *Jure Juſtinianeo* excerptæ, quarum titulus & principium:

(1) Νόμον Θεὸς δέδωκεν ἀνθρώποις πάλαι,
Ὅπως ἀτασθάλλων γε παύσοιτο βλάβη.

Νόμος γεωργικὸς κατ' ἐκλογὴν βιβλίου τοῦ τῆς θείας λήξεως Ἰουστινιανοῦ Βασιλέως. Κεφάλαιον ά. Χρὴ τὸν γεωργὸν, ἐργαζόμενον τὸν ἴδιον ἀγρὸν, &c. Plura de his *Legibus Georgicis* vide ſuprà pag. 14.

Decimo ſextò, & quidem fol. 305 pag. 2 & fol. 306 pag. 1, *Imp. Alexij Comneni Novella ſive Reſcriptum ad Nicolaum Curopalatam & Magnū Drungarium Vigiliæ, cognomine Sclerum, de appellantibus adverſus ſententiam judiciariam;* cujus titulus & principium: Τοῦ Κουροπαλάτου Νικολάου καὶ μεγάλου Δρουγγαρίου τῆς βίγλης τοῦ Σκληροῦ ὑπομνήσαντος, κατεπέμφθη ἡ παροῦσα λύσις παρὰ τοῦ θεοστέπτου καὶ ἁγίου ἡμῶν Βασιλέως κυροῦ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ περὶ τῶν ἐκκαλουμένων κατὰ ἀποφάσεως δικαστικῆς. Ἀγαθόν σοι ζῆλον προσμαρτυρεῖ ἡ ὑπόμνησίς σου, &c. Exſtat hoc Reſcriptum in Freheri Jure Græco-Romano Tom. II pag. 185 & 186; ſed ibi *Nicolaus* ille vocatur Νικήτας ſive *Nicetas*.

Decimo ſeptimò, & quidem à fol. 306 pag. 2, uſque ad fol. 365 pag. 2, *Michaelis* (2) *Attaliotæ, Judicis & Proconſulis, Synopſis Legum ad Imp. Michaelem Ducam*, cujus *Proœmium* ſine ullâ *Inſcriptione*

(1) *Duo hi verſus deſunt in Iure Græco-Romano* Freheri *& in editione earūdem Legū, quæ* Harmenopuli *Promptuario Iuris à* Dionyſio Gothofredo *ſubjunctæ ſunt.*

(2) *In Iure Græco-Romano perperàm is vocatur* Attaliata.

ne incipit his verbis: Μέλλων, ὦ θειότατε Βασιλεῦ, κτ̀ τὸ ἐπιτεταγμένον μοι, ἐκ πολλῶν κ̀ ἀπείρων τῶν (1) ἄνωθεν διαταγμάτων κ̀ συγγραμμάτων ἰδικὴν τινα &c. Exſtat quidem hæc *Synopſis* in jure Græco-Romano, à *Joanne Leunclavio* collecto & in latinum ſermonem translato, à *Marquardo* autem *Frehero* edito, Tom. II à pag. 1 uſque ad pag. 79; ſed diſcrepat editio illa impreſſa multifariàm ab hoc manuſcripto exemplari *Cæſareo*, ejuſque adminiculo valdè poteſt emendari ac ſuppleri. In jam memoratâ enim editionis impreſſæ *Proœmio* legitur, *Synopſin* hanc conſtare τίτλοις ὅλοις ἐννενήκοντα κ̀ πέντε, hoc eſt, *in univerſum Titulis nonaginta quinque*; in Codice autem noſtro *Cæſareo* legitur eam conſtare τίτλοις ὅλοις λζ, hoc eſt, *in univerſum Titulis triginta ſeptem*. *Primus* illorum *Titulorum* tàm in ſuprà memoratâ editione impreſsâ, quàm in Codice hoc MSto *Cæſareo* inſcribitur atque incipit hoc modo: Περὶ καταστάσεως ἀνθρώπων, κ̀ διαιρέσεως προσώπων. ζήτει βιβλίον Βασιλικῶν μϛ'. Πάντες ἄνθρωποι ἢ δοῦλοι εἰσὶν, ἢ ἐλεύθεροι· &c. In fine autẽ eſt eadem *Synopſis* in Codice hoc MSto *Cæſareo* integris *quinq; folijs* auctior, quàm in *Jure Græco-Romano*. Poſt verba enim, (2) καὶ κρατεῖ νῦν τοῦτο, καὶ πολιτεύεται καὶ πράττεται., ſequuntur in jam memorato Codice Cæſareo nonnullæ aliæ Inſcriptiones rubricatæ: nempe Περὶ δυνατῶν, Περὶ προτιμήσεως, Περὶ στρατιωτοπίων, Περὶ φονευτῶν προσφευγόντων, Περὶ δικαιοσύνης νόμου, καὶ Περὶ ῥημάτων σημασίας, καὶ Περὶ διαφόρων κανόνων, καὶ Περὶ δεήσεων Βασιλεῖ προσφερομένων. Tandem autem prorsùs in fine exſtat hæc ſubſcriptio: ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ἈΤΤΑΛΕΙΩΤΟΥ τοῦ Κριτοῦ κ̀ Ἀνθυπάτου· hoc eſt, *Finis Synopticæ Legis Michaelis Attaliotæ, Judicis & Procunſulis*.

(1) *In Iure Græco-Romano pro* ἄνωθεν *legitur* νομικῶν.

(2) *Vide Ius Græco-Romanum Tom. II pag. 79.*

Decimo octavò, & quidem à fol. 365 pag. 2 uſque ad fol. 367 pag. 2, *Leges militares de pœnis militum, ex Rufo & Tacticis collectæ, ut & ex Imp. Juſtiniani libro quadrageſimo nono Digeſtorum.* Inſcribuntur illæ atque incipiunt hoc modo: Πίναξ περὶ στρατιωτικῶν ἐπιτιμιῶν. Ποινάλιος περὶ στρατιωτικῶν ἐπιτιμιῶν ἐκ τοῦ Ῥούφου καὶ τῶν Τακτικῶν. Α'. (3) Εἴ τινες τολμήσουσι συνωμοσίαν ἢ στάσιν κτ̀ τοῦ ἰδίου ἄρχοντος ποιῆσαι, &c.

(3) *Vide ſuprà pag. 13.*

Decimo nonò, & quidem à fol. 368 pag. 1 uſque ad fol. 369 pag. 1, *Imp. Conſtantini Porphyrogeniti Novella de homicidis*, cujus titulus & prin-

principium: (1) Περὶ τῶν ἑκουσίως τῷ τοῦ φόνου ἐγκλήματι περιπεσόντων &c.

(1) *Vide ſuprà pag.* 17.

Vigeſimò, & quidem à fol. 369 pag. 2 uſque ad fol. 371 pag. 2, *Athanaſij Patriarchæ Conſtantinopolitani Novella, promulgata menſe Octobri Indictionis tertiæ, anno Mundi 6813*, hoc eſt, *anno Chriſti* 1304. Ipſa Inſcriptionis verba græca cum principio *Novellæ* ſunt hæc: Νεαρὰ ἐκτεθεῖσα παρὰ τοῦ παναγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυροῦ ἈΘΑΝΑΣΙΟΥ κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον τῆς τρίτης Ἰνδικτιῶνος τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τρισκαιδεκάτου ἔτους, ἔχουσα οὕτως. Εἰ καί τινι τῶν δικαιωθέντων ἀπὸ Χριστοῦ ἰθύνειν τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας ἧς ἔλαβε τῶν ἐθνῶν &c. Exerpta quædam hujus *Novellæ* exſtant in *Enimundi Bonefidij* Jure Orientali, Lutetiæ Pariſiorum typis Henrici Stephani A. 1573 græcè & latinè in octauo edito, libri ſecundi pag. 112, 113, 114 & 115 contextûs græci, & pag. 172 atque 173 verſionis latinæ, ubi bis perperàm legitur *Novella Cæſaris Athanaſij* pro *Novella Domini Patriarchæ Athanaſij*. In Jure autem Græco-Romano *Leunclavij* atque *Freheri* deeſt hæc *Novella* omninò.

Vigeſimo primò, & quidem à fol. 371 pag. 2 uſque ad fol. 374 pag. 2, anonymi cujuſdam *Patriarchæ Conſtantinopolitani Sanctio eccleſiaſtica*, cujus principium ſine ullâ inſcriptione eſt hæc: Βρῶμα θεῖον, μαθόντες ὑπάρχειν τὴν σωτηρίαν βροτῶν παρὰ τῆς αὐτοαληθείας &c.

Vigeſimo ſecundò, & quidem fol. 374 pag. 2, *ex Conſtantini Harmenopuli titulo quarto Libri ſecundi Promptuarij Juris paragraphus trigeſima prima de olearijs*, quæ inſcribitur atq; incipit hoc modo: Περὶ ἀμμυδαρείων ἤτοι ἐλαιοποιῶν, τῶν λεγομένων (2) τζιμιλαρείων, καὶ καπήλων. Ἡ τῶν ἀμμυδαρείων καὶ ἡ τῶν καπήλων τέχνη &c. De ſignificatione & etymologiâ vocabuli græco-barbari Ἀμμυδάρειος vide varias doctorum virorum opiniones & conjecturas in *Dionyſij Gothofredi* Nomenclatore Græcarum Juris dictionum, qui *Harmenopuli* Promptuario Juris ſubjunctus eſt; ut & apud *Joannem Meurſium* in Gloſſario Græco-barbaro, ubi rectè & ingenioſè monet, pro ἀμμυδαρείων & καπήλων vel καπηλείων legendum eſſe ἀμμυρκαρείων & καδηλείων, hoc eſt, *amurcariorum* & *cadaliorum*.

(2) *Vocabulum hoc* τζιμιλάρειος *deeſt in* Joannis Meurſii *Gloſſario græco-barbaro.*

Vigeſimo tertiò, & quidem à fol. 375 pag. 1 uſque ad fol. 377 pag. 2, *Imp. Conſtantini Porphyrogeniti Novella de alienatione fundorum & prælatione cognatorum atque conſortium*, cujus principium: Παλαιός;

ιὸς νόμος ἐστὶ, μηδένα κωλύεσθαι μήτε παρὰ συγγενῶν μήτε παρὰ κοινωνῶν &c. Vide etiam ſuprà pag. 5 & 6.

Vigeſimo quartò, & quidem fol. 377 pag. 2, *Imp. Leonis Philoſophi Novella de alienatione rerum immobilium*, cujus titulus & principium: Ἔξεστι τῷ κατέχοντι ἀκίνητόν τι διαπιπράσκειν &c.

Vigeſimo quintò, & quidem à fol. 378 pag. 1 uſque ad fol. 379 pag. 1, *Gregorij Archiepiſcopi* (1) *Primæ Juſtinianæ & totius Bulgariæ Epiſtola de lege cognationis ad Theodoſium Epiſcopum Pelagoniæ & Prillapi*, cujus titulus & principium: Γραφὴ τοῦ παναγιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Βουλγαρίας, κυροῦ Γρηγορίου, πεμφθεῖσα πρὸς τὸν ἱερώτατον Ἐπίσκοπον Πελαγονίας κυρὸν Θεοδόσιον περὶ θεσμοῦ συγγενείας. Ἱερώτατε Ἐπίσκοπε Πελαγονίας καὶ Πριλλάπου, κατὰ πνεῦμα ποθεινότατε δέσποτα καὶ ἀδελφὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος, ἡ μετριότης ἡμῶν Θεοῦ δεῖται καὶ σωματικῶς ὑγιαίνειν σοῦ τὴν ἱερότητα. Ἡ παροῦσα γυνὴ Θεοδώρα, ἡ τοῦ (2) Μαγκλαβίτου, ἀναδραμοῦσα πρὸς τὴν ἡμῶν μετριότητα, &c.

(1) *Vocatur ea alias* Achridos. *Vide* Ortelij *Theſaur. Geograph. ſub titulo* Iuſtiniana prima.

(2) *De* Manuclavitis, *qui* Janitores *fuerunt* Aulæ Imperatoriæ Conſtantinopolitanæ, *vide Lib. IV horum Commentar. pag.* 81.

Vigeſimo ſextò, & quidem à fol. 380 pag. 1 & 2, anonymi cujuſdam Autoris *Obſervatio de Menſura geometricâ*, cujus titulus & principium: Μέτρον γεωμετρικόν. Ἐχέτω ἡ ὀργυιὰ σπιθαμὰς θ', &c.

Vigeſimo ſeptimò, & quidem fol. 381 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Methodus ſciendi, quot horas qualibet nocte Luna luceat*, cujus titulus & principium: Μέθοδος τοῦ γινώσκειν καθ' ἑκάστην νύκτα πόσας ὥρας λάμπει ἡ σελήνη. Κράτησον τὰς ἡμέρας, ὅσας ἔχει ἡ σελήνη, &c. Vide etiam Librum *quintum* horum Commentariorum pag. 173.

Vigeſimo octavò, & quidem à fol. 382 pag. 1 uſque ad fol. 385 pag. 2, *Imp. Baſilij IIdi ſive Junioris Novella de præſcriptione quadraginta annorum*, cujus titulus & principium: Ἡ νεαρὰ νομοθεσία τοῦ κυροῦ Βασιλείου, ὀρθοδόξου Βασιλέως Ῥωμαίων, ἡ κωλύουσα τὴν τεσσαρακονταετίαν. (3) Ἐπειδήπερ ἡ βασιλεία μου, ἀφ' οὗ ηὐτοκρατόρησε, καὶ τὰς κινουμένας ὑποθέσεις &c.

(3) *Vide ſuprà pag.* 6.

IV.

Quartus (4) Codex manuſcriptus *Juridicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus & bonæ notæ in *quarto*, conſtátque folijs *centum ſeptuaginta tribus*, atq; unus eſt ex illis *Joannis Sambuci* libris, quos à reliquâ ipſius Bibliothecâ avulſos, *Sebaſtianus Tengnagelius* redemit, & *Auguſtiſſimæ Bibliothecæ Cæſareæ* legavit. Continentur eo hæc;

(4) *Fuit is olim extra numerum.*

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 152 pag. 2, anonymi cu-

mi cujuſdam Autoris *Alphabetum Legale*, ſive, *Baſilicorum univerſi Juris Romani Synopſis alphabetica minor*, quam Græci vocant τὸ μικρὸν κατὰ στοιχεῖον; reſpectu videlicet alterius iſtius *Synopſeos alphabeticæ* (1) *majoris*, quæ exſtat in ſuprà memoratorum Codicum MStorum Juridicorum Græcorum *primo* & *ſecundo*. *Minor* itaque hæc *Synopſis* inſcribitur atque incipit in hoc Codice MSto Cæſareo his verbis: Νόμιμον κατὰ στοιχεῖον. Οἱ ἄνθρωποι πάντες ἢ δοῦλοι εἰσὶν, ἢ ἐλεύθεροι, ἢ ἀπελεύθεροι &c. Vltima autem litera, nempe Ω, incipit hoc modo: Ἀρχὴ τοῦ Ω. Ὡρεῖα λέγονται τὰ οἰκοδομήματα ἤτοι τὰ σιτοδοχεῖα, ἐν οἷς &c.

Secundò, & quidem à fol. 153 pag. 1 uſque ad fol. 173 pag. 1, *Excerpta varia Juridica*, & quidem præcipuè ex *Novellis Imp. Leonis Philoſophi*, quorum titulus & principium: Αἱ νεαραὶ τοῦ κυρίου Λέοντος. Νεαρὰ τοῦ κυρίου Λέοντος· φησὶν ὥς τε δεσπόζειν ἕκαστον τοῦ παρακειμένου αὐτῷ θαλαττίου προθύρου, &c.

V.

Quintus (2) Codex manuſcriptus *Juridicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *quarto*, initio & fine mutilus, conſtátq; nunc folijs *ducentis undecim*, &, quantum ex inſcriptionibus, in principio ejus collocatis, videre eſt, primò ad *Aloyſium Deuroſtinum Patrenſem*, Interpretem Orientalem Anconæ commorantem, deinde ad (3) *Georgium Tannerum* Juriſconſultum Auſtriacum, porrò ad (4) *Joannem Sambucum* Hungarum Tirnavienſem, ac denique ad *Sebaſtianum Tengnagelium* pertinuit. Continetur eo eadem illa *Baſilicorum Juris Synopſis alphabetica minor*, quæ exſtat in proximè præcedenti Codice Juridico *quarto*. Deeſt autem in hoc poſteriori Codice principium literæ A uſque ad paragraphi 29 hæc verba: (5) τίθεται· καὶ τὸ μέρος, ἤγουν τὸ κλέπτειν &c, & in fine pars poſterior literæ X, unà cum integris duabus literis Ψ & Ω, ultimáque verba ibi nunc ſunt hæc: (6) ὁπόταν ἀνέλῃ τις δοῦλον ἀλλότριον. Quod ſupereſt, etſi jam memoratum Opuſculum hactenùs, quod quidem ego ſciam, nondum ſit editum, digniſſimum tamen illud cenſeo, ut ſolidæ & eruditæ Juriſprudentiæ excolendæ cauſâ aliquando græcè & latinè in lucem prodeat.

VI.

Sextus (7) Codex manuſcriptus *Juridicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus & bonæ notæ in *folio*, conſtáque folijs *ducentis triginta*

(1) *Hanc* Synopſin majorem Jacobus Gothofredus *in Manuali Iuris perperàm confundit cum* Synopſi minori, *dum eam pag. 81 aſſerit eſſe illam ipſam Synopſin, quam* Cujacius *appellat* τὸ μικρὸν κατὰ στοιχεῖον.

(2) *Fuit is olim extra numerum.*

(3) *Emit is hunc Codicē Anconæ A. 1555.*

(4) *Emit is eundem Codicem A. 1582.*

(5) *Vide proximè præcedentē Codicem fol. 3 pag. 2, verſu penultimo.*

(6) *Vide eundē proximè præcedentem Codicem fol. 150. pag. 1.*

(7) *Fuit is olim inter Codices MStos Iuridicos Græcos ſecundus.*

ginta tribus, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

(1) *Vide Illuſtriſſ. Epiſcopi Vaſionenſis* Joſephi Mariæ Suareſij *Notitiam Baſilicorũ* § 2.

Primò, & quidẽ à fol. 1 pag. 1 uſq; ad fol. 168 pag. 1, (1) *Imp. Baſilij Macedonis & filiorum ipſius Conſtantini atque Leonis Philoſophi Prochiron Juris, ſive, Delectus Legum compendiarius ex Imp. Juſtiniani Inſtitutionibus, Digeſtis, Codice & Novellis, cũ benigniori correctione promulgatus menſe Martio Indictionis nonæ* (2) *anno Mundi 6384, ſive anno Chriſti 876, & in Titulos quadraginta diviſus.* Ipſa *Inſcriptionis* generalis verba græca cũ principio *Proœmij* ſunt hæc: Βασιλείου, Κωνσταντίνου καὶ Λέοντος, τῶν σοφῶν καὶ φιλευσεβῶν Βασιλέων ἀπὸ τῶν Ἰνστιτούτων, τῶν Διγέστων, τοῦ Κώδικος, καὶ τῶν νεαρῶν τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ Διατάξεων Ἐκλογὴ τῶν νόμων καὶ ἐπιδιόρθωσις, ἐκτεθεῖσα εἰς τὸ φιλανθρωπότερον ἐν μηνὶ Μαρτίῳ Ἰνδικτιῶνος θʹ, ἔτους ἀπὸ κτίσεως κόσμου ,ϛ τ π δʹ. Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος Αὐτοκράτορες Καίσαρες Βασίλειος, Κωνσταντῖνος καὶ Λέων, νικηταὶ, τροπαιοῦχοι, εὐσεβεῖς, ἀεισέβαστοι, πιστοὶ, αὔγουστοι. (3) Τὸν μέγαν φύσει καὶ ἀληθῆ Θεὸν καὶ Σωτῆρα ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν διὰ παντὸς ἐπικαλούμενοι, &c. Finis autẽ *Proœmij* eſt talis: Εἰδέναι δὲ χρὴ, ὡς τὴν προμνημονευθεῖσαν ποιούμενοι ἈΝΑΚΆΘΑΡΣΙΝ, ἐν ἑνὶ τεύχει τὰ ἀνειρημένα ἅπαντα συντεθείκαμεν, ὡς ἂν δήλη πᾶσιν ἡ τούτων ἀργία γνωρίζεται· τὰ μέν τοι τῶν παλαιῶν νόμων ἐν τῷ οἰκείῳ σχήματι μένοντα, ἐν (4) ἙΞΉΚΟΝΤΑ ΒΙΒΛΊΟΙΣ καθυπετάξαμεν, τοῖς βουλομένοις τὴν τούτων γνῶσιν ἐκ τοῦ πλάτους ἀπουδῆ ἀναλέγεσθαι καταλιπόντες. τὸ μέν τοι παρούσης ΠΡΟΧΕΊΡΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΕΊΑΣ ἀρχὴ τέθειται, ὁπόθεν καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς φύσις τὴν ἀρχὴν εἴληφεν. Sequitur deinde *Titulus primus de conſenſu ſponſaliorum* hoc modo: Τίτλος αʹ περὶ συναινέσεως μνηστείας. Μνηστεία ἐστὶ μνήμη καὶ ἐπαγγελία τῶν μελλόντων γάμων· &c. *Quadrageſimus* autem ſive *ultimus titulus* inſcribitur atque incipit his verbis: Τίτλος μʹ περὶ σκύλων, ἐν ᾧ καὶ περὶ ἐκκλήτου ἱερωμένων, μοναχῶν, κοσμικῶν· ἔτι τε περὶ δικαιοσύνης νόμου καὶ μακρᾶς συνηθείας, καὶ περὶ ῥημάτων σημασίας, καὶ περὶ διαφόρων κανόνων, καὶ περὶ αἱρετῶν δικαστῶν, καὶ περὶ τῶν πεπονθότων ἀπόφασιν καὶ ἀποκαθισταμένων. Οἱ κατὰ πολεμίων τρόπαια στήσαντες σκύλων τινῶν ὡς εἰκὸς εὐρισκομένων, &c. Adjecta etiam ſunt ultimo huic Titulo Excerpta nonnulla ex *Novellis* aliorum quorundam recentiorum Imperatorum

(2) *Vide Librum V horũ Commentar. pag.* 162.

(3) *Vide* Suareſij *Notitiam Baſilicorũ* § 3.

(4) *Notabilis locus de* Sexaginta Libris Baſilicorum.

rum

rum Conſtantinopolitanorum, nempe *Romani Senioris, Alexij Comneni* & *Manuelis Comneni*; quibus ſingulatim recenſendis nunc mihi non licet diutiùs immorari.

Secundò, & quidem à fol. 168 pag. 1 uſque ad fol. 181 pag. 2, *Euſtathij Anteceſſoris Synopſis Actionum Juridicarum, & Intervallorum temporalium à momento uſque ad annos centum*; cujus titulus & principium: Ἁι ἐν συνόψει ἀγωγαὶ καὶ αἱ ῥοπαί. Τί ἐστιν ἀγωγή; Ἀγωγή ἐστι δίκαιον τοῦ ἀπαιτεῖν ἐν δικαστηρίῳ τὸ &c. Altera autem ejuſdem Synopſeos Pars *de temporalibus Intervallis* inſcribitur atq; incipit ſpeciatim his verbis: Περὶ ῥοπῶν. Περὶ χρόνων προθεσμίας ἕως ἑκατὸν ἐνιαυτῶν. (1) Ἠλευθερώθη δούλη ἐν διαθήκῃ, &c. (1) *Vide ſupra pag.* 6.

Tertiò, & quidem à fol. 182 pag. 1 uſque ad fol. 184 pag. 2, *Imp. Romani Senioris Novella*, cujus principium: (2) Ἀνθρώποις ἐστὶ ζηλωτὸν καὶ περισπούδαστον, &c. (2) *Vide ſuprà pag.* 5. 11.

Quartò, & quidem fol. 185 pag. 1, *ex Imp. Leonis Philoſophi Novellâ, ut decennis puer in Monachorum numerum aſſumatur, Fragmentum*, cujus titulus & principium: Ἑτέρα νεαρὰ Λέοντος τοῦ εὐσεβοῦς Βασιλέως περὶ τοῦ μονάζειν δεκαετῆ παῖδα. Τοιγαροῦν σύν τε τῷ ἁγιωτάτῳ Πατριάρχῃ καὶ τοῖς θεοφιλεστάτοις Μητροπολίταις, &c. Vide *Imp. Leonis Novellam Conſtitutionem VItam* in Corpore Juris Civilis, Amſtelodami A. 1663 in folio edito, Authenticarum pag. 241.

Quintò, & quidem à fol. 185 pag. 2 uſque ad fol. 198 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris (3) *Paratitla, in Titulos triginta duos diviſa*, quorum titulus & principium: Τὰ Παράτιτλα. Τίτλος α΄ περὶ προτιμήσεως ἐπιτρόπων. Ἐὰν γυνὴ μετὰ θάνατον τοῦ ἀνδρὸς &c.

Sextò, & quidem à fol. 199 pag. 1 uſque ad fol. 202 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris (4) *Gloſſæ Juridicæ*, ſive, *Vocabula Juris Latina cum interpretatione Græcâ*; quorum titulus & principium: Λέξεων Ῥωμαϊκῶν συναγωγὴ κατὰ ἀλφάβητον. Ἀνναλίων, λεγάτων ἐτησίων. Ἄκτος, πρᾶξις. &c.

(3) *Huc pertinent* Paratitlorum græcorũ Libri tres antiqui *à* Joanne Leunclavio *Francofurti typ. Wechel. A.* 1593 *latinè editi; utpote in quorum Prologo de priſco Paratitlorum uſu prolixè diſſerit.*

Septimò, & quidem à fol. 202 pag. 1 uſque ad fol. 203 pag. 1, Excerpta quædam miſcellanea *de Officijs Magiſtratuum ac Judicum*, quorum principium: (5) Πόσαι ἀρεταὶ παρὰ πάντων τοῖς ἄρχουσιν ἁρμόζουσιν. Προηγουμένως τὸ συμπαθητικόν, τὸ φιλάνθρωπόν τε καὶ &c. Exſtat etiam ibi Καταδίκεισις ſive *Condemnatoria ſententia in Judices ab Impp. Leone Philoſopho & fratre ipſius Alexandro prolata*, cujus prin-

D

(4) *Vide etiam ſuprà pag.* 15. & Veteres Gloſſas Verborum Juris, *quæ in Baſilicis reperiuntur, editas à* Carolo Labbæo *Pariſijs apud Adrianum Beys A.* 1606 *in 8vo.* (5) *Vide ſuprà pag.* 15.

principium: Οἶμαι δὲ τῶν κρίνειν λαχόντων &c. Vide *Harmenopuli* Promptuarium Juris, à *Dionyſio Gothofredo* editum, pag. 6.

Octavò, & quidem fol. 203 pag. 1 & 2, *Jusjurandum tempore Imp. Juſtiniani I ſive Magni à Magiſtratibus in ſuſcipiendis Dignitatibus atque Officijs præſtari ſolitum:* cujus titulus & principium: Ὅρκος διδόμενος παρὰ τῶν τὰς ἀρχὰς λαμβανόντων. Ὄμνυμι ἐγὼ τὸν Θεὸν τὸν παντοκράτορα, καὶ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ, Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, καὶ τὴν ἁγίαν ἔνδοξον Θεοτόκον καὶ ἀειπαρθένον Μαρίαν, καὶ τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια, ἃ ἐν ταῖς χερσί μου κρατῶ, καὶ τοὺς ἁγίους Ἀρχαγγέλους Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ, καθαρὸν συνειδὸς καὶ γνησίαν δουλείαν φυλάξω τοῖς θειοτάτοις καὶ εὐσεβεστάτοις ἡμῶν Δεσπόταις, ἸΟΥΣΤΙΝΙΑΝΩ͂Ι καὶ ΘΕΟΔΩ͂ΡΑ, τῇ ὁμοζύγῳ τοῦ αὐτοῦ κράτους, προφάσει τῆς παραδεδομένης μοι παρὰ τῆς αὐτῶν εὐσεβείας ἀρχῆς, καὶ πάντα πόνον &c. Integrum hoc *Jusjurandum* exſtat *titulo tertio Collationis ſecundæ Novellarum Juſtinianearum*, & quidem græcè atque latinè pag. 27 ſecundùm editionem Corporis Juris Civilis Amſtelodamenſem A. 1663 in folio. Vide etiam *Nicolai Alemanni* doctiſſimas Notas in *Procopij Hiſtoriam Arcanam* pag. 47 edit. Lugdun. A. 1623 in folio, ubi luculenter demonſtrat, *Imp.* (1) *Juſtinianum* Vxorem ſuam *Theodoram* in omnibus rebus graviſſimis participem habuiſſe conſiliorum, eóſque qui Provincias & Magiſtratus tunc temporis ſuſceperunt, *Theodoræ* ſimul ac *Juſtiniano* fidem ſub Juramenti religione publicè profeſſos eſſe, & dignitatem ſuam utrique acceptam retuliſſe, & utriuſque ſervos ſe appellâſſe. Exſtat quoque ibidem *Imago Imperatricis Theodoræ*, quemadmodum *Ravennæ*, dum ipſa adhuc vivebat, muſivo opere expreſſa eſt.

(1) Vide ipſū Imp. Juſtinianum. Novell. 8 cap. 1.

Nonò, & quidem fol. 204 pag. 1 & 2, anonymi cujuſdam Autoris *Obſervationes duæ Juridicæ de Adoptione*, & *de Dote à marito conconſumptâ.* Prioris principium eſt: Διὰ τῆς θέσεως ἤγουν &c; poſterioris autem: Ἔδωκέ τις προῖκα τῇ ἑαυτοῦ θυγατρὶ, ὁ δὲ ἀνὴρ ταύτης ἀποθανὼν, ἐδαπάνησε τὴν προῖκα· ὕστερον βούλεται ἡ θυγάτηρ εἰς τὴν πατρικὴν κληρονομίαν εἰσελθεῖν, &c.

Decimò, & quidem à fol. 205 pag. 1 uſque ad fol. 206 pag. 1, *ex S. Gregorij Nyſſeni Oratione in eos, qui ægrè ferunt reprehenſiones, Fragmentum, de Excommunicatione*, cujus titulus & principium: Περὶ ἀφορισμοῦ. Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Ἐπισκόπου Νύσσης ἐκ τοῦ πρὸς τοὺς

ἀχθομένους ταῖς ἐπιτιμήσεσιν, οὐ ἡ ἀρχή· (1) Θεῖον ὡς ἀληθῶς καὶ ἱερὸν χρῆμα ὁ λόγος Θεοῦ. (2) Οὐδὲν ψεῦδος ἐν Εὐαγγελίοις γέγραπται &c.

Vndecimò, & quidem à fol. 206 pag. 1 uſque ad fol. 207 pag. 2, *Septem Archiepiſcoporum Orientalium*, nempe *Matthæi Metropolitæ Epheſi*, *Athanaſij Metropolitæ Cyzici*, *Laurentij Metropolitæ univerſæ Alaniæ & Soteriopoleos*, *Macarij Metropolitæ Chriſtopoleos*, *Charitonis Metropolitæ Apri*, *Joſephi Metropolitæ Gani*, & *Hierothei Metropolitæ Lopadij*, *Epiſtola* ad Imperatricem Conſtantinopolitanam (3) *Annam*, Imp. *Andronici Palæologi II* ſive *Junioris* viduam, contra Patriarcham Conſtantinopolitanum (4) *Joannem Calecam*, tanquam errorũ (5) *Barlaami Calabri* & *Gregorij Acyndini* ſectatorẽ, & ob alia varia graviſſima crimina, excommunicandum atque throno Patriarchali deijciendum, data *menſe Septembri ineuntis Indictionis decimæ quintæ*, anno Mundi 6855, ſive, anno Chriſti 1346. Ipſa Inſcriptionis verba græca cum principio Epiſtolæ ſunt hæc: Ἀναφορὰ τῶν Ἀρχιερέων πρὸς τὴν κρατίστην καὶ ἁγίαν ἡμῶν Κυρίαν καὶ Δέσποιναν. Κρατίστη καὶ ἁγία ἡμῶν Κυρία καὶ Δέσποινα, ἡμεῖς οἱ Ἀρχιερεῖς, οἱ καθεζόμενοι ἐν τοῖς κελλίοις ἡμῶν ἀποκεκλεισμένοι, ὁ Ἐφέσου, ὁ Κυζίκου, ὁ Ἀλανίας, ὁ Χριστουπόλεως, ὁ Ἄπρω, ὁ Γάνου, ὁ Λοπαδίου, δεξάμενοι παρὰ τοῦ χάριτος τοῦ παναγίου Πνεύματος τὸν τοῦ Εὐαγγελίου ζυγόν, καὶ χρέος ἔχοντες ἀντιτάττεσθαι τοῖς ἀντικειμένοις τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ νοητοῖς τε καὶ αἰσθητοῖς δαίμοσι, καὶ ὑπομιμνήσκειν τῇ εὐσεβεστάτῃ καὶ ἁγίᾳ Βασιλείᾳ σου, καὶ παρακινεῖν &c. Finis autem *Epiſtolæ* cum *ſubſcriptionibus* eſt talis: Ταῦτα ὡς χρέος ἔχοντες, καὶ ὡς εὐχίται καὶ δοῦλοι ἀναφέρομεν, καὶ διὰ τὸ ἀξιόπιστον καὶ οἰκείαις ὑπογραφαῖς ὑπεσημηνάμεθα μηνὶ Σεπτεμβρίῳ Ἰνδικτιῶνος ιε. εἶχε καὶ ὑπογραφάς·

Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης Ἐφέσου, Ματθαῖος·
Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης Κυζίκου, Ἀθανάσιος·
Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης πάσης Ἀλανίας καὶ Σωτηριουπόλεως, Λαυρέντιος·
Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης Χριστουπόλεως, Μακάριος·
Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης Ἄπρω, Χαρίτων·
Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης Γάνου, Ἰωσήφ·
Ὁ ταπεινὸς Ἀρχιεπίσκοπος Λοπαδίου, Ἱερόθεος.

Meminit hujus *Epiſtolæ accuſatoriæ* ipſe *Imp. Joannes Cantacuzenus* Hiſtoriæ Byzantinæ lib. 3 cap. 92, pag. 670 editionis græco-latinæ Pari-

(1) *Vide Operum S. Gregorij Nyſſeni edit. græc. lat. Pariſ. Tom. II pag. 743.*
(2) *Vide ibid. Tom. II pag. 746.*
(3) *Vide Tabulam Genealogicam, quæ Libro quinto horum Commentariorum inter pag. 408 & 409 inſerta eſt.*
(4) *Vide Librum V horũ Commentar. pag. 187.*
(5) *Vide Lib. IVtum horũ Commentar. pag. 326, 327, & Lib. Vtum pag. 202.*

Pariſinæ, ſed ſatis obſcurè, his verbis: Ὄντων δὲ ἐκεῖ (ἐν Ἀδριανουπόλει) διὰ τὴν ἑορτὴν συνειλεγμένων τῶν Ἀρχιερέων, καὶ λόγου περὶ Πατριάρχου τοῦ Ἰωάννου γεγενημένου, εἰ χρὴ αὐτῷ κατὰ τὴν ἱερωσύνην εἶναι κοινωνοὺς τοιαῦτα τολμῶντι, ἐπεὶ καὶ παρὰ ΤΩΝ ἘΝ ΒΥΖΑΝΤΙΩ ἈΡΧΙΕΡΕΩΝ, ΟἹ ἘΝ ΤΑΓΣ ΟἸΚΙΑΙΣ ἈΠΡΟΓΤΟΙ ΔΙΗΓΓΟΝ, ἐπετρέποντο πρότερον ἀποσχέσθαι τῆς ἐκείνου κοινωνίας. Hoc eſt: *Congregatis illic (ſc. Adrianopoli) propter diem feſtum Archiepiſcopis, mentio facta eſt Joannis Patriarchæ Conſtantinopolitani, an ſacerdotium ejus revereri, & cum illo communicare oporteret, cùm tàm ſceleratè egiſſet, & illi etiam Archiepiſcopi, qui Byzantij in ædibus ſuis incluſi commorarentur, priùs conceſſiſſent, ab ejus communione abſtinere.*

Duodecimò, & quidem à fol. 207 pag. 2 uſque ad fol. 212 pag. 2. *Synodi Conſtantinopolitanæ*, ſub Imperatrice *Annâ*, Imp. *Andronici Palæologi IIdi* ſive *Junioris* viduâ, celebratæ, *Tomus excommunicationis & exautorationis Patriarchæ Conſtantinopolitani Joannis Calecæ*, promulgatus *menſe* (1) *Februario Indictionis decimæ quintæ*, anno Mundi 6855, ſive, anno Chriſti 1347. Ipſa Inſcriptionis verba græca cum principio *Tomi* ſunt hæc: Τόμος ὁ γεγονὼς ἐπὶ τῇ καθαιρέσει τοῦ πατριαρχεύσαντος Ἰωάννου τοῦ Καλέκα. Ὄντως οὐδεὶς οὕτως ἀρχιτέκτων οὐδενὸς τῶν ποικίλων, ὡς ποριστὴς καὶ προστάτης παντοδαπῆς δυσσεβείας ὁ ἀντικείμενος. πάλαι μὲν γὰρ οὗτος τοῦ Θεοῦ διϊστὰς, &c. Finis autem ejuſdem Tomi cum ſubſcriptionibus eſt talis: γραφεῖσα καὶ ὑπογραφεῖσα ἀρτίως μηνὶ Φευρουαρίῳ Ἰνδικτιῶνος ιέ. Εἶχε καὶ ὑπογραφὰς ταύτας·

(1) *Ante* octavum *tamen* diē Februarij, *nempe priùs quàm* Imp. Joannes Cantacuzenus *per inſidias occupavit Conſtantinopolim. Vide Tabulam Genealogicam, quæ Libro quinto horum Commentariorū inſerta eſt inter pag.* 408 *&* 409.

Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης Κυζίκου, Ὑπέρτιμος καὶ Ἔξαρχος πάσης Ἑλλησπόντου, Ἀθανάσιος·

Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης Φιλαδελφείας καὶ Ὑπέρτιμος, Μακάριος·

Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης πάσης Ἀλανίας καὶ Σωτηροπόλεως, καὶ Ὑπέρτιμος, Λαυρέντιος.

Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης Διδυμοτείχου καὶ Ὑπέρτιμος, Θεόληπτος·

Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης Μηθύμνης καὶ Ὑπέρτιμος, Μαλαχίας.

Ὁ τα-

Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης Ἄπρω, Χαρίτων, καὶ τὸν τόπον ἐπέχων τῶν Εὐχαΐτων.

Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης Μαδύτων καὶ Ὑπέρτιμος, Ἰσαάκ·

Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης (1) Ῥωσίου καὶ Ὑπέρτιμος, Θεόδουλος·

Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης Βάρνης καὶ Ὑπέρτιμος, Μεθόδιος.

Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης Σηλυβρίας καὶ Ὑπέρτιμος, Ἡσαΐας·

Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης Πομπηιουπόλεως, Γρηγόριος, καὶ Ὑπέρτιμος.

(1) *Ita ibi ſcriptũ eſt; nempe* Ῥωσίου, *non autẽ* Ῥωσίου, *ut apud* Ortelium *in Theſauro Geographico.*

Meminit hujus *excommunicationis & exautorationis Patriarchæ Joannis Calecæ* Imp. *Joannes Cantacuzenus* Hiſtoriæ Byzantinæ Lib. 4 cap. 3, ubi ipſum Patriarcham alloquitur his verbis: Νυνὶ δὲ εἰ μὲν μὴ πρὶν αὐτὸν εἴσω γενέσθαι Βυζαντίου ὑπὸ τῶν Ἀρχιερέων τοῦ θρόνου καθῃρεῖτο, περὶ τοιούτων μὲν οὐδεὶς ἂν ἠνώχλει μὴ μένειν ἐπὶ τοῦ προσχήματος. Hoc eſt: *Nunc autem niſi ante meum ingreſſum in Vrbem Conſtantinopolitanam ab Archiepiſcopis ſede tuâ dejectus eſſes, nemo tibi de his, quæ prætexis, moleſtiam exhiberet.* Item ejuſdem Libri capite 24: Βασιλεύς τε γὰρ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ ὁ ἀοίδιμος μετὰ τῆς Συνόδου κατεδίκασεν ἁπάσαις ψήφοις, οὐ Βαρλαὰμ τότε μόνον, ἀλλὰ καὶ εἴ τις ὕστερον φαίνοιτο φρονῶν τὰ ἴσα· καὶ μετὰ ταῦτα, ἐμοῦ ἀπόντος, ἌΝΝΑ ἡ Βασιλὶς μετὰ τῶν Ἀρχιερέων, ἡνίκα Πατριάρχην τε καθεῖλον τὸν ἸΩΑΝΝΗΝ διὰ τὴν κακοδοξίαν, καὶ σὺν φρονοῦντας τὰ ἴσα αὖθις ἢ φρονήσοντας. Hoc eſt: *Nam & glorioſus ille Imperator* (2) *ANDRONICVS Junior cum Synodo, non Barlaamum ſolum, ſed &, ſi quis in poſterum ſimilia ſentire reperiretur, penitùs damnavit; & poſteà, me abſente, ANNA Imperatrix cum Archiepiſcopis, quando JOANNEM Patriarcham propter opinionis errorem, ſimulque omnes eadem ſentientes aut ſenſuros exautoravit.*

(2) *Vide infrà pag.* 30.

Decimo tertiò, & quidem fol. 213 pag. 1 & 2, *Imp. Joannis Cantacuzeni Edictum*, quo poſt reditum ſuum in Vrbem Conſtantinopolitanam, qui in *diem octavum Februarij* incidit, ſuprà memoratum *Tomum excommunicationis & exautorationis Patriarchæ Joannis Calecæ* confirmavit *menſe Martio Indictionis decimæ quintæ*, anno Mundi 6855, ſive, anno Chriſti 1347, quo non multò pòſt, nempe *die 21 Maij Conſtantinopoli* ſecundùm ſolenniter coronatus eſt. Inſcribitur atq; incipit illud *Edictum* græcè hoc modo: Τὸ ἐπὶ τούτῳ Πρόσταγμα. Εὐνούστατοι καὶ πιστότατοι τῇ Βασιλείᾳ μου οἰκήτορες ἅπαν-

τες τῆς θεοδοξάστου, θεοφυλάκτου καὶ θεομεγαλύντου Κωνσταντινουπόλεως, οἵ τε κληρικοί, μονάζοντες, καὶ ὅσοι τῆς πολιτείας, καὶ ὁ κοινὸς ἅπας λαός. Τὰ κινηθέντα παρὰ τοῦ Βαρλαὰμ ἐκείνου κατὰ τῆς εὐσεβείας, καὶ ὅπως &c.

Decimo quartò, & quidem à fol. 213 pag. 2 uſque ad fol. 216 pag. 1, *Monachorum* (1) *Heſychaſtarum Tomus apologeticus contra Barlaami & Acindyni ſectatores*, cujus titulus & principium: Ἁγιορειτικὸς Τόμος ὑπὲρ τῶν ἱερῶν ἡσυχαζόντων, διὰ τοῦ ἐξ ἰδίας ἀπειρίας &c. Τὰ μὲν ἀρτίως καθωμιλημένα, καὶ κοινῇ πᾶσιν ἐγνωσμένα, καὶ παῤῥησίᾳ κηρυττόμενα δόγματα &c.

(1) *Vide Lib. V horũ Commentar. pag.* 198.

Decimo quintò, & quidem à fol. 216 pag. 1 uſque ad fol. 223 pag. 1, *Synodi Conſtantinopolitanæ*, ſub Imp. *Andronico Palæologo IIdo* ſive *Juniore* celebratæ, *Tomus condemnationis errorum Barlaami Calabri & Gregorij Acindyni*, promulgatus paulò poſt (2) mortem jam memorati Imperatoris, nempe *menſe Auguſto Indictionis nonæ*, anno Mundi 6849, ſive, anno Chriſti 1341. Ipſa Inſcriptionis verba græca cum principio Tomi ſunt hæc: Συνοδικὸς Τόμος, γεγραμμένος ἐπὶ ταῖς ἐξελεγξάσαις καὶ ἀποβαλομέναις τὴν τοῦ Βαρλαὰμ καὶ Ἀκινδύνου δυσεβείαν μεγάλαις Συνόδοις, ἐν αἷς οὐχ ἡ Ἐκκλησία πᾶσα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡ Σύγκλητος καὶ οἱ καθολικοὶ παρῆσαν τῶν Ῥωμαίων κριταί, προκαθημένου καὶ τοῦ θειοτάτου Βασιλέως, ἕως οὗ περιῆν. Ἐπαινετὸς ἀληθῶς ὁ εἰπὼν τὴν ταπείνωσιν ἀληθείας εἶναι ἐπιγνώσεως· αὕτη γὰρ καὶ τῶν οἰκείων μέτρων ἐστὶ κατάληψις, καὶ δι' αὐτῆς &c. Finis autem ejuſdem *Tomi* cum *ſubſcriptionibus* eſt talis: Χάριν γὰρ τοῦ μηκέτι μηδένα ταῖς ὁμοίαις πλάναις περιπεσεῖν ποιούμενοι πρόνοιαν, καὶ τὸ παρὸν εἰς ἀσφάλειαν ἐκθέμενοι γράμμα, ταῖς οἰκείαις ὑπογραφαῖς ὑπεσημηνάμεθα κατὰ μῆνα Αὔγουστον τῆς ἐννάτης Ἰνδικτιῶνος τοῦ ,ςωμθʹ ἔτους. Εἶχε καὶ ὑπογραφάς.

(2) *obiit enim* Imp. Andronicus Palæologus Junior *A. C.* 1341 *d.* 15 *Iunij.*

(3) Ἰωάννης ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης·
Ὁ Κυζίκου, Ἀθανάσιος· Ὁ Σάρδεων, Γρηγόριος· Ὁ Δυῤῥαχίου, Γρηγόριος· Ὁ Λακεδαιμονίας, Νεῖλος· Ὁ Μαδύτων, Ἰσαάκ· Ὁ Μηθύμνης, Μαλαχίας, καὶ ὁ Βιτζήνης.

Memi-

(3) *Hic eſt idem ille Patriarcha Conſtantinopolitanus* Joannes Calecas, *qui, licet in hâc Synodo contra* Barlaamum *&* Acindynum *præſederit, eorúmq; condemnationi ſuâ manu ſubſcripſerit, poſteà tamen in ſuprà memoratâ aliâ Synodo, A.* C. 1347 *celebratâ, etiam ipſe, tanquam eorundem ſectator & defenſor, condemnatus & exautoratus eſt. Hoc enim* Imp. Joannes Cantacuzenus *lib.* 4 *cap.* 23, *pag.* 799, *expreſsè teſtatur his verbis*: Ὁ πρώτως ἐπὶ τῇ διαγνώσει Βασιλέως Ἀνδρονίκου τοῦ νέου γεγενημένος Τόμος, ἡνίκα καὶ ὁ Πατριάρχης Ἰωάννης τῆς Συνόδου προεστάτης ἦν, ὃν καὶ αὐτὸς ὑπεσημήνατο χερσὶν οἰκείαις, οὐ μόνον Βαρλαὰμ καὶ Ἀκίνδυνον καταψηφίζεται, &c.

Meminit hujus *Tomi* Imp. *Joannes Cantacuzenus*, Hiſtoriæ Byzantinæ lib. 4 cap. 23, pag. 799 editionis græco-latinæ Pariſinæ; & ejuſdem libri cap. 24 pag. 805. Conſule etiam Librum *quintum* horum Commentariorum pag. 202, 203, 204, 205, 206, & vide ſuprà pag. 29 & 30.

Decimoſextò, & quidem à fol. 224 pag. 1 uſque ad fol. 233 pag. 2, *Excerpta quædam miſcellanea*, partim *Theologica*, partim *Juridica*, nempe ex *Canonibus Sanctorum Apoſtolorum*, ex *Operibus S. Dionyſij Areopagitæ*, ex *Epiſtolis S. Ignatij Martyris*, ex *Operibus S. Joannis Chryſoſtomi*, ex *Epiſtolâ quâdam S. Niconis*, & ex *Imperatorum quorundam Conſtantinopolitanorum Novellis Conſtitutionibus*.

V I I.

Septimus (1) Codex manuſcriptus *Juridicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *quarto*, conſtátque nunc folijs *ducentis quindecim*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc: (1) Fuit etiam olim inter Codices MStos Juridicos Græcos ſeptimus.

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſq; ad fol. 38 pag. 1, *Imp. Baſilij Macedonis & filiorũ ipſius Conſtantini atq; Leonis Philoſophi Prochiron Juris*, in *Titulos quadraginta diviſum*, cujus titulus & principiũ: Πρόλογος τοῦ Προχείρου νόμου. Ἐν ὀνόματι τοῦ Δεσπότου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Αὐτοκράτορες Καίσαρες Βασίλειος, Κωνσταντῖνος καὶ Λέων, εὐτυχεῖς, ἔνδοξοι, νικηταί, τροπαιοῦχοι, εὐσεβέστατοι, πιστοί, Αὔγουστοι. Τὸν μέγαν τὸν καὶ φύσει ἀληθῆ Θεὸν καὶ Σωτῆρα ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν διὰ παντὸς ἐπικαλούμενοι, &c. Plura de hoc Prochiro Juris vide ſuprà pag. 19 & 24.

Secundò, & quidem à fol. 38 pag. 1 uſque ad fol. 39 pag. 2, *Excerptum Juridicum de Jurejurando*, cujus titulus & principium: Περὶ τοῦ μὴ ὀμνύειν ἐπ᾽ ἀδίκῳ καὶ ἐπὶ ψεύδει, καὶ περὶ ὅρκου γινομένου ἐγγράφου, καὶ ἐπὶ ποίων καὶ πόσων μαρτύρων ὀφείλη γίνεσθαι. Ἀγαθῶν ἁπάντων χορηγὸν καὶ δοτῆρα καὶ αἴτιον &c.

Tertiò, & quidem à fol. 39 pag. 2 uſque ad fol. 42 pag. 1. *Leges militares, ex Rufo & Tacitis, & ex Digeſtis deſumptæ*, de quibus vide plura ſuprà pag. 13 & 14.

Quartò, & quidem à fol. 42 pag. 1 uſque ad fol. 46 pag. 1, *Jus Navale Rhodiorum, ex Digeſtis excerptum*, de quo vide plura ſuprà pag. 11, 12 & 13.

Quintò, & quidem à fol. 46 pag. 1 uſque ad fol. 49 pag. 2, *Conſtantini Harmenopuli Leges Georgicæ*, hoc eſt, *Colonariæ* ſive *Ruſticæ*, ex *Jure Juſtinianeo* excerptæ, de quibus vide plura ſuprà pag. 14 & 15.

Sextò,

Sextò, & quidem à fol. 49 pag. 2 uſque ad fol. 54 pag. 1, *Collectanea nonnulla Juridica*, inter quæ etiam exſtat perelegans *Diagramma de gradibus cognationis.*

(1) *Vide etiam ſuprà pag.* 11.

Septimò, & quidem à fol. 54 pag. 1 uſque ad fol. 64 pag. 2, (1) *Athanaſij, Scholaſtici* ſive *Advocati Emeſeni, Ecloga* ſive *Delectus Legum ex Imp. Juſtiniani Codice & Novellis, & ex Paratitlis*; cujus titulus & principium: Ἀθανασίου Σχολαστικοῦ Ἐμεσινοῦ ἔκ τε τοῦ Κώδικος καὶ τῶν Νεαρῶν διατάξεων τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν Παρατίτλων. Περὶ χειροτονίας Ἐπισκόπων. Ὁ χειροτονῶν τὸν Ἐπίσκοπον &c.

Octavò, & quidem à fol. 65 pag. 1 uſque ad fol. 66 pag. 2, *Gloſſæ Juridicæ*, ſive, *Vocabula Juris Latina cum Interpretatione Græcâ, ordine alphabetico*, quorum titulus & principium: Λεξικὸν Ῥωμαίων καὶ Γραικῶν νομίμων. Ἄκτωρ, ὁ ἐνάγων. Ἀντικίνσαρ, ἀντιγραφεύς. &c. Vide ſuprà pag. 15.

Nonò, & quidem à fol. 67 pag. 1 uſque ad fol. 68 pag. 1, *Canones Sanctorum Apoſtolorum*, quorum titulus & principium: Κανόνες τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. (2) Εἴ τις Ἐπίσκοπος κοσμικοῖς ἄρχουσι χρησάμενος, &c.

(2) *Is in Syntagmatis Conciliorum* Biniani *contextu græco eſt* Canon vigeſimus nonus, *in antiquâ autem verſione Latinâ* Dionyſij Exigui trigeſimus primus.

Decimò, & quidem à fol. 68 pag. 1 uſque ad fol. 73 pag. 2, *Excerpta nonnulla Juridica*, inter quæ etiam exſtant *Officia Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ S. Sophiæ*, quorum titulus & principium: Τὰ ἐκκλησιαστικὰ Ὀφφίκια ἔχουσι οὕτως· Ὁ Μέγας Οἰκονόμος κρατεῖ πάντα τὰ κτήματα τῆς ἐκκλησίας, καὶ &c. Operæ pretium autem fuerit, Catalogum hunc *Officiorum Eccleſiaſticorum* diligenter conferri cum alijs ejuſdem generis Catalogis, qui exſtant in *Georgij Codini* Libro de Officijs Magnæ Eccleſiæ & Aulæ Conſtantinopolitanæ, Pariſijs in Corpore Hiſtoriæ Byzantinæ græcè & latinè edito, cum Obſervationibus & Notis R. P. *Jacobi Gretſeri* Soc. Jeſu & R. P. *Jacobi Goar* O. P., A. 1648 in folio.

Vndecimò, & quidem à fol. 74 pag. 1 uſque ad fol. 183 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Exercitia varia, partim ſacra, partim profana, quibus erotematicè declaratur uſus Grammaticæ Linguæ Græcæ.*

Duodecimò, & quidem à fol. 184 pag. 1 uſque ad fol. 191 pag. 1, *Theodori Prodromi Tetraſticha ſacra cum anonymi cujuſdam Autoris Commentario grammaticali*; quorum titulus & principium: Τοῦ

Προ-

Πϱοδϱόμȣ κυϱȣ̃ Θεοδώϱȣ Τετϱάστιχα. Ἐν ἡμέϱαις ἓξ τὴν κτίσιν κτίζεις Λόγε, &c.

Decimo tertiò, & quidem à fol. 192 pag. 1 uſq; ad fol. 215 pag. 2, *Agapeti, Diaconi Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ, Liber ad Imp. Juſtinianum Magnum de Imperio benè adminiſtrando, cũ anonymi cujuſdã Autoris Commentario græco, ſingulis Capitibus parænèticis particulatim ſubjuncto.* Ipſa tituli græci verba cũ principio primi Capitis ſunt hæc: Ὑπόθεσις ἀγαθῆς βασιλείας εἰς ὄνομα τȣ̃ θειοτάτȣ καὶ εὐσεβεστάτȣ Βασιλέως ἡμῶν Ἰȣστινιανȣ̃ κατὰ τὸ ἀκϱόστιχον· Τῷ θειοτάτῳ καὶ εὐσεβεστάτῳ Βασιλεῖ ἡμῶν Ἰȣστινιανῷ Ἀγαπητὸς ὁ ἐλάχιστος Διάκονος. Τιμῆς ἁπάσης ὑπέϱτεϱον ἔχων ἀξίωμα &c, Plura de his *Agapeti Capitibus parænèticis* vide Libri *tertij* horum Commentariorum pag. 38 & 152, & Libri *quinti* pag. 115, 116 & 225.

VIII.

Octavus (1) Codex manuſcriptus *Juridicus Græcus* eſt *membranaceus* pervetuſtus & optimæ notæ in *octavo*, ſed, quod dolendum eſt, valdè mutilus, conſtátque nunc folijs *octoginta uno*, & ad *Joannem Sambucum*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim pertinuit. Continetur eo *Delectus Legum compendiarius, ex Inſtitutionibus, Digeſtis, Codice, & Novellis Imp. Juſtiniani Magni, compoſitus ab Impp. Leone Philoſopho & Conſtantino Porphyrogenito, & benigniori correctione reformatus*; cujus titulus & principium: Ἐκλογὴ τῶν νόμων ἐν συντόμῳ, γενομένη παϱὰ Λέοντος καὶ Κωνσταντίνȣ τῶν σοφῶν Βασιλέων ἀπὸ τῶν Ἰνστιτȣ́των, τῶν Διγέστων, τȣ̃ Κώδικος, καὶ τῶν Νεαϱῶν τȣ̃ μεγάλȣ Ἰȣστινιανȣ̃ διατάξεων, καὶ ἐπιδιόϱθωσις εἰς τὸ φιλανθϱωπότεϱον. Τίτλος α΄ ἔχει κεφάλαια ζ΄· Πεϱὶ συστάσεως μνηστείας καὶ λύσεως αὐτῆς. Συνίσταται μνηστεία Χϱιστιανῶν ἐπὶ τοῖς ἐν πϱώτῃ ἡλικίᾳ ἀπὸ ἑπταετȣ̃ς χϱόνȣ &c. Hic eſt ille ipſe præſtantiſſimus Codex MStus, quem *Marquardus Freherus* in *Jure Græco-Romano*, Tom. II pag. 79, vocat *membranas antiquiſſimas Joannis Sambuci*. Plura de *compendiariâ hâc Legum Eclogâ & Correctione* vide ſuprà pag. 11, 15 & 18.

(1) *Fuit* *olim inter Codices MStos Iuridicos Græcos decimus.*

IX.

Nonus (2) Codex manuſcriptus *Juridicus Græcus* eſt *chartaceus* mediocriter antiquus in *folio*, conſtátque folijs *viginti ſeptem*. Continetur eo (3) *Theodori Hermopolitæ Synopſis & Ecloga Codicis Juſtinianei erotematica*, ſive, *per interrogationes & reſponſiones*; cujus titulus

(2) *Fuit & etiam olim inter Codices MStos Iuridicos Græcos nonus.*

(3) *Vide ſuprà pag. 15 & 16.*

tulus & principium: Σύνοψις καὶ ἐκλογὴ ἐκ τῆς Κωδίκων Θεοδώρου Ἑρμοπολίτου. Βιβλίον α΄, τίτλος γ΄. Περὶ πίστεως. Πότε τελευτῶν ὁ Ἡγούμενος, ὁ μετ᾽ αὐτὸν οὐ προσπιμᾶται; Ὅτε ὁ ἔσχατος μαρτυρηθῇ ἐνάρετος &c. Eadem *Codicis Juſtinianei Synopſis erotematica* exſtat etiam ſuprà in Codice Juridico IIItio, num. 8; ſed in poſteriori hoc Codice *nono* eſt illa integro folio in fine auctior, clauditúrque hâc ſubſcriptione: Τέλος τῆς Συνόψεως Ἐκλογῆς τῆς ἐκ τῆς Κωδίκων συναθροισθείσης ὑπὸ Θεοδώρου Ἑρμοπολίτου.

X.

(1) *Fuit is olim inter Codices MStos Juridicos Græcos ſextus.*

Decimus, (1) Codex manuſcriptus *Juridicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus & bonæ notæ in *quarto*, conſtátque folijs *trecentis viginti quatuor*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 183 pag. 1, *Conſtantini Harmenopuli, Nomophylacis & Judicis Theſſalonicenſis, Prochiron Legum*, ſive, *Promptuarium Juris*, in *Libros ſex* diviſum, ideóque vulgò appellatum Ἑξάβιβλος. Ipſa tituli verba græca cum principio *Protheoriæ* ſive *Proœmij* ſunt hæc: Πρόχειρον νόμων, τὸ λεγόμενον ἡ Ἑξάβιβλος, συναθροισθὲν πάνθοθεν κατ᾽ ἐκλογὴν, κατ᾽ ἐπιτομὴν οὕτω συντεθὲν παρὰ τοῦ πανσεβάστου Σεβαστοῦ καὶ κριτοῦ Θεσσαλονίκης κυροῦ Κωνσταντίνου τοῦ Ἀρμενοπούλου. Προθεωρία. (2) Βιβλίον νόμων πάλαι πεποίηται τοῖς περὶ τὸν Βασίλειον, καὶ Κωνσταντῖνον καὶ Λέοντα, τῶν εὐσεβεστάτους Βασιλέας, Πρόχειρον οὕτω καλούμενον, &c. Præcedit autem hoc *Proœmium* peculiaris ac ſeparata quædam *Exhortatio ad Judices*, cujus titulus & principium: Κριτῶν παρακατάστασις, ἣ περὶ δικαιοσύνης γέγονε ὅ καὶ αὕτη παρὰ τοῦ τὸ βιβλίον συντεταχότος. (3) Ὁ κρίνειν λαχὼν &c. Item *Sententia condemnatoria contra Judices, ab Imperatoribus Leone Philoſopho & fratre ejus Alexandro pronunciata*, quæ inſcribitur atque incipit hoc modo: Κατάκρισις ἐκτεθεῖσα πρὸς τοὺς κριτὰς ὑπὸ τῶν πανευσεβῶν Βασιλέων Λέοντος καὶ Ἀλεξάνδρου. (4) Οἶμαι δὲ τῶν κρίνειν λαχόντων &c. Libri autem *ſexti* titulus ultimus definit his verbis: (5) καὶ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ ἱκανὸν τῷ κοινωνῷ συνελαύνεται. Sequuntur deinde alij *quatuor tituli* ſeparati, quorum inſcriptio generalis: Ἕτεροι τίτλοι διάφοροι. Primus autem eorum ſpeciatim inſcribitur atque incipit hoc modo: (6) Περὶ ἀξιωμά-

(2) *Vide ejuſdem* Promptuarij Juris *editionē græco-latinam* Dionyſij Gothofredi *pag.* 7.

(3) *Vide ibidem pag.* 1.

(4) *Vide ibidem pag.* 6.

(5) *Vide ibidem pag.* 464.

(6) *Vide ibidem pag.* 477.

των

των τίτλος *d.* Ἀπὸ Πατρικίων ἕως Ἰλλυστρίων &c. In fine demùm horum quatuor titulorum exſtat hæc totius Promptuarij ſubſcriptio: Τέλος πάσης τῆς Ἑξαβίβλου. Digniſſimum profectò eſt hoc exemplar *manuſcriptum*, ut *Dionyſij Gothofredi* editio impreſſa græco-latina accuratè cum eo conferatur.

Secundò, & quidem fol. 184 pag. 1 & 2, *Imp. Conſtantini Magni Donatio S. Silveſtro I Papæ facta*, quæ ibi inſcribitur atque incipit hoc modo: Θέσπισμα τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου περὶ τοῦ Πάπα Ῥώμης. Θεσπίζομεν σὺν πᾶσι τοῖς Σατράπαις καὶ τῇ Συγκλήτῳ τῆς ἡμῶν Βασιλείας, τὸν Ῥώμης Ἐπίσκοπον καὶ διάδοχον τοῦ κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων καὶ κυρίου μου Πέτρου, πλείονα τῆς Βασιλείας ἔχειν ἐξουσίαν, &c. Hoc eſt igitur *exemplar Donationis Conſtantinianæ ſecundùm editionem Conſtantini Harmenopuli*, cujus etiam *Joannes Jacobus Friſius* in Bibliothecâ Geſnerianâ, à ſe auctâ, pag. 173 meminit. Vide etiam Librum *quintum* horum Commentariorum pag. 237 & 244.

Tertiò, & quidem fol. 184 pag. 2 & fol. 185 pag. 1, *Conſtantini Harmenopuli Narratiuncula de tribus Tomis Synodicis ſub Imp. Conſtantino Porphyrogenito, ſub Imp. Manuele Comneno, & ſub Imp. Michaële Palæologo compoſitis, in quibus anathemate percutiuntur, quicunque contra Imperatores ſeditionem excitant, & per vim aut inſidias Imperium invadere nituntur, ut & eorundem adjutores & conſcij.* Incipit ea his verbis: Ἐπὶ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου Τόμος ἐξεφωνήθη, συμπράξαντος καὶ τοῦ τότε Πατριάρχου Ἀλεξίου καὶ τῆς Συνόδου, αναθεματίζων τοὺς ἐπιχειροῦντας ἀποστασίαν ἢ τυραννίδα κατὰ Βασιλέων ποιῆσαι, ὡς ἐντεῦθεν τοὺς ὑπηκόους τῶν οἰκείων δεσποτῶν παρασκευάζοντας ἐπανίστασθαι· ἔχει δὲ οὕτως. Τοῖς μέλλουσι ἐπιβουλαῖς &c.

Quartò, & quidem à fol. 185 pag. 2 uſque ad fol. 213 pag. 2 ejuſdem *Conſtantini Harmenopuli Epitome ſacrorum & divinorum Canonum*, cujus titulus & principium: Τοῦ αὐτοῦ Ἐπιτομὴ τῶν ἱερῶν καὶ θείων κανόνων. Προθεωρία. Τῶν κανόνων, οἱ μέν εἰσι τῶν Ἀποστόλων, οἱ δὲ &c. Vide Librum *quintum* horum Commentariorum pag. 160.

Quintò, & quidem à fol. 213 pag. 2 uſque ad fol. 214 pag. 2, ejuſdem *Expoſitio Fidei orthodoxæ*, cujus titulus & principium: Περὶ πίστεως ὀρθοδόξου τοῦ αὐτοῦ. Πιστεύειν δεῖ τὸν ὄντως Χριστιανὸν &c. Vide Librum *quintum* horum Commentariorum pag. 158.

Sextò, & quidem à fol. 215 pag. 1 uſque ad fol. 218 pag. 2, ejuſdem *Conſtantini Harmenopuli Liber de Sectis*, cujus principium: Οἱ περὶ τὸν Ἄρειον &c. Vide Lib. V horum Commentariorum pag. 158 & 159.

Septimò, & quidem à fol. 218 pag. 2 uſque ad fol. 219 pag. 2, ejuſdem *Conſtantini Harmenopuli Catalogus Officiorum Aulæ Imperatoriæ Conſtantinopolitanæ*, cujus titulus & principium: Τὰ Ὀφφίκια τοῦ Παλατίου. Α', Δεσπότης· β', Σεβαστοκράτωρ· &c. Operæ pretium autem fuerit, eum conferri cum alijs ejuſdem generis *Catalogis*, qui exſtant in *Georgij Codini de Officijs Magnæ Eccleſiæ & Aulæ Conſtantinopolitanæ* editione græco-latinâ Pariſinâ A. 1648 in folio, à pag. 17 uſque ad pag. 44.

Octavò, & quidem fol. 219 pag. 2 & fol. 220 pag. 1, *Imp. Leonis Sapientis Ordo Thronorum Eccleſiaſticorum, Patriarchæ Conſtantinopolitano ſubjectorum*, cujus titulus & principium: Ἡ γεγονυία διατύπωσις παρὰ τοῦ Βασιλέως Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, ὅπως ἔχουσι τάξεως οἱ θρόνοι τῶν ἐκκλησιῶν τῶν ὑποκειμένων τῷ Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως. Αἱ Μητροπόλεις· Α', ἡ Καισάρεια· β', ἡ Ἔφεσος· &c. Idem *Ordo* exſtat græcè & latinè in *Marquardi Freheri* Jure Græco-Romano, Tom. I pag. 88, & in ſuprà citatâ *Georgij Codini* de Officijs Magnæ Eccleſiæ & Aulæ Conſtantinopolitanæ editione Pariſinâ pag. 379.

Nonò, & quidem fol. 220 pag. 2, *Conſtantini Harmenopuli Catalogus Officiorum Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ S. Sophiæ*, cujus titulus & principium: Τὰ Ὀφφίκια τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας. Α', ὁ Μέγας Οἰκονόμος· β' ὁ Μέγας Σακελλάριος· &c. Vide etiam ſuprà pag. 32.

Decimò, & quidem à fol. 221 pag. 1 uſque ad fol. 292 pag. 2, *Theodori* (1) *Magiſtri Oratio encomiaſtica in S. Gregorium Nazianzenum*, cujus titulus & principium: Λόγος ἐγκωμιαστικὸς πρὸς τὸν ἐν ἁγίοις Πατέρα ἡμῶν Ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως καὶ οἰκουμενικὸν διδάσκαλον Γρηγόριον τὸν Θεολόγον, συγγραφεὶς παρὰ τοῦ τιμιωτάτου ἐν μοναχοῖς, σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυροῦ Θεοδώρου τοῦ Μαγίστρου. Οὐχ ὅπως οὐδ' ἂν εἷς οἶμαι τῶν πάντων οὐδ' ὁπωσποῦν ἐμοὶ νεμεσήσαι, οὐδ' ἀπονοίας ἡστινοσοῦν ἕλοι καὶ θράσους, εἰ μηδὲν μήτε τὸ μέγεθος ὑπολογισάμενος τοῦ παρόντος ἀγῶνος, οὐθ' ὡς &c.

Vndecimò, & quidem à fol. 293 pag. 1 uſque ad fol. 317 pag. 2, *Philothei Patriarchæ Conſtantinopolitani Oratio encomiaſtica in S. Mar-*

(1) *Meminit hujus* Theodori Magiſtri Leo Allatius *in Diatribâ de* Symeonum *Scriptis pag.* 111, *ubi memoratur Oratio ipſius encomiaſtica in S.* Paulum *Apoſtolum, ex diverſis* S. Joañis Chryſoſtomi *Homilijs collecta.*

Martyrem Demetrium, cujus titulus & principium: Ὁμιλία εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα τοῦ Χριστοῦ θαυματουργὸν καὶ μυροβλύτην Δημήτριον. Δημήτριος ἡμῖν τοῦ τε συλλόγου καὶ τῶν λόγων ἀφορμὴ πρόκειται σήμερον· &c. Meminit hujus Orationis *Leo Allatius* in Diatribâ de *Symeonum* Scriptis pag. 85.

Duodecimò, & quidem à fol. 318 pag. 1 uſque ad fol. 324 pag. 2, *S. Cyrilli Archiepiſcopi Alexandrini Homilia in Nativitatem Chriſti*, cujus titulus & principium: Τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας λόγος εἰς τὴν κατὰ σάρκα γέννησιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Λαμπρὰ τῆς παρούσης ἑορτῆς ἡ ὑπόθεσις, &c.

X I.

Vndecimus (1) Codex manuſcriptus *Juridicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus & bonæ notæ in *folio*, conſtátque folijs *ducentis ſeptem*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

(1) *Fuit & olim inter Codices MStos Iuridicos Græcos Octavus.*

Primò. & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 2 pag. 1, *ex Imp. Juſtiniani Libro quarto Inſtitutionum Excerpta quædam de Actionibus*, quorum titulus & principium: Ἐκ τοῦ τετάρτου βιβλίου τῶν Ἰνστιτούτων, περὶ ἀγωγῶν. Αἱρέσεως ἀορίστως ἐπιτεθείσης δύο ἡμέραι δίδονται &c.

Secundò, & quidem à fol. 2 pag. 2 uſque ad fol. 136 pag. 2, *Conſtantini Harmenopuli Prochiron Legum, ſive, Promptuarium Juris* cujus Inſcriptio generalis & principium: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τοῦ Προχείρου τῶν Νόμων, τῆς Ἑξαβίβλου. Βιβλίον α΄, τίτλος α΄. (2) Κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους οὔτε μοναρχίαι ἦσαν βασιλικαὶ, &c. Deſinit autem, ut in proximè præcedenti Codice, his verbis: καὶ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ ἱκανὸν τῷ κοινωνῷ συνελαύνεται. Sequuntur deinde etiam ibi *quatuor* alij *Tituli* ſeparati, quorum primus περὶ ἀξιωμάτων, ſive, *de Dignitatibus*, cujus principium: (3) Ἀπὸ Πατρικίων ἕως Ἰλλουστρίων &c.

(2) *Vide ejuſdem Promptuarij Iuris editionem græco-latinam* Dionyſij Gothofredi *pag.* 16.

(3) *Vide ibid. pag.* 477.

Tertiò, & quidem à fol. 136 pag. 2 uſque ad fol. 140 pag. 1, ejuſdem *Conſtantini Harmenopuli Ecloga Legum Georgicarum ex Jure Juſtinianeo*, cujus titulus & principium: (4) Νόμοι γεωργικοὶ κατ᾽ ἐκλογὴν βιβλίου τοῦ τῆς θείας λήξεως Ἰουστινιανοῦ Βασιλέως. Περὶ γεωργῶν. Χρὴ τὸν γέωργον, ἐργαζόμενον τὸν ἴδιον ἀγρὸν, εἶναι δίκαιον, &c.

(4) *Vide ibidem pag.* 465, *& ſuprà pag.* 14 *atque* 19.

Quartò, & quidem fol. 140 pag. 2, ejuſdem *Conſtantini Harmenopuli Diſſertatio de Jejunij quadrageſimalis aliorúmq; nonnullorum*

 ſolen-

ſolennium Jejuniorum origine ac ratione; cujus principium ſine ullâ *Inſcriptione* ſive *Titulo* eſt tale: Ἰστέον ὅτι τὴν ἁγίαν καὶ μεγάλην τεσσαρακοστὴν νηστεύομεν ὡς τοῦ χρόνου ὅλου ἀποδεκάτωσιν &c.

Quintò, & quidem à fol. 141 pag. 1 uſque ad fol. 182 pag. 1, ejuſdem *Conſtantini Harmenopuli Epitome divinorum & ſacrorum Canonum*, ab *anonymo* quodam *Autore*, quē ego (1) *Philotheum Patriarcham Conſtantinopolitanum* eſſe arbitror, *ſuppleta*, & *Scholijs marginalibus illuſtrata*, cujus titulus & principium: Ἐπιτομὴ τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων· γέγονε δὲ καὶ αὕτη παρὰ τοῦ αὐτοῦ πανσεβάστου Νομοφύλακος καὶ κριτοῦ Θεσσαλονίκης Κωνσταντίνου τοῦ Ἀρμενοπούλου. Ἰστέον ὅτι ὁ νομοφύλαξ ἐκεῖνος, ὁ τὸ βιβλίον τοῦτο συντεταχὼς, τοὺς ἱεροὺς κανόνας λίαν συντόμως, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἐπιτόμως ἐξέθετο· διὰ τοῦτο καὶ οὐ ῥᾳδίως τοῖς πολλοῖς εὑρίσκεται τὸ ζητούμενον. τὴν σύνταξιν οὖν ἐκείνου ἡμεῖς ἀκολουθήσαντες, τοὺς κανόνας πλατύτερον ἐξεθέμεθα, ὥστε καὶ σαφέστερον τοῖς ζητοῦσιν εὑρίσκεται. ἐν πολλοῖς δὲ, καὶ τὴν τῶν κανόνων πᾶσαν ὑπόθεσιν ἐθήκαμεν αὐταῖς λέξεσιν, ὡς ἐκείνοις διείληπται, ὡς ἀναγκαίαν οὖσαν. Προθεωρία τοῦ Ἀρμενοπούλου. Τῶν κανόνων, τὸ μέν εἰσι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων· τὸ δὲ, τῶν οἰκουμενικῶν ἑπτὰ ἁγίων Συνόδων· τὸ δὲ τῶν μερικῶν Συνόδων &c. Πίναξ σὺν Θεῷ τοῦ βιβλίου τῶν κατ᾽ ἐπιτομὴν ἱερῶν καὶ θείων κανόνων. Περὶ Ἐπισκόπων τμῆμα πρῶτον. Ἐπιγραφὴ α΄ περὶ ψήφου καὶ χειροτονίας Ἐπισκόπων· Ἐπιγραφὴ β΄ πῶς Ἐπίσκοπος γίνεται &c. Οἱ ἱεροὶ καὶ θεῖοι κανόνες κατ᾽ ἐπιτομήν. περὶ Ἐπισκόπων τμῆμα πρῶτον· περὶ ψήφου καὶ χειροτονίας αὐτῶν ἐπιγραφὴ α΄. Κανὼν πρῶτος τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. (2) Ἐπίσκοπος ὑπὸ δύο ἢ τριῶν Ἐπισκόπων χειροτονείσθω. Κανὼν τέταρτος τῆς α΄ Συνόδου. (3) Ἐπίσκοπον προσήκει μάλιστα μὲν ὑπὸ πάντων τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ καθίστασθαι· εἰ δὲ δυσχερὲς εἴη τοῦτο, ἢ διὰ κατεπείγουσαν ἀνάγκην, ἢ διὰ μῆκος ὁδοῦ, ἐξ ἅπαντος τρεῖς &c. Exſtat quidem hæc *Sacrorum Canonum Epitome græcè & latinè* in *Marquardi Freheri* Jure Græco-Romano, Tom. I à pag. 1 uſq; ad pag. 71, ſed longè aliter quàm in Codice hoc manuſcripto *Cæſareo*, ejúſque ope valdè poteſt emendari atque augeri. Vide etiam Librum *quintum* horum Commentariorum pag. 160, & ſuprà pag. 35.

(1) *Huic e*orum Philotheo *in* Freheri *Iure Græco-Romano nõnulla eorũ* Scholiorum *attribuuntur nominatim. De ætate ejus vide Lib. V horũ Commentar. pag.* 352.

(2) *Vide Concil. Bin. Tom. I Part. I pag.* 5.

(3) *Vide ibidẽ pag.* 276.

Sextò, & quidem à fol. 182 pag. 2 uſque ad fol. 194 pag. 2, ejuſdem *Conſtantini Harmenopuli Liber de Fide orthodoxâ & de Hæreſibus*, cujus titulus & principium: Τοῦ αὐτοῦ περὶ πίστεως ὀρθοδόξου καὶ περὶ αἱρέσεων. Πιστεύειν δεῖ τὸν ὄντως Χριστιανὸν, &c. Hinc igitur apparet

ret, *Expoſitionem* illam *Fidei orthodoxæ* re verâ *Proœmium* eſſe *Libri de Hæreſibus*, non autem *Epilogum*, ut perperàm aſſerit *Marquardus Freherus* in Jure Græco-Romano, Tom. II pag. 552. Vide etiam Librum *quintum* horum Commentariorum pag. 158 & 159. Notandum inſuper eſt, *Librum* hunc *de Hæreſibus* in Codice hoc manuſcripto *Cæſareo* multo auctiorem eſſe, quàm in *Leunclavij* & *Freheri* editionibus impreſſis.

Septimò, & quidem à fol. 194 pag. 2 uſque ad fol. 195 pag. 2, *Imp. Conſtantini Magni Donatio, S. Silveſtro I Papæ facta, ſecundùm editionem Conſtantini Harmenopuli*, cujus titulus & principium: Θέσπισμα τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου περὶ τοῦ ἁγιωτάτου Πάπα Ῥώμης. Δέον ἐκρίναμεν μετὰ πάντων τῶν Σατραπῶν ἡμῶν καὶ πάσης τῆς Συγκλήτου &c. Vide etiam ſuprà pag. 35.

Octavò, & quidem fol. 195 pag. 2, *Philothei Patriarchæ Conſtantinopolitani Teſtimonium de ætate Conſtantini Harmenopuli*, cujus beneficio ea nunc primum fit cognita. *Theodoricus* enim *Adamæus Suallembergus* in Præfatione primæ editionis græcæ Promptuarij Juris *ætatem Conſtantini Harmenopuli* prorſus incertam eſſe aſſerit his verbis: *Quo tempore floruerit, ex hiſtorijs non liquet, cùm nuſquam, quod ſciam, illius fiat mentio, niſi quantum conjecturâ conſequi poſſumus, autor eſt recentior; cujus rei hoc mihi fidem facit præcipuè, quòd illorum Imperatorum Conſtantinopolitanorum* Νεαρὰς *ſive Novellas in hanc Epitomen deduxerit, qui inter poſtremos ferè fuerunt. Adhæc quædam etiam hìc habentur, quæ ab Irnerij, Placentini, Azonis & Accurſij divinationibus non differunt, dum inquit libro quinto, Legem Falcidiam quibuſdam à falce deductam videri, cùm omnibus notum ſit, à Falcidio Tribuno plebis hanc legem ſic vocatam fuiſſe.* Hæc *Suallembergus*. *Marquardus* autem *Freherus* in Chronologiâ Juri Græco-Romano præfixâ refert illum ad annum Chriſti 1143, utpote ubi de eo ſic ſcribit: *Conſtantinus Harmenopulus, Judex Theſſalonicenſis, hoc ævo vixiſſe videtur, qui huc uſque Principum Novellas allegat.* Eandem opinionem tanquam veriſſimam confirmat doctiſſimus Epiſcopus Vaſionenſis *Joſephus Maria Suareſius* in Notitiâ Baſilicorum his verbis: *Harmenopuli Prochirum conſcriptum fuit anno à Chriſto nato 1143. Jacobus* etiam *Gothofredus* in Manuali Juris, & R. P. *Philippus Labbeus* S. J. in Bibliothecâ Chronologicâ Scriptorũ Eccleſiaſticorum, eandem *Freheri* opinionem ſecuti, tradunt eundem *Conſtantinum Harmenopulum* floruiſſe circa annum Chriſti 1150. Verumenimverò quòd illi omnes *ducentorum annorum* committant *prochroniſmum*,

&

& *Conſtantinus Harmenopulus* non anno Chriſti 1143 vel 1150, ſed re verâ anno 1345 *Promptuarium Juris Civilis* & *Epitomen Juris Canonici* compoſuerit, nunc demùm certò conſtat ex ſuprà memorato *Philothei Patriarchæ Conſtantinopolitani teſtimonio*, quod eam ob cauſam hîc exhibeo integrum. Eſt autem hoc Τὸ παρὸν ὅλον τοῦτο βιβλίον τῶν τε θείων καὶ φιλευσεβῶν νόμων καὶ τῶν ἱερῶν καὶ θείων κανόνων συνετέθει πολλῷ πόνῳ, καὶ οὕτως ὠργανόθη παρὰ τοῦ πανσεβάστου νομοφύλακος τοῦ εὐαγοῦς βασιλικοῦ σεκρέτου καὶ κριτοῦ τῆς θεοσώστου πόλεως Θεσσαλονίκης κυροῦ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ τοῦ ἉΡΜΕΝΟΠΟΥΛΟΥ ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆς εὐσεβεστάτου καὶ φιλοχρίστου Δεσποίνης ἡμῶν καὶ Αὐτοκρατορίσσης κυρᾶς ἌΝΝΗΣ τῆς Παιολογίνης, καὶ τοῦ ἐρασμιωτάτου ταύτης υἱοῦ, τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ φιλοχρίστου Βασιλέως ἡμῶν καὶ Αὐτοκράτορος Ῥωμαίων κυροῦ ἸΩΑΝΝΟΥ τοῦ Παλαιολόγου ἐν ἔτει ἀπὸ κτίσεως κόσμου ,ϛωνγ΄, ἰνδικτιῶνος ιγ΄. Hoc eſt: *Præſens hic totus Liber divinarum ac piarum Legum & ſacrorum atque divinorum Canonum multo labore compoſitus & ita inſtructus eſt ab admodùm venerabili Nomophylace ſacri Imperatorij Secreti & Judice à Deo ſervatæ Vrbis Theſſalonicæ, Domino CONSTANTINO HARMENOPVLO, ſub Imperio piiſſimæ & Chriſtum amantis Dominæ noſtræ atque Imperatricis, Dominæ ANNÆ Palæologinæ, & dilectiſſimi Filij ipſius, piiſſimi & Chriſtum amantis Regis noſtri atque Imperatoris Romanorum, Domini JOANNIS Palæologi, anno à creatione Mundi 6853, Indictione decimâ tertiâ, ſive anno Chriſti 1345.* Hucuſque *Philothei* illud de ætate *Conſtantini Harmenopuli* inſigne teſtimonium. Corrigendus itaq; etiam eſt Liber *quintus* horum Commentariorum, & pag. 319 verſ. 21, pag. 365 colum. 2 verſ. 24, pag. 373 verſ. 31, & pag. 381 verſ. 18, pro, *qui floruit circa annum Chriſti 1150*, legendum eſt, *qui floruit circa annum Chriſti 1345*.

Nonò, & quidem fol. 196 pag. 1, *Catalogus Officiorum Aulæ Imperatoriæ Conſtantinopolitanæ*, cujus titulus & principium: Τὰ Ὀφφίκια τοῦ παλατίου τῆς βασιλείας. Α΄, Δεσπότης· β΄ Σεβαστοκράτωρ· &c. Vide ſuprà pag. 36.

Decimò, & quidem à fol. 196 pag. 2 uſque ad fol. 199 pag. 2, *Imp. Leonis Philoſophi ſeu Sapientis Ordo Thronorum Eccleſiaſticorum, Patriarchæ Conſtantinopolitano ſubjectorum*, cujus titulus & principium: Ἡ γεγονυῖα ὑποτύπωσις παρὰ τοῦ Βασιλέως κυροῦ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, ὅπως &c. Vide ſuprà pag. 36.

Vnde-

Vndecimò, & quidem fol. 200 pag. 1 & 2, anonymi cujuſdam Autoris *Chronologia compendiaria à creatione Mundi uſq; ad Imp. Joannem Comnenum*, qui A. C. 1118 cœpit imperare & A. 1143 obijt. Titulus ejus cum principio eſt talis: Χρόνων ἀριθμησις καὶ ὁμάς. Ἀδὰμ ἔτη σλ'. Σὴθ ϛέ: &c.

Duodecimò, & quidem à fol. 201 pag. 2 uſque ad fol. 202 pag. 2, *Danielis Prophetæ Viſio ultima*, *per* (1) *Methodium Patarorum in Lyciâ Epiſcopum divulgata*, cujus titulus & principium: Ἡ τελευταῖα ὅρασις τοῦ μεγάλου Προφήτου Δανιὴλ, ἥτις διὰ τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Μεθοδίου Παλάρων ἐφανερώθη ἡμῖν. Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· οὐαί σοι γῆ, ὅταν τῶν Ἀγγέλων τὸ σκῆπτρον βασιλεύσῃ ἐν σοί. τότε &c. Hæc igitur una eſt ex ſuppoſititijs illis *Viſionibus Danielis*, ſeu potius delirorum Græculorum ridiculis Vaticinationibus, quarum *Liutprandus*, primùm *Ticinenſis Eccleſiæ Diaconus*, deinde *Epiſcopus Cremonenſis*, in *Hiſtoriâ Legationis ſuæ ad Imp. Nicephorum Phocam*, pro *Imp. Ottone Magno* A. C. 968 obitæ, meminit his verbis: (2) *Sed cur Imp. Nicephorus Phocas exercitum nunc in Aſſyrios duxerit, quæſo advertite. Habent Græci & Saraceni Libros, quos* ὉΡΑ͂ΣΕΙΣ *ſive* VISIONES DANIELIS *vocant, ego autem Sibyllinos: in quibus ſcriptum reperitur, quot annis Imperator quiſque vivat; quæ ſint futura, eo imperitante, tempora, pax, an ſimultas; ſecundæ Saracenorum res, an adverſæ. Legitur itaque, hujus Nicephori temporibus Aſſyrios Græcis non poſſe reſiſtere, huncque ſeptennio tantùm vivere: poſt cujus obitum Imperatorem iſto deteriorem (ſed timeo quòd inveniri non poſſit) & magis imbellem debere ſurgere; cujus temporibus adeò prævalere debent Aſſyrij, ut in Chalcedoniam uſque, quæ diſtat Conſtantinopoli haud longè, poteſtativè cuncta debeant obtinere.* Huçuſque *Liutprandus*. Vide etiam *Joannis Meurſij* Gloſſarium Græco-barbarum in explicatione vocabuli Ὁράσεις.

(1) *Vide Lib. IV horum Commentar. pag. 201 & 202.*

(2) Vide Liutprandi, *ſeu, ut vulgò perperam appellatur*, Luitprandi *Opera, à* Laurentio Ramirez de Prado *Antverpiæ typis Plantinianis A.* 1640 *in folio edita, pag.* 148.

Decimo tertiò, & quidem fol. 202 pag. 2, *Imp. Leonis Philoſophi* ſeu *Sapientis* Χρησμὸς περὶ ἀναστάσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ſive, *Oraculum de reſtitutione Conſtantinopoleos*, cujus principium: Βύζαντος αὐλὴ, ἑστία Κωνσταντίνου &c. Edidit quidem *Joannes Leunclavius* hoc *Oraculum græcè* & *latinè* in fine editionis latinæ *Annalium Conſtantini Manaſſis*, Baſileæ typis Epiſcopianis impreſſæ A. 1573 in *octavo*, ſed culpâ Codicis manuſcripti, quo is ex Bibliothecâ *Joannis Sambuci* uſus eſt, ſatis mendoſum, & integris *quatuor verſibus* mutilum, codémque modo ob defectum melioris Codicis idem *Oraculum Syntagmati*

quoque *meo Originum & Antiquitatum Conſtantinopolitanarum*, Pariſijs A. 1655 typis Regijs græcè & latinè in folio edito, pag. 279 & 280 inſertum eſt. Emendandi igitur ejus & ſupplendi gratiâ exhibeo illud hîc integrum, unà cum variantibus Lectionibus, deſumptis ex Codice hoc MSto Cæſareo, qui ut ſuprà monui, ab *Augerio Busbeckio* olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*.

Τοῦ σοφωτάτου Βασιλέως ΛΕΟΝΤΟΣ Χρησμὸς περὶ ἀναστάσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Βύζαντος αὐλὴ, ἑστία Κωνσταντίνου,
Ῥώμη, Βαβυλὼν καὶ Σιὼν ἄλλη νέα,
Τρεῖς τρὶς ἑκατὸν καὶ σὺ συνάρξεις κράτος,
Μιᾶς ἐν αὐτοῖς ὑστερούσης εἰκάδος.
Ὡς χοῦν ἀθροίζεις τῶν ἐθνῶν τὸ χρυσίον
(1) Καὶ πάσας ἄρξεις τὰς πέριξ φυλαρχίας·
Ἀλλά σε (2) πῦρ ὕστατον καὶ ξανθὸν γένος
Πᾶσαν τεφρώσει, καὶ τὸ σὸν λύσει κράτος.
Ἔστη γὰρ πάλιν, ὥσπερ οὐδ' ἀρξαμένη,
Ἕως Θεοῦ δάκτυλος ὀφθεὶς ἔξ ἔσω,
Χειρὸς ῥυείσης δακτύλους πλήσει δύο
(3) Αἰχμὰς φέροντας, ἄυρας ὡς ἐκ καμίνου,
(4) Αἳ τὸν πατρῷον ἐκδικήσουσι μόρον.
Ἥξουσι δ' αὖθις κυκλόθεν τὰ σὰ τέκνα
(5) Εὐθέως, ὥσπερ ἐκ κύκλου πρὸς κεντρίον,
Ἐφ' οἷς (6) δικαίως ἐμβιβάσαι τὴν νίκην.
Καινὴ τὸ λοιπὸν (7) ἡ κενὴ πάντως ἔστη,
Καὶ κρεῖττον ἄρξεις τῶν ἐθνῶν (8) ὑπὲρ πάλαι,
(9) Τοῖς ἴχνεσί σου προσπεσόντων τῶν πέλας.
Δόξης γὰρ οἶκος σὺ Θεοῦ χρηματίσεις,
(10) Ὀρθρίσας Νικόδημος νυκτὸς σὺν δόλῳ
Σχοινοπλόκῳ κλίμακι τὴν Βαβυλῶνα.
Εἰκὰς δὲ διπλὴ τὸν δρόμον ἐκτελέσῃ,
Καὶ τὴν καλάμην ὁ στάχυς ἐκλιμήσει.

(1) *In Codice MSto* Cæſareo *legitur* Καὶ πάσας ἄρξεις τὰς πέριξ φυλαρχίας. (2) *In editione* Leunclavianâ *legitur* πυρίστατον. (3) *In Codice MSto* Cæſareo *legitur* αὐχμαῖς. (4) *In Codice MSto* Cæſareo *legitur* Αὐτὸν πατρῷον ἐκδικήσει κλῆρον. (5) *In editione* Leunclavianâ *legitur* Εὐθείας. (6) *In editione* Leunclavianâ *legitur*, ἐφ' οἷς δικαίως ἐκβιβάσει τὴν δίκην. (7) *In editione* Leunclavianâ *legitur*, Καινὴ τὸ λοιπὸν ἡ καινὴ πάλιν ἔστη. (8) *In editione* Leunclavianâ *legitur*, ὥσπερ πάλαι. (9) *In Codice MS.* Cæſareo *eſt hic verſus* decimus nonus, *in editione autem* Leunclavianâ vigeſimus. (10) *Hi* quatuor *ultimi verſus deſunt in editione* Leunclavianâ.

Deci-

Decimo quartò, & quidem fol. 203 pag. 1 & 2, *Matthæi Monachi Catalogus Officiorum Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ verſibus politicis*, cujus titulus & principium:

Τῆς Ἐκκλησίας τὰς τιμὰς καὶ τὰς διακονίας,
Ἃι διαιρεῖται πνεύματι, κατὰ τὸν μέγαν Παῦλον,
Ἀπαριθμεῖ πρὸς ὄνομα νῦν ΜΟΝΑΧΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΣ.
Πεντάδος πρώτης πέφυκεν ὁ μέγας Οἰκονόμος,
Ὁ μέγας Σακελλάριος &c.

Item ejuſdem *Matthæi Catalogus Officiorum Aulæ Imperatoriæ Conſtantinopolitanæ, itidem verſibus politicis*, cujus principium:

Μετὰ τὸν Αὐτοκράτορα πρῶτος ἐστὶ Δεσπότης,
Σεβαστοκράτωρ μετ' αὐτὸν, &c.

Utrúmque Opuſculum exſtat *græcè* & *latinè* in editione Regiâ Pariſinâ Libri *Georgij Codini* de Officijs Magnæ Eccleſiæ & Aulæ Conſtantinopolitanæ, à R. P. *Jacobo Goar* O. P. adornatâ, pag. 8 & 38. Vide etiam ibidem pag. 43 *Notas* jam memorati R. P. *Goar*, ubi de ejuſdem *Matthæi ætate* & *verſibus politicis* ſic ſcribit: *Jambo ſequenti*, Ἰατροῦ Μοναχοῦ ταυτὶ ΜΑΤΘΑΙΟΥ Θύτου, *nomen ſuum hujus Opuſculi prodit Autor; qui gente, non profeſſione*, Ἰατρὸν *ſe celebrat. Vitæ forma fuit monaſtica, cui Sacerdotij honorem adjunxit. Hinc* Μοναχὸς θύτης *ſcribitur, qui vulgò* Ἱερομόναχος, *ſicut Diaconus Monachus* Ἱεροδιάκονος *audit, relictâ ſeculari Sacerdoti vel Diacono ſolitariâ* Ἱερέως *vel* Διακόνου *appellatione. Non adeò notus hic eſt MATTHÆVS, ut patriam, parentes, ſocios laudatiores reddat; ætatem conijcimus & ob memoratos Imperatorem & Imperatricem nondum captâ à Turcis Vrbe. Ob laudatum etiam Chumnum & Metochitem, poſt ANDRONICVM Seniorem, cujus hi fuere Miniſtri, ſcripſiſſe vitâque functum conſtat. Præſens Opuſculum* (1) *VERSIBVS POLITICIS compoſuit, in quibus numerus ſyllabarum ad cantum, non ad exacta Poetices proſodiam obſervatur. Octava ſyllaba, ubi cæſura eſt, medium verſus tenet, reliquæ ſeptem perficiunt. His recentiores* ὁμοιοτέλευτα, *pariter cadentium exitum, quem Rhythmum dicimus, addidere. POLITICOS vocatos arbitror, quòd vulgò Conſtantinopoli per compita canerentur;* Πόλιν *enim* κατ' ἐξοχὴν, *& ſermonis contractionem, Conſtantinopolim appellant;* πολιτικὰ, *quæcunque ibi nata, vel inde aſportata;* πολίτην *tandem virum ex eâ ortum: vel certè,*

(1) Vide Lib. IV horum Commentar. pag. 178 & 205.

certè, quòd amatoriæ meretriciæve cantilenæ hujuſmodi compoſitionem habuerint, ἀπὸ τῆς πολιτικῆς denominatione deductæ, quæ mulierem per Vrbem ſuo corpore quæſtum facientem ſonat, Hucuſque R. P. Goar.

Decimo quintò, & quidem fol. 205 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Annotamentum Theologicum de Confeſſione ſacrâ*, cujus principium: Ἡ ἐξομολόγησις ὀφείλει εἶναι ἁπλῆ, ταπεινὴ, &c.

Decimo ſextò, & quidem fol. 205 pag. 2 & fol. 206 pag. 1, *ex S. Cyrilli Archiepiſcopi Alexandrini Operibus Fragmentum de tempore Sacræ Cœnæ Chriſti*, cujus titulus & principium: Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου, ὅτι τῇ ιγ΄ τῆς σελήνης πρὸ μιᾶς τοῦ νομίμου πάσχα τὸ μυστικὸν τοῦ Κυρίου γέγονε δεῖπνον, καὶ ὡς οὐ τὸν ἀμνὸν τότε μετὰ τῶν μαθητῶν ἔφαγεν ὁ Χριστός. Ἐζήτηται περὶ τοῦ δεῖ τινα τοῦ δεσποτικοῦ τοῖς πολλοῖς, &c.

Decimo ſeptimò, & quidem à fol. 206 pag. 2 & fol. 207 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Annotamentum hiſtoricum de Melchiſedech*, cujus titulus & principium: Περὶ τοῦ Μελχισεδὲκ, τίς ἦν. Ἀνὴρ ἦν δίκαιος καὶ θεοσεβὴς, ἐθνικὸς κατὰ γένος· &c. Vide etiam Librum *quartum* horum Commentariorum pag. 202, & Librum *quintum* pag. 110.

Decimo octavò, & quidem fol. 207 pag. 1 & 2, anonymi cujuſdam Autoris *Annotamentum hiſtoricum græco-barbarum de ſumptu in ædificationem Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ S. Sophiæ impenſo*, cujus titulus & principium: Ἔξοδος τῆς ἁγίας Σοφίας. Λογαριασμὸς ἀκριβὴς τῆς ἐξόδου τοῦ παμμεγίστου τοῦ Θεοῦ θείου δόμου, ὃς κλῆσιν αὐχεῖ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, ὃν Βασιλεὺς ἔνδοξος Ῥωμαίων μέγας Ἰουστινιανὸς &c. Operæ pretium autem fuerit *Annotamentum* hoc conferri cum *Georgij Codini Libro de Structurâ Templi S. Sophiæ*, qui extſtat in Syntagmate meo Originum & Antiquitatum Conſtantinopolitanarum, Lutetiæ Pariſiorum A. 1655 typis Regijs græcè & latinè in folio edito, pag. 64 & deinceps uſque ad pag. 74.

XII.

(1) *Fuit is olim inter Codices MStos Iuridicos Græcos quintus.*

Duodecimus (1) Codex manuſcriptus *Juridicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus & bonæ notæ in *folio*, conſtátque folijs *centum quinquaginta uno*, & ab *Angerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 116 pag. 2, *Conſtantini Harmenopuli* Πρόχειρον νόμων, hoc eſt, *Manuale Legum*, ſive, *Promptuarium Juris Civilis*, in *ſex Libros* diviſum, unà cum ſubjunctis nonnullis *Titulis ſeparatis*, quemadmodum in proximè præcedenti Codice XImo, num. 2. In fine legitur hæc ſubſcriptio: Ἐνταῦθα τέλος σὺν Θεῷ πάσης τῆς Ἑξαβίβλου.

Secundò, & quidem à fol. 117 pag. 1 uſque ad fol. 120 pag. 1, ejuſdem *Conſtantini Harmenopuli Ecloga Legum Georgicarum ex Jure Juſtinianeo*, quemadmodum in proximè præcedenti Codice XImo, num. 3.

Tertiò, & quidem à fol. 120 pag. 2 uſq; ad fol. 123 pag. 1, ejuſdem *Conſtantini Harmenopuli Liber de Fide orthodoxâ & de Hæreſibus*, ſed imperfectus, & maximâ parte poſteriori mutilus. Plura de eo vide ſuprà pag. 38 & 39.

Quartò, & quidem fol. 124 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Catalogus Officiorum Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ*, ſed diverſus ab alijs ejuſdem generis *Catalogis*, quorum ſuprà jam eſt facta mentio.

Quintò, & quidem à fol. 125 pag. 1 uſque ad fol. 151 pag. 1, *Libanij Sophiſtæ* Μελέται ſive *Declamationes quinque*, quarum *prima* inſcribitur atque incipit his verbis: (1) Φιλάργυρος παῖς ἀριστεύσας ᾔτησεν εἰς τὴν δωρεὰν στέφανον θαλλοῦ, καὶ ἀποκηρύττεται. Τῆς μὲν ἀριστείας &c; *ſecunda*, (2) Διέστωσέ τις τὸν ἑαυτοῦ πατέρα, ἐμπρησμοῦ γινομένου, &c. Ἡ προθεωρία. Τὸ δυσχερὲς τοῦ ζητήματος &c; *tertia*, (3) Νόμος τὸν εὑρόντα θησαυρὸν χιλίας τῇ πόλει διδόναι δραχμάς· &c. Ἔχετε, ὦ βουλή, τὰς πεντακοσίας δραχμάς, &c; *quarta*, (4) Πρεσβευτικὴ πρὸς τοὺς Τρῶας ὑπὲρ τῆς Ἑλένης, Μενελάου. Εἰ μὲν ἐβούλετο Ἀλέξανδρος &c; *quinta*, (5) Δύσκολος, λάλον γήμας γυναῖκα, ἑαυτὸν προσαγγέλλει. Ἔδει μὲν, ὦ βουλή, τεθνάναι με πρὶν ἢ γῆμαι, &c.

In fine demùm ejuſdem Codicis nempe fol. 151 pag. 2, exſtat hæc Inſcriptio: Ὁ μέγας Πρωτοσύγγελος, προσμονάριος καὶ νοτάριος τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Μονεμβασίας, Ἐμμανουὴλ ἱερεὺς ὁ Σάμιος.

X I I I.

Decimus tertius (6) Codex manuſcriptus *Juridicus Græcus* eſt *chartaceus* mediocriter antiquus in *quarto*, conſtátque folijs *trecentis quadraginta ſeptem*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs

(1) Vide Libanij Operum editionē græco-lat. Pariſ. Morellianā Tom. I pag. 861.
(2) Vide ibidē Tom. I pag. 912.
(3) Vide ibidē Tom. I pag. 361.
(4) Vide ibidē Tom. I pag. 189.
(5) Vide ibidē Tom. I pag. 300.
(6) Fuit is olim inter Codices MStos Theologicos Græcos trecenteſimus decimus tertius.

manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli.* Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 34 pag. 1, *Michaëlis Pſelli Synopſis Legum, verſibus politicis compoſita juſſu Imp. Michaëlis Ducæ*; cujus titulus & principium: Τοῦ ὑπερτιμίου κυροῦ Μιχαὴλ τοῦ Ψελλοῦ Σύνοψις ἐπιτομος τῶν νομικῶν κεφαλαίων, γεγονυῖα ἐξ ἐπιτάγματος τοῦ ἁγίου Βασιλέως, κυροῦ Μιχαὴλ τοῦ Δοῦκα.

Πολὺ καὶ δυσθεώρητον τὸ μάθημα τοῦ νόμου,
Ἐν πλάτει δυσπερίληπτον, ἀσαφὲς ἐν συνόψει,
Ἐν λόγῳ δυσερμήνευτον, ἀλλ᾽ ὅμως ἀναγκαῖον·
Καὶ δεῖ τὸν Αὐτοκράτορα τοῦτο μᾶλλον φροντίζειν.
Δικαίως γὰρ τὶ δίκαιον ἐν δίκαις φυλακτέον.
Ὅθεν ἐγώ σοι &c.

Meminit hujus Opuſculi Illuſtriſſimus Epiſcopus Vaſionenſis *Joſephus Maria Suareſius* in Notitiâ Baſilicorum his verbis: *Eodem ferè tempore, nempe circa annum Chriſti 1071 vel 1077, quo Michaël Attaliota ſuum ſcripſit Prochirum Juris, Michaël etiam Pſellus verſibus politicis Legum Synopſin contexuit. Habetur illa in Bibliothecis, Vaticanâ Codice 845, Palatinâ Codice 316, & Conſtantinopolitanâ. In Laurentianâ Florentinarum nobiliſſimâ ſe vidiſſe teſtatur Antonius Auguſtinus, qui eam non magni facit Lib. 4 Emendationum cap. 3.* Hucuſque *Suareſius.*

Secundò, & quidem à fol. 35 pag. 1 uſque ad fol. 37 pag. 1, *Gloſſæ Juridicæ*, ſive, *Vocabula Juris Latina cum Interpretatione Græcâ*; quorum titulus & principium: Ἄκτωρ, ὁ ἐνάγων. Ἀντικίνσωρ, ἀντιγραφεύς. &c. Vide ſuprà pag. 32.

Tertiò, & quidem à fol. 38 pag. 1 uſque ad fol. 71 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Libellus Synodicus, omnes Synodos, tàm orthodoxas, quàm hæreticas, brevi compendio continens, inde à temporibus Sanctorum Apoſtolorum uſque ad* (1) *Orthodoxiam ſive reſtitutionem ſacrarum Imaginum ſub Imp. Michaële & matre ipſius Theodorâ, atque S. Methodio Patriarchâ Conſtantinopolitano.* Ipſa tituli græci verba cum principio Narrationis ſunt hæc: Συνοδικὸν ἐν ἐπιτομῇ, τὰς ἀπὸ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων γεγονυίας ὀρθοδόξους καὶ αἱρετικὰς περιέχον συνόδους ἕως τῆς ὀρθοδοξίας. Σύνοδος θεία καὶ ἱερὰ, συναθροισθεῖσα ἐν [illegible] Ἱερ-

(1) Vide R.P. Jacobi Gretſeri S. I. *Obſervationes in* Georgij Codini *Librum de Officijs Aulæ Imperatoriæ & Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ, lib. 3 cap. 10, pag. 250, 251 & 252 editionis Pariſinæ in Corpore Hiſtoriæ Byzantinæ.*

Ἱερσολύμοις ὑπὸ τῶν θεοδιδάκτων Ἀποςόλων, &c. Exſtat quidem hoc *Synodicon* græcè & latinè in *Gulielmi Voelli* & *Henrici Juſtelli* Tomo ſecundo Bibliothecæ Juris Canonici Veteris à pag. 1166 uſque ad pag. 1214; ſed diſcrepat illa editio impreſſa valdè ab hoc manuſcripto exemplari *Cæſareo*, ejuſque beneficio plurimis locis inſigniter poteſt ſuppleri.

Quartò, & quidem à fol. 71 pag. 2 uſque ad fol. 78 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Hiſtoria Concilij Chalcedonenſis Oecumenici ſive Generalis quarti, A. C. 451 celebrati*; cujus titulus & principium: Ὑπόθεσις τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου. Ἐν τοῖς χρόνοις τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ νέου, ἦν τις κατὰ τὴν βασιλίδα πόλιν Ἀρχιμανδρίτης, ὀνομαζόμενος μὲν Εὐτυχὴς, &c.

Quintò, & quidem fol. 79 pag. 2 & fol. 80 pag. 1, *Officiorum Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Deſcriptio*, cujus titulus & principium: Τὰ Ὀφφίκια τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ αἱ ἐνέργειαι αὐταί. Ὁ μέγας Οἰκονόμος κρατεῖ τῶν κτημάτων τῆς Ἐκκλησίας· ὁ μέγας Σακελλάριος, τὰ γυναικεῖα μοναςήρια &c. Vide etiam ſuprà pag. 32 & 45.

Sextò, & quidem à fol. 81 pag. 2 uſque ad fol. 91 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Diagramma Graduum cognationis cum ſubjuncto Libello de diſtinctione Nuptiarum legitimarum & prohibitarum*, cujus titulus & principium: Ἀκριβὴς διαίρεσις τῶν ἐννόμων γάμων καὶ κεκωλυμένων. Ὁ Ῥαδηνὸς ἐγγύνησε τὸν Μιχαὴλ καὶ τὴν Ἄνναν. κωλύεται ὁ γάμος οὗτος· δεύτερον γὰρ σώζουσι βαθμὸν πρὸς ἀλλήλους &c.

Septimò, & quidem à fol. 91 pag. 2 uſque ad fol. 95 pag. 1, *ex Siſinnij Patriarchæ Conſtantinopolitani Tomo ſive Deciſione Synodali, ne duo fratres accipiant uxores duas conſobrinas, fragmentum*, cujus titulus & principium: Τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου, κυροῦ Σισινίου ἐκ τοῦ συνοδικοῦ τόμου. Ἀπηρέιαθω δύο ἀδελφοὺς δύο ἐξαδέλφας λαμβάνειν, &c. Integer ille *Tomus*, anno Mundi 6505 ſive anno Chriſti 997, d. 21 Februarij, Indictione 10, promulgatus, exſtat integer græcè & latinè in *Marquardi Freheri* Jure Græco-Romano, Tom. I à pag. 197 uſque ad pag. 203. Aliud inde deſumptum *fragmentum* exſtat in eodem hoc Codice MSto fol. 97, pag. 2.

Octavò, & quidem à fol. 95 pag. 1 uſque ad fol. 99 pag. 1, *Michaëlis Nomophylacis*, cognomine *Chumni*, qui deinde fuit *Metropolita Theſſalonicenſis, Syngramma de Gradibus cognationis*, cujus titulus & prin-

principium: Περὶ τῶν βαθμῶν τῆς συγγενείας σύγγραμμα Μιχαὴλ νομοφύλακος τοῦ Χώμου, τοῦ γεγονότος Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης. Ἡ συγγένεια ὄνομά ἐστι κοινὸν καὶ καθολικόν. &c. Exſtat quidem hoc Syngramma græcè & latinè in ſuprà citati *Juris Græco-Romani* Tomo primo à pag. 519 & 520; ſed in Codice hoc MSto *Cæſareo* adjuncta illi eſt in fine *Appendix* quædam, *de Nuptijs prohibitis*, cujus principium ſine ullâ peculiari Inſcriptione eſt hoc: Τρεῖς τάξεις εἰσὶ τῶν κεκωλυμένων πρὸς γάμου κοινωνίας. μία μὲν καὶ πρώτη, ἡ ἐκ τοῦ σωτηριώδους καὶ ἁγίου Βαπτίσματος· &c.

Nonò, & quidem à fol. 100 pag. 1 uſque ad fol. 105 pag. 2, *Theodori Balſamonis, Patriarchæ Antiocheni, Reſponſum de diſceptatâ in Synodo quæſtione, an unus & idem duabus ſobrinis jungi debeat.* Ipſa tituli græci verba cùm principio *Reſponſi* ſunt hæc: Διάγνωσις τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου Ἀντιοχείας χάριν τοῦ λαληθέντος συνοδικοῦ ζητήματος περὶ τοῦ, εἰ χρὴ τὸν αὐτὸν καὶ ἕνα δυσὶ δισεξαδέλφαις συναφθῆναι. Οἱ τῶν Ἀθηναίων ἱστορικοί &c. Vide ſuprà citati *Juris Græco-Romani* Tomum primum à pag. 463 uſque ad pag. 470, ubi quidem illud *Reſponſum* græcè & latinè exſtat, ſed beneficio hujus Codicis manuſcripti poteſt emendari ac ſuppleri. Exempli gratiâ paginâ 465 circa finem lacuna hæc - - - - ψιν συναγάγη, & in verſione latina, - - - - - - - - - colliget, ſupplenda eſt unicâ ſyllabâ hoc modo: μέμψιν συναγάγη &c.

Decimò, & quidem à fol. 106 pag. 1 uſque ad fol. 110 pag. 2, *S. Nicephori Patriarchæ Conſtantinopolitani*, qui A.C. 828 d. 13 Martij obijt, *Chronographia compendiaria*, cujus titulus & principium: Τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Νικηφόρου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Χρονογραφικὸν ἐν συντόμῳ. Ἀδὰμ, πρῶτος ἄνθρωπος, γεννώμενος ἐτῶν σλ΄, γεννᾷ τὸν Σήθ, καὶ &c. Adjuncta autem huic *Chronographiæ* eſt anonymi cujuſdam Autoris *Continuatio* uſque ad *Imp. Manuelem Comnenum*, qui A.C. 1180 d. 24 Septembris obijt. Plura de jam memoratâ *S. Nicephori Chronographiâ* vide Libri *quinti* horum Commentariorum pag. 235 & 236.

Vndecimò, & quidem à fol. 111 pag. 1 uſque ad fol. 142 pag. 2, *Marci Patriarchæ Alexandrini Quæſtiones Canonicæ ſexaginta ſex cum Reſponſis Patriarchæ Antiocheni, Theodori Balſamonis*; quarum titulus & principium: Ἐρωτήσεις τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρεί-

δϱείας, κυϱίȣ Μάϱκȣ, καὶ ἀποκϱίσεις ἐπ' αὐταῖς τȣ͂ ἁγιωτάτȣ Πατϱιάϱχȣ Ἀντιοχείας κυϱίȣ Θεοδώϱȣ τȣ͂ Βαλσαμῶν. Ὁ μὲν θεοπάτωϱ καὶ Πϱοφήτης Δαβὶδ, &c. Prima autem *Quæſtio* ſive *Interrogatio* eſt hæc: Αἱ πεϱὶ τὰ μέϱη τῆς Ἀλεξανδϱείας καὶ τῶν Ἱεϱοσολύμων ἀναγινωσκόμεναι λειτȣϱγίαι &c. In fine demùm totius Opuſculi exſtat hæc ſubſcriptio: Ἐνταῦθα πέϱας ἡ βίβλος εἴληφε τῶν ξς' ἐϱωτήσεων τε καὶ ἀποκϱίσεων. Exſtat quidẽ hic Liber græcè & latinè in *Marquardi Freheri* Tomo primo Juris Græco-Romani à pag. 362 uſque ad pag. 394; verùm ibi ſtatim in principio pro θεοπάτωϱ legitur θεόπνȣς, nec *ſexaginta ſex* numerantur Quæſtiones atque Interrogationes, ſed tantùm *ſexaginta quatuor*. Finis tamen Libri idem eſt, atque conſtat his verbis, κατὰ τὸν εἰπόντα, συσφίγγεται.

Duodecimò, & quidem à fol. 143 pag. 1 uſque ad fol. 190 pag. 1, *S. Gregorij Epiſcopi Nyſſeni Homiliæ quinque in Orationem Dominicam*, quarum *prima* inſcribitur atque incipit his verbis: Τȣ͂ ἁγίȣ Γϱηγοϱίȣ Ἐπισκόπȣ Νύσσης εἰς τὸ Πάτεϱ ἡμῶν λόγος α'. Εὐχῆς ἡμῖν διδασκαλίαν &c. Vide Librum quartum horum Commentariorum pag. 25.

Decimo tertiò, & quidem à fol. 191 pag. 1 uſque ad fol. 263 pag. 2, ejuſdem *S. Gregorij Epiſcopi Nyſſeni Homiliæ octo in totidem Beatitudines Evangelicas apud S. Matthæum cap. 5*, quarum *prima* inſcribitur atque incipit his verbis: Τοῦ ἁγίȣ Γϱηγοϱίȣ Ἐπισκόπȣ Νύσσης εἰς τὸ, Μακάϱιοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, &c. Τίς ἄϱα τοιȣ͂τος ἐν τοῖς συνειλεγμένοις &c. Vide etiam Librum quartum horum Commentariorum pag. 29.

Decimo quartò, & quidem à fol. 264 pag. 1 uſq; ad fol. 316 pag. 1, ejuſdem *S. Gregorij Epiſcopi Nyſſeni Expoſitio compendiaria in Pſalmos & eorundem Inſcriptiones, cum ſubjunctâ Appendice de Diapſalmate.* Ipſa tituli græci verba cum principio Opuſculi ſunt hæc: Τοῦ ἐν ἁγίοις Πατϱὸς ἡμῶν Γϱηγοϱίȣ Νύσσης Ἐξήγησις εἰς τὰς ἐπιγϱαφὰς τῶν Ψαλμῶν καὶ εἰς τὰ κείμενα ἐν ἐπιτομῇ. Πεϱὶ τȣ͂ σκοπȣ͂ τȣ͂ βιβλίȣ παντὸς τῶν Ψαλμῶν. Ἐδεξάμην σȣ τὸ ἐπίταγμα &c.

Decimo quintò, & quidem à fol. 317 pag. 1 uſque ad fol. 347 pag. 2, *Alexandri Monachi Oratio hiſtorica de Inventione S. Crucis*, cujus titulus & principium: Ἀλεξάνδϱȣ μοναχȣ͂ λόγος ἱστοϱικὸς πεϱὶ τῆς εὑϱέσεως τȣ͂ τιμίȣ καὶ ζωοποιȣ͂ σταυϱȣ͂ πϱός τινας ὁσίȣς πατέϱας, πϱα-

τεαπέντ@ ὑπ' αὐτῶν, &c. Τὴν κέλευσιν τῆς ὑμετέρας πατρικῆς ὁσιότητ@ δεξάμεν@, &c. Meminit hujus Orationis *Leo Allatius* in Diatribâ de *Symeonum* Scriptis pag. 110.

XIV.

Decimus quartus (1) Codex manuſcriptus *Juridicus Græcus* eſt *chartaceus* mediocriter antiquus in *quarto*, conſtátque folijs *ſeptuaginta quinque*, & ad *Joannem Sambucum* olim pertinuit. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 11 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Ecloge Legis à Deo per Moyſen Iſraëlitis datæ*, cujus titulus & principium: Ἐκλογὴ τοῦ παρὰ Θεοῦ διὰ Μωϋσέως δοθέντ@ νόμου τοῖς Ἰσραηλίταις. Περὶ κρίματ@ καὶ δικαιοσύνης. Τῆς Ἐξόδου καὶ τοῦ Δευτερονομίου κεφαλ. κγ'. Οὐ (2) παραλήψῃ ἀκοὴν ματαίαν, &c.

Secundò, & quidem à fol. 11 pag. 1 uſque ad fol. 16 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Recenſio eorum, qui ab hæreticis Presbyteri vel Epiſcopi ordinati ſunt, collecta ex Hiſtorijs Eccleſiaſticis*; cujus titulus & principium: Περὶ τῶν παρ' αἱρετικῶν κεχειροτονημένων ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἱστοριῶν συλλογὴ μερική. Ἄρει@, ὁ τῆς μανίας ἐπώνυμ@, ἐξεκόπη τῶν πιστῶν, &c. Circa finem ejuſdem Collectionis extant ibidem fragmenta duo ex *Vitâ S. Joannis Chryſoſtomi* à *Symeone Metaphraſte* conſcriptâ, & ex *Vitâ S. Taraſij Patriarchæ Conſtantinopolitani* (3) ab *Ignatio Diacono & Sceuophylace* compoſitâ.

Tertiò, & quidem à fol. 17 pag. 1 uſque ad fol. 20 pag. 1, *Epiſtola Calliſti ad Manuelem cognomine Diſypatum, Archiepiſcopum Theſſalonicenſem, de exautoratione & exilio Joſephi Galeſiotæ, Patriarchæ Conſtantinopolitani*. Ipſa tituli græci verba cum principio *Epiſtolæ* ſunt hæc: Ἐπιστολὴ Καλλίστου πρὸς τὸν Θεσσαλονίκης κύριον Ἐμμανουὴλ τὸν Δισύπατον. Τῷ ἁγιωτάτῳ ὑπερτίμῳ Ἱεράρχῃ Χριστοῦ. &c. Circa finem autem ejuſdem Epiſtolæ leguntur hæc: Διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ εἰπὲ ἡμῖν τὸ ἀληθές· κοινωνήσωμεν τῷ κυρίῳ Ἰωσήφ, καὶ μάλιστα νῦν ἐκπεμφθέντι πρὸς ἐξορίαν διὰ τὴν ὀρθοτομίαν τῆς πίστεως, ἢ οὐ κοινωνήσωμεν; &c. Plura de *Manuele Archiepiſcopo Theſſalonicenſi* vide apud *Georgium Pachymerem* Hiſtoriæ Imperij *Michaëlis Palæologi* lib. 2 cap, 8, ubi appellatur Μανουὴλ ὁ Θεσσαλονίκης ὁ τὴν ἐπίκλην Ψαρᾶς καὶ Δισύπατ@. Idem quoque *Georgius Pachymeres* de *Joſephi Galeſiotæ* Patriarchatu, exautoratione, exilio & mor-

(1) *Fuit is olim inter Codices MStos Theologicos Græces* trecenteſimus vigeſimus.

(2) *In verſione LXX Interpretũ, ex autoritate Sixti V Pontif. Max. editâ, pro* παραλήψῃ *legitur* παραδέξῃ.

(3) *Vide* Suidæ *Lexicon lit. I, ubi agitur de hoc I*gnatio *ejuſque ſcriptis, atque inſuper* Conſule Ger. Joã. Voſſium *de Hiſtor. Græc. lib. 4 cap. 19; item Martyrolog. Roman. d. 25 Februarij cum Notis* Cardinalis Baronij.

morte conſulendus eſt, ut jam monui Libri *quinti* horum Commentariorum pag. 227.

Quartò, & quidem à fol. 21 pag. 1 uſque ad fol. 52 pag. 2 *Eccleſiaſticus* ſive *Sapientia Jeſu filij Sirach*, cujus titulus & principium: Πρόλογος τοῦ Σειράχ. Πολλῶν καὶ μεγάλων ἡμῖν διὰ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν. &c.

Quintò, & quidem à fol. 53 pag. 1 uſque ad fol. 59 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *fragmenta quædam Grammatica Græca.*

Sextò, & quidem à fol. 6 pag. 1 uſque ad fol. 75 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Homilia in Paſſionem Chriſti*, cujus titulus & principium: Κεφάλαιον εἰς τὸ πάθος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ παρασκευῇ, ὡραῖον πάνυ καὶ ὀφελήσιμον. Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν εἰργάσατο σήμερον σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς· &c.

X V.

Decimus quintus (1) Codex manuſcriptus *Juridicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus & bonæ notæ in quarto, conſtátque nunc foliis *quingentis octoginta*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

(1) Fuit is olim inter Codices MStos Theologicos Græcos ducenteſimus octogeſimus octavus.

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 96 pag. 1, *Photij Patriarchæ Conſtantinopolitani Nomocanon*, hoc eſt, *Canones Sanctorum Apoſtolorum Conciliorumque veterum cum Legibus Imperatorum Romanorum collati, & in unum digeſti Volumen*, quod in *Titulos quatuordecim* diviſum, & *Theodori Balſamonis, Patriarchæ Antiocheni, ampliſſimis Commentarijs* illuſtratum & explanatum eſt. Præfixum huic Operi eſt jam memorati *Theodori* Carmen, cujus principium: Ἀστέρες ὡς πολύφωτοι ἀφεγγέες ὄμματα νυκτός, &c. Quo finito, ſequitur Præfatio ejuſdem Theodori his verbis: Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ &c. Prodijt hoc Opus primùm græcè ſimul & latinè curâ & ſtudio V. CL. *Chriſtophori Juſtelli* Pariſijs A. 1615 in 4to; in cujus editionis Epiſtolâ dedicatoriâ illud commendat his verbis: *Eſt hoc Opus veluti Breviarium Juris Canonici Græcorum, ex vetuſtis Concilijs, veterum & ſanctorum Patrum Epiſtolis canonicis, & Imperatorum Conſtitutionibus Eccleſiaſticis ab ipſo Photio collectum atque compoſitum, (unde & NOMOCANON appellatur); præclarum atque eximium Canonicæ Juriſprudentiæ monumentum, ex quo perſpicere licet, quæ fuerit veteris Eccleſiæ πολιτεία, quis Eccleſiaſticæ diſciplinæ uſus, cujus Chriſtiani Principes ſemper ſe-*

præbuerunt aſſertores vindiceſq; acerrimos. Huc uſque *Juſtellus.* Idem quoque *Nomocanon* itidem græcè & latinè Pariſijs editus eſt A. 1620 in folio cum reliquis *Theodori Balſamonis* Operibus; ac porrò in *Bibliotheca Juris Canonici veteris*, à *Gulielmo Voello* & *Henrico Juſtello* Pariſijs A. 1661 duobus Tomis græcè & latinè in folio edita, & quidem Tomo ſecundo à pag. 785 uſque ad pag. 1140. In hac autem editione primùm græcè & latinè adjecta ſunt ipſius *Photij Prolegomena* in ſuum Nomocanonem, quibus priores editiones caruerant. Minimè etiam dubitandum eſt, quin omnes jam memoratæ editiones beneficio Codicis manuſcripti *Cæſarei*, de quo in præſens agitur, non mediocriter poſſint meliorari, ſi accuratè ac diligenter cum eo conferantur. Cæterùm quòd *Theodori Balſamonis in Photij Nomocanonem Commentaria* cautè legenda ſint, rectè monet R. P. *Philippus Labbeus* S. J. Tomo ſecundo Diſſertationis ſuæ de Scriptoribus Eccleſiaſticis, pag. 196 & 197, his verbis: *Nomocanonem, hoc eſt, ſacrorum Canonum & Legum Imperatoriarum conciliationem, & in certos Titulos diſtributionem, à Photio Patriarchâ CPno compoſitum, expoſuit ampliſſimis Commentarijs Theodorus Balſamon; in quibus homo ſchiſmaticus & Romanæ Eccleſiæ hoſtis multa effutijt in defenſionem falſorum quorundam Canonum.*

Secundò, & quidem à fol. 96 pag. 1 uſque ad fol. 99 pag. 1, *Nicolai III Patriarchæ Conſtantinopolitani* (1) qui A. C. 1084 ſub *Imp. Alexio Comneno* thronum Patriarchalem conſcendit, *Reſponſiones Synodicæ ad varias Quæſtiones à quibuſdã Monachis, extra Vrbem commorantibus, ſibi propoſitas.* Ipſa tituli græci verba cum principio primæ Interrogationis ſunt hæc: Ἐρωτήσεις τινῶν μοναχῶν, ἔξω τῆς πόλεως ἀσκουμένων, καὶ ἀποκρίσεις ἐπ' αὐταῖς γενόμεναι παρὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἁγίας (2) Συνόδου ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου κυρίου Νικολάου, βασιλεύοντος τοῦ ἀοιδίμου Βασιλέως κυρίου Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ. Ἐρώτησις α'. Εἰ χρὴ μοναχὸν εἰσιέναι εἰς τὸ ἅγιον θυσιαστήριον· κωλύει γὰρ &c. Exſtant hæ *Quæſtiones* & *Reſponſiones* græcè & latinè inter Opera *Theodori Balſamonis*, edita Lutetiæ Pariſiorum typis Regijs A. 1620 in folio, à pag. 227 uſque ad pag. 232. Vide etiam Librum *quartum* horum Commentariorum pag. 197.

Tertiò, & quidem à fol. 99 pag. 2 uſque ad fol. 525 pag. 2, *Canones Sanctorum Apoſtolorum, variorumq; Conciliorum Generalium & Provincialium, ut & diverſorum veterum Sanctorum Patrum Epiſtolæ canonicæ, cum Theodori Balſamonis, Patriarchæ Antiocheni, Com-*

(1) Vide Annæ Comnenæ Alexiados lib. 10, pag. 273 edit. græco-lat. Pariſinæ, ubi in verſione latinâ pro A. M. 6592 perperàm legitur 6692, cùm tamen ibidem è regione in contextu græco rectè legatur ,ϛφϟβ.

(2) De hac Synodo Conſtantinopolitanâ vide ſuprà citatum Annæ Comnenæ locum, pag. 270.

Commentarijs ampliſſimis; quæ omnia licet jam A. 1620 Lutetiæ Pariſiorum typis Regijs græcè & latinè in folio ſint edita, à pag. 233 uſque ad pag. 1088, beneficio tamen hujus Codicis MSti *Cæſarei* multis locis emendari poterunt ac ſuppleri, ſi diligenter & accuratè cum eo conferantur.

Quartò, & quidem à fol. 525 pag. 2 uſque ad fol. 574 pag. 2, *Theodori Balſamonis, Patriarchæ Antiocheni Meditata ſive Reſponſa eccleſiaſtica octo*; quorum *primum* inſcribitur atque incipit his verbis; Ἐπιστολὴ τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου Ἀντιοχείας κυροῦ Θεοδώρου τοῦ Βαλσαμὼν πρὸς τὸν ὁσιώτατον καθηγητὴν τῶν κατὰ τὸν πάπικιον μοναστηρίων, μοναχὸν κῦριν Θεοδόσιον χάριν τῶν ῥασοφόρων. Ὁ μέγας διδάσκαλος τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ καὶ θεοκήρυξ Ἀπόστολος Παῦλος, ἔστω, φησὶν, εἰς τὸ ἀκοῦσαι ταχὺς, καὶ εἰς τὸ λαλῆσαι βραδύς· ἔδει οὖν &c; *ſecundum*: Τοῦ αὐτοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου τῷ ἱερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Φιλιππουπόλεως καὶ Ὑπερτίμῳ περὶ τοῦ μὴ ἀναγινώσκειν βιβλίον μαθηματικόν. Οὔτε γῆρας πρὸς ἀρετὴν ἐστὶν ἀξιόπιστον: &c; *tertium*: Τοῦ αὐτοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου μελέτη χάριν τῆς εἰς τοὺς θείους ναοὺς τῶν μοναστηρίων γινομένης μεταλήψεως διὰ σημαντηρίων τριῶν. Βλέπων ἀπειροκάλους τινὰς &c; *quartum*: Τοῦ αὐτοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν κρίσεων χάριν τῶν διδομένων θυμιαμάτων ἐτησίως παρὰ τοῦ Πατριάρχου. Σὺ μὲν (1) Περιπόθητον τέκνον, μεγαλοδοξότατε κριτὰ &c; *quintum*: Μελέτη τοῦ αὐτοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου χάριν τῶν δύο ἐκκλησιαστικῶν ὀφφικίων τοῦ Χαρτοφυλακίου καὶ τοῦ πρωτεκδικίου. Τοῦ μεγάλου διδασκάλου τῆς ἐκκλησίας Παύλου &c; *ſextum*: Ἀπόκρισις καὶ μελέτη τοῦ αὐτοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου Ἀντιοχείας κυροῦ Θεοδώρου χάριν τῶν πατριαρχικῶν προνομιῶν. Εἰσῆλθε τὸ ἀξίωμά σου &c; *ſeptimum*: Τοῦ αὐτοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου διάγνωσις χάριν τοῦ λαληθέντος συνοδικῶς ζητήματος περὶ τοῦ, εἰ χρὴ τὸν αὐτὸν καὶ ἕνα δυσὶ δισεξαδέλφαις συνάπτεσθαι. Οἱ τῶν Ἀθηναίων ἰθαγενεῖς &c; *octavum*: Ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου χάριν τῶν ὀφειλουσῶν τελεῖσθαι νηστειῶν. Ἐκεῖνοι διδάσκουσι περὶ νηστειῶν θεάρεστα διδασκάλια, ὦ θεοφιλέστατον πλήρωμα τοῦ ποτὲ περιωνύμου θρόνου τῆς Θεουπόλεως, ὅσοι &c. Ex his *octo Meditatis* ſive *Reſponſis* extant in *Jure Græco-Romano*, à *Marquardo Frehero* græcè & latinè edito, tantùm *quinque*, nempe *tertium, quartum, quintum, ſextum*, & *ſeptimum*, Tomo I à pag. 442 uſque ad pag. 478; reliqua autem *tria* ibi deſunt.

(1) *In Jure Græco-Romano Freheriano legitur* τριπόθητον.

 Quin-

Quinto, & quidem à fol. 575 pag. 1 uſque ad fol. 580 pag. 2, *folia ſex membranacea pervetuſta*, ſupra memoratis 574 folijs *chartaceis* tegumenti loco partim in principio, partim in fine adjecta, quibus continetur *fragmentum Novi Teſtamenti de Paſſione Dominicâ*, totum exaratum literis majuſculis.

XVI.

(1) Fuit is olim extra numerum. *Decimus ſextus* (1) Codex manuſcriptus *Juridicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus & bonæ notæ in quarto, conſtátque nunc folijs *trecentis octodecim*, atq; unus eſt ex illis *Joannis Sambuci* libris, quos à reliquâ ipſius Bibliothecâ avulſos *Sebaſtianus Tengnagelius* redemit, & *Auguſtiſſimæ Bibliothecæ Cæſareæ* legavit. Continentur eo hæc:

Primo, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 58 pag. 2, *Photij Patriarchæ Conſtantinopolitani Nomocanon*, ſed abſque (2) ſuprà memoratis *Theodori Balſamonis* Commentarijs. (2) Vide ſupra pag. 51.

Secundo, & quidem à fol. 59. pag. 1 uſq; ad fol. 280 pag. 1, *Canones Sanctorum Apoſtolorum, variorumq; Conciliorum Generalium & Provincialium, ut & diverſorum veterum Sanctorum Patrum Epiſtolæ Canonicæ*, ſed abſq; (3) ſuprà memoratis *Theodori Balſamonis* Commentarijs. (3) Vide ſuprà pag. 52.

Tertio, & quidem à fol. 280 pag. 1 uſq; ad fol. 302 pag. 2, *Novellarum Conſtitutionum Imp. Juſtiniani I ſive Magni Epitome eccleſiaſtica*, à *Theodoro Balſamone* compoſita, & *in Capita octoginta ſeptem diviſa*, cujus titulus & principium: Ἐκ τῶν μετὰ τὸν Κώδικα θείων νεαρῶν διατάξεων τοῦ τῆς θείας λήξεως Ἰουστινιανοῦ διάφοροι διατάξεις, συνᾴδουσαι ἐξαιρέτως τοῖς θείοις καὶ ἱεροῖς κανόσι, καὶ ἐκ περιουσίας τὴν οἰκείαν ἰσχὺν νέμουσαι, αἷς τάξιν τινὰ καὶ ἀριθμὸν ἐπεθήκαμεν πρὸς σύντομον εὕρεσιν τοῦ ἐπιζητουμένου κεφαλαίου, διὰ τὸ, ὡς εἴρηται, ἐκ διαφόρων διατάξεων εἶναι τὰ συνταχθέντα, ὡς ὑποτέτακται. Τῆς ἐγκειμένης μετὰ τοὺς κανόνας τῶν Συνόδων διατάξεως τὰ κεφάλαια. Κεφάλαιον ά. Περὶ τῶν πρώτων καὶ μεγίστων θείων δωρεῶν &c. Finito hoc *Indice octoginta ſeptem Capitum*, ſequitur novus hic titulus cum principio *Capitis primi*: Εἰς δόξαν τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὰ νῦν συντεθειμένα μετὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας τῶν ἁγίων καὶ μακαρίων Ἀποστόλων, καὶ τῶν τοῖς ἴχνεσιν αὐτῶν καθ' ἑκάστην Σύνοδον ἀκολουθησάντων ὁσίων Πατέρων, μετεγράφη ἐκ τῶν σποράδην κειμένων καὶ ἐκφωνηθέντων ὑπὸ τοῦ τῆς θείας λήξεως Ἰουστινιανοῦ μετὰ τὸν Κώδικα θείων νεαρῶν διατάξεων, αἵ τινες, οὐ μόνον τοῖς τῶν ὀρθοδόξων

ἡμῶν

ἡμῶν Πατέρων ἀκολουθοῦσι κανόσιν, ἀλλὰ γὰρ καὶ τὴν ἐκ βασιλικῆς ἰσχύος αὐθεντίαν χαρίζονται μετὰ προσθήκης ἐννόμου τε καὶ θεαρέτου, τὸ συμφέρον πάσῃ τῇ ἀνθρωπίνῃ κτίσει θεομιμήτως περισκοποῦσα. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Φλάυιος Ἰουστινιανὸς εὐσεβέστατος, Ἄυγουστος, Ἐπιφανίῳ τῷ ἁγιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ καὶ οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ διάταξις, πῶς δεῖ τοὺς Ἐπισκόπους καὶ κληρικοὺς ἐπὶ τὴν χειροτονίαν ἄγεσθαι, καὶ περὶ τῆς λοιπῆς τοῦ κλήρου καταστάσεως, εἴτε ἀῤῥένων εἴτε θηλείων. Κεφάλαιον α΄. (1) Μέγιστα τῶν ἐν ἀνθρώποις ἐστὶ δῶρα Θεοῦ, παρὰ τῆς ἄνωθεν δεδομένα φιλανθρωπίας, &c. Exſtat quidem hoc Opuſculum in *Guilielmi Voelli* & *Henrici Juſtelli* Bibliothecæ græco-latinæ Juris Canonici veteris Tomo II, à pag. 1312 uſq; ad pag. 1361, ſed longè aliter, quàm in hoc Codice MSto *Cæſareo*.

(1) *Hæc eſt inter Novellas Juſtinianeas ſexta.*

Quartò, & quidem à fol. 302 pag. 2 uſq; ad fol. 307 pag. 1, *Novellarum Conſtitutionum Imp. Juſtiniani I ſive Magni Excerpta eccleſiaſtica*, quorum titulus & principium: Διατάξεις νόμων πολιτικῶν ἐκ τῶν νεαρῶν Ἰουστινιανοῦ Βασιλέως, συνηγοροῦσαι καὶ ἐπικυροῦσαι τοὺς τῶν ἁγίων Πατέρων ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας: (2) Αὐτοκράτορες Θεοδόσιος καὶ Οὐαλεντινιανὸς Ἄυγουστοι Ὁρμίσδα πραιτωρίῳ ἐπάρχῳ. Θεσπίζομεν πάντα ὅσα Πορφύριος &c.

(2) *Hæc eſt lex tertia tituli primi libri primi Codicis Juſtinianei.*

Quintò, & quidem à fol. 307 pag. 1 uſq; ad fol. 318 pag. 2, Expoſitio ſive Commemoratio *concordiæ Eccleſiaſticæ factæ ſub Imp. Conſtantino Porphyrogenito & Romano Seniore, nondùm Imperatore, ſed tantùm adhuc Baſileopatore*; cujus titulus & principium; Ἔκθεσις ἤτοι ἀνάμνησις τῆς γενομένης τῆς ἐκκλησίας ἑνώσεως ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Ῥωμανοῦ, τοῦ μὲν βασιλεύοντος, τοῦ δὲ τὸ τοῦ Βασιλεοπάτορος ἀξίωμα ἔχοντος. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ Θεὸς τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς καὶ Ἀποστόλοις καὶ τοῖς, ὅσοι μετ᾽ ἐκείνων ἄξιοι γεγόνασι τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, ἐξαίρετόν τινα κλῆρον, τὴν εἰρήνην κατέλιπε, &c. Vide *Joan. Leunclavij* & *Marquardi Freheri* Jus Græco-Romanum, Tom. I pag. 104.

XVII.

Decimus ſeptimus (3) Codex manuſcriptus *Juridicus Græcus* eſt *membranaceus* antiquus in *quarto*, conſtátque folijs *centum & decem*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſq; ad fol. 47. pag. 1, *Joannis Scholaſtici, Eccleſiæ Antiochenæ Presbyteri, & poſteà Patriarchæ Con-*

(3) *Fuit hic olim inter Codices MStos Theologicos Græcos centeſimus ſexageſimus nonus.*

ſtantino-

ſtantinopolitani, Collectio Canonum eccleſiaſticorum, in quinquaginta Titulos diviſa, cujus titulus & principium: (1) Νομοκάνονον σὺν θεῷ. Ἐν ὀνόματι τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τῆς ὁμοουσίου Τριάδος, συναγωγὴ κανόνων ἐκκλησιαστικῶν ἐκ τῶν κανόνων τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν δέκα συνόδων ἕως τοῦ ἁγίου Βασιλείου, εἰς πεντήκοντα τίτλους διῃρημένη. Διάταξις τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν ἁγίων Συνόδων. Οἱ μὲν ἅγιοι τοῦ Κυρίου μαθηταὶ καὶ Ἀπόστολοι ὀγδοήκοντα πέντε διὰ Κλήμεντος κανόνας ἐξέθεντο· μετὰ δὲ τούτους &c. Eadem *Collectio* exſtat in (2) Bibliothecæ Juris Canonici veteris græco-latinæ Tomo ſecundo à pag. 499 uſque ad pag. 672, ſed longè aliter quàm in Codice hoc MSto Cæſareo.

(1) *Νομοκάνονον, græco-barbarè pro Νομοκάνονον.*

(2) *Vide ibi inprimis doctiſſimã* Chriſtophori Juſtelli *Præfationem ad Lectorẽ.*

Secundò, & quidem à fol. 47 pag. 1 uſq; ad fol. 51 pag. 1, *Joannis Monachi Quæſtiones eccleſiaſticæ ad Nicolaum Patriarcham Conſtantinopolitanum cum ejuſdem Reſponſis.* Ipſa tituli græci verba cum principio primæ Quæſtionis ſunt hæc: Ἐρώτησις Ἰωάννου μοναχοῦ πρὸς Νικόλαον Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως. Τολμῶ ὁ ἀνάξιος πανευτελὴς δοῦλος τῆς μεγίστης ἁγιοσύνης σου γράφω, Δέσποτα ἅγιε, &c.

Tertiò, & quidem à fol. 51 pag. 1 uſq; ad fol. 58 pag. 1, *Maximi Monachi Quæſtiones ſacræ miſcellaneæ ad Nicephorum Chartophylacem Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ.* Ipſa tituli græci verba ſunt hæc: Ἐρωτήσεις Μαξίμου μοναχοῦ πρὸς τὸν ἁγιώτατον κύριον Νικηφόρον γεγονότα Χαρτοφύλακα τῆς τοῦ Θεοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας περὶ διαφόρων κεφαλαίων.

Quartò, & quidem à fol. 58 pag. 1 uſq; ad fol. 92 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Nomocanon abbreviatus*, cujus titulus & principium: Νομοκάνονον ἐν ἐπιτομῇ, βεβαίας καὶ ἀσφαλεῖς ἔχων τὰς μαρτυρίας ἐκ τῶν ἐνθέσμων θείων γραφῶν. Εἰδέναι χρὴ, ὅτι &c.

Quintò, & quidem à fol. 92 pag. 2 uſq; ad fol. 110 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Epitome Sacræ Scripturæ Veteris & Novi Teſtamenti, in ducentos ſexaginta tres Aphoriſmos ſive paragraphos diviſa*, cujus titulus & principium: Ἐκ τῶν θεοπνεύστων γραφῶν παλαιᾶς καὶ καινῆς διαθήκης ἐκλογὴ ἐν ἐπιτόμῳ, καὶ Πατέρων ἁγίων καὶ ὁσίων διδασκαλίαι πάνυ σύντομοι. Α΄. Ἑξήκοντα υἱοὶ βασίλισσαι καὶ ὀγδοήκοντα παλλακαὶ &c.

Cæterùm quòd hic Codex anno Mundi 6699, Indictione nonâ, ſive anno Chriſti 1191, ſub *Imp. Iſaacio Angelo* manu *Conſtantini Anagnoſtæ* ſcriptus ſit, teſtatur ipſe ultimâ paginâ his verbis: Ἐτε-

Ἐτελειώθη τὸ παρὸν Νομοκάνωνον διὰ χειρὸς Κωνςαντίνȣ Ἀναγνώςȣ ϗ διὰ συνδρομῆς τȣ̃ δȣ́λȣ τȣ̃ Θεȣ̃ καθηγȣμένȣ ἱερομονάχȣ Λαυρεντίȣ τȣ̃ τῆς μονῆς τȣ̃ Μαγȣλὰ ἔτει ,ϛχϞθ', ἐπινεμήσει θ', ἐπὶ βασιλείας Ἰσακίȣ τȣ̃ Ἀγγέλȣ.

XVIII.

Decimus octavus (1) Codex manuſcriptus *Juridicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus & bonæ notæ in *quarto*, conſtátq; nunc folijs *centum & tribus*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſq; ad fol. 6 pag. 1, *ex Imp. Baſilij Macedonis & filiorum ipſius Conſtantini atq; Leonis Philoſophi* (2) *Prochiro Juris fragmentum de Nuptijs*; cujus titulus & principium: Νομικόν. (3) Περὶ ἀκριβείας γάμȣ. Ἡ κατὰ γνώμην τȣ̃ πατρὸς συναλλάξασα γάμον, δύναται ϗ παρὰ γνώμην τȣ̃ πατρὸς ἐπιμένειν τῷ γάμῳ, &c.

Secundò, & quidem à fol. 6 pag. 1 uſq; ad fol. 58 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Collectio Canonum cum brevi Explicatione ſingulis Canonibus ſubjunctâ*. Primum in hâc Collectione tenent locum *Sanctorum Apoſtolorum Canones octoginta quinque*, qui ſine ullâ aliâ inſcriptione incipiunt hoc modo: Κανὼν α'. Δύο ἢ τρεῖς Ἐπίσκοποι χειροτονȣ̃σιν Ἐπίσκοπον. Ἑρμηνεία. Τρεῖς δὲ ἐξ ἅπαντος ὀφείλȣσι ψηφίζεσθαι Ἐπίσκοπον, ϗ μὴ ἥττονες τȣ́των, εἴπερ δυσχερές ἐςι πάντας τȣ̀ς ἐπαρχεώτας Ἐπισκόπȣς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συναχθῆναι· ϗ ζήτει κανόνα δ' τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδȣ. Κανὼν β'. Εἷς Ἐπίσκοπος &c. Sequuntur deinde ſimiliter cum brevi Explicatione Concilij *Nicæni Oecumenici I* Canones viginti; Concilij *Ancyrani* Canones viginti quinque, Concilij *Neocæſarienſis* Canones (4) quatuordecim; Concilij *Gangrenſis* Canones (5) indiſtinctè; Concilij *Antiocheni* Canones viginti quinque; Concilij *Laodicenſis* Canones (6) quinquaginta octo; Concilij *Conſtantinopolitani I* ſive *Oecumenici II* Canones (7) octo; Concilij *Epheſini Oecumenici III* Canones (8) novem; Concilij *Chalcedonenſis Oecumenici IV* Canones triginta; Concilij *Sardicenſis* Canones (9) indiſtinctè; Concilij *Carthaginenſis* Canones (10) centum triginta octo; Excerptum ex Actis Conſtantinopoli de *Agapio* & *Bagadio*, utroq;

(1) *Fuit is olim inter Codices MStos Theologicos Græcos* centeſimus trigeſimus tertius.

(2) *Vide ſuprà pag.* 24.

(3) *Vide ſuprà memoratum Codicem MStum Juridicum Græcum ſextum fol. 17 pag. 1 & 2.*

(4) *Secundùm* Joannem Zonaram *&* Theodorum Balſamonem *ſunt Canones* quindecim. *In hoc autem Codice MSto Cæſareo* Canon decimus tertius *& Canon* decimus quartus *in unum conflati ſunt.* (5) *Secundùm* Zonaram *&* Balſamonem *viginti & unus.* (6) *Secundùm* Zonar. *&* Balſam. *ſexaginta.* (7) *Secundùm* Zonar. *&* Balſam. *ſeptem.* (8) *Secundùm* Zonar. *&* Balſam. *octo. In hoc autem Codice MSto Cæſareo* Epiſtola Concilij Epheſini de Euſtathio ad Synodum Pamphyliæ *habetur pro Canone* nono. (9) *Secundùm* Zonar. *&* Balſam. *viginti & unus.* (10) *Secundùm* Zonaram *centum quadraginta ſeptem, ſecundùm* Balſamonem *autem centum triginta quinq.*

utroq; ſibi vendicante Epiſcopatum Boſtrenſem; *Pſeudo-Synodi Quini-ſextæ* in Trullo Palatij Imperatorij Conſtantinopolitani Canones centum & duo; Concilij *Nicæni II* ſive *Oecumenici VII* Canones viginti duo; *Pſeudo-Synodi Conſtantinopolitanæ Latrocinalis* in Templo Sanctorum Apoſtolorum, vulgò *Primæ & Secundæ* dictæ, Canones ſeptendecim; ac demùm *Pſeudo-Synodi octavæ* ſub *Photio* in Templo S. Sophiæ Canones tres.

Tertiò, & quidem à fol. 58 pag. 2 uſq; ad fol. 70 pag. 2, *Epitome Canonum S. Baſilij Magni, cum adjunctâ brevi Expoſitione*; cujus titulus & principium: Τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἐκ τῆς πρώτης ἐπιστολῆς κανόνες. Κανὼν ά. Αἱρετικὸς, ὁ κατὰ τὴν πίστιν ἀλλότριος· &c. Vide *Alexij Ariſtini* Synopſin Canonum pag. 704 Tomi ſecundi Bibliothecæ Voëllo-Juſtellianæ Juris Canonici Veteris, & *Theodori Balſamonis* Opera, Pariſijs græcè & latinè edita, pag. 925.

Quartò, & quidem à fol. 70 pag. 2 uſq; ad fol. 79 pag. 2, diverſorum veterum Sanctorum Patrum varia Fragmenta Canonica: nempe (1) *S. Taraſij Patriarchæ Conſtantinopolitani* ex Epiſtolâ ad *Papam Adrianum* de non faciendis pecuniâ ordinationibus; (2) *S. Gennadij Patriarchæ Conſtantinopolitani* ex Epiſtolâ ad omnes Metropolitanos & ad Papam Urbis Romæ de eodem ſuprà memorato argumento; (3) *S. Dionyſij Archiepiſcopi Alexandrini* ex Epiſtolâ ad *Baſilidem* de diverſis Capitibus; (4) *S. Petri, Archiepiſcopi Alexandrini & Martyris*, ex Sermone de Pœnitentiâ; (5) *S. Gregorij Epiſcopi Neocæſarienſis*, cognomine *Thaumaturgi*, ex Epiſtolâ de incurſione barbarorum; (6) *S. Athanaſij Archiepiſcopi Alexandrini* ex Epiſtolâ ad *Ammun* Monachum; (7) *S. Gregorij Nazianzeni* ex Carminibus de Libris Sacræ Scripturæ; (8) *S. Amphilochij, Epiſcopi Iconienſis* ex Jambis ad *Seleucum* de eodem jam memorato argumento; (9) *S. Gregorij Epiſcopi Nyſſeni* ex Epiſtolâ ad *Letoium*; (10) *Theophili Archiepiſcopi Alexandrini* Canones quatuordecim; (11) *S. Cyrilli Archiepiſcopi Alexandrini* ex Epiſtolâ ad *Domnum*, & ex ejuſdem Epiſtolâ ad Epiſcopos Libyæ & Pentapoleos; &c.

Quintò, & quidem à fol. 79 pag. 2 uſque ad fol. 82 pag. 1, Fragmenta quædam *ex Baſilicis*.

Sextò, & quidem fol. 82 pag. 1, Annotatio quædam *de Jejunio Feſti Aſſumptionis Beatiſſimæ Virginis Deiparæ*.

Septimò, & quidem à fol. 82 pag. 1 uſque ad fol. 83 pag. 2, Fragmentum Juridicum *de Nuptijs*.

(1) *Vide* Theodori Balſamonis *Opera, græcè & latinè Pariſijs edita, pag.* 1088. (2) *Vide ibidem pag.* 1084. (3) *Vide ibidem pag.* 879. (4) *Vide ibidem pag.* 887. (5) *Vide ibidem pag.* 902. (6) *Vide ibidem pag.* 916. (7) *Vide ibidem pag.* 1081. (8) *Vide ibidem pag.* 1082. (9) *Vide ibidem pag.* 1036. (10) *Vide ibidem pag.* 1067 *&* 1080. (11) *Vide ibidem pag.* 1076 *&* 1080.

Octavò, & quidem fol. 84 pag. 1 & 2, Excerptum *ex Canonibus Synodi Conſtantinopolitanæ ſub Imp. Juſtiniano II, cognomine Rhinotmeto, in Trullo.*

Nonò, & quidem à fol. 84 pag. 2 uſque ad fol. 85 pag. 2, Fragmenta quædam *ex Baſilicis.*

Decimò, & quidem à fol. 85 pag. 2 uſque ad fol. 88 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Methodus Geometriæ*; cujus titulus & principium: Μέθοδος τῆς γεωμετρίας. Καθ' ἡμᾶς ὁ παλαιὸς λόγος διδάσκει, &c.

Vndecimò, & quidem fol. 89 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris, Fragmentum *de incruento Sacrificio Miſſæ, quòd illud ab uno eodem Sacerdote non niſi ſemel uno eodem die celebrandum ſit.* Ipſa tituli græci verba cum principio Fragmentj ſunt hæc: Ὅτι οὐ δεῖ τὸν ἱερέα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δὶς ἱερουργεῖν. Ὁ ὀρθὸς λόγος καὶ ἡ ἀκριβὴς τῶν πραγμάτων κατάστασις τὸν ἱερέα ἅπαξ τῆς ἡμέρας ἐπιτρέπει τὴν ἀναίμακτον θυσίαν ἐπιτελεῖν, &c.

Duodecimò, & quidem à fol. 89 pag. 1 uſque ad fol. 90 pag. 2, Fragmenta quædam *ex Baſilicis.*

Decimo tertiò, & quidem fol. 90 pag. 2 & fol. 91 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Narrationes quædam de Catechumenis*, quarum *prima* inſcribitur atque incipit hoc modo: Διήγησις περὶ τῶν κατηχουμένων. Γυνή τις δέδωκε τὸ ὄνομα αὐτῆς, ἵνα φωτισθῇ, &c.

Decimo quartò, & quidem à fol. 91 pag. 1 uſque ad fol. 92 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Interrogationes & Reſponſiones quædam ſacræ de varijs ritibus Eccleſiaſticis.* Ipſa Tituli græci verba cum principio primæ Interrogationis ſunt hæc: Ἐρωτήσεις διάφοροι πάνυ θαυμασταὶ καὶ ὠφέλιμοι περί τινων τελουμένων ἐν ταῖς ἁγίαις ἐκκλησίαις παρὰ τῶν ἱερέων. Ἐρώτησις α΄. Τίνος χάριν εἰς τὸν ὄρθρον καὶ εἰς τὸ ἑσπερινὸν λέγει ὁ ἱερεὺς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν εὐχήν, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, &c.

Decimo quintò, & quidem à fol. 92 pag. 2 uſque ad fol. 98 pag. 1, anonymi cujuſdam *Chartophylacis Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Epiſtola de varijs Quæſtionibus Eccleſiaſticis, monaſticis & ſecularibus ad Theodoſium monachum Corinthi incluſum.* Ipſa tituli græci verba cum principio Epiſtolæ ſunt hæc: Χαρτοφύλακος τινὸς τῶν ἀρχαίων τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας Ἐπιστολὴ πρὸς Θεοδόσιον μοναχὸν ἐν Κορίνθῳ ἔγκλειστον, γράψαντα αὐτῷ περί τινων

ἀναγκαίων ζητημάτων ἐκκλησιαστικῶν, μοναχικῶν τε καὶ κοσμικῶν. Περὶ ὧν ἠρώτησας τίμιε Πάτερ, &c. Item fragmenta *tria* ex ejuſdem *Chartophylacis* alijs *duabus Epiſtolis.*

Decimo ſextò, & quidem à fol. 98 pag. 1 uſq; ad fol. 100 pag. 2, *S. Theodori Studitæ Epiſtola ad Naucratium de Digamis*, cujus titulus & principium: Τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρου, ἡγουμένου τῶν Στουδίου καὶ ὁμολογητοῦ πρὸς Ναυκράτιον περὶ διγάμων. Θερμὸς εἶ, ἠγαπημένον τέκνον, περὶ τὸ ἐρωτᾶν καὶ μανθάνειν τὰ χρήσιμα, &c.

Decimo ſeptimò, & quidem à fol. 100 pag. 2 uſq; ad fol. 103 pag. 2, *Nicolai Patriarchæ Conſtantinopolitani Carmen verſibus politicis de Jejunijs & Feſtis totius anni*, cujus titulus & principium: Νικολάου Πατριάρχου ἁγίου ποίημα. Πολλάκις με ἠξίωσας τέκνον εὐλογημένον &c.

Decimo octavò, & quidem fol. 103 pag. 2, *Anaſtaſij, Cæſareæ in Palæſtinâ Epiſcopi, Reſponſum epiſtolare de Jejunio Feſti Aſſumptionis Beatiſſimæ Virginis Deiparæ legitimè celebrando*; cujus titulus & principium: Ἀναστασίου Ἐπισκόπου Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης περὶ τῆς νηστείας τῆς ὑπερενδόξου Θεοτόκου, καὶ ὅτι χρὴ ταύτην φυλάττειν ὡς ἔνθεσμον. Ἐπειδὴ ἡ εἰς ἐμὲ σου αἴτησις, πνευματικὲ ἀδελφὲ, περὶ τῆς νηστείας τῆς ὑπερενδόξου Θεοτόκου ἦν, ὅπως ἔχεις ταύτην &c.

Reliqua *Auguſtiſſimæ Bibliothecæ Cæſareæ* Opera manuſcripta *Juridica Græca* quærenda ſunt in alijs (1) *aliarum Claſſium* Codicibus manuſcriptis, quibus ea nonnuſquam valdè inconvenienter inſerta ſunt. Præcipuè autem pertinet huc Claſſis Codicum manuſcriptorum Græcorum *Hiſtoricorum Eccleſiaſticorum*, utpote ubi ſuo deinceps tempore ex profeſſo accuratè agetur de ijs Codicibus manuſcriptis Græcis, qui *Conciliorum tùm Generalium tùm Provincialium Hiſtoriam & Canones* continent, ideóque maximâ ex parte ad *Jus Canonicum* referendi ſunt. Interim autem eſto hîc in præſens

(1) *Exempli cauſâ vide Lib. V horum Commentar. pag. 379.*

PARTIS PRIMÆ LIBRI SEXTI
COMMENTARIORUM DE AUGUSTISSIMA BIBLIOTHECA CÆSAREA VINDOBONENSI
FINIS.

PARTIS PRIMÆ LIBRI SEXTI COMMENTARIORVM DE AVGVSTISSIMA BIBLIOTHECA CÆSAREA VINDOBONENSI

INDEX PRIMVS,

EXHIBENS ALPHABETICAM SERIEM ILLORVM AVTORVM, QVORUM OPERA, VEL AD JVS CIVILE, VEL AD JVS CANONICVM PERTINENTIA, SVPRA ENVMERATIS OCTODECIM CODICIBVS MANVSCRIPTIS JVRIDICIS GRÆCIS CONTINENTVR.

A.

Imp. ALEXANDRI, *fratris Imp. Leonis Philoſophi, Condemnatoria ſententia in Judices* exſtat in Codice VIto, num. 7, & in Codice Xmo, num. 1.

Ex ALEXII *Ariſtini, Diaconi Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ, Synopſi Canonum, A. C. 1130 juſſu Imp. Joannis Comneni compoſitâ, Canones S. Baſilij Magni* exſtant in Codice XVIIIvo, num. 3. Vide etiam literam B, ubi agitur de S. BASILIO *Magno.*

Imp. ALEXII *Comneni Novella* ſive *Reſcriptum* ad *Nicolaum Curopalatam & Magnum Drungarium Vigiliæ*, cognomine *Scleram*, exſtat in Codice IIItio, num. 16. Aliæ quædam ejuſdem Novellæ exſtant in Codice VIto, num. 1.

1. ANONYMI cujuſdam Autoris *Alphabetum Legale majus,* ſive, *Baſilicorum univerſi Juris Romani Synopſis alphabetica major,* exſtat in Codice Imo, num. 1; & in Codice IIdo num. 1.

2. ANONYMI cujuſdam Autoris *Alphabetum Legale minus*

 ſive,

ſive, *Baſilicorum univerſi Juris Romani Synopſis alphabetica minor* exſtat in Codice IVto, num 1; ut & in Codice Vto.

3. ANONYMI cujuſdam Autoris Obſervationes duæ Juridicæ *de Adoptione*, & *de Dote à marito conſumptâ*, exſtant in Codice VIto, num. 9.

4. ANONYMI cujuſdam Autoris *Collectio Canonum variarum Synodorum cum brevi Explicatione ſingulis Canonibus ſubjunctâ* exſtat in Codice XVIIIvo, num. 2.

5. ANONYMI cujuſdam Autoris *Ecloge Legis à Deo per Moyſen Iſraëlitis datæ* exſtat in Codice XIVto, num. 1.

6. ANONYMI cujuſdam Autoris *Ecloge variarum Legum, in Capita quadraginta tria diviſa*, exſtat in Codice IIItio, num. 9.

7. ANONYMI cujuſdam Autoris *Ecloge Legum compendiaria, in Titulos quinquaginta diviſa, & primo Imp. Romani Senioris anno Imperij edita*, exſtat in Codice IIItio, num. 12.

8. ANONYMI cujuſdam Autoris *Enchiridion Juris, in quadraginta titulos diviſum*, exſtat in Codice IIdo, num. 7.

9. ANONYMI cujuſdam Autoris *Excerpta nonnulla Juridica* exſtant in Codice VIImo, num. 10.

10. ANONYMI cujuſdam Autoris *Gloſſæ Juridicæ*, ſive, *Vocabula Juris Latina cum interpretatione Græcâ*, exſtant in Codice IIItio, num. 7; in Codice VIto, num. 6; in Codice VIImo, num 8; & in Codice XIIItio, num. 2.

11. ANONYMI cujuſdam Autoris *Diagramma Graduum cognationis, cum ſubjuncto Libello de diſtinctione Nuptiarum legitimarum & prohibitarum*, exſtat in Codice XIIItio, num. 6.

12. ANONYMI cujuſdam Antoris *Collectanea quædam Juridica* & *Diagramma de gradibus cognationis* exſtant in Codice VIImo, num. 6.

13. ANONYMI cujuſdam Autoris Excerptum Juridicum *de Jurejurando* exſtat in Codice VIImo, num. 2.

14. ANONYMI cujuſdam Autoris Excerpta quædam miſcellanea *de Officijs Magiſtratuum ac Judicum* exſtant in Codice VIto, num. 7.

15. ANONYMI cujuſdam Autoris *Nomocanon abbreviatus* exſtat in Codice XVIImo, num. 4.

16. ANONYMI cujuſdam Autoris fragmentum Juridicum *de Nuptijs* exſtat in Codice XVIIIvo, num. 7.

17. ANONYMI cujuſdam Autoris *Liber Paratitlorum* citatur in Codice IIdo, num. 4.

18. ANONYMI cujuſdam Autoris *Paratitla, in titulos triginta duos diviſa*, exſtant in Codice VIto, num. 5.

19. ANONYMI cujuſdam Patriarchæ Conſtantinopolitani *Sanctio eccleſiaſtica* exſtat in Codice IIItio, num. 21.

20. ANONYMI cujuſdam Autoris *Syntagma Juridicum, in centum nonaginta quatuor Capita diviſum*, exſtat in Codice IIItio, num. 6.

Ex Sanctorum APOSTOLORUM *Canonibus* fragmenta quædam exſtant in Codice VIto, num. 16. Eorundem *Canones* exſtant in Codice VII, num. 9. Eorundem *Canones cum Commentarijs Theodori Balſamonis, Patriarchæ Antiocheni*, exſtant in Codice XVto, num. 3. Eorundem *Canones*, ſed *abſque Theodori Balſamonis Commentarijs*, exſtant in Codice XVIto, num. 2. Eorundem *Canones cum brevi Explicatione ſingulis Canonibus ſubjunctâ* exſtant in Codice XVIIIvo, num. 2.

ARISTINVS; vide ALEXIVS.

Ex S. ATHANASII, *Archiepiſcopi Alexandrini*, qui A. C. 373 obijt, *Epiſtolâ ad Ammun Monachum* exſtat fragmentum canonicum in Codice XVIIIvo, num. 4.

ATHANASII *Patriarchæ Conſtantinopolitani Novella, promulgata A. C. 1304*, exſtat in Codice IIItio, num. 20.

ATHANASII *Metropolitæ Cyzici Epiſtola ad Annam Imperatricem CPnam contra Joannem Calecam Patriarcham CPnum, data A. C. 1346*, exſtat in Codice VIto, num. 11.

ATHANASII *Scholaſtici* ſive *Advocati Emeſeni Liber ex Imp. Juſtiniani Digeſtis & Codice* citatur in Codice II, num. 4. Ejuſdem *Ecloga ſive Delectus Legum ex Imp. Juſtiniani Codice & Novellis* exſtat in Codice VII, num. 7.

ATTALIOTA; vide MICHAEL.

B.

BALSAMON; vide THEODORVS.

Canonum S. BASILII Magni Epitome exſtat in Codice XVIIIvo, num. 3.

Ex Imp. BASILII *Macedonis*, qui A. C. 867 cœpit imperare & A. 886 obijt, *ſexaginta Libris Baſilicorum univerſi Juris Romani Ecloga & Synopſis alphabetica major in Titulos trecentos quadraginta octo, ordine alphabetico diſpoſitos, diviſa*, exſtat in Codice Imo, num. 1, & in Codice IIdo, num. 1. Ejuſdem *Imp. Baſilij* & filiorum ipſius *Conſtantini*

ſtantini atq; *Leonis Prochiron Juris* ſive *Manuale Legum* exſtat in Codice IIItio, num. 14. Ejuſdem *Delectus Legum compendiarius, ex Imp. Juſtiniani Inſtitutionibus, Digeſtis, Codice & Novellis cum benigniori correctione promulgatus*, exſtat in Codice VIto, num. 1. Ejuſdem *Prochiron Juris* exſtat in Codice VIImo, num. 1. *Ex* eodem *Prochiro Juris fragmentum de Nuptijs* exſtat in Codice XVIIIvo, num. 1. *Ex Baſilicis Juris fragmenta quædam* exſtant in Codice XVIIIvo, num. 5, 9 & 12.

Imp. BASILII *IIdi* ſive *Junioris*, qui cœpit imperare A. C. 975, *Novellæ quædam Conſtitutiones* exſtant in Codice Imo, num. 2, & in Codice IIItio, num. 28.

C.

Imp. CANTACVZENVS; vide JOANNES.

CHARITONIS, *Metropolitæ Apri, Epiſtola ad Annam Imperatricem CPnam contra Joannem Calecam Patriarcham CPnum, data A. C. 1346*, exſtat in Codice VIto, num. 11.

CHVMNVS; vide MICHAEL.

CONCILIVM; vide SYNODVS.

Ex Imp. CONSTANTINI *Porphyrogeniti*, qui A.C. 912 cœpit imperare & A. 959 obijt, *ſexaginta Libris Baſilicorum univerſi Juris Romani Ecloga & Synopſis alphabetica major* exſtat in Codice I, num. 1, & in Codice II, num. 1. Ejuſdem *Novellæ* quædam *Conſtitutiones* exſtant in Codice Imo, num. 2 & 4. Ejuſdem *Delectus Legum compendiarius* exſtat in Codice IIdo, num. 3; in Codice IIItio, num. 4 & 13. Ejuſdem *Novellæ* quædam exſtant in eodem Codice IIItio, num. 11, 19, 23. Ejuſdem ſuprà memoratus *Delectus Legum compendiarius* exſtat in Codice VIIIvo. *Ex Baſilicis Juris fragmenta quædam* exſtant in Codice XVIIIvo, num. 5, 9 & 12.

CONSTANTINI *Harmenopuli, Nomophylacis & Judicis Theſſalonicenſis*, qui circa annum Chriſti 1345 floruit, *Leges Georgicæ* ſive *Colonariæ, è Jure Juſtinianeo excerptæ*, exſtant in Codice IIdo, num. 8; in Codice IIItio, num. 15. *Ex* ejuſdem *Promptuario Juris* fragmentum quoddam exſtat in eodem Codice, num. 23. Ejuſdem *Leges Georgicæ* exſtant in Codice VIImo, num. 5. Ejuſdem *Prochiron Legum*, ſive, *Promptuarium Juris, in Libros ſex diviſum*, exſtat in Codice Xmo, num. 1. Ejuſdem *Narratiuncula de tribus Tomis Synodicis ſub Imp. Conſtantino Porphyrogenito, ſub Imp. Manuele Comneno, & ſub Imp. Michaele Palæologo compoſitis, in quibus anathemate percutiuntur, quicunq; contra Imperatores ſeditionem excitant, & per vim*

aut

aut inſidias Imperium invadere nituntur, ut & eorundem adjutores & conſcij, exſtat in Codice Xmo, num. 3. Ejuſdem *Harmenopuli Epitome ſacrorum & divinorum Canonum* exſtat in eodem Codice Xmo, num. 4. Ejuſdem *Prochiron Legum*, ſive, *Promptuarium Juris* exſtat in Codice XImo. num. 2. Ejuſdem *Ecloga Legum Georgicarum ex Jure Juſtinianeo* exſtat in eodẽ Codice XImo, num. 3. Ejuſdẽ *Epitome divinorum & ſacrorum Canonum*, ab *anonymo* quodam Autore, quem ego PHILOTHEVM *Patriarcham Conſtantinopolitanum* eſſe arbitror, *ſuppleta & Scholijs marginalibus illuſtrata*, exſtat in eodem Codice XImo, num. 5. Ejuſdem Harmenopuli *Promptuarium Juris* exſtat in Codice XIImo, num. 1. Ejuſdem *Ecloga Legum Georgicarum ex Jure Juſtinianeo* exſtat in eodem Codice XIImo, num. 2.

CONVIDIVS *Anteceſſor*; vide CVBIDIVS.

COSMÆ, *ſub Imp. Romano Seniore Magiſtri Officiorum, Sententiæ duæ de colonis* exſtant in Codice Imo, num. 2. *Novella* ab eodem ſub nomine *Imp. Romani Senioris* compoſita exſtat in Codice IIItio, num. 11.

CVBIDIVS *Anteceſſor*; vide JOANNES.

D.

DAtianebis Liber de Actionibus ſpecialibus exſtat in Codice Imo, num. 5.

Ex S. DIONYSII *Archiepiſcopi Alexandrini*, qui A. C. 265 obijt, *Epiſtolâ ad Baſilidem* exſtat *fragmentum canonicum* in Codice XVIIIvo, num. 4.

E.

EVSTATHII *Anteceſſoris Liber de temporalibus intervallis à momento uſq; ad annos centum* exſtat in Codice Imo, num. 3, & in Codice IIItio, num. 10. Ejuſdem *Synopſis Actionum Juridicarum & Intervallorum temporalium* exſtat in Codice VIto, num. 2.

G.

Ex S. GENNADII *Patriarchæ Conſtantinopolitani*, qui A. C. 471 obijt, *Epiſtolâ ad omnes Metropolitanos & ad Papam Vrbis Romæ fragmentum canonicum de non faciendis pecuniâ ordinationibus* exſtat in Codice XVIIIvo, num. 4.

Ex S. GREGORII, *Neocæſareæ in Ponto Epiſcopi* cognomine *Thaumaturgi*, qui A. C. 265 obijt, *Epiſtolâ de incurſione barba-*

rorum exſtat fragmentum canonicum in Codice XVIIIvo, num. 4.

S. GREGORII *Nazianzeni, Archiepiſcopi Conſtantinopolitani,* qui A. C. 389 obijt, *Teſtamentum* exſtat in Codice Imo, num. 6.

GREGORII *Archiepiſcopi Primæ Juſtinianæ & totius Bulgariæ Epiſtola de lege cognationis ad Theodoſium Epiſcopum Pelagoniæ & Prillapi* exſtat in Codice IIItio, num. 25.

H.

HARMENOPVLVS; vide CONSTANTINVS.

HESYCHASTARUM *Monachorum Tomus apologeticus contra Barlaami & Acindyni ſectatores* exſtat in Codice VIto, num. 14.

HIEROTHEI *Metropolitæ Lopadij Epiſtola ad Annam Imperatricem CPnam contra Joannem Calecam Patriarcham CPnum,* data A. C. 1346, exſtat in Codice VIto, num. 11.

I.

Imp. IOANNIS *Cantacuzeni Edictum, quo Tomum Synodicum excommunicationis & exautorationis Patriarchæ CPni Joannis Calecæ confirmavit A. C. 1347,* exſtat in Codice VIto, num. 13.

JOANNIS *Cubidij Anteceſſoris Tractatus de Pœnis* citatur in Codice IIdo, num. 4.

JOANNIS *Monachi Quæſtiones eccleſiaſticæ ad Nicolaum Patriarcham Conſtantinopolitanum cum ejuſdem Reſponſis,* exſtant in Codice XVIImo, num. 2.

JOANNIS *Scholaſtici, Eccleſiæ Antiochenæ Presbyteri,* & poſteà *Patriarchæ Conſtantinopolitani* ab A. C. 564 uſque ad A. 578, *Collectio Canonum eccleſiaſticorum, in quinquaginta Titulos diviſa,* exſtat in Codice XVIImo, num. 1.

JOSEPHI *Metropolitæ Gani Epiſtola ad Annam Imperatricem CPnam contra Joannem Calecam Patriarcham CPnum, data A. C. 1346,* exſtat in Codice VIto, num. 11.

Ex Imp. JVSTINIANI *Imi* ſive *Magni,* qui A. C. 527 cœpit imperare & A. 565 obijt, *Inſtitutionibus, Digeſtis, Codice & Novellis Collectio variarum Legum* exſtat in Codice IIdo, num. 4. *Excerpta militaria ex Digeſtis* exſtant in eodem Codice, num. 6, & in Codice IIItio, num. 2. *Excerpta varia ex Codice Juſtinianeo* exſtant in eodem Codice, num. 3. *Juſjurandum, tempore Imp. Juſtiniani à Magiſtratibus præſtari ſolitum,* exſtat in Codice VIto, num. 8. *Ex Imp. Juſtiniani Libro quarto Inſtitutionum Excerpta quædam de Actionibus,* exſtant

in

in Codice XImo, num. 1. *Novellarum Conſtitutionum Imp. Juſtiniani I ſive Magni Epitome eccleſiaſtica, à Theodoro Balſamone compoſita, & in Capita octoginta ſeptem diviſa*, exſtat in Codice XVIto, num. 3. *Novellarum Conſtitutionum ejuſdem Imp. Juſtiniani Excerpta Eccleſiaſtica* exſtant in eodem Codice XVIto, num. 4. Vide etiam literam A, ubi agitur de ANONYMIS, & de ATHANASIO *Scholaſtico* ſive *Advocato Emeſeno*; literam B, ubi agitur de *Imp.* BASILIO *Macedone*; literam C, ubi agitur de CONSTANTINO *Harmenopulo*; literam I, ubi agitur de JOANNE *Cubidio*; literam R, ubi agitur de RHODIIS, & de RVFO; literam S, ubi agitur de STEPHANO *Anteceſſore*; & literam T, ubi agitur de THEODORO *Hermopolitâ*.

L.

Ex Imp. LEONIS *Philoſophi* ſeu *Sapientis*, qui A. C. 886 cœpit imperare & A. 911 obijt, *ſexaginta Libris Baſilicorum Juris Ecloga & Synopſis alphabetica major* exſtat in Codice Imo, num. 1, & in Codice IIdo, num. 1. *Ex* ejuſdem *Imp. Leonis Novellis Ecloga* ſive *Epitome* exſtat in Codice Imo, num. 4. Ejuſdem *Delectus Legum compendiarius* exſtat in Codice IIdo, num. 3; in Codice IIItio, num. 4 & 13. Ejuſdem *Manuale Legum* exſtat in eodem Codice, num. 4. Ejuſdem *Novella* quædam exſtat in eodem Codice, num. 24. *Ex* ejuſdem *Novellis* exſtant *excerpta* quædam in Codice IVto, num. 2. Ejuſdem *Delectus Legum compendiarius* exſtat in Codice VIto, num. 1. Ejuſdem *Novella* quædam exſtat in Codice VIto, num. 4. Ejuſdem & *fratris ipſius Alexandri condemnatoria ſententia in Judices* exſtat in eodem Codice, num. 7; & in Codice Xmo, num. 1. Ejuſdem ſuprà memoratus *Delectus Legum compendiarius* exſtat in Codice VIIIvo. *Ex Baſilicis Juris fragmenta quædam* exſtant in Codice XVIIIvo, num. 5, 9 & 12.

LAVRENTII *Metropolitæ univerſæ Alaniæ & Soteriopoleos Epiſtola ad Annam Imperatricem CPnam contra Joannem Calecam Patriarcham CPnum, data A.C. 1346,* exſtat in Codice VIto, num. 11.

M.

MACARII *Metropolitæ Chriſtopoleos Epiſtola ad Annam Imperatricem CPnam contra Joannem Calecam Patriarcham CPnum, data A. C. 1346*, exſtat in Codice VIto, num. 11.

Imp. MANVELIS *Comneni Novellæ quædam* exſtant in Codice VIto, num. 1.

MARCI *Patriarchæ Alexandrini Quæſtiones Canonicæ ſexaginta ſex cum Reſponſis Patriarchæ Antiocheni Theodori Balſamonis* exſtant in Codice XIIItio, num. 11.

MATTHÆI *Metropolitæ Epheſi Epiſtola ad Annam Imperatricem CPnam contra Joannem Calecam Patriarcham CPnum, datam A. C. 1346*, exſtat in Codice VIto, num. 11.

MICHAELIS *Attaliotæ, Judicis & Proconſulis, Synopſis Legum ad Imp. Michaelem Ducam*, qui cœpit imperare A. C. 1071, exſtat in Codice IIItio, num. 17.

MICHAELIS *Nomophylacis*, cognomine *Chumni*, qui deinde fuit *Metropolita Theſſalonicenſis*, & ſeculo poſt Chriſtum *decimo tertio* floruit, *Syngramma de gradibus cognationis cum Appendice de Nuptijs prohibitis*, exſtat in Codice XIIItio, num. 8.

MICHAELIS *Pſelli Synopſis Legum, verſibus politicis compoſita juſſu Imp. Michaelis Ducæ*, qui A. C. 1071 cœpit imperare, & A. C. 1078 Imperio ſe abdicavit, exſtat in Codice XIIItio, num. 1.

N.

Imp. NICEPHORI *Phocæ*, qui cœpit imperare A. C. 963, *Novellæ quædam Conſtitutiones* exſtant in Codice Imo, num. 2 & 4, & in Codice IIItio, num. 11.

NICOLAI III, *Patriarchæ Conſtantinopolitani*, qui A.C. 1084 ſub *Imp. Alexio Comneno*, Thronum Patriarchalem conſcendit, *Reſponſiones Synodicæ ad varias Quæſtiones à quibuſdam Monachis, extra Vrbem commorantibus, ſibi propoſitas*, exſtant in Codice XVto, num. 2. Vide etiam literam I, ubi agitur de JOANNE *Monacho*.

P.

Ex S. PETRI *Archiepiſcopi Alexandrini*, qui A. C. 310 illuſtri martyrio defunctus eſt, *Sermone de Pœnitentiâ* exſtant *fragmenta quædam canonica* in Codice XVIIIvo, num. 4.

PHILOTHEVS, *Patriarcha Conſtantinopolitanus* ab A. 1362 uſq; ad A. 1375; vide CONSTANTINVS *Harmenopulus*.

PHOTII *Patriarchæ Conſtantinopolitani*, qui, ejecto *S. Ignatio*, Patriarchalem Sedem A. C. 858 per fraudem & vim invaſit, *Nomocanon cum Theodori Balſamonis, Patriarchæ Antiocheni, Commentarijs*, exſtat in Codice XVto, num. 1. Ejuſdem *Photij Nomocanon*, ſed *abſq; Theodori Balſamonis Commentarijs*, exſtat in Codice XVIto, num. 1.

PSELLVS; vide MICHAEL.

R.

RHODIORVM *Jus navale* exſtat in Codice IIdo, num. 5;& in Codice VIImo, num. 4.

Imp. ROMANI I ſive *Senioris*, qui A.C. 919 à genero ſuo *Imp. Conſtantino Porphyrogenito* Collega Imperij aſſumptus eſt, *Novellæ quædam Conſtitutiones* exſtant in Codice I, num. 2 & 4; in Codice IIdo, num. 2; in Codice IIItio, nũ. 5 & 11;& in Codice VIto, num. 1 & 3.

Imp. ROMANI *IIdi* ſive *Junioris*, qui cœpit imperare A.C. 959, *Novellæ quædam Conſtitutiones* exſtant in Codice Imo, num. 2, & in Codice IIItio, num. 11.

RVFI *Leges militares de pœnis militum* exſtant in Codice IIdo, num. 6; in Codice IIItio, num. 2 & 18; in Codice VIImo, num. 3.

S.

Ex SISINNII *Patriarchæ Conſtantinopolitani Deciſione Synodali, ne duo fratres accipiant uxores duas conſobrinas, A.C. 997 promulgatâ, fragmentum* exſtat in Codice XIIItio, num. 7.

STEPHANI *Anteceſſoris Codex Juſtinianeus abbreviatus* citatur aliquoties in Codice IIdo, num. 4.

SYMEONIS *Patricij & Protoſecretarij Novella*, ſub nomine *Imp. Romani Junioris* compoſita, exſtat in Codice IIItio, num. 11.

Ex SYNODI *Conſtantinopolitanæ*, ſub *Imp. Juſtiniano II*, cognomine *Rhinotmeto, in Trullo* A.C. 692 vel 707 celebratæ, *Canonibus excerptum* exſtat in Codice XVIIIvo, num. 8.

SYNODI *Conſtantinopolitanæ*, ſub *Imp. Andronico Palæologo IIdo* ſive *Juniore* celebratæ, *Tomus condemnationis errorum Barlaami Calabri & Gregorij Acindyni*, promulgatus paulo poſt mortem jam memorati Imperatoris A.C. 1341, exſtat in Codice VIto, num. 15.

SYNODI *Conſtantinopolitanæ*, ſub *Imperatrice Annâ Imp. Andronici Palæologi Junioris viduâ* celebratæ, *Tomus excommunicationis & exautorationis Patriarchæ Conſtantinopolitani Joannis Calecæ*, promulgatus A.C. 1347, exſtat in Codice VIto, num. 12. Vide etiam ſuprà literam I, ubi agitur de *Imp.* JOANNE *Cantacuzeno*.

SYNODI *variæ* ſive *Concilia varia*; vide literam A, ubi agitur de ANONYMO num. 4; literam C, ubi agitur de CONSTANTINO *Harmenopulo*; literam I, ubi agitur de *Imp.* JOANNE *Cantacuzeno*; literam N, ubi agitur de NICOLAO III, *Patriarchâ CPno*; literam T, ubi agitur de THEODORO *Balſamone*.

T.

Ex S. TARASII *Patriarchæ Conſtantinopolitani*, qui A. C. 784 electus eſt & A. 806 obijt, *Epiſtolâ ad Papam Hadrianum fragmentum canonicum de non faciendis pecuniâ ordinationibus* exſtat in Codice XVIIIvo, num. 4.

THEODORI *Balſamonis*, *Patriarchæ Antiocheni* ab A. C. 1186 uſq; ad A. 1214, *Reſponſum de Quæſtione Synodali, an unus & idem duabus ſobrinis jungi debeat*, exſtat in Codice XIIItio, num. 9. Vide etiam literam M, ubi agitur de MARCO *Patriarchâ Alexandrino*. Ejuſdem *Theodori Carmen* & *Commentaria in Photij Patriarchæ CPni Nomocanonem* exſtant in Codice XVto, num. 1. Ejuſdem *Commentaria in Canones Sanctorum Apoſtolorum variorumq; Conciliorum Generalium & Provincialium, ut & diverſorum veterum Patrum Epiſtolas Canonicas*, exſtant in Codice XVto, num. 3. Ejuſdem *Meditata* ſive *Reſponſa eccleſiaſtica octo* exſtant in Codice XVto, num. 4. Ejuſdem *Epitome Eccleſiaſtica Novellarum Conſtititionum Imp. Juſtiniani I ſive Magni, in Capita octoginta ſeptem diviſa*, exſtat in Codice XVIto, num. 3.

THEODORI *Decapelitæ Novella*, ſub nomine *Imp. Conſtantini Porphyrogeniti* compoſita, exſtat in Codice IIItio, num. 11.

THEODORI *Hermopolitæ Synopſis & Ecloga Codicis Juſtinianei erotematica*, ſive, *per Interrogationes & Reſponſiones*, exſtat in Codice IIItio, num. 8; ut & in Codice IXno.

S. THEODORI *Studitæ*, qui A. C. 826 obijt, *Epiſtola ad Naucratium de Digamis* exſtat in Codice XVIIIvo, num. 16.

THEOPHILI *Archiepiſcopi Alexandrini*, qui A. C. 412 obijt, *Canones quatuordecim* exſtant in Codice XVIIIvo, num. 4.

THEOPHILI *Patricij & Quæſtoris Novella Conſtitutio*, ſub nomine *Imp. Conſtantini Porphyrogeniti* compoſita, exſtat in Codice IIItio, num. 11.

EIVSDEM INDICIS PRIMI

Repetitio ſuccincta *reſpectu temporis*, quo ſuprà memoratorum Operum manuſcriptorum Græcorum *Juridicorum* Autores vel floruerunt, vel obierunt.

Seculo poſt Chriſtum Imo:

Sancti *Apoſtoli*.

Seculo poſt Chriſtum IIItio:

S. *Dionyſius* Archiepiſcopus Alexandrinus obijt A. C. 265.

S. *Gre-*

S. *Gregorius*, Neocæſareæ in Ponto Epiſcopus, cognomine *Thaumaturgus*, obijt A. C. 265.

Seculo poſt Chriſtum IVto:

S. *Petrus* Archiepiſcopus Alexandrinus illuſtri martyrio defunctus eſt A. C. 310.

S. *Athanaſius*, Archiepiſcopus Alexandrinus, obijt A. C. 373.

S. *Baſilius* Magnus, Cæſareæ in Cappadociâ Epiſcopus, obijt Kal. Januar. A. C. 378.

S. *Gregorius Nazianzenus*, Archiepiſcopus CPnus, obijt A. C. 389.

Seculo poſt Chriſtum Vto:

Theophilus Archiepiſcopus Alexandrinus obijt A. C. 412.

S. *Gennadius*, Patriarcha CPnus, obijt A. C. 471.

Seculo poſt Chriſtum VIto:

Imp. *Juſtinianus Imus* ſive *Magnus* cœpit imperare A. C. 527, & A. 565 obijt.

Joannes Scholaſticus, Eccleſiæ Antiochenæ Presbyter, & poſteà Patriarcha CPnus ab A. C. 564 uſque ad A. 578.

Seculo poſt Chriſtum VIIIvo:

Synodus Conſtantinopolitana Quini-ſexta ſive Trullana A. C. 692 vel 707.

Seculo poſt Chriſtum IXno:

S. *Taraſius*, Patriarcha Conſtantinopolitanus ab A. C. 784 uſq; ad A. 806.

S. *Theodorus Studita* obijt A. C. 826.

Photius, ejecto S. Ignatio, Sedem Patriarchalem CPnam per fraudem & vim invaſit A. C. 858.

Imp. *Baſilius Macedo* cœpit imperare A. C. 867, & A. 886 obijt.

Seculo poſt Chriſtum Xmo:

Imp. *Leo Philoſophus* ſeu *Sapiens* cœpit imperare A.C. 886, & A. 911 obijt.

Imp. *Alexander*, frater Imp. Leonis Philoſophi, cœpit imperare A. C. 911, & obijt A. 912.

Imp. *Conſtantinus Porphyrogenitus* cœpit imperare A. C. 912 & A. 959 obijt.

Theodorus Decapolita ſub Imp. Conſtantino Porphyrogenito.

Theophilus, Patricius & Quæſtor ſub Imp Conſtantino Porphyrogenito.

Imp. *Romanus I* ſive *Senior* cœpit imperare A. C. 919.

Anonymus Autor Ecloges Legum compendiariæ, anno primo Imperij Romani Senioris editæ.

Coſmas, Magiſter Officiorum ſub Imp. Romano Seniore.

Imp. *Romanus IIdus* ſive *Junior* cœpit imperare A. C. 959.

Symeon, Patricius & Protonotarius ſub Imp. Romano Juniore,

Imp. *Nicephorus Phocas* cœpit imperare A. C. 963.

Imp. *Baſilius IIdus* ſive *Junior* cœdit imperare A. C. 975.

Siſinnius, Patriarcha CPnus, autor Deciſionis Synodalis, promulgatæ A. C. 997.

Seculo poſt Chriſtum XImo:

Michael Attaliota, Judex & Proconſul ſub Imp. Michaele Ducâ, qui cœpit imperare A. C. 1071.

Michael Pſellus obijt circa A. C. 1078.

Nicolaus III cœpit eſſe Patriarcha CPnus A. C. 1084.

Seculo poſt Chriſtum XIImo:

Alexius Ariſtinus, Diaconus Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ, compoſuit Synopſin Canonum A. C. 1130.

Seculo poſt Chriſtum XIIItio:

Theodorus Balſamon, Patriarcha Antiochenus ab A. C. 1186. uſque ad A. 1214.

Marcus,

Marcus, Patriarcha Alexandrinus, Theodoro Balſamoni ſynchronus.
Michael Chumnus, Nomophylax, & poſteà Metropolita Theſſalonicēſis.

Seculo poſt Chriſtum XIVto:

Athanaſius Patriarcha CPnus, autor Novellæ promulgatæ A.C. 1304.
Synodus Conſtantinopolitana A.C. 1341.
Conſtantinus Harmenopulus floruit circa annum Chriſti 1345.
Matthæus Metropolita Epheſi A. C. 1346.
Athanaſius Metropolita Cyzici A. C. 1346.
Laurentius Metropolita univerſæ Alaniæ & Soteriopoleos A.C. 1346.
Macarius Metropolita Chriſtopoleos A. C. 1346.
Chariton Metropolita Apri A. 1346.
Joſephus Metropolita Gani A. C. 1346.
Hierotheus Metropolita Lopadij A. C. 1346.
Synodus Conſtantinopolitana A. 1347.
Imp. *Joannes Cantacuzenus* ab A. C. 1345 uſq; ad annum 1355.
Philotheus, Patriarcha CPnus ab A. C. 1362 uſq; ad A. 1375.

AVTORES INCERTÆ ÆTATIS.

Anonymi num. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.
Athanaſius Scholaſticus ſive *Advocatus Emeſenus*.
Datianebes.
Euſtathius Anteceſſor.
Gregorius Archiepiſcopus Primæ Juſtinianæ & totius Bulgariæ.
Joannes Cubidius Anteceſſor.
Joannes Monachus.
Rufus, autor Legum militarium.
Stephanus Anteceſſor.
Theodorus Hermopolita.

INDEX SECVNDVS,
EXHIBENS ALPHABETICAM SERIEM ILLORVM AVTORVM, QVORVM OPERA, NEC AD JVS CIVILE, NEC AD JVS CANONICVM PERTINENTIA, SVPRÀ ENVMERATIS OCTODECIM CODICIBVS MANVSCRIPTIS JVRIDICIS GRÆCIS INCONVENIENTER INSERTA SVNT.

A.

AGAPETI, *Diaconi Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ, Liber ad Imp. Juſtinianum Magnum de Imperio benè adminiſtrando cum anonymi cujuſdã Autoris Commentario græco, ſingulis Capitibus paraneticis particulatim ſubjuncto*, extſtat in Codice VIIImo, num. 13.

ALEXANDRI *Monachi Oratio hiſtorica de Inventione S. Crucis* exſtat in Codice XIIItio, num 15.

Ex S. AMPHILOCHII, *Epiſcopi Iconienſis*, qui circa annum Chriſti 393 obijt, *Jambis ad Seleucum de Sacra Scriptura Libris fragmentum* exſtat in Codice XVIIIvo, num. 4.

ANASTASII, *Cæſarea in Palæſtinâ Epiſcopi, Reſponſum epiſtolare de Jejunio Feſti Aſſumptionis Beatiſſima Virginis Deipara legitimè celebrando* exſtat in Codice XVIIIvo, num. 18.

1. ANONYMI cujuſdam Autoris *Epitome Sacra Scriptura Veteris & Novi Teſtamenti, in ducentos ſexaginta tres Aphoriſmos ſive paragraphos diviſa*, exſtat in Codice XVIImo, num. 5.

2. ANONYMI cujuſdam Autoris *Homilia in Paſſionem Chriſti* exſtat in Codice XIVto, num. 6.

3. ANONYMI cujuſdam *Chartophylacis Magna Eccleſia Conſtantinopolitana Epiſtola de varijs Quaſtionibus Eccleſiaſticis, monaſticis & ſecularibus ad Theodoſium Monachum, Corinthi incluſum*, exſtat in Codice XVIIIvo, num. 15.

4. ANONYMI cujuſdam Autoris *Interrogationes & Reſponſiones quadam ſacra de varijs ritibus Eccleſiaſticis* exſtant in Codice XVIIIvo, num. 14.

5. ANONYMI cujuſdam Autoris Annotatio quædam *de Jejunio feſti Aſſumptionis Beatiſſima Virginis Deipara* exſtat in Codice XVIIIvo, num. 6.

6. ANONYMI cujuſdam Autoris Narrationes quædam *de Catechumenis* exſtant in Codice XVIIIvo, num. 13.

7. ANONYMI cujuſdam Autoris fragmentum *de Incruento Sacrificio Miſſa, quòd illud ab uno eodem Sacerdote non niſi ſemel uno eodem die celebrandum ſit*, exſtat in Codice XVIIIvo, num. 11.

8. ANONYMI cujuſdam Autoris Annotamentum Theologicum *de Confeſſione ſacrâ* exſtat in Codice XImo, num. 15.

9. ANONYMI cujuſdam Autoris *Obſervatio Medica de generatione hominis* exſtat in Codice Imo, num. 9.

10. ANONYMI cujuſdam Autoris *Methodus Geometria* exſtat in Codice XVIIIvo, num. 10.

11. ANONYMI cujuſdam Autoris Obſervatio *de Menſurâ Geometricâ* exſtat in Codice IIItio, num. 26.

12. ANONYMI cujuſdam Autoris Excerpta quædam *de varijs Menſuris & metiendi modis* exſtant in Codice Imo, num. 12.

13. ANONYMI cujuſdam Autoris *Methodus ſciendi, quot*

horas quâlibet noctè Luna luceat, exſtat in Codice IIItio, num. 27.

14. ANONYMI cujuſdam Autoris *Diſſertatio Geographica de Iſtro ſive Danubio & de Nilo, eorúmq; origine & curſu*; exſtat in Codice Imo, num. 10.

15. ANONYMI cujuſdam Autoris *Chronologia compendiaria à creatione Mundi uſq; ad Imp. Joannem Comnenum*, qui A. C. 1118 cœpit imperare & A. 1143 obijt, exſtat in Codice XImo, num. 11.

16. ANONYMI cujuſdam Autoris Excerptum hiſtoricum *de origine Indictionis, ab Imp. Auguſto derivatâ*, exſtat in Codice Imo, num. 11.

17. ANONYMI cujuſdam Autoris Obſervatio Chronologica *de Biſexto* exſtat in Codice Imo, num. 8.

18. ANONYMI cujuſdam Autoris Annotamentum hiſtoricum *de Melchiſedech* exſtat in Codice XImo, num. 17.

19. ANONYMI cujuſdam Autoris *Libellus Synodicus, omnes Synodos tàm orthodoxas, quàm hæreticas, brevi compendio continens, inde à temporibus Sanctorum Apoſtolorum uſq; ad reſtitutionem ſacrarum Imaginum ſub Imp. Michaele & matre ipſius Theodorâ, atque S. Methodio Patriarchâ Conſtantinopolitano*, exſtat in Codice XIIItio, num. 3.

20. ANONYMI cujuſdam Autoris *Hiſtoria Concilij Chalcedonenſis Oecumenici ſive Generalis quarti*, A.C. 451 celebrati, exſtat in Codice XIIItio, num. 4.

21. ANONYMI cujuſdam Autoris *Recenſio eorum, qui ab hæreticis ordinati fuerunt Presbyteri vel Epiſcopi, collecta ex Hiſtorijs Eccleſiaſticis*, exſtat in Codice XIVto, num. 2.

22. ANONYMI cujuſdam Autoris *Expoſitio ſive Commemoratio concordiæ Eccleſiaſticæ, factæ ſub Imp. Conſtantino Porphrogenito & Romano Seniore, nondum Imperatore, ſed tantùm adhuc Baſileopatore*, exſtat in Codice XVIto, num. 5.

23. ANONYMI cujuſdam Autoris *Catalogus Officiorum Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ* exſtat in Codice VIImo, num. 10.

24. ANONYMI cujuſdam Autoris *Catalogus Officiorum Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ, ab alijs ejuſdem generis Catalogis diverſus*, exſtat in Codice XIImo, num. 4.

25. ANONYMI cujuſdam Autoris *Deſcriptio Officiorum Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ* exſtat in Codice XIIItio, num. 5.

26. ANONYMI cujuſdam Autoris Annotamentum hiſtoricum græco-barbarum *de ſumptu in ædificationem Magnæ Eccleſiæ Con-*

Conſtantinopolitanæ S. Sophiæ impenſo, exſtat in Codice XImo, num. 18.

27, ANONYMI cujuſdam Autoris *fragmenta quædam Grammaticæ Græcæ* exſtant in Codice XIVto, num. 5.

28. ANONYMI cujuſdam Autoris *Exercitia varia, partim ſacra, partim profana, quibus erotematicè declaratur uſus Grammaticæ Linguæ Græcæ*, exſtat in Codice VIImo, num. 11.

C.

CALLISTI *Epiſtola ad Manuelem cognomine Diſypatum, Archiepiſcopum Theſſalonicenſem, de exautoratione & exilio Joſephi Galeſiotæ, qui A.C. 1267 Patriarcha Conſtantinopolitanus electus eſt*, exſtat in Codice XIVto, num. 3.

Imp: CONSTANTINI *Magni*, qui A.C. 306 cœpit imperare, & A. 337 obijt, *Donatio S. Silveſtro I Papæ facta* exſtat *ſecundùm editionem Conſtantini Harmenopuli* in Codice Xmo, num. 2; & in Codice XImo, num. 7.

CONSTANTINI *Harmenopuli, Nomophylacis & Judicis Theſſalonicenſis*, qui circa annum Chriſti 1345 floruit, *Expoſitio Fidei orthodoxæ* exſtat in Codice Xmo, num. 5. Ejuſdem *Liber de Sectis* exſtat in eodem Codice, num. 6. Ejuſdem *Catalogus Officiorum Aulæ Imperatoriæ Conſtantinopolitanæ* exſtat in eodem Codice, num. 7, Ejuſdem *Catalogus Officiorum Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ* exſtat in eodem Codice, num. 9. Ejuſdem *Diſſertatio de Jejunij quadrageſimalis aliorúmq; nonnullorum ſolennium Jejuniorum origine ac ratione* exſtat in Codice XImo, num. 4. Ejuſdem *Liber de Fide orthodoxâ & de Hæreſibus* exſtat in Codice XImo, num. 6. Ejuſdem *Catalogus Officiorum Aulæ Imperatoriæ Conſtantinopolitanæ* exſtat in eodem Codice, num. 9. Ejuſdem *Liber de Fide orthodoxâ & de Hæreſibus* exſtat in Codice XIImo, num. 3. Vide etiam literam C, ubi agitur de *Imp.* CONSTANTINO *Magno*.

S. CYRILLI, *Archiepiſcopi Alexandrini*, qui A. C. 444 vel 445 obijt, *Homilia in Nativitatem Chriſti* exſtat in Codice Xmo, num. 12. *Ex* ejuſdem *Operibus fragmentum de tempore Sacræ Cœnæ Chriſti* exſtat in Codice XImo, num. 16. *Ex* ejuſdem *Epiſtolâ ad Domnum*, & *ex* ejuſdem *Epiſtolâ ad Epiſcopos Libyæ & Pentapoleos*, fragmenta exſtant in Codice XVIIIvo, num. 4.

D.

DANIELIS, *quarti ex quatuor Prophetis Majoribus*, qui ſeculo ante Chriſtum *ſexto* floruit atque obijt, *ſuppoſititia Viſio ultima*, *per Methodium Patarorum in Lyciâ Epiſcopum divulgata*, exſtat in Codice XImo, num. 12.

Ex S. DIONYSII *Areopagitæ*, qui A. C. 50 à S. Paulo Athenis converſus eſt, *Operibus fragmenta quædam* exſtant in Codice VIto, num. 16.

G.

Ex S. GREGORII *Nazianzeni*, *Archiepiſcopi Conſtantinopolitani*, qui A. C. 389 obijt, *Carminibus de Libris Sacræ Scripturæ* fragmenta quædam exſtant in Codice XVIIIvo, num. 4.

Ex S. GREGORII, *Nyſſeni in Cappadociâ Epiſcopi*, qui A. C. 395 vel 396 obijt, *Oratione in eos, qui ægrè ferunt reprehenſionem*; *fragmentum de Excommunicatione* exſtat in Codice VIto, num. 10. Ejuſdem *Homiliæ quinque in Orationem Dominicam* exſtant in Codice XIIItio, num. 12. Ejuſdem *Homiliæ octo in totidem Beatitudines Evangelicas* exſtant in eodem Codice, num. 13. Ejuſdem *Expoſitio compendiaria in Pſalmos & eorundem Inſcriptiones* exſtat in eodem Codice, num. 14. *Ex* ejuſdem *Epiſtolâ ad Letoium* fragmentum exſtat in Codice XVIIIvo, num. 4.

I.

IESV *filij Sirach*, qui ſeculo ante Chriſtum tertio floruit, *Eccleſiaſticus* ſive *Sapientia* exſtat in Codice XIVto, num. 4.

Ex S. IGNATII *Martyris, Epiſcopi Antiocheni*, qui A. C. 108 Romæ in Amphitheatro à beſtijs diſcerptus eſt, *Epiſtolis* fragmenta quædam exſtant in Codice VIto, num. 16.

Ex IGNATII, *Diaconi & Sceuophylacis*, *Hiſtoriâ Vitæ S. Taraſij Patriarchæ Conſtantinopolitani*, qui A. C. 784 electus eſt, & A. 806 obijt, fragmentum exſtat in Codice XIVto, num. 2.

Ex S. JOANNIS *Chryſoſtomi, Patriarchæ CPni*, qui A. C. 407 obijt, *Operibus* fragmenta quædam exſtant in Codice VIto, num. 16.

L.

Imp. LEONIS *Philoſophi* ſeu *Sapientis*, qui A.C. 886 cœpit imperare & A. 911 obijt, *Ordo Thronorum Eccleſiaſticorum*, *Patriarchæ*

triarchæ Conſtantinopolitano ſubjectorum, exſtat in Codice Xmo, num. 8, & in Codice XImo, num. 10. Ejuſdem *Oraculum de reſtitutione Conſtantinopoleos* exſtat in eodem Codice, num. 13.

LIBANII *Sophiſtæ*, qui ſeculo poſt Chriſtum quarto floruit, *Declamationes quinque* exſtant in Codice XIImo, num. 5.

M.

MATTHÆI *Monachi Catalogus Officiorum Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ verſibus politicis* exſtat in Codice XImo, num. 14.

MAXIMI *Monachi Quæſtiones ſacræ miſcellaneæ ad Nicephorum Chartophylacem Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ* exſtant in Codice XVIImo, num. 3.

METHODIVS, *Patarorum in Lyciâ Epiſcopus*; vide DANIEL *Propheta*.

MOSCHIONIS *Præcepta vitæ* exſtant in Codice Imo, num. 7.

N.

S. NICEPHORI *Patriarchæ Conſtantinopolitani*, qui A. C. 828 d. 13. Martij obijt, *Chronographia compendiaria, cum anonymi cujuſdam Autoris Continuatione uſq; ad Imp. Manuelem Comnenum*, qui A. C. 1180 d. 24. Septembris obijt, exſtat in Codice XIIItio, num. 10.

NICEPHORVS, *Chartophylax Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ*; vide MAXIMVS *Monachus*.

NICOLAI *Patriarchæ Conſtantinopolitani Carmen verſibus politicis de Jejunijs & Feſtis totius anni* exſtat in Codice XVIIIvo, num. 17.

Ex S. NICONIS, *Monachi Armenij*, cujus memoria in Martyrologio Romano celebratur die 26 Novembris, *Epiſtolâ* quâdam fragmenta nonnulla exſtant in Codice VIto, num. 16.

NOVI Teſtamenti fragmenta quædam de Paſſione Dominicâ, majuſculis literis exarata, exſtant in Codice XVto, num. 5.

P.

PHILOTHEI, *Patriarchæ Conſtantinopolitani* ab A. 1362 uſq; ad A. 1375, *Oratio encomiaſtica in S. Martyrem Demetrium* exſtat in Codice Xmo, num. 11. Ejuſdem *Philothei Teſtimonium de ætate Conſtantini Harmenopuli* exſtat in Codice XImo, num. 8.

S.

Ex SYMEONIS *Metaphraſtæ*, qui ſeculo poſt Chriſtum *decimo* floruit, *Hiſtoriâ Vitæ S. Joannis Chryſoſtomi*, fragmentum exſtat in Codice XIVto, num. 2.

T.

THEODORI *Magiſtri Oratio encomiaſtica in S. Gregorium Nazianzenum* exſtat in Codice Xmo, num. 10.

THEODORI *Prodromi*, qui principio ſeculi poſt Chriſtum *duodecimi* ſub *Imp. Alexio Comneno* floruit, *Tetraſticha ſacra cum anonymi cujuſdam Autoris Commentario grammaticali* exſtant in Codice VIImo, num. 12.

EIVSDEM INDICIS SECVNDI

Repetitio ſuccincta ſecundùm *differentiam materiarum*, ſimul & *reſpectu temporis*, quo ſuprà memoratorum Operum manuſcriptorum Græcorum, *ad Jurisprudentiam non pertinentium*, Autores vel floruerunt vel obierunt.

Ex jam memoratis Autoribus reſpectu Operum, *ad Jurisprudentiam non pertinentium*, pertinent

AD CLASSEM THEOLOGICAM

DANIEL *Propheta*, qui ſeculo ante Chriſtum *ſexto* floruit;

JESVS *filius Sirach*, qui ſeculo ante Chriſtum *tertio* floruit;

S. DIONYSIVS *Areopagita*, qui A. C. 50. à *S. Paulo* Athenis converſus eſt;

S. IGNATIVS *Martyr*, Epiſcopus Antiochenus, qui A. C 108 Romæ in Amphitheatro à beſtijs diſcerptus eſt;

S. METHODIVS *Martyr*, Patarorum in Lyciâ Epiſcopus, qui A. C. 302 vel 303 ſub *Impp. Diocletiano* & *Maximiano* paſſus eſt;

S. GREGORIVS *Nazianzenus*, Archiepiſcopus Conſtantinopolitanus, qui A. C. 389 obijt;

S. AMPHILOCHIVS, Epiſcopus Iconienſis, qui circa annum Chriſti 393 obijt;

S. GREGORIVS, *Nyſſenus* in Cappadociâ Epiſcopus, qui A. C. 395 vel 396 obijt;

S. JOANNES *Chryſoſtomus*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, qui A. C. 407 obijt;

S. CYRILLVS, Archiepiſcopus Alexandrinus, qui A. C. 444 vel 445 obijt;

THEO-

THEODORVS *Prodromus*, qui principio ſeculi poſt Chriſtum *duodecimi* ſub *Imp. Alexio Comneno* floruit;

CONSTANTINVS *Harmenopolus*, Nomophylax & Judex Theſſalonicenſis, qui circa annum Chriſti 1345 floruit;

ANASTASIVS, Cæſareæ in Palæſtinâ Epiſcopus, ætatis incertæ;

ANONYMI incertæ ætatis Autores num. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8;

MAXIMVS *Monachus* ætatis incertæ;

NICEPHORVS, Chartophylax Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ.

NICOLAVS Patriarcha Conſtantinopolitanus;

S. NICON, Monachus Armenius.

AD CLASSEM MEDICAM

ANONYMVS incertæ ætatis Autor num. 9.

AD CLASSEM PHILOSOPHICAM *propriè dictam*.

AGAPETVS, Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Diaconus, qui floruit ſeculo poſt Chriſtum *ſexto* ſub *Imp. Juſtiniano Magno*;

ANONYMI incertæ ætatis Autores num. 10, 11, 12, 13;

MOSCHION ætatis incertæ.

AD CLASSEM HISTORICAM

Imp. CONSTANTINVS *Magnus* qui A. C. 306. cœpit imperare, & A. 337 obijt.

IGNATIVS, Diaconus & Sceuophylax Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ, qui circa finem ſeculi poſt Chriſtum *octavi* & principio *noni* ſub *Irene* & *Nicephoro Logothetâ* floruit;

S. NICEPHORVS, Patriarcha Conſtantinopolitanus, qui A. C. 828 obijt;

Imp. LEO *Philoſophus* ſeu *Sapiens*, qui A. C. 886 cœpit imperare, & A. 911 obijt;

SYMEON *Metaphraſtes*, qui ſeculo poſt Chriſtum *decimo* floruit;

CALLISTVS, qui vixit circa annum Chriſti 1267;

CONSTANTINVS *Harmenopulus*, Nomophylax & Judex Theſſalonicenſis, qui circa annum Chriſti 1345 floruit;

PHILOTHEVS, Patriarcha Conſtantinopolitanus ab A. C. 1362 uſque ad A. 1375;

ALEXANDER *Monachus* ætatis incertæ;

ANONYMI incertæ ætatis Autores num. 6, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26;

MATTHÆVS *Monachus* ætatis incertæ;

THEODORVS *Magiſter* ætatis incertæ.

AD CLASSEM PHILOLOGICAM.

LIBANIVS *Sophiſtâ*, qui ſeculo poſt Chriſtum *quarto* floruit;

ANONYMI incertæ ætatis Autores num. 27, 28;

INDEX

INDEX TERTIUS RERUM OBSERVATU DIGNARUM, QUÆ RECENSIONI SUPRA ENUMERATORUM OCTODECIM CODICUM MANUSCRIPTORUM JURIDICORUM GRÆCORUM SPARSIM INSERTÆ, AUT MARGINATIM ANNOTATÆ SUNT.

A.

Abrahami Ortelij Theſaurus Geographicus illuſtratur p. 29.
Achridos, Prima Juſtiniana, p. 22,
Acyndinus; vide *Gregorius*.
Adoptio p. 26.
Alexiados Annæ Comnenæ editio Pariſina græco-latina emendatur & illuſtratur p. 52.
Aloyſius Deuroſtinus Patrenſis p. 23.
Anna, Imp. Andronici Palæologi Junioris vidua, p. 27, 28, 29.
Antonius Auguſtinus corrigitur p. 11.
Aſſumptio Beatiſſimæ Virginis Deiparæ p. 58, 60.
Augerij Busbeckij Codices manuſcripti Juridici Græci, de quibus Parte primâ Libri ſexti horum Commentariorum agitur, ſunt Imus, IIdus, IIItius, VItus, VIImus, Xmus, XImus, XIImus, XIIItius, XVtus, XVIImus.
Auguſtinus; vide *Antonius*.

B.

Barlaam Calaber p. 27, 30.
Baſilicorum Juris Romani compoſitio, emendatio, & redactio in Synopſin ſeu Epitomen alphabeticam; p. 1, 2, 3, 10, 18, 23, 24, 59.
Baſilica repetitæ prælectionis p. 1.
Bibliotheca Juris Canonici veteris, à Gulielmo Voëllo & Henrico Juſtello edita, illuſtratur & ſuppletur p. 47, 55, 56, 58.
Biſextus p. 9.
Bonefidius; vide *Enimundus*.
Busbeckius; vide *Augerius*.

C.

Calecas; vide *Joannes*.
Catechumeni p. 59.
Chriſti Paſſio p. 51, 54.
Cœna ſacra Chriſti p. 44.
Confeſſio ſacra p. 44.
De *Conſtantinopoleos* reſtitutione Oraculum p. 41, 42.
Conſtantinopolitana Magna Eccleſia S. Sophiæ p. 32, 36, 43, 44, 45, 47,
Conſtantinopolitano Patriarchæ ſubjecti Throni Eccleſiaſtici p. 36, 40.
Conſtantinopolitana Aula Imperatoria p. 36, 40, 43.
Conſtantini Harmenopuli ætas p. 39, 40.
Conſtantinus Anagnoſtes, qui manu ſuâ ſcripſit Codicem XVIImum A. C. 1191, p. 56, 57.
S. *Crucis* Inventio p. 49.
Cujacius; vide *Jacobus*.

D.

Danubius; vide *Iſter*.
Danubij ortus in Paradiſo p. 9, 10.
Deuroſtinus; vide *Aloyſius*.
Digami p. 60.
Donatio Imp. Conſtantini Magni p. 35, 39.

Enimundi

E.

Enimundi Bonefidij Jus Orientale emendatur & illuſtratur p. 21.
Excommunicatio p. 26.
Ἑξηκοντάβιβλος, Sexaginta Libri Baſilicorum Juris, p. 1.

F.

Reberus; vide *Marquardus*.

G.

Gebon, fluvius Paradiſi, Nilus, p. 9, 10.
Generatio hominis p. 9.
Georgica ſive Colonariæ Leges p. 14, 19, 31, 37, 45.
Georgius Tannerus, Juriſconſultus Auſtriacus, p. 23.
Gloſſa Juridicæ p. 15, 25, 32, 46.
Gothofredus; vide *Jacobus*.
Graduum cognationis Diagramma & Syngramma p. 47.
Gregorius Acyndinus p. 27, 30.

H.

Harmenopulus; vide *Conſtantinus*.
Heſychaſta Monachi p. 30.

I.

Jacobi Cujacij Toloſani elogium p. 3.
Jacobi Gothofredi Manuale Juris corrigitur pag. 23, 39.
Jejunium Feſti Aſſumptionis Beatiſſimæ Virginis Deiparæ p. 58, 60.
Jejunium quadrageſimale p. 37.
Indictionis origo, ab Imp. Auguſto derivata, p. 10.
Joannes Caleca, Patriarcha Conſtantinopolitanus, p. 27, 28, 29, 30.
Joannis Leunclavij editio Synopſeos Baſilicorum interpolata p. 3, 4, 5, 6, 7. Ejuſdem Epigramma ad Imp. Maximilianum II p. 4. Ejuſdem editio Annalium Conſtantini Manaſſis ſuppletur pag. 41, 42.
Joannis Meurſij Gloſſarium græcobarbarum illuſtratur & ſuppletur. p. 21.
Joannis Sambuci Codices manuſcripti Juridici Græci, de quibus Parte prima Libri ſexti horum Commentariorum agitur, ſunt IVtus, Vtus, VIIIvus, XIVtus, XVItus.
Joſephus Galeſiota, Patriarcha Conſtantinopolitanus, p. 50.
Joſephi Mariæ Suareſij Notitia Baſilicorum illuſtratur & ſuppletur p. 4, 16, 18, 19, 24, 39, 46.
Iſtri ſive Danubij origo, curſus, & nomen in Sacra Scriptura, p. 9, 10.
Jus Græco-Romanum; vide Marquardus Freherus.
Jusjurandum tempore Imp. Juſtiniani Magni à Magiſtratibus præſtari ſolitum p. 26.
Imp. *Juſtiniani* Magni nimia erga uxorem Theodoram indulgentia p. 26.

L.

Leunclavius; vide *Joannes*.
Liutprandi Hiſtoria Legationis ſuæ ad Imp. Nicephorum Phocam illuſtratur p. 41.

M.

Manuclavitæ, Janitores Aulæ Imperatoriæ Conſtantinopolitanæ, p. 22.
Manuel, Archiepiſcopus Theſſalonicenſis, cognomine Diſypatus, p. 50.
Marquardi Freheri Jus Græco-Romanum illuſtratur, emendatur & ſuppletur p. 5, 6, 7, 8, 12, 13, 18, 19, 20, 33, 38, 39, 48, 49, 53, 55.
Melchiſedech p. 44.
Menſura variæ, varijq; metiendi modi, p. 10, 22.
Meurſius; vide *Joannes*.
Michaëlis Attaliotæ Synopſis Synopſeos Baſilicorum Juris illuſtratur p. 14.
Militares Leges p. 13, 14, 20.
Miſſæ Sacrificium incruentum p. 59.

N.

N*Aucratius* p. 60.
Nicolaus Curopalata & Magnus Drungarius Vigiliæ p. 19.
Nili origo, curſus, & nomen in Sacrâ Scripturâ p. 9, 10.
Nomocanon p. 51, 52.
Novellæ Conſtitutiones variorum Imperatorum p. 5, 6, 7, 11, 13, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 31, 55.

O.

O*Rtelius*; vide *Abrahamus*.

P.

Π*αρεμπομπαί*. Indicationes locorum ſimilium, vulgò Remiſſiones, p. 3.
Paratitlorum Juris priſcus uſus p. 25.
Phiſon, fluvius Paradiſi, Danubius, p. 9, 10.
Politica, mulier, per Urbem ſuo corpore quæſtum faciens, p. 44.
Politici verſus p. 43.

R.

R*Hodiorum* Eunomia & cura rerum navalium p. 11, 12, 13, 31.

S.

S*Abbatius* Protoſpatharius p. 1. Vide etiam *Symbatius*.
Sambucus; vide *Joannes*.
Sanctorum Sanctarúmq; Vitæ & Encomia: nempe.
S. *Demetrij* Martyris p. 36, 37.
S. *Gregorij* Nazianzeni p. 36.
S. *Joannis* Chryſoſtomi p. 50.
S. *Taraſij* Patriarchæ Conſtantinopolitani p. 50.
Suallembergus; vide *Theodoricus*.
Suareſius; vide *Joſephus*.
Symbatius, *Sabbatius*, p. 18.

T.

T*Actica* p. 13, 20, 31.
Tannerus; vide *Georgius*.
Temporalia intervalla p. 6, 17, 25.
Teſtamenti formula vetuſta græca S. Gregorij Nazianzeni illuſtratur & emendatur p. 8.
Theodora, Imp. Juſtiniani I ſive Magni uxor, p. 26.
Theodoricus Adamæus Sualembergus p. 16, 39.
Theodoſius, Epiſcopus Pelagoniæ & Prillapi, p. 22.
Theodoſius, Monachus Corinthi incluſus, p. 59.
Τζιμιλάειοι p. 21.

V.

V*Erſus* politici p. 43.

INDICIS TERTII PARTIS PRIMÆ LIBRI SEXTI COMMENTARIORVM DE AVGVSTISSIMA BIBLIOTHECA CÆSAREA VINDOBONENSI

FINIS.

COL-

COLLATIO NOVI ET ANTIQVI NVMERI CODICVM MANVSCRIPTORVM JVRIDICORVM GRÆCORVM OCTODECIM, DE QVIBVS PARTE PRIMA SEXTI HVJVS COMMENTARIORVM LIBRI SECVNDVM PRÆSENTEM COLLOCATIONIS EORVM ORDINEM SINGVLATIM ACTVM EST.

Numerus *novus*:	Numerus *antiquus*:	Numerus *novus*:	Numerus *antiquus*:
1	1.	10	6.
2	4.	11	8.
3	3.	12	5.
4	ſine numero.	13	Theolog. 313.
5	ſine numero.	14	Theolog. 320.
6	2.	15	Theolog. 288.
7	7.	16	ſine numero.
8	10.	17	Theolog. 169.
9	9.	18	Theolog. 133.

Ex jam enumeratis

Codicibus manuſcriptis Juridicis Græcis

ſunt

Membranacei tres:

nempe ſecundùm Numerum *novum* 1^mus^, 8, 17;

Chartacei autem *quindecim:*

nempe ſecundùm Numerum *novum* 2^dus^, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18.

ANTISTHENES ATHENIENSIS
APVD DIOGENEM LAERTIVM LIBRO SEXTO
DE VITIS, DOGMATIBVS ET APOPHTHEGMATIBVS ILLVSTRIVM VETERVM
PHILOSOPHVM:

ΒΑΣΙΛΙΚΟ'Ν,
ΚΑΛΩ͂Σ ΠΟΙΟΥ͂ΝΤΑ, ΚΑΚΩ͂Σ ΑΚΟΥ'ΕΙΝ.

HOC EST:

REGIVM EST,
BENE FACERE ET MALE AVDIRE.

IMP. JVSTINIANVS
L. TANTA CIRCA NOS. II. §. SI QVID AVTEM. XIV.
C. DE VET. JVR. ENVCL.

OMNIVM HABERE MEMORIAM,
ET
PENITVS IN NVLLO PECCARE
DIVINITATIS MAGIS,
QVAM
MORTALITATIS EST.

PETRI LAMBECII HAMBVRGENSIS LIBRI SEXTI COMMENTARIORVM DE AVGVSTISSIMA BIBLIOTHECA CÆSAREA VINDOBONENSI PARS SECVNDA,

quâ continetur

Catalogus Manuſcriptorum Codicum *Medicorum Græcorum* ſecundùm præſentem collocationis eorum ſeriem & novum ordinem numerorum, quibus ijdem nunc notati ſunt.

I.

PRimus (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *membranaceus* pervetuſtus & optimæ notæ in *folio*, principio & fine mutilus, conſtátq; nunc folijs *quadringentis octodecim*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolita propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſq; ad fol. 46 pag. 1, *Hippocratis Liber* περὶ τῶν ἐντὸς παθῶν, ſive, *de Internis Affectionibus*, ſed principio mutilus. Incipit is in editionibus impreſſis hoc modo: (2) Ἢν ἡ τοῦ πλεύμονος ἀρτηρίη &c.

Secundò, & quidem à fol. 46 pag. 1 uſq; ad fol. 72 pag. 1, *Hippocratis Liber* περὶ παθῶν, ſive, *de Affectionibus*, cujus principium: (3) Ἄνδρα χρὴ ὅστις ἐστὶ συνετὸς, &c.

(1) *Fuit is etiam olim inter Codices MStos Medicos Græcos primus.*

(2) *Vide Operum* Hippocratis *editionem græco latinam Genevenſem A.* 1657 *in folio, pag.* 531. (3) *Vide ſuprà citatam Operum* Hippocratis *editionem pag.* 516.

Tertiò, & quidem à fol. 72 pag. 1 uſq; ad fol. 88 pag. 1 *Hippocratis Liber* περὶ ἱερῆς νȣ́σȣ, ſive, *de Morbo ſacro*, cujus principium: (1) Περὶ μὲν τ̃ ἱερῆς νȣ́σȣ καλεομένης &c.

Quartò, & quidem à fol. 88 pag. 1 uſq; ad fol. 174 pag. 2, *Hippocratis* (2) *Libri tres priores* περὶ νȣ́σων, ſive, *de Morbis*, quorum primus incipit his verbis: Ὅς ἂν περὶ ἰήσιος &c; ſecundus, qui perperàm tertio loco collocatus eſt: Οὐρέεται πολλὸν &c; tertius, qui perperàm ſecundo loco collocatus eſt: Περὶ μὲν (3) νῦν πυρετῶν ἁπάντων &c.

Quintò, & quidem à fol. 174 pag. 2 uſq; ad fol. 241 pag. 1, *Hippocratis* (4) *Libri tres* περὶ διαίτης, ſive, *de Victûs ratione*, quorum primus incipit his verbis: Εἰ μὲν μοι τὶς ἐδόκεε &c; ſecundus, Χωρέων δὲ θέσιν &c; tertius, Περὶ διαίτης ἀνθρωπίνης &c.

Sextò, & quidem à fol. 241 pag. 1 uſq; ad fol. 418 pag. 2, *Hippocratis* (5) *Libri duo* περὶ γυναικείων, ſive, *de Morbis mulierum*, quorum primus incipit his verbis: Τὰ δὲ ἀμφὶ γυναικείων νȣ́σων &c; ſecundus autem: Ῥόος λευκὸς &c.

II.

Secundus (6) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *quarto*, conſtátq; folijs *ducentis triginta ſex*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſq; ad fol. 222 pag. 2, *Hippocratis Aphoriſmi*, in *ſeptem* Τμήματα ſive *Sectiones* diviſi, & totidem *Galeni Commentarijs* illuſtrati. *Præfatio Commentariorum Galeni*, quæ in (7) Operum ipſius editione Græcâ Baſileenſi *Andreæ Cratandri* A. 1538 in folio ut & in *Joannis Baptiſtæ Raſarij* editione Latina Venetâ Valgriſianâ A. 1562 in folio, omninò deeſt, incipit his verbis: Σκοπός ἐστι τῷ συγγραφεῖ, πάντα τὰ τ̃ τέχνης ἡμῖν παραδηλῶσαι κεφάλαια καὶ φύσεως ἔργα. σκοπεῖ τοίνυν τὴν φύσιν &c. Ἑρμηνεία autem ſive Expoſitio primi Aphoriſmi hoc habet principium, à ſuprà memoratarum editionum impreſſarum principio diverſum: (8) Νῦν ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν ἥκομεν τ̃ κειμένȣ, συνθήκαις τισι προτέρην &c. *Secundum Tmema* ſive *Sectio* inſcribitur hoc modo: Γαληνȣ̃ τῶν Ἱππο-

(1) *Vide ſuprà citatam Operum* Hippocratis *editionem pag.* 301.

(2) *Vide ſuprà citatam Operum* Hippocratis *editionem pag.* 446, 461, 487.

(3) *In ſuprà citatâ editione pro* νῦν *legitur* ȣ̃ν.

(4) *Vide ſuprà citatam Operum* Hippocratis *editionem pag.* 340, 353, 366.

(5) *Vide ſuprà citatam Operum* Hippocratis *editionem pag.* 588 *&* 637.

(6) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos* decimus nonus.

(7) *His enim duabus editionibus in præſens utor ob defectum aliarum recentiorum ac meliorum editionum, de quibus conſulendus eſt* Joannes Antonides Lindanus *Libro primo de Scriptis Medicis, & quidem à pag.* 117 *uſq; ad pag.* 134, *& à pag.* 265 *uſq; ad pag.* 282.

(8) *Vide citatam Operum* Galeni *editionem Græcam Baſileenſem Tom. V pag.* 219.

Ἱπποκράτους ἀφορισμῶν βιβλίον δεύτερον. *Expoſitio* autem *primi Aphoriſmi* incipit, ut in ſuprà memoratis editionibus impreſſis; (1) Ὅτι μὲν αὐτῷ ὁ πόνος τὴν βλάβην σημαίνει νῦν ἔνδηλον ἐκ τῆς ἀντιθέσεως &c. Cæterùm quod *Liber Aphoriſmorum* ſit genuinus ipſius *Hippocratis* fœtus, affirmatur ac demonſtratur in ſuprà memoratâ *Galeni Præfatione* his verbis: Ὅτι δὲ γνήσιον Ἱπποκράτους τὸ σύγγραμμα, ἐμαρτύρησε Ῥοῦφος τε καὶ Σαβῖνος, καὶ Σωρανὸς καὶ Πέλοψ (2) ἐστὶ γνήσιον ὥς τε γνώμονι τούτῳ κεχρημένοι οἱ ἐξηγηταί· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ εἶδος τῆς ἐπαγγελίας, καὶ ἡ ἀγχίνοια τῶν λεγομένων, καὶ τὸ ἡδὺ τῆς φράσεως τῆς Ἱπποκράτους μεγαλονοίας ἀποδείκνυσι τὸ σύγγραμμα.

(1) *Vide jam citatam Operum Galeni editionē Tom. V pag. 256.*

(2) *Hic in Manuſcripto eſt ſpatium vacuum, ac ſi aliquid deeſſet.*

Secundò, & quidem fol. 223 pag. 1 & 2, *anonymi* cujuſdam Autoris *Quæſtio Medica* cum ſubjunctâ *Expoſitione*: Τί δήποτε τῆς σελήνης μειουμένης τὰ φάρμακα προσφέρεσθαι ἐπιτέτραπται. Ἑρμηνεία. Ὅτι κατ' ἐκείνην συνδιατιθεμένων τῶν σωμάτων καὶ συνελαττουμένων &c.

Tertiò, & quidem à fol. 223 pag. 2 uſq; ad fol. 225 pag. 1, *anonymi cujuſdam Grammatici Explicationes quorundam vocabulorum & Obſervationes ſyntacticæ*; quarum titulus & principium: Λέξεις μεθερμηνευμέναι διάφοραι καὶ ἀναγκαιόταται. Ἐφηλία, ἡ τοῦ ἡλίου καῦσις· Ἐχθροπάθεια, &c.

Quartò, & quidem à fol. 225 pag. 1 uſq; ad fol. 228 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Excerpta* quædam *Medica de victûs ratione*, quorum principium: Περὶ ῥοδακίνων. Ὁ μέλλων ἐσθίειν ῥοδάκινα, ὀφείλει &c.

Sextò, & quidem à fol. 229 pag. 1 uſq; ad fol. 230 pag. 2, *Galeni Commentarius in Hippocratis Librum* περὶ διαίτης ὑγιεινῆς, ſive, *de ſalubri victûs ratione*; cujus titulus & principium: Γαληνοῦ εἰς τὸ περὶ διαίτης ὑγιεινῆς Ἱπποκράτους. (3) Ἓν τοῦτο ἐστὶ βιβλίον, ἰδίαν ἐπαγγελίαν ἔχον, &c.

(3) *Vide ſuprà citatam Operum Galeni editionem Græcā Baſileenſem Tom. V pag. 29.*

Septimò, & quidem à fol. 231 pag. 1 uſq; ad fol. 236 pag. 2, *anonymi* cujuſdam Autoris Excerpta miſcellanea *de Creatione Mundi*, quorum principium: Ἀπὸ ποίου πρώτου στοιχείου ἤρξατο τὸν κόσμον ποιεῖν ὁ Θεός; Μωυσῆς μὲν ὁ θεόπτης &c.

III.

Tertius, (4) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus & bonæ notæ in *quarto*, conſtátque nunc folijs *trecentis quatuor*,

(4) *Fuit olim inter Codices MStos Medicos Græcos nonus.*

tuor, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſq; ad fol. 126 pag. 2, *Stephani Athenienſis* Ἐξήγησις ſive *Expoſitio Aphoriſmorum Hippocratis*, ſingulis *Aphoriſmis* ſubjuncta, ſed principio mutila uſq; ad *Aphoriſmum ſecundum*: Ἐν τῇσι ταραχῇσι τῆς κοιλίης &c; cujus *Expoſitio* incipit his verbis: Περὶ κενώσεως φυσικῆς καὶ τεχνικῆς διαλαβεῖν προθέμενος, ἠναγκάσθη ὑπὸ τῆς ἀκολουθίας &c. In fine autem hujus *Commentarij* exſtat hæc ſubſcriptio: Τέλος τῆς τῶν Ἀφορισμῶν Ἱπποκράτους ἐξηγήσεως Στεφάνου.

Secundò, & quidem à fol. 127 pag. 1 uſq; ad fol. 135 pag. 2, *Libellus de Febrium differentiâ, exceptus ex ore Theophili*, cujus titulus & principium: Περὶ διαφορᾶς πυρετῶν τὸ μικρὸν ἀπὸ φωνῆς Θεοφίλου. (1) Σκοπὸν ἔχομεν ἐν τῷ παρόντι συγγράμματι περὶ τῆς τῶν πυρετῶν διαφορᾶς σύντομον ἐκθέσθαι παράδοσιν, &c. Deeſt hoc Opuſculum in Syntagmate veterum Autorum Græcorum, Arabum & Latinorum de Febribus, Venetijs à Gaſpare Bindono apud Gratioſum Perchacinum A. 1576 edito in folio.

(1) *Vide infrà Codicem XIIIum, num. 13, ubi idem Libellus in margine ab anonymo quodam annotatore attribuitur* Stephano Archiatro; *atq; inſuper conſule Codicem XIXnum, num. 20, ubi Stephanus Theophilo, tanquam ſynchronus quidem, ſed paulo junior, ſubjungitur.*

Tertiò, & quidem à fol. 136 pag. 1 uſq; ad fol. 230 pag. 1, *Joannis* cognomine *Actuarij, filij Zachariæ, Libri ſeptem de Vrinis*, quorum *primus* inſcribitur atq; incipit his verbis: Τοῦ Ἀκτουαρίου, κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Ζαχαρίου, Σύνταγμα περὶ οὔρων. Βιβλίον α΄ περὶ οὔρων διαφορᾶς. Πίναξ τῶν κεφαλαίων. Κεφάλαιον α΄, ὅτι χρήσιμος ἡ ἐκ τῶν οὔρων ἐπίσκεψις· Κεφάλαιον β΄, ὅτι οὐδεὶς τῶν παλαιῶν &c. Finito hoc Capitum Libri primi *Indice*, incipit ipſum *Caput primum* hoc modo: Πάλαι μὲν ἴσως φιλοτιμίας ἔργον τιθέμενος περὶ ἐκείνους μᾶλλον ἀναστρέφεσθαι τῶν λόγων, ὧν τὴν χάριν &c. Operæ pretium profectò fuerit, cum præſtantiſſimo hoc exemplari manuſcripto *Cæſareo* diligenter & accuratè conferri *latinam* iſtius Operis translationem *Ambroſij Leonis Nolani*, à *Jacobo Goupylo* recognitam, & Pariſijs apud Jacobum Gazellum A. 1548 primùm in octavo abſq; contextu græco ſeparatim editam, poſteà autem A. 1567 ab *Henrico Stephano* Syntagmati Pariſino veterum Medicæ Artis Principum itidem abſq; contextu græco inſertam.

Quartò, & quidem fol. 231 pag. 1 & 2, *Alexandri Aphrodiſienſis Problemata quædam Phyſico-Medica*, quorum titulus & principium:

Ἀλε-

Ἀλεξάνδρου Ἀφροδισέως ἀπορίαι καὶ λύσεις. Διατὶ τῶν ἀλόγων ζώων ἡ κόπρος ἧττον δυσώδης ἐξέρχεται &c.

Quintò,& quidem fol.231 pag.2,anonymi cujuſdam Autoris *Verſus Jambici de utilitatibus Balnei*; quorum titulus & principium: Στίχοι ἰαμβικοὶ περὶ λουτροῦ. Πολλῶν τὸ λουτρὸν αἴτιον δωρημάτων· &c.

Sextò, & quidem à fol. 232 pag. 1 uſque ad fol. 304 pag. 2, *Galeni Commentarius tripartitus in Librum Prognoſticorum ſive Prænotionum Hippocratis*, cujus titulus & principium: Γαληνοῦ εἰς τὸ προγνωστικὸν Ἱπποκράτους. (1) Τὸν ἰατρὸν δοκέει μοι ἄριστον εἶναι πρόνοιαν ἐπιτηδεύειν. Ὅτι μὲν ἀντὶ τῆς προγνώσεως εἴρηκε τὴν πρόνοιαν &c.

(1) *Vide Operum* Galeni *ſuprà citatam editionem græcam Baſileenſem Tom. V pag. 117.*

IV.

Quartus, (2) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *membranaceus* antiquus & perelegans in *octavo*, conſtátque folijs *triginta*. Continentur eo hæc:

(2) *Fuit is olim extra numerum.*

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 21 pag. 1, *Hippocratis Liber Aphoriſmorum cum anonymi cujuſdam Autoris Præfatione*, quæ incipit his verbis: Οἱ πλεῖστοι τῶν πυλαιοτέρων ἰατρῶν ἀπορρίδην ἐξεῦρον τινὰ τῆς ἰατρικῆς, &c.

Secundò, & quidem à fol. 22 pag. 1 uſque ad fol. 30 pag. 1, *Claudij Ptolemæi Alexandrini Centiloquium*, ſive, *Liber centum Aphoriſmorum ſeu Sententiarum ad Syrum fratrem*, ab ipſo *Ptolemæo* inſcriptus Καρπός, hoc eſt, *Fructus*, quia videlicet in eo indicat, *quis ſit fructus* τῆς τετραβίβλου Συντάξεως, ſive, *quadripartitæ Compoſitionis Apoteleſmaticæ*, ad eundem *Syrum* ſcriptæ. Inſcribitur iſte Liber atque incipit in Codice hoc manuſcripto Cæſareo his verbis: Κλαυδίου Πτολεμαίου βιβλίων ὁ Καρπός. Προεκτεθέμενοι, ὦ Σύρε, τὰς (3) ἐνεργείας τῶν ἀστέρων &c. Vbi obiter notandum eſt, in Inſcriptione hâc rectè legi βιβλίων, non autem, ut in *Joachimi Camerarij* editione græcâ Norimbergenſi anni 1535 in quarto, βιβλίον. Intelliguntur enim *Libri quatuor quadripartitæ Syntaxeos*, ideóque etiam operculo hujus Codicis ſimiliter majuſculis literis aureis impreſſum legitur: ʽΟ ΚΑΡΠΟ`Σ ΤΩ͂Ν ΒΙΒΛΙ'ΩΝ. Plura de hoc *Libro centum Aphoriſmorum*, qui à nonnullis perperàm *Hermeti Triſmegiſto* attribuitur, ut & de ejuſdem translationibus latinis & Expoſitionibus *Georgij Trapezuntij* & *Joannis Joviani Pontani* videſis apud doctiſſimum *Gerardum Joannem Voſſium* Operis eruditiſſimi de Scientijs Mathematicis capite trigeſimo ſeptimo, § 9 & 10.

(3) *Ita hîc omninò legendũ eſt, nempe* ἐνεργείας: *non autem ut in* Joachimi Camerarij *editione græcâ Norimbergenſi A.* 1535 *in 4to perperàm legitur,* ἐναργείᾳ.

M V. *Quin-*

V.

Quintus (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *membranaceus* antiquiſſimus & optimæ notæ in folio, totus, præter pauca recentiora folia, *majuſculis literis ſine accentibus* & diſtinctione ſingularum vocum ante (2) *mille & centum ſexaginta novem* annos curâ & liberalitate *Julianæ Aniciæ, Imp. Flavij Anicij Olybrij filiæ*, exaratus, conſtátque nunc folijs *quadringentis nonaginta uno*, & ab *Augerio Busbeckio* olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 387 pag. 1, *Deſcriptio Plantarum alphabetica*, præcipuè quidem & maximâ parte ex (3) *Pedanij Dioſcoridis Anazarbenſis* Libris quinque de Materiâ Medicâ, ſecundariò autem ex *Crateuæ, Pamphili Alexandrini, & Claudij Galeni* Operibus collecta, nec ſolum *figuris plantarum* ad vivum depictis exornata, verùm etiam *effigie* ipſius (4) *Julianæ Aniciæ*, & *Iconiſmo Pavonis*, (5) tanquam ſymbolo rei herbariæ & conſecrationis Auguſtarum; atque inſuper (6) *Imaginibus quatuordecim illuſtrium veterum Medicorum Græcorum*; nempe *Chironis Hippocentauri, Machaonis, Pamphili Grammatici Alexandrini, Xenocratis Aphrodiſienſis, Sextij Nigri, Heraclidæ Tarentini, Mantiæ, Claudij Galeni, Crateuæ, Apollonij Memphitæ, Andreæ, Pedanij Dioſcoridis Anazarbenſis, Nicandri Colophonij, & Rufi Epheſij*. Titulus Operis, in fundo *cæruleo* intra *coronam lauream inauratam* majuſculis literis *aureis* exaratus, eſt talis: (7) ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΠΕΔΑΝΙΟΥ ΔΙΟΣΚΟΥΡΙΔΟΥ ΑΝΑΖΑΡΒΕΩΣ ΠΕΡΙ ΒΟΤΑΝΩΝ ΚΑΙ ΡΙΖΩΝ ΚΑΙ ΧΥΛΙΣΜΑΤΩΝ ΣΥΝ ΦΥΛΛΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΩΝ. ΑΡΞΩΜΕΘΑ ΤΟΙΝΥΝ ΑΚΟΛΟΥΘΩΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΑΛΦΑ. In ipsâ porrò *Deſcriptione Plantarum alphabeticâ*, primum tenet locum ΑΕΙΖΩΟΝ ΤΟ ΜΕΓΑ, ſive, *Sempervivum magnum*, ultimum autem ΩΚΙΜΟΝ ſive *Ocimum*.

Secundò, & quidem à fol. 388 pag. 1 uſque ad fol. 392 pag. 1, ex (8) *Pamphili Grammatici Alexandrini Hiſtoriâ herbarum* Fragmenta quædam de *Chamæmelo, Rhamno, Artemiſiâ, Pentadactylo, Verbenacâ, Dictamno, Salviâ, Cupreſſo, Centaurio, Buphtalmo, Pæoniâ, Polio, Moly, Marinâ quercu, Chryſanthemo, & Eryſimo*.

Tertiò,

(1) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos* tertius.

(2) *Nempe reſpectu intervalli inter annum Chriſti* 505, *in cujus actis* Theophanes *Chronographius Templi Beatiſſimæ Deigenitricis à* Julianâ Aniciâ *Conſtantinopoli extructi meminit, & præſentem annum* 1674. *Vide Lib. II horũ Commentarior. pag.* 489. 572, 573 *&* 590.

(3) *Ita hoc nomen rectè ac verè ſcribendum eſt, nempe* Pedanius, *non autem, ut vulgò perperàm fit,* Pedacius. *Quâ de re vide plura Lib. II horum Commentar. pag.* 590 *&* 591. (4) *Vide Lib. II horum Commentar. pag.* 488, 489, *& à pag.* 571 *uſq; ad pag.* 590. (5) *Vide Lib. II horum Commentar. pag.* 524, 525. (6) *Explicationem harum Imaginum vide Lib. II horum Commentar. à pag.* 525 *uſq; ad pag.* 571. (7) *Vide Lib. II horum Commentar. pag.* 590, 591, 592. (8) *Vide Lib. II horum Comment. à pag.* 528 *uſq; ad pag.* 542, *atq; inſuper etiam vide ibidem pag.* 593.

Tertiò, & quidem à fol. 393 pag. 1 uſq; ad fol. 485 pag. 1, (1) *Eutecnij Sophiſtæ* antiqua græca & hactenùs inedita *proſaica Paraphraſis in Nicandri Theriaca & Alexipharmaca;* ut & *in Oppiani Halieutica* ſive *Poema de Piſcatione*, quod, in quinque Libros diviſum, etiamnunc integrum exſtat, & *in ejuſdem Ixeutica* ſive *Poema de Aucupio*, quod vel injuriâ temporis omninò perijt, vel quaſi deperditum alicubi forſan adhuc latitat. Scripta autem eſt quadruplex hæc *Paraphraſis*, æquè ac præcedens *Deſcriptio Plantarum alphabetica*, *literis majuſculis* & *ſine accentibus*. Inſertæ etiam ſunt *animalium cæterarúmq; rerum*, de quibus agitur, elegantiſſimæ *Icones*, quæ vivacitate colorum lucem & ornatum deſcriptioni afferunt.

(1) *Vide Lib. II horum Commentar. pag. 594. 595. 596.*

Quartò, & quidem à fol. 486 pag. 1 uſque ad fol. 491 pag. 2, *Fragmentum Vitæ* (2) *S. Antonij Eremitæ*, *à S. Athanaſio*, *Archiepiſcopo Alexandrino conſcriptæ*, ante quingentos circiter annos minuſculis literis & cum accentibus exaratum, quod præcedentibus quadringentis octoginta quinque vetuſtiſſimis folijs pro tegumento in fine annexum eſt.

(2) *Vide Lib. V horum Commentar. pag. 197.*

Plura de hoc præſtantiſſimo Codice manuſcripto Cæſareo, inter Codices MStos Medicos Græcos *quinto*, vide Libro *ſecundo* horum Commentariorum, utpote ubi toto *Capite ſeptimo* à pag. 519 uſque ad pag. 608 de eo prolixè & accuratè agitur. Conſule etiam *Catalogum Librorum à me editorum*, Vindobonæ ſive VViennæ Auſtriæ, typis Matthæi Coſmerovij, ſuperiori 1673 anno in quarto editum, pag. 21, 22 & 23, ubi jam memorati *Capitis ſeptimi* ſuccincta exſtat Epitome.

VI.

Sextus (3) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* mediocriter antiquus in *folio*, conſtátque folijs *decem*. Continentur eo hæc:

(3) *Fuit is olim extra numerum.*

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 8 pag. 2, (4) *Excerpta quædam de herbis ex Cratevâ, Dioſcoride & Galeno*, à recentiori quodam Græculo deſcripta ex illo ipſo antiquiſſimo *Codice manuſcripto Dioſcoridiano Julianæ Aniciæ*, qui nunc inter Codices MStos Medicos Græcos eſt *quintus*.

(4) *Vide Lib. II horum Commentar. pag. 599.*

Secundò, & quidem fol. 9 pag. 1, *Eutecnij Sophiſtæ Hypotheſis ſive Argumentum Theriacorum & Alexipharmacorum Nicandri*. Integram hanc Hypotheſin vide Libro ſecundo horum Commentariorum pag. 594.

Tertiò, & quidem fol. 9 pag. 1, *Excerpta quædam ex Antonij*

Cantacuzeni Obſervationibus Medicis, quorum titulus & principium: Ἐκ τοῦ κυρίου Ἀντωνίου τοῦ Καντακουζηνοῦ. Περὶ ὄνου καλαμινθίτου. Ὁ δὲ καλαμινθίτης &c.

Quartò, & quidem fol. 10 pag. 2, *Vocabula quædam Medica Græca cum explicatione itidem Græcâ*; ut exempli gratiâ: Ἐχῖνος, ὁ ξεῖνος· Καλλίτριχον, τὸ ἀδίαντον &c.

VII.

(1) Fuit is olim extra numerum.

Septimus (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus & elegans in *folio*, conſtátque folijs *quadraginta ſeptem*, & à *Petro Victorio Florentino*, doctiſſimo celeberrimoque Philoſopho ac Philologo, A. C. 1570 Florentiâ miſſus eſt ad *Joannem Sambucum*; poſteà autem quâ neſcio ratione pervenit in poteſtatem *Sebaſtiani Tengnagelij*, & denique poſt illius mortem in *Auguſtiſſimam Bibliothecam Cæſaream*. Continentur eo hæc:

(2) Vide etiam Lib. III horum Commentar. pag. 344.

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 46 pag. 2, (2) *Dioſcoridis de Materiâ Medicâ Liber primus, & Libri ſecundi Capita priora viginti ſex, cum anonymi cujuſdam Autoris antiquis Græcis Scholijs marginalibus.* Huc inſuper accedunt *Variantes Lectiones ex duobus vetuſtis Codicibus MStis Bibliothecæ Venetæ Cardinalis Beſſarionis, & ex tertio quodam Nicolai Leonici*, quæ propriâ *Petri Victorij* manu itidem in margine adſcriptæ ſunt. Is enim *quatuor* illos Codices MStos diligentiſſimè accuratiſſiméque inter ſe contulit.

Secundò, & quidem fol. 46 pag. 1 & 2, *Hippocratis Libellus de fœtûs in utero mortui exſectione*, qui inſcribitur atq; incipit his verbis: Ἱπποκράτους περὶ ἐγκατατομῆς παιδίου λόγος ιέ. Ἐγκατατομὴν παιδίου ποιήσεις οὕτως. Πρῶτα μὲν ἐπὶ τὴν γυναῖκα σινδόνα ἐπιβαλών, &c. Primâ hujus Libelli paginâ indicat *Sambucus* propriâ manu, ſe illum curâſſe deſcribi *Florentiæ ex Bibliothecâ Medicæâ* A. 1559; ſequenti autem paginâ itidem propriâ manu ſignificat, ſe ejuſdem Libelli exemplar miſiſſe *Juntis* Venetias d. 15 Januarij A. 1575. Exſtat hic Libellus græcè & latinè in Operum Hippocratis editione græco-latinâ Anutij Foeſij Genevenſi anni 1657 in folio, pag. 914 & 915, & inſcribitur ibi atque incipit hoc modo: Ἱπποκράτους περὶ ἐγκατατομῆς ἐμβρύου. Περὶ δὲ τῶν μὴ κατὰ τρόπον κυϊσκομένων, ἀλλ' ἐγκατατεμνομένων, ὧδε. Πρῶτον μὲν ἐπὶ τὴν γυναῖκα σινδόνα ἐπιβαλών, &c.

VIII.

(3) Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos vigeſimus octavus.

Octavus, (3) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *quarto*, conſtátque folijs centum viginti quatuor. Continentur eo hæc:

Primò,

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 9 pag. 2, Symeonis Sethi *Lexicon Botanicum*, cujus titulus & principium: Συμεὼν τοῦ Σὴθ Λεξικὸν κατὰ ἀλφάβητον, ἑρμηνεῦον ἀκριβῶς τὰς βοτάνας. Ἄμωμον ἐστὶ ῥίζα τοῦ πενταφύλλου. Ἄγχουσα ἐστὶ &c.

Secundò, & quidem à fol. 10 pag. 1 uſque ad fol. 11 pag. 1, *Excerpta quædam de Characteribus ſive Notis ponderum & menſurarum Medicarum ex Pauli Æginetæ Capite vigeſimo ſexto ſive ultimo Libri ſeptimi*; quorum titulus & principium: Περὶ τῶν δηλούντων τοὺς σταθμοὺς καὶ τὰ μέτρα χαρακτήρων. Ἀλλ' ἐπειδὴ τινὲς οὐχ' ὁλογραμμάτως, ἀλλὰ διὰ χαρακτήρων &c.

Tertiò, & quidem à fol. 11 pag. 1 uſque ad fol. 121 pag. 1, *Excerpta varia ex Galeno*, inter quæ præcipuè eſt *Epitome alphabetica* (1) *Libri ſexti, ſeptimi, octavi & noni* περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως, ſive, *de Simplicium medicamentorum facultatibus*; quæ inſcribitur atque incipit hoc modo: Περὶ τῶν ἐν τοῖς κατὰ μέρος ἁπλοῖς φαρμάκων δυνάμεων. Ἀβρότονον θερμαίνει καὶ ξηραίνει &c.

Quartò, & quidem à fol. 122 pag. 1 uſque ad fol. 124 pag. 2, *Lexici Botanici fragmentum*, cujus principium: Ἀκάνθιον ἐμφερῆ τὰ φύλλα ἔχει τῇ λευκῇ ἀκάνθῃ, &c.

IX.

Nonus (2) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus & bonæ notæ in *quarto*, conſtatque folijs ducentis triginta ſex

Continentur eo *Galeni Liber ſextus, ſeptimus, octavus, nonus, decimus* & *undecimus de Simplicium medicamentorum facultatibus*. *Sextus* Liber ob defectum aliquot foliorum caret principio uſque ad Caput (3) περὶ Ἀβροτόνου κεκαυμένου. Ἀβρότονον δὲ κεκαυμένον θερμὸν καὶ ξηρὸν ἐστι τὴν δύναμιν, ἔτι μᾶλλον κολοκύνθης ξηρᾶς κεκαυμένης, &c. *Vndecimus* autem Liber pertingit uſque ad Capitis (4) περὶ ἁλὸς ἄχνης hæc verba: τὸ δὲ ὑπόλοιπον τῆς οὐσίας συνάγειν καθάπερ.

X.

Decimus (5) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *membranaceus* pervetuſtus in *quarto*, ſed injuriâ temporis paſſim mutilus & peſſimè habitus, conſtátque nunc folijs *ducentis ſexaginta duobus*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

(1) *Vide ſuprà citatam Operum Galeni editionem Græcam Baſileenſem Tom. II à pag. 67 uſq; ad pag. 130.*

(2) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos* trigeſimus.

(3) *Vide ſuprà citatam Operum* Galeni *editionem Græcam Baſileenſem Tom. II pag.* 70.

(4) *Vide jam citatam* Galeni *editionem Tom. II pag.* 151.

(5) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos* duodecimo.

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 31 pag. 2, *Galeni Therapeuticorum* ſive *de Curatione ad Glauconem Libri duo*, quorum *primus* caret principio uſque ad hæc verba: (1) τὸν κάμνοντα καὶ θαῤῥεῖν κελεύειν &c; *ſecundus* autem caret fine, & pertingit tantùm uſque ad hæc verba: (2) θεραπεύσαντες τὸ ἕλκος.

Secundò, & quidem à fol. 31 pag. 2 uſque ad fol. 33 pag. 1, ejuſdem *Galeni Libellus de Febri*, cujus titulus & principium: Τοῦ αὐτοῦ ἀποσημειώσεις πυρεκτικῶν. Κατεκλίθη ὁ νοσῶν ἐν ἀρχῇ τῆς α ἡμέρας &c.

Tertiò, & quidem à fol. 33 pag. 2 uſque ad fol. 35 pag. 2, ejuſdem *Galeni Libellus de Pulſu*, cujus titulus & principium: Τοῦ αὐτοῦ ἑρμηνεία περὶ σφυγμοῦ καὶ θεωρία. Ὁπόταν ἰατρὸς ἐπ᾽ ἀῤῥώστῳ κληθῇ, &c.

Quartò, & quidem à fol. 35 pag. 2 uſque ad fol. 38 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Collectio variorum Medicamentorum, diviſa in Capita triginta novem*, quorum *primum* inſcribitur atque incipit hoc modo: Ὀφθαλμικά. Πρὸς ἀρχομένους ὀφθαλμιᾶσαι &c. In Inſcriptione autem Capitis trigeſimi ſeptimi fit mentio Valentis Archiatri his verbis: (3) Ἀνώδυνον τοῦ κυροῦ Οὐάλεντος ἀρχιατροῦ.

Quintò, & quidem à fol. 38 pag. 2, uſque ad fol. 44 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Collectio variarum rerum Medicarum, diviſa in Capita triginta duo*, quorum *primum* inſcribitur atque incipit hoc modo: Ἀντίδοτος ἡ διὰ θείου ἀπύρου. Κρόκου &c. Penultimum autem ſive trigeſimum primum Caput inſcribitur atque incipit his verbis: Ὀνομασία τῶν ἐκτὸς μορίων τοῦ σώματος. Κεφαλὴ μὲν καλεῖται τὸ πρῶτον μέρος &c. *Vltimum* denique ſive *trigeſimum ſecundum* Caput continet *Petoſiris, Philoſophi Ægyptij, Epiſtolam Aſtrologicam ad Nechepſon Regem* (4) *Aſſyriorum cum adjunctâ figurâ Organi Aſtrologici, per quod de vitâ & morte ægrotantium poteſt judicari.* Ipſa tituli græci verba cum principio *Epiſtolæ* ſunt hæc: Ὄργανον ἀστρονομικόν. Ἐπιστολὴ Πετοσίρεως πρὸς Νεχεψὼ Βασιλέα Ἀσσυρίων. Ψῆφος σεληνιακή, δι᾽ ἧς ἔστι τὸν ἐπισκεπτόμενον τοὺς νοσοῦντας &c. Meminit hujus *Petoſiris* & *Nechepſi Plinius* Hiſtoriæ Naturalis lib. 7 cap. 49 his verbis: *Epigenes centum viginti duos annos impleri negavit poſſe;*

(1) *Vide ſuprà citatam Operum* Galeni *editionem Græcam Baſileenſem Tom. IV pag.* 198, *verſ.* 10.

(2) *Vide jam citatam Operum* Galeni *editionem Tom. IV pag.* 216, *verſu ultimo.*

(3) Ἀνώδυνον *vocatur Medicamentum mediocriter calidum, dolorem leniens.*

(4) *A* Julio *autem* Firmico *appellatur* Imperator Ægypti. *Similiter etiam ab* Aëtio Amideno *Tetrabiblo prima Sermone primo, paginâ primâ folij quinti editionis græcæ Venetæ Aldinæ A.* 1534 *in folio, appellatur* Νεχεψὼ ὁ Αἰγύπτιος *hoc eſt,* Nechepſon Ægyptius. *Vide etiam eundem* Aëtium *Tetrabibl. 2. Sermon. 2, fol.* 121 *pag.* 1, *ubi vocatur* Νεχεψὼ ὁ Βασιλεύς, *hoc eſt,* Necheps Rex.

poſſe; Beroſus excedi centum ſeptendecim. Durat & ea ratio, quam PETOSIRIS ac NECEPSOS tradiderunt, & Tetartemorion appellant à trium ſignorum portione, quâ poſſe in Italiæ tractu centum viginti ſex annos vitæ contingere apparet. Negavêre illi quenquam nonaginta partium exortivam menſuram (quod Anaphoras vocant) transgredi, & has ipſas incidi occurſu maleficorum ſiderum, aut etiam radijs eorum, Soliſque. Item *Juvenalis* Satyrâ ſextâ, ubi mulierem ſuperſtitioſam & Aſtrologiæ deditam deſcribit his verſibus:

Ad primum lapidem vectari cùm placet, horæ
Sumitur ex libro; ſi prurit frictus ocelli
Angulus, inſpectâ geneſi collyria poſcit;
Ægra licet jaceat, capiendo nulla videtur
Aptior hora cibo, niſi quam dederit PETOSIRIS.

Huc quoque pertinet *Suidæ* locus, ubi de Petoſiri agit his verbis: Πετόσιρις, Αἰγύπτιος φιλόσοφος, καθὰ καὶ Ἕλληνες καὶ Αἰγύπτιοι τὰς περὶ Θεῶν διετάξαντο ἐπιλογὰς ἐκ τῶν ἱερῶν βιβλίων ἀστρολογούμενα, καὶ περὶ τῶν παρ' Αἰγυπτίοις μυστηρίων. Hoc eſt ſecundùm *Æmilij Porti* verſionem latinam: *PETOSIRIS, Ægyptius Philoſophus, ſcripſit quemadmodum & Græci & Ægyptij Deorum delectus inſtituerint; è ſacris Libris Aſtrologica, & de Ægyptiorum myſterijs.* Cujus loci explicationem, quid nempe per Θεῶν ἐπιλογὰς ſive *Deorum delectus* hîc re verâ intelligatur, vide apud *Claudium Salmaſium* Plinianarum Exercitationum in *Solinum* Tomo I, pag. 654, ubi prolixè exponit & illuſtrat *Julij Firmici Materni* inſignem locum Lib. 4 Aſtronomicorum cap. 16: (1) *Sic* & (2) *NEKEPSO, Ægypti juſtiſſimus Imperator,* & (3) *Aſtrologus valdè bonus per ipſos Decanos* (hoc eſt, Deos ὡροσκόπους, qui naſcentiæ præerant) *omnia vitia valetudinéſque collegit, oſtendens, quam valetudinem quis Decanus efficeret,* & *quia* (4) *natura aliâ à naturâ vincitur,* & *quia Deum frequenter alius Deus vincit, ex contrarijs ideò naturis contrarijſque poteſtatibus omnium ægritudinum medelas divinæ rationis magiſterijs invenit. Triginta ſex itaque Decani omnem Zodiaci poſſident circulum, ac per duodecim Signorum numerum iſte* (5) *Deorum numerus, id eſt Decanorum, dividitur.* Quibus *Julij Firmici* verbis *Salmaſius* inter alia lectu digniſſima ſubjungit hæc: *Vetuſtiſſima hac Decanorum obſervatio, & cum ipſis γενεθλιαλογικῆς incunabulis apud Græcos & Chaldæos nata. Nam & NECEPSO & PETOSIRIS eos novêrunt,*

(1) *Ita hunc locum ex veteri Codice MSto legendum eſſe monet jam citato loco Sal*maſius. (2) *In Nicolai Pruckneri editione Baſileenſi Hervagianâ A.* 1551 *in folio pro* Nekepſo *legitur, ut apud Plinium,* Necepſo. (3) *In eâdem editione Baſileenſi legitur*: optimus quoq; Aſtronomus. (4) *In eâdem editione legitur*: quia una natura ab aliâ vincitur, unuſq; Deus ab altero. (5) *In eâdem editione Baſileenſi legitur*: Deorum ſeu Decanorum hæc multitudo dividitur.

runt, & de his ſcripſit Teucer Babylonius. Hucuſque *Salmaſius.* Conſule inſuper etiam *Ottonis Heurnij* Librum primum Antiquitatum Philoſophiæ Barbaricæ, qui inſcribitur *Chaldaicus*, pag. 47.

Sextò, & quidem à fol. 45 pag. 1 uſque ad fol. 60 pag. 1, *Hippocratis Aphoriſmi in Tmemata ſive Sectiones ſeptem diviſi*, quarum *ultima* integro ferè folio in fine auctior eſt, quàm in ultimâ editione *Foeſianâ* Genevenſi græco-latinâ anni 1657 in folio.

Septimò, & quidem à fol. 60 pag. 1 uſque ad fol. 69 pag. 2, ejuſdem *Hippocratis Prognoſticon*, ſive, *Liber Prænotionum*, diviſus in tria *Tmemata* ſive *Sectiones*, quarum *prima* inſcribitur atque incipit hoc modo: Τοῦ αὐτοῦ Προγνωστικόν. Τμῆμα α΄. (1) Τὸν ἰητρὸν δοκέει μοι &c.

(1) *Vide ſuprà pag.* 89.

Octavò, & quidem fol. 69 pag. 2, *Hippocratis Epiſtola ad Ptolemæum Regem*, cujus inſcriptio & principium: Ἐπιστολὴ Ἱπποκράτους πρὸς Πτολεμαῖον. Ἐπιμελούμενοι τῆς σῆς ὑγείας ὦ Βασιλεῦ, &c. Deeſt autem finis.

Nonò, & quidem à fol. 70 pag. 1 uſque ad fol. 92 pag. 1 *Galeni* Ὅροι ἰατρικοί, ſive, *Definitiones Medicæ*, quarum principium deeſt uſque ad hæc verba: - - - (2) σαντο τὰ κατὰ τὴν ἰατρικήν. Ὅτι δὲ (3) φιλαλήθως λέγομεν δυνατὸν μανθάνειν. In ſuprà citatâ autem Operum *Galeni* editione græcâ Baſileenſi incipiunt illæ his verbis: (4) Τὴν τῶν ὅρων πραγματείαν &c. Quod porrò ad finem earundem *Definitionem* attinet, differunt illæ non mediocriter ab editione impreſſâ, & aliquanto auctiores ſunt, clauditúrq; totum Opuſculum hâc ſubſcriptione: Τέλος σὺν Θεῷ τῶν ὅρων.

(2) *Vide ſuprà citatam Operum* Galeni *editionem græcam Baſileenſem Tom. IV pag.* 391, *verſ.* 8.

Decimò, & quidem à fol. 91 pag. 1 uſque ad fol. 92 pag. 1, *Galeni Libellus de optimis ſecundùm naturam urinis*; cujus titulus & principium: Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν ἀρίστων κατὰ φύσιν οὔρων. Ἐπὶ τῶν πυρεκτικῶν &c.

(3) *In jam citatâ editione legitur* ἀληθῶς.

Vndecimò, & quidem à fol. 92 pag. 1 uſque ad fol. 95 pag. 1, *Galeni Liber de Vrinarum differentiâ*, cujus titulus & principium: Σύνοψις περὶ τῆς τῶν οὔρων διαφορᾶς. Τῶν οὔρων πολλαὶ μὲν κατ᾽ εἴδους διαφοραί, &c. Vide ſuprà citatam Operum *Galeni* editionem græcam Baſileenſem Tom. IV pag. 410; ubi pro κατ᾽ εἴδους perperàm legitur κατὰ μέρος.

(4) *Vide ibidem Tom. IV pag.* 390.

Duodecimò, & quidem à fol. 95 pag. 1 uſque ad fol. 106 pag. 2, ejuſdem

ejuſdem *Galeni Liber de Pulſu* (1) *ad Teuthran*, cujus titulus & principium: Τοῦ αὐτοῦ περὶ σφυγμοῦ πρὸς Τεύθραν. (2) Ὅσα τοῖς εἰσαγομένοις, φίλτατε Τεῦθραν, &c.

Decimo tertiò, & quidem à fol. 107 pag. 1 uſq; ad fol. 113 pag. 2, *Libellus de Febrium differentiâ*, qui ſine nomine Autoris inſcribitur, atque incipit his verbis: Περὶ διαφορᾶς πυρετῶν ἐν ἐπιτομῇ. Σκοπὸν ἔχομεν ἐν τῷ παρόντι συγγράμματι, περὶ τῆς τῶν πυρετῶν διαφορᾶς σύντομον ἐκθέσθαι παράδοσιν, &c. In margine autem recentiori manu adſcriptum eſt Στεφάνου ἀρχιάτρου, hoc eſt, *Stephani Archiatri*; nempe *Athenienſis* illius, cujus (3) ſuprà in Codice IIItio, num. 1, exſtat *Expoſitio Aphoriſmorum Hippocratis*. Subjungitur quoque ibidem idem *Libellus de Febrium differentiâ*, ſed in Inſcriptione ejus ſive Titulo expreſsè indicatur, *eum fuiſſe excerptum ex ore Theophili*.

Decimo quartò, & quidem à fol. 113 pag. 2 uſque ad fol. 145 pag. 2, *Pauli Æginetæ Rei Medicæ Liber ſextus de Chirurgiâ*, qui ſine ullâ Autoris mentione inſcribitur atque incipit hoc modo: Ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ περὶ τῶν χειρουργουμένων λέγεται, τῶν κατὰ σάρκα, καὶ τῶν ἐν τοῖς ὀστοῖς θεωρουμένων, ἅπερ ἐν τῷ περὶ καταγμάτων καὶ τῶν ἐξαρθρημάτων συμπεραίνεται λόγῳ. Προοίμιον τῶν χειρουργουμένων. Τὸν περὶ τῶν χειρουργουμένων λόγον διχῇ διελόντες, εἴς τε τὰ κατὰ σάρκα χειριζόμενα, καὶ εἰς τὰ τῶν ὀστῶν, ἔν τε κατάγμασι καὶ ἐξαρθρήμασι θεωρουμένων, ἀπὸ τῶν κατὰ σάρκα νῦν ἀρχόμεθα, &c. Pertingit autem ibi tantùm uſque ad Caput περὶ κιρσοκήλης καὶ πνευματοκήλης, hoc eſt, *de varicosâ & flatuosâ herniâ*; quod quidem in hoc Codice MSto *Cæſareo* eſt *quinquageſimum quintum*, in impreſſis verò editionibus græcis & latinis Venetis & Baſileenſibus eſt *ſexageſimum quartum*. De reliquo notandum hîc obiter eſt, exſtare quidem in *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ* editionem græcam *Pauli Æginetæ*, Baſileæ typis Andreæ Cratandri A. 1538 in folio impreſſam, cui ex varijs antiquis Codicibus manuſcriptis innumeræ propemodùm *variantes Lectiones* propriâ *Joannis Sambuci* manu in margine adnotatæ ſunt, adeò ut integræ novæ editioni adornandæ ſufficiant, attamen ex ſuprà memoratâ differentiâ diviſionis Libri ſexti in Capita, & ex alijs nonnullis indicijs manifeſtè liquere, quòd *Joannes Sambucus* Codice illo MSto *Cæſareo*, de quo in præſens ex profeſſo agitur, ad collationem iſtam minimè uſus ſit.

Decimo quintò, & quidem à fol. 146 pag. 1 uſque ad fol. 168

 pag. 1,

(1) *Inſcribitur is vulgò* Liber de pulſibus ad tyrones, *vel*, ad eos, qui introducuntur.

(2) *Vide ſuprà citatam Operum* Galeni *editionem græcam Tom. III pag. 1.*

(3) *Vide ſuprà pag.* 88.

pag. 1, *Leonis Philoſophi & Medici Synopſis* ſive *Compendium Medicinæ ad* quendam *Georgium* diviſa in *Libros ſeptem*, qui in univerſum conſtant *ſeptuaginta ſeptem Capitibus. Index* toti Operi præfixus inſcribitur atque incipit hoc modo: Λέοντος Φιλοσόφου καὶ Ἰατροῦ Σύνοψις Ἰατρικῆς. Κεφάλαια τοῦ α΄ λόγου. Κεφάλαιον α΄ Σύνοψις ἤτοι Προοίμιον. Κεφάλαιον β΄. Περὶ πυρετῶν συνεχῶν. Κεφάλαιον γ΄ &c. Clauditur autem his verbis: Λόγοι ζ΄· κεφάλαια οζ΄. Hinc porrò ſequitur ipſa *Synopſis* hoc modo: Λέοντος Φιλοσόφου Προοίμιον ἤτοι Σύνοψις τῆς Ἰατρικῆς. Οὐχ ἅπαξ οὐδὲ δὶς, ἀλλὰ πολλάκις ἤτησάς με, γνησιώτατε Γεώργιε, &c.

Decimò ſextò, & quidem à fol. 168 pag. 1 uſque ad fol. 262 pag. 2, ex (1) *Oribaſij* (2) *Pergamenſis*, qui *Imp. Juliani Apoſtatæ* fuit Medicus, familiaris & promotor ad Imperium *magno* (3) *ſeptuaginta Librorum Syntagmate Medico*, jam memorati *Imp. Juliani* juſſu collecto, anonymi cujuſdam Autoris *Eclogæ* ſive *Excerpta variorum Remediorum*, quæ inſcribuntur atque incipiunt hoc modo: Ἐκ τῶν βιβλίων Ὀρειβασίου τῶν πρὸς Ἰουλιανὸν τὸν Βασιλέα Ἐκλογαὶ βοηθημάτων. Κεφάλαιον α΄ περὶ Κεφαλαλγίας. Εἰ μὲν ἐν πυρετοῖς κεφαλαλγεῖν συμβαίνει, φλεβοτομεῖν &c. Diviſæ ſunt hæ *Eclogæ* in *Capita*, ſed injuriâ temporis in fine ſunt mutilæ, ultimúmque Caput ibi nunc eſt *centeſimum quadrageſimum octavum*.

XI.

Vndecimus (4) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in quarto, conſtátque nunc folijs *centum quadraginta uno*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 37 pag. 1, *Galeni Libri duo de curatione ad Glauconem*; quorum *primus* principio caret uſque ad hæc verba: (5) οὐ δεῖται τὸ πλῆθος, ἀλλά τι καὶ τῷ συμπλώματι καταλειπτέον, &c; ſecundus autem pertingit tantùm uſq; ad hæc verba: (6) εἰ δ' ἐξ ἀγλυοῦς σίτου λαμβάνεις τὸ ἄλευρον.

Secundò, & quidem à fol. 38 pag. 1 uſque ad fol. 53 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Miſcellanea quædam Medica*, quorum principium: Περὶ κατόχου καὶ καταλήψεως, ὃ δὴ καὶ ἄγρυπνον κῶμα λέγεται. Κάτοχός ἐστιν, ὅταν ἀγρυπνῶσιν οἱ κάμνοντες &c.

Tertiò,

(1) *Vide Vitam ipſius ab* Eunapio Sophiſtâ, *autore ſynchrono, conſcriptâ.* (2) *Nempe ſecundum* Eunapium; *cui major hâc in re habenda eſt fides quàm* Suidæ, *qui ipſum cognominat* Sardianum, *confundens videlicet* Oribaſium Pergamenſem *cum* Jonico Sardiano, *Medico itidem clariſſimo, quo* Oribaſij *fuit familiaris, ut teſtatur* Eunapius, *in vitâ* Zenonis & Jonici. (3) *Vide Operum* Oribaſij *editionem latinam* Joannis Baptiſtæ Raſarij *Baſileenſem A. 1557 in octavo, Tomo ſecundo.* (4) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos* decimus. (5) *Vide ſuprà citatam Operum* Galeni *editionem græcam Baſileenſem Tom. IV pag. 203, verſ. 53. Sed, quod valdè notandum eſt, pro* οὐ δεῖται τὸ πλῆθος *legitur ibi* ὅσου δεῖται τὸ πάθος. (6) *Vide eandem jam citatam editionem græcam Tom. IV pag. 216, verſ. 23.*

Tertiò, & quidem à fol. 54 pag. 1 uſque ad fol. 64 pag. 2, *Calliſti Liber de Antidotis*, cujus titulus & principium: Καλλίςȣ. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ περὶ τῶν Ἀντιδότων. Ἀντίδοτος ἡ Θεοδώρητος. Αὕτη ὠφελεῖ πρὸς πᾶσαν κεφαλαλγίαν &c. Meminit hujus Libri, ut & trium ſequentium *Calliſti* Librorum, tanquam in *Bibliothecâ Regiâ Pariſinâ* exſtantium, *Joannes Jacobus Friſius* in Bibliothecâ Geſnerianâ, à ſe auctâ, his verbis: *Calliſti Monachi de Pulſibus, de Antidotis, de Emplaſtris, de Vnguentis, de Oleis, in Bibliothecâ Regis Galliæ græcè.* Hæc *Friſius*. Vide etiam *Joannis Georgij Schenckij* Bibliothecam Medicam literâ C, ubi agitur de eodem *Calliſto*, & *Iſraelis Spachij* Nomenclatorem Scriptorum Medicorum ſecundùm Locos Communes Materiarum, pag. 186, 188 & 189, ubi agitur de *Antidotis, Emplaſtris, Oleis* & *Vnguentis*.

Quartò, & quidem à fol. 64 pag. 2 uſque ad fol. 77 pag. 1, ejuſdem *Calliſti Liber de Trochiſcis varijs*, cujus principium: Ἕτεραι σκευασίαι Τροχίσκων διαφόρων. Τροχίσκος διὰ φυσαλίδος. Σικύȣ ἡμέρου &c.

Quintò, & quidem à fol. 77 pag. 2 uſque ad fol. 89 pag. 1, ejuſdem *Calliſti Liber de Emplaſtris*, cujus principium: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν Ἐμπλάςρων. Ἔμπλαςρος ἡ ἀνηθίνη μαλάσσȣσα &c.

Sextò, & quidem à fol. 89 pag. 1 uſque ad fol. 94 pag. 1, ejuſdem *Calliſti Liber de Compoſitione Oleorum*, cujus titulus & principium: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς συνθέσεως τῶν ἐλαίων. Τὸ χαμαιμήλινον ἔλαιον καὶ τὸ ῥόδινον &c.

Septimò, & quidem à fol. 94 pag. 1 uſque ad fol. 141 pag. 2, *Dioſcoridis Anazarbenſis & Stephani Athenienſis Alphabetum Medicum Empiricum*, cujus titulus & principium: Βίβλος Διοσκορίδȣ καὶ Στεφάνȣ Ἀθηναίȣ τȣ̃ Φιλοσόφȣ, περιέχȣσα φαρμάκων ἐμπειρίας, κατ' ἀλφάβητον σοφῶς ἐκτεθεῖσα. Ἀρχὴ τȣ̃ ά. (1) Ἄβρωτα διατηρεῖ ἀπὸ μυῶν καὶ σκωλήκων τά τε βιβλία, ἱμάτια καὶ χάρτια ἀψίνθιον ξηρὸν ὑποστρωννύμενον ἐν τοῖς κιβωτίοις. Ἄδηλον διαφυλαχθῆναι εἰ θέλεις, &c. Certò autem conſtat, *Alphabetum* hoc *Empiricum*, nec ab ipſo (2) *Dioſcoride Anazarbenſi*, nec à *Stephano Athenienſi*, compoſitum, ſed tantùm ex utriuſque ſcriptis ab aliquo recentiori autore collectum eſſe, ideóque ubivis in margine nominatim annotatum eſt, quid ex alterutro deſumptum ſit. Aliud quoddam ejuſdem *Alphabeti Medici* exemplar manuſcriptum, quo *Conradus Geſnerus* olim uſus eſt,

(1) *Vide Dioſcorid. de Mater. Med. lib. 3 cap. 26.*

(2) *Vide Lib. II horum Commentar. pag. 565.*

exſtitit apud *Caſparum Wolphium* Tigurinum Medicum, ut teſtatur *Joannes Jacobus Friſius* in Bibliothecâ Vniverſali Geſnerianâ, à ſe auctâ, his verbis: *Stephani Athenienſis Philoſophi Explanationes in Galeni priorem Librum Therapeuticum ad Glauconem græcè editæ ſunt Venetijs, & eædem latinè quoque ibidem excuſæ ſunt A. 1554, Auguſtino Gadaldino Mutinenſi interprete, cum Scholijs, quibus Caſtigationes in his Explanationibus factæ explicantur; & Lutetiæ à Sylvio anno 1555. Ejuſdem & Dioſcoridis Alphabetum Medicum Empiricum manuſcriptum græcè exſtat apud Caſparum Wolphium, emendatum à Conrado Geſnero.* Hæc *Friſius.* Haud contemnendus ergo nec inutilis foret labor, ſi quis Vir doctus, & in re Medicâ benè verſatus, Opus illud hactenùs ineditum in latinam verteret linguam, & tàm græcè quàm latinè publicaret, ut olim *Conradus Geſnerus* facere conſtituerat. Vide etiam Librum *ſecundum* horum Commentariorum pag. 598 & 599.

XII.

Duodecimus (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus & bonæ notæ in *quarto*, conſtátque folijs *centum nonaginta quinque*, & ab *Augerio Busbeckio* olim fuit comparatus *Conſtantinopoli.* Continentur eo *Galeni* περὶ τῶν πεπονθότων τόπων, ſive, *de Locis affectis Libri ſex* integri, cum *anonymi cujuſdam antiqui Autoris Scholijs græcis marginalibus.* Primus eorum Librorum ſine ullâ Inſcriptione ſive Titulo, incipit, ut in impreſſis editionibus, his verbis: (2) Τόπους ὀνομάζουσι τὰ μόρια τοῦ σώματος οὐχ οἱ νεώτεροι μόνον, ἀλλὰ &c.

XIII.

Decimus tertius (3) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* mediocriter antiquus in *folio*, conſtátque folijs *ducentis quinquaginta ſex* in folio, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli.* Continentur eo *anonymi cujuſdam Autoris Ecloga ſive Excerpta ex varijs Hippocratis & Galeni Operibus*, ut & ex (4) *Ariſtotelis Problematibus Phyſicis.* Primum inter haſce Eclogas tenent locum *Eclogæ ex Galeni Libris de Locis affectis*, quorum in recenſione proximè præcedentis Codicis XIImi jam eſt facta mentio.

XIV.

Decimus quartus (5) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* mediocriter antiquus in *octavo*, conſtátque folijs *centum octoginta novem*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs

(1) *Fuit is etiam olim inter Codices MStos Medicos Græcos* duodecimus.

(2) *Vide ſuprà citatam Operum* Galeni *editionem græcam Baſileenſem Tom. III pag.* 248.

(3) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos* trigeſimus quintus.

(4) *Vide ibi fol.* 201 *pag.* 2.

(5) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos* vigeſimus tertius.

manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli.* Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 8 pag. 2 uſque ag fol. 11 pag. 1, *anonymi cujuſdam Autoris Opuſculum græco-barbarum de Structurâ hominis ex Galeno, Hippocrate, &* (1) *Meletio Philoſopho collectum*, cujus titulus & principium: Διαθήκη τῶν τριῶν Ἰατρῶν, Γαληνοῦ, Ἱπποκράτους, καὶ Μελετίου τοῦ σοφοῦ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς. Πᾶσι τοῖς θέλουσιν ἐνδιάγειν περὶ τῆς αὐτῶν ὑγείας &c.

Secundò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 8 pag. 1, & à fol. 11 pag. 1 uſque ad fol. 59 pag. 1, ejuſdem *anonymi Autoris Eclogæ græco-barbaræ ex Galeno, in Capita centum ſeptuaginta ſex diviſæ*, quarum titulus & principium: Ἀρχὴ τοῦ Γαληνοῦ. Κεφάλαιον α΄ περὶ πόνον κεφαλῆς. Ὅταν ποιέσει τ᾿ ἀνθρώπου ἡ κεφαλὴ, &c. In fine Capitis centeſimi ſeptuageſimi ſexti ſive ultimi legitur hæc ſubſcriptio: Τέλος τῶν ρος΄ κεφαλαίων τοῦ Γαληνοῦ, καὶ ἀρχὴ τοῦ Ἱπποκράτους.

Tertiò, & quidem à fol. 59 pag. 2 uſque ad fol. 128 pag. 2, ejuſdem *anonymi Autoris Eclogæ græco-barbaræ ex Hippocrate, in Capita ducenta viginti duo diviſæ*, quarum titulus & principium: Ἀρχὴ τοῦ Ἱπποκράτους. Κεφάλαιον α΄ περὶ ἀπηγάνου εἰς χοῖον. Ἀπήγανος ἔχει οὕτως &c. In fine Capitis ultimi legitur hæc ſubſcriptio: Τέλος τῶν σκβ΄ κεφαλαίων τοῦ Ἱπποκράτους περὶ ὕλης ἰατρικῆς, καὶ ἀρχὴ Μελετίου τοῦ σοφοῦ.

Quartò, & quidem à fol. 129 pag. 1 uſque ad fol. 189 pag. 1, ejuſdem *anonymi Autoris Eclogæ græco-barbaræ ex Meletij Philoſophi Jatroſophio, in Capita ducenta ſeptendecim diviſæ*, quarum titulus & principium: Ἀρχὴ τοῦ Μελετίου Ἰατροσοφίου. Κεφάλαιον α΄ περὶ ἐντέρων. Ὅταν ἐξέβουν τὰ ἔντερα τοῦ ἀνθρώπου &c.

XV.

Decimus quintus (2) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus & bonæ notæ in *folio*, conſtátque folijs *ſedecim*, & ad *Joannem Sambucum*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim pertinuit. Continetur eo *Alexandri Aphrodiſienſis Medici Liber de Febribus ad Apollonium*, qui inſcribitur atque incipit his verbis: Ἀλεξάνδρου Ἀφροδισιέως ἰατροῦ περὶ πυρετῶν πρὸς Ἀπολλώνιον. Ἤτησας ἡμᾶς, Ἀσκληπιαδῶν ἄριστε Ἀπολλώνιε, περὶ πυρετῶν σοι τοσαῦτα διὰ γραφῆς παραδοῦναι, ὅσα σχεδὸν παρ᾿ ἡμῖν φοιτῶντι διὰ γλώττης παρεδηλώσαμεν, ἵν᾿ ὥσπερ &c. Exſtat is, ſed *latinè* tantùm, *Georgio*

(1) *Hujus* Meletij Philoſophi *Opus de Naturâ ſtructuráque hominis, à Nicolao Petrejo Corcyræo è græcâ linguâ in latinam tranſlatum, prodijt in lucem Venetijs ex Officinâ Gryphij A. 1552 in 4to.*

(2) *Fuit is olim extra numerum.*

Georgio Vallâ Placentino interprete, in Volumine variorum Opuſculorum *Symphoriani Champerij*, Phyſici Lugdunenſis, Lugduni A. 1506 edito in octavo. Idem autem omninò deeſt in Syntagmate veterum Autorum Græcorum, Arabum & Latinorum de Febribus, Venetijs à Gaſpare Bindono apud Gratioſum Perchacinum A. 1576 edito in folio.

XVI.

Decimus ſextus (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* mediocriter antiquus in *quarto*, conſtátque folijs *trecentis triginta quatuor*. Continentur eo *Oribaſij Pergamenſis Synopſeos Medicæ ad filium Euſtathium Libri novem*, quorum *primus* inſcribitur atque incipit his verbis: Ὀρειβασίου πρὸς Εὐστάθιον τὸν υἱὸν αὐτοῦ Σύνοψις καὶ ἐκλογαὶ ὑγιειναί, προφυλακτικαί τε καὶ σύνθετοι, ἔτι δὲ σημειωτικαὶ καὶ θεραπευτικαί, καὶ ἀνατομικαί, ἀπὸ διαφόρων ἀρχαίων. Κελεύσαντος τοῦ Ἰουλιανοῦ ποτὲ τοῦ θειοτάτου Αὐτοκράτορος συναγαγεῖν με τῶν ἀρίστων ἰατρῶν τά, ὅσα χρήσιμα καὶ ἀναγκαῖα πρὸς τὴν κτῆσιν τῆς ὑγείας, προθύμως συνήγαγον ἐν (2) ἑβδομήκοντα βίβλοις, &c. Eidem Libro *primo* præfixum etiam eſt *Argumentum totius Operis* hoc modo: Σύνοψις τῶν Ὀρειβασίου ἐννέα λόγων πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Εὐστάθιον. Ἐν τῷ πρώτῳ διδάσκει, ὅσα προφυλακτικὰ ἐν γυμνασίοις, κενώσεσι καθολικαῖς καὶ μερικαῖς ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, &c. Exſtat hæc *Synopſis* in *Joannis Baptiſtæ Raſarij* Baſileenſi Operum *Oribaſij* editione A. 1557 in octavo, & quidem Tomo primo, ſed, ut reliqua ejuſdem Opera, tantùm *latinè*.

XVII.

Decimus ſeptimus (3) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* pervetuſtus & bonæ notæ in *folio*, conſtátque folijs *ducentis ſeptuaginta duobus*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continetur eo *Aetij* (4) *Amideni, Medici celeberrrimi & Comitis* (5) *Opſicij*, Τετράβιβλος, ſive, *Syntagma Medicinæ ex veteribus contracta*, diviſum *in quatuor primarias Partes* ſeu *Sectiones*, quarum quælibet *quatuor Libros* complectitur, ita ut totum Syntagma in univerſum conſtet

(1) *Fuit is olim inter Codices MStos Theologicos Græcos* ducentesimus trigesimus primus.

(2) *Ita quoque ſcriptum fuit in antiquis illis Codicibus MStis, quibus* Raſarius *uſus eſt; nempe* ο' *ſive* ſeptuaginta, *non autem* οβ' *ſive* ſeptuaginta duobus, *ut perperàm legitur apud* Suidam.

(3) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos* decimus quartus.

(4) *Ab* Amidâ, *Vrbe Meſopotamiæ ad Tigrim fluvium, de quâ vide* Procopium *Lib. 3 de Ædificijs cap. 2.*

(5) Κόμης Ὀψικίου *ſive* Comes Obſequij *in Aulâ Imperatoriâ Conſtantinopolitanâ appellabatur is, qui* Obſequio, *hoc eſt, Anteambulonibus, qui Imperatorem ordinis tuendi & honoris causâ antecedebant, præerat, habebátque idem ſub ſe in Aſiâ integrum aliquod* Thema, *ſive peculiarem quandam* Provinciam, *dictam* τὸ Ὀψίκιον *ſive* Obſequium, *ut prolixè & accuratè docet* Imp. Conſtantinus Porphyrogenitus *Libro primo de Thematibus ſive Provincijs Imperij Orientalis. Corrigendus igitur eſt* Petri Caſtellani *Liber de Vitis Illuſtrium Medicorum pag. 130, ubi pro* Coes Opſicij *perperàm legitur* Comes Opificij.

conſtet *Libris* (1) *ſedecim*. *Argumentum totius Operis* inſcribitur atq; incipit his verbis: Δήλωσις τῶν ἐμπεριεχομένων ἐν τοῖς ιϛ΄ βιβλίοις τοῦ Ἀετίου. Ἐν μὲν τῷ πρώτῳ καὶ δευτέρῳ λόγῳ σύνοψίς ἐστι τοῦ περὶ τῶν ἁπλῶν Φαρμάκων Γαληνοῦ, καὶ τοῦ περὶ τροφῶν δυνάμεων, &c. Quo finito, ſequitur *Liber primus* hoc modo: Ἀετίου Ἀμιδηνοῦ βιβλίον πρῶτον. σύνοψις τῶν τριῶν βιβλίων (2) Ὀριβασίου· λέγω δὴ τῶν πρὸς Ἰουλιανὸν, καὶ τῶν πρὸς Εὐστάθιον, καὶ τῶν πρὸς Εὐνάπιον· καὶ τῶν θεραπευτικῶν βιβλίων Γαληνοῦ, καὶ Ἀρχιγένους, καὶ Ῥούφου, καὶ ἑτέρων τινῶν ἀρχαίων ἐπισήμων. Σύνοψις τῶν ἁπλῶν Γαληνοῦ πρῶτον. Αἱ διαφοραὶ τῶν κατὰ μέρος ἐνεργειῶν ἑκάστῳ τῶν φαρμάκων γίνονται, &c. Exſtant hi *ſedecim Libri latinè* interprete *Jano Cornario*; *græcè* autem prodierunt hactenùs in lucem *priores* tantùm *octo* Venetijs apud Aldum Manutium A. 1534 in folio. Poteſt igitur *Aldina* illa editio græca beneficio hujus Codicis MSti *Cæſarei* non ſolùm plurimis locis emendari & illuſtrari, verùm etiam integris *octo poſterioribus Libris* ſuppleri.

XVIII.

Decimus octavus (3) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *folio*, principio & fine mutilus, conſtátque nunc folijs *ducentis ſexaginta novem*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo ſuprà memorati *Aetij Amideni Medicinæ contractæ Liber nonus, decimus, undecimus, duodecimus, decimus tertius, decimus quartus*, & *decimus quintus*, ita tamen, ut Liber *nonus* principio, *decimus quintus* autem fine careat. Poteſt ergò etiam hic Codex ad ſupplendam ſuprà memoratam *Aldinam editionem græcam* utiliter adhiberi.

XIX.

Decimus nonus (4) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *folio*, conſtátque folijs *trecentis ſeptuaginta ſex*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 53 pag. 1, *Meletij Monachi Liber de Naturâ ſtructurâq; hominis*, cujus titulus & principium: Μελετίου μοναχοῦ περὶ φύσεως ἀνθρώπου. Τὰ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς καὶ ἐξ ὅσων ἐστὶ φύσεων, καὶ τίς ἡ τῆς ψυχῆς οὐσία, &c. Exſtat quidem hoc Opuſculum impreſſum Venetijs A. 1552 in quarto, ſed

(1) *Apud Caſtellanum jam citato loco perperàm legitur Libris ſeptendecim.*

(2) *Ex hoc atque alijs nonnullis* Aetij *locis manifeſtè apparet*, Aetium Oribaſio *aliquanto Juniorem eſſe, ideóq;* Wolfgangum Juſtum *in Chronologiâ Medicorum Illuſtrium &* Joannem Antonidem Lindanum *Libro primo de Scriptis Medicis errare, qui* Aetium *ad tempora* Imp. Conſtantini Magni *referunt, & perperàm confundunt cum* Aetio Antiocheno, *Hæreſiarchâ*, Eunomij *Hæreſiarchæ Magiſtro, de quo conſulendus eſt* Suidas.

(3) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos* ſecundus.

(4) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos* undecimus.

ſed *latinè* tantùm *Nicolao Petrejo Corcyræo* interprete, potéſtque beneficio hujus Codicis manuſcripti *Cæſarei* non mediocriter augeri, quia ibi *Caput trigeſimum quintum de Animâ* quintuplo majus eſt, quàm in jam memoratâ editione impreſsâ.

Secundò, & quidem à fol. 53 pag. 1 uſque ad fol. 57 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris (1) Παρεκβολαὶ παλαιῶν ἰατρῶν περὶ διαχωρημάτων, hoc eſt, *Excerpta* ſeu *Selecta veterum Medicorum de excrementis*. Incipiunt ea his verbis: Οἱ παλαιοὶ τῶν ἰατρῶν ὁ ἐξαίρετοι παρέδωκαν ἡμῖν κανόνας διαγνωστικοὺς, δι' ὧν &c.

(1) *Sic etiam* Georgius Codinus *Excerpta ſive Selecta ſua de Originibus Conſtantinopolitanis inſcripſit* Παρεκβολάς.

Tertiò, & quidem à fol. 57 pag. 2 uſque ad fol. 63 pag. 2, *Theophili Liber de excrementis*, cujus titulus & principium: Θεοφίλου περὶ διαχωρημάτων. Ἐπεὶ τὰς θέσεις τῶν ἐν τῷ βάθει τοῦ σώματος κειμένων μορίων, τάς τε κατὰ φύσιν καὶ τὰς παρὰ φύσιν, ἐκ τῶν ἐκκρινομένων περιττωμάτων διαγινώσκομεν, &c.

Quartò, & quidem à fol. 64 pag. 1 uſque ad fol. 278 pag. 2, *Pauli Æginetæ Rei Medicæ Libri ſex priores*, quorum *Proemium* incipit his verbis: Οὐχ ὡς τῶν παλαιοτέρων ἐν τοῖς κατὰ τὴν τέχνην τι παραλελοιπότων τὴν δὲ τὴν πραγματείαν ἐποιησάμην, ἀλλὰ &c. *Libri* autem *ſexti Caput centeſimum vigeſimum ſecundum* ſive *ultimum* inſcribitur: (2) Περὶ τῆς σὺν κατάγματι γινομένης ἐξαρθρήσεως, hoc eſt, *De luxatione cùm fracturâ factâ.*

(2) *Vide ſuprà citatam editionem græcam Baſileenſem pag.* 227.

Quintò, & quidem à fol. 278 pag. 2 uſque ad fol. 280 pag. 1, *Antylli fragmentum Medicum*, cujus titulus & principium: Ἐκ τῶν Ἀντύλλου περὶ ἑψήσεως τῶν ἐμβαλλομένων εἰς τὰ ἔμπλαστρα φαρμάκων. Λιθάργυρος ἐν ταῖς ἑψήσεσι τῶν φαρμάκων &c. Vide *Aetium Amidenum*, apud quem varia hujus *Antylli* exſtant fragmenta.

Sextò, & quidem à fol. 280 pag. 1 uſque ad fol. 281 pag. 2, *Excerpta ex Galeno de Medicinis ſuccedaneis*, quorum titulus: Περὶ ἀντεμβαλλομένων ἐκ τῶν Γαληνοῦ. Vide etiam infrà Cod. XXI, num. 6.

Septimò, & quidem fol. 281 pag. 2 & fol. 282 pag. 1, *Excerpta ex Paulo Ægineta de Ponderibus & Menſuris Medicis* generatim, *de Characteribus* ſive *Notis Ponderum & Menſurarum* conjunctim; *de Ponderibus* ſeparatim, *de Menſuris liquidorum* ſeparatim, *de Menſuris aridorum* ſeparatim. Principium horum Excerptorum eſt tale: Περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων. Ὁ σταθμὸς βάρει μετρούμενος &c. Vide ſuprà Codicem VIIIvum, num. 2.

Octavò,

Octavò, & quidem à fol. 282 pag. 1 uſque ad fol. 283 pag. 1, *Hippocratis Liber Myſteriorum de præſignificatione vitæ & mortis humanæ*, in ſepulchro ipſius, juſſu *Imp. C. Julij Cæſaris* aperto in pulpito ſub capite inventus, & ab ipſius Medico *Modonoſio* publicatus. *Præfatio anonymi autoris* inſcribitur atque incipit his verbis: Ἱπποκράτους νοήματά τε καὶ σημείωσις περὶ ζωῆς καὶ θανάτου. Ὁ ἐμπειρικώτατος ἁπάντων καὶ ὀξεία σοφία τῶν ἀνθρωπίνων σωμάτων θεραπευτὴς ἐκέλευει Ἱπποκράτης, ἵνα ἐν τῷ ταφιασμῷ αὐτοῦ τεθῇ ἐν τῷ ἑαυτοῦ τάφῳ ὑπὸ τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν (1) ἀναλογεῖον μετά τινος βιβλίου, οὗ τὴν διεξοδικὴν ἔκδοσιν οὐ πεποίηται. εἶχε γὰρ ἐν ἑαυτῷ ἐγκεκρυμμένα θεῖα μυστήρια. ποτὲ οὖν &c. Ipſe autem Libellus, in *novendecim Aphoriſmos* diviſus, incipit hoc modo: Εἰ κεφαλαλγίαν ἕξει ἢ οἴδημα εἰς τὸ πρόσωπον &c. Eſt autem revera figmentum ſuppoſititium recentioris cujuſdam *græco-barbari* tenebrionis, qui illud ſatis ineptè conflavit ex *Hippocratis* genuino *Prognoſtico* ſive *Libro Prænotionum*.

(1) Ἀναλογεῖον, pulpitum. *Vide Gloſſarium græco-barbarum Joannis Meurſij.*

Nonò, & quidem à fol. 283 pag. 1 uſque ad fol. 287 pag. 2, (2) *Rufi Epheſij Erotemata Medica undecim græco-barbara*, quorum titulus & principium: Ῥούφου ἰατροῦ ἐρωτηματικὰ ιά. Ἐρωτήματα χρὴ τὸν νοσοῦντα ἐρωτᾶν &c.

(2) *Vide de eo Lib. II horum Commentar. pag.* 566.

Decimò, & quidem à fol. 287 pag. 2 uſque ad fol. 291 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Lexicon Botanicum græco-barbarum ordine alphabetico*, cujus titulus & principium: Λέξικον βοτάνων κατὰ στοιχεῖον. Ἅλας ἀμμωνιακὸν, τὸ (3) τζαπαρικόν &c.

(3) *Vide* Joan. Meurſij *Glaſſarium græco-barbarum, ubi agitur de vocibus* τζάπον τζάππα, *&* τζαπαρικός.

Vndecimò, & quidem fol. 292 pag. 1 & 2, anonymi cujuſdam Autoris *Obſervationes quædam Medico-Aſtrologicæ*, quarum principium: Ἰστέον, ὅτι ὁ ἐνιαυτὸς διαιρεῖται εἰς κράσεις τέσσαρας, &c.

Duodecimò, & quidem à fol. 294 pag. 1 uſque ad fol. 296 pag. 2, *Petoſiris Philoſophi Ægyptij Epiſtola Aſtrologica ad Nechepſum Regem de vitâ & morte humanâ, varijsque vitæ humanæ accidentijs, cum ſubjunctis ſeptem Diagrammatibus, ad eandem pertinentibus.* Inſcribitur ea atque incipit his verbis: Προγνωστικὸν ἠκριβωμένον βιωφελὲς καὶ χρήσιμον, ἀντιγραφὲν ἐξ Αἰγυπτιακῆς παλαιᾶς βίβλου. Πετώσιρις Νεχεψῷ τῷ τιμιωτάτῳ Βασιλεῖ χαίρειν. Ἐπειδὴ βεβάρηταί σου θεία ψυχὴ, σοφώτατε Βασιλεῦ, πολυπραγμονεῖν ἐν ταῖς τῶν ἄστρων κινήσεσιν, ζητοῦσα τῶν ἐσομένων τὴν ἔκβασιν· πολυσχεδὴς γὰρ καὶ δυσκατάληπτος· ἠξίωσας ἡμᾶς σύντομον κανόνιον ἐκθέσθαι περὶ ἑνὸς ἑκάστου

τῶν ὑπ' ἐμοῦ ἐγχειρισκομένων πρὸς τὸν ἀνθρώπινον βίον. ἐξακριβωσάμενος δὲ &c. Plura hâc de re vide (1) ſuprà in recenſione Codicis Xmi, num. 5.

(1) Vide ſuprà pag. 94 & 95.

Decimo tertiò, & quidem à fol. 297 pag. 1 uſque ad fol. 305 pag. 2, *Ariſtotelis Liber de Mundo ad Alexandrum Magnum*, cujus titulus & principium: Ἀριστοτέλους περὶ κόσμου πρὸς Ἀλέξανδρον. Πολλάκις ἔμοιγε θεῖόν τι καὶ δαιμόνιον χρῆμα, ὦ Ἀλέξανδρε, ἡ φιλοσοφία ἔδοξεν εἶναι, &c. Optima & præſtantiſſima Opuſculi hujus doctiſſimi & verè genuini editio eſt illa *Bonaventuræ Vulcanij*, quæ cum ipſius eruditiſſimis Scholijs & *duplici Interpretatione Latinâ*; priore quidem *L. Apuleij*, alterâ verò *Guilielmi Budæi*, Lugduni Batavorum typis Plantinianis apud Franciſcum Raphelengium A. 1591 in octavo in lucem prodijt. Adjunctum etiam iſti editioni eſt *Gregorij Cyprij Patriarchæ Conſtantinopolitani Encomium Maris*; ut & *Pauli Silentiarij Semi-Jambi in Thermas Pythias*, quorum principium: Βούλει μαθεῖν ἄνθρωπε Θερμῶν ἄτεχνον ῥεῦμα, &c. Quod propterea obiter moneo, quia Libri *quinti* horum Commentariorum pag. 251, ubi eorundem *Semi-Jamborum* fit mentio, pro Θερμῶν legitur Θερμόν.

Decimo quartò, & quidem à fol. 305 pag. 2 uſque ad fol. 308 pag. 1, *ex S. Cyrilli Archiepiſcopi Alexandrini Opere contra Imp. Julianum Apoſtatam fragmentum*, cujus titulus & principium: Τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας ἐκ τῶν κατὰ Ἰουλιανὸν βίβλου &c; Τοιγαροῦν Νῶε μὲν, γεγονὼς ἀνὴρ τῶν ὄντι μάλιστα θεοφιλεστάτων, &c.

Decimo quintò, & quidem fol. 308 pag. 1 & 2, anonymi cujuſdam Autoris *Annotamentum Chronologicum de Origine ſupputationis temporum ſecundùm Olympiades à Manaſſe Rege Juda uſque ad principium Imperij Theodoſij Magni.* Ipſa iſtius Annotamenti Inſcriptio cum principio ſuo eſt hæc: Ἱστορία περὶ τοῦ μέτρου τῆς Ὀλυμπιάδος. Κατὰ τὸν χρόνον, ὅτε Θεοδόσιος ὁ Βασιλεὺς ἐκέλευσε μὴ ἔχειν συναγωγὴν Ἰουδαίους ἐν Κωνσταντινουπόλει, &c.

Decimo ſextò, & quidem à fol. 308 pag. 2 uſq; ad fol. 315 pag. 1, *S. Anaſtaſij Sinaitæ, Patriarchæ Antiocheni, Quæſtiones & Reſponſiones quædam ſacræ*, quarum Libro *tertio*, *quarto* & *quinto* horum Commentariorum jam aliquoties mentio facta eſt.

Decimo ſeptimò, & quidem à fol. 316 pag. 1 uſque ad fol. 318 pag. 2, *anonymi cujuſdam Autoris Introductio in Artem Medicam*, cujus principium: Μέλλοντας ὑμᾶς ἰατρικῶν λόγων ἄρχεσθαι, ἀναγκαῖον ἐστὶ &c.

Decimò

Decimo octavò, & quidem à fol. 318 pag. 2 uſque ad fol. 320 pag. 1, *Excerpta quædam ex Galeno*, quorum principium: Γαληνοῦ περὶ τέχνης ἰατρικῆς. Τρεῖς εἰσὶν αἱ πᾶσαι διδασκαλίαι &c.

Decimo nonò, & quidem à fol. 320 pag. 2 uſque ad fol. 329 pag. 2, *Theophili Monachi Liber de Vrinis*, cujus titulus & principium: Θεοφίλου μοναχοῦ περὶ οὔρων. Τὴν περὶ τῆς τῶν οὔρων διαφορᾶς πραγματείαν &c. Edidit hunc Libellum *græcè* & *latinè*, ſed ſub generali *Jatroſophiſtæ* nomine, *Federicus Morellus* Pariſijs A. 1608 in 12mo. Vide etiam ibidem ejuſdem *Morelli Notas* pag. 63, 65, 66, ubi ipſe agnoſcit & ingenuè fatetur, autorem hujus Libelli eſſe *Theophilum*.

Vigeſimò, & quidem à fol. 330 pag. 1 uſque ad fol. 334 pag. 1, *Joannis Epiſcopi* (1) *Presdrianorum Liber de Vrinis*, cujus titulus & principium: Τοῦ ταπεινοῦ Ἰωάννου Ἐπισκόπου Πρεσδριάνων συγγραφὴ περὶ οὔρων, συλλεγεῖσα ἀπὸ πολλῶν καὶ διαφόρων παλαιῶν καὶ νέων ἰατρῶν περὶ οὔρων εἰπόντων, οἷον Ἱπποκράτους τοῦ Κώου, Πολύβου τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ, Γαληνοῦ τοῦ Περγαμηνοῦ, Μάγνου, Ὀριβασίου, Ἀετίου, Παύλου τοῦ Αἰγινήτου, Ἀλεξάνδρου Τραλλιανοῦ, Θεοφίλου, (2) Στεφάνου, καὶ τῶν λοιπῶν. Ἐπειδὴ προεθέμεθα εἰπεῖν περὶ οὔρων &c.

Vigeſimo primò, & quidem à fol. 334 pag. 2 uſque ad fol. 355 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Miſcellanea Medica*, inter quæ ſunt *fragmenta quædam ex Paulo Æginetâ* & *Alexandro Tralliano*.

Vigeſimo ſecundò, & quidem à fol. 355 pag. 1 uſque ad fol. 373 pag. 1, *anonymi cujuſdam Autoris Opus tripertitum græco-barbarum de Compoſitione variorum Medicamentorum Capitibus centum & tribus; de Compoſitione Emplaſtrorum Capitibus ſeptuaginta quatuor;* & *de Compoſitione Oleorum Capitibus novem*. Titulus primus ac generalis totius Operis cum principio *Indicis* ejuſdem eſt talis: Τῶν σκευασιῶν ἡ βίβλος αὕτη πέλει. Α', Σκευασία τοῦ νάρδου· Β', Σκευασία ἡ θηριακή· Γ' Σκευασία ἡ Μιθριδάτιος· &c. Notabile autem ibi inprimis eſt *Caput nonageſimum ſextum de compoſitione* τοῦ ἁλατίου Λουκᾶ τοῦ ἁγίου Εὐαγγελιστοῦ, hoc eſt, *Embammatis ſalſi* ſive (3) *ſalſi Intinctûs S. Lucæ Evangeliſtæ*; qui fuit profeſſione *Medicus*, ut Epiſtolæ *S. Pauli* ad Coloſſenſes cap. 4 verſ. 14 videre eſt. Quòd porrò ad utilitatem & efficaciam iſtius *Embammatis* attinet, magna profectò & multiplex ea (4) ibi prædicatur ad conſervandam ſanitatem & prolongandam vitam, ſi quis piè vivat, & cibos in illud quotidiè intingat.

Vigeſimo tertiò, & quidem à fol. 374 pag. 1 uſque ad fol. 376

(1) *Ortelius in Theſauro Geographico:* Priſdriana, circa Bulgariam Oppidum Curopalati.

(2) *Vide ſuprà Cod. III, num. 2 & Cod. X, num. 13.*

(3) *Ab Italis ſimpliciter vocatur* Salſa, *& à Gallis* Sauſſe.

(4) *Vide etiam* Nicolai Myrepſi Alexandrini *Opus de compoſitione Medicamentorum Sect. 2 de Salibus cap. 16, ubi de eodem* Sale S. Lucæ *iiſdem ferè verbis agitur.*

pag. 2, *Miſcellanea quædam Medico-Aſtrologica*, quorum principium: Γνωστέον ὅτι τοῦτο, ὅτι ιβ' εἰσὶ ζώδια, καὶ τὰ μὲν ἕξ &c. Exſtant etiam ibi eadem *Diagrammata*, quæ ſuprà in eodem Codice, num. 12, *Petoſiris Epiſtolæ* ſubjuncta ſunt.

XX.

Vigeſimus (1) *Codex* manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *quarto*, conſtátque folijs *centum ſeptuaginta ſeptem*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 27 pag. 1, *Meletij, Monachi Monaſterij Sanctæ Trinitatis apud Tiberiopolim in Phrygiâ Majore, Liber de Naturâ ſtructuráq; hominis*, cujus Inſcriptio rubricata eſt talis: Πόνημα εἰς σύνοψιν περὶ φύσεως ἀνθρώπου, ἐξεργασθὲν καὶ συντεθὲν παρὰ Μελετίου μοναχοῦ ἐκ τῶν τῆς Ἐκκλησίας ἐνδόξων καὶ τῶν ἔξω λογάδων φιλοσόφων. In margine autem ibidem adſcripta ſunt hæc: Μελέτιος πόνημα τοῦτο συμπλέκει εἰς γνῶσιν εὐσύνοπτον εὐμαθεστάτων, τὸ γνῶθι σαυτὸν εὐσκοπὸν τεθειμένος. Sequitur deinde *anonymi cujuſdam Autoris Præfatio*, quæ in (2) ſuprà citatâ *Nicolai Petreij Corcyræi editione Venetâ latinâ* perperàm attribuitur ipſi *Meletio*, & principio ſuo ibi caret, ut manifeſtè conſtat ex ſequenti Codicis hujus manuſcripti *Cæſarei* principio: Ἡ παροῦσα σύνοψις περὶ φύσεως ἀνθρώπου διενοήθη καὶ συνελέγη καὶ συνετέθη παρὰ Μελετίου μοναχοῦ Θέματος τοῦ (3) Ὀψικίου βάνδου (4) ἀκρηκοῦ χωρίου (5) Τιβεριουπόλεως; μονῆς λεγομένης Τρεῖς ἤτοι τῆς ἁγίας Τριάδος, οὐχ ὡς καινόν τι ἐπινοήσαντος περὶ ἀνθρώπου φυσιολογῆσαι, ἀλλὰ (6) σύντομον καὶ ἀνελλιπῆ πραγματείαν ἐκθέσθαι τοῖς φιλομαθέσι καὶ φιλοπόνοις βουλόμενος. Εἰ γὰρ καὶ πολλοὶ τῶν ἀρχαίων σοφῶν πολλοὺς κατ' ἀποτάδην ἢ ἐν συντόμῳ περὶ τῆς φύσεως ἡμῶν λόγους ἐξέθεντο, ἀλλ' οὐδεὶς ἀνελλιπῆ καὶ ἀνυστέρητον ταύτην ἀπήρτισεν. Ὁ μὲν γὰρ Ἱπποκράτης περὶ φύσεως παιδίου &c. Ipſa porrò genuina *Meletij Præfatio*, incipit, ut in (7) proximè præcedenti Codice, his verbis: Τὰ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς &c. Quod porrò ad finem hujus Opuſculi attinet, pertingit illud in hoc Codice *Cæſareo* tantùm uſque ad illum locum, ubi poſt generalem de Homine & toto Corpore humano tractationem

(1) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos decimus octavus.* (2) *Vide ſuprà pag. 103 & 104.* (3) *De hoc Themate, ſive Provincia Imperij Romani Orientalis, dictâ* Opſicio *ſive* Obſequio, *ad quam etiam utraque Phrygia pertinuit, vide ſuprà pag. 102.* (4) *Locus obſcurus, de quo nondum mihi ſatis liquet; præterquam quod* Βάνδον *græco barbarè uſurpatur pro* Vexillo *ſive* Signo militari; *cujus rei exempla vide apud Joannem Meurſium in Gloſſario græco-barbaro. Vide etiam Joan. Gerard. Voſſium de Gloſſematis Latino-barbaris Lib. 2 cap. 3.* (5) *Vide Ortelij Theſaurum Geographicum lit. T, ubi agitur de* Tiberiopoli. (6) *Hinc incipit ſuprà memoratæ editionis Venetæ latinæ mutila & interpolata Præfatio.* (7) *Vide ſuprà pag. 103.*

tionem incipit Diſſertatio ſpecialis de *Capite* his verbis: Τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν ὑψηλοτάτων κειμένην τοῦ σώματος τόπων &c. Quibus verbis in proximè præcedenti (1) Codice præfixus eſt hic titulus: Κεφάλαιον πρῶτον, ſive, *Caput primum*.

(1) *Vide ibi fol.* 19 *pag.* 1.

Secundò, & quidem à fol. 28 pag. 1 uſque ad fol. 82 pag. 2, *Nicephori Blemmidæ Opuſcula quatuor Medica*: quorum *primum*, Εἴδησις τῶν ἰατρικῶν μέτρων, ſive, *Notitia Menſurarum Medicarum*, cujus principium: Τῶν ἰατρικῶν μέτρων εἰσὶ ταῦτα. Τὸ Ἰταλικὸν κεράμιον &c; *ſecundum*, Κανὼν εἰς τὰς κρίσεις τῶν αἱμάτων τῆς φλεβοτομίας τῶν ἀσθενῶν, hoc eſt, *Canticum* ſeu *Carmen de judicando de ſanguine phlebotomiæ ægrotorum*, cujus principium: Μάθε καὶ τὰ αἵματα λοιπὸν τῆς φλεβοτομίας ὁπόσα, &c; *tertium*, Κανὼν εἰς τὰς κρίσεις τῶν οὐρίων τῶν δεκατριῶν, τῶν θεωρουμένων ἐπὶ ταῖς τῶν ἀνθρώπων ἀσθενείαις, hoc eſt, *Canticum* ſeu *Carmen de Vrinis ægrotorum*, cujus principium: Τῶν ἀσθενῶν οὐρία μάθε τρεισκαίδεκα. τὸ μὲν λευκὸν τὸ πρῶτον &c; *quartum*, Διαγνώσεις καὶ θεραπεῖαι τῶν ἀσθενειῶν τῶν ἀνθρώπων, hoc eſt, *Cognitiones* & *Curationes morborum humanorum, in centum triginta Capita* diviſæ, quarum titulus & principium: Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ Βλεμμίδου περὶ ἰατρικῆς διδασκαλίας. Κεφάλαιον α΄ περὶ πόνον ἡμικρανίου. Κοπάνισον ψίχας ἄρτου &c. Titulus horũ *quatuor Opuſculorum* conjunctim eſt talis: Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυροῦ Νικηφόρου τοῦ Βλεμμίδου εἴδησις τῶν ἰατρικῶν μέτρων, καὶ Κανὼν εἰς τὰς κρίσεις τῶν αἱμάτων τῆς φλεβοτομίας τῶν ἀσθενῶν, καὶ Κανὼν εἰς τὰς κρίσεις τῶν οὐρίων τῶν δεκατριῶν, τῶν θεωρουμένων ἐπὶ ταῖς τῶν ἀνθρώπων ἀσθενείαις, ἀλλὰ δὴ καὶ εἰς τὰς διαγνώσεις καὶ θεραπείας αὐτῶν, πάνυ ἀναγκαιότατα. Notandum autem eſt, *ſecundum* & *tertium* horum Opuſculorũ, nempe de *Sanguine phlebotomiæ*, & *de Vrinis*, in Auguſtiſſimæ Bibliothecæ *Cæſareæ* Codice manuſcripto Theologico Græco *ducenteſimo ſexageſimo nono*, non *Nicephoro Blemmidæ*, ſed *Maximo Planudi* attribui, ut Libro *quinto* horum Commentariorum pag. 218 videre eſt. Pro *Nicephoro* tamen *Blemmidâ* ſtant etiam alij nonnulli aliarum Bibliothecarum antiqui Codices manuſcripti, quorum mentionem faciunt *Joannes Jacobus Friſius* in Bibliothecâ Geſnerianâ à ſe auctâ & *Joannes Georgius Schenckius* in Bibliothecâ Medicâ, & quidem uterque literâ N, ubi agitur de *Nicephoro Blemmidâ*. Notandum prætereà & hoc eſt, quod in *quarto* ſuprà memoratorum

 Opuſcu-

Opuſculorum, nempe *de Curationibus morborũ*, fol. 73 pag. 2 & fol. 74 pag. 2, *Magiſtriani* cujuſdã *duplex curatio Leproſorũ* exſtat hoc modo: Περὶ θεραπείας λεπρῶν τοῦ Μαγιστριανοῦ δόκιμον. Πρῶτον δεῖ ποτίζειν &c; item: Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ Μαγιστριανοῦ δόκιμον. Σχλῶς ἄνθη ἐγγείας γʹ, &c.

Tertiò, & quidem à fol. 82 pag. 2 uſque ad fol. 102 pag. 1, *anonymi cujuſdam autoris* Ἰατρικὸν ſive *Opus medicinale*, quo præter *Dioclis Cariſtij Epiſtolam ad Antigonum Regem de tuendâ ſanitate* continentur *Curationes variorum morborum*, quibus etiam *ſuperſtitioſa nonnulla & magica remedia* permixta ſunt. Inſcribitur illud atque incipit hoc modo: Ἰατρικόν. Δεῖ εἰδέναι, ὅτι (1) ἀπὸ πλειάδος δύσεως μέχρι τροπῆς χειμερινῆς &c.

(1) *Hoc eſt principium ſuprà memorata* Epiſtolæ Dioclis, *ſed Præ*fatione mutilæ. *Integram autem eam edidit latinè* Nicolaus Petrejus Corcyræus *cum ſuprà memorato* Meletij *Libro de Naturâ ſtructuráq; hominis.*

Quartò, & quidem à fol. 102 pag. 2 uſque ad fol. 130 pag. 1, *Symeonis Sethi Antiocheni*, *Magiſtri & Philoſophi*, *Liber de Alimentorum facultatibus ordine alphabetico*, cujus titulus & principium: Συμεὼν, Μαγίστρου καὶ Φιλοσόφου, τοῦ Σὴθ, τοῦ Ἀντιοχίτου, περὶ ὑγιεινῆς πραγματείας διὰ τῆς τῶν ἐξαιτίων συμμετρίας. Στοιχεῖον αʹ. Ἡ ἐκ τῶν ἄρτων τροφὴ διαφέρει τετραχῶς, παρά τε τὴν τούτων ὕλην ἤτοι τὸν σῖτον, καὶ τὴν τούτων ἐργασίαν, καὶ τὸ πῦρ, ἐν ᾧ &c. Edidit quidem hunc Librum *græcè* & *latinè* in lucem *Lilius Gregorius Gyraldus* Baſileæ A. 1538 in octavo, eundémque emendatum, auctum & novâ verſione latinâ, atq; difficilium Locorum explicatione illuſtratum denuò publicavit *Martinus Bogdanus Driſna-Marchicus* Pariſiis A. 1658 in octavo; ſed operæ pretium fuerit, utramque illam editionem impreſſam cum Codice hoc manuſcripto *Cæſareo* diligenter & accuratè conferri.

Quintò, & quidem à fol. 130 pag. 2 uſque ad fol. 132 pag. 1, *Nicephori Patriarchæ Conſtantinopolitani Oneirocriticon*, ſive, *Interpretatio Somniorum, verſibus Jambicis ſecundum ordinem alphabeti*; cujus titulus & principium: Ὀνειροκρίτης διὰ στίχων Ἰαμβικῶν κατὰ ἀλφάβητον. Ἀετὸν ἰδὼν, ἄγγελον Θεοῦ νόει. Ἄνακτι προσλαλῶν τις ἄπρακτος μένει. (2) Ἄνθραξι βαίνειν ἐχθρικὴν δηλοῖ βλάβην. Ἀνδρὶ πλακεὶς φιλοῦντι &c. Vide Librum *quintum* horum Commentariorum pag. 237 & 238.

(2) *In Rigaltianâ Oneirocritici* Nicephori *editione pro* Ἄνθραξι βαίνειν *legitur* Ἄνθρακας βλέπειν.

Sextò, & quidem à fol. 132 pag. 2 uſque ad fol. 177 pag. 2, *Miſcellanea quædam Medica*, inter quæ eſt *anonymi cujuſdam Autoris Liber Therapeuticus* ſive *de Curationibus morborum ordine alphabetico*, cujus principium ſine ullâ inſcriptione eſt hoc: Ἀποστήματα

παντοῖα

παντοῖα θεραπεύσης οὕτως &c; *ſecundum Caput* inſcribitur *περὶ Ἄνθρακας; tertium, περὶ Ἁρμοπονίου. Ἁρμόπονον θεραπεύσης οὕτως* &c.

XXI.

Vigeſimus primus (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus & bonæ notæ in *quarto*, conſtátque nunc folijs *quadringentis quadraginta tribus*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

(1) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos vi*geſimus ſecundus.

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 119 pag. 2, *Joannis* cognomine *Actuarij, filij Zachariæ Libri ſeptem de Vrinis*, quorum *primus* principio caret Præfationis uſque ad hæc verba: *λεγόντων τε καὶ πειθόντων, οὐχ' ἥκιστ' αὐτῆς* &c. Vide ſuprà memoratum Codicem *tertium* fol. 136 pag. 2, verſu penultimo. Notandum tamen eſt, exemplar hoc manuſcriptum, de quo in præſens agitur, melius eſſe priori.

Secundò, & quidem à fol. 120 pag. 1 uſque ad fol. 173 pag. 1, ejuſdem *Actuarij Libri duo de Spiritûs animalis actionibus & nutritione ad* (2) *Joſephum Rhacendytam*, quorum *primus* inſcribitur atque incipit his verbis: *Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἐνεργειῶν τοῦ ψυχικοῦ πνεύματος πρὸς τὸν φιλοσοφώτατον κύριον Ἰωσήφ. Ἐπειδή δέ σε ταῖς ἐναγχος τε καὶ πρότερα περὶ φιλοσόφοις θεωρήμασι συνουσίαις* &c; ſecundus autem: *Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν περὶ διαίτης τροφῶν. Ὁποῖόν τι ἐν ταῖς κατὰ τὸν βίον ἡμῶν χρήσεσι* &c. Exſtant ij in *Henrici Stephani Syntagmate veterum Medicæ Artis Principum Græcorum & Latinorum*, Pariſijs A. 1567 edito in folio, ſed tantùm *latinè Julio Alexandrino Tridentino* interprete; *græcè* autem ſeorsùm prodierunt curâ ac ſtudio *Jacobi Goupyli* Pariſijs apud Martinum Juvenem A. 1557 in 8vo.

(2) *De hujus* Joſephi Rhacendytæ *ſeu* Rhacenditæ *varijs ſcriptis Philoſophicis conſule* Joan. Jacobi Friſij *Bibliothecam Univerſalem lit. I. Vide etiam ipſius* Actuarij *Præfationem Libri ſecundi de Methodo medendi.*

Tertiò, & quidem à fol. 173 pag. 1 uſque ad fol. 244 pag. 1, ejuſdem *Actuarij Epitome* ſive *Compendium totius Artis Medicæ*, in *Capita nonaginta novem* diviſum, cujus titulus & principium: *Τοῦ αὐτοῦ βιβλίον ἰατρικὸν περιέχον πᾶσαν τέχνην ἐν ἐπιτόμῳ. Ἐπειδή σοι εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς φύσεως ἡμῶν στελλομένῳ πρεσβείαν ἐπὶ τοὺς Ὑπερβορέους Σκύθας* &c. Continet autem hæc *Epitome Librum primum* & *ſecundum de Methodo medendi*, conflatos in unum, ita ut finis Libri *primi* & initium *ſecundi* in Capite *quinquageſimo octavo, περὶ ἱδρώτων* inſcripto, ſine ullâ diſtinctione cohæreant hoc modo: *Ἀλλ᾽ οἷα τινὸς ὑποσχέσεως φίλοι ἤδη σοι ἡμεῖς, καὶ τὸ λοιπὸν ὡδὶ τῆς ὑποσχέσεως ἐκπεραίνον-*

τες.

τες. Ἐπειδὴ καὶ γὰρ ἀγαθῇ τινι τύχῃ νότου πνεύσαντος εἰς ἣν ἐστέλλου πρεσβείαν ἄρας ἱστία ἔπλευσε, &c. Poſteriora enim hæc verba, Ἐπειδὴ καὶ γὰρ &c, in ſuprà memoratâ *Henrici Stephani* editione latinâ Pariſinâ ſunt *principium Præfationis Libri ſecundi de Methodo medendi*, quæ ſecundùm *Cornelij Henrici Mathiſij Brugenſis* verſionem incipit his verbis: *Quoniam, cùm felicibus avibus ad eam, ob quam mittebaris, Legationem navigaturus, flante auſtro è portu ſolveres*, &c. Valdè porrò notandum eſt, in Codice hoc manuſcripto *Cæſareo* poſt ſuprà memoratam *Libri primi Præfationem Caput primum* inſcribi atque incipere hoc modo: Τῷ παρακοιμωμένῳ τῷ (1) ἈΠΟΚΑΥΚΩ τῷ Κοιαίστορι χρηματίσαντι Μεγάλῳ Δουκί. Κεφάλαιον α΄ περὶ τοῦ ποῖα χρὴ προσυπτίσασθαι τὸν ἰατρόν. Ἐπεὶ τῷ βουλομένῳ διαγινώσκειν εἴδη νοσημάτων &c. Hinc enim apparet *Actuarium* Opus ſuum *de Methodo medendi* ſcripſiſſe ad *Apocaucum* ſeu *Apocauchum*, qui (2) *obſcurus ex obſcuris* in *Bithyniâ* natus, & primùm quidem ſub (3) *Joſepho Rhacendytâ Philoſophiæ* ac (4) *Medicinæ* deditus, poſteà autem, mutato genere vitæ, Aulam Imperatoriam Conſtantinopolitanam ſecutus, ex (5) *mercenario Publicanorum ſcribâ* per varias artificioſas ambages & ſubdolam rerum acquirendarum dexteritatem non ſolùm permiſſu *Imp. Andronici Palæologi Senioris* (6) *Præfectus rei ſalinariæ* & (7) *Princeps omnium Publicanorum* evaſit, verùm etiam, (8) poſtquam metu meriti ſupplicij à jam memorato *Imp. Andronico Seniore* ad *nepotem* ipſius *Imp. Andronicum Juniorem* transfugit, (9) *Præfectus Sacri Cubiculi Imperatorij*, mox (10) *Quæſtor Imperatoris*, deinde (11) *Præfectus Vrbis Conſtantinopolitanæ*, & tandem (12) *Magnus Dux* atque *Gubernator totius Aulæ & Imperij* creatus eſt; ut prolixè & accuratè refert antagoniſta ipſius *Imp. Joannes Cantacuzenus* in Hiſtoriâ

(1) A Joanne Cantacuzeno *ſemper is appellatur* Ἀπόκαυχος. (2) Ἄσημος ἐξ ἀσήμων. *Vide* Joan. Cantacuz. *lib.* 1 *cap.* 23, *pag.* 74 *editionis gr. lat. Pariſinæ Luparææ, & lib.* 3 *cap.* 14, *pag.* 392. (3) *Vide* Actuarij *Præfationem libri ſecundi de Methodo medendi*
& Joann. Cantacuzen. *lib.* 3 *cap.* 36, *pag.* 469, *ubi* Apocanchus *ironicè vocatur* ὁ διδάσκαλος τῆς οἰκουμένης καὶ μαθητὴς τοῦ πράου καὶ φιλανθρώπου, *hoc eſt*, Magiſter Orbis & diſcipulus mitis illius ac benigni Præceptoris; *nempe* Joſephi Rhacendytæ, *cujus nomen ibi ſubaudiendum eſt.* (4) *Vide* Actuarij *Præfationem Libri primi de Methodo medendi, ubi is expreſſè teſtatur, ſe* Apocanchum *ſæpè adhortatum eſſe, ut Medicæ Artis ſacris initiaretur, quòd eam non mediocriter percepiſſet & amplexus eſſet. Huc etiam pertinet, quod* Joannes Cantacuzenus *lib.* 3 *cap.* 10, *pag.* 383 *refert*, Apocauchum *metaphoricis loquendi modis à Medicinâ deſumptis uti conſuevisse, &* Joannem Cantacuzennm *ſuum appellâſſe* Medicum, *utpote cujus operâ multis ſæpenumerò implicatus periculis & miſeriis affectus modis, ereptus atque curatus fuiſſet.* (5) *Vide* Joan. Cantacuzen. *Lib.* 1 *cap.* 23, *pag.* 74, *ubi ab ipſo* Imp. Andronico Seniore *appellatur* τοῖς τῶν δημοσίων φόρων πράκταις ἀπογραμματεύων, *& lib.* 3 *cap.* 14, *pag.* 392, *ubi vocatur* ἀπογραμματεύων ποιλοῖς τῶν τὰ δημόσια χρήματα εἰσπραττόντων ὀλίγου ἕνεκα μισθοῦ. (6) *Vide* Joan. Cantacuzen. *lib.* 1 *cap.* 23, *pag.* 74, *ubi appellatur* τῶν δημοσίων ἁλῶν ἔφορος. (7) *Vide* Joan. Cautacuz. *lib.* 3 *cap.* 14 *pag.* 392, *ubi appellatur* τὰ πρῶτα φέρων τελωνῶν. (8) *Vide* Joan. Cantacnz. *lib.* 1 *cap.* 23 *pag.* 75, *& lib.* 3 *cap.* 14 *pag.* 392. (9) Παρακοιμώμενος. *Vide* Joan. Cantacuz. *lib.* 1 *cap.* 23 *pag.* 73. (10) Ταμίας τῶν βασιλικῶν χρημάτων. *Vide* Joan. Cantacnz. *lib.* 3 *cap.* 14 *pag.* 392. (11) Ἄρχων Βυζαντίου. *Vide* Joan. Cantacuz. *lib.* 3 *cap.* 22 *pag.* 419. (12) Μέγας Δοὺξ καὶ πάντα. *Vide* Joan. Cantacnz. *lib.* 3 *cap.* 36 *pag.* 467.

Hiſtoriâ Byzantinâ ſui temporis, cujus præcipua loca hìc in margine citata ſunt. Cum hoc igitur *Apocaucho,* tùm adhuc privato, tùm ad ſuprà memoratos honores paulatim evecto, ob communia ſtudia & communem Præceptorem *Joſephum Rhacendytam,* magna *Joanni Actuario* fuit familiaritas, ut elucet ex Præfationibus, quæ Libris de Methodo medendi præfixæ ſunt. Hoc enim Opus *Actuarius* rogatu *Apocauchi* cœpit componere, cùm is in principio fortunæ ſuæ aulicæ ab *Imp. Andronico Seniore* Legatus miſſus eſt (1) ad *Hyperboreos Scythas,* hoc eſt, ad (2) *Tocharos* ſive *Tattaros Septentrionales* ſive *Europæos,* qui *Tattariam Europæam* ſive *Minorem,* ſuprà *Pontum Euxinum* ſitam, & in *Præcopenſem* ac *Cremeam* diviſam, incolunt. Errant itaq; *Wolfgangus Juſtus* in Chronologiâ Illuſtrium Medicorum, *Joannes Antonides Lindanus* in Opere de Scriptis Medicis, & cæteri, eorum autoritatem ſecuti, qui *Joannem Actuarium* ad ſeculum à Chriſto nato *duodecimum* referunt, utpote cùm is reverà ad ſeculū *decimum quartum* pertineat, tanquam *Apocaucho* & *Joanni Cantacuzeno* ſynchronus.

Quartò, & quidem à fol. 244 pag. 1 uſque ad fol. 267 pag. 2, ejuſdem *Actuarij Liber tertius de Methodo medendi,* cujus titulus & principium: Τοῦ σοφωτάτου (3) Ὀκταρίου κυρίου Ἰωάννου βιβλίον θεραπευτικῆς μεθόδου. Ἐπειδὴ πᾶσα διδασκαλία καὶ μέθοδος πρός τι τέλος &c. Vide ſuprà citatam *Henrici Stephani* editionem latinam Pariſinam pag. 191.

Quintò, & quidem à fol. 268 pag. 1 uſque ad fol. 303 pag. 1, ejuſdem *Actuarij Liber ſextus de Methodo medendi,* cujus titulus & principium: Θεραπευτικῆς μεθόδου βιβλίον (4) δεύτερον. Ἐδόκει μοι διὰ βραχέων πάντων ἐπιμνησθῆναι &c. Vide ſuprà citatam *Henrici Stephani* editionem latinam Pariſinam pag. 289.

Sextò, & quidem à fol. 303 pag. 1 uſque ad fol. 306 pag. 2, *ex Pauli Æginetæ Libro ſeptimo Rei Medicæ Caput vigeſimum quintum de Medicamentis ſuccedaneis,* ſive, *quorum uſus habetur reciprocus, ex Galeno.* Inſcribitur autem illud atque incipit hoc modo: Παύλου Αἰγινήτου ἰατροσοφιστοῦ κεφάλαιον κέ ἐκ τοῦ ζʹ βιβλίου, τοῦ ἐπιγράφοντος, (5) ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ ἀντεμβαλλομένων. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ φησὶν &c. Vide etiam ſuprà Cod. XIX, num. 6.

P *Septimò,*

(1) Ἐπὶ τοὺς Ὑπερβορείους Σκύθας. *Vide* Actuarij *Præfationem libri primi de Methodo medendi.* (2) *Vide* Georgij Pachymeris *Hiſtoriam Imperij Andronici Senioris lib. 3 cap. 26 & 27, ubi appellantur* Βορεῖοι Τόχαροι ἄνω Εὐξείνου, *hoc eſt,* Septentrionales Tochari ſupra Pontum Euxinum. *Quòd autem* Tochari iidem *ſint atque* Tattari *ſive* Tartari, *eruditè ac ſolidè demonſtrat* R. P. Petrus Poſſinus *S. I. in Gloſſario ſuprà citatæ Georgij Pachymeris Hiſtoriæ ſubjuncto, ubi agitur de* Mugulijs *ſive* Mogulenſibus, *qui ſunt* Tochari *ſive* Tattari Orientales *ſive* Aſiatici. (3) Ὀκτάριος *corruptè pro* Ἀκτουάριος; *quæ vox tùm apud* Latinos, *tùm apud* Græco-barbaros *ſignificat ſcribam, qui Acta publica vel Actiones cauſidicorum in Judicio velociter excipit, ideóque apud* Quintilianum *à* Notis, *ſive abbreviatâ ſcripturâ, etiam vocatur* Notarius. (4) *Vide ſuprà memoratam* Pauli Æginetæ *editionem græcam Baſileenſem A. 1538 in folio pag. 302.*

Septimò, & quidem à fol. 307 pag. 1 uſq; ad fol. 350 pag. 1, *Actuarij Liber quartus de Methodo medendi*, cujus titulus & principium: Περὶ θεραπευτικῆς μεθόδου τῶν κατὰ μέρος παθῶν. Ἡ μὲν παροιμία φησὶ, χελώνης κρέα φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν, &c. Vide ſuprà citatam *Henrici Stephani* editionem latinam Pariſinam pag. 213.

Octavò, & quidem à fol. 350 pag. 1 uſque ad fol. 415 pag. 2, *Actuarij Liber quintus de Methodo medendi, in Capita trecenta viginti diviſus*, cujus titulus & principium: Τοῦ αὐτοῦ σοφωτάτου Ὀκταρίου θεραπευτικῆς μεθόδου βιβλίον πέμπτον. Ἤδη σοι καὶ τὸν ἐπὶ τοῖς τέσσαρσι βιβλίοις ἐπιτιθέμενον λόγον, ὃς πέμπτος &c. Vide ſuprà citatam *Henrici Stephani* editionem latinam Pariſinam pag. 249. In fine ejuſdem Libri exſtat in hoc Codice manuſcripto *Cæſareo* hæc ſubſcriptio: Τέλος ἁπάσης τῆς πραγματείας τοῦ σοφωτάτου Ὀκταρίου.

Nonò, & quidem à fol. 416 pag. 1 uſque ad fol. 444 pag. 2, *Theophanis Synopſis compendiaria totius Medicæ Artis*, juſſu *Imp. Conſtantini Porphyrogeniti ex Oribaſij* potiſſimùm ſcriptis collecta, & in *quatuor Libros* diviſa, quorum *primus* incipit hoc modo: Πίναξ σὺν Θεῷ τοῦ πρώτου λόγου. Κεφάλαιον α΄ περὶ τριχῶν ῥεουσῶν. Κεφάλαιον β΄, διαφυλακτικὰ τριχῶν. &c. Προοίμιον. Τὰς προσταγείσας ἐπιτομὰς παρὰ τῆς σῆς θειότητος ἐκ Θεοῦ Αὐτοκράτορ, περὶ τῆς τῶν ἰατρικῶν θεωρημάτων συναγωγῆς ἔσπευσα κατὰ τὸ δυνατὸν, &c. Κεφάλαιον α΄ περὶ τριχῶν ῥεουσῶν. Ἀποῤῥέουσιν αἱ τρίχες ἀραιότητι μὲν τοῦ δέρματος &c. Vide etiam infra Cod. XXIII & XXIV.

XXII.

Vigeſimus ſecundus (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* mediocriter antiquus in *folio*, conſtátque folijs *ſexaginta*. Continentur eo hæc:

(1) Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos trigeſimus ſeptimus.

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 48 pag. 2, *Actuarij Liber quartus de Methodo medendi*, cujus titulus & principium: Ὀκταρίου φιλοσόφου περὶ τῆς κατὰ μέρος θεραπείας. Ἡ μὲν παροιμία φησὶ, χελώνης κρέα φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν, &c. Vide proximè præcedentem Codicem XXImum, num. 7.

Secundò, & quidem à fol. 49 pag. 1 uſque ad fol. 55 pag. 2, ejuſdem *Actuarij Liber quintus de Methodo medendi*, cujus principium: Ἤδη σοι καὶ τὸν ἐπὶ τοῖς τέταρσι βιβλίοις συντιθέμενον λόγον, ὃς πέμπτος &c. Vide proximè præcedentem Codicem XXImum, num. 8.

Tertiò, & quidem à fol. 56 pag. 1 uſque ad fol. 60 pag. 1, *Dioclis*

Cariſtij

Cariſtij Epiſtola ad Antigonum Regem de morborum præſagijs & eorundem extemporaneis remedijs, cujus titulus & principium: Ἐπιστολὴ Διοκλέους πρὸς Ἀντίγονον Βασιλέα. Διοκλῆς Ἀντιγόνῳ Βασιλεῖ. Ἐπειδή σοι συμβαίνει μουσικωτάτῳ πάντων Βασιλέων γεγονέναι, &c. Exſtat ea *græcè* & *latinè* in fine *Syllogarum Phyſicarum Michaelis Naundri*, Lipſiæ typis Abrahami Lambergi A. 1591 impreſſarum in octavo.

XXIII.

Vigeſimus tertius (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus & bonæ notæ in *folio*, conſtátque folijs *ducentis quadraginta tribus*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo *Joannis Actuarij* (2) *Libri ſex de Methodo medendi*, quorum *primus* fol. 1 pag. 1 incipit his verbis: Ἐπειδή σοι εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ γένους ἡμῶν στελλομένῳ πρεσβείαν ἐπὶ τοὺς ὑπερβορείους Σκύθας &c; *ſecundus* fol. 32 pag. 1, (3) Οὐ κατ᾽ ἐκείνους τῶν φίλων ἡμεῖς &c; *tertius* fol. 55 pag. 1, Ἐπειδὴ πᾶσα διδασκαλία καὶ μέθοδος &c; *quartus* fol. 76 pag. 1, Ἡ μὲν παροιμία φησὶ, χελώνης &c; *quintus* fol. 112 pag. 2, Ἤδη σοι καὶ τὸν ἐπὶ τοῖς τέταρσι βιβλίοις &c; *ſextus* fol. 167 pag. 1, Ἐδόκει διὰ βραχέων πάντων ἐπιμνησθῆναι &c. Folio denique 243 ſive ultimo indicatur, *Codicem hunc ſcriptum eſſe manu Simonis Macroducæ*. Ipſa verba græca ſunt hæc: Ἐτελειώθη ἡ παροῦσα βίβλος διὰ χειρὸς Σίμωνος τοῦ Μακροδούκα τῇ κϛʹ τοῦ παρόντος φεβρουαρίου τῆς παρούσης πρώτης Ἰνδικτιῶνος. Valdè porrò notandum eſt, *primum* jam memoratorum ſex Librorum in Codice hoc manuſcripto majuſculis literis inſcribi: ΠΥΡΟΠΟΎΛΟΥ ΝΈΟΥ ἈΡΧΙΗΤΡΟῦ ἸΑΤΡΙΚΗ͂Σ ΒΙΒΛΊΟΝ Αʹ. Hoc eſt: *PYROPVLI, novi ſive recentis Archiatri, de Arte Medicâ Liber primus. Pyropulus* enim ille hoc loco reverà idem eſt atque *Joannes Actuarius*. Fit tamen *Pyropuli Medici* etiam infrà mentio in Codice XXVto, num. 6 & 7.

XXIV.

Vigeſimus quartus (4) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *quarto*, conſtátque folijs *centum & octo*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 68 pag. 2, *Theophanis*

(1) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos* decimus ſextus.

(2) *Vide duos proximè præcedentes Codices, nempe XXImum & XXIIdum.*

(3) *In ſuprà citatâ* Henrici Stephani *editione latinâ pertinent hæc verba adhuc ad præcedentem Librum* primum; ſecundus *autem incipit his verbis:* Ἐπειδὴ καὶ γὰρ ἀγαθῇ τινὶ τύχῃ *&c. Mihi tamen verior ac melior ea videtur diviſio, quæ exſtat in hoc Codice; nempe propter particulas* καὶ γὰρ *quibus hæc periodus,* Ἐπειδὴ καὶ γὰρ *&c, annectitur præcedenti.*

(4) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos* vigeſimus ſextus.

phanis Synopſis compendiaria totius Medicæ Artis, juſſu Imp. Conſtantini Porphyrogeniti ex Oribaſij potiſſimùm ſcriptis collecta, & in ſeptem Libros diviſa, quorum *primus* inſcribitur atque incipit hoc modo: Θεοφάνης πρὸς Κωνσταντῖνον Δεσπότην τὸν Πορφυρογέννητον Βασιλέα. Τὰς προσταχθείσας ἐπιτομὰς παρὰ τῆς σῆς θειότητος, ἐκ Θεοῦ Αὐτοκράτορ, περὶ τῆς τῶν ’ατρικῶν θεωρημάτων συναγωγῆς ἔσπευσα κατὰ τὸ δυνατὸν &c. Vide ſuprà Codicem XXImum, num. 9, ubi eadem exſtat *Synopſis Medica*, ſed in *Libros* tantùm *quatuor* diviſa, & ſine nomine *Theophanis*.

Secundò, & quidem à fol. 69 pag. 1 uſque ad fol. 84 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Libellus de curationibus morborum ordine alphabetico*, cujus titulus & principium: Ἰατρικὸν κατὰ ἀλφάβητον. Ἀρχὴ τοῦ α. (1) Ἁλάπιον σκευασθὲν τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων, συγγραφὲν παρὰ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ, ἔχον ὠφελείας τῶν ὑποτεταγμένων κεφαλαίων. &c.

(1) De eodem Halatio ſive Embammate falſo S. Lucæ Evangeliſtæ *vide ſuprà* Cod. XIX, *num.* 22.

Tertiò, & quidem à fol. 85 pag. 1 uſque ad fol. 108 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Liber de Compoſitione variorum Medicamentorum, in Capita centum & novem diviſus*, cujus titulus & principium: Αἱ σκευασίαι σὺν Θεῷ τοῦ Ἰατρικοῦ. Ἡ ἀνηθίνη. Κηροῦ &c.

XXV.

Vigeſimus quintus (2) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* mediocriter antiquus in *quarto*, conſtátque folijs *centum viginti tribus*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

(2) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos* octavus.

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 90 pag. 1, *Theophanis Synopſis compendaria totius Artis Medicæ, juſſu Imp. Conſtantini Porphyrogeniti ex Oribaſij potiſſimùm ſcriptis collecta*, & non in *Libros*, ſed tantùm in *Capita ducenta nonaginta ſex* diviſa, cujus *Præfatio* inſcribitur atque incipit hoc modo: Πρὸς Κωνσταντῖνον τὸν Πορφυρογέννητον Βασιλέα Σύνοψις ἐν ἐπιτομῇ τῆς ἰατρικῆς ἁπάσης τέχνης Ὀρειβασίου. Τὰς προσταχθείσας ἐπιτομὰς παρὰ τῆς σῆς θειότητος, ἐκ Θεοῦ Αὐτοκράτορ, περὶ τῆς τῶν ἰατρικῶν θεωρημάτων συναγωγῆς ἔσπευσα κατὰ τὸ δυνατὸν &c. In fine autem Capitis ultimi legitur hæc ſubſcriptio: Τέλος τῆς παρούσης βίβλου Ὀρειβασίου. Vide etiam ſuprà Codicem XXI & XXIII, ubi eadem exſtat Synopſis, ſed diviſa in *Libros*, ac ſubdiviſa in *Capita*.

Secundò,

Secundò, & quidem fol. 90 pag. 2, *veterum quorundam Scriptorum Græcorum ethnicorum Prædictiones & Teſtimonia de Chriſto & Chriſtianâ Religione:* nempe (1) *Ariſtotelis, Plutarchi, Sibyllæ, Platonis, Thucydidis*, & *Sophoclis*. Inſcribuntur ea atque incipiunt hoc modo: Τῶν σοφωτάτων ἑλλήνων προῤῥήσεις. Ἀριστοτέλους. Ἀκάματος Θεοῦ φύσεις· ἐξ αὐτοῦ γὰρ ὁ αὐτός. &c.

Tertiò, & quidem à fol. 91 pag. 1 uſque ad fol. 99 pag. 2, *Symeonis Sethi Lexicon botanicum græco-barbarum*, cujus titulus & principium: Ἑρμηνεία καὶ λέξις τῶν βοτανῶν κατὰ (2) ἀλφαβήτου. Ἄμωμον ἐστὶ ῥίζα τῆς πενταφύλλου. &c. Vide *Joan. Jacobi Friſij* Bibliothecam Vniverſalem literâ S, ubi agitur de *Setho*, & *Leonis Allatij* Diatribam de *Symeonum* ſcriptis pag. 181. Conſule etiam ſuprà Codicem VIII, num. 1.

Quartò, & quidem à fol. 99 pag. 2 uſque ad fol. 100 pag. 2, *Symeonis Sethi Synopſis de Vrinis*, cujus titulus & principium: Σύνοψις περὶ οὔρων. Οὖρον καθαρὸν καὶ νέφος ἐπάνω αὐτοῦ &c.

Quintò, & quidem à fol. 101 pag. 1 uſque ad fol. 104 pag. 2, *Dioclis Cariſtij Epiſtola ad Antigonum Regem de morborum præſagijs & eorundem extemporaneis remedijs*, cujus titulus & principium: Ἐπιστολὴ Διοκλέους προφυλακτικὴ πρὸς Ἀντίγονον Βασιλέα. Διοκλῆς Ἀντιγόνῳ Βασιλεῖ. Ἐπειδή σοι συμβαίνει (3) μυστικωτάτῳ πάντων Βασιλέων γεγονέναι, &c. Vide ſuprà Codicem XXIIdum, num. 3.

Sextò, & quidem à fol. 104 pag. 2 uſque ad fol. 106 pag. 1, *Excerpta tria de Ponderibus Medicis ex Hermete Triſmegiſto, Paulo Æginetâ, & Pyropulo*; quorum *primum* inſcribitur atque incipit hoc modo: Ἐκ τοῦ Τρισμεγίστου Ἑρμοῦ περὶ σταθμῶν. (4) Ὁ σταθμὸς βαρεῖ μετρουμένῳ κεῖται. Τὸ δὲ μέτρον &c; *ſecundum*, Περὶ τῶν δηλούντων τοὺς σταθμοὺς διὰ τῶν χαρακτήρων. (5) Ἀλλὰ διὰ τῶν χαρακτήρων ταῦτα σημαίνουσι, βέλτιον ἂν εἴη τοῖς παλαιοῖς &c; *tertium*, Ἐξήγησις τοῦ (6) Πυροπούλου περὶ τῶν σταθμῶν, τῶν νῦν διαγόντων ἐπὶ τὰς χώρας καὶ πόλεις τὰς ἡμετέρας. Τὸ οὕτως ἔχον &c.

Septimò, & quidem à fol. 106 pag. 2 uſque ad fol. 116 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Collectanea Medica græco-barbara*, inter quæ eſt *Fragmentum* (7) *Severiani Gabalorum in Syriâ Epiſcopi de nomine primi hominis Adami:* cujus titulus & principium: Σεβηριανοῦ

(1) *Recenſentur ea nomina hîc eo ordine, quo exſtant in ipſo illo Codice MSto; confuſo videlicet & præpoſtero, non autem chronologico.*

(2) *Ita ibi ſcriptum eſt, non autem* ἀλφαβήτου.

(3) *In ipſo illo Codice pro* μυστικωτάτῳ *perperàm ſcriptum eſt* μυστικωτάτι.

(4) *Exſtant hæc iiſdem verbis capite 26 ſive ultimo Libri ſeptimi* Pauli Æginetæ, *ſed ſine ullâ mentione* Hermetis Triſmegiſti.

(5) *Exſtant hæc ibidem apud* Paulum Æginetã, *ſed hoc modo:* Ἀλλ' ἐπειδή τινες οὐχ' ὁλογραμμάτως, ἀλλὰ διὰ χαρακτήρων ταῦτα σημαίνουσι, βέλτιον ἂν εἴη &c.

(6) *Vide ſuprà Cod.* XXIII.

(7) *Vide Lib. IV horum Commentar. pag.* 30 & 58.

ειανοῦ Ἐπισκόπου Γαβάλων περὶ τῆς προσηγορίας τοῦ ἀνθρώπου. Τοῦ ἀνθρώπου προσηγορία τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ πῦρ ἑρμηνεύεται. τοῦτο δὲ ὄνομα οὐκ ἐδόθη τῷ Ἀδὰμ λέγω, ἀλλὰ &c. Exſtat etiam inter eadem Collectanea *Remedium purgandi Capitis & ſtomachi,* quod inſcribitur Ποίημα Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, hoc eſt, *Compoſitio Joannis Damaſceni;* item alterum ejuſdem generis, quod inſcribitur Ποίημα (1) Ἰσαὰκ καὶ τοῦ Ἰμιάν; nec non *Remedia duo contra dyſuriam*, quæ (2) *Pyropulo Medico* attribuuntur his verbis: Ἑρμηνεία ἐκ τοῦ Πυροπούλου ἰατροῦ εἰς τὴν δυσουρίαν.

Octavò, & quidem à fol. 116 pag. 2 uſque ad fol. 119 pag. 1, *S. Epiphanij, Conſtantiæ ſive Salaminis in Cypro Inſulâ Epiſcopi Liber de duodecim Gemmis in Rationali Summi Sacerdotis Hebræorum*, cujus titulus & principium: Ἐπιφανίου περὶ τῶν δώδεκα λίθων, τῶν ἐν τῷ λογίῳ τοῦ ἱερέως ἐμπεπορπημένων. Κεφάλαιον α. Σάρδιον δὲ Βαβυλώνιον καλούμενον &c. Vide Operum *S. Epiphanij* editionem græco-latinam Petavianam Pariſienſem Tom. II pag. 225, & Librum *quintum* horum Commentariorum pag. 39.

Nonò, & quidem à fol. 119 pag. 1 uſque ad fol. 123 pag. 1, *Miſcellanea quædam Medica & Aſtrologica,* inter quæ eſt *Eſdræ Prophetæ ſuppoſititia* Recenſio *dierum infauſtorum cujuſque menſis*, cujus titulus & principium: Ἔσδρα τοῦ Προφήτου περὶ τῶν ἐπιβολέων ἡμερῶν τῶν δώδεκα μηνῶν. Μηνὶ σεπτεμβρίῳ γ' καὶ κδ' &c; item *Recenſio dierum Lunæ ſecundùm uſum phlebotomiæ*, cujus titulus: Περὶ τῶν ἡμερῶν τῆς σελήνης εἰς φλεβοτόμισμα; nec non *Obſervationes quædam aliæ de Sanguine humano*, & *Remedium ſuperſtitioſum ad ſiſtendum ſanguinem*.

XXVI.

Vigeſimus ſextus (3) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *quarto*, conſtátque folijs *centum ſexaginta uno*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 8 pag. 2, *ex Theophili Monachi* (4) *Libro de Vrinis Synopſis*, cujus titulus & principium: Ἐκ τοῦ Θεοφίλου μοναχοῦ περὶ οὔρων σύνοψις. Ἐρώτησις· πῶς γίνεται τὸ οὖρον; Ἀπόκρισις· Ἔστι ἡ γέννησις αὐτοῦ τοιάδε. Τοῦ αἵματος κατασκευασθέντος, καὶ ταραχῆς πολλῆς &c.

(1) *Hic eſt* Iſaacus *ille* Judæus, Salomonis *Arabiæ Regis filius adoptivus, cujus* Libri duo de Diætis univerſalibus & particularibus *editi ſunt latinè Baſileæ typis Sixti Henricpetri A. 1579 in octavo.*

(2) *Vide ſuprà pag.* 115.

(3) *Fuit is olim inter Codices MSStos Medicos Græcos* trigeſimus ſecundus.

(4) *Vide ſuprà Cod.* XIX, *num.* 19, *& citatam ibidem editionem græco-latinam Pariſinam Morellianam pag.* 15.

Secundò,

Secundò, & quidem à fol. 9 pag. 1 uſque ad fol. 13 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Libellus de Pulſu*, cujus titulus & principium: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τοῦ σφυγμικαρίου. Ἐρώτησις. Διὰ πόσας αἰτίας ἐφαπτόμεθα τοῦ καρποῦ τῆς χειρὸς; Ἀπόκρισις· διὰ τρεῖς. ἢ διὰ τὸ ἕτοιμον, ἢ διὰ &c.

Tertiò, & quidem à fol. 13 pag. 2 uſque ad fol. 22 pag. 2, *Miſcellanea quædam Medica*, inter quæ primum tenent locum *Pauli Æginetæ Excerpta de Phlebotomiâ ex Galeno*, quorum titulus & principium: Ὁ Παύλου λόγος ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ πάσης φλεβοτομίας. (1) Ὁ τῆς φλεβοτομίας τρόπος πᾶσι κατάδηλος, ἀλλὰ &c.

(1) Vide Pauli Æginetæ Lib. 6 cap. 40.

Quartò, & quidem à fol. 22 pag. 2 uſque ad fol. 73 pag. 1, *Lexicon Batanicum, ex Dioſcoridis Libris quinque de Materiâ Medicâ, ab anonymo quodam Autore ordine alphabetico collectum*, cujus principium: Ἀψίνθιον δύναμιν ἔχει συπτικὴν &c. Vide etiam Librum *ſecundum* horum Commentariorum pag. 599.

Quintò, & quidem à fol. 74 pag. 1 uſque ad fol. 117 pag. 1, *ex Symeonis Sethi Translatione græcâ Apologorum Indicorum*, (2) *Cylile & Dimne, ſeu, Stephanites & Ichenalates inſcriptorum, Capita novem*, quæ hîc attribuuntur *Secundo Philoſopho*, & inſcribuntur atque incipiunt hoc modo: Σεκούνδου Φιλοσόφου ἱστορία ἐνεχθεῖσα ἀπὸ τῆς τῶν Ἰνδῶν εὐδαιμονεστάτης χώρας, ἡ λεγομένη τὰ κατὰ Στεφανίτην καὶ Ἰχνηλάτην ἔστι δὲ ἡ πραγματεία αὕτη τοιαύτη. Ἐρωτήσεις Βασιλέως τινὸς τῶν Ἰνδῶν πρός τινα τῶν ὑπ᾽ αὐτοῦ Φιλοσόφων, Σεκοῦνδον καλούμενον, διαλυόμεναι παρ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐν κεφαλαίοις ἐννέα περιεχόμεναι. Κεφάλαιον ά, περὶ τοῦ πῶς ὁ δόλιος καὶ πονηρὸς ἀνὴρ μεσολαβῶν, εἰς ἔχθραν μεταβάλλει τὴν μεταξύ τινων συστάσαν φιλίαν. Κεφάλαιον β΄, περὶ τινῶν ἀντιφιλούντων &c. Ἀρχὴ τοῦ πρώτου ὑποδείγματος. Ὁ τῶν Ἰνδῶν Βασιλεὺς Ἀβεσαλὼν ἐπήρετό τινα τῶν περὶ αὐτὸν Φιλοσόφων, λέγων· βούλομαί σε ὑποδειγματίσαι μοι, ὅπως ὁ δόλιος ἀνὴρ &c. Plura de his *Apologis* ſive *Parabolis Indicis* vide Libri *quinti* horum Commentariorum paginâ 241, ubi verſu 14 & 15 pro, *eorúmque variis Translationibus ex linguâ Indicâ in Perſicam, Arabicam & Græcam*, lege auctiùs, *eorumque variis Translationibus ex linguâ Indicâ in Perſicam, Arabicam, Græcam & Italicam*. Quod porrò ad *Secundum Philoſophum* attinet, floruit ſub *Imp. Hadriano* celeberrimus hujus nominis Philoſophus, patriâ *Athenienſis*, cujus elegantiſſimas *Sententias* Avunculus meus *Lucas Holſtenius* græcè & latinè edidit Romæ typis

(2) Apud Leonem Allatium in *Diſſertatione de Symeonum ſcriptis pag.* 183 & 184 *legitur* Cybile & Dimne. *In alio autem quodam* Auguſtiſſimæ Bibliothecæ Cæſareæ *Codice MSto Hiſtorico, olim inter Codices MStos Philoſophicos & Philologicos Græcos centeſimo trigeſimo nono, legitur* Κυλιλὰ *per duplex* λ *in tertiâ ſyllabâ.*

typis Maſcardi A. 1618 in 12mo, cum præfixis veterum Autorum de illo teſtimonijs. Hic igitur *Secundus Athenienſis* in ſuprà exhibito titulo fingitur fuiſſe *Gymnoſophiſta Indicus* ob ſingularem in reſpondendo ad propoſita quæſita ingenioſitatem extemporaneam, quæ elucet ex ſuprà memoratis *Sententijs*, quibus ad varias *Imp. Hadriani* interrogationes acutiſſimè reſpondit.

Sextò, & quidem à fol. 117 pag. 1 uſq; ad fol. 123 pag. 1, *S. Epiphanij, Conſtantiæ ſive Salaminis in Cypro Inſulâ Epiſcopi, Phyſiologus*, ſive, *Excerpta ex Libris Ariſtotelis de Animalibus cum Expoſitione & Applicatione Theologicâ*. Ipſa tituli græci verba cum principio Opuſculi ſunt hæc: Τȣ̃ ἁγίȣ Ἐπιφανίȣ Ἐπισκόπȣ Κύπρȣ περὶ τῆς λέξεως πάντων τῶν ζώων. Φυσιολόγος. Ἀρξώμεθα τοίνυν λαλῆσαι περὶ τȣ̃ λέοντος, βασιλέως τῶν θηρίων, &c. Plura de hoc *S. Epiphanij* Libro vide Libri *quinti* horum Commentariorum pag. 280 & 281.

Septimò, & quidem à fol. 124 pag. 1 uſque ad fol. 125 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris, qui A. C. 1192 vixit, *Methodus Chronologica inveniendi Cycli Solis, Cycli Lunæ & Cycli Indictionis, cum adjunctis eò pertinentibus tabulis*. Ipſa tituli & principij verba græca ſunt hæc: Μέθοδος ἐν συντομίᾳ, πῶς δεῖ εὑρεῖν τὸν κύκλȣς τȣ̃ ἡλίȣ, τῆς σελήνης, καὶ τῆς ἰνδικτȣ. Ὕφειλον τὰ ἀπὸ κτίσεως κόσμȣ ἤγȣν τὰ
(1) A. M. 6700. (1) ϛψ΄ ἔτη &c.

Octavò, & quidem à fol. 126 pag. 1 uſque ad fol. 129 pag. 1, *Selectæ Philoſophorum veterum Sententiæ ordine alphabetico*, quarum titulus & principium: Γνῶμαι Φιλοσόφων κατ᾽ ἐκλογὴν καὶ κατὰ στοιχεῖον. Ἄριστον μάθημα ἐστὶν ἐν ἀνθρώποις, τὸ ἀπομαθεῖν τὰ κακά. Ἃ μὴ δεῖ ποιεῖν, &c.

Nonò, & quidem à fol. 129 pag. 1 uſq; ad fol. 134 pag. 2, *Democriti, Epicteti, aliorúmque veterum Sapientûm Sententiæ*, quarum titulus & principium: Γνῶμαι κατ᾽ ἐκλογὴν ἐκ τῶν Δημοκρίτȣ καὶ Ἐπικλήτȣ, καὶ ἑτέρων σοφῶν. Ἀνανεοίσθω ὁ περὶ Θεὸν λόγος καθ᾽ ἡμέραν μᾶλλον, ἢ τὰ σιτία. Συνεχέστερον νόει τὸν Θεὸν, &c.

Decimò, & quidem à fol. 134 pag. 2 uſque ad fol. 151 pag. 2, ex *Imp. Leonis Philoſophi Tacticis, ſive Opere de Re militari, Caput vigeſimum*, quod in *Joannis Meurſij* editione græco-latinâ Lugduno-Batavâ A. 1612 in quarto inſcribitur: Περὶ διαφόρων γνωμικῶν κεφαλαίων, hoc eſt ſecundùm *Joannis Checi* verſionem latinam, *Diverſarum ſententiarum militarium ſumma*. In Codice autem hoc manuſcripto

ſcripto *Cæſareo* inſcribitur illud hoc modo : Πολεμικῶν παρασκευῶν διατάξεις διὰ διαφόρων κεφαλαίων· hoc eſt: *Bellicorum apparatuum Conſtitutiones, in varia Capita diviſæ.* Principium *primi* Capitis eſt hoc : Ὦ στρατηγὲ, χρεὼν τῇ σῇ ἐνδοξότητι καὶ τῶν ἤδη ῥηθησομένων ἐγκύψαι γνώμαις, ἃς ἐκ πολλῶν παλαιῶν &c.

Vndecimò, & quidem à fol. 152 pag. 1 uſq; ad fol. 160 pag. 1, *ex* eiſdem *Imp. Leonis Philoſophi Tacticis Caput decimum nonum*, quòd inſcribitur περὶ ναυμαχίας, ſive, *De navali prælio*, atque incipit his verbis: Ἐφεξῆς δὲ τούτων ἤδη καὶ περὶ ναυμαχίας διαταξόμεθα. οὐδὲν μὲν ἐν τοῖς παλαιοῖς τακτικοῖς &c.

Duodecimò, & quidem à fol. 160 pag. 1 uſque ad fol. 161 pag. 1, *Appendix præcedentis Capitis de Naumachiâ*, continens *Stratagemata quædam navalia ex* (1) *Polyæni Stratagematum Libris octo, ſed verbis aliquantùm diverſis, excerpta*, quorum titulus & principium: Στρατηγήματα ἀνδρῶν παλαιῶν, γενομένων εἰς τὴν θάλασσαν. Ὀφείλει &c. Prima duo Stratagematum Cononis exempla exſtant apud Polyænum lib. 1. pag. 77 & 79 editionis græco-latinæ *Iſaaci Caſauboni* Lugdun. ad Rhodan. typ. Joan. Tornæſij A. 1589 in 12mo.

XXVII.

Vigeſimus ſeptimus (2) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *quarto*, conſtatq; folijs *ducentis quinque*, & ad *Joannem Sambucum*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim pertinuit. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſq; ad fol. 17 pag. 2, *Theophili Liber de Pulſibus*, excerptus ex *Galeni* Operibus, & quidem præcipuè ex illius *Prognoſtico* ſive *Libro Prænotionum*, ut ex ſequenti titulo videre eſt: Θεοφίλου ἐκ τοῦ Προγνωστικοῦ Γαληνοῦ περὶ σφυγμῶν. In fine autem exſtat hæc ſubſcriptio: Τέλος σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ περὶ σφυγμῶν ἀπὸ φωνῆς Θεοφίλου ἐκ Προγνωστικοῦ Γαληνοῦ. Principium Opuſculi eſt: Τί ἐστι σφυγμός; &c.

Secundò, & quidem à fol. 18 pag. 1 uſq; ad fol. 26 pag. 2, ejuſdem *Theophili Liber de Febrium differentiâ*, cujus titulus & principium: Πόσαι διαφοραὶ τῶν πυρετῶν; Διαφοραὶ τῶν πυρετῶν, αἱ μὲν &c. Vide ſuprà pag. 88.

Tertiò, & quidem à fol. 27 pag. 1 uſque ad fol. 66 pag. 2, *Miſcellanea Medica de compoſitionibus Antidotorum, Trochiſcorum, Oleorum, emplaſtrorum, aliorúmq; variorum medicamentorum.* Vide ſuprà

(1) *Vixit is ſub* Impp. M. Antonino Philoſopho *&* L. Ælio Vero. *Vide Ger. Joan. Voſſ. de Philoſophiâ cap.* 19 ſ. 30.

(2) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos* trigeſimus quartus.

prà Cod. XI, num. 3, 4, 5, 6; Cod. XIX, num. 22; Cod. XXIV, num. 3; atq; inſuper conſule *Nicolai Myrepſi Alexandrini Opus de compoſitione medicamentorum, in Sectiones quadraginta octo digeſtum*, quod à celeberrimo Medico *Leonhardo Fuchſio* è græco in latinum converſum, Annotationibus illuſtratum, & Baſileæ apud Joan. Oporinum A. 1549 in folio editum eſt.

Quartò, & quidem à fol. 67 pag. 1 uſq; ad fol. 115 pag. 1, *Lexicon Botanicum ex Dioſcoridis Libris quinque de Materiâ Medicâ ab anonymo quodam Autore ordine alphabetico collectum*, cujus principium: Ἀψίνθιον δύναμιν ἔχει στυπτικὴν &c. Vide proximè præcedentem Codicem XXVItum, num. 4.

Quintò, & quidem à fol. 115 pag. 2 uſq; ad fol. 139 pag. 2, *Miſcellanea Medica*, inter quæ ſunt *Excerpta ex Aetij Libro ſecundo de ſpeciebus terræ, de metallicis, & de animalibus*; item *Excerpta ex* (1) *Pauli Æginetæ Libro ſeptimo de Medicamentis ſuccedaneis ſecundùm Galenum*.

Sextò, & quidem à fol. 140 pag. 1 uſque ad fol. 156 pag. 2, *Hippocratis Aphoriſmi in ſeptem Tmemata ſive Sectiones diviſi*, quorum ſuprà jam aliquoties facta eſt mentio.

Septimò, & quidem à fol. 156 pag. 2 uſq; ad fol. 161 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Libellus de varijs Medicamentis*, inter quæ primum tenet locum Ἁλάπιον ſive *Embamma ſalſum S. Lucæ Evangeliſtæ*, cujus etiam ſuprà in recenſione Cod. XIX num. 22 & Cod. XXIV num. 2, facta eſt mentio.

Octavò, & quidem à fol. 161 pag. 2 uſq; ad fol. 163 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Libellus de Pulſu*, cujus titulus & principium: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τοῦ σφυγμικαρίου. Ἐρώτησις. Διὰ πόσας αἰτίας ἐφαπτόμεθα τοῦ καρποῦ τῆς χειρός; &c. Idem Libellus exſtat etiam ſuprà in proximè præcedenti Codice XXVIto, num. 2.

Nonò, & quidem à fol. 164 pag. 1 uſq; ad fol. 183 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Epitome Libri Meletij Monachi de Naturâ ſtructurâq; hominis*, quæ incipit à Diſſertatione ſpeciali de *Capite* his verbis: Ἀρχὴν δὲ τοῦ θαυμασίου Πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου ποιησόμεθα λόγον· φησὶ γὰρ ἐκεῖνος. Τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τὸν ὑψηλότατον θεὶς τόπον τοῦ σώματος &c. Plura de hoc *Meletij* Libro vide (2) ſuprà in recenſione Codicis XIXni num. 1, & Codicis XXmi num. 1.

Decimò, & quidem à fol. 184 pag. 1 uſq; ad fol. 185 pag. 2, *Galeni Libellus de Humoribus ex* (3) *Hippocrate*; cujus titulus & principiũ: (4)

Γαληνοῦ

(1) *Vide ſuprà* Cod. XIX, *num.* 6 *&* Cod. XXI, *nũ.* 6.

(2) *Vide ſuprà pag.* 103.

(3) *Vide Operum* Hippocratis *editionem græco-latinã Genevẽſẽ A.* 1657 *in folio, pag.* 47.

(4) *Vide* Joannis Antonidæ Lindani *Librũ primũ de Scriptis Medicis pag.* 278, *ubi à* Renato Charterio, *Doctore Medico Pariſienſi, inter Opera* Galeni *latinè tantùm edita commemorantur* Γαληνοῦ εἰς τὸ περὶ χυμῶν Ἱπποκράτους βιβλίον ὑπομνήματα τρία, *hoc eſt,* Galeni Commentarij tres in Hippocratis Librum de Humoribus.

Γαλίωῦ περὶ χυμῶν ἐκ τῶν Ἱπποκράτυς. Κόσμος ἐκ δ' ςοιχείων συνέςηκε, πυρὸς, ἀέρος, γῆς, ὕδατος· συνέςηκε ᾖ ὁ κόσμος ὁ μικρὸς ἐκ δ' χυμῶν, &c.

Vndecimò, & quidem à fol. 185 pag. 2 uſque ad fol. 186 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Erotemata Medica*, quorum principium: Πόσα τὰ τ ψυχῆς μέρη; τρία· &c.

Duodecimò, & quidem à fol, 186 pag. 2 uſque ad fol. 187 pag. 2, *Excerpta ex Galeno de Phlebotomiâ ſive Sanguinis miſſione*, quorum titulus & principium: Γαλίωῦ περὶ Φλεβοτομίας. Οἱ πρῶτοι καὶ κυριώτατοι σκοποὶ τ Φλεβοτομίας &c.

Decimò tertiò, & quidem à fol. 187 pag. 2 uſque ad fol. 191 pag. 2, *Pauli Æginetæ Excerpta de Phlebotomiâ ex Galeno*, quorum titulus & principium: Παύλυ λόγος ἐκ τῶν Γαλίωῦ περὶ πάσης Φλεβοτομίας. Ὁ τ Φλεβοτομίας τρόπος πᾶσι κατάδηλος, ἀλλὰ &c. Vide *Pauli Æginetæ* cap. 40 Libri ſexti, & proximè præcedentem Codicem XXVItum num. 3.

Decimo quartò, & quidem à fol. 192 pag. 1 uſque ad fol. 194 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *ſuperſtitioſæ quædam Obſervationes Aſtrologicæ & Medicæ*, quarum principium: Τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τ σελήνης &c.

Decimo quintò, & quidem à fol. 195 pag. 1 uſque ad fol. 205 pag. 2, *S. Germani Patriarchæ Conſtantinopolitani Oratio dramatica de Annunciatione Beatiſſimæ Virginis Deiparæ*, in quâ *Archangelus Gabriel, Beatiſſima Virgo Deipara* & *S. Joſephus* introducuntur inter ſe colloquentes. Principium ejus eſt hoc: Τῆς παρέσης τιμίας καὶ βασιλικῆς συνάξεως τἰὼ φαεινήντε καὶ ὑπερένδοξον ἀνάμνησιν &c. Attribuitur autem ea in hoc Codice manuſcripto perperàm *S. Joanni Chryſoſtomo* his verbis: Τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννυ τ Χρυσοςόμυ λόγος εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τ ὑπεραγίας Θεοτόκυ. Plura de hâc Oratione vide Libri *quinti* horum Commentariorum paginâ 26, in recenſione Codicis MSti Theologici Græci *ducenteſimi decimi*, num. 18, ubi ea eodem modo multo exſtat auctior, quàm in Tomo primo Combefiſiani Auctarij Bibliothecæ Veterum Patrum græcolatinæ Pariſinæ.

XXVIII.

Vigeſimus octavus (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *octavo*, conſtátque folijs *centum & duobus*. Continentur eo hæc:

(1) *Fuit is olim inter Codices MSt os Medicos Græcos trigeſimus nonus.*

Primò,

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 22 pag. 2, *Theophili & Stephani Athenienſis Libellus de Febrium differentiâ ex Hippocrate & Galeno*, cujus titulus & principium; Θεοφίλου καὶ Στεφάνου ἐκ τε Ἱπποκράτους καὶ Γαληνοῦ περὶ τῆς τῶν πυρετῶν διαφορᾶς. Τίς ὁ σκοπὸς τῆς ὅλης πραγματείας; Σκοπὸν ἔχομεν ἐν τῷ παρόντι συγγράμματι περὶ τῆς τῶν πυρετῶν διαφορᾶς σύντομον ἐκθέσθαι παράδοσιν, &c. Vide ſuprà Codicem IIItium num. 2.

Secundò, & quidem à fol. 23 pag. 1 uſque ad fol. 35 pag. 2, *Galeni Epiſtola de pulſibus ad Teuthranem*, cujus titulus & principium: Γαληνοῦ ἐπιστολὴ περὶ σφυγμῶν πρὸς Τεύθραντα. Ὅσα τοῖς εἰσαγομένοις, φίλτατε Τεῦθραν, χρήσιμα ἐπίστασθαι περὶ σφυγμῶν, &c. Vide ſuprà Codicem Xmum, num. 12.

Tertiò, & quidem fol. 36 pag. 1 & 2, anonymi cujuſdam Autoris *Synopſis accuratiſſima de Vrinis, tranſlata ex Arte Medicâ Perſarum;* cujus titulus & principium: Σύνοψις ἀκριβεστάτη περὶ οὔρων, ἑρμηνευθεῖσα ἐξ ἰατρικῆς τέχνης τῶν Περσῶν. Δεῖ γινώσκειν, ὡς, ὅτι τὸ οὖρον ἐστὶν ἐρυθρὸν καὶ θολὸν, δηλοῖ ἀπὸ αἵματος εἶναι ἡ μὲν γὰρ ἐρυθρότης &c.

Quartò, & quidem à fol. 36 pag. 2 uſque ad fol. 38 pag. 2, *Excerpta quædam de Phlebotomiâ*, & quidem præcipuè *ex Galeno*.

Quintò, & quidem à fol. 39 pag. 1 uſque ad fol. 48 pag. 1, *Dioſcoridis Anazarbenſis* & *Stephani Athenienſis* hactenùs ineditum *Alphabetum Medicum Empiricum*, cujus titulus & principium: Βίβλος Διοσκουρίδους. Αὕτη ἡ βίβλος περιέχει τέχνην ἐμπειρίας ἰατρικῆς περὶ ἁπλῶν τε καὶ συνθέτων φαρμάκων κατὰ ἀλφάβητον ὑποτεταγμένων. Ἀρχὴ τοῦ ἄλφα στοιχείου. Περὶ ἀβρώτων. Ἄβρωτα διατηρεῖ ἀπὸ μυῶν καὶ σκωλήκων τά τε βιβλία, ἱμάτια καὶ χαρτία ἀψίνθιον ξηρὸν &c. Vide Librum *ſecundum* horum Commentariorum pag. 598 & 599, & ſuprà Codicem XI, num. 7.

Sextò, & quidem à fol. 49 pag. 1 uſque ad fol. 55 pag. 1, *Hippocratis Epiſtolæ duæ ad Ptolemæum*, quarum *prima* inſcribitur atque incipit his verbis: Ἐγκύκλιος ἐπιστολὴ Ἱπποκράτους πρὸς Πτολεμαῖον Βασιλέα, πῶς ἐπισυνέχεται τὸ τοῦ ἀνθρώπου σώματι νόσος· διαφέρεται γὰρ εἰς τήρησιν τῶν εὐχρήστων τε καὶ γνῶσιν τῶν ἀχρήστων. Προοίμιον. (1) Ἐπιμελούμενοι τῆς σῆς ὑγιείας, ὦ Βασιλεῦ, καὶ ταύτης φροντίδα &c; *ſecunda* autem, Τοῦ αὐτοῦ περὶ διαφορᾶς τροφῶν πρὸς Πτολεμαῖον. Τῶν δὲ τροφῶν διαφορᾶς περὶ πάντων &c.

(1) Vide ſuprà pag. 96.

Septimò,

Septimò, & quidem à fol. 55 pag. 1 uſque ad fol. 60 pag. 1, *Hierophili Sophiſtæ Liber de Diætâ ſecundùm duodecim menſes*, cujus titulus & principium: Ἱεροφίλου σοφιστοῦ περὶ τροφῶν δυνάμεων κύκλος καθ' ἕκαστον μῆνα, ὁποίοις δεῖ φαρμάκοις χρῆσθαι, καὶ ποίων ἀπέχεσθαι χρή. Ταύτης τῆς ἐπιτρέψεως μὴ καταφρονητέον &c. Ἰανουάριος. Μηνὶ Ἰανουαρίῳ ἁρμόζει ἀπὸ κοίτης λαμβάνειν οἶνον γλυκὺν, &c. In fine Libelli legitur hæc ſubſcriptio: Τέλος τῆς διαίτης τῶν δώδεκα μηνῶν. Meminit hujus Libelli *Joannes Jacobus Friſius* in Bibliothecâ Vniverſali, tanquam in Bibliothecâ Regiâ Pariſinâ exſtantis, his verbis: *Hierophili alimentorum Circulus græcè manuſcriptus in Bibliothecâ Regis Gallorum.* Eadem verba tranſcripſit *Joannes Georgius Schenckius* in Bibliothecam ſuam Medicam pag. 239, hoc tantùm addito: *Fortaſſis ad rem Medicam facit.*

Octavò, & quidem à fol. 60 pag. 1 uſque ad fol. 102 pag. 1, ejuſdem *Hierophili Liber de facultatibus alimentorum*, cujus titulus & principium: Τοῦ αὐτοῦ Ἱεροφίλου φιλοσόφου περὶ τροφῶν δυνάμεων. Ὅσα ἐκ τῶν παλαιῶν ἱστοριῶν ἴδια τεχνουργία πειράσας, &c. Προοίμιον. Τῶν διαιτημάτων τὰς τάξεις, καὶ τὰς τούτων αἰτίας καὶ διαφορὰς πολλάκις ἡμεῖς ἀναμνήσαντες &c. Subjuncta ſunt eidem Libro *Fragmenta* quædam *Ariſtotelis* (1) *Phyſica* & (2) *Ethica*; ut & (3) *S. Gregorij Nazianzeni* notabilis locus ad *Evagrium Monachum*, cujus titulus & principium: Τοῦ Θεολόγου πρὸς Εὐάγριον Μοναχόν. Ὃν δὴ τρόπον ὁ προφορικὸς λόγος ἀδιαίρετος μὲν ἐστι &c.

XXIX.

Vigeſimus nonus.(4) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus & bonæ notæ in *quarto*, conſtátque folijs *quadringentis octoginta octo*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 455 pag. 2, *Conſtantini* (5) *Rhegini, Protoſecretarij* primùm *Roberti Guiſcardi*, Nortmannorum, Apuliæ, Calabriæ & Siciliæ Ducis, & poſteà *Monachi Caſinenſis*, qui aliàs à patriâ ſuâ *Conſtantinus Africanus* appellatur, *Opus Medicum de omnium ferè morborum, qui homini accidere poſſunt, cognitione & curatione*, inſcriptum (6) *Viatica peregrinantis*, & in *Libros ſeptem* diviſum, quod is in *Græcum* ſermonem vertit ex *Syriaco*, quo illud

(1) *Vide ibi fol. 92 pag. 2.* (2) *Vide ibi fol. 98 pag. 2.* (3) *Vide ibi fol. 101 pag. 2.* (4) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos quintus.* (5) *Cognomen hoc* Conſtantinus *ille accepit à præcipuâ commoratione ſuâ in Calabriæ Vlterioris ſive Inferioris Metropoli* Rhegio, *poſtquam is ex Africâ in Italiam profectus,* Roberti Guiſcardi, *Nortmannorum, Apuliæ, Calabriæ & Siciliæ Ducis, factus eſt* Protoſecretarius. (6) *Ita nempe in Codicibus MStis conſtanter legitur* τὰ ἐφόδια *plurali numero, non autem* τὸ ἐφόδιον: *& contrà* τοῦ ἀποδημοῦντος *ſingulari numero, non autem* τῶν ἀποδημούντων.

illud partim ab *Epro filio Zaphar nepote Elgzezar*, partim autem ab *Achmede filio Abramij, nepote Chaletis Medici*, primùm fuit compoſitum. Prodijt quidem hoc Opus Baſileæ apud Henricum Petri A. 1536 in folio, ſed *latinè* tantùm, & valdè mutilè ac imperfectè, ideóque ſingulorum Librorum titulos & principia ex hoc & ſequenti Codice manuſcripto *trigeſimo* fideliter hîc ſubjungo. *Primus* itaq; liber in primo hoc Codice manuſcripto *Cæſareo* inſcribitur atq; incipit hoc modo: Βίβλος λεγομένη, τὰ Ἐφόδια τοῦ ἀποδημοῦντος, (1) συντεθειμένα, παρὰ Ἔπρου (2) Βγζαφὰρ τοῦ Ἐλγζηζὰρ, μεταβληθεῖσα εἰς τὴν ἑλλάδα γλῶτταν παρὰ Κωνσταντίνου (3) Ἀσηκρήτου τοῦ Ῥηγίνου. Λόγος ά. Ἰστέον ὅτι ἡ γέννησις τῶν τριχῶν γίνεται ἀπὸ τῶν καπνοειδῶν τῶν χολωδῶν παχέων ἀναθυμιάσεων. συμβαίνει δὲ ἀπὸ τῆς πυρώδους θερμασίας τῆς ἐν τῷ σώματι &c. In altero autem Codice inſcribitur atque incipit idem Liber *primus* his verbis: Αὕτη πολυτρύλλητος ἡ (4) Σύρων βίβλος. Βίβλος λεγομένη τὰ Ἐφόδια τοῦ ἀποδημοῦντος, συντεθεῖσα παρὰ Ἔπρου (5) Βαγζαφὰρ τοῦ Ἔβλου Ἐλγζηζὰρ, μεταβληθεῖσα εἰς τὴν ἑλλάδα γλῶτταν παρὰ Κωνσταντίνου (6) Πρωτασηκρήτου τοῦ (7) Ῥηγίνου. Αὕτη βίβλος ἦν ἡ πάλαι θρυλλουμένη, ἡ καὶ (8) Σύρειχος εὐστόχως κεκλημένη. Λόγος πρῶτος. Ἰστέον ὅτι ἡ γέννησις τῶν τριχῶν γίνεται ἀπὸ τῶν καπνοειδῶν τῶν χολωδῶν παχέων ἀναθυμιάσεων. συμβαίνει δὲ &c. In ſuprà memoratâ verò editione latinâ Baſileenſi inſcribitur atque incipit idem Liber *primus* hoc modo: *Conſtantini Africani Medici de omnium morborum, qui homini accidere poſſunt cognitione & curatione Liber primus. Caput primum de Alopeciâ. Capillus ex fumo groſſo & calido naſcitur, qui ex igneis, & incenſivis eſt humoribus*; &c. *Secundus* Liber in utroque Codice manuſcripto *Cæſareo* inſcribitur atque incipit his verbis: Ἡ πρώτη (9) πύλη ἀπὸ τῆς δευτέρας περὶ ὀφθαλμῶν καὶ θεραπείας τῶν τούτων παθῶν. Ἡ δευτέρα εἴσοδος. Ἀρχὴ λόγου β΄. Ὀφθαλμίασις ἐστὶν οἴδημα θερμὸν &c. In ſuprà memoratâ autem editione latinâ Baſileenſi incipit idem Liber *ſecundus* hoc modo: *Caput primùm de lippitudine. Ophthalmia eſt calidum apoſtema* &c. *Tertius* Liber in utroque Codice manuſcripto *Cæſareo* inſcribitur atque incipit his verbis: Ἡ τρίτη εἴσοδος τοῦ

βίβλου

(1) *Ita quidem ibi ſcriptum eſt, ſed videtur legendum eſſe* συντεθειμένη, *ut referatur ad vocem* Βίβλος.

(2) *Ita ibi abbreviatè ſcriptum eſt, nempe* Βγ *pro* Βεν.

(3) *Pro* Ἀσηκρήτου *perperàm ibi ſcriptum eſt* Ἀσηκρείτου. *Vide* Joan. Meurſij *Gloſſarium græco-barbarum in explicatione vocis* Ἀσηκρῆτις, *hoc eſt*, A ſecretis.

(4) *Similiter etiam Indici totius Operis ibidem præfixa ſunt hæc verba*: Σύνταγμα δέλτος ἐκ Σύρων σοφοῦ γένους.

(5) *Ita ibi ſcriptum eſt pro* Βεν-Ζαφάρ. (6) *Pro* Πρωτασηκρήτου *in* Codice *illo perperàm ſcriptum eſt* Πρωτασυγκρίτου. *Vide* Joan. Meurſij *Gloſſarium Græco-barbarum in explicatione vocis* Πρωτοασηκρῆτις. (7) *Pro* Ῥηγίνου *perperàm ibi ſcriptum eſt* Ῥηγίνῳ. (8) *Locus corruptus. Num fortè legendum eſt*, ἡ καὶ συρειακῶς Εὐστοχία κεκλημένη, *an*, ἡ καὶ Συρειακὴ εὐστοχία κεκλημένη. *Mihi certè nondum liquet. At* Συρεικὸς *pro* Συριακὸς *legitur apud* Stephanum *de Vrbibus*. (9) Πύλη *ſive* Porta *in toto hoc Opere ubivis metaphoricè uſurpatur pro* Capite *Libri*.

βίβλου τῶν ἐφοδίων τοῦ ταξεώτου. Ἐσυναψάμην ταύτην ἔγωγε γνωριζόμενος Ἄχμεδ, υἱὸς τοῦ Ἀβραμίου, ἔγγων δὲ τοῦ Χάλετ. πρὸς διόρθωσιν δὲ καὶ ἐπιμέλειαν τοῦ ἀνθρωπείου σώματος ἐπεχειρισάμην τὴν τρίτην εἴσοδον, Θεοῦ εὐδοκοῦντος, εἰς ταύτην τὴν βίβλον, δηλοῦσαν τὰ πάθη τὰ ἐνοικοῦντα ἐν τοῖς ὀργανικοῖς μέλεσι τοῖς ὑπουργοῦσι τὴν καρδίαν, τὴν οὖσαν λύχνον ἐν τῷ σώματι, &c. In ſuprà memoratâ autem editione latinâ Baſileenſi incipit idem Liber *tertius* hoc modo: *Caput primum de anginâ. In duobus Libris præcedentibus tantummodò dictum eſt de infirmitatibus capiti & faciei accidentibus; modò dicantur morbi membrorum miniſtrantium cordi. Cor enim lucerna corporis,* &c. *Quartus* Liber in utroque Codice manuſcripto *Cæſareo* inſcribitur atque incipit his verbis: Λόγος δʹ ἀπὸ τῶν ἐφοδίων τοῦ ἀποδημοῦντος. Διελθόντες τοίνυν τὴν διαγωγὴν τῆς διαγνωστικῆς καὶ ἐπιμελείας πάσης τῶν ὠφελήμων βοηθημάτων ἐν τοῖς ὀργανικοῖς μέλεσι τοῖς γεγενημένοις εἰς ὑπουργίαν τῆς ἀναπνοῆς ἐν τούτῳ δὲ τῷ τετάρτῳ δέον ἐστὶν, ἵνα συνάψωμεν καὶ συναθροίσωμεν ἐν εὐκρασίᾳ καὶ (1) καλῇ θέσει τὰ βοηθοῦντα καὶ ἐνεργοῦντα ἐν ἰσχύϊ καὶ ἐγέρσει τῆς ὀρεκτικῆς δυνάμεως &c. Ἡ πρώτη πύλη περὶ δυσκαταποσέως. Ὁ φάρυγξ μεγίστην ὠφέλειαν ἔχει &c. In ſuprà memoratâ autem editione latinâ Baſileenſi incipit idem Liber *quartus* hoc modo: *Caput primum de difficultate glutiendi. Quoniam in tertio Libro ſuperiori morbos & medicinas diximus membrorum ſervientium ſpiritui, conſequens ergò ordo expetit tractare de membris attinentibus cibarjs* &c. *Quintus* Liber in utroq; Codice manuſcripto *Cæſareo* inſcribitur atq; incipit his verbis: Ἀρχὴ λόγου εʹ. Ἀρχὴ τῆς πέμπτης ῥήσεως περὶ τοῦ ἥπατος. Ἐν ταῖς κολικαῖς διαθέσεσι πόνου γινομένου, &c. Ἐπειδὴ οἱ τιμιώτατοι τῶν Ἰατρῶν ὑπέδειξαν πρὸς πολλοὺς τῶν διαπαιδευομένων παρ᾽ αὐτοῖς, ὅτι ἡ πέψις ἐν τῷ σώματι ὑπάρχει ἐν τρισὶ τόποις &c. Πρώτη πύλη περὶ τῆς τοῦ ἥπατος δυσκρασίας. Λέγω οὖν ὅτι τὸ ἧπαρ πάσχει διὰ δύο πρόσωπα, &c. In ſuprà memoratâ autem editione latinâ Baſileenſi incipit idem Liber *quintus* hoc modo: *Caput primum de malâ complexione hepatis. Multis in locis præſtantiſſimi Medici digeſtibilem virtutem tria loca obtinere dixerunt corporis:* &c. *Sextus* Liber in utroque Codice manuſcripto *Cæſareo* inſcribitur atque incipit his verbis: Ἀρχὴ λόγου ϛʹ. Ὁ λόγος ὁ ἕκτος ἀπὸ τῆς βίβλου τῶν ἐφοδίων τοῦ (2) ταξεώτου, ἣν συνέθετο Ἄχμεδ ὁ τοῦ Ἀβραμίου υἱὸς, τοῦ Ἴβιν Χάλετ τοῦ ἰατροῦ. Βουλόμενος

(1) In altero Codice MSto pro καλῇ legitur ποθῇ.

(2) Ταξεώτης hoc loco, itidem ut paulo antè, ſimpliciter ſignificat ἀποδημοῦντα ſive peregrinantem. Aliàs enim Ταξεῶται ſeu Ταξιῶται appellantur Apparitores Præſidum, aut Milites chortales.

μένος ὁ ὕψιστος καὶ μέγας Θεὸς τοῦ διαμένειν τὸ γένος τῶν ζώων, ἔπλασεν αὐτοῖς μέλη, δι' ὧν γενεαλογοῦνται. ἔθετο δὲ ἐν αὐτοῖς τοῖς μέλεσι δύναμιν ἔμφυτον ἰδίως, &c. Ἡ πρώτη πύλη περὶ τῆς ἐλαττώσεως τῆς συνουσίας καὶ ἀδυναμίας αὐτῆς. Φῶ, ὅτι κατεσκεύασο ἐν τῷ καύλῳ καὶ αἰδοίοις, &c. In ſuprà memoratâ autem editione latinâ Baſileenſi incipit idem Liber *ſextus* hoc modo: *Caput primum de paucitate coitûs. Deus ad animalium genera exiſtenda, creavit membra, unde eſſent procreanda, quibus propriè virtutem indidit naturalem,* &c. *Septimus* Liber in utroque Codice manuſcripto *Cæſareo* inſcribitur atque incipit his verbis: Ἀρχὴ λόγου ζ. Διελθόντες χάριτι τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς προλαβοῦσι λόγοις, ἐν τῷδε τῷ συγγράμματι περὶ τῶν συμβαινόντων παθῶν ἐν τοῖς μέλεσι τῶν ἐντὸς φέροντες τὴν ὁδὸν τῆς θεραπείας αὐτῶν &c. Ἡ πρώτη πύλη ἐκ τοῦ ἑβδόμου λόγου περὶ ἐφημέρου πυρετοῦ. Λέγω, ὅτι γίνεται ὁ ἐφήμερος πυρετὸς ἐξ ἐπιτεταμένης θερμότητος &c. In ſuprà memoratâ autem editione latinâ Baſileenſi incipit idem Liber *ſeptimus* hoc modo: *Expletis in prioribus particulis interiorum membrorum paſſionibus, & eorum expoſitis curationibus* &c. Vltimum hujus Libri *ſeptimi* Caput inſcribitur atque incipit in utroque Codice manuſcripto *Cæſareo* his verbis: Πύλη λε΄ περὶ τῆς θεραπείας τοῦ σχίσματος τῶν πόδων. Ὅταν συγκραθῇ τῷ αἵματι τῆς τροφῆς χολὴ μέλαινα &c; hoc eſt, *Porta trigeſima quinta de curatione fiſſuræ pedum.* In fine autem ejuſdem legitur hæc ſubſcriptio: Τέλος σὺν Θεῷ τῶν ἐφοδίων. Meminit hujus Autoris & Operis *Petrus Diaconus Caſinenſis* in Continuatione Chronici Caſinenſis *Leonis Marſicani*, Cardinalis & Epiſcopi Oſtienſis, lib. 3 cap. 35, fol. 102 editionis Venetæ Lazari de Soardis A. 1513 in quarto, his verbis: *Iſtius item* (1) *Abbatis* (2) tempore CONSTANTINVS *Afer huc veniens, & habitum ſanctæ Religionis accipiens, Eccleſiam S. Agathæ in Averſano Pago, à Richardo* (3) *Principe ſibi conceſſam, Monaſterio devotiſſimus obtulit. Non erit otioſum ad poſterorum memoriam, quis quantúſque iſte vir fuerit, literis tradere. Hic igitur, relictâ Carthagine, ubi ortus fuerat, Babyloniam petijt; ubi diſciplinis omnibus Chaldæorum, Arabum, Perſarum, Ægyptiorum & Indorum pleniſſimè inſtructus, poſt annos triginta novem ad Africam redijt. Quem ita eruditum omnium gentium linguis & literis, interimere Afri cogitabant. Quod ille ubi didicit,*

(1) Nempe Deſiderij. (2) Nempe *A. C.* 1072 *inter* dedicationem Baſilicæ Caſinenſis S. Benedicti, *quæ A.* C. 1071 *Kalendis Octobris celebrata eſt, & diem* 22 *Aprilis A.* 1073, *quo* Papa Alexander II *obijt. Vide Chronicon Caſinenſe lib.* 3 *cap.* 30 *&* 36, *& Eminentiſſ. Card.* Baronij *Annal. Eccleſiaſt. Tom. XI an.* 1071 *&* 1073, *pag.* 394 *&* 411 *editionis Plantinianæ.* (3) *Nempe* Capuano; *cui Papa* Nicolaus II *Principatum Capuanum confirmavit A. C.* 1059. *Vide Card.* Baron. *Annal. Eccleſiaſt. Tom. XI pag.* 368.

didicit, clam ingreſſus navem, Salernum venit, ibiq; in habitu mendici aliquamdiu latuit. Inde à fratre Babyloniorum Regis, qui eò tunc venerat, agnitus, (1) *ROBERTOq; Duci magnificè eſt commendatus. Poſtmodum verò, relictis omnibus, ad hoc Monaſterium, ordine quo ſuprà diximus, veniens, Monachus effectus eſt. In hoc autem Cœnobio poſitus, tranſtulit ex diverſarum gentium linguis plurimos Libros, in quibus iſti præcipui ſunt:* (2) *Pantechnum, quod in Libros duodecim ſcidit, ubi expoſuit, quid Medicum oporteat ſcire; Practicam de ſervatione ſanitatis & curatione morbi; Librum* (3) *graduum; Diætam ciborum; De febribus, quem de Arabico tranſtulit; Librum de urinâ; De interioribus membris; VIATICVM, quem in SEPTEM diſtribuit PARTES: videlicet de morbis in capite naſcentibus, de faciei morbis, de inſtrumentis, de ſtomachi & inteſtinorum morbis, de morbis hepatis, renum, veſicæ, ſplenis & fellis, de his quæ in cute naſcuntur; Expoſitionem Aphoriſmi; Librum techni, megatechni, microtechni; Antidotarium; Diſputationem Platonis & Hippocratis in ſententijs; De ſimplici medicamine; De gynæcijs; De pulſibus; De experimentis; Gloſſas herbarum & ſpecierum; De oculis.* Hucuſque *Petrus Diaconus Caſinenſis* ſecundùm ſuprà memoratam editionem *Venetam.* In recentiori autem ejuſdem *Chronici Caſinenſis* editione, à R. P. *Matthæo Laureto* Hiſpano, Caſinenſi Monacho & Abbate S. Salvatoris de Caſtellis, adornatâ, & *Neapoli* typis Tarquinij Longhi A. 1616 in quarto impreſsâ, legitur idem locus hoc modo: *Iſtius porrò Abbatis tempore CONSTANTINVS Africanus ad hunc locum perveniens, ſanctâq; habitum Religionis induens, Eccleſiam S. Agathæ in Averſâ, à Richardo Principe ſibi conceſſam, in hoc ſancto loco devotiſſimus obtulit. Neceſſarium planè videtur ad poſterorum memoriam, quantus hic vel qualis fuerit, literis tradere. Hic igitur à Carthagine, de quâ oriundus erat, egrediens, Babyloniam petijt, in quâ Grammaticâ, Dialecticâ, Geometriâ, Aſtronomiâ, nec non & Phyſicâ Chaldæorum, Arabum, Saracenorum, Ægyptiorum ac Indorum pleniſſimè eruditus eſt. Completis autem in ediſcendis hujuſmodi ſtudijs triginta & novem annorum circulis, ad Africam reverſus eſt. Quem cùm vidiſſent Afri ita ad plenum omnium gentium ſtudijs eruditum, cogitaverunt occidere eum. Quod Conſtantinus agnoſcens, clam navem ingreſſus, Salernum advênit, ibiq; ſub ſpecie inopis aliquamdiu latuit. Deinde à fratre Regis Babyloniorum, qui tunc eò advenerat, agnitus, ac in magnâ* (4) *honorificentiâ apud ROBERTVM*

(1) Nempe Roberto Guiſcardo, *Nortmannorum Duci, cui Papa* Nicolaus II *Apuliæ, Calabriæ atque Siciliæ Ducatum confirmavit* A. C. 1059. *Vide Card.* Baron. *Annal. Eccleſ. Tom.* XI *pag.* 268.

(2) *Vide Operum* Conſtantini Africani, *Baſileæ ab Henrico Petri A.* 1536 *&* 1539 *latinè in folio editorum, Partem ſecundam, ubi idem exſtat Opus, ſed in* decem *tantùm Libros diviſum, & inſcribitur,* Loci Communes Medico cognitu neceſſarij.

(3) *Nempe* de gradib' ſimpliciũ medicamentorũ.

(4) *Fuit enim* Roberti Protoſecretarius, *ut ex ſuprà exhibito* Viatici *antiquo titulo græco manifeſtè liquet. Ad quam dignitatem conſequendam plurimùm illi ſine dubio profuit notitia multarum linguarum, utpote quæ in eo munere præcipuè requiritur.*

R

TVM Ducem habitus eſt. Exinde verò Conſtantinus egrediens, ad hunc locum pervenit, & , ordine quo ſuprà retulimus, Monachus factus eſt. In hoc verò Coenobio poſitus, tranſtulit de diverſarum gentium linguis Libros quamplurimos, in quibus ſunt hi præcipuè: Pantechnum, quem diviſit in Libros duodecim, in quo expoſuit, quod Medicum ſcire oportet; Practicam, in quâ poſuit, qualiter Medicus cuſtodiat ſanitatem, & curet infirmitatem; Librum graduum; Diætam ciborum; Librum febrium, quem de Arabicâ linguâ tranſtulit; & alios quamplures. Hucuſque editio illa *Neapolitana*; in quâ, quæ ad *VIATICVM* pertinent, unà cum alijs ſequentibus Opuſculis perperàm omiſſa ſunt. Cùm igitur certò conſtet, *Conſtantinum*, cognomine *Africanum* & *Rheginum*, A.C. 1072 factum eſſe *Monachum Caſinenſem*, valdè errant, qui illum ad annum Chriſti 750 referunt, ut jam pridem rectè obſervavit doctiſſimus *Gerardus Joannes Voſſius* (1) Libri ſingularis de Philoſophiâ capite decimo quarto, quo agitur de *Illuſtribus Medicis Arabicis*. Cæterùm corrigendi quoque ſunt ij, à quibus idem *Conſtantinus, Roberti Guiſcardi, Ducis Nortmannorum, Apuliæ, Calabriæ & Siciliæ* Ἀσηκρήτης, ſeu potius Ἀσηκρῆτις, ſive *Secretarius*, corruptâ (2) veterum Codicum manuſcriptorum ſcripturâ deceptis, vocatur *Conſtantinus Aſyncritus*, & à *Conſtantino Africano* diverſus eſſe exiſtimatur. Hic enim inſignis error exſtat in *Joannis Georgij Schenckij Bibliothecâ Medicâ* pag. 141 & 142, quippe ubi primùm agitur de *Conſtantino Africano*, Monacho Caſinenſi, deinde autem ſeparatim de *Conſtantino Aſyncrito* his verbis: *CONSTANTINVS ASTNCRITVS tranſtulit Zaphar Elgozar Viaticum peregrinantium in Græcum, quod exſtat manuſcriptum in Bibliothecâ Regis Galliæ.* Idem error occurrit bis in *R. P. Philippi Labbei S.I. Novâ Bibliothecâ Manuſcriptorum Librorum*, nempe paginâ 128, ubi refert in *Bibliotheca Regiæ Pariſinæ* Codicibus MStis 1261 & 1514 exſtare (3) *Viatica peregrinantium libris ſeptem à CONSTANTINO ASTNCRITO ex Arabico in Græcum translata*; & pag. 292, ubi hæc leguntur: *Viaticum peregrinantium, τὰ ἐφόδια τῶν ἀποδημούντων, & Remedia varia in ſeptem Partes tributa, partim à quodam* (4) *Eproubgzaphar filio Elgzezar, in Græcam linguam verſa à CONSTANTINO ASTNCRITO RHEGIENSE, partim ab* (5) *Alchmede filio Abraami, nepote Chaletis, in Bibliotheca Regiæ Pariſinæ Codice 1514.* Multo etiam graviùs errat *Joannes Meurſius* in *Gloſſario Græco-barbaro*, ubi in Indice Autorum Græcorum hactenùs nondum editorum indicat, *in ipſo Gloſſario*

(1) *Vide ibi pag.* 117 & 118.

(2) *Sic enim etiam in ſequenti Codice MSto* Cæſareo XXXmo *pro* Πρωτασηκρῆτις *perperàm legitur* Πρωτασυγκρίτης.

(3) *Ergò etiam ibi plurali numero legebatur* τὰ ἐφόδια.

(4) *Vide ſuprà pag.* 126.

(5) Alchmed *perperàm pro* Achmed *Vide ſuprà pag.* 127.

Gloſſario octies à ſe citatum eſſe CONSTANTINI ASTNKITI ITINERARIVM, nempe pag. 176, 238, 254, 274, 319, 334, 387, & 564. Et certè omnibus illis locis conſtanter legitur *CONSTANTINVS ASTNKITVS*. Mutavit igitur is corruptam vocem *Aſyncritus* in longè corruptiorem vocem *Aſynkitus*, & Opus Medicum, *Viatica peregrinantis* inſcriptum, abſurdè transformavit in *Itinerarium*. Quod enim per *Conſtantinum Aſynkitum* haud alius quàm *Conſtantinus Africanus* ibi re verâ intelligendus ſit, ipſa illa loca, quæ ibi citantur, ſatis manifeſtè indicant.

Secundò, & quidem à fol. 455 pag. 2 uſque ad fol. 460 pag. 1, *Fragmentum Libelli* ejuſdem *Conſtantini Africani de Vrinis*, cujus titulus & principium: Πεϱὶ οὔϱων. Τὸ οὖϱον τὸ οὔϱεσιον &c. Vide ſuprà citatam Operum Conſtantini Africani editionem latinam Baſileenſem pag. 208, & Librum *primum* horum Commentariorum pag. 184, ubi fit mentio ejuſdem *Operis de Vrinis*, ſed *manuſcripti*, & ex *Arabicâ* in *Hebræam* Linguam tranſlati.

Tertiò, & quidem à fol. 460 pag. 1 uſque ad fol. 466 pag. 1, ejuſdem *Conſtantini Africani Antidotarium ex Latinâ in Græcam Linguam translatum*, cujus titulus & principium: Εἰσαγωγικὴ μέθοδος Ἀντιδοταρίου ἐκ τῆς ῥωμαϊκῆς διαλέκτου μετατεθεῖσα εἰς τὴν ἑλλάδα. Ἀντίδοτος ἡ χρυσὴ &c.

Quartò, & quidem à fol. 466 pag. 1 uſque ad fol. 484 pag. 1, *Joannis, filij Meſuæ* ſive *Moyſis, Damaſceni*, *Medici Arabis celeberrimi*, qui, ſecundum *Euonymum Philiatrum* ſive *Conradum Geſnerum* in Præfatione Theſauri de Remedijs ſecretis, circa annum Chriſti 1158 claruit, *Liber de ſimplicibus medicamentis purgantibus*, in *quinque Tmemata* ſive *Sectiones* diviſus, qui tùm in hoc tùm in proximè ſequenti Codice XXXmo perperàm attribuitur *S. Joanni Damaſceno*, ſtrenuo Catholicæ Fidei propugnatori & defenſori adverſus *Imp. Leonem Iſaurum* ejúſque filium *Imp. Conſtantinum Copronymum*, & alios hæreticos *Iconoclaſtas*, qui circa annum Chriſti 750 obijt. Inſcribitur itaque is & incipit hoc modo: Σύγγραμμα σὺν Θεῷ, ὃ διέθετο (1) Ὁ ἘΝ ἉΓΊΟΙΣ ἸΩΆΝΝΗΣ Ὁ ΔΑΜΑΣΚΗΝΌΣ περὶ τῶν κενούντων φαρμάκων καὶ τῆς φύσεως αὐτῶν καὶ τῆς ἰδιότητος καὶ δυνάμεως, καὶ μετὰ ποίων ἑτέρων εἰδῶν σμιγῆναι δεῖ τὰ ὀξέα φάρμακα, καὶ δριμύτατα πρὸς τὸ ἐλαττῶσαι τὴν βλάβην αὐτῶν καὶ δακνότητα. Τμῆμα α΄. Ἴσθι ὅτι ὁ διορισμὸς τῆς φαρμακοποιίας ἐστὶν ἐναντιούμενος τῶν ἀνθρώπων &c. Ἀλόη ἰδίωμα κέκτηται τοῦ καθάραι τὸν στόμαχον καὶ τὴν

(1) In proxime ſequenti Codice legitur, ὃ διέθετο Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς, ὁ ἐν ἁγίοις ἁγιώτατος. Vide etiam ſuprà pag. 118.

τὴν κεφαλὴν, &c. Vide Opera *Joannis Meſuæ*, ſtudio Andreæ Marini Venetijs apud Vincentium Valgriſium A. 1561 latinè in folio edita, fol. 46, atque inſuper conſule *Petri Caſtellani* Opus de Vitis Illuſtrium Medicorum pag. 143, & doctiſſimi *Gerardi Joannis Voſſij* Librum ſingularem de Philoſophiâ capite decimo quarto de Illuſtribus Medicis Arabicis, cui tota *Joannis Meſuæ Vita* ex *Leonis Africani* hactenùs inedito Libro *de doctis Arabibus* inſerta eſt.

Quintò, & quidem à fol. 484 pag. 1 uſque ad fol. 488 pag. 2, ex *Pauli Æginetæ Libro ſeptimo Caput vigeſimum quintum* περὶ ἀντεμβαλλομένων ἐκ τοῦ Γαληνοῦ, hoc eſt, *de medicamentis inter ſe viciſſim ſuccedaneis*; cujus principium: Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, φησὶν, ἐπί τινος γυναικὸς &c. Deeſt autem finis, ejuſqúe loca adjecta ſunt alia quædam *miſcellanea Medica ex Galeno*, quorum principium: Ἱερὰ Γαληνοῦ, ἡ σύνθεσιν ἔχει οὕτως.

Sextò, & quidem fol. 4 pag. 2 extra ordinem, anonymi cujuſdam Autoris *Chronologia Imperatorum Conſtantinopolitanorum ab Imp. Conſtantino Magno uſque ad Imp. Andronicum Comnenum*, qui A. C. 1185 d. 12 Septembris à furibundâ plebe Conſtantinopolitanâ crudeliſſimè interfectus eſt. Principium ejus eſt: Ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐβασίλευσεν ἔτη λβ'· &c; finis autem, Ἀνδρόνικος ἔτη γ'.

XXX.

(3) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos vigeſimus primus.*

Trigeſimus (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *quarto*, conſtátque folijs *quingentis viginti tribus* & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 462 pag. 2, *Conſtantini Rhegini Opus Medicum, Viatica peregrinantis inſcriptum, & in Libros ſeptem diviſum*, ut & ejuſdem *Fragmentum de Vrinis* & *Antidotarium*; item *Joannis Meſuæ Damaſceni Liber de ſimplicibus medicamentis purgantibus in quinque Sectiones diviſus*, & ex *Pauli Æginetæ Libro ſeptimo Caput vigeſimum quintum de Medicamentis ſuccedaneis*; de quibus omnibus in recenſione proximè præcedentis Codicis XXIXni jam fuſiùs actum eſt.

Secundò, & quidem à fol. 462 pag. 2 uſque ad fol. 464 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Libellus* περὶ τροφῶν δυνάμεων, ſive, *de Alimentorum facultatibus*, cujus principium: Ἐγνώσθη ἡ δύναμις καὶ ἡ φύσις τῶν βρωμάτων ἐκ τῆς αὐτῆς γεύσεως· αἱ γὰρ γεύσεις &c.

Tertiò, & quidem à fol. 464 pag. 1 uſque ad fol. 475 pag. 1,

S. Epi-

S. Epiphanij Liber de duodecim Gemmis in Rationali Summi Sacerdotis Hebræorum, cujus principium: Σάρδιον τὸ Βαβυλώνιον &c. Plura de eo vide ſuprà in recenſione Codicis XXVti, num. 8.

Quartò, & quidem à fol. 475 pag. 1 uſque ad fol. 477 pag. 1, *Excerptum ex Galeni Libro ad Patrophilum de Pleuritide*, cujus titulus & principium: Γαληνοῦ ἐκ τοῦ πρὸς Πατρόφιλον περὶ πλευρίτιδος. Ἔστι δήποτε τὸ πάθος ἡ φλεγμονὴ, &c.

Quintò, & quidem à fol. 477 pag. 1 uſque ad fol. 481 pag. 2, *Orphei Libellus ſuppoſititius de Gemmis*, cujus titulus & principium: Ὀρφέως περὶ λίθων Λίθος ὁ Κρύσταλλος &c. Planè igitur diverſus eſt hic *Libellus* à *Poemate Orphei* περὶ λίθων, hoc eſt, *de Gemmis* ſive *Lapidibus pretioſis*, quod exſtat in Syntagmate veterum Poetarum Græcorum Heroici carminis, edito Aureliæ Allobrogum ſive Genevæ A. 1606 græcè & latinè in folio, à pag. 522 uſque ad pag. 534, atque incipit hoc modo:

Δῶρον ἀλεξικάκοιο Διὸς θνητοῖσιν ὀπάσσαι
Κεκλόμενος &c.

De quo eodem *Poemate* capite quarto Libri ſecundi *Prodromi* mei *Hiſtoriæ Literariæ*, Hamburgi typis Michaelis Piperi A. 1659 in folio editi, pag. 176 & 177 jam olim hæc ſcripſi: In Procemio hujus Poematis introducitur *Orpheus* colloquens cum *Theodamante* Priami filio; unde ſatis clarè apparet, Autorem ejus non eſſe *Orpheum* illum antiquiſſimum, qui expeditioni Argonauticæ interfuit. Si genuinum igitur eſſet hoc Poema, pertineret ad ſeculum ante Æram Chriſtianam *duodecimum*, in quod Hiſtoria belli Trojani incidit. Aſſentior autem Viris doctis qui ψευδεπίγραφον ac ſuppoſititium illud eſſe cenſent, & *Onomacrito* attribuunt. Pertinere enim huc exiſtimant *Suidæ* verba hæc: Ἔγραψε ὁ Ὀρφεὺς καὶ τελετάς· ὁμοίως δέ φασι καὶ ταύτας Ὀνομακρίτου. ἐν τούτοις δ' ἐστὶ περὶ λίθων γλυφῆς, ἥτις Ὀγδοηκοντάλιθος ἐπιγράφεται. Hoc eſt, interprete Æmilio Porto: *Scripſit Orpheus etiam Initia. Pariter autem hæc quoque dicunt eſſe Onomacriti. In his autem eſt Liber de Gemmarum ſculpturâ, qui ab octoginta Gemmis inſcribitur.* Ex Præfatione Libri hujus de Gemmis citantur aliquot verſus à *Joanne Stobæo* Anthologij Serm. 3 de Prudentiâ pag. 38, Serm. 4 de Imprudentiâ pag. 52, & Serm. 29 de Aſſiduitate & Diligentiâ pag. 200.

Sextò, & quidem à fol. 481 pag. 2 uſque ad fol. 523 pag. 1, *Miſcellanea* quædam *Medica*, ex *Galeno* alijſque antiquis Autori-

bus excerpta, quorum principium: Γαληνοῦ περὶ τῆς ἐξ ἐνυπνίων διαγνώσεως.

Notandum denique eſt, quòd paginâ primâ folij 485 ejuſdem Codicis rubricatâ ſubſcriptione annotatum eſt, eum ſcriptum eſſe διὰ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ Μανουὴλ, Παγκρατίου τοὐπίκλην, μηνὶ Μαρτίῳ ι' ἰνδικτιῶνος ιγ', hoc eſt, *manu peccatoris Manuelis, cognomine Pancratij, die decimo menſis Martij, Indictione decimâ tertiâ.*

XXXI.

Trigeſimus primus (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* mediocriter antiquus in *quarto*, conſtátque folijs *quadringentis ſeptem,* & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli.* Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 8 pag. 2, *Excerpta quædam Medica græco-barbara de Vrinis & de Pulſu ex Galeno & alijs nonnullis antiquis Autoribus*, inter quæ eſt unum, quod τοῦ σοφωτάτου Μερκουρίου, ſive, *Sapientiſſimi Mercurij*, hoc eſt, ut ego interpretor, *Hermetis Triſmegiſti*, falsò inſcribitur, atque incipit his verbis: Τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου συνέστηκεν ἐκ τεσσάρων στοιχείων &c.

Secundò, & quidem à fol. 9 pag. 1 uſquè ad fol. 407 pag. 1, (2) *Conſtantini*, cognomine *Africani* & *Rhegini*, *Viatica peregrinantis græco-barbarè*; cum ſubjuncto Libro (3) *Joannis Meſuæ Damaſceni de Medicamentis purgantibus,* qui etiam in hoc Codice, itidem ut in duobus præcedentibus, perperàm *S. Joanni Damaſceno* attribuitur. Accedit inſuper (4) ſuprà memoratus anonymi Autoris *Libellus græco-barbarus* περὶ τροφῶν δυνάμεων, ſive, *de Alimentorum facultatibus*; item *Antidotarium græco-barbarum, Catalogus alphabeticus Medicamentorum ſuccedaneorum græco-barbarus, Lexicon vocabulorum Medicorum Saracenicorum cum Interpretatione græco-barbarâ*, & tandem *Hippocratis Liber* περὶ ἑλκῶν, ſive, *de Vlceribus*, cujus principium: (5) Ἕλκεα ξύμπαντα οὐ χρὴ τέγγειν &c.

XXXII.

Trigeſimus ſecundus (6) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* mediocriter antiquus, ſed bonæ notæ, in *quarto*, conſtátque folijs *quinquaginta duobus.* Continetur eo (7) *Moſchionis Liber*, περὶ γυναικείων παθῶν, ſive, *de Muliebribus* (8) *paſſionibus in Capita centum quinquaginta duo diviſus*; cujus *Præfationem,* quia nunquam antehac

(1) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos sextus.*

(2) *Vide suprà Cod.* XXIX, *num.* 1, *& Cod.* XXX, *num.* 1.

(3) *Vide suprà Cod.* XXIX, *num.* 4, *& Cod.* XXX *num.* 1.

(4) *Vide suprà Cod.* XXX, *num.* 2.

(5) *Vide Operum* Hippocratis *editionem græco-latinam Genevenſem pag.* 869.

(6) *Fuit is olim extra numerum.*

(7) *Perperàm is à nonnullis appellatur* Miſchion, *ut in Bibliothecâ* Geſneri *videre eſt.* (8) *Hoc eſt, ſecundùm alias eorundem verborum græcorum translationes,* de morbis muliebribus, *ſive*, de mulierum affectibus.

antehac *græcè* edita eſt, hîc exhibeo integram: Ὁπηνίκα συνεχῶς ἡμῖν ἐν ταῖς γυναιξὶν ἡ μαῖα ἐγεγόνει ἀναγκαία, καὶ οὐδεμίαν ἐφεύρομεν φιλόπονον οὖσαν ἢ γράμματα ἑλληνικὰ μεμαθηκυῖαν· εἰ δὲ καὶ μεμαθήκει, πάντα ἐν τῇ τῶν Λατίνων διαλέκτῳ μετέφρασεν ἂν τὰ γυναικεῖα, ὅπως δυνηθῇ γινώσκειν τῷ λόγῳ τῆς ἀναγνώσεως πάντα. Ἐγὼ τοίνυν ΜΟΣΧΙΏΝ, πολλὰ ἤδη ὁρῶ ὡς πανταχόθεν μετενεγκεῖν ἐκ τῆς ἀληθείας τὸν λόγον, μᾶλλον μὲν οὖν κατεσκευασμένα καὶ ἐπιμελέστερον κεκαθαρμένα, καθάπερ ἐν τῷ ὀφθαλμικῷ καὶ χειρουργικῷ τοῦ Φιλατροῦ, ἀλλὰ μὴν καὶ (1) ποιηματικοῦ ἀνέγνωμεν, ἔδοξεν ἐμοὶ ταῦτα τὰ γυναικεῖα ἐκ τῆς τῶν Λατίνων μεταστρέψαι διαλέκτου. ἔξεστι τοίνυν καὶ μέγιστον μέρος πρὸς ὁλόκληρον δύναμιν ἀκολουθήσας μετενέγκοιμι, ὅπως δυνήσαιμι τὴν τῶν γυναικῶν ψυχὴν τούτῳ τῷ λόγῳ ἐξιλαρῦναι, ἤρεσεν ἡμῖν, ὅπως τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἐπαινουμένων ἐν ἐπιτομῇ ποιήσω, ἵνα πάντα εἴποιμι καὶ οὐ μέγεθος τῆς πραγματείας ποιήσομαι, πρὸς τοὺς ἐπιθυμοῦντας πολλὴν τὴν ἀκολουθίαν σύντομον τῶν λεχθέντων παραδώσω· καὶ πρὸς ταῦτα ἄλλα τριακονταδύο κεφάλαια προστέθεικα, ἵνα ἐξ ἁπάντων ἠθροισμένων ὑπόμνημα ἱκανὸν δυνηθῇ εἶναι. ἐπὶ τούτοις δὲ ἁπλῶς ἠβουλήθην λέξαι, ἵνα τὸ δῆλον λέξω τὸ τῶν ῥημάτων πρὸς χρῆσιν ταῖς γυναιξὶν, ὅπως καὶ ταῖς ἀπείροις μαίαις δηλαδὴ τὰ ἐκτεθέντα τῷ λόγῳ εὐχερῆ γενήσωνται, εἰς ποῖα καὶ πόσα μέρη διαιρεῖν ἅπαντα περὶ τῶν γυναικῶν παραδοῦναι ἠθέλησα, εἰς δύο μαίας ἐξακολουθήσας, ἡ μὲν ἄπειρος, ἑτέρα δὲ ἥ τις ἐκ πασῶν τῶν μαιῶν ἔμπειρος καθίσταται· ταύτην πάλιν διαιροῦμεν εἰς τὰς κατὰ τὴν φύσιν συμβαινούσας αἰτίας, καὶ παρὰ τὴν φύσιν τῶν μαιῶν. εὐκτικὸς γὰρ ὁ λόγος ταῖς γυναιξὶν ἂν εἴη, εἰ τὸ μέρος ἐξ αὐτῆς τῆς μαίας γυμνασθήσεται, καὶ τοῖς ἄλλοις δῆλος, εἴ τις εἴη δυνατὸς τῶν γυναικῶν λόγον διαγνῶναι. Hucuſque *Præfatio* illa; gravis certè & elegans, nec recentiorem aliquem aut trivialem ſcriptorem, ſed antiquum & præſtantem redolens; ex quâ luculentiſſimè apparet, *Moſchionem* quidem natione *Græcum* fuiſſe, ſed ſimul etiam Latinæ linguæ peritiſſimum, & in uſum Græcarum obſtetricum Librum illum de Muliebribus paſſionibus ex *Latinâ* in *Græcam* linguam tranſtuliſſe, adjectis tantùm ſupplendi ejus causâ *triginta duobus* Capitibus. Finitâ igitur hâc *Præfatione*, ſequitur in eodem Codice manuſcripto *Cæſareo* Κεφάλαιον πρῶτον ſive Caput primum his verbis: Τί ἐστι μαῖα; Μαῖα ἐστὶ γυνὴ πάντων τῶν γυναικείων πραγμάτων δεδιδαγμένη, ἀλλὰ μὴν καὶ τῆς ἰατρικῆς γυμνασίας ἔμπειρος,

(1) Ita quidem ibi ſcriptū eſt, ſed videtur legendum eſſe ποιηματικῷ.

ἥτις

(1) *In editione impreſſâ* Caſpari Wolphij *legitur,* ἔιτε παχύτητα τȣ̃ ζώματ⊕, ἢ φόβον, ἢ ὀργηλότητα. *In margine autem hæc annotata ſunt:* Caput ſequens 153 & reliqua omnia in Latino non habentur. *Vnde patet, etiam in antiquo illo contextu* Latino, *Librum hunc* Moſchionis, *aeque ac in Codice hoc manuſcripto* Cæſareo, *ultra Caput* centeſimũ quinquageſimum ſecundum *non proceſſiſſe.*

ἥτις δύναται &c; Caput autem *centeſimum quinquageſimum ſecundum* ſive *ultimum* definit his verbis: ἡνίκα ἐπὶ μακρὸν χρόνον τὴν σύλληψιν δέξηται, εἴτε (1) παχύτητι τȣ̃ σώματ⊕, ἢ φόβȣ ἢ ὀργηλότητ⊕. Primus hunc librum ex *Bibliothecâ Auguſtanâ* cum *Conradi Geſneri* Scholijs & Emendationibus *græcè* in lucem edidit *Caſparus Wolphius*, Medicus Tigurinus, Baſileæ typis Thomæ Guarini A. 1566 in quarto. Poſteà autem inſeruit idem *Wolphius* eundem *Moſchionis* Librum itidem *græcè Syntagmati Gynæciorum* à ſe collecto, & poſteà Baſileæ per Thomam Guarinum A. 1586 tribus Tomis in quarto edito; ubi is, poſt *Felicis Plateri* Icones partium muliebrium generationi dicatarum, primum locum tenet à pag. 1 uſque ad pag. 55. Sequitur deinde ibidem ejuſdem ſuprà memorati *Wolphij Harmonia Gynæciorum*, ſive, *De morbis muliebribus Liber, ex Priſciano, Cleopatrâ, Moſchione, Libro Matricis dicto, & Theodoro Priſciano collectus*, cui inter alios diverſos *Prologos* etiam præfixa eſt *Præfatio Moſchionis* ex antiquo Codice manuſcripto *latino* ad hunc modum: *Præfatio Moſchionis in Gynæcia, quam in latino tantùm Codice reperimus ab interprete poſitam; nam (2) Autor Græcus innominatus nihil præfatus eſt. Cùm frequentiùs nobis in muliebribus cauſis obſtetrix fuiſſet neceſſaria, nullâſque invenimus ſtudioſas, quæ literas Græcas attigiſſent; & cùm Gynæcia in (3) Latinitatem translata omnes deſiderarent: egò verò MOSCHION, qui jam (4) Judæorum quædam quomodocunque tranſtuliſſem, veritate rationis potiùs nixus, quàm inſtructâ oratione vel diligentiâ politâ uſus, ſicuti in (5) Ophthalmicis, Chirurgumenis, PHILÆTIO, theorematicis legiſti: placuit & quòd Gynæcia in (6) Latinum verteremus ſermonem, jámque maximam partem (7) Triacontadis integro tenore ad verba tranſtulerim. Sed cùm vidiſſem grande corpus futurum, & quod muliebres animos citò præ magnitudine laſſare poſſet, placuit Methodicorum brevitatem ſequi, ut omnia dicerem; neque tamen grande corpus efficerem, ſed omnia breviſſimè complecterer, idque ſimplicibus & muliebribus aliquando verbis, ut mulieres lectionis imperitæ, vel ab alijs ſibi lecta facilè conſequantur.* Hucuſque *Præfatio* illa *latina*, à *Caſparo Wolphio* edita; quæ ſi cum genuinâ atque integrâ *Moſchionis Præfatione Græcâ*, ex Codice manuſcripto *Cæſareo*, de quo in præſens agitur, ſuprà fideliter exhibitâ, obiter

(2) *Autor ille Græcus innominatus eſt ipſe Moſchion, ut ſuprà manifeſtè apparet ex græcâ ipſius genuinâ Præfatione.* (3) *Imò contrà in ſermonem Græcum.* (4) *Ridiculus profectò error. Nullum enim Judæorum ſcriptum Moſchion unquam tranſtulit, ſed ineptiſſimus Præfationis Græcæ interpres pro* πολλὰ ἤδη ὁρῶ *perperàm legit* πολλὰ ἰȣδαίων. (5) *In Præfatione græcâ legitur: in Ophtalmico & Chirurgico* PHILIATRI. *Inſulſiſſimus autem Interpres latinus ex genitivo Philiatri perperàm fecit vocativum Philætio.* (6) *Immò in Græcum ex Latino.* (7) *Ineruditiſſimus Interpres latinus ex* τελέσαντα δύο *perperàm fecit genitivum Triacontadis, & hâc ratione verum hujus loci ſenſum omninò immutavit.*

obiter ſaltem, nedum accuratè, conferatur, manifeſtè apparet, eam ab homine ineruditiſſimo adeò abſurdè, perversè & mutilè ex contextu *græco* translatam eſſe, ut vix quidquam fingi poſſit ineptius & à verâ Autoris mente alienius. *Moſchion* enim non tranſtulit *Gynæcia* iſta ex *Græco* in *Latinum* ſermonem, ſed vice versâ ex *Latino* ſermone in *Græcum*, nempe in uſum Græcarum obſtetricum, quarum adminiculum illi ad curandas muliebres paſſiones ſæpè fuit neceſſarium. Poteſt igitur beneficio hujus Codicis manuſcripti *Cæſarei* integra nova *Moſchionis* adornari editio græco-latina, quippe cum prima illa editio *Wolphiana* valdè mendoſa ac mutila ſit, ut ipſe *Wolphius* in Epiſtolâ dedicatoriâ fatetur his verbis: *Etſi enim utrumque verendum ſit nobis, ne vel ipſum Geſnerum, qui plurimum operæ & induſtriæ in hoc Autore priſtinæ integritati reſtituendo poſuit, ut publicæ utilitati quàm maximè conſuleret, vel me, qui ejuſdem precibus juſſiſq; adductus adeò MENDOSVM aut IMPERFECTVM evulgare ſim auſus, nonnulli ſint calumniaturi, ſperandum tamen rurſus eſt, plurimos quoq; futuros, qui & Geſnero noſtro pro tædioſo illo & difficili labore, quem quaſi in Augiæ ſtabulo repurgando ſubijt, & mihi, quòd poſteritati hunc Librum non inviderim, gratias magnas ſint habituri. Fortaſſis etiam eruditus aliquis in* (1) *Galliâ Italiâve Codicem nactus emendatiorem, & ſimul hâc noſtrâ editione adjutus, efficiet, ut hunc aliquando INTEGRVM perfectúmque habeamus.* Hæc ibi *Caſparus Wolphius.* Quod porrò ad *ætatem Moſchionis*, attinet, ea incerta eſt, ideóque, ut *Caſparo Wolphio* & *Joanni Georgio Schenckio*, qui eum Medicum Græcum *recentiorem* appellant, minimè aſſentior, ſic contrà necdum certò affirmare auſim, hunc eſſe illum *Moſchionem*, cujus *Plinius ſenior* Hiſtoriæ Naturalis lib. 19 cap. 5 meminit his verbis: *Atque ut eſt Græca vanitas, fertur in Templo Apollinis Delphis adeò cæteris cibis prælatus raphanus, ut ex auro dicaretur, beta ex argento, rapum è plumbo. Scires non ibi genitum Manium Curium Imperatorem, quem Samnitium Legatis aurum repudiaturo afferentibus, rapum torrentem in foco inventum Annales noſtri prodidêre. Scripſit* & (2) *MOSCHION GRÆCVS unum de raphano Volumen.* Hæc *Plinius.* Qui cùm Hiſtoriam ſuam Naturalem *Imp. Veſpaſiano* dicaverit, nec integro triennio poſt, nempe A. C. octogeſimo, in incendio Veſuvij montis dum nimio cognoſcendi ſtudio propiùs accedit, perierit, haud immeritò quæritur, an ab eo memoratus *Moſchion* ſit idem atque *Moſchion* ille, de cujus *Libro Gynæciorum* in præſens agitur. Citatur enim capite centeſimo quinquageſimo primo hujus Libri Soranus hoc modo:

(1) *Imò verò in* Germaniâ *noſtrâ. Sed ea propria ſua aut ignorat aut ſpernit boni, nec quidquam amat & æſtimat, niſi* Gallicũ *vel* Italicum.

(2) *In* Joan. Georg. Schenckij *Bibliothecâ Medicâ pro* Moſchion *perperàm legitur* Marcion *his verbis:* Marcion Græcus quidam raphanũ Byzantinum peculiari ſcripto celebravit.

modo: Καὶ αὐτὰ τὰ αἴτια, ἃ ἐγὼ ΜΟΣΧΙΏΝ καὶ οἱ λοιποὶ ἀρχηγοὶ τεθελήκασι ποιῆσαι τοῦ (1) δυσχερεστάτου τόκου. ΣΩΡΑΝΟ'Σ δὲ ἄλλας προστίθεται αἰτίας· βούλεται γὰρ ἐπικυρῶσαι, ἢ ἐξ ἐπισχέσεως ἐμποδισθῆναι τὸν τόκον, ἢ &c. Hoc eſt: *Et hæ ſunt cauſæ, quas ego MOSCHION & cæteri Autores voluerunt facere difficultatem partûs. SORANVS autem alias addit cauſas. Vult enim aſſerere, aut repreſſione impediri partum, aut* &c. Vbi inprimis notandum eſt, *Soranum* ſimpliciter nominari, non autem adjecto cognomine τὸν νεώτερον ſive *Juniorem*. Videtur ergò intelligendus eſſe *Soranus Epheſius ſenior*, qui *Alexandriâ Romam* profectus, Medicinam ibi fecit ſub Imperatoribus *Trajano* & *Adriano*, ut teſtatur *Suidas* his verbis: Σωρανός, Μενάνδρου καὶ Φοίβης, Ἐφέσιος ἰατρός, διατρίψας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ ἐν Ῥώμῃ δὲ ἰατρεύσας ἐπὶ Τραϊανοῦ καὶ Ἀδριανοῦ τῶν Βασιλέων, βιβλία τε συντάξας πλεῖστα καὶ κάλλιστα. Hoc eſt, *Æmilio Porto* interprete: *Soranus, Menandri & Phoebes filius, Epheſius Medicus, Alexandriæ commoratus, Romæ etiam Medicinam fecit ſub Traiano & Adriano Imperatoribus, & Libros plurimos ac pulcherrimos compoſuit.* Haud abſurdè igitur hinc colligi poſſe videtur, *Moſchionem* eodem tempore, quo *Soranus ſenior*, nempe ſub *Imp. Trajano*, *Romæ* Medicinam feciſſe, & *Soranum Moſchionis* fuiſſe æmulum, quia *Moſchion* ſuam & cæterorum veterum Autorum opinionem opinioni *Sorani* tanquam recentiori præmittit. Si quis autem hîc objecerit, per *Soranum*, cujus *Moſchion* meminit, intelligendum potiùs videri *Soranum Epheſium Juniorem*, quia *Suidas*, de eo agens, expreſſè refert, eum ſcripſiſſe γυναικείων βιβλία δʹ, hoc eſt, *Muliebrium libros quatuor*, reſponderi ad hanc objectionem poteſt, *Soranum* quoq; *ſeniorem* de eodem argumento ſcripſiſſe, & *Sorano Juniori* in hâc materiâ uberiùs pertractandâ viam præiviſſe. His itaque omnibus accuratè conſideratis, videtur porrò haud inconvenienter concludi poſſe, *Moſchionem decennio* circiter ante abſolutionem & dedicationem Hiſtoriæ Naturalis *C. Plinij*, hoc eſt, circa annum Chriſti 69, quo *Veſpaſianus* cœpit imperare, valdè adhuc juvenem, priuſquam veniſſet Romam, exercitandi & oſtentandi ingenij causâ ſcripſiſſe ac edidiſſe *Librum de raphano*; viginti novem autem circiter pòſt annis, nempe circa annum Chriſti 98, quo *Imp. Trajanus* cœpit imperare, ab eodem *Moſchione Romæ* jam aliquamdiu commorato, & Medicinæ profeſſione claro, ætate in ſenectutem vergente, *Librum de Muliebribus paſſionibus* compoſitum eſſe, quò faciliùs ac meliùs operâ uteretur Græcarum

(1) *In* Wolphianâ *editione græcâ legitur* τοῦ δυσχερεστέρου.

rum obſtetricum in juvandis ac curandis fœminis Græcis, quarum eo tempore non mediocris *Romæ* fuit copia. Et hæc quidem mea nunc eſt de *Moſchionis ætate* conjectura; de quâ, ut re nondum ſatis exploratâ, liberum cuique legenti permitto judicium. Quod tandem reſtat, ſilentio prætereundum non eſt, in fine Codicis hujus manuſcripti *Cæſarei* exſtare *ſubſcriptionem Græcam*, quâ is, qui Librum hunc ex alio quodam pervetuſto Codice manuſcripto deſcripſit, ingenuè indicat, ſe illum A. C. 1561 *Venetijs* optimâ fide deſcripſiſſe, ideóque ne manifeſta quidem antiqui Exemplaris menda arbitratu ſuo voluiſſe corrigere. Ipſa *ſubſcriptionis* iſtius verba græca ſunt hæc: Ἐγάφη Ἐνετίησι πυανεψιῶνος πρώτη ἐπὶ δέκα τοῦ ,αφξα΄ ἔτους ἀπὸ τῆς θεογονίας. ὁ δ᾽ ἐντυχὼν τούτῳ τῷ βιβλίῳ μὴ μεμψάσθω τὸν γράψαντα τῶν σφαλμάτων, ὧνπερ μηδὲν παρὰ τὰ ἐν ἀντιγράφῳ, ἀτηκέστως ὄντι διεφθαρμένῳ, ῥιψοκινδύνως καινοτομεῖν αὐτὸς ὁ γράψας ἐτόλμησε.

XXXIII.

Trigeſimus tertius (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* mediocriter antiquus in *quarto*, conſtátque folijs *centum ſexaginta ſeptem*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

(1) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos vigeſimus nonus.*

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 126 pag. 2, *Pauli Nicæni Liber de cognitione & curatione variorum morborum*, in *Capita centum triginta diviſus*, cujus *Præfatio* incipit hoc modo: Παύλου Νικαίου. Πολλῶν τε καὶ ποικίλων γινομένων νοσημάτων, ἀναριθμήτων τε συμπτωμάτων περὶ τὰ ἀνθρώπινα σώματα, &c. Quâ finitâ ſequitur *Caput primum*, cujus titulus & principium: Περὶ ἐπισκέψεως. Πῶς ἐπισκέψῃ τὸν νοσοῦντα, εἰ καὶ αὐτὸς ὁμοίως ἐστὶ τῶν νοσούντων ἐπισκέψεως τρόπος, &c. Meminit hujus Libri *Joannes Georgius Schenckius* in Bibliothecâ Medicâ his verbis: *Pauli Nicæi, diſcipuli Hippocratis, Medicinale habetur in Bibliothecâ Conſtantinopolitanâ à Grammatico exhibitâ. Item in Illuſtriſſimi Michaelis Cantacuzeni Bibliothecâ aſſervatur in chartâ bibacinâ, ibidem.* Hæc *Schenckius*. Per *Bibliothecam* autem *Conſtantinopolitanam* ſignificatur ab eo Farrago illa corruptiſſima *Antiquitatum Conſtantinopolitanarum* & *Catalogorum diverſarum Bibliothecarum Conſtantinopoli olim exſtantium*, quam primùm quidem *Georgius Calaminius* Argentorati typis Nicolai Wyriot A. 1578 *latinè* in quarto, poſteà autem *Antonius Verderius* cum Supplemento Epitomes Bibliothecæ Geſnerianæ Lugduni

apud

apud Bartholomæum Honorati A. 1585 itidem *latinè* in folio edidit, ut Libro *primo* horum Commentariorum pag. 147, 148, 149, 150 & 151 prolixiùs à me indicatum eſt. In hujus igitur *Bibliothecæ Conſtantinopolitanæ Codice manuſcripto græco Cæſareo* leguntur duo illa à *Schenckio* citata loca græco-barbara hoc modo: Ἰατροσόφιον Πάυλου Νικάιου, μαθητοῦ τοῦ Ἱπποκράτους, atque iterum, Ἰατροσόφιον Πάυλου Νικαίου, μαθητοῦ τοῦ Ἱπποκράτους, καὶ εἶναι τὸ (1) χαρτὶ βιβ-βάκινο.

(1) *Χαρτὶ βιβάκινο græco-barbarè significat* Chartā bombycinam.

Secundò, & quidem à fol, 127 pag. 1 uſque ad fol. 164 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris Σευασίαι ſive *Compoſitiones variorum Medicamentorum*, inter quæ etiam eſt τὸ ἀλάπιον τοῦ ἁγίου Λουκᾶ, cujus jam (2) ſuprà aliquoties facta eſt mentio.

(2) *Vide ſuprà pag.* 107.

Tertiò, & quidem à fol. 164 pag. 2 uſque ad fol. 167 pag. 2, *Epigrammata quædam miſcellanea*, inter quæ præcipuum tenet locum *Epigramma* hoc *Nicomedis*, vel ſecundum alios *Baſſi, in Hippocratem*:

(3) Ἱπποκράτης φάος ἦν μερόπων, καὶ σώετο λαῶν
Ἔθνεα, καὶ νεκύων ἦν σπανὶς ἐν ἀΐδῃ.

(3) *Vide* Maximi Planudis *Anthologium ſive Florilegium veterum Epigrammatum Græcorum Lib.* 1 *cap.* 39.

Hoc eſt, ſecundum translationem proſaicam ad verbum:

Hippocrates lux erat hominum, & ſervabat populorum
Nationes, & mortuorum erat raritas in Inferno.

Eſt autem Epigramma hoc *Sotadicum*, quod ſervato metro ἀντιστρόφως ſive (4) *retrorsùm* legi poteſt hoc modo:

Ἐν ἀΐδῃ σπανὶς ἦν νεκύων καὶ ἔθνεα λαῶν
Σώετο, καὶ μερόπων ἦν φάος Ἱπποκράτης.

(4) Pauſanias *vocat hoc* βουστροφηδὸν, *hoc eſt*, inſtar boum arantium.

Hoc eſt:

In inferno raritas erat mortuorum, &, nationes populorum
Servabat, & hominum erat lux Hippocrates.

Ejuſdem generis, non ordine tantum verborum, ſed ſenſu quoque inverſo, eſt hoc *Franciſci Philelphi* diſtichon in hominem indignum ad magnos honores promotum:

Laus tua, non tua fraus, virtus, non copia rerum,
Scandere te fecit hoc decus eximium.

Ordine enim retrogrado, & tranſpoſitis quatuor commatibus, ſenſus eorundem verborum contrarius eſt talis:

Eximium decus hoc fecit te ſcandere
Rerum copia, non virtus, fraus tua, non tua laus.

Cæterùm inter ſuprà memorata *Epigrammata Græca* exſtant *duo*, ad *Antiquitates Conſtantinopolitanas* pertinentia, quorum primum in

in *Vxorem Imp. Mauricij*, unà cum Marito & liberis à *Phocâ* Tyranno occiſam, incipit hoc modo:

> Ἁδ' ἐγὼ ἡ τριτάλαινα καὶ ἀμφοτέρων Βασιλήων
> Τιβερίου θυγάτηρ, Μαυρικίου τε δάμαρ,
> Ἡ πολύπαις &c.

Alterum autem *Epigramma fatidicum*, *Chalcedone inventum*, incipit his verbis: Ἀλλ' ὅτε δὴ νύμφαι ἱερὴν &c. Vtrumque vide integrum inter (1) ſuprà citatas *Antiquitates Conſtantinopolitanas*, quæ *Catalogis diverſarum Bibliothecarum Conſtantinopolitanarum* præfixæ ſunt.

XXXIV.

Trigeſimus quartus (2) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt antiquus partim *membranaceus*, partim *chartaceus* in *quarto*, conſtátq; folijs *ducentis triginta ſex*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem (3) à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 46 pag. 1, *Romani, Cubicularij Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ S. Sophiæ, & primarij Inſpectoris Imperatorij Hoſpitalis cognomine Myrilai, Liber de acutis & diuturnis morbis*, cujus titulus & principium: Ῥωμανοῦ Κουβουκλησίου τῆς τοῦ Θεοῦ ἁγίας καὶ μεγάλης Ἐκκλησίας, (4) πρωτομηνυτοῦ τοῦ βασιλικοῦ Ξενῶνος τοῦ (5) μυελλαίου, καὶ τοῦ περιδόξου. Οὐ παραιτητέον ἡγησάμην, (6) ὅπως τὸ περὶ τὰς ῥύμας καὶ τὰς παρεμβολὰς περιπατοῦντες, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι αὐτοὺς βαρέα φορτία βαστάζειν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ διὰ τοῦτο περὶ τῶν ὀξέων καὶ μακρῶν νοσημάτων τοῦτο τὸ βιβλίον βραχέως καὶ συντόμως πεποίηκα, ἅπερ αὐτὸς εὕρηκα καὶ ἐγγεγύμνασμαι τῇ διδασκαλίᾳ τῶν ἀρχαίων περὶ σημείων ὀξέων καὶ χρονίων παθῶν, &c. Mentionem hujus *Romani* nuſquam alibi hactenùs reperi, ideóque & *ætas* ipſius mihi adhuc eſt incognita. Titulus autem Κουβουκλησίου τῆς Ἐκκλησίας ſive *Cubicularij Eccleſiæ* dupliciter poteſt explicari, ita nempe ut Κουβουκλήσιος idem ſit, qui in nonnullis (7) Catalogis Officiorum Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ appellatur ὁ Κουβούκλης, cujúſque officium ibidem traditur eſſe, βαστάζειν τὸ δικανίκιον τοῦ Ἀρχιερέως, ὅταν περιπατεῖ, hoc eſt, *geſtare baculum paſtorale Ar-*

(1) *Vide ſuprà pag.* 139.
(2) *Fuit is olim extra numerum.*
(3) *Omnia hæc folia ſunt membranacea.*
(4) Πρωτομηνυτὴν *verti* Primarium Inſpectorem, *quia Inſpectoris eſt* τὸ μηνύειν, *hoc eſt,* ſignificare, patefacere & indicare, *quod in re curæ ſuæ commiſſâ agatur, & quo in ſtatu ea ſit.*
(5) *Ita ibi manifeſtè ſcriptum eſt, nempe* μυελλαίου, *non autem* μυρελαίου, *ut legitur bis apud* Georgium Codinum *in Libro de Ædificijs Vrbis Conſtantinopolitanæ pag.* 54 *editionis meæ græco-latinæ Pariſinæ Lupareæ; ubi ſimul etiam indicatur locum hunc ita fuiſſe cognominatum, quòd beneficio Beatiſſimæ Virginis Deiparæ* unguentum *ibi miraculosè ſcaturiret, & multi per illud ſanitati reſtituerentur.* (6) *Locus hic videtur eſſe corruptus ac mutilus.* (7) *Vide* R. P. Jacobi Goar *Notas & Obſervationes in Caput primum* Georgij Codini *de Officijs Eccleſiæ & Aulæ Conſtantinopolitanæ pag.* 9 *&* 14 *editionis gr. lat. Pariſ. Lupareæ.*

Archiepiſcopi ſive Patriarchæ, cum procedit in publicum; vel, ut per Κουβουκλήσιον τῆς Ἐκκλησίας ſive *Cubicularium Eccleſiæ* ſignificetur *Sacellanus*, hoc eſt, *Præfectus* vel *Cuſtos ſacri Cubiculi* ſeu *ſacræ Cellæ, uni aut pluribus Sanctis ſpeciatim dicatæ.* Hoc enim ſenſu legitur apud *Anaſtaſium Bibliothecarium* in vita Papæ Leonis I: *Hic conſtituit ſuper ſepulcra Apoſtolorum cuſtodes ex Clero Romano, qui dicuntur CVBICVLARII.* Plura de ſubterraneis (1) *Cubiculis* Coemeteriorum Sanctorum Martyrum, ad obeundam ſacram Synaxin conſtructis, vide apud *Antonium Boſium* & *Paulum Aringhum* in Opere doctiſſimo & nunquam ſatis laudando, quod inſcribitur *Româ Subterranea.* Probabilius tamen mihi videtur, titulum *Cubucleſij* ſive *Cubicularij* ſuprà memorato *Romano* primâ potiùs, quàm ſecundâ ſignificatione attribui, eodemque priori ſenſu *Theodorum Balſamonem* in Explicatione Canonis ſeptimi Synodi ſextæ in Trullo, pag. 370 editionis græco-latinæ Pariſinæ, intelligendum eſſe, ubi mentionem facit τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Κουβουκλησίου, ſeu, ut ibi legitur, Κουβουκλεισίου. Cujus loci valdè obſcuri veram interpretationem nec *Gentianus Hervetus* in translatione ſuâ latinâ ſatis aſſecutus eſt, nec *Joannes Meurſius* in Gloſſario græco-barbaro; quorum poſterior ex maſculino vocabulo Κουβουκλήσιος fecit vocabulum neutrum Κουβουκλίσιον per iota in ſyllabâ antepenultimâ, &, ut in re planè incognitâ, ne unicum quidem verbum expoſitionis loco adjecit. Cæterùm & hoc obiter monendum eſt, jam memoratum Κουβουκλήσιον, Conſtantinopolitani Patriarchæ baculum paſtoralem geſtantem, non eſſe confundendum cum *Monachis* κουβουκλεισιόις ſive *cubicularijs*, aliàs Ἐγκλειστοῖς ſive *Incluſis* appellatis, quòd exquiſitioris religionis causâ cellæ, quam Græci recentiores, voce à Latinis mutuatâ, Κουβουκλεῖον ſive *Cubiculum* vocant, perpetuò incluſi permanerent; de quibus eruditè agit R.P. *Petrus Poſſinus* S.I. in Gloſſario græco-barbaro, quod *Georgij Pachymeris* Hiſtoriæ rerum ab *Imp. Andronico Palæologo Seniore* geſtarum ſubjunctum eſt: Vide ibi pag. 491 & 492.

(1) *Vide etiam* Dominici Magri *Melitenſis Notitiam Vocabulorum Eccleſiaſticorū, Romæ A. 1669 Italicè in quarto impreſſā, lit.* C *in explicatione vocabuli* Cubiculū.

Secundò, & quidem (2) à fol. 46 pag. 1 uſque ad fol. 164 pag. 1, *Galeni Liber ſextus, ſeptimus* & *octavus* περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως, ſive, *de ſimplicium medicamentorum facultatibus, ordine alphabetico.* Incipit autem ibi Liber *ſextus* ſine inſcriptione ac Procemio his verbis: (3) Περὶ ἀβροτόνου. Ἀβροτόνου τῆς πόας οὔτε τὴν ἰδέαν χρὴ γράφειν &c.

Tertiò, & quidem à fol. 164 pag. 2 uſque ad fol. 171 pag. 2, ex

(2) *Ex his folijs tria priora ſunt membranacea.*

(3) *Vide ſuprà citatam Operum* Galeni *editionem Græcam Baſileenſem Tom.* II *pag.* 69.

ex Galeni Libro primo de Antidotis Fragmentum, quo continetur *Andromachi* τοῦ πρεσβυτέρου ſive *Senioris*, patriâ *Cretenſis*, ad *Imp. Neronem*, cujus fuit *Archiater*, *Carmen elegiacum de compoſitione Theriacæ* δι' ἐχιδνῶν ſive *admixtionem carnium viperinarum*; cujus principium:

(1) Κλῦθι πολυθρονίου βελαρὸν σθένος ἀντιδότοιο,
Καῖσαρ ἀδειμάντου δῶτορ ἐλευθερίης.
Κλῦθι Νέρων, ἱλαρήν μιν ἐπικλείουσι Γαλήνην
Εὔδιον, &c.

Hæc igitur eſt celeberrima illa *Theriaca*, ab autore ſuo cognominata *Andromachi*, quæ *Mithridaticam Antidotum* ferè antiquavit. Neque verò jam citato tantùm *Libro primo de Antidotis* honorificentiſſima ejuſdem *Andromachi Senioris* apud *Galenum* exſtat mentio, verùm etiam *capite primo Libri de Theriacâ ad Piſonem*, ubi magnis eum effert laudibus, tanquam *Medicum* ἐντελῶς πεπαιδευμένον τὴν τέχνην, μὴ μόνον τῇ πείρᾳ τῶν ἔργων, ἀλλὰ καὶ τοῖς λόγοις τὸν ἐπ' αὐτοῖς λογισμὸν ἀκριβῶς ἠσκημένον, hoc eſt, *Artem perfectè edoctum, & non ſolùm experientiâ rerum inſtructum, ſed etiam facundiâ ad reddendam cujuſque rei rationem accuratè exercitum.* Vide etiam ibidem *Caput quintum, ſextum,* & *decimum.* Quod reſtat, ſilentio hic non eſt tranſeundum, exſtare inter *Auguſtiſſimæ Bibliothecæ Cæſareæ* præſtantiſſimos *Codices manuſcriptos Orientales*, Libro (2) *primo* horum Commentariorum à me non memoratos, *pervetuſtum Codicem manuſcriptum Arabicum* in folio, magnâ ex parte *literis aureis* exaratum, & multis æquè antiquis *Imaginibus* exornatum, quo ex profeſſo accuratè agitur *de Viperis* & *de Theriacâ Andromachi Senioris*, ideóque inter veterum *novem* illuſtrium *Medicorum Græcorum Imagines*, quæ ibi folij primi paginâ ſecundâ cernuntur, meritò præcipuam eſſe habendam jam memorati *Andromachi* imaginem. Exſtant quoque ibidem *triginta ampliùs, diverſorum Serpentum Icones, vivis coloribus illuminatæ*, cum adjunctis eorundem *capiendorum* & *incantandorum* modis. Operæ pretium igitur quàm maximè foret, eximium hoc Opus in *Latinum* ſermonem transferri à Viro aliquo, non ſolùm peritiſſimo *Arabicæ* Linguæ, verùm etiam verſatiſſimo in antiquis Græcis & Arabicis Hiſtorijs, & exercitatiſſimo in Arte Medicâ. Plurimum enim lucis inſigni hoc beneficio afferri poſſet tùm *Nicandri Theriacis & Alexipharmacis*, tùm *Galeni Libris duobus de* (3) *Antidotis* & *Libro de Theriacâ ad Piſonem*.

(1) *Vide ſuprà citatam Operū* Galeni *editionem græcam Tom. II pag.* 428 *&* 429, *&* Joan. Baptiſtæ Raſarij *editionem Venetam latinam, Claſſis Vta fol.* 148 *&* 149.

(2) *Vide ibi pag.* 168 *&* 185.

(3) *Vide ibi imprimis Lib. I cap. 6, ubi agitur* de Serpentum differentijs.

Quartò,

Quartò, & quidem à fol. 172 pag. 1 uſque ad fol. 187 pag. 2 & à fol. 189 pag. 1 uſque ad fol. 196 pag. 2, *Hippocratis Aphoriſmi*, quorum principium: Ὁ βίος βραχὺς, ἡ δὲ τέχνη μακρά; ſed mutili, & ſine Commentario. Eorundem mentio occurrit ſuprà jam aliquoties.

Quintò, & quidem fol. 188 pag. 1 & 2, anonymi cujuſdam Autoris *Expoſitio ſynoptica de Vrinis ſecundùm doctrinam Perſarum*, cujus titulus & principium: Περὶ οὔρων ἑρμηνεία. Σύνοψις ἀκριβεστέρα ἑρμηνευθεῖσα ἐκ τῆς ἰατρικῆς τέχνης τῶν Περσῶν. Δεῖ γινώσκειν, ὅτε ἐστὶν τὸ οὖρον ἐρυθρὸν &c. Vide etiam ſuprà pag. 124.

Sextò, & quidem à fol. 197 pag. 1 uſque ad fol. 236 pag. 2, *Pauli Æginetæ Libri duo priores cum principio tertij.* Liber *primus* incipit, his verbis: Οὐχ' ὡς τῶν παλαιοτέρων καὶ τὴν τέχνην παραλελοιπότων &c. Vide etiam ſuprà pag. 104.

XXXV.

(1) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos* quartus.

Trigeſimus quintus (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *folio*, conſtátque folijs *trecentis ſexaginta*; & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 28 pag. 1, *Miſcellanea quædam Medica*, quorum principium: Εἰς ῥεύματα ὀφθαλμῶν. Κρόκου &c. Exſtat etiam ibidem *Fragmentum Hippocratis de ſanguinis miſſione*, quod inſcribitur atque incipit his verbis: Περὶ φλεβοτομίας Ἱπποκράτους. Χρὴ δὲ γινώσκειν, ὅτι τοὺς παῖδας οὐ φλεβοτομεῖν ἄχρι ἐτῶν ιδ' &c.

Secundò, & quidem à fol. 29 pag. 1 uſque ad fol. 34 pag. 2 & fol. 275 pag. 1 & 2, *Heſiodi Aſcræi Poema*, inſcriptum Ἔργα καὶ Ἡμέραι, ſive, *Opera & Dies*, cujus principium: Μοῦσαι Πιερίηθεν ἀοιδῇσι κλείουσαι, Δεῦτε &c; unà cum *Manuelis Moſchopuli antiquis Scholijs Græcis partim interlinearibus partim marginalibus*, quæ exſtant in editione *Heſiodi* à V. Cl. *Daniele Heinſio* adornatâ, & Lugduni Batavorum typis Raphelengij A. 1603 impreſsâ in quarto.

(2) *Secundùm antiquam vitioſam foliorum numerationem à fol. 45 pag. 1 uſque ad fol. 50 pag. 2.*

Tertiò, & quidem à fol. 35 pag. 1 uſque ad fol. 42 pag. 2, *Libanij Sophiſtæ Epiſtolæ aliquot ſine Inſcriptionibus*, quarum *prima* incipit his verbis: Ἔμελλον γράφων δεήσεσθαί σου βοηθῆσαι τῷ χρηστῷ μου, πένητι δὲ Φαυστίνῳ· αὐτὰ δὲ &c.

Quartò, & quidem (2) à fol. 43 pag. 1 uſq; ad fol. 48 pag. 2, *Dioſcoridis Anazarbenſis Præfatio in libros quinque de Materiâ Medicâ*; cujus

cujus principium: Πολλῶν ὐ μόνον ἀρχαίων &c; finis autem, ἐν κασσιτερίνοις ἀγγείοις δεῖ τιθέναι. Finitâ *Præfatione* incipit folij 44 pag. 1, *Deſcriptio Plantarum ſecundùm alphabeti ſeriem*, ita ut prima ſit Ἀβρότονον, ſecunda Ἀγάλοχον, tertia Ἀγαρικὸν, & ſic deinceps. Quamvis autem hæc Deſcriptio præcipuè quidem & maximâ parte ex *Dioſcoridis Libris quinque de Materiâ Medicâ* deſumpta ſit, ex *ordine* tamen (1) *alphabetico* manifeſtè apparet, eam non ab ipſo *Dioſcoride*, ſed tantùm à recentiori quodam collectore ita eſſe compoſitam. Idem quoque patet ex varijs illis *appellationibus*, deſcriptioni cujuſque plantæ præfixis; quippe quæ ſine ullâ controverſiâ (2) non *Dioſcoridis*, ſed, ut ego opinor, *Pamphili Alexandrini* ſunt. In Titulo ejuſdem *alphabeticæ Deſcriptionis Plantarum*, Διοσκουρίδου Πεδακίου πόλεως Ἀναζάρβης, perperàm *Dioſcorides* vocatur Πεδάκιος ſive *Pedacius*, cùm reverà (3) Πεδάνιος ſive *Pedanius* appellandus ſit. Cæterùm etſi abſq; dubio *Deſcriptio* illa *Plantarum* olim ab Α pertigerit uſq; ad Ω, nunc tamen injuriâ temporis quinque tantùm ſuperſunt folia, ita ut ne ipſum quidem Α ampliùs ſit integrum, ſed in Ἀλίμῳ deſinat. Vide *Dioſcoridem* de Materiâ Medicâ Lib. 1 cap. 120, & Librum ſecundum horum Commentariorum pag. 597.

Quintò, & quidem à fol. 49 pag. 1 uſque ad fol. 55 pag. 2, *Galeni de differentiâ febrium Libri duo*, quorum *primus* caret principio, *ſecundus* autem inſcribitur atque incipit his verbis: Γαληνοῦ περὶ διαφορᾶς πυρετῶν βιβλίον β΄. (4) Ὑπόλοιπον δ' ἂν εἴη τὰς διαφορὰς τῶν ἐπὶ χυμοῖς ἀναπτομένων πυρετῶν διελθεῖν, &c. Sed caret is fine.

Sextò, & quidem (5) à fol. 56 pag. 1 uſque ad fol. 184 pag. 1, *Dioſcoridis Anazarbenſis Libri quinque de Materiâ Medicâ integri*, ita ut ipſe *Dioſcorides* eos compoſuit. Primi Libri titulus eſt: (6) Πεδακίου Διοσκορίδου περὶ ὕλης ἰατρικῆς λόγος πρῶτος. Hinc ſequitur *Præfatio:* Πολλῶν ὐ μόνον ἀρχαίων &c. Præfationi ſubjungitur *Index alphabeticus* totius Materiæ Medicæ, de quâ omnibus quinque Libris agitur. Deinde incipit Libri primi caput primum *de Iride* his verbis: Ἶρις Ἰλλυρικὴ φύλλα φέρει ὅμοια ξιφίῳ &c. Finis autem ultimi capitis Libri quinti ſive ultimi eſt, ἅλις ἔχει. Poſt hos quinque *Dioſcoridis* genuinos Libros ſequuntur ibidem ejuſdem *Alexipharmaca* ſub hoc titulo: (7) Πεδακίου Διοσκορίδου Ἀναζαρβέως περὶ δηλητηρίων φαρμάκων καὶ τῆς αὐτῶν προφυλακῆς. Principium eorum eſt: Ἀποδόντες ἐν τοῖς προγεγραφέσι βιβλίοις, φίλτατε Ἄρειε &c. In fine

T autem

(1) *Vide Lib. II horũ Commentariorum pag. 565, 592, 597, & ſuprà Libri hujus ſexti pag. 90.*

(2) *Vide Lib. II horũ Commentar. pag. 593 & 597. & ſuprà pag. 90.*

(3) *Vide ſuprà pag. 90. 330.*

(4) *Vide ſuprà citatam Operũ* Galeni *editionem Græcam Tom. III pag. 330.*

(5) *Secundùm antiquam vitioſam foliorum numerationem à fol. 63. pag. 1 uſque ad fol. 190 pag. 2.*

(6) *Πεδακίυ perperàm pro Πεδανίυ.*

(7) *Πεδακίυ perperàm pro Πεδανίυ.*

autem ſunt ea ibi mutila, & pertingunt tantùm uſque ad capitis trigeſimi tertij principium hoc: Προϊοντέον δὲ καὶ τῶν ἐπ' ὠφελείᾳ διδομένων ἕνεκα τῶν ἐπιφερομένων κινδύνων &c. Vide Librum *ſecundum* horum Commentariorum pag. 597 & 598, & Operum *Dioſcoridis* editionem græco-latinam *Jani Antonij Saraceni* Francofurtenſem typis Wechelianis A. 1598 in folio, pag. 1, 4, 393, 395 & 414. Conſule etiam ibidem jam memorati *Saraceni* Scholia pag. 124, ubi *Librum Alexipharmacorum* à *Jano Cornario*, *Melchiore Guilandino*, alijſque nonnullis Viris doctis, & à ſe quoque ſuppoſititium haberi indicat his verbis: *Si Cornarij, Guilandini, & plerorumque doctorum Virorum teſtimonijs fides habetur, Dioſcorides* (1) *horum de venenis tàm aſſumptis, quàm ictu morſúve inflictis Tractatuum Autor, non is eſt Anazarbæus, qui priores Libros quinque de Re Medicâ concinnavit, ſed* (2) *alius ejuſdem nominis, ſive is fuerit, qui Galeni patrum ætate vixit, ſicut teſtatur ipſe Galenus in Gloſſis Hippocratis, ſive quis alius, qui quidem ſuis Therapeuticis Libris hos fortaſſe Tractatus ſubjunxerit. Idcircò & nos à præcedentibus quinque de Materiâ Medicâ Voluminibus duos hoſce poſteriores, ceu diverſi argumenti Libros, ſejungimus, adeóque cum Cornario ceu SVPPOSITITIA expungenda cenſemus, quæ ad nexum horum Librorum cum præcedentibus in ipſo ſtatim Proœmio à nonnullis perperàm adjecta videntur. Sed &, niſi firmus fuiſſet exemplarium omnium, quotquot occurrêre, conſenſus, libenter ipſius Cornarij exemplo poſteriorem Theriacum Tractatum huic Alexipharmaco præpoſuiſſemus, tùm quoniam Præfatio proximè ſequentis Libri ità fieri oportuiſſe palàm teſtatur, tùm quia & Nicander, Paulus & Aëtius eundem ſunt ſecuti ordinem, ut Theriacis Alexipharmaca poſtpoſuerint. Porrò cùm manca eſſet hujuſce Libri inſcriptio, quaſi de venenorum aſſumptorum præcautione, non item de eorundem curatione in eo ageretur, ijs verbis, καὶ τῆς αὐτῶν περιφυλακῆς, nos, καὶ θεραπείας, meritò adjunximus.* Hæc *Saracenus*. Cujus autoritatem & ego Libro *ſecundo* horum Commentariorum pag. 565 & 598 ſimpliciter ſecutus, *Alexipharmaca* & *Theriaca* illa appellavi *ſuppoſititia*. Nunc autem, poſtquam hanc rem diligentiùs & accuratiùs conſideravi, ingenuè fateor, nondum mihi ſatis liquere, tùm *ob congruentiam ſtyli & tractationis*, tùm *ob Præfationem ad Areum*, quâ Opus hoc *Alexipharmacum* & *Therapeuticum*, in duos Libros diviſum, præcedentibus *quinque Libris de Materiâ Medicâ* annectitur; hanc enim contra *Cornarij* expunctionem firmus veterum Codicum manuſcriptorum conſenſus defendit ac tuetur.

(1) *Nempe* Alexipharmacorum & Theriacorũ.
(2) *Vide Librum* ſecundũ horum *Commentariorum à pag.* 558 *uſque ad pag.* 565, *ubi accuratè agitur de* tribus *diverſis à* Galeno *memoratũ* Dioſcoridibus.

Septimò

Septimò, & quidem à fol. 185 pag. 1 uſque ad fol. 283 pag. 2, *Stephani Athenienſis Scholia in Hippocratis Aphoriſmos ſecundùm ſynopſin*; quorum titulus & principium: Σχόλια εἰς τοὺς Ἱπποκράτους ἀφορισμοὺς κατὰ σύνοψιν. Ὅρος ἀφορισμοῦ. Ἀφορισμός ἐστι λόγος σύντομος αὐτοτελῆ διάνοιαν ἀπαρτίζων, ἢ &c. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ α' τμήματος. Ὁ βίος βραχὺς &c. Τὸ τοῦ βίου ὄνομα πολλαχῶς εἴρηται· λέγεται γὰρ βίος ὁ τόπος, καθὸ φαμὲν ἀμφίβια ζῶα, ἃ &c. Etſi autem *Stephani* nomen in titulo deſit, res tamen ipſa ſatis per ſe indicat, idem hoc eſſe Opus, quod ſuprà in Codice tertio, num. 1, exſtat ἀκέφαλον ſive principio carens, in fine autem hanc habet ſubſcriptionem: Τέλος τῆς τῶν Ἀφορισμῶν Ἱπποκράτους Ἐξήγησις Στεφάνου.

Octavò, & quidem à fol. 287 pag. 1 uſque ad fol. 309 pag. 1, *Galeni Definitiones Medicæ*, quarum titulus & principium: Γαληνοῦ ὅροι ἰατρικοί. Τὴν τῶν ὅρων πραγματείαν πολυωφελεστάτην ὑπάρχουσαν πᾶσι τοῖς ἰατροῖς, &c; finis autem, ut in editione græcâ Baſileenſi, ἢ συμβόλων ἀκούοντες. Vide etiam ſuprà pag. 96.

Nonò, & quidem à fol. 310 pag. 1 uſque ad fol. 318 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris ſuccincta *Deſcriptio variorum morborum*, diviſa in *Libros quatuor*, quorum *primo*, qui principio caret, agitur περὶ πυρετῶν ſive *de Febribus*. Secundi Libri principium eſt περὶ κεφαλαλγίας, ſive, *de dolore capitis*; tertij, περὶ τῶν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς παθῶν, ſive, *de morbis oculorum*; quarti, περὶ ὀζαίνων ſive, *de ulceribus narium*.

Decimò, & quidem à fol. 319 pag. 1 uſque ad fol. 325 pag. 2, *Marcelli Liber de Pulſibus*, cujus titulus & principium: Μαρκέλλου περὶ σφυγμῶν. Περὶ σφυγμῶν ὅσα χρὴ μαθεῖν πάνυ πολλὰ διηνόχε. Τὸ μὲν γὰρ &c. In fine etiam legitur hæc ſubſcriptio: Τέλος τῶν περὶ σφυγμῶν Μαρκέλλου. Eſt autem hic *Marcellus* ille, à patriâ ſuâ *Side Vrbe Pamphyliæ* cognominatus *Sidetes*, qui ſeculo poſt Chriſtum *ſecundo* ſub *Imp. M. Antonino Philoſopho* claruit, & *verſibus heroicis* compoſuit *Libros Medicos quadraginta duos*, ut refert *Suidas* his verbis: Μάρκελλος Σιδήτης, ἰατρὸς ἐπὶ Μάρκου Ἀντωνίνου. οὗτος ἔγραψε δι' ἐπῶν ἡρωικῶν βιβλία ἰατρικὰ μβ', ἐν οἷς καὶ περὶ Λυκάνου. Hoc eſt *Æmilio Porto* interprete: *Marcellus Sidites, Medicus ſub M. Antonino. Hic ſcripſit verſibus heroicis Medicos Libros quadraginta duos; in quibus etiam de Lycano.* Vbi *primò* notandum eſt, pro

Σιδίτης ſive *Sidites* ſcribẽdũ eſſe Σιδήτης ſive *Sidetes* vel *Sideta* per η in ſyllabâ penultimâ, ut expreſsè monet ac docet *Stephanus Byzantinus* in Opere de Vrbibus his verbis: Σίδη, πόλις Παμφυλίας, ὡς Ἑκαταῖος Ἀσίᾳ. κέκληται δὲ ἀπὸ Σίδης, τῆς θυγατρὸς Μεντάυρου, γυναικὸς δὲ Μώλου, ἀφ᾽ οὗ ἡ Ἴστρος. ὁ πολίτης, ΣΙΔΗΤΗΣ, τὴν δευτέραν συλλαβὴν ἔχει διὰ τοῦ Η, διὰ τὸν βαρὺν τοῦ πρωτοτύπου τόνον. τὰ γὰρ εἰς η λήγοντα δισύλλαβα πρωτότυπα, ὀξυνόμενα μὲν, διὰ τοῦ ε τὸ παράγωγον ἐκφέρει, φυλὴ φυλέτης· διὰ δὲ τοῦ η βαρυνόμενα, κώμη κωμήτης, πύλη πυλήτης καὶ πυλάτης. Notandum *ſecundò* eſt, in *Joannis Jacobi Friſij* Bibliothecâ Geſnerianâ Vniverſali, & in *Joannis Georgij Schenckij* Bibliothecâ Medicâ pro *ſub Imp. Marco Antonino Philoſopho* perperàm legi ſub *Marco Antonio*, quaſi *Marcellus Sidetes* claruiſſet *ſub M. Antonio Triumviro*, hoc eſt, plus integro ſeculo ante Imp. M. Antoninum Philoſophum. *Tertiò* notandum eſt, meminiſſe *Marcelli Sidetæ*, tanquam *Poëtæ* ſimul & *Medici*, etiam *S. Hieronymum in Libro ſecundo adverſus Jovinianum* his verbis: (1) *Pavi fimus podagræ fervorem mitigat. Gruis & ciconiæ fel, aquilæ ſanguis, accipitris, ſtruthiocameli, ranæ, chamæleontis, hirundinis ſtercus & carnes, quibus morbis aptæ ſint, dicerem, ſi mihi propoſitum eſſet de medelâ corporum diſputare. Legat, qui vult, Ariſtotelem & Theophraſtum proſâ, MARCELLVM SIDETEM & noſtrum Flarium HEXAMETRIS VERSIBVS differentes, Plinium quoque Secundum & Dioſcoridem, & cæteros tàm Phyſicos quàm MEDICOS, qui nullam herbam, nullum lapidem, nullum animal, tàm reptile quàm volatile & natabile non ad ſuæ artis utilitatem referunt.* Hæc *S. Hieronymus*. Huc quoque pertinet, quod *Joannes Jacobus Friſius* in Bibliothecâ Geſnerianâ refert, ejuſdem *Marcelli Librum de piſcibus, verſibus heroicis 196, exſtitiſſe olim in Bibliothecâ Strozzæ*. Eundem quoque Librum in celeberrimæ *Bibliothecæ Regiæ Pariſinæ* Codicibus manuſcriptis 1691 & 1708 etiam nunc exſtare teſtatur R. P. *Philippus Labbæus* in Novâ Bibliothecâ Librorum manuſcriptorum pag. 134. Vide etiam ibidem pag. 385, ubi ejuſdem Libri fit mentio in *Indice Librorum nondum editorum*, confecto à *Scipione Tettio Neapolitano*. *Quartò* notandum eſt, ſuprà exhibitum *Suidæ* locum antiquo & gravi laborare mendo, dum ibi legitur, *Marcellum Sidetem in Poematibus ſuis Medicis inter alia quoque egiſſe* περὶ Λυκάνου; quod *Æmilius Portus* ſimpliciter vertit *de Lycano*, quaſi *Lycanus* eſſet nomen proprium. Reverà enim ibi ſcribendum eſt περὶ λυκανθρώπου, hoc eſt, *de*

(1) *Vide* Operum S. Hieronymi *editionem Plantinianam Antverpienſem* Tom. II pag. 166.

de Inſaniâ lupinâ. Hunc enim inſignem *Marcelli* locum, ſed *proſâ oratione* paraphraſticè redditum, conſervavit poſteritati *Aetius Amidenus* Lib. 6 cap. 11 his verbis: Περὶ (1) ΛΥΚΑΝΘΡΩ'ΠΟΥ ἤτοι κυνανθρώπου. ΜΑΡΚΕ'ΛΛΟΥ. Οἱ τῇ λεγομένῃ (2) κυνανθρώπῳ ἤτοι ΛΥΚΑΝΘΡΩ'ΠΩ νόσῳ κατεχόμενοι, κατὰ τὸν (3) Φευρουάρειον μῆνα νυκτὸς ἐξίασι, τὰ πάντα μιμούμενοι λύκους ἢ κύνας, καὶ μέχρις ἡμέρας τὰ μνήματα μάλιστα (4) διανοίγουσι. γνωρίσεις δὲ τὸν οὕτω πάσχοντα διὰ τῶνδε. ὠχροὶ τυγχάνουσι καὶ ὁρῶσιν ἀδρανές· ξηροὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσι, καὶ οὐδὲν δακρύουσι. θεάσῃ δὲ αὐτοὺς, καὶ κοίλους τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχοντας καὶ γλῶσσαν ξηρὰν, καὶ (5) οὐδ' ὅλως σίελον προχέουσιν. εἰσὶ δὲ καὶ διψώδεις, καὶ τὰς κνήμας ἔχουσιν ἡλκωμένας ἀνιάτως, διὰ τὰ συνεχῆ προσπταίσματα, καὶ τῶν κυνῶν τὰ δήγματα. τοιαῦτα μὲν τὰ γνωρίσματα. Γινώσκειν δὲ χρὴ μελαγχολίας εἶδος εἶναι τὴν ΛΥΚΑΝΘΡΩΠΙ'ΑΝ, ἣν θεραπεύσεις κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπισημασίας, τέμνων φλέβα, καὶ κενῶν τοῦ αἵματος ἄχρι λειποθυμίας, καὶ διαιτῶν τὸν κάμνοντα ταῖς εὐχύμοις τροφαῖς. κεχρήσθω δὲ λουτροῖς γλυκέσιν· εἶτα ὀρρῷ γάλακτος χρησάμενος ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, κάθαιρε τῇ διὰ τῆς κολοκυνθίδος ἱερᾷ Ῥούφου, ἢ Ἀρχιγένους, ἢ Ἰούστου, δεύτερον καὶ τρίτον παρέχων ἐκ διαστημάτων. μετὰ δὲ τὰς καθάρσεις, καὶ τῇ διὰ τῶν ἐχιδνῶν θηριακῇ χρηστέον, καὶ τὰ ἄλλα παραληπτέον, ὅσα ἐπὶ τῆς μελαγχολίας προείρηται. εἰς ἑσπέραν δὲ ἐπερχομένης ἤδη τῆς νόσου, τοῖς ὕπνοις εἰωθόσιν ἐμποιεῖν ἐπιβρέγμασι τῆς κεφαλῆς χρηστέον καὶ ὀσφραντοῖς τοιούτοις, καὶ ὄπιον διαχρίειν τοὺς μυκτῆρας, ἐνίοτε δὲ καὶ ποτίζειν τινὰ τῶν ὑπνωτικῶν. Hoc eſt *Jano Cornario* interprete: *De Inſaniâ LVPINA aut Caninâ appellatâ. Ex MARCELLO. Qui morbo LVPINO ſive Canino appellato corripiuntur, in (6) Februario menſe noctu exeunt, per omnia imitantes lupos aut canes, & uſque ad diem monumenta maximè, (7) aperiunt. Cognoſces autem ita affectos ex his ſignis. Pallidi ſunt & viſu imbecilli, & oculos ſiccos habent & non lacrymantur. Vi-*

 debis

(1) *Hinc patet, quòd non ſolùm rectè dicitur* ἡ λυκανθρωπία, *verùm etiam* ἡ λυκάνθρωπος, *nempe ut ſubaudiatur* νόσος: (2) *In Cod. MSto* Cæſareo *legitur* κυνανθρωπία. (3) *In Cod. MSto* Cæſareo *legitur* μετὰ τὸν φέροντα μῆνα. *Notabilis profectò hæc eſt lectionis diverſitas. Poſſunt enim hæc verba generaliter verti:* menſe morbū hunc afferente. *Quamvis autem etiam ibi recentiori cujuſdam correctoris manu ſupra vocem* φέροντα *ſcriptum ſit* φευρουάριον, *antiqua tamen lectio ſatis probabilis videtur, quoniam experientiâ compertum eſt,* Lycanthropiam *illam non contingere menſe* Februario, *ſed circa finem menſis* Decembris *& initium* Januarij, *nempe* proximis duodecim à die Nativitatis Chriſti *diebus; ut pluribus refert* Caſparus Peucerus *in Commentario de Divinationum generibus, ubi de* Lycanthropiâ *prolixè agit à fol.* 130 *uſque ad fol.* 134. (4) *Ita quoque in Codice MSto* Cæſareo *legitur, videlicet* διανοίγουσι, *non autem* διάγουσι *ut legendum eſſe exiſtimat* Joannes Gorræus *Pariſienſis in Definitionibus Medicis, insertâ ante verba* τὰ μνήματα *præpoſitione* περὶ *quia apud* Paulum Æginetam *legitur,* περὶ τὰ μνήματα διατρίβουσι. (5) *In editione græcâ* Aldinâ *pro* οὐδ' ὅλως *perperàm legitur* οὐδόλως. (6) *Secundùm Codicem MStum* Cæſareum: in menſe morbum hunc afferente noctu exeunt. (7) *Secundùm Paulum Æginetam:* circa monumenta mortuorum maximè verſantur.

debis etiam ipſos cavos oculos habere, & linguam ſiccam; & ſalivam omninò non profundunt. Sunt quoque ſiticuloſi, & tibias habent exulceratas immedicabiliter propter aſſiduos caſus & canum morſus. Ac talia quidem ſunt ſigna. Noſſe verò oportet Melancholiæ ſpeciem eſſe hunc morbum. Quem curabis tempore acceſſionis venam ſecando, & ſanguinem uſque ad animi deliquium evacuando, & ægrum boni ſucci cibis nutriendo. Vtatur autem balneis dulcibus. Deinde ſero lactis per triduum uſus, hierâ ex colocynthide Rufi, aut Archigenis, aut Juſti purgetur, iterùm atque iterùm ipſam ſumens ex intervallis. Poſt purgationes etiam Theriacâ ex *viperis utendum eſt, & alia adhibenda in Melancholiâ jam anteà relata. Ad veſperam verò, invadente jam morbo, irrigationibus capitis ſomnum inducere ſolitis utendum eſt, & talibus quoque odoramentis. Nares item opio illinantur. Quandoque verò etiam ſomnifica in potu exhibeantur.* Hucuſque *Aetius* ex *Marcello*. Quem eundem locum ad verbum ferè tranſcripſit *Paulus Ægineta* Lib. 3 cap. 16, ſed ſine ullâ (1) *Marcelli* mentione. Ibidem quoq; in titulo ſive inſcriptione iſtius capitis pro Περὶ λυκανθρωπίας ἢ λυκανθρώπȣ, perperàm legitur περὶ (2) λυκάονος ἢ λυκανθρώπȣ. Λυκάνθρωπος enim uſurpatur hîc æquè ac apud *Aetium genere fœminino* pro *Lycanthropiâ*, ut manifeſtè apparet ex ipſius capitis principio. Eâdem igitur ſignificatione *fœmininâ* etiam apud *Suidam* pro λυκάνȣ ſcribendum eſt λυκανθρώπȣ; errandique occaſionem præbuit abbreviata ſcriptura ἄνος pro ἄνθρωπος, quæ paſſim in antiquis Codicibus manuſcriptis Græcis occurrit, ut in illo ipſo ſuprà citato *Aëtij* Codice MSto *Cæſareo* videre eſt, ubi ſimiliter λυκᾶνȣ & κυνᾶνȣ abbreviatè ſcriptum cernitur pro λυκανθρώπȣ & κυνανθρώπȣ. Aliud quoque ſimilis abbreviationis notabile exemplum vide Libri *primi* horum Commentariorũ pag. 99 & 100. Aliàs autem *maſculino genere* (3) λυκάνθρωπος dicitur is, qui Inſaniâ lupinâ laborat, & germanicè appellatur *ein Wärwolf*, ſeu potiùs *Werrwolf*, ab antiquo germanico vocabulo (4) *Werra*, quo ſignificatur *diſſidium, bellum*, & quæcunque *hoſtilis irruptio* ac *violentia*. Hinc *werrire* pro *turbas dare* & *vim inferre* legitur in *Imp. Caroli Calvi* Edicto poſt reditum à Confluentibus § 8. Notandum denique *quintò* eſt, quamvis *Marcellus Sidetes Medica* ſua *Opuſcula verſibus heroicis* compoſuerit, idem tamen illis eveniſſe, atque (5) *Oppiani Cynegeticis, Halieuticis* & *Ixeuticis*, quæ ex eodem Carminis

(1) Meminit tamen Paulus Ægineta Marcelli *aliàs, nempe lib. 4 cap. 11.*

(2) Minimè igitur audiendi ſunt R. P. Martinus Delrius *S.I. Diſquiſitionũ Magicarum Lib. 2 Quæſt. 18, & alij complures, vitiosâ illâ apud* Aëtium *lectione decepti, qui λυκανθρωπίαν alio nomine etiam λυκάονα appellari exiſtimant. Quòd enim nomen proprium Λυκάων homini inſaniâ lupinâ laboranti antonomaſticè poſſit tribui, res planè diverſa eſt.* *(3) Vide* Matthiæ Martinij *Lexicon Philologicum in explicatione hujus vocis λυκάνθρωπος.* *(4) Vide* Ger. Joan. Voſſij *Lib. 2 de Vitijs Sermonis Latini & Gloſſematis Latino-barbaris cap. 20, pag. 323, & cap. 26 pag. 346.* *(5) Vide ſuprà pag. 91.*

minis genere ab *Eutecnio Sophiſtâ* in *proſam orationem* paraphraſticè translata ſunt, ideóque haud mirandum eſſe, quòd etiam *Liber* ipſius *de Pulſibus* in Codice hoc manuſcripto *Cæſareo* non metricè exſtat, ſed oratione proſaicâ.

Vndecimò, & quidem à fol. 325 pag. 2 uſque ad fol. 328 pag. 2, *Theophili & Stephani Athenienſis Libellus de febrium differentiâ*, cujus titulus & principium: Περιτομὴ τοῦ περὶ διαφορᾶς πυρετῶν. Σκοπὸν ἔχομεν ἐν τῷ παρόντι συγγράμματι περὶ τῆς τῶν πυρετῶν διαφορᾶς &c. Vide ſuprà Cod. IIItium num. 2, & Cod. XXVIIIvum, num. 1.

Duodecimò, & quidem à fol. 329 pag. 1 uſque ad fol. 359 pag. 2, anonymi cujuſdam antiqui Autoris *Tabulæ Diviſionum, quæ exſtant in Claudij Galeni Libro* περὶ αἱρέσεων *ſive de Sectis*; *in Libris duobus de Curatione ad Glauconem*; *in Libro de Pulſibus ad Teuthranem*; *in Libro de Differentiâ morborum, in Libro de cauſis morborum, in Libro de Differentiâ ſymptomatum*, & *in Libris tribus de Cauſis ſymptomatum*; qui *ſex poſteriores Libri*, tanquam partes unius ejuſdem πραγματείας ſive Operis, ibi generaliter inſcribuntur *Liber primus, ſecundus, tertius, quartus, quintus & ſextus* περὶ αἰτίας. Quandoquidem autem hæ *Tabulæ* hactenùs, quòd ego ſciam, nunquam in lucem prodierunt, ob ſummam tamen utilitatem publicâ luce ſunt digniſſimæ, ſubjungo hîc non ſolùm generalem eorum *titulum*, verùm etiam *principij* earundem non exiguam partem, ut ex eâ, tanquam ex qualicunque ſpecimine de reliquo Opere in anteceſſum poſſit judicari.

Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τῶν Διαιρέσεων πασῶν τῶν Γαληνείων πραγματειῶν. (1) ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ περὶ αἱρέσεων, τελευτῶν δὲ εἰς τὴν θεραπευτικήν.

(1) *Ita ibi ſcriptũ eſt, quamvis nulla horũ verborum cum præcedentibus congrua ſit connexio.*

Ἀρχὴ τοῦ περὶ αἱρέσεων.

Διαίρεσις α.

Τὴν ἰατρικὴν διαιροῦσιν,

ἡ μὲν εἰς δύο, — θεωρητικόν, πρακτικόν.

ἡ δὲ εἰς πέντε, — φυσιολογικόν, αἰτιολογικόν, σημειωτικόν, ὑγιεινόν, θεραπευτικόν.

σημειωτικόν: διαγνωστικόν, προγνωστικόν, ἀναμνηστικόν.

ὑγιεινόν: φυλακτικόν, ἀναληπτικόν, προφυλακτικόν.

θεραπευτικόν: διαιτητικόν, χειρουργικόν, φαρμακευτικόν.

Διαί-

Διαίρεσις β΄.

Τρεῖς αἱρέσεις,

λογικὴ, μεθοδικὴ, ἐμπειρικὴ.

Διαίρεσις γ΄.

Συνεστήσαντο

τῶν ἐμπειρικῶν οἵδε,

Ἄκρων Ἀγραγαντῖνος, Φύλινος Κῷος, Σεραπίων Ἀλεξανδρεύς, Σέξτος Ἀπολλώνιος.

τῶν δὲ λογικῶν, οἵδε,

Ἱπποκράτης, Διοκλῆς, Πραξαγόρας, Φιλότιμος, Ἀσκληπιάδης.

τῶν μεθοδικῶν οἵδε,

Θεμίσων Λαοδικεύς. Θέσσαλος, Μενέμαχος, Σωρανός.

Διαίρεσις δ΄.

Τῶν ὑγιεινῶν

τὰ μὲν φυλάσσοιτα τὴν οὖσαν ὑγείαν, &c.

τὰ δὲ μὴ οὖσαν ἐργαζόμενα, ἰάματά τε καὶ &c.

Eodem ferè modo redegit *Theodorus Zuingerus*, Baſileenſis Medicus, in *Tabulas* duos *Galeni* Libros, *Artem Medicã* & *de Conſtitutione Artis Medicæ* inſcriptos, eáſq; edidit cum ampliſſimis & doctiſſimis *Prolegomenis* de utilitate hujuſmodi *Tabularum*, & de earundem componendarũ methodo ſecundùm duos Ordines, *Definitivum* & *Reſolutivum*. *Antiquarum* autem illarum *Tabularum Græcarum in Galenum*, de quibus in præſens agitur, nulla prorsùs ibi fit mentio, unde patet, eas ipſi omninò fuiſſe incognitas. Prodierunt *Tabulæ* illæ *Zuingerianæ* in lucem Baſileæ per Joannem Oporinum A. 1561 in folio ſub hoc titulo: *In Artem Medicinalem Galeni, & in ejuſdem Librum de Conſtitutione Artis Medicæ, Tabulæ & Commentarij per Theodorum Zuingerum Baſileenſem, Philoſophum & Medicum*.

XXXVI.

(1) Fuit is olim extra numerum.

Trigeſimus ſextus (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* mediocriter antiquus in *quarto*, conſtátque folijs *quatuordecim*. Continentur eo *Collectanea quædam Medica*, & inter hæc

Arta-

Artaxerxis Regis Epiſtola ad Pætum, cujus principium: Βασιλεὺς βασιλέων Ἀρταξέρξης (1) Παίτῳ χαίρειν. Νοῦσος προσεπέλασεν &c; *Pæti Epiſtola reſponſoria ad Artaxerxem in laudem Hippocratis*, cujus principium: Τὰ φυσικὰ βοηθήματα &c; *Artaxerxis Epiſtola ad Hyſtanem Helleſponti Præfectum de Hippocrate*, cujus principium: Ἱπποκράτους ἰητροῦ Κώου &c; *Hyſtanis Epiſtola ad Hippocratem*, cujus principium: Βασιλεὺς μέγας Ἀρταξέρξης σοῦ χρήζων &c; *Hippocratis Reſcriptum ad Hyſtanem*, cujus principium: Πρὸς τὴν ἐπιστολὴν &c. *Hippocratis Epiſtola ad Demetrium:* Βασιλεὺς Περσέων ἡμέας &c; *Hyſtanis Epiſtola ad Artaxerxem:* Ἣν ἔπεμψας ἐπιστολὴν &c; *Artaxerxis Epiſtola ad Coos contra Hippocratem*: Δότε ἐμοῖς ἀγγέλοις &c; *Coorum Reſcriptum ad Artaxerxem pro Hippocrate*: Ἔδοξε τῷ δάμῳ &c; *Senatûs Populiq; Abderitani Epiſtola ad Hippocratem de Democrito:* Κινδυνεύεται τὰ μέγιστα &c; *Hippocratis Reſcriptum ad Senatum Populúmq; Abderitanum:* Ὁ πολίτης ὑμέων Ἀμελησαγόρης &c. Exſtant omnes jam memoratæ Epiſtolæ græcè & latinè in *Syntagmate Epiſtolarum Græcanicarum mutuarum*, Aureliæ Allobrogum ſive Genevæ ſumptibus Caldorianæ Societatis A. 1606 edito in folio, pag. 317, 318, 319, & in Sectione octavâ Operum *Hippocratis*, Genevæ A. 1657 græcè & latinè in folio editorum, pag. 1271, 1272, & 1273.

(1) *In ipſo Codice MSto pro* Παῖτος *ubiq; conſtanter ſcribitur* Πέτος.

XXXVII.

Trigeſimus ſeptimus (2) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *folio*, conſtátque nunc folijs *viginti tribus*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo anonymi cujuſdam Autoris *Eclogæ miſcellaneæ ex Hippocratis, Galeni, aliorúmque veterum Medicorum & Philoſophorum Operibus*, quarum titulus & principium: Βίβλος περιέχουσα διαφόρους λόγους καὶ θεραπείας, ἐρανισθεῖσα ἐκ διαφόρων βίβλων ἰατρικῶν Ἱπποκράτους τε καὶ Γαληνοῦ καὶ ἑτέρων μετά τινων φιλοσοφικῶν θεωρημάτων τε καὶ ἐπιστάσεων. Ἱπποκράτους περὶ γεννήσεως ἀνθρώπου καὶ περὶ γονῆς. (3) Νόμος μὲν πάντα κρατύνει &c. Sequitur deinde folij quarti paginâ primâ alter hic titulus: Ἱπποκράτους καὶ Γαληνοῦ φιλοσοφία περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς. Ὁ ἄνθρωπος θεός ἐστιν ἐπίγειος, πλάσμα ἐστὶ θεϊκόν, κύριος ἐστὶ τῶν κτισμάτων καὶ πάντων τῶν ἀλόγων ζώων, &c.

(2) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos* vigeſimus ſeptimus.

(3) *Vide ſuprà citatā Operum* Hippocratis *editionem græco-latinam pag.* 231.

XXXVIII.

(1) Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos ſeptimus.

Trigeſimus octavus (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* mediocriter antiquus in *quarto*, conſtátque folijs *centum quadraginta quatuor*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 82 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Jatroſophium græco-barbarum, in Capita ducenta quinquaginta ſeptem diviſum*, cujus titulus & principium: Ἰατροσόφιον κοινόν. Πρὸς ὀξὺν πόνον κεφάλαιον ά. Κισσὸν ξηράνας &c.

(2) Vide ſuprà pag. 143.

Secundò, & quidem à fol. 83 pag. 1 uſque ad fol. 121 pag. 2, *Erotiani Lexicon in Hippocratem ad* (2) *Andromachum Imp. Neronis Archiatrum*, cujus titulus & principium: Ἐρωτιανοῦ τῶν παρ' Ἱπποκράτους λέξεων συναγωγή. Τὴν Ἱπποκράτους πραγματείαν ἀρχίατρε Ἀνδρόμαχε οὐκ ὀλίγα συμβαλλομένην &c. Primus hoc *Lexicon græcè* cum Annotationibus ſuis in lucem edidit *Henricus Stephanus* Pariſijs A. 1564 in octavo, & quidem ex antiquo Codice manuſcripto, quem Helvetius quidam ex *Bibliothecâ Vaticanâ* ſibi commodatum ſurripuerat; deinde autem edidit idem illud *Lexicon latinè*, ſed ex alio quodam *Bibliothecæ Vaticanæ* Codice manuſcripto, *Bartholomæus Euſtachius Sanctoſeverinas* cum Annotationibus Venetijs apud Lucam Antonium Juntam A. 1566 in quarto. Idem quoque Lexicon præfixum eſt ſuprà citatæ Operum *Hippocratis* editioni Genevenſi A. 1657 in folio.

Tertiò, & quidem à fol. 122 pag. 1 uſque ad fol. 138 pag. 2, *anonymi cujuſdam antiqui Autoris Græci Variæ Lectiones, Emendationes & Notæ in Hippocratis Opera, & in Vitam ejuſdem à Sorano conſcriptam*, publicâ luce, ut ego opinor, digniſſimæ. Hâc igitur occaſione non poſſum, quin obiter ſignificem exſtare in *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ Hippocratis Opera*, Venetijs typis Aldi Manutij A. 1526 græcè in folio edita, quibus *Joannes Sambucus* A. 1561 incredibili curâ ac ſtudio in margine adjunxit *aliquot mille Varias Lectiones manuſcriptas* ex pervetuſto quodam Codice manuſcripto *Tarentino*, & ex alio quodam Codice manuſcripto (3) *Fontemblenſi*, nec non ex exemplari quodam, excuſo quidem, ſed plurimis locis *Romæ* correcto; quas ipſe ibi ſummoperè commendat, tanquam (4) *ſaluti hominum non parùm neceſſarias futuras*. Exſtat quoque in eâdem *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ* aliud *Operum Hippocratis* exemplar, à *Jano Cornario* Baſileæ A. 1538 græcè in folio editum, in cujus margine itidem plurimæ exſtant

(3) Ita ibi propriâ manu Sambuci ſcriptum eſt.

(4) Hæc ſunt ibi ipſius Sambuci verba.

Variæ Lectiones manuſcriptæ, de quibus ipſe *Cornarius* propriâ manu ibi refert, ſe eas non exiguâ impenſâ ſibi comparâſſe.

Quartò, & quidem à fol. 139 pag. 1 uſque ad fol. 142 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Catalogus alphabeticus græco-barbarus Medicamentorum ſimplicium*.

Quintò, & quidem à fol. 142 pag. 2 uſq; ad fol. 144 pag. 2, *antiquæ nonnullæ Græcæ Inſcriptiones Conſtantinopolitanæ*, inter quas etiam ſunt *Andreæ Panhyperſebaſti Verſus in Imaginem Beatiſſimæ Virginis Deiparæ*. Eædem *Inſcriptiones* ferè omnes exſtant inter (1) ſuprà memoratas *Antiquitates Conſtantinopolitanas*, Catalogis variarum Bibliothecarum Conſtantinopolitanarum præfixas, & in *Georgij Douſæ* Epiſtolâ de Itinere ſuo Conſtantinopolitano, Lugduni Batavorum apud Chriſtophorum Raphelengium A. 1599 editâ in octavo.

(1) *Vide ſuprà pag.* 139, 140 & 141.

XXXIX.

Trigeſimus nonus (2) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *quarto*, conſtátque nunc folijs *centum triginta ſex*, & ab *Angerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

(2) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos* trigeſimus ſextus.

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 65 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Compoſitiones variorum Medicamentorum, in Capita centum & ſeptem diviſæ*; item *Compoſitiones variorum Emplaſtrorum & Oleorum alijs octoginta Capitibus*. Vide etiam ſuprà Cod. XIX num. 22.

Secundò, & quidem à fol. 65 pag. 2 uſque ad fol. 71 pag. 1, *ex Pauli Æginetæ Libro ſeptimo Caput vigeſimum quintum de Medicamentis ſuccedaneis*, cujus jam aliquoties ſuprà eſt facta mentio.

Tertiò, & quidem à fol. 71 pag. 1 uſque ad fol. 136 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Opus de compoſitione Medicamentorum*, cujus titulus & principium: Τῶν σκευαζιῶν ἡ βίβλος αὕτη πέλει. Σύνοψις ἐν ἐπιτομῇ περὶ τῶν βοηθημάτων καὶ τοῦ τρόπου τῆς δόσεως αὐτῶν μετὰ τῶν ἰδίων περιπομάτων, ὁμοίως καὶ περὶ ἐλιγμάτων καὶ τροχίσκου, πρὸς τούτοις δὲ καὶ περὶ ἐλαίων καὶ ἐμπλάστρων, καὶ λοιπῶν τῶν εἰς θεραπείαν νοσημάτων διαφόρων συντεινόντων. Ὁ περὶ τῶν ἀντιδότων καὶ ἐμπλάστρων καὶ ἐλαίων λόγος δυσκατάληπτος ὢν τοῖς πολλοῖς &c. Vide etiam ſuprà Cod. XIX num. 22.

Notandum denique eſt, in principio ejuſdem Codicis, de quo in præſens agitur, *Joſephum* quondam *Sacerdotem* propriâ manu indicare, ſe illum comparâſſe *Ancyræ* in Galatiâ.

X L.

(1) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos vigeſimus quartus.*

Quadrageſimus (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* mediocriter antiquus in *quarto*, conſtátque folijs *centum quadraginta quinq;*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 28 pag. 2, *Collectanea quædam Medica græco-barbara*, inter quæ etiam eſt *ſuppoſititium Galeni Teſtamentum*, quod fol. 11 pag. 1 inſcribitur atque incipit hoc modo: Διαθήκη Γαληνοῦ, διδάσκουσα ἡμᾶς ἅπαντα τὰ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος. Ὁ Γαληνὸς φημὶ πᾶσι τοῖς θέλουσι εὑρεῖν ἴασιν περὶ τῆς αὐτῶν ὑγείας. οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἐστὶν ζῶον λογικὸν, &c.

Secundò, & quidem à fol. 29 pag. 1 uſque ad fol. 30 pag. 2, *Dioſcoridis Anazarbenſis ſuppoſititium Alphabetum Medicum Empiricum*, cujus titulus & principium: Βιβλίον ἰατρικὸν θεραπευτικὸν κατὰ στοιχεῖον, ποίημα Διοσκουρίδου Ἀναζαρβέως. Ἀρχὴ τοῦ Ἄλφα. Ἄβρωτα διατηρεῖ σκώληξι καὶ μυσὶ βιβλία καὶ ἱμάτια &c. Pertingit autem illud ibi tantùm uſque ad literam B excluſivè. Vide ſuprà Cod. XImum num. 7.

Tertiò, & quidem fol. 31 pag. 1 & 2, *Pauli Æginetæ Catalogus alphabeticus Medicamentorum ſuccedaneorum ex Galeno*, cujus ſuprà jam aliquoties mentio facta eſt; ut & ejuſdem *Pauli Caput de ponderibus ac menſuris Medicis*, cujus itidem ſuprà jam ſæpiùs occurrit mentio.

Quartò, & quidem à fol. 32 pag. 1 uſque ad fol. 35 pag. 2, *Symeonis Sethi Lexicon Botanicum*, cujus titulus & principium: Ἑρμηνεία καὶ λέξεις τῶν βοτάνων κατὰ ἀλφάβητον. Ἄμωμον ἐστὶ ῥίζα τῆς πενταφύλλου. &c. Vide ſuprà Cod. VIII num. 1, & Cod. XXV num. 3.

Quintò, & quidem à fol. 35 pag. 2 uſque ad fol. 37 pag. 2, *Nicephori Blemmidæ Cantica Medica de Vrinis & de ſanguine Phlebotomiæ*, quorum titulus & principium: Περὶ οὔρων ποίημα τοῦ λογιωτάτου καὶ σοφωτάτου Βλεμμίδους. Τῶν ἀσθενῶν ὑελία &c. Τοῦ αὐτοῦ περὶ αἱμάτων. Μάθε καὶ τὰ αἵματα &c. Vide ſuprà Cod. XX num. 2, pag. 109.

Sextò, & quidem fol. 38 pag. 1, *Symeonis Sethi Synopſis triplex de Vrinis*, quarum prima inſcribitur atque incipit his verbis: Σύνοψις περὶ οὔρων. Οὖρον καθαρὸν καὶ νέφος ἐπάνω &c; ſecunda autem: Ἐκ τῶν Γαληνοῦ. Οὖρον λεπτὸν &c. Vide ſuprà Cod. XXV num. 4, pag. 117.

Septimò,

Septimò, & quidem à fol. 38 pag. 2 uſque ad fol. 45 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Synopſis de Pulſibus, in Capita triginta duo diviſa*, cujus titulus & principium: Σύνοψις περὶ σφυγμῶν. Γυμνασία κατ' ἀρχὰς μὲν &c.

Octavò, & quidem à fol. 45 pag. 1 uſque ad fol. 83 pag. 1, *Theophanis Synopſis compendiaria totius Medicæ Artis, juſſu Imp. Conſtantini Porphyrogeniti ex Oribaſij potiſſimum ſcriptis collecta, & in Capita ducenta nonaginta duo diviſa;* cujus *Præfatio* incipit his verbis: Τὰς προσαχθείσας ἐπιτομὰς &c. Vide ſuprà Cod. XXI num. 9, Cod. XXIV num. 1, & Cod. XXV num. 1.

Nonò, & quidem à fol. 83 pag. 1 uſque ad fol. 111 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Opus de compoſitione & uſu variorum Medicamentorum*, cujus principium ſine ullâ inſcriptione eſt hoc: Τὸ μέτρον αὐτῆς οὐκ ἐπὶ πάντων ἀνθρώπων &c.

Decimò, & quidem à fol. 111 pag. 2 uſque ad fol. 113 pag. 1, *Dioclis Cariſtij Epiſtola ad Antigonum Regem de morborum præſagijs & eorundem extemporaneis remedijs*, cujus principium: Ἐπειδή σοι συμβαίνει μουσικωτάτῳ πάντων Βασιλέων γεγονέναι, &c. Plura de Epiſtolâ hâc vide ſuprà pag. 114, 115 & 117.

Vndecimò, & quidem à fol. 113 pag. 1 uſque ad fol. 120 pag. 2, *Miſcellanea quædam Medica*, inter quæ primum tenent locum *Pauli Æginetæ Catalogus alphabeticus Medicamentorum ſuccedaneorum ex Galeno* & ejuſdem *Caput de ponderibus & menſuris Medicis*. Vide ſuprà hunc ipſum Codicem num. 3.

Duodecimò, & quidem à fol. 120 pag. 2 uſque ad fol. 131 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Jatroſophium græco-barbarum*, cujus titulus & principium: Ἰατρεῖαι συντεθεῖσαι παρὰ διαφόρων ἰατρῶν καὶ τὴν ἐκτεθεῖσαν ἀκολουθίαν τοῦ ξενῶνος. Πρὸς ὀξὺν πόνον τῆς κεφαλῆς. Κισσὸν ξηρὸν ἐπάρας &c. Vide etiam ſuprà Cod. XXXVIII num. 1.

Decimò tertiò, & quidem à fol. 131 pag. 2 uſque ad fol. 145 pag. 1, *Symeonis Sethi Hiſtoria animalium, in Capita nonaginta quinque diviſa*, cujus titulus & principium: Πίναξ περὶ παντὸς ζώου. Κεφάλαιον α' περὶ (1) γρυφός. Κεφάλαιον β' περὶ μονοκέρου. &c. Τὸν γρύφα φασὶ ζῶον εἶναι παμμεγεθέστατον ὡς ἀγρείαν σκιὰν ἐκτελεῖν, &c. Idem etiam Opus exſtat in *Auguſtiſſima Bibliotheca Cæſarea* Codice manuſcripto, olim inter Codices manuſcriptos *centeſimo trigeſimo nono*, atque ibi inſcribitur Σύνταγμα περὶ παντὸς ζώου.

(1) In ipſo Codice MSto perperàm legitur περὶ γύπα.

Notandum denique eſt, in fine *Codicis manuſcripti Medici Græci quadrageſimi*, de quo in præſens agitur, exſtare ſubſcriptionem, quâ *Philotheus* quidam indicat, ſe omnia ſuprà enumerata Opuſcula in unum Volumen redegiſſe, & ſuâ manu deſcripſiſſe *anno Mundi* ſecundùm vulgarem Græcorum ſupputationem 7037, *Indictione ſecundâ, menſe Auguſto*, hoc eſt, *anno Chriſti 1529*. Ipſa ſubſcriptionis iſtius verba *græca* ſunt hæc: Τέλος τῶν λογιωτάτων λέξεων σὺν Θεῷ ἰατροσοφίων πασῶν συνόψεων τῆς ἐπιστήμης. Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ ΦΙΛΟΘΈΟΥ πόνος, ἀμήν. ἔτους ζλζ′ ἰνδικτιῶνος β′ ἐν μηνὶ Αὐγούστῳ.

XLI.

(1) Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos trigeſimus octavus.

Quadrageſimus primus (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* mediocriter antiquus in *quarto*, conſtátque nunc foliis *centum novendecim*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo anonymi cujuſdam Autoris *Miſcellanea Medica*, ex *Galeno* & alijs antiquis Autoribus collecta in uſum Xenodochiorum & Noſocomiorum. Exſtant inter ea etiam *Ariſtotelis quædam Problemata Phyſico-Medica*, & *Theophili Libellus de excrementis*, cujus principium: Ἐπεὶ τὰς θέσεις τῶν ἐν βάθει τοῦ σώματος κειμένων μορίων &c. Vide ſuprà Cod. XIX num. 3, pag. 104.

XLII.

(2) Fuit is olim extra numerum.

Quadrageſimus ſecundus (2) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus, principio & fine mutilus, in *quarto*, conſtátque nunc folijs *centum triginta tribus*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſq; ad fol. 78 pag. 2, *Pauli Nicæni Liber de cognitione & curatione variorum morborum, in Capita centum triginta diviſus*, de quo ſuprà in recenſione Codicis XXXIIItij jam fuſiùs actum eſt.

Secundò, & quidem à fol. 79 pag. 1 uſque ad fol. 80 pag. 2, *Nicephori Blemmidæ Cantica Medica de Vrinis & de ſanguine Phlebotomiæ*, quorum ſuprà jam aliquoties facta eſt mentio. Vide ſuprà Cod. XX num. 2 & Cod. XL num. 5.

Tertiò, & quidem à fol. 81 pag. 1 uſque ad fol. 83 pag. 2, *ex Hippocrate Excerpta quædam de quatuor elementis & de quatuor humoribus, quibus conſtat homo*; quorum titulus & principium: Ἱπποκράτους περὶ τῶν δ′ στοιχείων καὶ χυμῶν, δι᾽ ὧν συνίσταται ὁ ἄνθρωπος. Ἰστέον ὅτι ὁ ἄνθρωπος συνίσταται ἐκ τεσσάρων στοιχείων, ἤγουν &c.

Quartò,

Quartò, & quidem à fol. 84 pag. 1 uſque ad fol. 133 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris Σευασίαι ſive *Compoſitiones variorum Medicamentorum*, quæ etiam in ſuprà memorato Codice XXXIIItio *Pauli Nicæni centum triginta Capitibus* ſimiliter ſubjunctæ ſunt.

XLIII.

Quadrageſimus tertius (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus & paſſim lacerus in quarto, conſtátque nunc folijs *centum & uno*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continetur eo anonymi cujuſdam Autoris *Jatroſophium græco-barbarum*, cujus principium: Κεφάλαιον ά περὶ τὸ ὀξὺν πόνον κεφαλῆς. Κισσὸν ξηρὰν &c. Vide ſuprà Cod. XXXVIII num. 1. Vltimo autem Codicis hujus XLIIItij folio exſtat *fragmentum Gloſſarij cujuſdam antiqui Latino-græci*, cujus principium: Ῥεβουκατίον@, ἀνακλήσεως· Σκερνιάριοι, λαμπροφόροι τουτέστι χαρτουλάριοι. Σακρῶν, ἱερῶν· &c.

(1) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos decimus ſeptimus.*

XLIV.

Quadrageſimus quartus (2) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *quarto*, conſtátque folijs *ducentis ſeptuaginta novem*, & ad *Joannem Sambucum*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim pertinuit. Continentur eo *anonymorum quorundam Autorum Opuſcula Medica græco-barbara*, quorum *primum* quod eſt *Epitome Artis Medicæ*, inſcribitur atque incipit his verbis: Βίβλος ά ἰατρικῆς τέχνης εἰς τὰς καθόλου μεθόδους καὶ σημεῖα, &c. Πρώτη ἀρχὴ ἐκ τῆς ἰατρικῆς τέχνης, ἵνα γινώσκεις εἰς τί καταγίνεται, &c. *ultimum* autem *de Alimentorum facultatibus* hoc modo: Βίβλος πάνυ ὠφέλιμος εἰς τὴν ἰατρικὴν τέχνην, περιέχουσα τὰς τροφὰς ἁπάσας καὶ τοὺς πότους, καὶ τις ἐστιν αὐτῶν ἡ φύσις καὶ ἡ ἐνέργεια. Χρὴ γινώσκειν, ὅτι ὅταν ἐποίησε ὁ Θεὸς πάντα τὰ ζῶα, ἀπὸ πάντων τὸν ἄνθρωπον ἐποίησεν ἀκριβέστερον, &c.

(2) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos trigeſimus tertius.*

XLV.

Quadrageſimus quintus (3) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus & bonæ notæ, in *folio*, conſtátque nunc folijs *ducentis & uno*. Continetur eo *Claudij Æliani Præneſtini*, qui *Romæ* ſeculo poſt Chriſtum *ſecundo* ſub *Imp. Antonino Pio* claruit, *Hiſtoria animalium à Libro primo*, qui inſcribitur atque incipit his verbis: Αἰλιανοῦ περὶ ζώων ἱστορίας βιβλίον πρῶτον. Ἄνθρωπον μὲν εἶναι

(3) *Fuit is olim inter Codices MStos Philoſophicos & Philologicos Græcos nonus.*

εἶναι σοφὸν καὶ δίκαιον &c; *uſque ad Libri decimi ſexti Caput trigeſimum ſextum*, quod inſcribitur Περὶ τῆς τῶν ἐλεφάντων πρὸς τὰς ὗς ἀπεχθείας, hoc eſt, *de Elephantorum cum ſuibus diſſidio.* Vide Operum *Claudij Æliani* editionem græco-latinam, à *Conrado Geſnero* adornatam, & Tiguri apud Geſneros fratres Andream & Jacobum A. 1556 in folio impreſſam, pag. 341.

XLVI.

Quadrageſimus ſextus (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *octavo*, conſtátq; nunc folijs *centum ſexaginta octo*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli.* Continetur eo *Claudij Æliani Hiſtoria animalium*, quæ ibi incipit à *capitis octavi Libri ſeptimi* his verbis: Θειότερα νοεῖν ἢ κατὰ τὴν θνητὴν φύσιν ἐκόμπαζεν. Ὅτι δὲ βοῦς &c. Vide ſuprà citatam Operum *Æliani* editionem græco-latinam pag. 149.

(1) *Fuit is olim inter Codices MStos Philoſophicos & Philologicos Græcos* centeſimus ſeptuageſimus primus.

XLVII.

Quadrageſimus ſeptimus (2) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *quarto*, principio, medio & fine mutilus, conſtátque nunc folijs *centum quinquaginta ſex.* Continentur eo hæc:

(2) *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos* vigeſimus quintus.

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 70 pag. 2, *Demetrij Conſtantinopolitani Orneoſophicum*, ſive, *Opus de accipitrum educatione & curâ, in duos Libros diviſum*, quorum *primus* in *Capita centum ac tria* diviſus, inſcribitur atque incipit his verbis: Βιβλίον (3) ὀρνεοσοφικόν. Ἐσπουδακότι σοι λίαν, κράτιστε καὶ σοφώτατε Δέσποτα, Βασιλεῦ περὶ τὴν τῶν ἱεράκων ἀνατροφὴν καὶ θεραπείαν, &c. *Secundus* autem *Liber*, in *Capita octoginta duo* diviſus, inſcribitur atque incipit hoc modo: Ἕτερον ὀρνεοσόφιον εἰς τὰ ἱεράκια. Κεφάλαιον α΄. Ὅταν ἔχῃ τὸ ἱεράκιον ξένωσιν. Φακκὴν τριμμένην &c. Exſtitit quidem olim in eodem hoc Codice etiam ejuſdem *Demetrij* Κυνοσοφικὸν ſive *Opus de canibus*, in *Capita triginta octo* diviſum, ſed illud, excepto tantùm *Indice*, totum nunc ibi deeſt. Meminit jam memoratorum *Demetrij Conſtantinopolitani* Librorum Joannes Jacobus Friſius in Bibliothecâ Geſnerianâ, à ſe auctâ, his verbis: *DEMETRII CONSTANTINOPOLITANI* περὶ τῆς τῶν ἱεράκων ἀνατροφῆς τε καὶ θεραπείας *Libri duo, & ejuſdem* περὶ τῆς τῶν κυνῶν ἐπιμελείας *Liber unus, exſtant in Bibliothecâ Auguſtanâ, & Strozæ,*

(3) *Notandum hîc obiter eſt, in Codice hoc manuſcripto Cæſareo diverſis locis promiſcuè legi* Ὀρνεοσοφικὸν, *&* Ὀρνεοσόφιον, *eodem videlicet modo, ut dicitur* Ἰατροσόφιον.

&

& Geſneri. (1) *ORNEOSOPHICVM ſeu de accipitrum educatione & curâ ad Michaelem Regem* (imò Imperatorem) *exſtat quoq; in Bibliothecâ Regis Gallorum.* (2) *Eundem Librum Conradus Geſnerus in Latinam linguam convertit, & Avium Hiſtoriæ inſeruit.* Hucuſque *Friſius.* Locus autem *Geſneri*, quem is citat, exſtat *Hiſtoriæ Animalium Libro tertio*, qui eſt *de Avium naturâ.* Ibi enim paginâ nonâ editionis Tigurinæ Froſchoverianæ anni 1555 in folio hæc leguntur: *Nos nuper DEMETRII cujuſdam CONSTANTINOPOLITANI Librum Græcum, quem ille ad Imperatorem Conſtantinopolitanum ſcripſit de Accipitrum educatione & curâ, doctiſſimi Auguſtæ Vindelicorum Medici Achillis Gaſſari beneficio nacti ſumus.* Hæc ibi ipſe *Geſnerus*; qui etiam ibidem deinceps ex *duobus* illis *Demetrij Libris Orneoſophicis* multa fragmenta exhibet, ſed tantùm latinè. Plura de editionibus horum *Demetrij* Librorum vide apud *Gerardum Joannem Voſſium* Libri de Philoſophiâ capite ſeptimo, § 17, & apud *Joannem Antonidem Lindanum* Libri primi de Scriptis Medicis pag, 149.

(1) *Hoc eſt idem illud Opus, in* duos Libros *diviſum, quod paulo antè inſcribitur* περὶ τῆς τῶν ἱεράκων ἀνατροφῆς καὶ θεραπείας.
(2) *Imò* Eoſdem duos Orneoſophicos Libros.

Secundò, & quidem à fol. 71 pag. 1 uſque ad fol. 118 pag. 2, *Michaelis Pſelli & Symeonis Sethi Syntagma de Alimentorum facultatibus ad Imp. Michaelem Ducam ordine alphabetico*, cujus titulus & principium: Σύνταγμα κατὰ στοιχεῖον περὶ τροφῶν δυνάμεων, συγγραφὲν παρὰ Ψελλοῦ καὶ Συμεὼν Μαγίστρου Ἀντιοχείας, καὶ δοθὲν Μιχαὴλ Βασιλεῖ τῷ Δούκᾳ. Πολλῶν καὶ λογίων, ὦ μέγιστε καὶ τὸν νοῦν ἡλιοδέστατε Βασιλεῦ, οὐχ' Ἑλλήνων μόνον, ἀλλὰ καὶ Περσῶν, καὶ Ἀγαρηνῶν, καὶ Ἰνδῶν, περὶ τροφῶν δυνάμεως συγγραψαμένων, &c. Primum autem Caput incipit his verbis: Τὰ τῶν ὀρνέων κρέα &c. Diſcrepat autem exemplar hoc manuſcriptum non mediocriter à *Lilij Gregorij Gyraldi* editione Baſileenſi anni 1538 in octavo, & ad eam emendandam ac ſupplendam plurimùm poteſt prodeſſe. Idem Opus exſtat etiam in *Auguſtiſſimæ Bibliothecæ Cæſareæ* Codice manuſcripto, inter Codices manuſcriptos Philoſophicos & Philologicos Græcos olim *ſeptuageſimo ſecundo*, ab *Augerio Busbeckio Conſtantinopoli* comparato, atque ibi ijſdem planè verbis inſcribitur atque incipit, ut in eo, de quo in præſens agitur, Codice. Vide etiam ſuprà Cod. XX num. 4.

Tertiò, & quidem à fol. 119 pag. 1 uſque ad fol. 132 pag. 2, *Michaelis Pſelli ad Imp. Conſtantinum Monomachum Liber de Diætâ*, cujus titulus & principium: Περὶ διαίτης. Καὶ τοῦτο τῆς σῆς ἔργον προ-

νοίας καὶ μεγαλοφυοῦς ἐπινοίας καὶ φιλανθρωπότητος ἐπίταγμα, Κωνσταντῖνε θειότατε καὶ μέγιστε Αὐτοκράτορ, τὸ καὶ τοὺς ἰδιώτας ἴσα τοῖς σοφοῖς τε καὶ ἐλλογίμοις τὴν χρῆσιν εἰδέναι τῶν καλλίστων τε καὶ ὀνησιφόρων διαιτημάτων, &c.

Quartò, & quidem à fol. 133 pag. 1 uſque ad fol. 156 pag. 2, *anonymi cujuſdam Autoris Oratio in Annunciationem Beatiſſimæ Virginis Deiparæ, principio mutila*, quæ nunc ibi incipit his verbis: - - - πρῶτον μὲν οὖν τὸ ἐνοχλοῦν δέος ἐκβάλλει, καὶ θαῤῥεῖν ταύτῃ παρακελεύεται. εἶτα καὶ τὸ ῥηθὲν ἐν κεφαλαίῳ σαφέστερον ποιῶν, ἀναπλύσει· καὶ μὴ φοβοῦ φησὶ Μαριάμ. εἰ γὰρ καὶ πρὸς τὴν σαυτῆς ἀσθένειαν &c.

XLVIII.

(1) Fuit is olim inter Codices MStos Philoſophicos & Philologicos Græcos octogeſimus nonus.

Quadrageſimus octavus (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *quarto*, ſed valdè mutilus, conſtátq; nunc folijs *ſexaginta quinq;*, & ad *Joannem Sambucum*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim pertinuit. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 26 pag. 2, *Georgij Piſidæ, Diaconi & Chartophylacis Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ*, qui circa annum Chriſti 630 ſub *Imp. Heraclio* claruit, *Hexaemeron*, ſive, *Poema de ſex dierum Opificio Mundi*, cujus titulus: Τοῦ σοφωτάτου κυροῦ Γεωργίου τοῦ (2) Πισίδους περὶ ζώων, hoc eſt, *Sapientiſſimi Domini Georgij Piſidæ Poema Jambicum de Animalibus*. Hujus igitur tituli reſpectu fit ejus Operis hîc mentio, tanquam ad *Hiſtoriam Animalium* pertinentis, cùm idem aliàs etiam referri poſſit ad Claſſem *Theologicam*. Principium illius eſt:

(2) Aliàs Πισίδου & Πισιδοῦ. V. de Stephanô Byzantinum de Vrbibus.

Ὦ παντὸς ἔργου καὶ θεηγόρου λόγου
Καὶ γλῶσσα καὶ νοῦς &c.

Notabile autem inprimis eſt, circa finem hujus Poematis, nempe è regione verſûs 1815, Καὶ δὸς τὸν ἐκ σοῦ προσλαβόντα τὸ κράτος, in margine adſcripta eſſe hæc verba: Πρὸς Ἡράκλειον λέγει: & paulo pòſt è regione verſûs 1839, Ὁ Πατριάρχης ταῦτα κράζει συντόνως, ſimiliter in margine adſcriptū eſſe: Πρὸς Σέργιον λέγει τὸν Πατριάρχην. Exſtat hoc Opus inter Poetas Græcos veteres Tragicos, Comicos, Lyricos & Epigrammatarios, græcè & latinè conjunctim editos Coloniæ Allobrogum ſive Genevæ, typis Petri de la Roviere A. 1614 in folio. Vide etiam Librum *quartum* horum Commentariorum pag. 208, & Librum *quintum* pag. 19 & 106.

 Secundò,

Secundò, & quidem à fol. 27 pag. 1 uſque ad fol. 31 pag. 1, *Michaelis Pſelli Poemata tria verſibus politicis ad Imp. Conſtantinum Monomachum de Dogmatibus Fidei Chriſtianæ; de Nomocanone Photij Patriarchæ Conſtantinopolitani, & de Septem primis Concilijs Oecumenicis.* Horum *primùm* inſcribitur atque incipit his verbis: Τοῦ ὑπερτίμου Ψελλοῦ περὶ δόγματος πρὸς τὸν Βασιλέα τὸν Μονομάχον. Δέχου καὶ τὸν θεμέλιον τῶν καθ' ὑμᾶς δογμάτων &c; *ſecundum* autem hoc modo: Τοῦ *αὐτοῦ* ὑπερτίμου Ψελλοῦ περὶ Νομοκανόνου καὶ τῶν τοπικῶν Συνόδων. Ἔχε μοι γνῶσιν, Δέσποτα, καὶ τοῦ Νομοκανόνου &c; *tertium* denique: Τοῦ Ψελλοῦ κυροῦ Μιχαὴλ περὶ τῶν ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν ἑπτὰ Συνόδων πρὸς τὸν Βασιλέα τὸν Μονομάχον. Σύνοδος πρώτη. Γίνωσκε καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἱερῶν Συνόδων, &c. Vide Librum *quintum* horum Commentariorum pag. 238 & 239.

Tertiò, & quidem à fol. 32 pag. 2 uſque ad fol. 65 pag. 1, *Conſtantini Manaſſis Synopſis hiſtorica à creatione Mundi uſque ad Imp.* (1) *Nicephorum Botaniatem verſibus politicis*, cujus titulus & principium: Ἱστορικὸν ἀνώνυμον ὡραῖον ἀπ' ἀρχῆς κόσμου. Προοίμιον. Ἡ μὲν φιλόϋλος ψυχὴ ταῖς ὕλαις ἐπιχάσκει &c. Eſt autem primum hujus Synopſeos folium, ob defectum folij antiqui, manu recentiori ſcriptum, ideóque haud mirum eſt, *Conſtantini Manaſſis* nomen ibi eſſe omiſſum. Quod porrò ad finem ejuſdem Synopſeos attinet, pertingit ea ibi tantùm uſque ad interitum ſexti Romanorum Regis *Servij Tullij*, ultimúſque verſus eſt, Καὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀρχῆς ὁ τάλας ἐστερήθη. Vide hujus Synopſeos hiſtoricæ editionem græco-latinam Pariſienſem Luparæam anni 1655 in folio paginâ 34.

(1) *Imperavit ab A.C. 1078 uſque ad A. 1081.*

XLIX.

Quadrageſimus nonus (2) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* antiquus in *quarto*, conſtátque folijs *ducentis ſeptendecim*, & primùm quidem ad *Joannem Alexandrum Braſſicanum* pertinuit; poſteà autem pervenit in poteſtatem *Joannis Oporini*, de quo illum porrò emit *Joannes Sambucus*, quemadmodum propriâ ipſius manu ibi annotatum eſt. Continentur eo *Geoponica*, ſive *Commentariorum de Agriculturâ Libri viginti*, ex varijs antiquis Autoribus collecti, & in unum Syntagma redacti, curâ & ſtudio *Imp. Conſtantini*, vel *Quarti* ejus nominis, cognomine *Pogonati*, vel *Septimi*, cognomine *Porphyrogeniti*; quorum alterutri etiam ab anonymo quodam dedicati ſunt peculiari Præfatione, cujus titulus & principium: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τοῦ Γεωπονικοῦ βιβλίου. Πολλοῖς μὲν καὶ ἄλλοις Βασι-

(2) *Fuit is olim inter Codices MStos Philoſophicos & Philologicos Græcos* centeſimus quadrageſimus nonus.

λεῦσι χρηστοῖς ἡ μεγαλόπολις ἄυτη ἐκαλλωπίσατο, &c. Primus hæc *Geoponica*, & quidem ex antiquo Codice manuſcripto Græco *Matthæi Aurogalli Bohemi*, *latinè* in lucem edidit *Janus Cornarius* Baſileæ typis Frobenianis A. 1538 in octavo; qui in Præfatione ſuâ hoc Opus *Imp. Conſtantino*, ejus nominis *Quarto*, cognomine *Pogonato*, attribuit, idque commendat his verbis: *Sive autem ipſe CONSTANTINVS Cæſar hos Libros congeſſit, velut Præfatio* ἀνώνυμος *Operi præmiſſa teſtatur, ſive ille ipſe, qui Præfationem ſcripſit, Operis Autor itidem fuit, atque hoc modo Cæſari nuncupare voluit, mihi ſanè juxta Præfationis teſtimonium, ad ipſum CONSTANTINVM Cæſarem hi Libri referendi videntur, & propterea exemplar Græcum, quod unicum habui à veteri amico meo, doctiſſimo Viro Matthæo Aurogallo Boemo mihi ſuppeditatum, cùm omni inſcriptione careret, & vago ac incerto autore oberraret, & haud dubiè deſpicatius ob id eſſet, ad proprium Dominum velut fugitivum reduxi, & velut mancipatum in libertatem aſſerui, atque Autoris ſui nomen ipſi publicè præfixi. Fuit autem hic CONSTANTINVS QVARTVS, cognomento POGONATVS, Conſtantinopolitanus Imperator; qui multis ſplendidis victorijs terrâ ac mari potitus, & Saracenis Arabibus devictis, pacem ubiq; firmavit, & Philoſophiæ ac Rhetorices ſtudia ferè deperdita, aliáſque bonas Artes renovavit, atque inter cætera hos de Agriculturâ Libros ex Græcis ac Latinis aliquot Scriptoribus collegit ac contraxit, inſuperq; (1) Synodum Conſtantinopolitanam congregavit. Non dubium eſt autem, quin hi utiliſſimi Libri omnibus rei literariæ ſtudioſis eò gratiores futuri ſint, quòd ex tot Scriptoribus Græcis, qui & hîc laudantur, & à M. Varrone ac Columellâ nominantur, nullus ad nos exſtet, quem aut vidiſſe, aut de quo ſaltem audijſſe mihi contigiſſet. Neque enim ſcio, quid arcæ quorundam concluſum teneant, aut quid Bibliothecæ, ſeu potiùs Bibliotaphia, aliquorum condant, blattis ac tineis, quàm publicæ bonorum ſtudiorum utilitati benigniores. Accedit inſuper ad hanc gratiam, quâ ſe pretioſiſſimi hi Libri omnibus commendant, quòd multa ſunt in ipſis, unde apud Latinos rei ruſticæ Autores, Varronem dico, Catonem, Columellam, Palladium, ac ipſum adeò Plinium, innumerabiles loci, aut omninò luxati reponi poſſunt, aut obſcurati intelligi; ſicut è diverſo, multos locos corruptos ac vitiatos in Græco exemplari, eorundem Autorum ope ipſi CONSTANTINO reſtitui & redintegravi.* Hæc *Janus Cornarius* in Præfatione editionis ſuæ *latinæ.* Sequenti autem anno 1539 ediderunt idem *Geoponicorum* Opus primi omnium græcè *Joannes Alexander Braſſicanus* & *Symon Grynæus* Baſileæ typis Roberti

(1) Nempe tertiam Oecumenicam autem *ſextam*, A. C. 680 & 681 contra Monothelitas.

Roberti Winteri, & quidem ex illo ipſo Codice manuſcripto *Cæſareo*, de quo in præſens agitur, ut Libri *ſecundi* horum Commentariorum pag. 537. 538, 539 & 540 jam ſatis prolixè indicavi; ubi ſimul etiam *Joannis Alexandri Braſſicani Inſignia*, quæ in principio ejuſdem Codicis exſtant, unà cum duobus adjunctis Epigrammatibus, latino altero, altero græco, fideliter exhibui. Quamvis igitur *Janus Cornarius*, ut ſuprà memoratum eſt, *collectionem* horum *Geoponicorum* adſcribat *Imp. Conſtantino Pogonato*, ſunt tamen plures alij, qui eam attribuunt *Imp. Conſtantino*, ejus nominis *Septimo*, cognomine *Porphyrogenito*. Inter eos enim eſt etiam Vir doctiſſimus *Gerardus Joannes Voſſius*, quippe qui Libri ſingularis de Philoſophiâ capite ſexto, § 23, poſteriorem hanc opinionem approbat his verbis: *De Agriculturâ ex Græcis præter Heſiodi* Ἔργα, *& Arati* Γεωργικά, *adeantur GEOPONIKΩN LIBRI VIGINTI: ſive eos collegit VINDANIVS ANATOLIVS BERYTVS, quem duodecim de Agriculturâ Libros collegiſſe autor eſt Photius; ſive DIONYSIVS VTICENSIS, ut videtur velle Brodæus; ſive CASSIANVS BASSVS, ad quem Hierocles Mulomedicus ſcripſit. Sanè de VINDANIO verum non puto, quia in illis ipſis Geoponicis inſeruntur Obſervationes nunc nomine Vindanij, nunc Anatolij, nunc Beryti, ut inter Autores potiùs, è quibus collectum id Opus, eſſe videatur. Collecti verò ſunt curâ CONSTANTINI Auguſti, Leonis Auguſti filij, Baſilij Macedonis nepotis, qui CONSTANTINVS* πορφύρας ἀπόγονος, *vulgò* Πορφυρογέννητος, *ſed rectiùs* ΠΟΡΦΥΡΟΓΕΝΝΗΤΟΣ *nuncupatur. Ex VIGINTI illis Libris priores duodecim ſunt de Agriculturæ ratione, octo autem poſteriores de naturâ & educatione animalium. Græcè hoc Opus primus exhibuit Joannes Alexander Braſſicanus; latinè vertit Janus Cornarius: ſed poſteriores octo longè majori curâ tranſtulit, atque unà cum Caſtigationibus ſuis edidit Andreas à Lacunâ Segobienſis. Complures etiam alios, qui de Agriculturâ ſcripſerint, nominat Photius Tmemate CLXIII, ubi de Vindanio Anatolio loquitur.* Hucuſque *Voſſius*.

L.

Quinquageſimus (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* mediocriter antiquus in *quarto*, conſtátque folijs *centum & octo*, & ab *Augerio Busbeckio*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim fuit comparatus *Conſtantinopoli*. Continentur eo hæc:

(1) *Fuit olim inter Codices MStos Philoſophicos & Philologicos Græcos* ducenteſimus ſeptuageſimus ſecundus.

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 80 pag. 1, *Hermetis Triſme-*

Triſmegiſti, ſive, *Mercurij Ter-maximi*, qui ſeculo ante Chriſtum *decimo ſexto*, quo *Moyſes* natus eſt, floruit, *varia ſuppoſititia Opuſcula Medica & Aſtrologica ad diſcipulum ſuum Aſclepium* ſive *Æſculapium*: quorum *primum de Herbis ſacris duodecim Signorum Zodiaci & ſeptem Planetarum*, inſcribitur atque incipit his verbis: Βίβλος ἰατρικὴ σύντομος τοῦ ΤΡΙΣΜΕΓΙΣΤΟΥ ΕΡΜΟΥ κατὰ μαθηματικῆς ἐπιστήμης καὶ φυσικῆς ἀποῤῥοίας τῶν ἀστέρων, ἐκδοθεῖσα πρὸς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Ἀσκληπιὸν, περὶ ἱερῶν βοτανῶν καὶ χυλώσεως. (1) Μακαρίας παρὰ θεῶν τιμῆς Ἑρμῆς τετυχηκὼς, &c. Κριοῦ βοτάνη ἐστὶ ἐλελίσφακον &c; *ſecundum de Triginta ſex* (2) *Decanis duodecim Signorum Zodiaci*: Ἑτέρα βίβλος Ἑρμοῦ τοῦ Τρισμεγίστου ἱερὰ πρὸς τὸν αὐτὸν μαθητὴν Ἀσκληπιόν. Τῶν ἐν τοῖς ζωδίοις τριάκοντα ἓξ Δεκανῶν τάς τε μορφὰς καὶ τὰς ἰδέας ὑποτέταξά σοι, &c; *tertium de Animalibus volatilibus*: Βίβλος ἰατρικὴ σύντομος τοῦ Τρισμεγίστου Ἑρμοῦ κατὰ μαθηματικῆς ἐπιστήμης καὶ φυσικῆς ἀποῤῥοίας τῶν ζώων τῶν πτηνῶν, ἐκδοθεῖσα πρὸς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Ἀσκληπιόν. Περὶ ἀετοῦ. Ἀετὸς &c; *quartum de Animalibus quadrupedibus ſeu terrenis*: Ἑρμοῦ Τρισμεγίστου κατὰ μαθηματικῆς ἐπιστήμης καὶ φυσικῆς ἀποῤῥοίας τῶν τετραπόδων ἢ χερσαίων ζώων, ἐκδοθεῖσα πρὸς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Ἀσκληπιόν. Ἀρχὴ τοῦ Α στοιχείου. Περὶ ἄρκου. Ἄρκος θηρίον ἐστὶ ζῶον &c; *quintum de Animalibus aquatilibus*: Τοῦ Τρισμεγίστου Ἑρμοῦ κατὰ μαθηματικῆς ἐπιστήμης καὶ φυσικῆς ἀποῤῥοίας τῶν ἐναλίων, ἰχθύων τε καὶ ναυτῶν, ἐκδοθεῖσα πρὸς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Ἀσκληπιόν. Ἀρχὴ τοῦ Α στοιχείου. Περὶ ἀετοῦ θαλασσίου. Ἀετὸς ἰχθύς ἐστιν ἀλέπιδος &c; *ſextum de Gemmis ſeu Lapidibus pretioſis*: Τοῦ Τρισμεγίστου Ἑρμοῦ κατὰ μαθηματικῆς ἐπιστήμης καὶ φυσικῆς ἀποῤῥοίας τῶν ἀστέρων τε καὶ λίθων δυνάμεων, ἐκδοθεῖσα πρὸς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Ἀσκληπιόν. Κρόνου λίθος (3) Ζαφῆρον &c; *ſeptimum de Characteribus ſive Notis Ponderum & Menſurarum*: Ἑρμοῦ τοῦ Τρισμεγίστου περὶ τῶν δηλούντων τοὺς σταθμοὺς διὰ τῶν χαρακτήρων. Ὁ μακάριος τρισκρατιαύφεων Ἑρμῆς, ὁ καὶ τιμῆς μεγάλης τετυχηκὼς &c, εἰς ταῦτα πάντα παραδέδωκεν ἡμῖν καὶ περὶ τῶν σταθμῶν, ὅτι γε ὁ σταθμὸς βάρει μετρούμενος &c; *octavum de Melomantia*, ſive *de Divinatione ex membris humani corporis*: Ἑρμοῦ Τρισμεγίστου περὶ τῶν μελῶν τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν λαγγέβουν, γνώριζε οὕτως. Ὀφρὺς (4) δεξιὸς ἐὰν ἄλυται, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ νόσον

(1) *Hæc eſt* Præfatio; *in quâ etiam* Nechepſi *Regis fit mentio his verbis*: Βασιλεὺς δὲ ὢν ΝΕΧΕΨΩ, ἀνὴρ σωφρονέστατος καὶ πάσῃ κεκοσμημένος ἀρετῇ, καὶ περὶ μὲν θείας φωνῆς πάντα μαθεῖν ἠνεσχέτο. φύσει δὲ χρησάμενος ἀγαθῇ, συμπαθείας λίθων ἐπινόησε &c. *Plura de eodem* Nechepſo *vide ſuprà pag*. 94, 95 & 105.

(2) *Plura de his* triginta ſex Decanis *vide ſuprà pag*. 95.

(3) Ζαφῆρον *ſeu* Ζαφῆριον *græco-barbarè pro* Σάπφειρος. (4) Ὀφρὺς *perperàm genere maſculino, cùm aliàs uſurpetur genere fœminino.*

νόσου τοῦ ἐλευθέρου δηλοῖ, τοῦ δὲ δούλου ὕβριν. Ὀφρὺς ἀριστερὸς &c; *nonum de* (1) *Arithmomantiâ*, ſive, *de Divinatione ex numeris.* Τοῦ αὐτοῦ Τρισμεγίστου Ἑρμοῦ &c. Plura *de Hermetis Triſmegiſti Vitâ & Scriptis* vide Libri primi Prodromi mei Hiſtoriæ Literariæ capite primo, § 6, à pag. 134 uſque ad pag. 143.

(1) *Vide* Caſpari Peuceri *Commentarium de præcipuis Divinationum Generibus fol.* 224 *&* 225.

Secundò, & quidem à fol. 81 pag. 1 uſq; ad fol. 95 pag. 2, *S. Methodij Martyris, Patarorũ in Lyciâ Epiſcopi, ſuppoſititia Prophetia ſeu Revelationes*, quarũ titulus & principium: Τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν ΜΕΘΟΔΙΟΥ Ἐπισκόπου Πατάρων λόγος ἠκριβωμένος περὶ τῆς βασιλείας τῶν ἐθνῶν, καὶ εἰς τοὺς ἐσχάτους καιροὺς ἀκριβὴς ἀπόδειξις. Ἰστέον ὡς ὅτε ἐξελθόντες ὅτε Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα ἐκ τοῦ παραδείσου, παρθένοι ἐτύγχανον. ἐν δὲ τῷ τριακοστῷ χρόνῳ &c. Plura de his *ſuppoſititijs Revelationibus* vide Libri *quarti* horũ Cõmentariorũ pag. 201 & 202, & ſuprà Libri hujus ſexti pag. 41.

Tertiò, & quidem à fol. 96 pag. 1 uſque ad fol. 108 pag. 1, *Varia Oracula* ſive *Vaticinia Conſtantinopolitana*: quorum *primum*, quod eſt *Gennadij Scholarij, Patriarchæ Conſtantinopolitani, Expoſitio Vaticinij cujuſdam ſuppoſititij de Imperio Romano Orientali & de Imperio Turcico, quod traditur inſculptum fuiſſe lapidi marmoreo ſepulcri Imp. Conſtantini Magni*, inſcribitur atque incipit his verbis:

Τ Α Τ ΙΝ Η Β Τ ΙΜΑ

Τῇ πρώτῃ τῆς Ἰνδίκτου ἡ βασιλεία τοῦ Ἰσμαὴλ &c.

Plura de hoc ſuppoſititio Vaticinio vide Libri *quinti* horũ Cõmentariorum pag. 15 & 16. *Secundũ* jam memoratorũ *Vaticiniorũ cum adjunctâ explicatione* eſt hoc: Χρησμὸς τῆς πόλεως Κωνσταντίνου. Ἔφαγε τὸ μιαρὸν ποιτίκην &c; Ἑρμηνεία. Ἐπαναστήσονται κατὰ τῆς Ῥωμαίων βασιλείας ὁ Ἰσμαὴλ, οἱ υἱοὶ Ἀγὰρ &c. *Tertium Vaticinium*, quod *Imp. Leoni Philoſopho* ſeu *Sapienti* attribuitur, eſt hoc: Χρησμὸς κυροῦ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ. Βύζαντος αὐλὴ, ἑστία Κωνσταντίνου, &c. Plura de hoc Vaticinio vide ſuprà pag. 41 & 42. *Quartum Vaticinium cum adjunctâ B. Joañis Capiſtrani Explicatione* eſt hoc: Χρησμὸς ἀστρονομίας. Βασιλεύσει δὲ ὁ τούτου υἱὸς &c. Ἑρμηνεία Χρησμοῦ ἀστρονομίας. Ἀδελφὸς (2) ΙΩΑΝΝΗΣ δὲ ὁ ΚΑΠΙΣΤΡΑΝΟΣ πᾶσι τοῖς τὰς παρούσας γραφὰς οἰδοῦσι σωτηρίαν. Χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος ὄψεται μεταδείξεις ἐν τῷ χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ ἔτει ἀπὸ τῆς Χριστοῦ σαρκώσεως &c. *Quintũ Vaticinium* eſt hoc: Περὶ τοῦ θεοδοξάστου Βασιλέως. Ὁ θεοδόξαστος Βασιλεὺς ἄρχεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ δωδεκάτου στοιχείου &c. *Sextum*: Πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τὴν Ῥώμην, καὶ τὴν Σιών. Νέα Βαβυλὼν, τὴν Σιὼν νῦν συγχαίρου &c. *Septimũ Vaticinium*, quòd falsò adſcribitur *Sibyllæ Erythrææ*: Χρησμὸς Σιβύλλας Ἐρυθραίας; Ἥκει

(2) *Plura de hoc* Beato Joanne Capiſtrano, Ordinis Fratrum Minorũ, *qui A. C.* 1456 *obijt, vide apud R. P.* Philip. Labbeũ *S. I. Tomi I Diſſertationis Hiſtoricæ & Philologicæ de Scriptoribus Eccleſiaſticis pag.* 518 *&* 519.

Βασι-

Βασιλεὺς πεμφθεὶς θεόθεν &c. Sequuntur deinde ibidem alia ejuſdẽ generis *Oracula* ſive *Vaticinia viginti quatuor*, quæ ſuprà memorato *Imp. Leoni Sapienti* vulgò attribuuntur, & eadem illa ſunt, quorum Libri *quinti* horum Cōmentariorum paginâ decimâ ſeptimâ uberior jam eſt facta mentio.

LI.

(1) *Fuit is olim extra numerum.*

Quinquageſimus primus (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus* eſt *chartaceus* mediocriter antiquus in *folio*, conſtátque folijs *centum octoginta ſeptem*, & ad *Sebaſtianum Tengnagelium*, ut ipſe ſolitâ propriæ manûs inſcriptione teſtatur, olim pertinuit. Continentur eo hæc:

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſq; ad fol. 36 pag. 2, *STEPHANI ALEXANDRINI, univerſalis Philoſophi & Magiſtri, de Chryſopoeiâ*, ſeu, ut ibi legitur, *de magnâ & ſacrâ Auri conficiendi Arte, Actiones novem*, quarum *prima* inſcribitur atq; incipit his verbis: ΣΤΕΦΑ'ΝΟΥ 'ΑΛΕΞΑΝΔΡΕ'ΩΣ, οἰκουμενικοῦ Φιλοσόφου καὶ Διδασκάλου τῆς μεγάλης καὶ ἱερᾶς ταύτης τέχνης περὶ χρυσοποιίας Πρᾶξις σὺν Θεῷ πρώτη. Θεὸν τὸν πάντων ἀγαθῶν αἴτιον καὶ Βασιλέα τῶν ὅλων, καὶ τὸν ἐξ αὐτοῦ πρὸ τῶν αἰώνων ἐκλάμψαντα μονογενῆ Υἱὸν, σὺν τῷ ἁγίῳ Πνεύματι ὑμνήσαντες &c. Idem *Stephani Alexandrini* Opus exſtat in eâdem *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ* manuſcriptum etiam *latinè*, anonymo quodam interprete. Quod porrò ad *Stephani Alexandrini* ætatem attinet, floruit is ſeculo poſt Chriſtum *ſeptimo* ſub *Imp.* (2) *Heraclio*, ut manifeſtè apparet ex *Præfatione Actionis nonæ*, cujus titulus & principium: Τοῦ αὐτοῦ ΣΤΕΦΑ'ΝΟΥ Φιλοσόφου διδασκαλία πρὸς 'ΗΡΑ'ΚΛΕΙΟΝ τὸν Βασιλέα, πρᾶξις σὺν Θεῷ ἐννάτη. 'Ο ἄναρχος καὶ ὑπεράρχιος Θεὸς, καὶ ὑπεράγαθος τῇ φύσει, καὶ φιλάνθρωπος τῷ τρόπῳ, &c. Quâ *Præfatione* finitâ, incipit ipſa *Actio nona* his verbis: Πάλιν ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανελεύσομαι, καὶ πόθοι σου, ὦ πανάριστε Βασιλεῦ, ἀναπληρώσω, καὶ &c. Illud denique etiam notandũ eſt, in fine *Actionis ſecũdæ* exſtare inſtar Appendicis *Epiſtolam* aliquã ejuſdem *Stephani ad Theodorum*, quæ inſcribitur atq; incipit hoc modo: Τοῦ αὐτοῦ ΣΤΕΦΑ'ΝΟΥ 'Επιστολὴ πρὸς ΘΕΟ'ΔΩΡΟΝ. Περὶ τοῦ ἀγροῦ γνῶθι, ὡς πολλοὺς γεωργοὺς ἀρχηστοὺς ἔχει, καὶ εἰ μὴ &c.

(2) *Cœpit is imperare A.C. 610, & A. 641 obijt. Huc quoq; pertinet ejuſdem* Stephani Alexandrini *mẽtio apud* Claudium Salmaſium *Plinianarum Exercitationum in Solinum pag. 1097 his verbis:* Stephanus Alexandrinus, vetus Autor Χημείας, qui vixit ſub Heraclio.

Secundò, & quidem à fol. 37 pag. 1 uſq; ad fol. 40 pag. 2, *PELAGII Philoſophi Liber de Chryſopoeiâ*, cujus titulus & principiũ: ΠΕΛΑΓΙ'ΟΥ Φιλοσόφου περὶ τῆς θείας ταύτης καὶ ἱερᾶς τέχνης. 'Οι μὲν προηγούμενοι ἱερεῖς καὶ ἱερασταὶ καὶ ἀνάπλεοι Φιλόσοφοι ἔφησαν, ὅτι πᾶσα τέχνη εἰσκει τοῦ τέλους αὐτῆς ἐπιποιεῖται τῷ βίῳ, οἷον &c. Idem Liber exſtat in eâdem *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ* manuſcriptus etiam *latinè*, anonymo quodã interprete. Meminit *Pelagius* hic *Zoſimi*, Scriptoris itidẽ Chymici, fol. 39 pag. 2 his verbis: "Οθεν ὁ 'ΑΡΧΑΓΟΣ ΖΩ'ΣΙΜΟΣ ἔλεγεν, ὅτι &c.

Ter-

Tertiò, & quidem fol. 40 pag. 2 & fol. 41 pag. 1, OSTANIS *Philoſophi, cognomine Magni, ad Petaſium Epiſtola Chymica ſuppoſititia, ſed antiqua, de compoſitione, uſu & effectu Aquæ Argenti vivi;* cujus titulus & principium: Ὀστάνου φιλοσόφου πρὸς Πετάσιον περὶ τῆς ἱερᾶς αὐτῆς καὶ θείας τέχνης. Τῆς φύσεως τὸ (1) ἄτρεπτον ἐν μικρῷ ὕδατι τέρπεται· αἱ κράσεις γὰρ &c. Eadem Epiſtola exſtat in eâdem *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ* manuſcripta etiam *latinè*, anonymo quodam interprete. Cæterùm quod ad verum ac genuinum illum celeberrimum Magnum *Oſtanem*, vel ſecundùm alios *Oſthanem* ſeu *Hoſtanem*, ad differentiam *Oſtanis Secundi* ſive *Junioris* cognomine *Magnum*, attinet, floruit is ſub *Xerxe* Rege Perſarum, ejúſque expeditioni in Græciam anno ante initium vulgaris Æræ Chriſtianæ 480 interfuit, & primus ſcripſit *de Arte Magicâ*, ut refert *Plinius* Hiſtoriæ Naturalis lib. 30 cap. 1 his verbis: *Primus exſtat, ut equidem invenio, commentatus de Magicâ arte OSTANES, Xerxem Regem Perſarum bello, quod is Græciæ intulit, comitatus, ac velut ſemina artis portentoſæ ſparſiſſe, obiter infecto, quâcunque commeaverat, Mundo. Diligentiores paulò ante hunc ponunt* (2) *Zoroaſtrem alium Proconneſium. Quod certum eſt, hic maximè OSTANES ad rabiem, non ad aviditatem modò ſcientiæ ejus, Græcorum populos egit. Quanquam animadverto, ſummam literarum claritatem gloriámque ex eâ ſcientiâ antiquitùs & poenè ſemper petitam. Certè Pythagoras, Empedocles, DEMOCRITVS, Plato ad hanc diſcendam navigavere, exilijs veriùs, quàm peregrinationibus ſuſceptis. Hanc reverſi prædicavere; hanc in arcanis habuere. DEMOCRITVS Apollonicem Captidenem & Dardanum è Phoenice illuſtravit, Voluminibus Dardani à ſepulcro ejus petitis, ſuis verò ex diſciplinâ eorum editis; quæ recepta ab alijs, atque tranſiiſſe per hominum memoriam, æquè ac nihil in vitâ, mirandum eſt. In tantum fides iſtis fáſque omne deeſt, adeò, ut ijs, qui cætera in Viro illo probant, hæc ejus eſſe Opera inficientur. Sed fruſtrà. Hunc enim maximè affixiſſe animis eam dulcedinem conſtat. Plenúmque miraculi & hoc, pariter utraſque Artes effloruiſſe, Medicinam dico Magicènque, eâdem ætate illam Hippocrate, hanc DEMOCRITO illuſtrantibus circa Peloponneſiacum Græciæ bellum, quod geſtum eſt à trecenteſimo Vrbis noſtræ anno. Non levem & Alexandri Magni temporibus autoritatem addidit Profeſſioni Magices SECVNDVS OSTANES, comitatu ejus exornatus, planèque, quod nemo dubitet, Orbem terrarum peragravit.* Hucuſque Plinius. Plura de *Oſtane Magno* ſive *Primo* vide apud *Tertullianum*

(1) Per τὸ ἄτρεπτον ſignificatur hoc loco Aurum.

(2) Vide Prodromi mei Hiſtoriæ Literariæ lib. 1 cap. 5 § 4, & cap. 7 § 5, & lib. 2 cap. 11, pag. 208.

Libri de Animâ cap. 57, apud *S. Cyprianum* in Libro de Idolorum vanitate, apud *Arnobium* lib. 1 adverſus Gentes, apud *Minutium Felicem* in Octavio, apud *S. Auguſtinum* lib. 6 contra Donatiſtas, apud *Apulejum* in Apologiâ, & paſſim apud alios.

Quartò, & quidem à fol. 41 pag. 1 uſque ad fol. 47 pag. 1, *DEMOCRITI ABDERITÆ Phyſica & Myſtica, ad Chryſopoeiam pertinentia*, quorum titulus & principium: (1) ΔΗΜΟΚΡΙ´ΤΟΥ Φυσικὰ καὶ Μυστικά. (2) Βαλὼν εἰς λίτραν ἁ πορφύρας &c. Notabilis autem in hoc Libro præcipuè eſt *Necyomantia Democriti, OSTANEM, Magiſtrum ſuum jam mortuum, conſulentis*, quam ipſe ibi fingitur narrare his verbis: Ταῦτα οὖν παρὰ τοῦ (3) προειρημένου διδασκάλου μεμαθηκὼς, καὶ τῆς ὕλης τὴν διαφορὰν ἐγνωκὼς, ἠσκούμην ὅπως ἁρμόσω τὰς φύσεις. εἰ γὰρ καὶ τέθνηκεν ἡμῶν ὁ διδάσκαλος μηδέπω ἡμῶν τελειωθέντων, ἀλλ' ἔτι περὶ τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ὕλης ἀποσχολουμένων, ἐξ ᾅδου τοῦτον φέρειν ἐπειρώμην. ὡς δὲ εἰς τοῦτο ὥρμησα, εὐθὺς παρεκάλεσε λέγων· παρέχεις δωρεὰς ἐμοὶ ἀνθ' ὧν ἀπείργασμαι εἰς σέ; καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐσιώπα. ὡς δὲ πολλὰ παρεκάλουν, ἠρώτων τὸ πῶς ἁρμόσω τὰς φύσεις; ἔφησέ μοι δύσκολον λέγειν, οὐκ ἐπιτρέποντος αὐτῷ τοῦ δαίμονος. μόνον δὲ εἶπεν· ἐν τῷ (4) ἱερῷ αἱ βίβλοι εἰσίν. ἀναστρέψας εἰς τὸ ἱερὸν, ἐγινόμην ἐρευνήσων, εἴπερ δυνηθείην εὐπορῆσαι τῶν βιβλίων· οὔτε γὰρ περιὼν τοῦτο εἰρήκει· ἀδιάθετος γὰρ ὢν ἐτελεύτα, ὡς μὲν τινές φασιν δηλητηρίῳ χρησάμενος δι' ἀπαλλαγὴν ψυχῆς ἐκ σώματος, ὡς δὲ ὁ υἱὸς φησὶν, ἀπροσδοκήτως ἐσιώμενος. ἦν δὲ πρὸ τῆς τελευτῆς ἀσφαλισάμενος μόνον τῷ υἱῷ, φανήσεσθαι τὰς βίβλους, εἰ τὴν πρώτην ὑπερβῆ ἡλικίαν· τούτων δὲ οὐδεὶς οὐδὲν ἡμῶν ἠπίστατο. ὡς οὖν ἐρευνήσαντες εὕρομεν οὐδὲν, δεινὸν ὑπέστημεν κάματον εἴτ' ἂν συνουσιωθῶσι καὶ συνισχεθῶσιν αἱ οὐσίαι καὶ αἱ φύσεις· ὡς δὲ ἐτελειώσαμεν τὰς συνθέσεις τῆς ὕλης, χρόνου τινὸς ἐνστάντος, καὶ πανηγυρέως οὔσης ἐν τῷ ἱερῷ, πάντες ἡμεῖς εἱστιώμεθα. ὡς οὖν ἦμεν ἐν τῷ ναῷ, ἐξ αὐτομάτου (5) στήλη τις κιὼν ἦν, ἣ διαρρήγνυται, ἣν ἡμεῖς ἑωρῶμεν ἔνδον οὐδὲν ἔχουσαν· ὁ δὲ οὔτ' ἄν τις ἔφασκεν ἐν αὐτῇ τὰς πατρώας τεθησαυρίσθαι βίβλους, καὶ προκομίσας εἰς μέσον ἤγαγεν. ἐγκύψαντες δὲ ἐθαυ-

(1) *Idem Opus extat in eâdem* Auguſtiſſimâ Bibliothecâ *manuſcriptum etiam* latinè, *anonymo quodam interprete.*

(2) *Videtur hîc deeſſe* Præfatio. *Pro* Βαλὼν *autem videtur anonymus Interpres latinus cenſuiſſe legendum eſſe* Λαβὼν, *quippe qui hæc ita vertit:* Accipiens purpuræ librâ circiter unam *&c.*

(3) *Ex verbis hiſce* τοῦ προειρημένου *rectè colligitur, mentionem iſtius* Magiſtri *ſuprà fuiſſe factam in* Præfatione, *quæ deeſt. Intelligitur autem* OSTANES MAGNVS; *de quo vide ſuprà citatum* Plinij *locum, & paulo pòſt* Epiſtolam Syneſij ad Dioſcorum.

(4) *Nempe* τῆς Μέμφεως, *ut teſtatur* Syneſius *in proximè ſequenti Epiſtolâ.*

(5) Στήλη *non ſolùm* Columnam *ſimpliciter ſignificat, verùm etiam* Statuam; *ut videre eſt apud* Suidam, *& apud* Georgium Codinum *meum in Libro qui inſcribitur,* περὶ ἀγαλμάτων, στηλῶν καὶ θεαμάτων τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

ἐθαυμάζομεν, ὅτι μηδὲν ἥμεν παραλείψαντες πλὴν τοῦτον τὸν λόγον εὕρεσμεν ἐκεῖ πάνυ χρήσιμον· Ἡ ΦΥΣΙΣ ΤΗ͂ ΦΥΣΕΙ ΤΕΡΠΕΤΑΙ, ΚΑῚ Ἡ ΦΥΣΙΣ ΤῊΝ ΦΥΣΙΝ ΝΙΚΑ͂, ΚΑῚ Ἡ ΦΥΣΙΣ ΤῊΝ ΦΥΣΙΝ ΚΡΑΤΕΙ͂. ἐθαυμάσαμεν πάνυ, ὅτι ἐν ὀλίγῳ λόγῳ συνήγαγε πᾶσαν τὴν γραφήν. &c. Hoc eſt, anonymo quodam interprete: *Hæc igitur per* (1) *ſuprà memoratum Magiſtrum edoctus, ſimúlq; cognitis tàm multiplicum materiarum differentijs, in hoc me negotio exercebam præſertim, quibus tandem proportionibus tàm differentes naturas poſſem unire. Etſi autem mortuus erat noſter hâc in Arte Magiſter, tamen auſus ſum vel ab inferis evocare illum. In quam rem ſeriò peragendam poſtquam incubui, adfuit tandem Magiſter meus, iſtis me verbis compellans: Dabisne munera mihi pro meis in te collatis beneficijs? hiſq; dictis obticuit. At ego cùm inſtarem precibus multis, déque ratione uniendi naturas interrogarem,* (2) *quædam perplexa mihi reſpondit, non permittente illum* (3) *Genio clariùs loqui; ſolùm de Libris expreſſius quid protulit: In* (4) *Templo, inquit, Libri ſunt mei. Ad Templum igitur redij, Libros ejus omni ſtudio inveſtigaturus; nihil enim de illis vivens indicaverat, & ſumpto ille veneno animam ſuam à corpore ſegregans, ut quidam affirmant, inteſtatus obierat; ut autem ejus filius perhibet, præter omnem opinionem inter convivandum exſtinctus eſt; cui etiam, antequam exſpiraret, confirmavit diſertè, Libros ei paternos ſubitò in conſpectum venturos priuſquam adoleſceret; cùm nos quoque omnes nihil unquam de Libris ejus intellexiſſemus. Cæterùm fruſtrà in Templo perquiſitis his Libris, ingentem denique laborem adhibere coacti ſumus, donec tandem ſubſtantias atque naturas inter ſeſe per nos ipſos univimus, mutuâ illarum penetratione inventâ. Verùm unione materiæ numeris omnibus ſuis peractâ, contigit, ut conventus quidam feſtivus in Templo celebraretur, & ibidem convivari nobis omnibus liceret. Quod dum facimus,* (5) *columna quædam ſponte ſe movens, ambulare incœpit: quâ raptim apertâ, nihil quidem nos cernebamus, quod in eâ lateret; at filius Magiſtri non vanè aſſeruit, hâc in columnâ patris ſui Libros tanquam theſaurum ſervari, eóſque ſtatim protulit in medium. Quibus inſpectis, vehementer cœpimus admirari, quomodo factum eſſet, ut nos quidem iſtorum Librorum prorſùs ignari, tamen æquè benè cuncta fuerimus exſecuti, ac ſi ea legiſſemus ibidem. Vnum interim utilitatis maximæ dogma, nobis ignotum, cùm illic inveniſſemus, his omninò*

(1) *Nempe* OSTANEM Magnū: *Vide ſuprà Annotationem marginalem ad verba græca* οὐ προειρημένου. (2) *Verba hæc græca,* ἔφησέ μοι δύσκολον λέγειν, *verti etiam poſſunt hoc modo:* Reſpondit mihi, difficile hoc dictu eſſe, non permittente &c. (3) *Pro* Genio *græcè legitur* Dæmone, & *vox* clariùs *omninò ibi deeſt. Qualis autem ille fuerit* Dæmon, *ex ipſâ narratione ſatis apparet.* (4) *Nempe* Memphitico, *ut teſtatur* Syneſius *in proximè ſequenti Epiſtolâ.* (5) *Vide ſuprà Annotationem marginalem ad verba græca,* στήλη τις. Στήλη *enim non ſolùm* Columnam, *verùm etiam* Statuam *ſignificat. Eligat igitur ſibi quiſque alterutram harum interpretationum pro lubitu.*

omninò verbis conceptum: *NATVRA NATVRÂ DELECTATVR, ET* (1) *NATVRA NATVRAM VINCIT, ET NATVRA NATVRAM POSSIDET*; *obſtupuimus profectò, totam Artis hujus ſcripturam ſermone tàm brevi collectam eſſe.* Hæc *Democritus* ille de ſe ipſo ac Magiſtro ſuo *Oſtane*. Meminit ejuſdem doctiſſimus *Claudius Salmaſius* Plinianarum Exercitationum in Solinum pag. 1162 his verbis: *Democritus quamvis ſubdititius ſit, antiquum tamen eſſe oportet; quippe quem citari videam Syneſio, Stephano & Zoſimo Scriptoribus Chymicis, & inter præcipuos ac veteres illius Artis Autores laudari.* Hucuſque *Salmaſius*. Operæ pretium inſupereſt audire, quid de eodem *Democrito*, ejuſque *Scriptis Chymicis* cenſeat celeberrimus Medicus *Daniel Sennertus* capite tertio Libri ſingularis de Chymicorum cum Ariſtotelicis & Galenicis conſenſu ac diſſenſu: *Referunt*, inquit, *& inter Chymicos DEMOCRITVM, quem inſignem Philoſophum fuiſſe certum eſt. Nam, ut refert Diogenes Laertius lib. 9 in Vitâ ejus, Magos & Chaldæos audivit, Xerxe Rege patri illius, cùm apud illum hoſpitaretur, Præceptores relinquente. Profectus etiam in Ægyptum eſt ad Sacerdotes, & in Perſidem ad Chaldæos atque Rubrum Mare, & Gynnoſophiſtis in Indiâ congreſſus eſt, atque in Æthiopiam venit; in quibus locis procul dubio arcaniſſima quæque didicit. Fuit etiam ditiſſimus, cùm pater ejus Xerxem Regem, &, ut nonnulli referunt, cum exercitu decies centenûm millium, hoſpitio exceperit. Etſi neceſſarium non fuerit, ſi Xerxem Regem hoſpitio excepit, ut totum etiam exercitum hoſpitio exceperit. Circumferuntur autem quædam Chymica ejus nomine; quæ tamen nonnulli non DEMOCRITI hujus ABDERITÆ, ſed ARABIS cujuſdam eſſe opinantur. Sed exemplum non reperitur, quòd Arabes ſuis Græcorum nomina indiderint, & propterea Libri illi vel DEMOCRITI hujus Græci ſunt, vel* (2) *certè ideò DEMOCRITI nomine inſcripti, quòd fama eſſet, DEMOCRITVM Chymiæ notitiam habuiſſe, ut ita de nomine ejus illis fama conciliaretur. Non autem Libros illos ab Arabibus compoſitos eſſe, ex eo patet, quòd græci adhuc ſuperioribus annis in Italiâ inventi ſunt.* Hucuſque *Sennertus*.

(1) *Idem dogma extat apud* Julium Firmicũ Maternum *Aſtronomicorum lib. 4 cap. 16, ut ſuprà pag. 95 videre eſt.*

(2) *Eadem quoque de* Democriti *illis Scriptis Chymicis, quæ ſuprà in Codice* MSto Cæſareo, *de quo in præſens ex profeſſo agitur*, Phyſica & Myſtica *appellantur, mea eſt opinio; nempe ea eſſe illius generis, quæ à* Diogene Laertio *nuncupantur* τὰ ἐκ τῶν Δημοκρίτου διεσκευασμένα, *hoc eſt*, ex Democriti Libris compoſita.

Quintò, & quidem à fol. 47 pag. 2 uſque ad fol. 53 pag. 1, *SYNESII Philoſophi ad Dioſcorum, Serapidis Alexandrini Sacerdotem, Epiſtola inſtar Scholiorum, in Democriti Phyſica & Myſtica, ad Chryſopoeiam pertinentia*; cujus titulus & principium: ΣΥΝΕΣΙΟΥ φιλοσόφου πρὸς Διόσκορον εἰς τὴν βίβλον ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΥ ὡς ἐν σχολίοις. Διοσκόρῳ ἱερεῖ τοῦ μεγάλου Σαράπιδος τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ,

δρείᾳ, Θεοῦ τε συνευδοκοῦντος, ΣΥΝΕΣΙ'ΟΣ Φιλόσοφος χαίρειν. Τῆς πεμφθείσης μοι ἐπιστολῆς παρὰ σου περὶ τῆς τοῦ θείου Δημοκρίτου βίβλου, οὐκ ἀμελέστερον ἔσχον, ἀλλὰ σπουδῇ πολλῇ καὶ πόνῳ ἐμαυτὸν βασανίσας, ἔδραμον πρὸς σε. ἐν ᾧ οὖν πρόκειται ἡμῖν εἰπεῖν, τίς ἂν εἴη ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ὁ φιλόσοφος ΔΗΜΟ'ΚΡΙΤΟΣ, ἐλθὼν ἀπὸ Ἀβδήρων, Φυσικὸς ὢν, καὶ πάντα τὰ φυσικὰ ἐρευνήσας, καὶ συγγραψάμενος τὰ ὄντα κατὰ φύσιν· Ἄβδηρα δὲ ἐστιν πόλις Θρᾴκης. ἐγένετο δὲ ὁ ἀνὴρ λογιώτατος. ὃς ἐλθὼν ἐν Αἰγύπτῳ ἐμυσταγωγήθη ὑπὸ τοῦ μεγάλου ΟΣΤΑ'ΝΟΥ ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Μέμφεως σὺν καὶ πᾶσι τοῖς Ἱερεῦσιν Αἰγύπτου. ἐκ τούτου λαβὼν ἀφορμὰς, συνεγράψατο βίβλους δʹ βαφικὰς (1) περὶ ἡλίου, καὶ σελήνης, καὶ λίθων καὶ πορφύρας· λέγω δὴ τὰς ἀφορμὰς λαβὼν συνεγράψατο περὶ τοῦ μεγάλου ΟΣΤΑ'ΝΟΥ. ἐκεῖνος γὰρ ἦν πρῶτος γράψας, ὅτι ἡ φύσις τῇ φύσει τέρπεται, καὶ ἡ φύσις τὴν φύσιν νικᾷ, καὶ τὰ ἑξῆς. Ἀλλ' ἡμῖν ἀναγκαῖοις ἐστὶ τὰ τοῦ Φιλοσόφου ἀνιχνεῦσαι καὶ μαθεῖν, τίς ἡ γνώμη, καὶ ποία ἡ τάξις τῆς ἐν αὐτῷ ἀκολουθείας. Ὅτι μὲν οὖν δύο καταλόγους ἐποιήσατο δῆλον ἡμῖν γέγονεν, λευκοῦ καὶ ξανθοῦ καὶ πρῶτον μὲν &c. Hoc eſt, (2) anonymo quodam interprete: *DIOSCORO Sacerdoti magni Serapidis Alexandriæ, (3) eodem Deo comprobante, SYNESIVS Philoſophus ſalutem. Epiſtolam à te mihi tranſmiſſam, in quâ de divini DEMOCRITI Libro quærebas, non negligenter perlegi, ſed multo potiùs labore ac ſtudio ingenium meum excrucians, ad te mihi tandem recurrendum putavi. Ac primò quidem dicere ſtatui, quis ſit iſte* (4) *DEMOCRITVS. Eſt nempe Philoſophus ille Abderitanus, propter rerum naturalium ſcientiam, quas omnes ſubtiliter inveſtigavit & accuratè conſcripſit, Phyſicus dictus. Abdera autem eſt Thraciæ Civitas. Ex quâ oriundus hic Vir eruditiſſimus in Ægyptum pervenit, & Artis hujus Myſteria edoctus eſt à magno OSTANE in Templo Memphitico unà cum omnibus Ægypti Sacerdotibus. Hujus igitur OSTANIS auxilio inſtructus DEMOCRITVS, Tincturarum Libros quatuor conſcripſit, ſcilicet* (5) *de Sole, & Lunâ, & Lapidibus, & Purpurâ; quæ, inquam, omnia ſcripſit ille magni OSTANIS auxilio. Nam primus fuit OSTANES, qui literis mandavit, quòd Natura naturâ delectatur, & Natura naturam vincit, & cætera. Opus eſt igitur nobis, perveſtigare tanti Philoſophi ſignificationes arcanas, & quænam ſit ratio ordinis ac methodi,*

(1) Περὶ ἡλίου καὶ σελήνης apud Chymicos Græcos idem eſt atque περὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου.

(2) *Anonymi hæc verſio latina exſtat itidem manuſcripta in eâdem* Auguſtiſſimâ Bibliothecâ.

(3) *Hinc manifeſtè apparet,* Syneſium *Epiſtolam hanc ſcripſiſſe cùm adhuc eſſet* ethnicus.

(4) *Vide* Diogenem Laertium *de Vitis illuſtrium veterum Philoſophorum Græcorum libro nono, ubi de eodem* Democrito Abderitâ *ſatis prolixè agit, & Librorum ab ipſo conſcriptorum exhibet Catalogum.* (5) *Per* Solem *&* Lunam *ſignificatur hîc chymicè* Aurũ *&* Argentũ.

methodi, quam ſcripto reliquit. Et quidem initiò certum eſt, quòd DEMOCRITVS duplicem quaſi delectum inſtituit, albi nimirum & flavi; & inprimis certè &c. Hucuſque principium *Chymicæ* iſtius *Epiſtolæ Syneſij ad Dioſcorum.* Quamvis autem is in mutilâ, interpolatâ ac corruptâ ejuſdem *Epiſtolæ* editione, quæ primùm quidem (1) *Gallicâ,* deinde autem *Germanicâ* linguâ in lucem prodijt, appelletur *Syneſius Abbas,* ego tamen *Syneſium* hunc haud alium eſſe opinor, quàm qui A. C. 410 ſub *Imp. Theodoſio Juniore* à *Theophilo* Patriarchâ Alexandrino *Epiſcopus Cyrenæus* ordinatus eſt, cùm anteà inter *Sophiſtas* ſui temporis fuiſſet nominatiſſimus, & *Alexandriæ* operam dediſſet *Philoſophiæ,* Magiſtrâ inprimis uſus (2) *Hypatiâ, Theonis* præſtantiſſimi Mathematici filiâ. Sub Philoſophiæ autem nomine floruit olim, & quidem præcipuè in *Ægypto,* etiam *Artificium Chymicum,* ſeu *Myſterium Chryſopoeiæ,* adeò ut communis fama percrebuerit, Ægyptios opes publicas, quibus ſe adverſus hoſtes ſuos defenderent, *Arte Chymicâ* ſibi comparare, ideóque etiamnunc in illo ipſo Codice MSto *Cæſareo,* de quo in præſens ex profeſſo agitur, *Opuſculum* exſtat *Chymicum,* quod *Cleopatræ,* celeberrimæ ac potentiſſimæ Ægypti Reginæ, attribuitur. Hinc igitur & *Suidas* Lexicographus in explicatione vocis (3) Χημεία, vel ſecundùm Salmaſium Χήμεια, refert, *Imp. Diocletianum ob Ægyptiorum rebellionem omnes in Ægypto de Chymiâ & Chryſopoeiâ Libros, ab ANTIQVIS Autoribus conſcriptos, conquiri & comburi juſſiſſe, ne ex illâ Arte ditati Ægyptij, & pecuniâ freti, deinceps unquam ampliùs Romanis rebellarent.* Ipſa (4) *Suidæ* verba græca ſunt hæc: Χημεία, ἡ τοῦ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ κατασκευή. ἧς τὰ βιβλία διερευνησάμενος ὁ Διοκλητιανὸς, ἔκαυσε, διὰ τὰ νεωτερισθέντα Αἰγυπτίοις Διοκλητιανῷ. (5) Τούτοις ἀνημέρως καὶ φονικῶς ἐχρήσατο·

(1) *Vide* Petri Borellij *Bibliothecam Chymicã, ſive, Catalogum Librorũ Philoſophicorũ Hermeticorum, Pariſijs A.* 1654 *in* 12mo *editum, pag.* 212.

(2) *Vide* Syneſij *ad ipſam Epiſtolas, & Sermonem ejuſdem de dono Aſtrolabij ad* Pæonium.

(3) Æmilius Portus *in Scholio ſuo ad hunc* Suidæ *locum improbat ſcripturam hujus vocis per* η *in primâ ſyllabâ, & contrà contendit ſcribendum eſſe* Χυμεία *per* υ, *tanquam à verbo* Χύειν, fundere, reſolvere, *unde & verbum eſt* Χυμίζειν. Claudius *autem* Salmaſius *Plinianarum Exercitationum in Solinum pag.* 1097 *&* 1098 *defendit ſcripturam Suidæ per* η, *&* Χήμειαν *aſſerit ita appellatam eſſe à* Prophetâ quodam, *quem antiqui iſtius Artis Autores* Χήμην *ſive* Chemen *vocant & miris celebrant laudibus inter præcipuos, qui jam memoratam Artem repererunt & amplificârunt. Is autem haud alius eſt, quàm* Chamus Noæ filius, *ut fuſiùs monui Prodromi mei Hiſtoriæ Literariæ Lib.* 1 *cap.* 4 § 3; *ubi etiam addidi,* Samuelem Bochartum *Geographiæ Sacræ Part.* 1 *lib.* 4 *cap.* 1 *aſſerere, quòd* Chemia *non à* Chamo, *ſed ab Arabico* chema, *quod* occultare *ſignificat, per appoſitionem articuli* Alchemia, *quaſi* Ars occulta, *denominata ſit. Quæ quidem vox adeò eſt antiqua, ut ea etiam occurrat apud* Julium Firmicum Maternum, *qui ſeculo poſt Chriſtum quarto ſub* Imp. Conſtantino Magno ejúſque filijs *claruit. Aſtronomicorum enim ſuorum Lib.* 3 *cap.* 15 *in decretis Lunæ in nonâ domo ſcribit,* ſi Saturni hæc domus fuerit, Scientiam ALCHEMIÆ daturam eſſe. *Græci autem recentiores mutatione τοῦ* λ *in* ρ *corruptè eam appellant* Ἀρχημίαν *ſive* Archemiam, *ut ſuprà citato loco rectè monet* Salmaſius. (4) *Vide etiam eundem* Suidam *in explicatione vocis* Δέρας; *utpote ubi refert,* Aureum Vellus, *cujus obtinendi causâ* Jaſon *cum cæteris* Argonautis *in* Colchidem *profectus eſt, fuiſſe* Librum membranaceum, continentem, quomodo faciendum ſit aurum per Chemiam. *Ipſa ejus verba græca ſunt hæc:* Τὸ χρυσόμαλλον δέρας ἦν βιβλίον ἐν δέρμασι γεγραμμένον, περιέχον ὅπως δεῖ γίνεσθαι διὰ χημείας χρυσόν. (5) *Verba hæc,* Τούτοις ἀνημέρως *&c, non ſunt ipſius* Suidæ, *ſed alterius cujuſdam pervetuſti Hiſtorici, à quo ille narrationem hanc mutuatus eſt.*

ἐχρήσατο· ὅτε δὴ καὶ τὰ περὶ χημείας χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ΤΟΙΣ ΠΑΛΑΙΟΙΣ ΓΕΓΡΑΜΜΕ'ΝΑ ΒΙΒΛΙ'Α διερευνησάμενος, ἔκαυσε, πρὸς τὸ μηκέτι πλοῦτον Αἰγυπτίοις ἐκ τῆς τοιαύτης προσγίνεσθαι τέχνης, μηδὲ χρημάτων αὐτοὺς θαρροῦντας περιουσίᾳ, τοῦ λοιποῦ Ῥωμαίοις ἀνταίρειν. Plura huc pertinentia vide paulo inferiùs, ubi agetur de *Zoſimo, Olympiodoro* & *Heliodoro*, Scriptoribus Chymicis.

Sextò, & quidem à fol. 53 pag. 1 uſque ad fol. 69 pag. 1, *Philoſophi cujuſdam anepigraphi* ſive *anonymi Liber de Aquâ divinâ dealbationis, & de reliquo Chryſopoeiæ artificio:* cujus titulus & principium: Ἀνεπιγράφου Φιλοσόφου περὶ θείου ὕδατος τῆς λευκώσεως. Καθ' ὅσον ἡ χρεία καλεῖ, τοσοῦτον παραδίδοται. τὸ μὲν γὰρ πολὺ τοῦ ὑγροῦ &c. Nec multo pòſt ſequitur novum Caput, cujus titulus: Τοῦ αὐτοῦ ἀνεπιγράφου Φιλοσόφου κατὰ ἀκολουθίαν χρήσεως ἐμφαῖνον τὸ τῆς Χρυσοποιΐας συνεπτυγμένον σὺν Θεῷ. In principio autem hujus Capitis exſtat *Recenſio præcipuorum veterum Scriptorum Chymicorum* his ververbis: Ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν τῆς Χρυσοποιΐας συνεπτυξάμεθα θεωρημάτων, πρότερον περὶ τῶν αὐτῆς διαλειψόμεθα τοὺς κορυφαίους τινὰς εἶναι φάσκοντες. πρῶτος τοίνυν ἙΡΜΗΣ ὁ ΤΡΙΣΜΕ'ΓΙΣΤΟΣ προσαγορευόμενος, ἀναφέρεται προσενεγκάμενος τὴν ἐπωνυμίαν διὰ τὸ κατὰ τρεῖς τινὰς τῆς δυνάμεως ἐνεργείας τὴν παροῦσαν ποίησιν γινομένην, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔξω ταύτης καὶ τρεῖς διεστώσας τῶν ὄντων οὐσίας ἀνακρίνας. οὗτος πρῶτος γενόμενος συγγραφεὺς τοῦ μεγάλου τούτου μυστηρίου, ἀκόλουθον ἔχει ἸΩΑ'ΝΝΗΝ Ἀρχιερέα γενόμενον τῆς ἐν εὐαγίᾳ Τυθίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀδύτων. μετὰ τοῦτο ΔΗΜΟ'ΚΡΙΤΟΣ τρίτος ἀνεφάνη περιβόητος Φιλόσοφος ἐξ Ἀβδήρων μὲν, τῶν δὲ παρ' αὐτοῦ ὑποφητῶν ἀγαθώτατος. μετὰ τοῦτον ΖΩ'ΣΙΜΟ'Σ τις πολυμαθέστατος ἐπιφημίζεται· οὗτοι οἰκουμενικοὶ πανεύφημοι Φιλόσοφοι καὶ ἐξηγηταὶ τοῦ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους, διαλεκτικῶν τε θεωρημάτων, ΟΛΥΜΠΙΟ'ΔΩΡΟΣ καὶ ΣΤΕ'ΦΑΝΟΣ, οἵτινες ἔτι σκεψάμενοι καὶ τὰ περὶ τῆς χρυσοποιΐας μεγάλα ὑπομνήματα μετὰ μεγίστων ἐγκωμίων συνεγράψαντο, πιστωσάμενοι τοῦ μυστηρίου τὴν ποίησιν· τούτων ἡμεῖς ἐντυχόντες, τὰς πανσόφους βίβλους ἐκ πείρας καὶ τρίβης κατανοήσαντες. Hoc eſt, anonymo quodam, qui in eâdem *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ* manuſcriptus exſtat, interprete: (1) *Dicamus etiam aliquid de Chryſopoeiæ Coryphæis. Primus eſt igitur HERMES TRISMEGISTVS, qui à triplici Artis operatione græcum*

(1) *Valdè neceſſarium eſſe moneo, ut anonymi hæc verſio latina cum ipſo contextu græco accuratè conferatur. Mihi enim per anguſtias temporis non licet huic rei in præſens diutiùs immorari.*

cum hoc Ter-Maximi nomen accepit. Hic omnibus alijs antiquior eſt tanti myſterij Scriptor. Hujus veſtigia ſecutus eſt JOANNES Archi-ſacerdos, qui verſabatur in Hagiâ Vrbe & adytis ejuſdem loci arcanis. Poſt hunc DEMOCRITVS prodijt, tertius hujus Artis Magiſter, Philoſophiæ nomine celebris; ac licet Abderitanus origine, omnium tamen ſcientiæ hujus interpretum præſtantiſſimus. Iſtum ſubſecutus eſt ZOSIMVS, qui & ipſe, ut multarum omninò diſciplinarum peritiſſimus, nomen vulgò maximum habet. Et iſti ſunt Oecumenici ſive univerſales Philoſophi, hoc eſt, per totum facilè Orbem nominatiſſimi, ac quidam velut enarratores lucubrationum hâc de Arte ſcriptarum à Platone & Ariſtotele. Sed & horum Diſſertationes ac Theoremata ſeu Speculationes expoſuerunt OLYMPIODORVS ac STEPHANVS: qui & ipſi Diſciplinæ hujus arcana ſpeculati, ingentes Commentarios de Chryſopoeiâ, non ſine maximarum laudum præmio condiderunt, operandi hanc methodum myſterijs plenam, eruditione ſuâ confirmantes. Horum nos ſapientiſſima ſcripta quandoquidem legimus, unâque per experientiam & uſum Artis familiariter trivimus, ipſámque rerum hujuſmodi vim atque conceptum penetravimus, &c.

Septimò, & quidem à fol. 69 pag. 1 uſque ad fol. 72 pag, 1, *ZOSIMI Panopolitæ, Philoſophi Alexandrini, Liber de Virtute Artis Chymicæ*, cujus titulus & principium: Ζωσίμου τοῦ θείου περὶ ἀρετῆς. Θέσις ὑδάτων, καὶ κίνησις, καὶ αὔξησις &c. Meminit hujus *Zoſimi Suidas* his verbis: ΖΩΣΙΜΟΣ, Ἀλεξανδρεὺς Φιλόσοφος, Χυμευτικὰ πρὸς Θεοσεβίαν τὴν ἀδελφήν. ἔστι δὲ κατὰ στοιχεῖον ἐν βιβλίοις κή. ἐπιγράφεται δὲ ὑπό τινων Χειρόκμητα· καὶ ὁ Πλάτωνος βίος. Hoc eſt: *ZOSIMVS, Alexandrinus Philoſophus, ſcripſit de Arte Chymicâ ad Theoſebiam ſororem. Eſt autem ordine alphabetico compoſitum hoc Opus, conſtátque Libris viginti octo, & à nonnullis inſcribitur* (1) Χειρόκμητα, *hoc eſt*, (2) *Experimenta propriâ ipſius manu comprobata. Platonis etiam Vita ab eodem Zoſimo conſcripta eſt.* Hucuſq; *Suidas.* Meminit eorundem *Zoſimi Librorum Chymicorum* etiam *Photius* Patriarcha Conſtantinopolitanus in recenſione Codicis Bibliothecæ ſuæ centeſimi ſeptuageſimi; utpote ubi refert, ſe legiſſe *anonymi* cujuſdam *Autoris*, qui poſt *Imp. Heraclij* tempora Conſtantinopoli vixit, *Teſtimoniorum* περὶ Χριστιανῶν πίστεως, ſive, *de Chriſtianâ Fide*, *ex*

(1) *In* Æmilij Porti *editione græco-latinâ pro* χειρόκμητα *perperàm legitur* χειρόμηκτα, *idque nimis generaliter vertitur* Manualia vel Manibus elaborata. (2) *Vide* Claudij Salmaſij *Exercitationes Plinianas in Solinum pag.* 1100 *&* 1101, *ubi prolixè & pereruditè agit de* Democriti *Commentario Phyſico, qui itidem inſcriptus fuit* Χειρόκμητα, *ut teſtantur* Vitruvius *lib.* 9 *cap.* 3 *&* Plinius *lib.* 24 *cap.* 17.

ex varijs Gentilium, tùm Græcorum, tùm Barbarorum, Scriptis collectorum, Libros quindecim, & inter ea Teſtimonia etiam quædam fuiſſe ἀπὸ τῶν ΧΥΜΕΥΤΙΚΩ͂Ν ſeu ΧΗΜΕΥΤΙΚΩ͂Ν ΖΩΣΙΜΟΥ λόγων, hoc eſt, *ex CHYMICIS* ſeu *CHEMICIS ZOSIMI Libris.* (1) Ita enim ibi re verâ ſcribendum eſt, nempe ΧΥΜΕΥΤΙΚΩ͂Ν vel ΧΗΜΕΥΤΙΚΩ͂Ν per Υ vel Η in primâ ſyllabâ, non autem ΧΕΙΜΕΥΤΙΚΩ͂Ν per ΕΙ, ac ſi ea vox derivanda eſſet à voce χειμὼν, quæ *hyemem* & *frigus* ſignificat. Sic videlicet vulgò ibi perperam legitur; unde & Interpres latinus R. P. *Andreas Schottus* S. I. verba illa ſenſu planè alieno vertit: *è FRIGIDIS ZOSIMI Libris.* Quòd autem *Photius* nullius alterius Scriptoris ethnici nominatim ibi facit mentionem præterquam *Zoſimi*, id hâc de causâ fit, quia idem *Photius* in recenſione Codicis nonageſimi octavi, ubi *de Zoſimi Libris ſex Hiſtoriarum* ex profeſſo agitur, ſtatim in principio expreſsè refert, eum in iſtis Libris, ut acerrimum impietatis gentilis cultorem, ſæpè ac multùm latrare adversùs Chriſtianos & Chriſtianam religionem. Admiratur itaque ipſe *Photius*, & alijs quoque conſiderandum exhibet, quòd idem ille Autor, qui in jam memoratis Hiſtoriarum Libris publicum ſe ac graviſſimum profitetur Chriſti & Chriſtianorum hoſtem, *Chymicis* tamen ſuis *Libris* nonnulla inſeruerit loca, quæ pro veritate Chriſtianæ Religionis à ſuprà memorato anonymo Autore inter reliqua Gentilium Teſtimonia potuerint allegari. Mihi autem hoc minimè mirum videtur, quippe cùm certò conſtet, Autores illos ethnicos, qui ſeculis poſt Chriſtum *quarto* & *quinto* de *Chryſopoeiâ* ſcripſerunt, *Philoſophiæ Platonicæ*, ad Chriſtianiſmum proximè accedenti, in primis fuiſſe deditos. Secundùm *Photium* igitur *Zoſimus Philoſophus Alexandrinus* idem eſt atque *Zoſimus* ille *Comes* & (2) *Exadvocatus Fiſci*, qui ſub *Imppp. Arcadio, Honorio* & *Theodoſio Juniore* floruit, & *Libros ſex Hiſtoriarum*, etiam nunc exſtantes, poſteritati reliquit, (3) in quibus, tanquam homo ethnicus, *Imp. Conſtantinum Magnum* & ſequentes Imperatores Chriſtianos ſæpiùs ſugillat, eorúmque vitia & errores nimis liberè reprehendit. Et certè cùm Hiſtoricus hic floruerit eodem tempore, quo *Myſterium Chryſopoeiæ* à Philoſophis gentilibus, *Platonicorum* præcipuè dogmatum ſectatoribus, *Alexandriæ* potiſſimùm valdè fuit tractatum & excultum, cúmque ex ſuprà memoratis Hiſtoriarum Libris ſatis ſupérque appareat, quàm acris cultor ac propugnator Philoſophiæ & Theologiæ gentilis ille

Z fuerit,

(1) *Vide* Thomæ Reineſij *Variarum Lectionum Librũ tertium pag.* 380.

(2) *De dignitate & officio* Advocati Fiſci *vide* Jacobi Gutherij *Librum tertium de Officijs Domûs Auguſtæ Publicæ & Privatæ cap.* 1.

(3) *Hoc enim nomine* Zoſimus *reprehenditur ab* Evagrio *Hiſt. Eccleſiaſt. lib.* 3 *cap.* 40 & 41, *à* Photio *Patriarchâ CPno in recenſione Codicis* XCVIII *vi ſuæ Bibliothecæ, & à nonnullis alijs. Exſtat tamen* Joannis Leunclavij *Apologia pro* Zoſimo, *quâ oſtendit, ne in iſtis quidem, quæ adverſùs Imperatores Chriſtianos ſcripſit, fidem illi facilè eſſe abrogandam, quia & Chriſtiani illi Principes quædam enormia vitia habuerant, quæ fidelis Hiſtoricus minimè debuit præterire.*

fuerit, haud abſimile vero videtur, eum etiam *Philoſophiæ Platonicæ* & *Studio Chymico* non mediocrem dediſſe operam, ideóque, licet *Comes* & *Exadvocatus Fiſci* factus ſit, *Philoſophi* tamen exiſtimationem & nomen non amiſiſſe.

Octavò, & quidem fol. 72 pag. 1, *AGATHODÆMONIS* & *HERMETIS TRISMEGISTI Fragmenta duo Chymica*, quorum *primum* inſcribitur atque incipit hoc modo: ἈΓΑΘΟΔΑΙ'ΜΟΝΟΣ. Μετὰ τὴν τοῦ χαλκοῦ ἐξίωσιν &c; *ſecundum* autem; ἙΡΜΟΥ. Ἐὰν μὴ τὰ σώματα ἀσωματώσῃς &c.

Nonò, & quidem à fol. 72 pag. 1 uſque ad fol. 76 pag. 2, *anonymi cujuſdam Chymici Chriſtiani Experimenta quædam Chymica*, quorum *primum* inſcribitur atque incipit his verbis: Ὅτι σύνθετον καὶ οὐχ ἁπλοῦν τὸ εἶδος καὶ τίς ἡ οἰκονομία.

Decimò, & quidem à fol. 77 pag. 1 uſque ad fol. 83 pag. 2, ejuſdem *anonymi Autoris Chriſtiani Liber Chymicus ad Sergium de Aquâ divinâ*, cujus titulus & principium: Τοῦ αὐτοῦ Χριστιανοῦ περὶ τοῦ θείου ὕδατος, πόσα τὰ εἴδη τοῦ χυμικοῦ θείου ὕδατος. &c. Ὁ περὶ τοῦ θείου ὕδατος λόγος, βέλτιστε Σέργιε, πολλοῖς μὲν γέγονεν ἤδη, &c.

Vndecimò, & quidem à fol. 84 pag. 1 uſque ad fol. 85 pag. 2, *Fragmentum Chymicum CLEOPATRÆ de menſuris & ponderibus*, cujus titulus & principium: Ἐκ τῶν ΚΛΕΟΠΑ'ΤΡΑΣ περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν ἐν πλάτει ἐξήγησις πρὸς εὐχερῆ εὕρεσιν &c.

Duodecimò, & quidem à fol. 85 pag. 2 uſque ad fol. 87 pag. 2, *ZOSIMI Capita Chymica ad Theodorum*, quorum titulus & principium: ΖΩΣΙ'ΜΟΥ πρὸς Θεόδωρον κεφάλαια. Περὶ τοῦ ἐτησίου, τουτέστιν ἐκ τοῦ παντὸς συνισταμένου ὡς ἐτησίου λίθου &c.

Decimo tertiò, & quidem à fol. 87 pag. 2 uſque ad fol. 89 pag. 2, *ZOSIMI Liber de Inſtrumentis & Caminis Chymicis*, & de Aquâ divinâ; cujus titulus & principium: ΖΩΣΙ'ΜΟΥ περὶ ὀργάνων καὶ καμίνων, καὶ περὶ τοῦ θείου ὕδατος. Ἡ τῆς ὀρωμένης καμίνου διαγραφὴ &c.

Decimo quartò, & quidem fol. 90 pag. 1, ΚΛΕΟΠΑ'ΤΡΑΣ Χρυσοποιΐα, hoc eſt, *CLEOPATRÆ Chryſopoeia*, ſive, *Ars faciendi auri*, tota ferè conſtans ænigmaticis characteribus.

Decimo quintò, & quidem à fol. 90 pag. 2 uſque ad fol. 98 pag. 2, *ZOSIMI Commentarij genuini de Inſtrumentis & Caminis Chymicis*,

micis, quorum titulus & principium: Τοῦ αὐτοῦ ΖΩΣΙ'ΜΟΥ περὶ ὀργάνων καὶ καμίνων γνήσια ὑπομνήματα. περὶ τοῦ ω στοιχείου. Τὸ ω στοιχεῖον στρογγύλον τὸ διμερὲς &c.

Decimo ſextò, & quidem à fol. 99 pag. 1 uſq; ad fol. 106 pag. 1, *anonymi cujuſdam Autoris Chriſtiani varia Capita Chymica*, quorum *primum* inſcribitur atq; incipit hoc modo: Τοῦ Χριστιανοῦ περὶ εὐθείας τοῦ χρυσοῦ. Τῆς δευτέρας πραγματείας ἄρτι τὸν λόγον πεποιημένος, καὶ τῶν λίθων τὰς μεθόδους ἀφθόνως ἐκθέμενος, &c.

Decimo ſeptimò, & quidem à fol. 106 pag. 1 uſque ad fol. 107 pag. 1, *PHILIPPI cujuſdam Tinctura æris Perſici, & Tinctura ferri Indici. Prima* harum duarum Tincturarum inſcribitur atque incipit his verbis: Βαφὴ τοῦ παρὰ Πέρσαις ἐξευρημένου χαλκοῦ γραφεῖσα ἀπὸ ἀρχῆς ΦΙΛΙ'ΠΠΟΥ. Λαβὼν &c; *ſecunda* autem: Βαφὴ τοῦ Ἰνδικοῦ σιδήρου, γραφεῖσα τῷ αὐτῷ χρόνῳ. Λαβὼν σιδήρου ἁπαλοῦ &c. Videtur autem hic intelligendus eſſe PHILIPPVS, à patriâ ſuâ *Side*, Vrbe Pamphyliæ, cognominatus (1) SIDETES, qui *S. Joan-* (1) Vide ſuprà pag. 147 & 148.
nis Chryſoſtomi Archiepiſcopi Conſtantinopolitani fuit *Presbyter* & *Syncellus*, & *Hiſtoriam* ſcripſit *Chriſtianam*, in triginta ſex Libros diviſam, ex quâ etiam nunc ſuperſunt *Acta Diſputationis de Chriſto, in Perſide inter Chriſtianos, Gentiles & Judæos habita, cui ipſe interfuit*. Quâ de re vide plura Libri *quinti* horum Commentariorum pag. 137. Quandoquidem etiam ſuprà *æris Perſici* & *ferri Indici* facta eſt mentio, adjungo hîc notabilem locum *de æris Indici præſtantiâ*, qui exſtat apud *Ariſtotelem* in Libro περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων ſive *de mirabilibus Auſcultationibus* his verbis: Φασὶ δὲ καὶ ἐν Ἰνδοῖς τὸν χαλκὸν οὕτως εἶναι λαμπρὸν καὶ καθαρὸν καὶ ἀνίωτον, ὡς μὴ διαγινώσκεσθαι τῇ χρόᾳ πρὸς τὸν χρυσόν· ἀλλ' ἐν τοῖς Δαρείου ποτηρίοις βατιακάς εἶναί τινας καὶ πλείους, ἃς εἰ μὴ τῇ ὀσμῇ, ἄλλως οὐκ ἦν διαγνῶναι, πότερόν εἰσι χαλκαῖ ἢ χρυσαῖ. Hoc eſt: *Ajunt & apud Indos æs adeò ſplendidum, purum, ſincerúmque reperiri, ut colore & ſpecie nequaquam ab auro diſcerni queat; unde & inter Darij pocula cados quoſdam eſſe, qui niſi olfactûs judicio ab auro diſtare non cognoſcantur.*

Decimo octavò, & quidem à fol. 107 pag. 1 uſque ad fol. 108 pag. 2, *anonymi cujuſdam Autoris Capita duo Chymica de Aquâ divinâ*, quorum *primum* inſcribitur atque incipit hoc modo: Ἀντίθεσις λέγουσα, ὅτι τὸ θεῖον ὕδωρ ἕν ἐστι τῷ εἴδει, καὶ ἡ λύσις αὐτῆς. Τινὲς δὲ φασὶν ἓν εἶναι τῷ εἴδει τὸ ὕδωρ, εἰς μέσον Δημόκριτον ἄγοντες λέγοντα· τὸ ἓν εἶδος &c.

Decimo nonò, & quidem à fol. 108 pag. 2 uſque ad fol. 114 pag. 2, *anonymi cujuſdam Autoris Chriſtiani Myſteria quædam Chymica*, quorum titulus & principium: Τοῦ Χριστιανοῦ σύνοψις, τίς ἡ αἰτία τῆς προκειμένης συγγραφῆς. Πολλάκις ὑμῖν ἐφόδοις ἐν τοῖς προτέροις ἀποδάσμασιν ὁ περὶ τῆς θείας ἐπιστήμης ἠνύσαι λόγος, &c.

Vigeſimo, & quidem à fol. 115 pag. 1 uſque ad fol. 116 pag. 2, *anonymi cujuſdam Autoris Arcana duo Chymica*, quorum *primum* inſcribitur atque incipit hoc modo: Εἰ θέλεις ποιῆσαι φούρμας καὶ τάλες ἀπὸ βρεντησίου, ποίει οὕτω. Λαβὼν νόμισμα οἷον θέλεις; &c; ſecundum autem: Περὶ διαφορᾶς μολίβδου καὶ χρυσοπετάλου. Μόλιβδος θαλάσσης σκληρός ἐστιν &c.

Vigeſimo primò, & quidem à fol. 116 pag. 2 uſque ad fol. 121 pag. 2, *anonymi cujuſdam Autoris antiqui Lexicon Chymicum Græcum*, cujus titulus & principium: Λεξικὸν κατὰ στοιχεῖον τῆς χρυσοποιίας. Ἀφροδίτης σπέρμα ἐστὶν ἄνθος τοῦ χαλκοῦ. Ἀλλάβαστρός ἐστιν ἄσβεστος ἡ τῶν φλοιῶν, &c. Idem *Lexicon Chymicum* exſtat in eâdem *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ* manuſcriptum etiam *latinè*, anonymo quodam interprete. Meminit hujus *Lexici Chymici Græci Claudius Salmaſius* in Plinianis Exercitationibus in Solinum cùm aliàs ſæpiùs, tùm præcipuè pag. 1097 his verbis: *Oſiris in Lexico hujus Artis Chemicæ exponitur plumbum & ſulphur:* Ὀσιρίς ἐστι μόλιβδος καὶ θεῖον. Quem *Salmaſij* locum propterea hîc neceſſariò exhibendum eſſe cenſui, quoniam in Indice Autorum, qui in eodem Opere Salmaſiano laudantur, illuſtrantur aut emendantur, ſub literâ O perperàm legitur: *Oſiris in Lexico Chemico.* Delenda enim hæc ibi omninò ſunt, quia *Salmaſius* jam memorato loco non citat *Oſirim* tanquam autorem Lexici Chemici, ſed tantùm teſtimonio iſtius Lexici, ab anonymo quodam Autore compoſiti, probat, per *Oſirim* apud antiquos Chymicos Græcos ænigmaticè ſignificari *plumbum* & *ſulphur*.

Vigeſimo ſecundò, & quidem à fol. 122 pag. 1 uſque ad fol. 148 pag. 1, *anonymi cujuſdam Autoris varia Secreta Chymica*, quorum principium: Περὶ ξηρίου. Τρεῖς δυνάμεις εἰσὶ τοῦ ἀληθεστάτου ξηρίου καὶ τρεῖς ἐνέργειαι, &c.

Vigeſimo tertiò, & quidem à fol. 148 pag. 1 uſque ad fol. 163 pag. 2, *OLYMPIODORI* (1) *Thebani, Philoſophi ethnici Alexandrini*, qui ſeculo poſt Chriſtum *quinto* ſub *Imp. Theodoſio Juniore* floruit, *Commentarius ſecundum operationem Zoſimi in ea, quæ ab*

(1) *Natus enim fuit* Tebis Ægyptijs, *ut teſtatur* Photius.

Hermete Triſmegiſto & alijs Philoſophis de Chryſopoeiâ fuerunt dicta. Ipſa tituli græci verba cum principio *Commentarij* ſunt hæc: ΟΛΥΜΠΙΟΔΩ´ΡΟΥ, Φιλοσόφου Ἀλεξανδρέως, εἰς τὰ κατ' ἐνέργειαν Ζωσίμου, ὅσα ἀπὸ Ἑρμοῦ καὶ τῶν Φιλοσόφων ἦσαν εἰρημένα. Γίνεται δὲ ἡ ταριχεία ἀπὸ μηνὸς Μεχὶρ κέ καὶ ἕως Μεσωρὴ κέ &c. Meminit hujus *Olympiodori Suidas* his verbis: ʼΟΛΥΜΠΙΟ´ΔΩΡΟΣ, Φιλόσοφος Ἀλεξανδρεὺς, οὗ κλέος εὐρύ. παρὰ τοῦτον φοιτᾷ Πρόκλος ὁ Λύκιος ἐπ' Ἀριστοτελικοῖς (1) λόγοις. Ὀλυμπιοδώρου δὲ ἀκροώμενος ἀνδρὸς δυνατοῦ λέγειν, καὶ διὰ τὴν περὶ τοῦτο εὐκολίαν καὶ ἐντρέχειαν ὀλίγοις τῶν ἀκουόντων ὄντος ἐφικτοῦ, ἠγάσθη δὴ τὸ μειράκιον, ὥστε καὶ θυγάτριον ἔχων, ἠγμένον καὶ αὐτὸ φιλοσόφως, βουλευθῆναι αὐτῷ κατεγγυῆσαι. Hoc eſt: *OLYMPIODORVS, Philoſophus Alexandrinus, cujus fama celebris eſt. Ad hunc audiendum Proclus Lycius, Ariſtotelicæ Dialecticæ diſcendæ cauſâ, ſe contulit. Cùm autem Olympiodorum audiret, Virum eloquentem, & qui propter linguæ volubilitatem, & celeritatem in dicendo, à paucis auditoribus intelligebatur, ſic ab eo fuit approbatus, ut filiolam, & ipſam philoſophicè inſtitutam, ipſi deſpondere voluerit.* Hæc *Suidas*; quæ quidem ex Vitâ *Procli*, quam *Marinus*, ipſius in Scholâ ſucceſſor, conſcripſit, ad verbum deſumpta ſunt. Poteſt tamen *Marini* ille locus beneficio *Suidæ* ſuppleri & illuſtrari. In editione enim jam memoratæ Vitæ, quæ cum *Procli Libris ſex Theologiæ Platonicæ* curâ ac ſtudio *Æmilij Porti* Hamburgi apud Michaelem Heringium A. 1618 græcè & latinè in folio prodijt, legitur hoc modo: Φοιτᾷ μὲν ἐπὶ Ἀριστοτελικοῖς παρ' Ὀλυμπιόδωρον τὸν Φιλόσοφον, &c; quod ibidem incertus quidam Interpres vertit: *Frequentabat ex Ariſtotelicis Olympiodorum.* Sed re verâ ibi legendum eſt, ut apud Suidam: Καὶ φοιτᾷ μὲν ἐπὶ Ἀριστοτελικοῖς ΛΟ´ΓΟΙΣ παρ' Ὀλυμπιόδωρον τὸν Φιλόσοφον, οὗ κλέος εὐρὺ, hoc eſt, *& frequentabat quidem Ariſtotelicæ Dialecticæ diſcendæ cauſâ Olympiodorum Philoſophum, cujus fama* (2) *eam ob cauſam erat celebris.* Quorum verborum explicandorum gratiâ, ſubjungit nón multo pòſt ipſe *Marinus*: Καὶ αὐτὰ δὲ ΤΑ` ʼΑΡΙΣΤΟΤΕ´ΛΟΥΣ ΛΟΓΙΚΑ` ΣΥΓΓΡΑ´ΜΜΑΤΑ ῥᾳστα ἐξεμάνθανε, καί τοι χαλεπὰ ὄντα τοῖς ἐντυγχάνουσι, καὶ πρὸς μόνην ψιλὴν ἀνάγνωσιν. τούτοις οὖν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ συσχολάσας, &c; hoc eſt: *Et ipſa*

(1) Æmilius Portus *hæc verba nimis generaliter vertit*: Ariſtotelicæ doctrinæ cognoſcendæ cauſâ. *Ex Vitâ enim* Procli à Marino *conſcriptâ maniſeſtè liquet, per* τοὺς Ἀριστοτελικοὺς λόγους *hîc intelligi* τὰ Ἀριστοτέλους λογικὰ συγγράμματα.

(2) *Hinc etiam* Iſidorus Peluſiota *Libri quarti Epiſtolâ vigeſimâ ſeptimâ, pro veritate Chriſtianæ religionis ad eundẽ* Olympiodorum *ſcriptâ, ipſum reprehendit, ὡς ἐπὶ εὐγλωττίᾳ ἐναβρυνόμενον, ἐπὶ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ͂ τε αὐχοῦντα καὶ συλλογισμοῖς ὑπερειδόμενον, hoc eſt,* tanquam ſe jactantem peritiâ ornatè dicendi, ac DIALECTICÆ cognitione gloriantem, ſoliſque Syllogiſmis innitentem.

ipſa igitur ARISTOTELIS DE ARTE DISSERENDI SCRIPTA magnâ facilitate perdidicit, quantumvis aggredientibus ea, vel ad nudam tantùm lectionem, difficilia. His itaq; cùm Alexandriæ dediſſet operam, &c. Quamvis ergò *Olympiodorus Ariſtotelicam diſputandi rationem* optimè calluerit, eóque nomine fuerit clariſſimus, quod ad ipſa tamen *Philoſophiæ dogmata* attinet, non fuit is Philoſophus (1) *Ariſtotelicus* ſive *Peripateticus*, ſed *Platonicus* ſive *Academicus*, ut ex *Commentarijs* ipſius *in Platonis Alcibiadem primum, Phædonem, Philebum* & *Gorgiam*, qui etiam nunc in *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ* manuſcripti exſtant, palàm videre eſt. Idem confirmat *Iſidorus Peluſiota* Libri ſecundi Epiſtolâ ducenteſimâ quinquageſimâ ſextâ, ad ipſum *Olympiodorum* ſcriptâ, cujus principium eſt tale: Θαυμάζω, πῶς Πλάτωνα θαυμάζων, τὰς παραινέσεις αὐτοῦ παρὰ φαῦλον τίθεσαι· hoc eſt: *Demiror quî fiat, quòd, cùm Platonem mireris, ejus tamen conſilia & præcepta parvi pendas*; &c. Hinc quoque *Hierocles*, itidem *Philoſophus* (2) *Platonicus Alexandrinus*, eidem *Olympiodoro* dedicavit *Libros* ſuos *ſeptem* περὶ Προνοίας καὶ Ἑιμαρμένης, ſive, *de Providentiâ & Fato*, ut *Photius* in recenſione Codicis Bibliothecæ ſuæ (3) *ducenteſimo decimo quarto*, ubi de iiſdem Libris ex profeſſo agit, teſtatur his verbis: Ἔστι μὲν οὖν τὴν προαίρεσιν Φιλόσοφος ὁ ἀνήρ. ἡ δὲ συγγραφὴ αὐτῷ ΟΛΥΜΠΙΟ'ΔΩΡΟΝ κριτὴν προσκαθίζει· ὃν καὶ παρέχειν τοῦ λόγου τὰς ἀφορμὰς ὑποτίθεται, καὶ αὐτὸν ἔχοντα τοῦ φιλοσοφεῖν ἔρωτα, οὐ μὴν οὐδὲ τῆς πολιτικῆς σοφίας ἄπειρον. ἐμπρέψαι τε γὰρ ῥωμαϊκαῖς πρεσβείαις, καὶ πολλὰ καὶ μέγιστα τῶν βαρβάρων ἐθνῶν τῇ ῥωμαϊκῇ συνάψαι λήξει, ἅτινες αὐτῷ καὶ τῶν μεγίστων παρ' αὐτοῖς τιμῶν κατέστησαν αἴτιαι. ὁ μὲν οὖν ΟΛΥΜΠΙΟ'ΔΩΡΟΣ, πρὸς ὃν ὁ λόγος, τοιοῦτος· ᾧ δὴ καὶ παραμυθικοὺς λόγους ὁ συγγραφεὺς ἐπὶ τέλει τοῦ πρώτου βιβλίου, θετοῦ παιδὸς ἀποβολὴν ποτνιωμένῳ, περιαλγεῖ τε ὄντι καὶ σκυθρωπάζοντι, προσενήνοχεν. Hoc eſt: *Autor igitur hujus Operis eſt Philoſophus, ejúſque cenſorem dedicatione ſuâ conſtituit OLYMPIODORUM, tanquam hujuſmodi Diſſertationis doctum & intelligentem exiſtimatorem, ac per ſe non vulgarem Philoſophiæ adamatorem; ſimul & nec civilis ſcientiæ imperitum & expertem; quippe cùm clarus fuerit Legationibus Romanis, multáſque & maximas è* (4) *barbaris Gentibus*

Romano

(1) *Exſtat hic error non ſolùm in ſuprà memoratâ incerti Autoris verſione latinâ Vitæ* Procli à Marino *conſcriptâ, verùm etiam paſſim alibi; ut exempli gratiâ apud doctiſſimum* Joannem Jonſium *Lib. 3 de Scriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ cap. 18 his verbis:* Idem videtur eſſe OLYMPIODORUS ille PERIPATETICUS, quem Alexandriæ Philoſophiam docentem audivit Proclus Platonicus teſte Marino. (2) *Vide* Photij *Bibliothecam Cod.* CCXLII, *ubi fit mentio* Commentarij *ipſius* in Platonis Gorgiam. (3) *Vide etiam ibidem Codicem* CCLI. (4) *Intelliguntur hîc præcipuè* Hunni. *Quod enim* Olympiodorus *ad eos miſſus ſit Legatus, multiſq; maris erroribus aliiſque periculis obnoxius fuerit, narrante ipſe in ſuis Hiſtoriarum Libris, quorum Eclogæ ſive Excerpta exſtant apud Photium in recenſione* Codicis octogeſimi.

Romano adjunxerit Imperio, quæ ipſi quoque ad magnos apud illas Magiſtratus acquirendos viam ſtraverint. OLYMPIODORVS *itaque, cui Opus illud inſcribitur, fuit talis; ad quem inſuper in fine Libri primi adjunxit Autor conſolationem ob amiſſionem filij adoptivi, quem is, non ſolùm animo dolenti, verùm etiam vultu triſtiore, ſupra modum luxit.* Hucuſque *Photius.* Notandum autem hîc præcipuè eſt, *Olympiodorum* ab eo non tantùm laudari, ut inſignem *Philoſophum theoreticum*, verùm etiam ut exercitatiſſimum *Virum politicum*, multis Legationibus & Magiſtratibus cum ſummâ laude perfunctum. Poſteriori enim hâc laudatione remittit *Photius* lectorem ad Codicem Bibliothecæ ſuæ *octogeſimum*, ubi prolixè agitur de ejuſdem *Olympiodori Hiſtoriarum Libris viginti duobus*, in quibus ipſe Legationes ſuas ad *Hunnos* aliáſque barbaras Gentes fusè narravit, ibidémque etiam *profeſſionis Studij Chymici* ſubobſcura fit mentio. Ipſa *Photij* verba, quibus recenſionem iſtius Codicis orditur, ſunt hæc: Ἀνεγνώσθησαν ΟΛΥΜΠΙΟΔΩ΄ΡΥ ἱστορικοὶ λόγοι κβʹ. ἄρχεται ἀπὸ τῆς Ὀνωρίου τοῦ Βασιλέως Ῥώμης τῆς ὑπατείας τὸ ζ καὶ Θεοδοσίου τοῦ δευτέρου (1) τὸ βʹ· κατέρχεται δὲ μέχρις ὅτου Βαλεντινιανὸς, ὁ Πλακιδίας καὶ Κωνσταντίνου παῖς, εἰς τὴν βασίλειον τῆς Ῥώμης ἀνεῤῥήθη ἀρχήν. οὗτος ὁ συγγραφεὺς ΘΗΒΑΓΟΣ μὲν ἐστιν, ἐκ τῶν πρὸς Αἴγυπτον Θηβῶν τὸ γένος ἔχων· ΠΟΙΗΤΗ΄Σ, ὡς αὐτός φησι, τὸ ἐπιτήδευμα, ἕλλην τὴν θρησκείαν. &c. Hoc eſt: *Lecti ſunt* OLYMPIODORI *Hiſtoriarum Libri viginti duo. Incipit is ab* (2) *Honorij Imperatoris Romani Conſulatu ſeptimo & Imp. Theodoſij Junioris ſecundo; pertingit autem uſque ad illud tempus,* (3) *quo* (4) *Valentinianus,* (5) *Placidiæ & Conſtantij filius, Imperator Romanorum declaratus eſt. Scriptor hic ortum ducit Ægyptiacis Thebis; profeſſione* OPERATOR CHYMICVS, *ut de ſe ipſe fatetur, religione verò gentilis.* Hæc *Photius*; qui profectò ipſe videtur ignoràſſe, quo ſenſu *Olympiodorus* ibi ſe appellaverit ΠΟΙΗΤΗ΄Ν. Minimè enim hîc audiendus eſt Interpres latinus qui Ποιητὴν ſimpliciter vertit *Poetam* ſive *carminum artificem*; quam translationem etiam (6) alij deinceps ſine ulteriori indagatione ſecuti ſunt. Primus autem, quod ego ſciam, verum hujus loci ſenſum obſervavit ac detexit doctiſſimus *Thomas Reineſius* Variarum Lectionum lib. 2 cap. 5, pag. 154 & 155, ubi rectè monet, Ποιητὰς *Olympiodori* ævo κατ᾽ ἐξοχὴν ſive per excellentiam fuiſſe appellatos *Philoſophos illos, qui Myſterium Chryſopoeiæ, ſive, magnam & ſacram Artem faciendi auri profiterentur*, & vulgò nunc promiſcuè appellantur *Chymici*,

(1) *Hæ duæ voces* τὸ βʹ *perperàm deſunt in vulgatis Bibliothecæ Photij editionibus.*

(2) *Nempe ab A.C.* 407.

(3) *Nempe uſque ad A.C.* 425.

(4) *Tertius videlicet.*

(5) Placidia *hæc fuit ſoror Imperatorum* Arcadij & Honorij.

(6) *Vide* R. P. Philippi Labbei S. I. *Notas in eaſdem* Photianas Hiſtoriarũ Olympiodori Eclogas, *quæ Tomo primo Corporis Hiſtoriæ Byzantinæ inſertæ ſunt.*

mici, Chemici & *Alchemiſtæ*, ejúſque rei probandæ cauſâ exhibet ex Syntagmate Chymico Græco manuſcripto *Bibliothecæ Ducalis Altenburgenſis* hæc verba: Γίνωσκε, ὦ φίλε, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ΠΟΙΗΤΩΝ· Πλάτων, Ἀριστοτέλης, Ἰωάννης ἱερεὺς, Δημόκριτος, Ζώσιμος ὁ μέγας, ὈΛΥΜΠΙΟ´ΔΩΡΟΣ, Στέφανος ὁ φιλόσοφος, Σοφὰρ ὁ ἐν Περσίδι, Συνέσιος, Ὀστάνης ἀπ' Αἰγύπτου, &c. Similiter etiam vocabulum (1) ΠΟΙ´ΗΣΙΣ per excellentiam uſurpatur pro *Operatione Chymicâ*; ut in illo ipſo Syntagmate Chymico *Cæſareo*, de quo in præſens ex profeſſo agitur, paſſim videre eſt. Cùm igitur hactenùs ſolidè demonſtraverim, *Olympiodorum Philoſophum Platonicum Alexandrinum*, *Olympiodorum Hiſtoricum Thebis Ægyptijs oriundum*, & *Olympiodorum Operatorem ac Scriptorem Chymicum*, unum atque eundem hominem eſſe, ſupereſt, ut porrò demonſtrem, *Olympiodorum* hunc (2) ſuprà memorato *Zoſimo Hiſtorico & Chymico juniorem* eſſe. Etſi enim hoc ex Commentarij Chymici, de quo in præſens agitur, ſuprà exhibitâ inſcriptione ſatis eluceat, utpote ubi expreſsè indicatur, *Olympiodorum* in *Hermetis Triſmegiſti* aliorúmq; vetuſtiſſimorum Chymicorum Scriptis interpretandis *operationem Zoſimi* ſecutum eſſe, quia tamen R. P. *Philippus Labbeus* S. I. in Notis ſuis ad Photianas Hiſtoriarum Olympiodori Eclogas objicit, *Olympiodorum Thebanum* ab ipſo *Zoſimo* Hiſtoriæ ſuæ libro quinto citari, ideóque *antiquiorem* illo eſſe, neceſſitas poſtulat, ut objectionem hanc accuratiùs examinem, & contrarijs argumentis diluam. Jam memoratus igitur locus controverſus exſtat editionis Wechelianæ *Friderici Sylburgij* græco-latinæ pag. 803 his verbis: Ἐν δὲ τῇ Ῥαβέννῃ, (μητρόπολις δὲ Φλαμινίας, πόλις ἀρχαία, (3) Θεσσαλῶν ἀποικία, (4) Ῥήνη κληθεῖσα διὰ τὸ πανταχόθεν ὕδασι περιῤῥεῖσθαι, καὶ οὐχ', ὡς ὈΛΥΜΠΙΟ´ΔΩΡΟΣ ὁ ΘΗΒΑΙΟΣ φησὶ, διὰ τὸ (5) Ῥῶμον, ὃς ἀδελφὸς γέγονε Ῥωμύλῳ, τῆς πόλεως ταύτης οἰκιστὴν γεγονέναι. (6) Κουαδράτῳ γὰρ τοῦτο μετεθέον, ἐν τῇ κατὰ τὸν Βασιλέα Μάρκον ἱστορίᾳ οὕτω περὶ τῆς πόλεως ταύτης διεξελθόντι) ἐν τῇ Ῥαβέννῃ τούτῳ ταύτῃ παρεσκευασμένῳ Στελίχωνι ταῖς Ἰλλυριῶν πόλεσι μετὰ στρατεύματος ἐπιστῆναι, &c. Hoc eſt ſecundùm verſionem Joannis Leunclavij: *Hinc ad Ravennam, (ea Metropolis eſt Flaminiæ, priſca ſanè Civitas, Colonia*

(1) *Vide ſuprà pag.* 175, *ubi eodem ſenſu legitur* ἡ τοῦ μυστηρίου ΠΟΙ´ΗΣΙΣ.

(2) *Vide ſuprà pag.* 176.

(3) *Refert hoc* Strabo *Geographiæ lib.* 5, *pag.* 214 *edit. gr. lat. Pariſ. Iſ.* Caſauboni, *his verbis*: Ἡ Ῥαβέννα δὲ Θετταλῶν λέγεται κτίσμα. οὐ φέροντες δὲ τὰς τῶν Τυῤῥηνῶν ὕβρεις, ἐδέξαντο ἑκόντες τῶν Ὀμβρικῶν τινὰς, οἳ καὶ νῦν ἔχουσι τὴν πόλιν· αὐτοὶ δὲ ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου. *Hoc eſt*: Fertur autem Ravenna à Theſſalis fuiſſe condita; qui cùm Tyrrhenorum injurias non ferrent, ultrò in Vrbem admiſſis Vmbrorum quibuſdam, qui Vrbem etiam nunc tenent, domum reverterunt. (4) Ῥήνη *pro* Ῥεύνη *à* ῥέω, *fluat*; *quemadmodum* Ῥειώνη *à* ῥείω *pro* ῥέω, *nomen* Junonis *apud* Euphorionem *in Etymologico Magno Græco*. (5) *Nempe quaſi* Ῥωμοῦνα, *vel* Ῥημοῦνα, *vel* Ῥεμοῦνα. Remus *enim*, Romuli *frater, ab antiquis Autoribus Græcis promiſcuè appellatur* Ῥῶμος, Ῥῆμος *vel* Ῥέμος. (6) *Vide de eo* Voſſium *de Hiſtoricis Græcis lib.* 2 *cap.* 16.

Colonia Theſſalorum, Rhene dicta, quòd eam aqua ab omni parte circumfluant; non autem propterea, velut OLYMPIODORVS ille THEBANVS ait, quòd Remus, Romuli frater, hujus Urbis conditor fuerit: hoc enim Quadrato relinquere debuerat, qui de hâc Urbe in Hiſtoriâ Imperatoris Marci id commemoravit) ad Ravennam igitur hanc Stelichone jam parato ad Illyricas Urbes cùm exercitu adeundas, &c. Hucuſque ipſa illa loci iſtius controverſi verba. Ad quæ *primò* quidem reſpondeo, licet concedatur, *genuinam* hanc ipſius *Zoſimi parentheſin* eſſe, argumento tamen hoc à citatione deſumpto ſufficienter probari non poſſe, *Zoſimum Olympiodoro juniorem* eſſe, quoniam permulta tùm antiqua, tùm nova exempla teſtantur, Scriptores ætate juniores à Scriptoribus antiquioribus, qui illis aliquâ ſaltem parte vitæ fuerunt ſynchroni, perſæpè adeò ambiguè citatos eſſe, ut, uter alterum vivendo & ſcribendo præceſſerit, haud certò poſſit affirmari. *Secundò* autem reſpondeo, *Olympiodori* Hiſtoriarum Libros à *Zoſimo* non potuiſſe citari, quia ex utriuſque Operis Hiſtorici *argumento* ac *ſcopo*, ſimul & *principio* ac *fine*, certò conſtat, *Olympiodorum Zoſimi* Hiſtoriam continuâſſe, & ſcribendi ratione ac modo imitatum eſſe. Primus enim horum duorum Autorum Zoſimus, ut acerrimus Idololatriæ gentilis cultor ac defenſor, Hiſtoriam Monarchiæ Romanæ ab *Imp. Auguſto* uſque ad *Imp. Theodoſium juniorem*, Libris *ſex* comprehenſam, (1) eâ intentione literis mandavit, ut poſteritas ſciret, quo pacto Romanum Imperium, culpâ Imperatorum Chriſtianorum, ob neglectum & abrogationem antiquæ Religionis ethnicæ, intra exiguum temporis ſpatium paulatim diminutum, & à barbaris Nationibus ferè omninò everſum ſit. Hunc enim Hiſtoriæ ſuæ ſcopum indicat ipſe (2) Libro primo his verbis: Πολυβίῳ ὅπως ἐκτήσαντο Ῥωμαῖοι τὴν ἀρχὴν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ διεξελθόντος, ὅπως ἐν οὐ πολλῷ χρόνῳ σφῆσιν (3) ἀτασθαλίῃσιν αὐτὴν διέφθειραν, ἔρχομαι λέξων. Hoc eſt ſecundùm verſionem Leunclavianam: *Cùm Polybius expoſuerit, quo pacto Imperium perexiguo tempore Romani acquiſiverint, ego, quo pacto temporis non magno ſpatio ſuis impiis delictis idem perdiderint, indicaturus ſum.* Hæc de ſcopo ſuæ Hiſtoriæ ipſe *Zoſimus*. Compoſuit autem is, ut ante ipſum ſimiliter *Eunapius* fecerat, (4) *duas* hujus Hiſtoriæ ſuæ Ἐκδόσεις ſive *Editiones*, quarum *prima* perijt, *altera* autem ſive *Nova* ea eſt, quæ & à *Photio* olim fuit lecta, & etiam nunc exſtat ſub titu-

(1) *Secutus & imitatus hâc in re eſt* Zoſimus Eunapium *Sophiſtam, hominem itidem gentilem, qui* Herodiani *Hiſtoriam continuavit uſque ad ſuam ætatem, hoc eſt, uſque ad* Impp. Arcadij, & Honorij *tempora; ut fuſiùs refert* Photius *in recenſione Codicum ſuæ Bibliothecæ LXXVIImi & XCVIIIvi.* (2) *Vide pag. 659 ſuprà memoratæ editionis græco-latinæ Sylburgianæ.* (3) *Per* ἀτασθαλίας, *ſive* delicta *intelligitur hic* odium Chriſtianorum erga Templa & Imagines Deorum gentilium. *Deſumpta autem ſunt hæc verba* σφῆσιν ἀτασθαλίῃσιν ex Homeri *Odyſſeâ.* (4) *Cauſam ejus rei vide apud* Photium *Cod LXXVIImo, ubi agitur de Eunapio.*

titulo, τῆς νέας Ἱστορίας, ſive, *Hiſtoria nova*, cùm tamen ipſe, ut *Photius* expreſsè teſtatur, eam inſcripſerit Ἱστορίαν τῆς νέας ἐκδόσεως, ſive, *Hiſtoriam editionis nova*. Hujus igitur *Editionis nova* principium ac finem indicat *Photius* his verbis: Ἄρχεται μὲν τὰς ἱστορίας, ὡς ἄν τις εἴποι, ἀπὸ Αὐγούστου. ἐπιτρέχει δὲ πάντας τοὺς μέχρι Διοκλητιανοῦ, ψιλὴν ὥσπερ τὴν ἀνάῤῥησιν καὶ τὴν διαδοχὴν αὐτῶν ἀφηγούμενος. ἀπὸ δὲ Διοκλητιανοῦ πλατύτερον περὶ τῶν βεβασιλευκότων διαλαμβάνει ἐν βιβλίοις πέντε. τὸ γὰρ πρῶτον τὸ μέχρι Διοκλητιανοῦ ἀπὸ Αὐγούστου ἀριθμεῖται. καὶ πληροῖ τὴν ἕκτην βίβλον, ἐν ἐκείνοις ἀπαρτιζομένην τοῖς χρόνοις, ἐν οἷς Ἀλάριχος τὴν Ῥώμην τὸ δεύτερον πολιορκῶν, καὶ τῶν ἐνοικούντων ἀπορουμένων, λύει τὴν πολιορκίαν, Βασιλέα τούτοις Ἄτταλον ἀνειπών. εἶτα δὲ καὶ τῆς Βασιλείας τοῦτον παραλύσας, διὰ τὸ μὴ δοκεῖν εὖ διατίθεσθαι τὰ τῆς ἐγκεχειρισμένης αὐτῷ Βασιλείας, πρὸς Ὁνώριον τὸν Βασιλέα κατὰ τὴν Ῥαβένναν διατρίβοντα, ἐφ' ᾧ πείσασθαι εἴσω. ἀλλὰ (1) Σάρος, Γότθος καὶ αὐτὸς, διάφορος ὢν Ἀλαρίχῳ, ἔχων τε ὑπ' αὐτὸν ἄχρι τριακοσίων, καὶ προστεθεὶς Ὁνωρίῳ, καὶ συμπολεμεῖν αὐτῷ κατὰ Ἀλαρίχου διατεινόμενος, ἐμποδὼν ἔστη. καὶ ἡ μὲν ἕκτη αὐτῷ ἱστορία ὧδε τελευτᾷ. Hoc eſt ſecundùm R.P. *Andreæ Schotti* S.I. translationem: *Incipiens autem Zoſimus Hiſtoriam jam inde, fermè dixerim, ab Auguſto, & Imperatores omnes ad Diocletianum uſq; percurrens, nudam quaſi deſignationem ſucceſſionémque eorum commemorat, dum latiùs tandem à Diocletiano, de ijs, qui Imperio potiti ſint, Libris quinque tractare pergit. Primus enim Liber Imperatores ab Auguſto ad Diocletianum uſque recenſet, ſextique finis in ijs deſinit temporibus, quibus Alarichus Romam iterum obſidens, civibus ad inopiam redactis, obſidionem ſolvit, eiſque Imperatorem dedit Attalum; quem tamen deinde rurſus abdicavit Imperio, quòd illud ſibi traditum minùs rectè videretur adminiſtrare, atque ad Imp. Honorium, Ravennæ tùm agentem, fœdus cum eo initurum miſit. Sarus verò, Gotthus & ipſe, ſimultates adverſus Alarichum exercens, cum trecentis, quibus præerat, Honorianis partibus adjunctus, bellique ſocietatem pollicitus, Alarichi rebus impedimentum objecit. Atque hunc SEXTI Hiſtoriarum LIBRI FINEM facit.* Hæc *Photius*. Unde manifeſtè apparet, *Zoſimi* Hiſtoriam tempore *Photij*, itidem ut etiam nunc, deſijſſe in Actis anni Chriſti *quadringenteſimi decimi* his verbis: Ἀλλαρίχου δὲ ἐπὶ τὴν Ῥαβένναν ὡρμηκότος, ὡς δὴ βεβαίως αὐτῷ πρὸς Ὁνώριον ἐσομένης εἰρήνης, ἕτερόν τι παρ' ἐλπίδα ἐμπό-

(1) *Vulgò ibi perperàm legitur*, ἀντὶ Ἄσαρος.

ἐμπόδιον εὗρεν ἡ τύχη, πρὸς τὰ συμβαινόμενα τοῖς τῆς πολιτείας πράγμασιν ὁδῷ προϊοῦσα. Σάρου μετὰ βαρβάρων εὐαριθμήτων ἐν τῷ Πικήνῳ διατρίβοντος, καὶ μήτε Ὁνωρίῳ τῷ Βασιλεῖ, μήτε Ἀλαρίχῳ προστεθειμένου, δυσμενῶς ἔχων πρὸς αὐτὸν Ἀτάουλφος ἔκ τινος προλαβούσης ἀλλοτριότητος, ἐπέρχεται πανστρατιᾷ τοῖς τόποις, ἐν οἷς τὸν Σάρον συνέβαινεν εἶναι. ταύτης αἰσθόμενος τῆς ἐφόδου, πρὸς μάχην τε ἀρκέσειν οὐκ οἰηθεὶς, μόνων αὐτῷ τριακοσίων συνόντων, ἀνδρῶν, ἔγνω δραμεῖν πρὸς Ὁνώριον, καὶ κοινωνῆσαι τοῦ πρὸς Ἀλάριχον πολέμου. Hoc eſt ſecundùm translationem Leunclavianam: *Interim Alaricho cum copiis Ravennam profecto, veluti qui firmam certámque cum Honorio pacem facturus eſſet, aliud quoddam fortuna reperit impedimentum, ad ea, quæ ſtatûs publici rebus eſſent eventura, viâ quaſi quâdam progrediens. Quippe dum Sarus, nec Imperatoris Honorij, nec Alarichi ſe partibus adjungens, cum perexiguis barbarorum copijs in Piceno commoratur, Ataulfus, qui eſſet infeſto in eum animo, propter quaſdam obortas ante hoc tempus inimicitias, ad ea loca cum copiis univerſis accedit, quibus in locis tùm fortè Sarus erat. Illum adventantem cùm Sarus animadverteret, non ſatis ad committendam pugnam inſtructum ſe ratus, qui homines ſecum trecentos duntaxat haberet, ad Honorium profugere ſtatuit, & cum eo belli adverſus Alarichum gerendi ſocietatem coire.* Huçuſq; *Zoſimus.* His ergò verbis deſijt *Photij* temporibus, & etiam nunc deſinit *Zoſimi Liber ſextus Hiſtoriæ editionis novæ ſive ſecundâ*, ideóq; minimè audiendi ſunt *Ioannes Leunclavius, Fridericus Sylburgius*, & *Gerardus Ioannes Voſſius*, qui verum Libri ſexti finem deeſſe exiſtimant. Ipſa doctiſſimi *Voſſij* verba Lib. 2 de Hiſtoricis Græcis cap. 20 ſunt hæc: *Reliquit Zoſimus Hiſtoriæ Libros ſex: quorum primo Cæſares ab Auguſto uſque ad Diocletianum percurrit; cæteris autem quinque fuſiùs perſequitur res Romanas uſque ad Romam iterùm ab Alarico obſeſſam, Attalum ab eo deſignatum Imperatorem, poſteàque eâ dignitate exutum, & Sari ad Honorij partes tranſitum. Paulo tamen ulteriùs progreſſum eſſe, veriſimile eſt. Nam quædam in fine deeſſe, nemini puto eſſe obſcurum.* Hæc *Voſſius*; cui, ut ſuprà demonſtravi, *Photius* expreſſè reclamat. Cùm itaque *Zoſimus*, ſeu morte, ſeu quâcunque aliâ ratione præpeditus, *novam ſive ſecundam Hiſtoriæ ſuæ editionem* non ulteriùs perduxiſſet, quàm uſque ad ſocietatem belli à *Saro* Gottho cum *Imp. Honorio* A.C. 410 adverſus *Alaricum* Gotthorum Regem initam, continuandæ & ſupplendæ ejuſdem Hiſtoriæ causâ *Olympiodorus*, homo itidem

genti-

gentilis, & *Zoſimi* ob communia Philoſophiæ & Chymiæ ſtudia ſectator familiariſſimus, (1) pari in Chriſtianos odio novum compoſuit Opus, in *Libros viginti duos* diviſum, quod ipſemet inſcripſit Ὕλην, ſive *Materiam*, tanquam *Commentarios*, qui ad conſcribendam juſtam Hiſtoriam deinceps poſſent eſſe uſui. Quo clarior etiam rerum geſtarum eſſet connexio, orſus eſt earum narrationem à tertio ante finem Hiſtoriæ Zoſimi anno, nempe *à Quinquennalibus Imp. Theodoſij junioris*, hoc eſt, ab anno Chriſti 407, *Imp. Honorio VII* & *Imp. Theodoſio Juniore II Conſulibus.* Perduxit autem hos ſuos Commentarios, *Imp. Theodoſio Juniori* dedicatos, uſque ad annum Chriſti 425, quo *Valentinianus III, Placidiæ* & *Conſtantij* filius, Imperator Occidentis declaratus eſt, ut accuratiùs & prolixiùs refert *Photius* in recenſione Codicis Bibliothecæ ſuæ *octogéſimi.* His proinde diligenter & rectè conſideratis, nemo, ut opinor, inficiabitur, *Olympiodorum Zoſimo juniorem eſſe*, ideóque ſuprà exhibitam *Hiſtoriæ Zoſimi parentheſin*, in quâ *Olympiodori* citatur *Hiſtoria*, tanquam anonymi cujuſdam Grammatici antiquum *Scholion marginale*, quod librariorum temeritate aut inſcitiâ ex margine in ipſum contextum irrepſit, vel totam omninò delendam eſſe, vel ſaltem tolerari non poſſe ultra hæc verba: (μητρόπολις δὲ Φλαμινίας, πόλις ἀρχαία, Θεσσαλῶν ἀποικία, Ῥήνη κληθεῖσα διὰ τὸ πανταχόθεν ὕδασι περιῤῥεῖσθαι.) Quæ enim deinceps ſequuntur, (καὶ οὐχ, ὡς Ὀλυμπιόδωρος ὁ Θηβαῖος φησὶ, διὰ τὸ Ῥῶμον, ὃς ἀδελφὸς γέγονε Ῥωμύλῳ, τῆς πόλεως ταύτης οἰκιστὴν γεγονέναι. Κουαδράτω γὰρ οἱ μετεθέον ἐν τῇ κατὰ τὸν Βασιλέα Μάρκον ἱστορίᾳ τοῦτο περὶ τῆς πόλεως ταύτης διεξελθόντι.) ea ſine ullo dubio *ſuppoſititium gloſſema* ſunt.

Vigeſimo quartò, & quidem à fol. 163 pag. 2 uſque ad fol. 167 pag. 2, *anonymi cujuſdam Philoſophi Syngramma Chymicum*, cujus titulus & principium: Ἀνεπιγράφου Φιλοσόφου. Τὸ ὠὸν τετραμερές ἐστιν, κατὰ φύσιν ἐκ τῶν εἰρημένων συγκείμενον μορίων· εἰσὶν οὖν &c.

Vigeſimo quintò, & quidem fol. 167 p. 2, *Pappi Philoſophi* (2) *Chriſtiani Secretum Chymicum*; cujus titulus & principium: Πάππου Φιλοσόφου. Ὅρκῳ οὖν ὀμνύμι σοι τὸν μέγαν ὅρκον, &c. Meminit hic *Pappus Stephani Alexandrini*, qui, ut ſuprà indicavi, ſub *Imp. Heraclio* floruit. Diverſus ergò hic eſt *Pappus* à (3) *Pappo Alexandrino*, qui ſub *Imp. Theodoſio Magno* floruit, & *Mathematicarum collectionum Libros octo* reliquit, quorum *ſex poſteriores* etiamnunc exſtant latinè cum Commentarijs *Federici Commandini Vrbinatis.*

(1) *Exempla ejus rei vide apud* Photiū.

(2) *Hoc enim ex ipſo apparet contextu.*

(3) *Vide* Gerard. Joan. Voſſ. *de Scientijs Mathematicis c. 16* § 8.

Vigeſi-

Vigeſimo ſextò, & quidem fol. 168 pag. 1, *Moyſis, Prophetæ & Legislatoris Hebræorum, Secretum Chymicum ſuppoſititium*, cujus titulus: ΜΩΣΕΩΣ Δίπλωζις. Plura de *Moyſis Libris Chymicis ſuppoſititiis* vide Libri ſecundi Prodromi mei Hiſtoriæ Literariæ cap. 2 § 1, ubi memoratur Σύνταξις χυμευτικὴ τοῦ Μωυσέως, hoc eſt, *Syntagma, ſive Tractatus Moyſis de Chymiâ.* Cujus Operis futilitatem *Samuel Bochartus* Geographiæ Sacræ Part. 1 Lib. 4 cap. 1 pag. 234 deridet & exagitat his verbis: *Alchymiæ Autorem faciunt* (1) *Chamum, quaſi de nomine Autoris pro Chamia dicatur Chemia & Chymia, & Arabico articulo præfixo Alchymia. Antiquitatis enim gloriam maximè affectant hujus Artis* ἐπόπται; *quos non pudet proferre MOSIS Prophetæ* χυμευτικὴν Σύνταξιν, *& Mariæ ſororis Moſis Librum Alchymiſticum; ut taceam* (2) *Hermetis, Triſmegiſti ſcilicet, Tabulam Smaragdinam, & ejuſdem Tractatus Chymicos ſeptem, & Opus de corporibus tranſmutandis; &* (3) *Oſtanis, &* (4) *Democriti, & Ori* χυμευτικά, *&* (5) *Iaſonis Vellus aureum.* Hæc *Bochartus.*

(1) *Vide etiam ſuprà pag.* 174.
(2) *Vide ſuprà pag.* 165, 166, 178.
(3) *Vide ſuprà pag.* 169.
(4) *Vide ſuprà pag.* 170.
(5) *Vide ſuprà pag.* 174.

Vigeſimo ſeptimò, & quidem fol. 168 pag. 1, *Eugenij cujuſdam Secretum Chymicum*, cujus inſcriptio: Εὐγενίου. Eſt autem illud ferè totum *Notis* ſive *Characteribus Chymicis* exaratum.

Vigeſimo octavò, & quidem fol. 168 pag. 1 & 2, *HIEROTHEI Methodus faciendi auri, oratione* (6) *proſâ*, cujus titulus: ἹΕΡΟΘΈΟΥ περὶ τῆς ἱερᾶς τέχνης. Eſt autem ea ferè tota *Notis* ſive *Characteribus Chymicis* ſcripta, atque deſinit his verbis: Οὕτως οἰκονόμει ἕως οὗ γένηται ἥλιος, hoc eſt, *Ita fac donec fiat Aurum.* Subjungitur deinde *Admonitio* lectu digniſſima de pio & recto uſu *Myſterij Chryſopoeiæ*, & de ſingulari ſanctitate ac honeſtate vitæ, aliiſque varijs inſignibus virtutibus, quibus præditi eſſe debent, qui ſacræ illi Arti dant operam, & in eâ aliquid vel jam invenerunt, vel adhuc invenire deſiderant. Principium iſtius *Admonitionis* eſt hoc: Τοῦτο χρεῶ, συνεργοῦντος Ἐμμανουὴλ τοῦ ζωαρχικοῦ, τοῦ Θεοῦ Λόγου, καὶ ἀπαυγάσματος τοῦ ἁγίου Πνεύματος. αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ σωτὴρ καὶ δοτὴρ καὶ αἴτιος πάντων ἀγαθῶν. δι᾽ αὐτοῦ τελεῖται τοῖς πιστοῖς καὶ ἀξίοις τοῦτο τὸ ΘΕΙ͂ΟΝ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ, ΤΟ ΤΗ͂Σ ΨΥΧΗ͂Σ ἼΑΜΑ, ΚΑῚ ΠΑΝΤΟ῀Σ ΜΌΧΘΟΥ ΛΎΤΡΟΝ. ἀλλ᾽ ὅς τι τοῦτο εὑρηκὼς, καὶ δοθεὶς παρὰ Θεῷ, καὶ οἰκονομῶν, καὶ τυχὼν τῶν ἐφιεμένων, δέδεται ὑπὸ τοῦ ὑψίστου Ἐμμανουὴλ, ὙΠΟΥΡΓΟ῀Σ καὶ ΟἸΚΟΝΌΜΟΣ αὐτοῦ γενήσεται ἐν ταύτῃ τῇ θείῃ τέχνῃ καὶ ἐν ἅπασι· καὶ τὸ δέκατον μέρος εἰς οἰκοδομὴν

(6) *Infrà enim num.* 31 *fit mentio Poëmatis Chymici verſibus Jambicis ſub nomine HIEROTHEI Philoſophi.*

τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν καὶ εἰς περιποίησιν πτωχῶν· ὑπέρ τε αὐτοῦ καὶ ὑπέρ τῶν ἐμῶν ἀναγκῶν ἐγκλημάτων ποιήσαντα, καὶ μέσον βίον διάγειν, ἵνα ἀφθόνως ἡ πρᾶξις αὐτοῦ γενήσεται, καὶ &c. Ubi inprimis notabile eſt, *Chryſopœiam* vocari *Divinum Myſterium, Remedium animæ, & Pretium redemptionis ab omni calamitate, Decimáſque omnium inde perceptorum fructuum in ædificationem Eccleſiarum, & ſuſtentationem pauperum debere erogari, ideóque eos, qui hujus Artis perfectionem conſecuti ſunt,* ὙΠΟΥΡΓΟΎΣ καὶ ΟἸΚΟΝΌΜΟΥΣ ΘΕΟΥ͂, hoc eſt, *Miniſtros & Diſpenſatores Dei* eſſe. Cæterùm videtur hic eſſe (1) *Hierotheus* ille *Monachus*, cujus *Programma & Iſagoge in Ioannis Climaci Scalam Paradiſi* exſtant in ejuſdem Auguſtiſſimæ Bibliothecæ Codice manuſcripto *Theologico Græco* CLXXXmo.

Vigeſimo nonò, & quidem à fol. 169 pag. 1 uſque ad fol. 173 pag. 2, *HELIODORI Philoſophi ad Imp. Theodoſium Magnum, ſive Seniorem Poema Iambicum de Arte Chymicâ, verſibus conſtans ducentis ſexaginta octo*, cujus titulus & principium: ἩΛΙΟΔΏΡΟΥ Φιλοσόφου πρὸς Θεοδόσιον τὸν μέγαν Βασιλέα περὶ τῆς τῶν Φιλοσόφων μυστικῆς τέχνης διὰ στίχων ἰάμβων.

Σκῆπτρα γαίης μέδοντες ὧς πᾶν ἐμφανὲς
Μυστηπόλοι ἔποντες &c.

Idem *Poema* exſtat in eâdem *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ* manuſcriptum etiam *latinè*, ſed *oratione proſâ*, anonymo quodã interprete. Quod porrò ad Autorem hujus Poematis attinet, opinor eundem eſſe atq; *Heliodorũ, Emeſæ in Phœniciâ* natum, qui in adoleſcentiâ ſuâ compoſuit *Libros decem dramaticos de caſtis amoribus Theagenis & Charicleæ* (2) etiamnunc exſtantes, *Ethiopica* inſcriptos, & demum evaſit *Tricæ in Theſſaliâ Epiſcopus*; quo tamen Epiſcopatu poſteà cedere maluit, quàm jam memoratum Drama amatorium ſupprimere. Quâ de re vide plura apud *Photium* in recenſione Codicis Bibliothecæ ſuæ ſeptuageſimi tertij, apud *Socratem* Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ lib. 5 cap. 21, apud *Nicephorum* Hiſt. Eccleſ. lib. 12 cap. 34, & apud *Gerard. Joan. Voſſium* de Hiſtoricis Græcis lib. 4 cap. 18. Quanta porrò familiaritas huic *Heliodoro* cum (3) ſuprà memorato *Syneſio*, Scriptore itidem Chymico, interceſſerit, apparet etiam nunc ex *Syneſii* ad ipſum Epiſtolis, quæ exſtant inter Opera ipſius à R.P. *Dionyſio Petavio* (4) S. J. Pari-

(1) Vide Lib. IV. horũ Commentar. p. 191. Confundendus autem is non eſt cum S. Hierotheo, *ante converſionem ſuã Philoſopho Platonico, qui* S. Dionyſij Areopagitæ *fuit Præceptor, & Beatiſſimæ Virginis Deiparæ morti interfuit. Quâ de re vide S.* Dionyſij *Opera, à R. P. Balthaſare Corderio S. I. græcè & latinè edita Antverpiæ typis Plantinianis A. 1634 duobus Tomis in folio.*

(2) Prodierant ij in lucem græcè & latinè cum Notis Hieronymi Commelini *Lugduni ad Rhodanum A. 1611 in octavo apud viduam Antonij de Harſy.* *(3) Vide ſuprà pag. 172.* *(4) Secunda enim Operum* Syneſij *editio Petaviana anni 1633, multo accuratior & uberior, cum adjunctâ Diſſertatione* de Vitâ & Scriptis Syneſij, *in præſens mihi non eſt ad manum.*

Pariſijs Anno 1612 græcè & latinè in folio edita pag. 175 & 256, atque ibi ſunt decima ſeptima & centeſima ſeptima.

Trigeſimò, & quidem à fol. 173 pag. 2 uſque ad fol. 177 pag. 2, *THEOPHRASTI Philoſophi Chriſtiani, Poema Jambicum de Arte Chymicâ, conſtans verſibus ducentis ſexaginta quinq;*, cujus titulus & principium: Θεοφράστου Φιλοσόφου περὶ τῆς αὐτῆς θείας τέχνης διὰ στίχων ἰάμβων.

> Οἱ τῶν σοφιστῶν ἄνδρες ὥσπερ ῥήτορες,
> Εὐδαιμονοῦντες καὶ βιοῦντες πανσόφως,
> Καὶ τὴν φύσιν &c.

Idem *Poema* exſtat in eâdem *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ* manuſcriptum etiam *latinè*, ſed *oratione proſâ*, anonymo quodam interprete.

Trigeſimo primò, & quidem à fol. 178 pag. 1 uſque ad fol. 181 pag. 2, *HIEROTHEI Philoſophi Poema Jambicum de Arte Chymicâ, verſibus conſtans ducentis triginta*, cujus titulus & principium: ΙΕΡΟΘΕΟΥ Φιλοσόφου περὶ τῆς αὐτῆς θείας καὶ ἱερᾶς τέχνης διὰ στίχων ἰάμβων.

> Ἀπάρχομαι προσπλέξας εὐφραδέστατον
> Ἐπῶν λόγων πόνημα &c.

Idem *Poema* exſtat in eâdem *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ* manuſcriptum etiam *latinè*, ſed *oratione proſâ*, anonymo quodam interprete. Vide etiam ſuprà num. 28.

Trigeſimo ſecundò, & quidem à fol. 181 pag. 2 uſque ad fol. 187 pag. 1, *ARCHELAI*, (1) *Philoſophi* (2) *Chriſtiani, Poema Jambicum de Arte Chymicâ, verſibus conſtans trecentis viginti duobus*, cujus titulus & principium: ΑΡΧΕΛΑΟΥ Φιλοσόφου περὶ τῆς αὐτῆς ἱερᾶς τέχνης διὰ στίχων ἰάμβων.

> Ἡ πάνσοφος καὶ θεία τέχνη τῶν σοφῶν,
> Τεχνουργικῶς ἔχουσα τὴν θεωρίαν,
> Σοφουργικὴν ἔντεχνον &c.

Idem *Poema* exſtat in eâdem *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ* manuſcriptum etiam *latinè*, ſed *oratione proſâ*, anonymo quodam interprete.

Hæc itaque ſunt, quæ continentur *Syntagmate* illo variorum *veterum Chymicorum Græcorum*, quod *inter Auguſtiſſimæ Bibliothecæ Cæſareæ Codices manuſcriptos Medicos Græcos quinquageſimum primum locum* nunc obtinet. Quo autem tempore & loco illud ex alio vetuſtiori Codice deſcriptum ſit, indicat ipſe deſcriptor in fine ſuprà mora-

(1) Archelaus hic Chymicus *minimè confundendus eſt cum antiquiſſimo illo Philoſopho Phyſico* Archelao Mileſio, Socratis Præceptore *ſeculo ante Chriſtum quinto, cujus Vita exſtat apud* Diogenem Laertiú lib. 2 cap. 4.

(2) *Hoc enim ex fine Poematis manifeſtiſſimè apparet, utpote ubi fit mentio* τοῦ Πατρὸς σὺν Λόγῳ τε καὶ θείου Πνεύματος.

moratæ ultimæ paginæ his verbis: Ἡ βίβλος αὕτη μετεγράφη ὑπ' ἐμοῦ ΚΟΡΝΗΛΙΟΥ ΤΟΥ (1) ΝΑΥΠΛΙΕΩΣ τῶν (2) Μυρμυρέων, υἱοῦ Ἀνδρέου, ἐν Ἐνετίησι διάγοντος, ἔτει τῷ ἀπὸ τῆς Θεογονίας ,αφξδʹ. Hoc eſt: *Liber hic deſcriptus eſt à me* CORNELIO *NAVPLIENSI Peloponneſio, filio Andreæ, Venetijs degente, anno à nativitate Chriſti milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto.* Cæterùm quandoquidem totus hic Codex innumeris ferè *antiquis Græcis Notis ſive Characteribus Chymicis* adeò ſcatet, ut lectio ejus ſine illarũ notitiâ non ſolùm difficillima, ſed & plurimis locis prorsùs impoſſibilis ſit, ingenitus animi mei candor, & ſincera omnibus in omni honeſto ſtudiorum genere inſerviendi intentio, haud permittunt, ut ſilentio diſſimulem, exſtare in eâdem *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ* omnium illorum *Characterum Chymicorum* accuratum *Indicem manuſcriptum* cùm adjunctâ brevi *Explicatione latinâ*, ab eodem illo *anonymo Autore* compoſitum, qui, ut ſuprà jam memoravi, pleraque ejuſdem Syntagmatis Chymici Opuſcula ex Græco in Latinum ſermonem tranſtulit. Quo quidem nomine licet meritò fatear magnas illi deberi gratias, attamen ſimul etiam moneo, *Tranſlationibus illis latinis* temerè fidendum non eſſe, quippe cùm in ijs multa, quæ in ipſo contextu græco exſtant, quibus neſcio de cauſis omiſſa ſint. Quamobrem nec inutilis nec illaudabilis foret labor, ſi quis, *Græcæ* ſimul *Linguæ* & *Artis Chymicæ* peritiſſimus, totum illud Syntagma denuò accuratè, &, unà cum duplici neceſſariâ Appendice græco-latinâ *de Significationibus Verborum & Characterum Chymicorum* in eo occurrentium, tandem aliquando integrè in lucem ederet; nec ſolùm ex *duobus* illis, qui in *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ* exſtant, Codicibus Græcis manuſcriptis, verùm etiam ex alijs aliarum Illuſtrium Bibliothecarum Codicibus, quorum fit mentio à R.P. *Philippo Labbeo* S.I. in Novâ Bibliothecâ Librorum manuſcriptorum, Pariſijs apud Joannem Henault A. 1653 in quarto editâ, pag. 128, 129, 217, & 385; à *Claudio Salmaſio* in Plinianis Exercitationibus in Solinum; à *Thomâ Reineſio* Variarum Lectionum lib. 1 cap. 2 pag. 7. lib. 2, cap. 5 pag. 154 & 155, & lib. 3 cap. 2 pag. 352 & cap. 3 pag. 380; à *Petro Borellio* in Bibliothecâ Chymicâ ſeu Catalogo Librorum Philoſophicorum Hermeticorum; à *Joanne Jacobo Friſio* in Bibliothecâ univerſali Geſnerianâ, à ſe auctâ; à *Joanne Antonide Lindano* in Libro primo de Scriptis Medicis; à *Roberto Conſtantino* in Nomenclatore inſignium Scriptorum pag 168, & à nonnullis alijs.

(1) *Nempe à patriâ* Naupliâ, *Vrbe maritimâ* Argiæ *regionis* Peloponneſi.

(2) *Nomine* Μυρμυρέων *ſignificantur hîc græco-barbarè* Peloponneſij; *unde & Pe*loponneſis *vulgò nunc appellatur* Morea.

LII. *Quin-*

LII.

Quinquageſimus ſecundus (1) Codex manuſcriptus *Medicus Græcus eſt chartaceus* mediocriter antiquus in *folio*, conſtátque foliis *centum nonaginta.* Continetur eo idem illud, quod in proximè præcedenti exſtat Codice, *variorum veterum Autorum Syntagma Chymicum Græcum*, (1) manu ejuſdem ſuprà memorati *Cornelij Naupliensis* eodem ſuprà memorato anno Chriſti 1564 *Venetijs* deſcriptum, ideóque plura de eo addere ſuperfluum eſt.

Hucuſque igitur, quantum fieri potuit, fideliſſimè recenſui, quid illis contineatur *Auguſtiſſimæ Bibliothecæ Cæſareæ quinquaginta duobus Codicibus manuſcriptis*, quos reſpectu principij appellavi *MEDICOS.* Reliqua autem ejuſdem *Auguſtiſſimæ Bibliothecæ* Opera manuſcripta *Medica Græca* quærenda ſunt in alijs (2) *aliarum Claſſium* Codicibus manuſcriptis, quibus ea nonnuſquam minùs convenienter inſerta ſunt. Præcipuè autem pertinet huc ampliſſima Claſſis Codicum manuſcriptorum Græcorum (3) *Philoſophicorum propriè dictorum*, de quibus proximè ſequenti Libro *ſeptimo*, ſi DEUS vitam & vires, aliáque neceſſaria adminicula benignè conceſſerit, ſeparatim ac peculiariter acturus ſum. Interim autem eſto hîc in præſens

PARTIS SECUNDÆ LIBRI SEXTI COMMENTARIORUM DE AUGUSTISSIMA BIBLIOTHECA CÆSAREA VINDOBONENSI

FINIS.

(1) *Hoc enim non ſolùm apparet ex ipsâ ſcripturâ, verùm etiam ex eâdem* ſubſcriptione, *quæ exſtat in fine proximè præcedentis Codicis.*

(2) *Exempli causâ vide Lib. III horum Commentariorum pag. 275, Lib. IV pag. 261, Lib. V pag. 379, & ſuprà Lib. VI pag. 79*

(3) *Vide* Galeni *Librum, cujus titulus:* Ὅτι ἄριστος Ἰατρὸς καὶ φιλόσοφος, *hoc eſt,* Quòd optimus Medicus ſit quoque Philoſophus.

PARTIS SECVNDÆ LIBRI SEXTI COMMENTARIORVM DE AVGVSTISSIMA BIBLIOTHECA CÆSAREA VINDOBONENSI

INDEX PRIMVS,

EXHIBENS ALPHABETICAM SERIEM ILLORVM AVTORVM, QVORVM OPERA, AD MEDICINAM PERTINENTIA, SVPRA' ENVMERATIS QVINQVAGINTA DVOBVS CODICIBVS MANVSCRIPTIS MEDICIS GRÆCIS CONTINENTVR.

A.

ABDERITARVM *Epiſtola ad Hippocratem*; vide literam H, ubi agitur de HIPPOCRATE.

ACHMED *Medicus Syrus*, filius *Abramij*, nepos *Chaletis Medici*; vide literam C, ubi agitur de CONSTANTINO *Rhegino* ſeu *Africano*.

ACTVARIVS; vide JOANNES.

Claudij ÆLIANI *Prænestini*, qui *Romæ* ſeculo poſt Chriſtum *ſecundo* ſub *Imp. Antonino Pio* claruit, *Hiſtoria animalium à Libro primo uſque ad Libri decimi ſexti Caput trigeſimum ſextum* exſtat in Codice XLVto. Ejuſdem *Hiſtoria animalium, incipiens à Libri ſeptimi Capite octavo*, exſtat in Codice XLVIto.

AETII *Amideni, Medici celeberrimi & Comitis Opſicij*, qui aliquantò junior eſt *Oribaſio*, & à nonnullis cum *Aetio Antiocheno Hæreſiarchâ* perperàm confunditur, *Tetrabiblos*, ſive, *Syntagma Medicinæ*

dicina ex veteribus contracta, diviſum in quatuor primarias Partes ſeu Sectiones, quarum qualibet Libros quatuor complectitur, ita ut totum Syntagma in univerſum conſtet Libris ſedecim, exſtat in Codice XVIImo. Ejuſdem *Aetij Medicina contracta Liber nonus, decimus, undecimus, duodecimus, decimus tertius, decimus quartus, & decimus quintus* exſtant in Codice XVIIIvo. *Ex* ejuſdem *Libro ſecundo Excerpta de ſpeciebus terra, de metallicis, & de animalibus*, exſtant in Codice XXVIImo, num. 5.

AGATHODÆMONIS *Fragmentum Chymicum* exſtat in Codice LImo, num. 8, & in Codice LIIdo, num. 8.

ALEXANDRI *Aphrodiſienſis, Medici & Philoſophi celeberrimi*, qui principio ſeculi poſt Chriſtum *tertij* ſub *Impp. Septimo Severo & Antonino Caracallâ* floruit, *Problemata quædam Phyſico-Medica* exſtant in Codice IIItio, num. 4. Ejuſdem *Alexandri Liber de Febribus ad Apollonium* exſtat in Codice XVto.

ALEXANDRI *Tralliani*, qui ſeculo poſt Chriſtum *ſexto* ſub *Imp. Juſtiniano I* ſive *Magno* floruit, *fragmenta quædam* exſtant in Codice XIXno, num. 21.

ANATOLIVS; vide VINDANIVS.

ANDROMACHI *Senioris*, patriâ *Cretenſis*, ad *Imp. Neronem*, cujus fuit *Archiater*, *Carmen elegiacum de compoſitione Theriacæ per admixtionem carnium viperinarum* exſtat in Codice XXXIVto, num. 3.

1. ANONYMI cujuſdam Autoris *Introductio in Artem Medicam* exſtat in Codice XIXno, num. 17.

2. ANONYMI cujuſdam Autoris *Jatroſophium græco-barbarum, in Capita ducenta quinquaginta ſeptem diviſum*, exſtat in Codice XXXVIIIvo, num. 1; in Codice XLmo, num. 12; & in Cod. XLIIdo.

3. ANONYMORVM quorundam Autorum *Opuſcula Medica græco-barbara*, quorum primum eſt *Epitome Artis Medicæ*, exſtant in Codice XLIVto.

4. ANONYMI cujuſdam Autoris *Vocabula quædam Medica Græca cum Explicatione itidem Græcâ* exſtant in Codice VIto, num. 4.

5. ANONYMI cujuſdam Autoris *Lexicon Botanicum* exſtat in Codice VIIIvo, num. 4.

6. ANONYMI cujuſdam Autoris *Lexicon Botanicum græco-barbarum* exſtat in Codice XIXno, num. 10.

7. ANONYMI cujuſdam Autoris *Lexicon vocabulorum Me-*

dicorum Saracenicorum cum Interpretatione græco-barbarâ exſtat in Codice XXXImo, num. 2.

8. ANONYMI cujuſdam Autoris *Catalogus alphabeticus græco-barbarus Medicamentorum ſimplicium* exſtat in Codice XXXVIIIvo, num. 4.

9. ANONYMI cujuſdam Autoris Græci *Præfatio in Meletij Librum de Naturâ ſtructurâque hominis* exſtat in Codice XXmo, num. 1.

10. ANONYMI cujuſdam Autoris *Curationes variorum morborum, quibus etiam ſuperſtitioſa nonnulla & magica Remedia permixta ſunt*, exſtant in Codice XXmo, num. 3.

11. ANONYMI cujuſdam Autoris *Liber Therapeuticus ſive de Curationibus morborum ordine alphabetico* exſtat in Codice XXmo, num. 6.

12. ANONYMI cujuſdam Autoris *Libellus de curationibus morborum ordine alphabetico* exſtat in Codice XXIVto, num. 2.

13. ANONYMI cujuſdam Autoris *Deſcriptio variorum morborum, diviſa in Libros quatuor*, quorum primo agitur *de Febribus*, ſecundo *de Dolore capitis*, tertio *de Morbis oculorum*, quarto *de Vlceribus narium*, exſtat in Codice XXXVto, num. 9.

14. ANONYMI cujuſdam Autoris *Verſus Jambici de utilitatibus Balnei* exſtant in Codice IIItio, num. 5.

15. ANONYMI cujuſdam Autoris *Excerpta ſeu Selecta veterum Medicorum de Excrementis* exſtant in Codice XIXno, num. 2.

16. ANONYMI cujuſdam Autoris *Libellus de Pulſu* exſtat in Codice XXVIto, num. 2, & in Codice XXVIImo, num. 8.

17. ANONYMI cujuſdam Autoris *Synopſis de Pulſibus* exſtat in Codice XLmo, num. 7.

18. ANONYMI cujuſdam Autoris *Excerpta quædam Medica de victûs ratione* exſtant in Codice IIdo, num. 4.

19. ANONYMI cujuſdam Autoris *Libellus de Alimentorum facultatibus* exſtat in Codice XXXmo, num. 2, & in Codice XXXImo, num. 2.

20. ANONYMI cujuſdam Autoris *Synopſis de Vrinis, translata ex Arte Medicâ Perſarum*, exſtat in Codice XXVIIIvo, num. 3, & in Codice XXXIVto, num. 5.

21. ANONYMI cujuſdam Autoris *Opus tripertitum græco-barbarum de compoſitione variorum Medicamentorum Capitibus centum & tribus; de compoſitione Emplaſtrorum Capitibus ſeptuaginta*

quatuor; & de compoſitione Oleorum Capitibus novem, exſtat in Codice XIXno, num. 22.

22. ANONYMI cujuſdam Autoris *Liber de Compoſitione variorum Medicamentorum, in Capita centum & novem diviſus*, exſtat in Codice XXIVto, num. 3.

23. ANONYMI cujuſdam Autoris *Miſcellanea Medica de compoſitionibus Antidotorum, Trochiſcorum, Oleorum, Emplaſtrorum, aliorúmque variorum Medicamentorum*, exſtant in Codice XXVIImo, num. 3.

24. ANONYMI cujuſdam Autoris *Compoſitiones variorum Medicamentorum* exſtant in Codice XXXIIItio, num. 2.

25. ANONYMI cujuſdam Autoris *Compoſitiones variorum Medicamentorum, in Capita centum & ſeptem diviſæ*; item *Compoſitiones variorum Emplaſtrorum & Oleorum alijs octoginta Capitibus*, exſtant in Codice XXXIXno, num. 1.

26. ANONYMI cujuſdam Autoris *Opus de Compoſitione Medicamentorum* exſtat in Codice XXXIXno, num. 3.

27. ANONYMI cujuſdam Autoris *Opus de Compoſitione & uſu variorum Medicamentorum* exſtat in Codice XLmo, num. 9.

28. ANONYMI cujuſdam Autoris *Compoſitiones variorum Medicamentorum* exſtant in Codice XLIIdo, num. 4, *Pauli Nicani Capitibus centum triginta* ſimiliter ſubjunctæ, ut in Codice XXXIIItio.

29. ANONYMI cujuſdam Autoris *Ecloga miſcellanea ex Hippocratis, Galeni, aliorúmque veterum Medicorum & Philoſophorum Operibus*, exſtant in Codice XXXVIIImo.

30. ANONYMI cujuſdam Autoris *Miſcellanea Medica, ex Galeno & alijs antiquis Autoribus collecta in uſum Xenodochiorum & Noſocomiorum*, exſtant in Codice XLImo.

31. ANONYMI cujuſdam Autoris *Miſcellanea quædam Medica* exſtant in Codice Xmo, num. 2.

32. ANONYMI cujuſdam Autoris *Collectio variorum Medicamentorum, diviſa in Capita triginta novem*, exſtat in Codice Xmo, num. 4.

33. ANONYMI cujuſdam Autoris *Collectio variarum rerum Medicarum, diviſa in Capita triginta duo*, exſtat in Codice Xmo, num. 5.

34. ANONYMI cujuſdam Autoris *Miſcellanea Medica* exſtant in Codice XIXno, num. 21.

35. ANONYMI cujuſdam Autoris *Miſcellanea quædam Medica* exſtant in Codice XXVIto, num. 3.

36. ANONYMI cujuſdam Autoris *Collectanea quædam Medica* exſtant in Codice XXXVIto.

37. ANONYMI cujuſdam Autoris *Collectanea Medica græco-barbara* exſtant in Codice XXVto, num. 7.

38. ANONYMI cujuſdam Autoris *Collectanea quædam Medica græco-barbara* exſtant in Codice XLmo, num. 1.

39. ANONYMI cujuſdam Autoris *Erotemata Medica* exſtant in Codice XXVIImo, num. 11.

40. ANONYMI cujuſdam Autoris *Quæſtio Medica cum ſubjunctâ Expoſitione* exſtat in Codice IIdo, num. 2.

41. ANONYMI cujuſdam Autoris *Obſervationes quædam Medico-Aſtrologicæ* exſtant in Codice XIXno, num. 11.

42. ANONYMI cujuſdam Autoris *Miſcellanea quædam Medico-Aſtrologica* exſtant in Codice XIXno, num. 23.

43. ANONYMI cujuſdam Autoris *Miſcellanea quædam Medica & Aſtrologica* exſtant in Codice XXVto, num. 9.

44. ANONYMI cujuſdam Autoris *ſuperſtitioſæ quædam Obſervationes Medicæ & Aſtrologicæ* exſtant in Codice XXVIImo, num. 14.

45. ANONYMI cujuſdam *Chymici Chriſtiani Græci Experimenta quædam Chymica* exſtant in Codice LImo, num. 9, & in Codice LIIdo, num. 9. Ejuſdem *Liber ad Sergium de Aquâ divinâ* exſtat in Codice LImo, num. 10, & in Codice LIIdo, num. 10. Ejuſdem *varia Capita Chymica* exſtant in ijſdem duobus Codicibus, num. 16. Ejuſdem *Capita duo Chymica de Aquâ divinâ, & alia quædam Myſteria & Arcana Chymica* exſtant in ijſdem duobus Codicibus, num. 18, 19, 20, 22, 24.

46. ANONYMI cujuſdam antiqui Philoſophi Græci *Liber de Aquâ divinâ dealbationis & de reliquo Chryſopœiæ ſive Auri faciendi artificio* exſtat in Codice LImo, num. 6, & in Codice LIIdo, num. 6.

47. ANONYMI cujuſdam Autoris antiqui *Lexicon Chymicum Græcum cum adjunctis Characteribus ſive Notis Chymicis* exſtat in Codice LImo, num. 21, & in Codice LIIdo, num. 21.

Ex ANTONII *Cantacuzeni Obſervationibus Medicis Excerpta quædam* exſtant in Codice VIto, num. 3.

ANTYLLI *Fragmentum Medicum* exſtat in Codice XIXno, num. 5.

APHRO-

APHRODISÆVS ſeu APHRODISIENSIS; vide ALEXANDER.

ARCHELAI *Philoſophi Chriſtiani Poema Jambicum de Chryſopoeiâ ſive Arte faciendi auri, verſibus conſtans trecentis viginti duobus*, exſtat in Cod. LImo, num. 32, & in Cod. LIIdo, num. 32.

ARISTOTELIS *Stagiritæ, Principis Peripateticorum*, qui ſeculo ante Chriſtum *quarto* floruit, *Problemata quædam Phyſico-Medica* exſtant in Codice XLImo.

ARTAXERXIS *Longimani, Regis Perſarum, Epiſtolæ*; vide literam H, ubi agitur de HIPPOCRATE.

B.

BASSVS; vide CASSIANVS.

BASSVS; vide literam H, ubi agitur de HIPPOCRATE.

BERYTVS; vide VINDANIVS.

BLEMMIDES; vide NICEPHORVS.

C.

CALLISTI *Monachi Liber de Antidotis, Liber de Trochiſcis, Liber de Emplaſtris, & Liber de compoſitione Oleorum*, exſtant in Codice XImo, num. 3, 4, 5, 6.

CANTACVZENVS; vide ANTONIVS.

CASSIANVS BASSVS, ad quem *Hierocles Mulomedicus* ſcripſit; vide literam C, ubi agitur de Imp. CONSTANTINO, vel *Pogonato*, vel *Porphyrogenito*, cujus curâ & ſtudio *Geoponicorum Libri viginti* collecti ſunt.

CLAVDIVS *Ælianus*; vide ÆLIANVS.

CLAVDIVS *Galenus*; vide GALENVS.

CLAVDIVS *Ptolemæus Alexandrinus*; vide PTOLEMÆVS.

CLEOPATRÆ, *Reginæ Ægypti*, quæ anno ante Æram Chriſti communem *trigeſimo* voluntariâ morte perijt, *Fragmentum Chymicum de Menſuris & Ponderibus* exſtat in Codice LImo, num. 11, & in Codice LIIdo, num. 11. Ejuſdem *Cleopatræ Chryſopoeia* ſive *Ars faciendi auri* exſtat in iiſdem duobus Codicibus, num. 14.

CONSTANTINVS *Africanus*; vide CONSTANTINVS *Rheginus*,

CON-

(1) Aſyncritus *corruptè pro* Ἀσηκρήτης *ſive* A Secretis.
(2) Aſynkitus *corruptè pro* Ἀσηκρήτης *ſive* A Secretis.

CONSTANTINVS (1) *Aſyncritus* idem atq; CONSTANTINVS *Rheginus* ſeu *Africanus*.

CONSTANTINVS (2) *Aſynkitus*, idem atq; CONSTANTINVS *Rheginus* ſeu *Africanus*.

Imp. CONSTANTINI, vel *Quarti* ejus nominis, cognomine *Pogonati*, vel *Septimi*, cognomine *Porphyrogeniti*, *Geoponica*, ſive *Commentariorum de Agriculturâ Libri viginti*, *ex varijs antiquis Autoribus collecti*, exſtant in Codice XLIXno.

CONSTANTINI *Rhegini*, *Roberti Guiſcardi*, *Nortmannorum*, *Apuliæ*, *Calabriæ & Siciliæ Ducis*, Πρωτασηκρήτου ſive *Protoſecretarij*, qui A.C. 1072 factus eſt *Monachus Caſinenſis*, & aliàs à patriâ ſuâ *Conſtantinus Africanus* appellatur, *Opus Medicum de omnium ferè morborum, qui homini accidere poſſunt, cognitione & curatione*, inſcriptum *Viatica peregrinantis*, & in *Libros ſeptem* diviſum, quod is in *Græcum* ſermonem vertit ex *Syriaco*, quo illud partim ab *Epro*, filio Zaphar, nepote *Elgzezar*, partim autem ab *Achmede*, filio *Abramij*, nepote *Chaletis Medici*, primùm fuit compoſitum, exſtat in Codice XXIXno, num. 1; in Codice XXXmo, num. 1; & in Codice XXXImo, num. 2. *Ex* ejuſdem *Conſtantini Libro de Vrinis fragmentum* exſtat in Codice XXIXno, num. 2, & in Codice XXXmo. Ejuſdem *Conſtantini Antidotarium, ex Latinâ in Græcam Linguam translatum*, exſtat in Codice XXIXno, num. 3, in Codice XXXmo, & in Codice XXXImo, num. 2.

COORVM *Epiſtola ad Artaxerxem*; vide literam H, ubi agitur de HIPPOCRATE.

(3) *Vide Lib. II horum Commentariorum pag.* 552.

CRATEVÆ cognomine *Rizotomi*, Magiſtri Artis Herbariæ præſtantiſſimi, (3) qui ſeculo ante Chriſtum *quinto Hippocrati* fuit ſynchronus, *Fragmenta quædam Botanica*, *ex Herbario ipſius deſumpta*, exſtant in Codice Vto, num. 1, & in Codice VIto, num. 1.

D.

DEMETRII *Conſtantinopolitani Orneoſophicum*, ſive *Opus de accipitrum educatione & curâ, in Libros duos diviſum*, exſtat in Codice XLVIImo, num. 1.

DEMOCRITI *Abderitæ*, qui ſeculo ante Chriſtum *quinto* floruit, *Phyſica & Myſtica ſuppoſititia, ad Chryſopoeiam ſive Artem faciendi auri pertinentia*, exſtant in Codice LImo, num. 4, & in Codice LIIdo, num. 4.

DIO-

DIOCLIS *Caryſtij, Medici dogmatici*, qui ſeculo ante Chriſtum *quinto* floruit, *Epiſtola ad Antigonum Regem de tuendâ ſanitate* exſtat in Codice XXmo, num. 3. Ejuſdem *Dioclis Epiſtola prophylactica ad Antigonum Regem de morborum præſagijs & eorundem extemporaneis remedijs* exſtat in Codice XXIIdo, num. 3; in Codice XXVto, num. 5; & in Codice XLmo, num. 10. Meminit hujus *Dioclis Plinius* lib. 26 cap. 2 his verbis: *Hippocratis certè, qui primus medendi præcepta clariſſimè condidit, referta herbarum mentione invenimus Volumina: nec minùs DIOCLIS CARYSTII, qui ſecundus ætate famâque exſtitit; item Praxagoræ & Chryſippi, ac deinde Eraſiſtrati.*

DIONYSIVS *Vticenſis;* vide literam C, ubi agitur de Imp. CONSTANTINO, vel *Pogonato*, vel *Porphyrogenito*, cujus curâ & ſtudio *Geoponicorum Libri viginti* collecti ſunt.

Ex DIOSCORIDIS *Anazarbenſis*, qui (1) ſeculo ante Chriſtum *primo* ſub *Impp. C. Julio Cæſare & Auguſto* floruit, *Libris quinq; de Materiâ Medicâ Excerpta Botanica ordine alphabetico*, exſtant in Codice Vto, num. 1. Ejuſdem *Dioſcoridis Fragmenta quædam de Herbis* exſtant in Codice VIto, num. 1. Ejuſdem *de Materiâ Medicâ Liber primus & Libri ſecundi Capita priora viginti ſex cum anonymi cujuſdam Autoris antiquis Græcis Scholijs marginalibus, & cum variantibus Lectionibus ex duobus vetuſtis Codicibus MStis Bibliothecæ Venetæ Cardinalis Beſſarionis, & ex tertio quodam Nicolai Leonici, propriâ Petri Victorij manu in margine adſcriptis*, exſtant in Codice VIImo, num. 1. Ejuſdem *Dioſcoridis Alphabetum Medicum Empiricum ſuppoſititium* exſtat in Codice XImo, num. 7. *Ex* ejuſdem *Libris quinq; de Materiâ Medicâ Lexicon Botanicum, ab anonymo quodam Autore ordine alphabetico collectum*, exſtat in Codice XXVIto, num. 4, & in Codice XXVIImo, num. 4. Ejuſdem *Dioſcoridis Alphabetum Medicum Empiricum ſuppoſititium* exſtat in Codice XXVIIIvo, num. 5. Ejuſdem *Præfatio in Libros quinq; de Materiâ Medicâ* exſtat in Codice XXXVto, num. 4. Ejuſdem *Deſcriptio Plantarum ſecundùm alphabeti ſeriem ſuppoſititia* exſtat in eodem Codice XXXVto, num. 4. Ejuſdem *Libri quinque de Materiâ Medicâ integri, ut ipſe eos compoſuit*, exſtant in eodem Codice XXXVto, num. 6. Ejuſdem *Alexipharmaca* exſtant in eodem Codice XXXVto, num. 6. Ejuſdem *ſuppoſititium Alphabetum Medicum Empiricum* exſtat in Codice XLmo, num. 2.

(1) *Vide Lib. II horum Commentariorum pag. 559.*

E.

EPRVS, *Medicus Syrus*, filius *Zaphar*, nepos *Elgzezar*; vide literam C, ubi agitur de CONSTANTINO *Rhegino* ſeu *Africano*.

EROTIANI *Lexicon in Hippocratem ad Andromachum Imp. Neronis Archiatrum* exſtat in Codice XXXVIIIvo, num. 2.

ESDRÆ, *Sacerdotis Legis divinæ Teſtamenti Veteris peritiſſimi*, qui ſeculo ante Chriſtum *quarto* floruit, *ſuppoſititia Recenſio dierum infauſtorum cujuſque menſis* exſtat in Codice XXVto, num. 9.

EVGENII cujuſdam *Secretum Chymicum* exſtat in Codice LImo, num. 27, & in Cod. LIIdo. num. 27.

EVTECNII *Sophiſtæ antiqua Græca & hactenùs inedita Paraphraſis proſaica in Nicandri Theriaca & Alexipharmaca, ut & in Oppiani Halieutica ſive Poema de Piſcatione, & in ejuſdem Ixeutica ſive Poema de Aucupio*, exſtat in Codice Vto, num. 3. Ejuſdem *Hypotheſis ſive Argumentum Theriacorum & Alexipharmacorum Nicandri* exſtat in Codice VIto, num. 2.

G.

(1) *Vide Lib. II bo-rum Commentariorum pag. 551.*

GALENI, (1) qui *Pergami in Aſiâ Minori* natus eſt ſeculo poſt Chriſtum *ſecundo*, nempe circa annum Chriſti centeſimum trigeſimum primum ſub *Imp. Hadriano*, eodémque ſeculo deſinente, ſeptuageſimum agens ætatis annum, ſub *Imp. L. Septimio Severo* obijt, *Libri ſeptem Commentariorum in totidem Sectiones Aphoriſmorum Hippocratis Coi* exſtant in Codice IIdo, num. 1. Ejuſdem *Commentarius in Hippocratis Librum de ſalubri victûs ratione* exſtat in eodem Codice IIdo, num. 6. Ejuſdem *Commentarius tripartitus in Librum Prognoſticorum ſive Prænotionum Hippocratis* exſtat in Codice IIItio, num. 6. Ejuſdem *Fragmenta quædam Botanica* exſtant in Codice Vto, num. 1, & in Codice VIto, num. 1. *Ex* ejuſdem *Operibus Excerpta varia* exſtant in Codice VIIIvo, num. 3. Ejuſdem *Liber ſextus, ſeptimus, octavus, nonus, decimus & undecimus de Simplicium Medicamentorum facultatibus* exſtant in Codice IXno. Ejuſdem *Therapeuticorum ſive de Curatione ad Glauconem Libri duo* exſtant in Codice Xmo, num. 1. Ejuſdem *Libellus de Febri* exſtat in eodem Codice Xmo, num. 2. Ejuſdem *Libellus de Pulſu* exſtat in eodem Codice Xmo, num. 3. Ejuſdem *Definitiones Medicæ* exſtant in eodem Codice Xmo, num. 9. Ejuſdem *Libellus de optimis ſecundùm naturam urinis* exſtat in eodem Codice Xmo, num. 10. Ejuſdem *Liber de Vrinarum*

rum.

rum differentiâ exſtat in eodem Codice Xmo, num. 11. Ejuſdem *Liber de Pulſu ad Teuthranem* exſtat in eodem Codice Xmo, num. 12. Ejuſdem *Libri duo de curatione ad Glauconem* exſtant in Codice XImo, num. 1. Ejuſdem *de locis affectis Libri ſex* exſtant in Codice XIImo. *Ex* iiſdem *Libris de locis affectis, & ex aliis quibuſdam ejuſdem Galeni Operibus, Excerpta quædam* exſtant in Codice XIIto. *Ex* ejuſdem *Scriptis de ſtructurâ hominis Excerpta quædam græco-barbara* exſtant in Codice XIVto, num. 1. *Ex* ejuſdem *Galeni Operibus Ecloga græco-barbara, in Capita centum ſeptuaginta ſex diviſæ*, exſtant in eodem Codice XIVto, num. 2. *Ex* ejuſdem *Operibus Excerpta de Medicamentis ſuccedaneis ordine alphabetico* exſtant in Codice XIXno, num. 6. *Ex* ejuſdem *Operibus alia quædam Excerpta* exſtant in eodem Codice XIXno, num. 18. Ejuſdem *Medicamenta ſuccedanea ordine alphabetico* exſtant in Codice XXImo, num. 6. Ejuſdem *fragmenta de Phlebotomiâ* exſtant in Codice XXVIto, num. 3. *Ex* ejuſdem *Operibus*, & quidem præcipuè *ex* illius *Prognoſtico ſeu Libro Prænotionum, Excerpta quædam de Pulſibus* exſtant in Codice XXVIImo, num. 1. Ejuſdem *Medicamenta ſuccedanea ordine alphabetico* exſtant in eodem Codice XXVIImo, num. 5. Ejuſdem *Libellus de Humoribus ex Hippocrate* exſtat in Codice XXVIImo, num. 16. *Ex* ejuſdem *Galeni Operibus Excerpta de Phlebotomiâ* exſtant in Codice XXVIImo, num. 12 & 13. Ejuſdem *Epiſtola de Pulſibus ad Teuthranem* exſtat in Codice XXVIIIvo, num. 2. Ejuſdem *Fragmenta quædam de Phlebotomiâ* exſtant in eodem Codice XXVIIIvo, num. 4. Ejuſdem *Medicamenta ſuccedanea ordine alphabetico* exſtant in Codice XXIXno, num. 5, & in Codice XXX, num. 1. *Ex* ejuſdem *Libro ad Patrophilum de Pleuritide Excerptum* exſtat in Codice XXXmo, num. 4. Ejuſdem *Fragmenta varia* exſtant in eodem Codice XXXmo, num. 6. *Ex* ejuſdem *Operibus Excerpta quædam græco-barbara de Vrinis & de Pulſu* exſtant in Codice XXXImo, num. 1. Ejuſdem *Medicamenta ſuccedanea ordine alphabetico græco-barbarè* exſtant in eodem Codice XXXImo, num. 2. Ejuſdem *Liber ſextus, ſeptimus & octavus de ſimplicium Medicamentorum facultatibus ordine alphabetico* exſtant in Codice XXXIVto, num. 2. *Ex* ejuſdem *Libro primo de Antidotis fragmentum, quo continetur Andromachi Senioris, patriâ Cretenſis, ad Imp. Neronem, cujus fuit Archiater, Carmen elegiacum de compoſitione Theriacæ per admixtionem carnium viperinarum*, exſtat in eodem Codice XXXIVto, num. 3. Ejuſdem *Galeni Libri duo de differentiâ Febrium* exſtant in Codice XXXVto, num. 5.

Ejuſdem *Definitiones Medicæ* exſtant in eodem Codice XXXVto, num. 8. Anonymi cujuſdam Autoris *Tabulæ Diviſionum, quæ exſtant in* ejuſdem *Galeni Libro de Sectis, in Libris duobus de Curatione ad Glauconem, in Libro de Pulſibus ad Teuthranem, in Libro de Differentiâ morborum, in Libro de Cauſis morborum, in Libro de Differentiâ ſymptomatum, & in Libris tribus de Cauſis ſymptomatum,* exſtant in eodem Codice XXXVto, num. 12. *Ex* ejuſdem *Operibus Excerpta de ſtructurâ hominis* exſtant in Codice XXXVIImo. Ejuſdem *Medicamenta ſuccedanea* exſtant in Codice XXXIXno, num. 2. Ejuſdem *Galeni Teſtamentum ſuppoſititium* exſtat in Codice XLmo, num. 1. Ejuſdem *Medicamenta ſuccedanea* exſtant in eodem Codice XLmo, num. 3 & 11. *Ex* ejuſdem *Operibus Excerpta quædam* exſtant in Codice XLImo.

GEORGII Piſidæ, *Diaconi & Chartophylacis Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ*, qui circa annum Chriſti 630 ſub *Imp. Heraclio* claruit, *Hexaëmeron* ſive *Poema de ſex dierum Opificio Mundi* exſtat in Codice XLVIIIvo, num. 1.

H.

HELIODORI, *Emeſæ in Phœniciâ nati, Philoſophi*, & poſteà *Triccæ in Theſſaliâ Epiſcopi*, qui ſeculo poſt Chriſtum *quarto* floruit, *Poëma Iambicum ad Imp. Theodoſium Magnum ſive Seniorem de Chryſopœiâ, ſive Arte faciendi auri, verſibus conſtans ducentis ſexaginta octo*, exſtat in Codice LImo, num. 29, & in Cod. LIIdo, num. 29.

HERMETIS *Triſmegiſti*, ſive, *Mercurij Termaximi*, qui ſeculo ante Chriſtum *decimo ſexto*, quo *Moyſes* natus eſt, floruit, *fragmentum ſuppoſititium de Ponderibus Medicis* exſtat in Codice XXVto, num. 6. Ejuſdem *aliud quoddam fragmentum ſuppoſititium græco-barbarum* exſtat in Codice XXXImo, num. 1. Ejuſdem *ſuppoſititia Opuſcula Medica & Aſtrologica novem ad diſcipulum ſuum Aſclepium ſive Æſculapium*: nempe *de Herbis ſacris duodecim Signorum Zodiaci & ſeptem Planetarum; de triginta ſex Decanis duodecim Signorum Zodiaci; de Animalibus volatilibus; de Animalibus quadrupedibus; de Animalibus aquatilibus; de Gemmis ſeu Lapidibus pretioſis; de Characteribus ſive Notis Ponderum & Menſurarum; de Melomantiâ, ſive, de Divinatione ex membris humani corporis; & de Arithmomantiâ, ſive, de Divinatione ex numeris;* exſtant in Codice Lmo, num. 1. Ejuſdem *Fragmentum Chymicum ſuppoſititium* exſtat in Codice LImo, num. 8, & in Codice LIIdo, num. 8. Vide etiam literam P, ubi agitur

de PTOLEMÆO *Alexandrino*, & literam Z, ubi agitur de ZOSIMO.

HIEROPHILI *Sophiſtæ Liber de Diætâ ſecundùm duodecim menſes*, & ejuſdem *Liber de facultatibus alimentorum*, exſtant in Codice XXVIIIvo, num. 7 & 8.

HIEROTHEI *Philoſophi Chriſtiani Methodus faciendi Auri, oratione proſâ*, exſtat in Cod. LImo, num. 28, & in Cod. LIIdo, num. 28. Ejuſdem *Poema Jambicum de Chryſopoeiâ ſive Arte faciendi auri, verſibus conſtans ducentis triginta*, exſtat in Cod. LImo, num. 31, & in Cod. LIIdo, num. 31.

HIPPOCRATIS *Coi*, qui ſeculo ante Chriſtum *quinto* floruit, *Liber de Internis Affectionibus* exſtat in Codice Imo, num. 1. Ejuſdem *Liber de Affectionibus* exſtat in eodem Codice Imo, num. 2. Ejuſdem *Liber de Morbo ſacro* exſtat in eodem Codice Imo, num. 3. Ejuſdem *Libri tres priores de Morbis* exſtant in eodem Codice Imo, num. 4. Ejuſdem *Libri tres de Victûs ratione* exſtant in eodem Codice Imo, nũ. 5. Ejuſdem *Libri duo de Morbis mulierum* exſtant in eodem Codice Imo, num. 6. Ejuſdem *Aphoriſmi in ſeptem Sectiones diviſi, & totidem Galeni Commentariis illuſtrati*, exſtant in Codice IIdo, num. 1. Ejuſdem *Aphoriſmi cum Expoſitione Stephani Athenienſis* exſtant in Codice IIItio, num. 1. Ejuſdem *Liber Aphoriſmorum cum anonymi cujuſdam Autoris Præfatione* exſtat in Codice IVto, num. 1. Ejuſdem *Libellus de fœtûs in utero mortui exſectione* exſtat in Codice VIImo, num. 2. Ejuſdem *Aphoriſmi in Sectiones ſeptem diviſi* exſtant in Codice Xmo, num. 6. Ejuſdem *Prognoſticon, ſive, Liber Prænotionum in tres Sectiones diviſus* exſtat in eodem Codice Xmo, num. 7. Ejuſdem *Epiſtola ad Ptolemæum Regem* exſtat in eodem Codice Xmo, num. 8. *Ex* ejuſdem *Hippocratis Operibus Excerpta varia* exſtant in Codice XIIItio. *Ex* ejuſdem *Operibus Excerpta græco-barbara de ſtructurâ hominis* exſtant in Codice XIVto, num. 1. *Ex* ejuſdem *Operibus Eclogæ græco-barbaræ, in Capita ducenta viginti duo diviſæ*, exſtant in Codice XIVto, num. 3. Ejuſdem *ſuppoſititius Liber Myſteriorum de præſignificatione vitæ & mortis humanæ, in ſepulcro ipſius, juſſu Imp. C. Julii Cæſaris aperto, in pulpito ſub capite inventus; & ab ejuſdem Medico Modonoſio publicatus*, exſtat in Codice XIXno, num. 8. Ejuſdem *Hippocratis Aphoriſmi in ſeptem Sectiones diviſi* exſtant in Codice XXVIImo, num. 6. Ejuſdem *Epiſtolæ duæ ad Ptolemæum Regem* exſtant in Codice XXVIIIvo, num. 6. Ejuſdem *Liber de Ulceribus* exſtat in Codice XXXImo, num. 2. *In eundem Hippocratem Epigramma*

gramma Sotadicum Nicomedis, vel ſecundum alios *Baſſi*, exſtat in Codice XXXIIItio, num. 3. Ejuſdem *Hippocratis Aphoriſmi* exſtant in Codice XXXIVto, num. 4. Ejuſdem *Fragmentum de ſanguinis miſſione* exſtat in Codice XXXVto, num. 1. *In* ejuſdem *Aphoriſmos Stephani Athenienſis Scholia* exſtant in eodem Codice XXXVto, num 7. *Artaxerxis Regis Perſarum Epiſtolæ tres de Hippocrate*, nempe *ad Pætum, ad Hyſtanem Helleſponti Præfectum*, & *ad Coos, unà cum Pæti, Hyſtanis & Coorum Epiſtolis reſponſorijs*, exſtant in Codice XXXVIto. *Hyſtanis Epiſtola ad Hippocratem, & Hippocratis Reſcriptum ad Hyſtanem*, exſtant in eodem Codice XXXVIto. *Hippocratis Epiſtola ad Demetrium* exſtat in eodem Codice XXXVIto. *Senatûs Populiq; Abderitani Epiſtola ad Hippocratem*, & *Hippocratis Reſcriptum ad Senatum Populúmq; Abderitanum*, exſtant in eodem Codice XXXVIto. Ejuſdem *Hippocratis Liber de geniturâ hominis* exſtat in Codice XXXVIImo. *Ex* ejuſdem *Operibus Excerpta de ſtructurâ hominis* exſtant in eodem Codice XXXVIImo. *Erotiani Lexicon in Hippocratem ad Andromachũ Imp. Neronis Archiatrum* exſtat in Codice XXXVIIIvo, num. 2. Anonymi cujuſdam antiqui Autoris Græci *Variæ Lectiones, Emendationes & Notæ in Hippocratis Opera, & in Vitam ejuſdem à Sorano Epheſio Juniore conſcriptam*, exſtant in eodem Codice XXXVIIIvo, num. 3. *Ex* ejuſdem *Hippocratis Operibus Excerpta quædam de quatuor Elementis, & de quatuor Humoribus, quibus conſtat homo*, exſtant in Codice XLIIdo, num. 3. Vide etiam literam G, ubi agitur de GALENO.

HYSTANIS *Præfecti Helleſponti Epiſtola*; vide ſuprà, ubi agitur de HIPPOCRATE.

I.

(1) *Vide Lib. VI horum Commentariorum pag. 112 & 113.*

IOANNIS cognomine *Actuarij, Zachariæ filij*, (1) qui ſeculo poſt Chriſtum *decimo quarto* ſub *Imp. Andronico Palæologo Seniore* ejuſque nepote *Imp. Andronico Juniore* floruit; & *Opus* ſuum *de Methodo medendi Apocaucho, Magno Duci & Gubernatori totius Aulæ Conſtantinopolitanæ* dedicàvit, *Libri ſeptem de Vrinis* exſtant in Codice IIItio, num 3. Ijdem *Libri ſeptem* exſtant etiam in Codice XXI, num. 1. Ejuſdem *Libri duo de ſpiritûs animalis actionibus & nutritione ad Joſephum Rhacendytam* exſtant in eodem Codice XXI, num. 2. Ejuſdem *Actuarij Epitome totius Artis Medicæ, in Capita nonaginta novem diviſa*, ſive re verâ, *Liber primus & ſecundus de Methodo medendi* exſtant in eodem Codice XXI, num. 3. Ejuſdem Actuarij

Liber

Liber tertius de Methodo medendi exſtat in eodem Codice XXImo, num. 4. Ejuſdem *Liber ſextus de Methodo medendi* exſtat in eodem Codice XXImo, num. 5. Ejuſdem *Liber quartus de Methodo medendi* exſtat in eodem Codice XXImo, num. 7. Ejuſdem *Liber quintus de Methodo medendi* exſtat in eodem Codice XXImo, num. 8. Ejuſdem *Liber quartus & Liber quintus de Methodo medendi* exſtant in Codice XXIIdo, num. 1 & 2. Ejuſdem *Libri ſex de Methodo medendi* exſtant in Codice XXIIItio, ſed ſub nomine *Pyropuli.*

IOANNIS, filij *Meſuæ* ſive *Moyſis, Damaſceni*, Medici *Arabis* celeberrimi, qui ſecundùm *Conradum Geſnerum* circa annum Chriſti 1158 floruit, *Remedium purgandi capitis & ſtomachi* exſtat in Codice XXVto, num. 7. Ejuſdem *Liber de ſimplicibus Medicamentis purgantibus, in quinq; Tmemata ſive Sectiones diviſus*, & perperàm *S. Joanni Damaſceno* attributus, exſtat in Codice XXIXno, num. 4; in Codice XXXmo, num. 1; & in Codice XXXImo, num. 1.

IOANNIS, *Epiſcopi Preſdrianorum, Liber de Vrinis* exſtat in Codice XIXno, num. 20.

ISAACI *Judæi, filij adoptivi Salomonis Arabiæ Regis, Remedium purgandi capitis & ſtomachi* exſtat in Codice XXVto, num. 7.

L.

LEONIS *Philoſophi & Medici Synopſis Artis Medicæ ad quendam Georgium, diviſa in Libros ſeptem*, exſtat in Codice Xmo, num. 15.

S. LVCÆ *Evangeliſtæ*, profeſſione *Medici, Halation* ſive *Embamma ſalſum* exſtat in Codice XIXno, num. 22; in Codice XXIVto num. 2; in Codice XXVIImo, num. 7; & in Cod. XXXIIItio, num. 2.

M.

MAGISTRIANI cujuſdam *duplex Curatio leproſorum* exſtat in Codice XXmo, num. 2.

MARCELLI *Sidetæ*, qui ſeculo poſt Chriſtum *ſecundo* ſub *Imp. M. Antonino Philoſopho* claruit, *Liber de Pulſibus, ab anonymo quodam Autore ex Carmine heroico in proſam orationem paraphraſticè translatus*, exſtat in Codice XXXVto, num. 10.

MAXIMI *Planudis Opuſcula duo Medica*; vide literam N, ubi agitur de NICEPHORO *Blemmidâ.*

Ex MELETII, *Philoſophi,& Monachi Monaſterij S. Trinitatis apud*

apud Tiberiopolim in Phrygiâ Majore, Opere de Naturâ ſtructurâque hominis Excerpta quædam exſtant in Codice XIVto, nũ. 1. *Ex* ejuſdem *Meletij Jatroſophio Ecloga græco-barbara, in Capita ducenta ſeptendecim diviſa*, exſtant in eodem Codice XIVto, num. 4. Ejuſdem *Meletij Liber de Naturâ ſtructurâque hominis* exſtat in Codice XIXno, num. 1. Idem ejuſdem *Meletij Liber cum Anonymi cujuſdam antiqui Autoris Græci Præfatione* exſtat in Codice XXmo, num. 1. *Ejuſdem Libri Epitome, ab anonymo quodam Autore compoſita*, exſtat in Codice XXVIImo, num. 9.

MESVE; vide JOANNES, *filius Meſuæ ſive Moyſis, Damaſcenus.*

MICHAELIS *Pſelli*, qui circa annum Chriſti 1078 obijt, *Syntagma de Alimentorum facultatibus ad Imp. Michaelem Ducam ordine alphabetico* exſtat in Codice XLVIImo, num. 2. Ejuſdem *Liber de Diætâ ad Imp. Conſtantinum Monomachum* exſtat in eodem Codice XLVIImo, num. 3.

MODONOSIVS *Imp. C. Julij Cæſaris Medicus*; vide literam H, ubi agitur de HIPPOCRATE.

(1) *Vide Lib. V horum Commentariorum pag. 138.* MOSCHIONIS, *Medici Græci*, (1) qui ab anno Chriſti *ſexageſimo nono* uſque ad annum circiter *centeſimum* floruit, *Liber de Muliebribus Paſſionibus, in Capita centum quinquaginta duo diviſus*, exſtat in Codice XXXIIdo.

MOYSIS, *Prophetæ & Legiſlatoris Hebræorum*, qui ſeculo ante Chriſtum *decimo quinto* obijt, *Secretum Chymicum ſuppoſititium*, inſcriptum Διπλωσις, ſive *Duplicatio*, exſtat in Cod. LImo, num. 26, & in Cod. LIIdo, num. 26.

MYREPSVS; vide NICOLAVS.

N.

(2) *Vide Lib. II horum Commentariorum pag. 565.* NICANDRI *Colophonij*, celeberrimi Medici, Hiſtorici, Poetæ & Grammatici, (2) qui ſeculo ante Chriſtum *ſecundo* ſub *Attalo tertio* ejus nominis ultimoque Pergami Rege floruit, *Theriaca & Alexipharmaca, ab Eutecnio Sophiſtâ proſâ oratione paraphraſticè reddita*, exſtant in Codice Vto, num. 3. Ejuſdem *Theriacorum & Alexipharmacorum Hypotheſis ſive Argumentum, ab Eutecnio Sophiſtâ compoſitum*, exſtat in Codice VIto, num. 2.

NICEPHORI *Blemmidæ*, qui circa annum Chriſti 1272 obijt, *Opuſcula quatuor Medica*, quorum primum, *Notitia Menſurarum Medicarum*; ſecundũ, *Canticum ſeu Carmen de judicando de ſanguine phlebo-*

phlebotomiæ ægrotorum; tertium, *Canticum de Vrinis ægrotorum*; quartum, *Cognitiones & Curationes morborum humanorum in centum triginta Capita diviſæ*; exſtant in Codice XXmo, num. 2. Ejuſdem *Cantica Medica duo de Vrinis & de ſanguine Phlebotomiæ* exſtant in Codice XLmo, num. 5, & in Codice XLIIdo, num. 2.

NICEPHORI *Patriarchæ Conſtantinopolitani Oneirocriticon* ſive *Interpretatio Somniorum verſibus Jambicis ſecundùm ordinem alphabeti*, exſtat in Codice XXmo, num. 5.

NICOLAI *Myrepſi Alexandrini Opus de Compoſitione Medicamentorum*; vide literam A, ubi agitur de ANONYMIS num. 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, & lit. C, ubi agitur de CALLISTO *Monacho*.

NICOMEDES; vide literam H, ubi agitur de HIPPOCRATE.

O.

OLYMPIODORI *Thebani* ſive *Thebis Ægyptijs oriundi*, *Philoſophi Platonici Alexandrini* religione *Gentilis*, qui ſeculo poſt Chriſtum *quinto* ſub *Imp. Theodoſio juniore* floruit, *Commentarius ſecundùm operationem Zoſimi in ea, quæ ab Hermete & alijs Philoſophis de Chryſopœiâ ſive Arte faciendi auri fuerunt dicta*, exſtat in Codice LImo, num 23, & in Codice LIIdo, num. 23.

OPPIANI *Cilicis*, qui ſeculo poſt Chriſtum *tertio* ſub *Imp. Septimio Severo & Antonino Caracalla* floruit *Halieutica ſive Poëma de Piſcatione & Ixeutica ſive Poëma de Aucupio, ab Eutecnio Sophiſtâ proſâ oratione paraphraſticè reddita*, exſtant in Codice Vto, num. 3.

Ex ORIBASII *Pergamenſis, qui ſeculo poſt Chriſtum quarto Imp. Juliani Apoſtatæ fuit Medicus, familiaris*, & *promotor ad Imperium, magno ſeptuaginta Librorum Syntagmate Medico, jam memorati Imp. Juliani juſſu collecto, anonymi cujuſdam Autoris Eclogæ ſive Excerpta variorum Remediorum* exſtant in Codice Xmo, num. 16. Ejuſdem *Oribaſij Synopſeos Medicæ ad filium Euſtathium Libri novem* exſtant in Codice XVIto. *Ex* ejuſdem *Oribaſij Scriptis Synopſis compendiaria totius Artis Medicæ, juſſu Imp. Conſtantini Porphyrogeniti à Theophane collecta*, exſtat in Codice XXImo, num. 9; in Codice XXIVto, num. 1; in Codice XXVto, num. 1; & in Codice XLmo, num. 8.

ORPHEI Thracis, unius ex Argonautis, qui ſeculo ante Chri-

ſtum XIIItio floruit, *Libellus ſuppoſititius proſaicus de Gemmis* exſtat in Codice XXXmo, num. 5.

OSTANIS *Philoſophi Ægyptij*, cognomine *Magni* & *Senioris*, qui ſeculo ante Chriſtum *quinto* ſub *Xerxe Rege Perſarum* floruit, ejuſq; expeditioni in Græciam anno ante initium vulgaris Æræ Chriſtianæ 480 interfuit, *Epiſtola Chymica ſuppoſititia*, ſed antiqua, *ad Petaſium de compoſitione, uſu & effectu Aquæ Argenti vivi* exſtat in Codice LImo, num. 3, & in Codice LIIdo, num. 3.

P.

PÆTI *Epiſtola*; vide literam H, ubi agitur de HIPPOCRATE.

PAMPHILI, *Grammatici Alexandrini* & *Medici*, (1) qui ſeculo ante Chriſtum *ſecundo* floruit, & celeberrimi Critici *Ariſtarchi* fuit diſcipulus, *Fragmenta quædam Botanica*, deſumpta ex ipſius *Hiſtoriâ herbarum alphabeticâ*, exſtant in Codice Vto, num. 1. & 2.

(1) *Vide Lib. II horum Commentariorum pag.* 528 & 534.

PAPPI *Philoſophi Chriſtiani, qui Stephani Alexandrini*, ſub *Imp. Heraclio* florentis meminit, *Secretum Chymicum* exſtat in Cod. LImo, num. 25, & in Cod. LIIdo, num. 25.

Ex PAULI *Æginetæ Capite vigeſimo ſexto ſive ultimo Libri ſeptimi Excerpta quædam de Characteribus ſive Notis Ponderum & Menſurarū Medicarū* exſtant in Codice VIIIvo, num. 2. Ejuſdem *Pauli Rei Medicæ Liber ſextus de Chirurgiâ* exſtat in Codice Xmo, num. 14. Ejuſdem *Rei Medicæ Libri ſex priores* exſtant in Codice XIXno, num. 4. Ejuſdem *Excerpta ex Galeno de Medicamentis ſuccedaneis* exſtant in eodem Codice XIXno, num. 6. Ejuſdem *Caput ultimum Libri ultimi de Ponderibus & Menſuris Medicis* exſtat in eodem Codice XIXno, num. 7. Ejuſdem *fragmenta quædam* exſtant in eodem Codice XIXno, num. 21. *Ex* ejuſdem *Libro ſeptimo Rei Medicæ Caput vigeſimum quintum de Medicamentis ſuccedaneis ex Galeno* exſtat in Codice XXImo, num. 6. Ejuſdem *Pauli fragmentum de Ponderibus Medicis* exſtat in Codice XXVto, num. 6. Ejuſdem *Excerpta de Phlebotomiâ ex Galeno* exſtant in Codice XXVIto, num. 3. *Ex* ejuſdem *Pauli Libro ſeptimo Excerpta de Medicamentis ſuccedaneis ex Galeno* exſtant in Codice XXVIImo, num. 5. Ejuſdem *Excerpta de Phlebotomiâ ex Galeno* exſtant in eodem Codice XXVIImo, num. 13. Ejuſdem *Excerpta de Medicamentis ſuccedaneis* ex Galeno exſtant in Codice XXIXno, num. 5, & in Codice XXXmo, num. 1. Ejuſdem *Pauli Libri duo priores cum principio tertij* exſtant in Codice XXXIVto, num. 6.

Ejuſdem

Ejuſdem *Medicamenta ſuccedanea ex Galeno* exſtant in Codice XXXIXno, num. 2, & in Codice XLmo, num. 3, & 11. Ejuſdem *Caput de Ponderibus & Menſuris Medicis* exſtat in Codice XLmo, num. 3 & 11.

PAVLI *Nicæni Liber de cognitione & curatione variorum morborum, in Capita centum triginta diviſus*, exſtat in Codice XXXIIItio, num. 1. & in Codice XLIIdo, num. 1.

PEDANIVS *Dioſcorides Anazarbenſis*; vide DIOSCORIDES.

PELAGII *Philoſophi Liber de Chryſopoeiâ ſive Arte faciendi auri* exſtat in Codice LImo, num. 2, & in Codice LIIdo, num. 2.

PETOSIRIS, *Philoſophi Ægyptij, Epiſtola Aſtrologica ad Nechepſum Regem Ægypti, cum adjunctâ figurâ Organi Aſtrologici, per quod de vitâ & morte ægrotantium poteſt judicari*, exſtat in Codice Xmo, num. 5. Ejuſdem jam memorata *Epiſtola Aſtrologica ad Nechepſum Regem de vitâ & morte humanâ, varijſque vitæ humanæ accidentijs cum ſubjunctis ſeptem Diagrammatibus, ad eandem pertinentibus*, exſtat in Codice XIXno. num. 12.

PHILIPPI *Sideta, qui ſeculo poſt Chriſtum quarto S. Joannis Chryſoſtomi fuit Presbyter & Syncellus, Tinctura æris Perſici, & Tinctura ferri Indici*, exſtant in Codice LImo, num. 17, & in Codice LIIdo, num. 17.

PHILOTHEI *Syntagma variorum Opuſculorum Medicorum, A.C. 1529 ab ipſo collectum & propriâ manu deſcriptum*, exſtat in Codice XLmo.

PLANVDES; vide MAXIMVS.

PSELLVS; vide MICHAEL.

PYROPVLI *Medici fragmentum de Ponderibus Medicis* exſtat in Codice XXVto, num. 6. Ejuſdem *Remedia duo contra dyſuriam* exſtant in eodem Codice XXVto, num. 7.

PYROPVLVS; vide literam I, ubi agitur de JOANNE *Actuario*.

R.

ROMANI, *Cubicularij Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ S. Sophiæ, & primarij Inſpectoris Imperatorij Hoſpitalis cognomine Myrilæi, Liber de acutis & diuturnis morbis* exſtat in Codice XXXIVto, num. 1.

RVFI *Epheſij*, qui ſeculo poſt Chriſtum *ſecundo* ſub *Impp.*

Trajano & Hadriano floruit, *Erotemata Medica undecim græco-barbara* exſtant in Codice XIXno, num. 9.

S.

SETHVS; vide SYMEON.

SORANVS *Epheſius Junior;* vide literam H, ubi agitur de HIPPOCRATE.

STEPHANI *Alexandrini*, qui ſeculo poſt Chriſtum *ſeptimo* ſub *Imp. Heraclio* floruit, *de Chryſopoeiâ, ſive, de magnâ & ſacrâ Auri conficiendi Arte, Actiones novem* exſtant in Codice LImo, num. 1, & in Codice LIIdo, num. 1.

STEPHANI *Athenienſis*, qui *Theophilo* quidem fuit ſynchronus, ſed ætate *junior*, *Expoſitio Aphoriſmorum Hippocratis, ſingulis Aphoriſmis ſubjuncta*, exſtat in Codice IIItio, num. 1. Ejuſdem *Libellus de Febrium differentiâ, exceptus ex ore Theophili*, exſtat in eodem Codice IIItio, num. 2, & in Codice Xmo, num. 13. Ejuſdem *Stephani Alphabetum Medicum Empiricum* exſtat in Codice XImo, num. 7. Ejuſdem *Libellus de Febrium differentiâ* exſtat in Codice XXVIImo, num. 2 & in Codice XXVIIIvo, num. 1. Ejuſdem *Alphabetum Medicum Empiricum* exſtat in eodem Codice XXVIIIvo, num. 5. Ejuſdem *Libellus de Febrium differentiâ* exſtat in Codice XXXVto, num. 11.

SYMEONIS *Sethi Antiocheni, Magiſtri & Philoſophi*, *Lexicon Botanicum* exſtat in Codice VIIIvo, num. 1. Ejuſdem *Liber de Alimentorum facultatibus* ordine alphabetico exſtat in Codice XXmo, num. 4. Ejuſdem *Lexicon Botanicum græco-barbarum* exſtat in Codice XXVto, num. 3. Ejuſdem *Synopſis de Vrinis* exſtat in eodem Codice XXVto, num. 4. Ejuſdem *Lexicon Botanicum* exſtat in Codice XLmo, num. 4. Ejuſdem *Synopſis triplex de Vrinis* exſtat in eodem Codice XLmo. num. 6. Ejuſdem *Hiſtoria animalium, in Capita nonaginta quinque diviſa*, exſtat in eodem Codice XLmo, num. 13. Ejuſdem *Syntagma de Alimentorum facultatibus* exſtat in Codice XLVIImo, num. 2.

SYNESII, *Philoſophi & Sophiſtæ Alexandrini*, qui A. C. 410 ſub *Imp. Theodoſio Juniore* à *Theophilo Patriarchâ Alexandrino Epiſcopus Cyrenæus* ordinatus eſt, *Epiſtola ad Dioſcorum, Serapidis Alexandrini Sacerdotem, inſtar Scholiorum in Democriti Phyſica & Myſtica ad Chryſopoeiam ſive Artem faciendi auri pertinentia*, exſtat in Codice LImo, num. 5, & in Codice LIIdo, num. 5.

THEO-

T.

THEOPHANIS *Synopſis compendiaria totius Medicæ Artis, juſſu Imp. Conſtantini Porphyrogeniti*, qui A. C. 912 cœpit imperare & A. 959 obijt, *ex Oribaſij potiſſimùm ſcriptis collecta*, exſtat in Codice XXImo, num. 9; in Codice XXIVto, num. 1; in Codice XXVto, num. 1, & in Codice XLmo, num. 8.

THEOPHILI *Medici ac Monachi*, qui *Stephano Athenienſi* quidem fuit ſynchronus, ſed ætate *ſenior, Libellus de Febrium differentiâ* exſtat in Codice IIItio, num. 2, & in Codice Xmo, num. 13. Ejuſdem *Theophili Liber de excrementis* exſtat in Codice XIXno, num. 3. Ejuſdem *Liber de Vrinis* exſtat in eodem Codice XIXno, num. 19. *Ex* ejuſdem *Libro de Vrinis Synopſis* exſtat in Codice XXVIto, num. 1. Ejuſdem *Liber de Pulſibus, excerptus ex Galeni Operibus, & quidem præcipuè ex illius Prognoſtico ſive Libro Prænotionum*, exſtat in Codice XXVIImo, num. 1. Ejuſdem *Theophili Liber de Febrium differentiâ* exſtat in eodem Codice XXVIImo, num. 2; in Codice XXVIIIvo, num. 1; & in Codice XXXVto, num. 11. Ejuſdem *Libellus de Excrementis* exſtat in Codice XLImo.

THEOPHRASTI, *Philoſophi Chriſtiani, Poema Jambicum de Chryſopoeiâ ſive Arte faciendi auri, verſibus conſtans ducentis ſexaginta quinque*, exſtat in Codice LImo, num. 30, & in Codice LIIdo, num. 30.

TRALLIANVS; vide ALEXANDER.

V.

VALENTIS *Archiatri* Ἀνώδυνον ſive *Medicamentum mediocriter calidum, dolorem leniens*, exſtat in Codice Xmo, num. 4.

VINDANIVS *Anatolius Berytus:* vide literam C, ubi agitur de Imp. CONSTANTINO, vel *Pogonato*, vel *Porphyrogenito*, cujus curâ & ſtudio *Geoponicorum Libri viginti* collecti ſunt.

Z.

ZOSIMI *Panopolitæ, Philoſophi Platonici Alexandrini & Hiſtorici religione Gentilis, ac Comitis & Exadvocati Fiſci*, qui ſub *Imppp. Arcadio, Honorio & Theodoſio Juniore* floruit, *Liber de Virtute Artis Chymicæ*, exſtat in Codice LImo, num. 7, & in Códice LIIdo, num. 7. Ejuſdem *Zoſimi Capita Chymica ad Theodorum* exſtant

in ijſdem duobus Codicibus, num. 12. Ejuſdem *Liber de Inſtrumentis & Caminis Chymicis* exſtat in ijſdem duobus Codicibus, num. 13. Ejuſdem *Commentarij genuini de Inſtrumentis & Caminis Chymicis* exſtant in ijſdem duobus Codicibus, num. 15.

EIVSDEM INDICIS PRIMI

Repetitio ſuccincta *reſpectu temporis*, quo ſuprà memoratorum Operum manuſcriptorum *Medicorum* Græcorum Autores vel floruerunt, vel obierunt.

Seculo ante Chriſtum XVIto:

Hermes Triſmegiſtus floruit tempore nativitatis Moyſis;

Seculo ante Chriſtum XVto:

Moyſes, Propheta & Legiſlator Hebræorum, obijt;

Seculo ante Chriſtum XIIItio:

Orpheus Thrax, unus ex Argonautis;

Seculo ante Chriſtum Vto:

Oſtanes, Philoſophus Ægyptius, cognomine *Magnus* & *Senior*, interfuit Xerxis Regis Perſarum expeditioni in Græciam anno antè Æram Chriſtianam communem 480;

Artaxerxes Longimanus, Rex Perſarum, cœpit regnare anno ante Chriſtum 465, & anno ante Chriſtum 425 obijt;

Hippocrates Cous floruit circa annum ante Chriſtum 436;

Cratevas cognomine *Rizotomus*, Hippocrati ſynchronus;

Democritus Abderita, Hippocrati ſynchronus;

Hyſtanes, Præfectus Helleſponti, Hippocrati ſynchronus;

Patus, Hippocrati ſynchronus;

Diocles Caryſtius, Hippocrate paulò junior;

Seculo ante Chriſtum IVto:

Eſdras, Sacerdos Legis divinæ Teſtamenti Veteris peritiſſimus;

Ariſtoteles Stagirita, Princeps Peripateticorum;

Seculo ante Chriſtum IIdo:

Nicander Colophonius claruit ſub Attalo tertio ejus nominis & ultimo Pergami Rege;

Pamphilus, Grammaticus Alexandrinus & Medicus, Ariſtarchi diſcipulus.

Seculo ante Chriſtum Imo:

Modonoſius, Imp. C. Julij Cæſaris Medicus;

Cleopatra, Regina Ægypti, anno ante Æram Chriſti communem trigeſimo nono voluntariâ morte perijt;

Pedanius Dioſcorides Anazarbenſis ſub Impp. C. Julio Cæſare & Auguſto;

Seculo poſt Chriſtum Imo:

S. *Lucas* Evangeliſta & Medicus;

Andromachus Senior, Imp. Neronis Archiater;

Erotianus Andromacho Seniori ſynchronus;

Moſchion, Medicus Græcus, floruit ab A. C. 69 uſque ad annum circiter centeſimum;

Seculo poſt Chriſtum IIdo:

Rufus Epheſius, floruit ſub Impp. Trajano & Hadriano;

Claudius Ælianus Praneſtinus ſub Imp. Antonino Pio;

Mar-

Marcellus Sidetes, Medicus, claruit ſub Imp. M. Antonino Philoſopho;
Claudius Galenus Pergamenſis;

Seculo poſt Chriſtum IIItio:

Alexander Aphrodiſienſis ſub Impp. Septimio Severo & Antonino Caracallâ;
Oppianus Cilix Poeta floruit ſub Impp. Septimio Severo & Antonino Caracallâ;

Seculo poſt Chriſtum IVto:

Oribaſius Pergamenſis floruit ſub Imp. Juliano Apoſtata;
Heliodorus Emeſenus, Tricæ in Theſſaliâ Epiſcopus, ſub Imp. Theodoſio Magno;
Philippus Sidetes, S. Joannis Chryſoſtomi Presbyter & Syncellus;

Seculo poſt Chriſtum Vto:

Syneſius, Epiſcopus Cyrenæus ordinatus A.C. 410;
Zoſimus Panopolita, Philoſophus Platonicus Alexandrinus, Chymicus, & Hiſtoricus, floruit ſub Impp. Arcadio, Honorio & Theodoſio Juniore, & perduxit Hiſtoriam ſuam uſque ad annum Chriſti 410;
Olympiodorus Thebanus, Philoſophus Platonicus Alexandrinus, Hiſtoricus & Chymicus, floruit ſub Imp. Theodoſio Juniore, & perduxit Hiſtoriam ſuam uſq; ad annum Chriſti 425;

Seculo poſt Chriſtum VIto:

Alexander Trallianus floruit ſub Imp. Juſtiniano I ſive Magno, qui cœpit imperare A. C. 527, & A. 565 obijt;

Seculo poſt Chriſtum VIImo:

Georgius Piſides, Diaconus & Chartophylax Magnæ Eccleſiæ CPnæ, claruit circa A. C. 630 ſub Imp. Heraclio;
Stephanus Alexandrinus, Chymicus, floruit ſub Imp. Heraclio;
Imp. *Conſtantinus Pogonatus* cœpit imperare A. C. 668, & A. 685 obijt;

Seculo poſt Chriſtum Xmo;

Imp. *Conſtantinus Porphyrogenitus* cœpit imperare A. C. 912 & A. 959 obijt;
Theophanes Medicus ſub Imp. Conſtantino Porphyrogenito;

Seculo poſt Chriſtum XImo:

Conſtantinus, cognomine *Africanus* & *Rheginus*, factus eſt Monachus Caſinenſis A. C. 1072;
Michael Pſellus obijt circa A. C. 1078;

Seculo poſt Chriſtum XIImo:

Joannes, filius *Meſuæ* ſive *Moyſis*, *Damacenus*, Medicus Arabs, floruit circa A. C. 1158;

Seculo ante Chriſtum XIIItio:

Nicephorus Blemmides obijt circa A. C. 1272;

Seculo poſt Chriſtum XIVto:

Joannes cognomine *Actuarius*, filius Zachariæ, dedicavit Opus ſuum de Methodo medendi Apocaucho, Magno Duci & Gubernatori Aulæ Conſtantinopolitanæ;
Maximus Planudes, Monachus CPnus, claruit circa A. C. 1355;

AVTORES INCERTÆ ÆTATIS.

Achmed, Medicus Syrus, filius Abramij, nepos Chaletis Medici;
Aetius Amidenus, Medicus celeberrimus & Comes Opſicij, aliquantò junior Oribaſio;
Agathodæmon Chymicus;
Anonymi num. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,

10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47;
Antonius Cantacuzenus;
Antyllus Medicus;
Archelaus Philoſophus Chriſtianus & Chymicus;
Baſſus Poeta Græcus;
Calliſtus Monachus & Medicus;
Caſſianus Baſſus;
Demetrius Conſtantinopolitanus, Scriptor Orneoſophici;
Dionyſius Vticenſis;
Eprus, Medicus Syrus, filius Zaphar, nepos Elgzezar;
Eugenius Chymicus;
Entecnius Sophiſta;
Hierophilus Sophiſta & Medicus;
Hierotheus, Philoſophus Chriſtianus Chymicus;
Joannes Epiſcopus Preſdrianorum;
Iſaac, Judæus Medicus;
Leo Philoſophus & Medicus;
Magiſtrianus Medicus;
Meletius Philoſophus & Monachus;
Nicephorus Patriarcha Conſtantinopolitanus;
Nicolaus Myrepſus Alexandrinus;
Nicomedes Poeta Græcus;
Pappus, Philoſophus Chriſtianus Chymicus;
Paulus Ægineta;
Paulus Nicanus;
Pelagius, Philoſophus Chymicus;
Petoſiris, Philoſophus Ægyptius;
Philotheus Medicus;
Pyropulus Medicus;
Romanus, Cubicularius Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ S. Sophiæ;
Soranus Epheſius Junior;
Stephanus Athenienſis;
Symeon Sethus Antiochenus;
Theophilus Medicus & Monachus;
Theophraſtus, Philoſophus Chriſtianus Chymicus;
Valens Archiater;
Vindanius Anatolius Berytus;

INDEX SECVNDVS,

EXHIBENS ALPHABETICAM SERIEM ILLORVM AVTORVM, QVORVM OPERA, AD MEDICINAM NON PERTINENTIA, SVPRA ENVMERATIS QVINQVAGINTA DVOBVS CODICIBVS MANVSCRIPTIS MEDICIS GRÆCIS INCONVENIENTER INSERTA SVNT.

A.

S. ANASTASII *Sinaitæ, Patriarchæ Antiocheni*, qui A. C. 599 obijt, *Quæſtiones & Reſponſiones quædam ſacræ* exſtant in Codice XIXno, num. 16.

ANDREÆ

ANDREÆ *Panhyperſebaſti Verſus in Imaginem Conſtantinopolitanam Beatiſſimæ Virginis Deiparæ* exſtant in Codice XXXVIII-vo, num. 5.

1. ANONYMI cujuſdam Autoris *Excerpta miſcellanea de Creatione Mundi* exſtant in Codice IIdo, num. 7.

2. ANONYMI cujuſdam Autoris *Oratio in Annunciationem Beatiſſimæ Virginis Deiparæ* exſtat in Codice XLVIImo, num. 4.

3. ANONYMI cujuſdam Autoris *Selectæ Philoſophorum veterum Sententiæ ordine alphabetico* exſtant in Codice XXVIto, num. 8.

4. ANONYMI cujuſdam Autoris *Methodus Chronologica inveniendi Cycli Solis, Cycli Lunæ, & Cycli Indictionis, cum adjunctis eò pertinentibus Tabulis*, exſtat in Codice XXVIto, num. 7.

5. ANONYMI cujuſdam Autoris *Annotamentum Chronologicum de Origine ſupputationis temporum ſecundùm Olympiades à Manaſſe Rege Juda uſque ad principium Imperij Theodoſij Magni*, exſtat in Codice XIXno, num. 15.

6. ANONYMI cujuſdam Autoris *Chronologia Imperatorum Conſtantinopolitanorum ab Imp. Conſtantino Magno uſque ad Imp. Andronicum Comnenum, qui A. C. 1185 à furibundâ plebe Conſtantinopolitanâ crudeliſſimè interfectus eſt*, exſtat in Codice XXIXno, num. 6.

7. ANONYMORUM Autorum *Epigrammata duo antiqua ad Hiſtoriam Byzantinam ſive Conſtantinopolitanam pertinentia* exſtant in Codice XXXIIItio, num. 2.

8. ANONYMORUM Autorum *Conſtantinopolitanæ quædam antiquæ Inſcriptiones Græcæ* exſtant in Codice XXXVIIIvo, num. 5.

9. ANONYMORUM Autorum *Conſtantinopolitana quædam Oracula* exſtant in Codice Lmo, num. 3.

10. ANONYMI cujuſdam Autoris *Fragmentum Gloſſarij cujuſdam antiqui Latino-græci* exſtat in Codice XLIIItio, folio ultimo.

11. ANONYMI cujuſdam Grammatici *Explicationes quorundam vocabulorum & Obſervationes ſyntacticæ* exſtant in Codice IIdo, num. 3.

ARISTOTELIS *Stagiritæ, Principis Peripateticorum*, qui ſeculo ante Chriſtum *quarto* floruit, *Liber de Mundo ad Alexandrum Magnum* exſtat in Codice XIXno, num. 13. Ejuſdem *Ariſtotelis Prædictio & Teſtimonium de Chriſto & Chriſtianâ Religione* exſtat in Codice

dice XXVto, num. 2. Ejuſdem *Fragmenta quædam Phyſica & Ethica* exſtant in Codice XXVIIIvo, num. 8.

Ex S. ATHANASII *Archiepiſcopi Alexandrini*, qui A.C. 373 obijt, *Vitâ S. Antonij Eremitæ* exſtat *Fragmentum* in Codice Vto, num. 4.

C.

CAPISTRANVS; vide JOANNES.

Imp. CONSTANTINVS *Magnus*, qui cœpit imperare A.C. 306, & A.C. 337 obijt; vide literam G, ubi agitur de GENNADIO *Patriarchâ CPno.*

CONSTANTINI *Manaſſis*, (1) qui circa annum Chriſti 1150 ſub *Imp. Manuele Comneno* floruit, *Synopſis Hiſtorica verſibus politicis à creatione Mundi uſque ad Imp. Nicephorum Botaniatem*, qui cœpit imperare A.C. 1078, & A. 1081 obijt, exſtat in Codice XLVIIIvo, num. 3.

(1) *Vide Voſſ. de Hiſtoricis Græcis lib. 2 cap.* 27.

Ex S. CYRILLI *Archiepiſcopi Alexandrini*, qui A.C. 444 vel 445 obijt, *Opere contra Imp. Julianum Apoſtatam fragmentum* exſtat in Codice XIXno, num. 14.

D.

DEMOCRITI *aliorúmque veterum Sapientûm Sententiæ* exſtant in Codice XXVIto, num. 9.

E.

EPICTETI, *celeberrimi Philoſophi Stoici* qui ſeculo poſt Chriſtum *primo* floruit, *aliorúmque veterum Sapientûm Sententiæ* exſtant in Codice XXVIto, num. 9.

S. EPIPHANII, *Conſtantiæ ſive Salaminis in Cypro Inſulâ Epiſcopi*, qui floruit ab A.C. 361 uſque ad A. 403, quo valdè ſenex obijt, *Liber de duodecim Gemmis in Rationali Summi Sacerdotis Hebræorum* exſtat in Codice XXVto, num. 8. Ejuſdem *Phyſiologus, ſive, Excerpta ex Libris Ariſtotelis de Animalibus cum Expoſitione & Applicatione Theologicâ* exſtant in Codice XXVIto, num. 6. Ejuſdem *Liber de duodecim Gemmis* exſtat in Codice XXXmo, num. 3.

G.

GENNADII *Patriarchæ Conſtantinopolitani*, qui ante Patriarchatum appellatus fuit *Georgius Scholarius*, & A.C. 1453 poſt

expugnationem Vrbis Conſtantinopolitanæ permiſſu *Muhammedis IIdi* Patriarcha electus eſt, *Expoſitio Vaticinij cujuſdam ſuppoſititij de Imperio Romano Orientali & de Imperio Turcico, Imp. Conſtantini Magni marmoreo ſepulcro inſculpti*, exſtat in Codice Lmo, num. 3.

GEORGIVS Scholarius; vide GENNADIVS.

S. GERMANI *Patriarchæ Conſtantinopolitani*, qui circa annum Chriſti 740 obijt, *Oratio dramatica de Annunciatione Beatiſſimæ Virginis Deiparæ*, quæ perperàm attribuitur *S. Joanni Chryſoſtomo*, exſtat in Codice XXVIIImo, num. 15.

S. GREGORII *Nazianzeni*, *Archiepiſcopi Conſtantinopolitani*, qui A.C. 389 obijt, *fragmentum ad Evagrium Monachum* exſtat in Codice XXVIIIvo, num. 8.

H.

HESIODI *Aſcræi*, qui ſeculò ante Chriſtum *nono* præcipuè floruit, & ſeculo ante Chriſtum *octavo* circa initium Olympiadum obijt, *Poema inſcriptum Opera & Dies, cum Manuelis Moſchopuli antiquis Scholijs Græcis partim interlinearibus, partim marginalibus*, exſtat in Codice XXXVto, num. 2.

I.

S. JOANNES *Chryſoſtomus*; vide literam G, ubi agitur de S. GERMANO *Patriarchâ Conſtantinopolitano*.

B. JOANNIS *de Capiſtrano, Ordinis Fratrum Minorum*, qui A.C. 1456 obijt, *Explicatio Græca Oraculi ſive Vaticinij cujuſdam Conſtantinopolitani* exſtat in Codice Lmo, num. 3.

L.

Ex Imp. LEONIS *Philoſophi ſeu Sapientis*, qui A. C. 886 cœpit imperare & A. 911 obijt, *Tacticis, ſive Opere de Re Militari, Caput vigeſimum, bellicorum Apparatuum Conſtitutiones varias continens*, exſtat in Codice XXVIto, num. 10. *Ex eiſdem Tacticis Caput decimum nonum de Navali prælio, cum Appendice, Stratagemata quædam navalia, ex Polyæni Stratagematum Libris octo, ſed verbis aliquantùm diverſis, excerpta, continente*, exſtat in eodem Codice XXVIto, num. 11 & 12. Ejuſdem *varia Oracula ſive Vaticinia Conſtantinopolitana* exſtant in Codice Lmo, num. 3.

LIBANII *Sophiſtæ*, qui ſeculo poſt Chriſtum *quarto* floruit, *Epiſtolæ aliquot ſine Inſcriptionibus* exſtant in Codice XXXVto, num. 3.

MANVELIS *Moſchopuli*, qui ſeculo poſt Chriſtum *decimo quinto* floruit, *Scholia græca partim interlinearia, partim marginalia, in Heſiodi Poema inſcriptum Opera & Dies*, exſtant in Codice XXXVto, num. 2.

S. METHODII *Martyris*, primùm quidem *Olympi* vel *Patarorum in Lyciâ*, poſteà autem *Tyri in Phœniciâ Epiſcopi*, qui A. C. 302 vel 303 ſub *Impp. Diocletiano & Maximiano* paſſus eſt, *ſuppoſititiæ Prophetiæ ſeu Revelationes* exſtant in Codice Lmo, num. 2.

MICHAELIS *Pſelli*, qui circa annum Chriſti 1078 obijt, *Poemata tria verſibus politicis ad Imp. Conſtantinum Monomachum de Dogmatibus Fidei Chriſtianæ, de Nomocanone Photij Patriarchæ CPni, & de ſeptem primis Concilijs Oecumenicis*, exſtant in Codice XLVIIIvo, num. 2.

P.

PHOTII *Patriarchæ Conſtantinopolitani*, qui Patriarchalem Sedem A. C. 858 per fraudem & vim invaſit, *Nomocanon*; vide literam M, ubi agitur de MICHAELE *Pſello*.

PLATONIS *Athenienſis*, *Principis Academiæ Veteris*, qui ſeculo ante Chriſtum *quarto* floruit, *Prædictio & Teſtimonium de Chriſto & Chriſtianâ Religione* exſtat in Codice XXVto, num. 2.

PLVTARCHI *Chæronenſis*, qui ſeculis poſt Chriſtum *primo* & *ſecundo* ſub *Imppp. Domitiano, Nervâ & Trajano* floruit, *Prædictio & Teſtimonium de Chriſto & Chriſtianâ Religione* exſtat in Codice XXVto, num. 2.

Ex POLYÆNI, qui ſeculo poſt Chriſtum *ſecundo* ſub *Impp. M. Antonino Philoſopho & L. Ælio Vero* floruit, *Stratagematum Libris octo Stratagemata quædam navalia* exſtant in Codice XXVIto, num. 12.

PSELLVS; vide MICHAEL.

PTOLEMÆI *Peluſiotæ*, *Philoſophi Alexandrini*, qui ſeculo poſt Chriſtum *ſecundo* ſub *Imp. M. Antonino Philoſopho* floruit, *Centiloquium*, ſive, *Liber centum Aphoriſmorum ſeu Sententiarum ad Syrum fratrem*, exſtat in Codice IVto, num. 2.

S.

SCHOLARIVS; vide GEORGIVS.

SECVNDVS *Philoſophus*; vide SYMEON *Sethus*.

SEVERIANI *Gabalorum in Syria Epiſcopi*, qui ſub *Impp. Arcadio*

cadio & Theodoſio Juniore floruit, *fragmentum de nomine primi hominis Adami* exſtat in Codice XXVto, num. 7.

SIBYLLÆ *Prædictio & Teſtimonium de Chriſto & Chriſtianâ Religione* exſtat in Codice XXVto, num. 2.

SIBYLLÆ *Erythrææ*, quæ ſeculo ante Chriſtum *octavo* floruit, *Oraculum ſive Vaticinium* exſtat in Codice Lmo, num. 3.

SOPHOCLIS, *Poetæ Tragici*, qui ſeculo ante Chriſtum *quinto* floruit, *Prædictio & Vaticinium de Chriſto & Chriſtianâ Religione* exſtat in Codice XXVto, num. 2.

Ex SYMEONIS *Sethi Antiocheni, Magiſtri & Philoſophi, Translatione græcâ Apologorum Indicorum, Cylile & Dimne, ſeu, Stephanites & Ichnelates inſcriptorum, Capita novem, Secundo Philoſopho attributa*, exſtant in Codice XXVIto, num. 5.

T.

THVCYDIDIS *Athenienſis, Hiſtorici celeberrimi*, qui ſeculo ante Chriſtum *quinto* tempore belli Peloponneſiaci floruit, *Prædictio & Vaticinium de Chriſto & Chriſtianâ Religione* exſtat in Codice XXVto, num. 2.

EIVSDEM INDICIS SECVNDI

Repetitio ſuccincta *ſecundùm differentiam materiarum*, ſimul & *reſpectu temporis*, quo ſuprà memoratorum Operum manuſcriptorum Græcorum, *ad Medicinam non pertinentium*, Autores vel floruerunt vel obierunt.

Ex jam memoratis Autoribus reſpectu Operum, *ad Medicinam non pertinentium*, pertinent

AD CLASSEM THEOLOGICAM

S. ATHANASIVS, Archiepiſcopus Alexandrinus, qui A. C. 373 obijt;

S. GREGORIVS *Nazianzenus*, Archiepiſcopus Conſtantinopolitanus, qui A. C. 389 obijt;

S. EPIPHANIVS, Conſtantiæ ſive Salaminis in Cypro Inſulâ Epiſcopus, qui circa A. C. 403 obijt;

S. JOANNES *Chryſoſtomus*, Patriarcha Conſtantinopolitanus, qui A. C. 407 obijt;

S. CYRILLVS Archiepiſcopus Alexandrinus, qui A. C. 444 vel 445 obijt;

SEVERIANVS Gabalorum in Syriâ Epiſcopus, qui ſub Impp. Arcadio & Theodoſio Juniore floruit;

S. ANASTASIVS *Sinaita*, Patriarcha Antiochenus, qui A. C. 599 obijt;

S. GERMANVS Patriarcha CPnus, qui circa A. C. 740 obijt;

MICHAEL *Pſellus*, qui circa A. C. 1078 obijt;

SIBYLLA ἀνεπώνυμος;

ANDREAS *Panhyperſebaſtus* ætatis incertæ.

ANONYMI incertæ ætatis Autores, num. 1, 2;

AD CLASSEM JVRIDICAM

PHOTIVS Patriarcha Conſtantinopolitanus, qui A. C. 858 Patriarchalem Sedem invaſit;

AD CLASSEM PHILOSOPHICAM *propriè dictam*

DEMOCRITVS *Abderita*, qui Seculo ante Chriſtum *quinto* floruit;

PLATO *Athenienſis*, Princeps Academiæ Veteris, qui ſeculo ante Chriſtum *quarto* floruit;

ARISTOTELES *Stagirita*, Princeps Peripateticorum, qui ſeculo ante Chriſtum *quarto* floruit;

EPICTETVS Philoſophus Stoicus, qui ſeculo poſt Chriſtum *primò* floruit;

Imp. LEO *Philoſophus* ſeu *Sapiens*, qui cœpit imperare A. C. 886, & A. 911 obijt;

POLYÆNVS, qui ſeculo poſt Chriſtum *ſecundo* floruit ſub Impp. M. Antonino Philoſopho & L. Ælio Vero;

ANONYMVS incertæ ætatis Autor num. 3.

AD CLASSEM HISTORICAM

SIBYLLA *Erithræa*, quæ ſeculo ante Chriſtum *octavo* floruit;

THVCYDIDES *Athenienſis*, qui ſeculo ante Chriſtum *quinto* floruit;

CLAVDIVS *Ptolemæus Peluſiota*, *Philoſophus Alexandrinus*, qui floruit ſeculo poſt Chriſtum *ſecundo* ſub *Imp. M. Antonino Philoſopho*;

PLVTARCHVS *Charonenſis*, qui ſeculis poſt Chriſtum *primo* & *ſecundo* ſub Imppp. Domitiano, Nervâ & Trajano floruit;

S. METHODIVS *Martyr*, qui A. C. 302 vel 303 paſſus eſt;

Imp. CONSTANTINVS *Magnus*, qui cœpit imperare A. C. 306, & A. 337 obijt;

Imp. LEO *Philoſophus* ſeu *Sapiens*, qui cœpit imperare A. C. 886, & A. 911 obijt;

CONSTANTINVS Manaſſes, qui circa A. C. 1150 ſub Imp. Manuele Comneno floruit;

SYMEON *Sethus* Antiochenus;

GENNADIVS, anteà dictus *Georgius Scholarius*, qui A. C. 1453 Patriarcha CPnus electus eſt;

B. JOAN-

B. JOANNES *de Capiſtrano*, Ordinis Fratrum Minorum, qui A. C. 1456 obijt;

ANONYMI incertæ ætatis Autores num. 4, 5, 6, 7, 8, 9;

AD CLASSEM PHILOLOGICAM

HESIODVS *Aſcræus*, qui ſeculo ante Chriſtum *octavo* circa initium Olympiadum obijt;

SOPHOCLES Poeta Tragicus, qui ſeculo ante Chriſtum *quinto* floruit;

LIBANIVS Sophiſta, qui ſeculo poſt Chriſtum *quarto* floruit;

MANVEL *Moſchopulus*, qui ſeculo poſt Chriſtum *decimo quinto* floruit;

ANONYMI incertæ ætatis Autores num. 8, 9;

INDEX TERTIVS RERVM OBSERVATV DIGNARVM QVÆ RECENSIONI SVPRA ENVMERATORVM QVINQVAGINTA DVORVM CODICVM MANVSCRIPTORVM MEDICORVM GRÆCORVM SPARSIM INSERTÆ, AVT MARGINATIM ANNOTATÆ SVNT.

A.

Abdera, Thraciæ Civitas, p. 173.
Abrahamus Ortelius; vide *Ortelius.*
Abramius p. 126, 127.
Accipitrum educatio & cura p. 160, 161.
Actuarius, vide *Joannes.*
Ἀκτυάρι@, corruptè Ὀκτυάρι@, p. 113.
Actuarius, Notarius, p. 113.
Advocatus Fiſci p. 177.
Æmilius Portus; vide *Suidas.*
Aetius Amidenus Medicus perperàm confunditur cum Aetio Antiocheno Hæreſiarchâ p. 103.
Aetij Amideni Operum editio Aldina græca ſuppletur p. 102, 103.
Aetius Oribaſio aliquãtò Junior, p. 103.
Aetius Amidenus illuſtratur & emendatur p. 149, 150.
Aetij Amideni antiqua lectio defenditur contra Joannem Gorræum p. 149.
Affectiones, & Affectiones internæ, p. 85.
Alaricus Gotthorum Rex p. 187.
Alchemia; vide *Chryſopoeia.*
Alexipharmaca Dioſcoridis p. 145, 146.
Alimentorum Circulus per duodecim menſes p. 125.
Alimentorum facultates p. 110, 125, 132, 134, 161. Vide etiam *Victus ratio, Sanitatis tuendæ ratio,* & *Diæta.*
Allatius; vide *Leo.*

Amida,

Amida, Vrbs Meſopotamiæ ad Tigrim, p. 102.
Ἀναλογεῖον, Pulpitum, p. 105.
Andreæ Medici imago p. 90.
Andromachus Senior Imp. Neronis Archiater p. 154.
Andromachi Theriaca p. 143.
Animalium Hiſtoria p. 91, 157, 159, 160, 161, 162, 166.
Ἄν̃ος abbreviatè pro ἄνθρωπος p. 150.
Antidotarium; vide *Medicamentorum variorum Compoſitiones*.
Aphoriſmorum Hippocratis Liber genuinus; p. 87.
Apocauchus, Magnus Dux & Gubernator totius Aulæ Conſtantinopolitanæ, p. 112, 113. Philoſophiæ ac Medicinæ deditus, ibidem.
Apollonij Memphitæ imago p. 90.
Apologi Indici, Cylile & Dimne, ſeu, Stephanites & Ichnilates inſcripti, p. 119.
Apuleij Translatio Libri Ariſtotelis de Mundo p. 106.
Aqua Argenti vivi p. 169.
Aqua divina dealbationis p. 175, 179.
Archemia corruptè pro Alchemia p. 174.
Argenti vivi Aqua p. 169.
Ariſtotelis Liber de mirabilibus Auſcultationibus illuſtratur p. 179.
Ariſtoteles per excellentiam dictus Phyſiologus p. 120.
Ariſtoteles, Chymiæ ſive Chryſopoeiæ deditus, p. 184.
Arithmomantia, Divinatio ex numeris, p. 167.
Aſclepius ſive Æſculapius, Hermetis Triſmegiſti diſcipulus, p. 166.
Ἄσημος ἐξ ἀσήμων, obſcurus ex obſcuris, p. 112.
Ἀσηκρήτης, Ἀσηκρῆτις, à Secretis, Secretarius, p. 126.
Aſinius Quadratus; vide *Quadratus*.
Ἀσύγκρετος & Ἀσύγκιτος perperàm pro Ἀσηκρήτης vel Ἀσηκρῆτις p. 130, 131.
Ἀργέτιον, Chymicè Aurum p. 169.
Augerij Busbeckij Codices manuſcripti Medici Græci, de quibus Parte ſecundâ Libri ſexti horum Commentariorum agitur, ſunt Imus, IIdus, IIItius, Vtus, Xmus, XImus, XIImus, XIIItius, XIVtus, XVIImus, XVIIIvus, XIXnus, XXmus, XXImus, XXIIItius, XXIVtus, XXVtus, XXVItus, XXIXnus, XXXmus, XXXImus, XXXIIItius, XXXIVtus, XXXVtus, XXXVItus, XXXVIImus, XXXVIIIvus, XXXIXnus, XLmus, XLImus, XLIIdus, XLIIItius, XLVItus, Lmus.
Auri faciendi Ars; vide *Chryſopoeia*.

B.

B*Alnei* utilitates p. 89.
Βάνδον, Bandum, Vexillum ſive Signum militare, p. 108.
Balſamon; vide *Theodorus*.
Bellicorum apparatuum Conſtitutiones p. 121.
Beroſus p. 95.
Bibliotheca Ducalis Altenburgenſis p. 184.
Bibliotheca Auguſtana p. 160.
Bibliotheca veteres Conſtantinopolitanæ diverſæ p. 139, 141.
Bibliotheca Medicæa Florentiæ p. 92.
Bibliotheca Regia Pariſina p. 99, 125, 148, 161.
Bibliotheca Strozæ p. 160.
Bibliotheca Vaticana p. 154.
Bibliotheca Veneta Card. Baſſarionis p. 92.
Bibliotheca Veterum Patrum græco-latinæ Auctarium Combefiſianum ſuppletur p. 123.
Βορεινοὶ Τόχαροι p. 113.
Borellius; vide *Petrus*.
Busbeckius; vide *Augerius*.
Βυρσοφηλὸν p. 140.
Braſſicanus; vide *Joannes*.

C.

Canina inſania p. 149.
Caſtellanus; vide *Petrus*.
Catalogus Librorum à me compoſitorum & editorum p. 91.
Caſinenſis Monaſterij Chronicon antiquum illuſtratur p. 128, 129, 130.
Caſpari Wolphij editio latina Libri Moſchionis de Muliebribus paſſionibus illuſtratur, corrigitur ac ſuppletur p. 135, 136, 137, 138.
Chalet Medicus p. 126, 127.
Charta bibacina perperàm pro Charta bombycina.
Chemia ſic dicta à Cheme Propheta, qui idem eſt atque Chamus Noæ filius, p. 174.
Chemia, ſic dicta quaſi Ars occulta, ab Arabico chema, quod occultare ſignificat, p. 174.
Chemia; vide *Chryſopoeia*.
Χειρόκμητα, Experimenta propriâ manu comprobata, p. 176.
Chironis Hippocentauri Imago p. 90.
Chirurgia p. 97.
Chriſti & Chriſtianæ Religionis defenſio Prædictionibus & Teſtimonijs Scriptorum Græcorum ethnicorum p. 117.
Chriſtianæ Fidei Dogmata p. 163.
Chryſopoeia ſive Ars faciendi auri p. 168 & deinceps uſque ad pag. 193.
Chryſopoeia Velleris aurei p. 174.
Chryſopoeiæ Scriptorum veterum præcipuorum Recenſio p. 175, 176, 184.
Chryſopoeia floruit olim præcipuè in Ægypto p. 174, 175, 177.
Chryſopoeiæ Libri ab Imp. Diocletiano in Ægypto conquiſiti & combuſti p. 174, 175.
Chryſopoeia Tincturæ æris Perſici, & Tincturæ ferri Indici, p. 179.
Chryſopoeiæ Menſuræ & Pondera p. 178.
Chryſopoeiæ Lexicon Græcum antiquum cum adjunctis Characteribus ſive Notis Chymicis p. 180.
Chryſopoeiæ Characterum ſive Notarum Index alphabeticus græcus manuſcriptus cum Explicatione latinâ, p. 192.
Chryſopoeia per excellentiã dicta Πρᾶξις & Ποίησις p. 168, 183, 184.
Chryſopoeiæ Profeſſores & Operatores per excellentiam dicti Ποιηταὶ p. 183, 184.
Chryſopoeiæ Inſtrumenta & Camini p. 178.
Chryſopoeiæ pius & rect⁹ uſus p. 189, 190.
Chryſopoeia appellatur Divinum Myſterium, Remedium animæ, & Pretium redemptionis ab omni calamitate, p. 189, 190.
Chryſopoeorum ſanctitas & honeſtas vitæ p. 189, 190.
Chryſopoei appellantur Miniſtri & Diſpenſatores Dei, p. 190.
Χυμευτικοὶ ſeu *Χημευτικοὶ λόγοι* p. 177.
Chymia à *χύειν*, fundere, reſolvere, unde & *χυμίζειν*, p. 174.
Chymia; vide *Chryſopoeia*.
Claudius Galenus; vide *Galenus*.
Claudij Salmaſij Exercitationum Plinianarum in Solinum Index emendatur p. 180.
Cleopatra, Ægypti Regina, Chryſopoeiæ dedita, p. 174, 178.
Codinus; vide *Georgius*.
Comes Opſicij ſive Obſequij p. 102.
Conſtantini Africani, aliàs dicti Rhegini, Ætas, Vita & Scripta p. 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131.
Conſtantini Africani Opera, Baſileæ ab Henrico Petri A. 1536 & 1539 latinè in folio edita, illuſtrantur & ſupplentur p. 125 & deinceps. Item p. 132, 134.
Imp. *Conſtantini* Magni ſepulcrum marmoreum cum Inſcriptione fatidicâ p. 167.
Conſtantinopolitanæ Antiquitates p. 139, 141, 155.

Conſtantinopolitana duo Epigrammata p. 140, 141.
Conſtantinopolitanum Hoſpitale Imperatorium cognomine Myrilæum vel Myrelæum p. 141.
Conſtantinopolitanorum Imperatorum Chronologia p. 132.
Conſtantinopolitanæ Magnæ Eccleſiæ Κυβικλήσιος ſive Cubicularius p. 141, 142.
Conſtantinopolitanæ quædam antiquæ Inſcriptiones Græcæ p. 155.
Conſtantinopolitana Oracula ſive Vaticinia p. 141, 167, 168.
Conſtantinopolitanæ Vrbis Præfectus, Ἄρχων Βυζαντίου p. 112.
Cornelius Naupliensis Peloponneſius, ſcriptor Codicum LImi & LIIdi, p. 192, 193.
Crateva Medici imago p. 90.
Creatio Mundi p. 87.
Cubiculi Sacri Præfectus, Παρακοιμώμενος, p. 112.
Κυβικλήσιος ſive Cubicularius Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ p. 141, 142.
Cubicula Cœmeteriorum Sanctorum Martyrum, eorúmque cuſtodes Cubicularij, p. 142.
Κυβυκλεῖον ſive Cubiculum, Colla monaſtica, p. 142.
Κυβυκλείσιοι Monachi p. 142.
Cubicularij Monachi ijdem atque Ἐγκλειστοὶ ſive Incluſi p. 142.
Curatio morborum; vide *Morborum curatio.*
Cyclus Solis, Cyclus Lunæ, & Cyclus Indictionis p. 120.
Cylile & Dimne p. 119.
Κυνανθρωπία, Inſania canina p. 149.
Κυνοσοφικὸν p. 160.

D.

D*Ardanus* Magus p. 169.
Dardani Volumina Magica à Democrito Abderitâ ex ſepulcro ejus petita p. 169.
Decani, Dij naſcentiæ præfecti, p. 95.
Decani triginta ſex duodecim Signorum Zodiaci p. 166.
Democriti Abderitæ Opera Magica p. 169.
Democriti Necyomantia, p. 169, 170, 171.
Democriti Abderitæ Χειρόκμητα p. 176.
Democriti Scripta Chymica ſuppoſititia p. 189.
Deſiderius Abbas Caſinenſis p. 128, 129, 130.
Diæta ſive Victus ratio p. 86, 87, 161.
Diætæ univerſales & particulares p. 118.
Diæta ſecundùm duodecim menſes p. 125.
Διδάσκαλος τῆς οἰκουμένης, Magiſter Orbis, p. 112.
Dies infauſti cujuſque menſis p. 118.
Dioſcoridis Anazarbenſis Codex Anicianus & imago p. 90, 91.
Dioſcorides falsò appellatur Pedacius pro Pedanius, p. 90, 145.
Dioſcoridis Alexipharmaca defenduntur p. 145, 146.
Dioſcorus, Serapidis Alexandrini Sacerdos, p. 172.
Dyſuriæ remedia p. 118.

E.

E*Lgzezar* p. 126.
Embamma falſum ſive Intinctus falſus S. Lucæ Evangeliſtæ p. 107, 116, 122.
Empedocles Magiæ deditus p. 169.
Epigenes p. 94.
Epigramma Sotadicum p. 140.
Epigrammata quædam Græca miſcellanea p. 140.
Eunapius contra Suidam defenditur p. 98.
Eunapij Sophiſtæ Continuatio Hiſtoriæ Herodiani uſque ad Impp. Arcadij & Honorij tempora, ejuſque duplex editio, p. 185.
Euonymus Philiater idem atque Conradus Geſnerus p. 131.

Euſtathius

Euſtathius Oribaſij filius p. 102.
Excrementa p. 104, 158.

F.

Febris p. 88, 94, 97, 101, 102, 121, 124, 145, 147.
Firmicus; vide *Julius*.
Foetûs in utero mortui exſectio p. 92.
Franciſci Philelphi elegantiſſimum Epigramma Sotadicum p. 140.
Friſius; vide *Joannes*.

G.

Galeni Opera, edita græcè Baſileæ ab Andreâ Cratandro A. 1538 in folio, & latinè Venetijs à Joanne Baptiſtâ Raſario typis Valgriſianis A. 1562 in folio, illuſtrantur, emendantur & ſupplentur, p. 86, 96, 98.
Galeni Imago p. 90.
Gemmæ ſive Lapides pretioſi p. 133, 166.
Gemmæ duodecim in Rationali Summi Sacerdotis Hebræorum p. 118, 133.
Geoponica p. 163, 164, 165.
Georgius p. 98.
Georgij Codini Liber de Ædificijs Vrbis Conſtantinopolitanæ illuſtratur p. 141.
Gerardi Joannis Voſſij Opus de Hiſtoricis Græcis illuſtratur p. 187.
Gorræus; vide *Joannes*.
Gregorij Cyprij Patriarchæ CPni Encomium Maris p. 106.
Gynæcia; vide *Morbi mulicbres*, &, *Muliebres Paſſiones*.

H.

Heliodori Æthiopica p. 190.
Heliodori Scripta Chymica, & ejuſdem cum Syneſio amicitia p. 190.
Heraclidæ Tarentini imago p. 90.
Herbæ ſacræ duodecim Signorum Zodiaci & ſeptem Planetarum p. 166.
Hermetis Triſmegiſti Tabula Smaragdina aliaq; Scripta Chymica ſuppoſititia p. 189.
Hieroclis, Philoſophi Platonici Alexandrini, Libri ſeptem de Providentiâ & Fato ad Olympiodorum, p. 182, 183.
S. *Hieronymi* locus contra Jovinianum illuſtratur p. 148.
S. *Hierotheus*, Philoſophus Platonicus, S. Dionyſij Areopagitæ Magiſter, p. 190.
Hierotheus Philoſophus Chymicus p. 189, 190, 191.
Hierotheus Monachus, cujus exſtant Programma & Iſagoge in Joannis Climaci Scalam Paradiſi, p. 190.
Hippocratis Opera, græcè & latinè A. 1657 Genevæ in folio edita, illuſtrantur, emendantur & ſupplentur p. 86, 92, 122, 154, 155.
Hominis Natura, ſtructura, genitura, p. 101, 103, 108, 122.
Hoſtanes; vide *Oſtanes*.
Humores p. 122.
Hypatia, Theonis Mathematici filia, p. 174.
Hyperborei Scythæ p. 113.
Ὑπογραμματεύων τοῖς τῶν δημοσίων φόρων πράκταις, mercenarius Publicanorum ſcriba, p. 112.

I.

Ἰατρὸς ſive Medicus metaphorice p. 112.
Jaſonis Vellus aureum Chymicum p. 174, 189. Vide etiam *Vellus*.
Ἰατροσόφιον p. 101.
Jatroſophium græcô-barbarum pag. 154, 157, 159.
Indici ferri præſtantia p. 179.
Indorum Apologi ſeu Parabolæ; vide *Apologi*.
Joannis Actuarij Opus de Methodo medendi illuſtratur & ſuppletur p. 111, 112, 113. Ejuſdem veraætas, ibidem.
Joannes Alexander Braſſicanus pag. 163, 164, 165.

Joannes Antonides Lindanus; vide *Lindanus.*
Joannes Archi-Sacerdos, Chryſopoeus, ſive Chymicus p. 175, 176, 184.
Imp. *Joannis* Cantacuzeni Hiſtoria Byzantina illuſtratur p. 112, 113.
Joannis Georgij Schenckij Bibliotheca Medica illuſtratur & corrigitur p. 125, 130, 137, 139, 140.
Joannes Gorræus corrigitur p. 149.
Ioannis Jacobi Friſij Bibliotheca univerſalis Geſneriana illuſtratur & corrigitur p. 125, 148.
Ioannis Jonſij Opus de Scriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ corrigitur p. 182.
Ioannis Leunclavij Apologia pro Zoſimo p. 177.
Ioannes, filius Meſuæ ſive Moyſis, Damaſcenus, perperàm confunditur cum S. Joanne Damaſceno p. 131, 134.
Ioannis Meurſij Gloſſarium Græcobarbarum corrigitur p. 130, 131, 142.
Ioannes Oporinus p. 163.
Ioannis Sambuci Codices manuſcripti Medici Græci, de quibus Parte ſecundâ Libri ſexti horum Commentariorum agitur, ſunt VIImus, XVtus, XXVIImus, XLIVtus, XLVIIIvus, XLIXnus.
Jonſius; vide *Joannes.*
Joſephus Rhacendyta, Philoſophus ac Medicus p. 111, 112, 113.
Joſephus Sacerdos Græcus, qui Codicem XXXIXnum emit Ancyræ in Galatiâ, p. 155.
Iſidori Peluſiotæ Epiſtolæ ad Olympiodorum illuſtrantur p. 181, 182.
Juliana Aniciæ, Imp. Flavij Anicij Olybrij filiæ, ætas, effigies, & Codex MStus Dioſcoridianus, p. 90, 91.
Imp. *Julianus* Apoſtata, Medicinæ deditus, p. 98.
Julij Firmici Materni Aſtronomica illuſtrantur & emendantur p. 95.
Juno Ῥειώνη, p. 184.
Juſtus; vide *Wolfgangus.*
Juvenalis Satyra illuſtratur p. 95.

L.

Labbeus; vide *Philippus.*
Leonis Allatij Diſſertatio de Symeonum Scriptis illuſtratur p. 119.
Leonicus; vide *Nicolaus.*
Leproſorum curatio p. 110.
Leunclavius; vide *Joannes.*
Lexica Botanica; vide *Medica* Lexica.
Liber ſecundus horum Commentariorum illuſtratur p. 145.
Liber Quintus horum Commentariorum illuſtratur, emendatur & ſuppletur p. 106.
Lindani Opus de Scriptis Medicis corrigitur p. 103, 113.
Loca affecta p. 100.
Luna Chymicis Argentum p. 173.
Lupina Inſania p. 148, 149, 150.
Λυκᾶνθ abbreviatè pro Λυκάνθρωπος p. 150.
Lycanus perperàm pro λυκάνθρωπος p. 148, 149, 150.
Λυκάων pro λυκάνθρωπος p. 150.
Λυκανθρωπία pag. 149. 150.
Λυκάνθρωπος, fœminino genere Inſania lupina, maſculino autem, homo eâ inſaniâ laborans, p. 148, 149, 150.
Lycanthropiæ tempus p. 149.

M.

Machaonis Medici Imago, p. 90.
Macroducas; vide *Simon.*
Magicæ Artis antiquiſſimi & præcipui Autores p. 169.
Mantiæ Medici imago p. 90.
Manuel Pancratius ſcriptor Codicis XXXmi p. 134.
Marcion perperàm pro Moſchion p. 137.

Mariæ ſororis Moyſis Liber Alchymiſticus p. 189.
Marinus, ſcriptor Vitæ Procli, illuſtratur & ſuppletur p. 181, 182.
Medendi Methodus p. 111, 113, 114, 115.
Medica Alphabeta Empirica p. 99, 100, 110, 116, 119, 124, 156.
Medico-Aſtrologicæ Obſervationes p. 94, 95, 105, 108, 118, 123.
Medicæ Artis præcipui Autores ſecundùm tres diverſas Sectas p. 152.
Medicæ Definitiones p. 96, 147.
Medicæ Diviſiones p. 151.
Medica Eclogæ ſive Excerpta p. 98, 100, 101, 117, 112, 153, 158.
Medica Erotemata ſive Quæſtiones p. 105, 123.
Medica Lexica p. 92, 93, 105, 117, 119, 122, 145, 154, 156.
Medica Miſcellanea ſeu Collectanea, p. 98, 107, 110, 119, 122, 132 133, 144, 152, 156, 157, 158.
Medicæ Obſervationes p. 92.
Medica Pondera & Menſuræ p. 93, 104, 109, 117, 166.
Medicæ Sectæ p. 151.
Medicæ Artis Synopſes ſive Compendia p. 98, 106, 111, 114, 115, 116, 154, 155, 157, 159.
Medica Syntagmata p. 110, 158, 159.
Medicamentorum variorum Collectiones p. 94.
Medicamentorum variorum Compoſitiones p. 99, 107, 116, 121, 122, 131, 140, 143, 155, 157, 159.
Medicamenta ſimplicia p. 93, 142, 155.
Medicamenta ſimplicia purgantia p. 131.
Medicamenta ſuccedanea p. 104, 113, 122, 132, 134, 155, 156, 157.
Medicina eodem tempore quo Magica Ars effloruit, illam Hippocrate, hanc Democrito illuſtrantibus, p. 169.
Medicus metaphoricè p. 112.
Medicus optimus, idem quoque Philoſophus, p. 193.
Μέγας Δούξ, Magnus Dux Conſtantinopolitanæ Aulæ, p. 112.
Meletij Philoſophi & Monachi Liber de Naturâ ſtructurâque hominis illuſtratur & ſuppletur p. 103, 104.
Melomantia, Divinatio ex membris humani corporis, p. 166.
Memphiticum Templum p. 170, 171, 173.
Meſues idem atque Moyſes p. 131.
Meurſius; vide *Ioannes*.
Miſchion perperàm pro Moſchion p. 134.
Mithridatica Antidotus p. 143.
Monaſterium Caſinenſe p. 128, 129, 130.
Monaſterium S. Trinitatis apud Tiberiopolim in Phrygiâ Majore p. 108.
Morbi in genere p. 86, 151.
Morborum Curationes p. 94, 98, 109, 110, 116, 125, 139, 147, 151, 158.
Morborum Curationes Magicæ & ſuperſtitioſæ p. 110.
Morbi mulierum p. 86, 134.
Morbus ſacer p. 86.
Morea, Peloponneſus, p. 192.
Moſchionis ætas p. 137, 138.
Moſchion perperàm mutatum in Miſchion & Marcion p. 134, 137.
Moſchionis Liber de Muliebribus paſſionibus ſuppletur p. 134, 135, 136, 137.
Μωραϊτῶν nomine ſignificantur Peloponneſij p. 192.
Moyſis ſcripta Chymica ſuppoſititia p. 189.
Mugulij ſive Mogulenſes p. 113.
Muliebres Paſſiones ſeu Morbi p. 86, 134.
Mundi creatio p. 87.
Mundi Natura p. 106.
Myrilæum ſeu Myrelæum p. 141.

N.

Natura naturâ delectatur; natura naturam vincit; natura naturam poſſidet; p.171, 172, 173.
Naumachia p. 121.
Nauplia, Vrbs Argiæ, Regionis Peloponneſi, p. 192.
Nechepſus, Rex Ægypti, Νίχεψ, Νεχεψών, Νεχεψώ, Nekepſo, Necepſo, Nechepſo, p. 94, 95, 105, 166.
Necyomantia Democriti p. 170, 171.
Nicandri Colophonij imago p. 90.
Nicephori OneirocriticonRigaltianum emendatur p. 110.
Nicolai Leonici Codex MStus Dioſcoridianus p. 92.
Niger; vide *Sextius*.
Nomocanon Photij p. 163.
Notarius, Actuarius, p. 113.

O.

Ὀκτάειος corruptè pro Ἀκτυάειος p. 113.
τῆς Οἰκουμένης διδάσκαλος p. 112.
Οἰκουμενικὸς φιλόσοφος p. 168.
Olympiadum ſupputatio p. 106.
Olympiodorus, Philoſophus Alexandrinus, Platonicus ſive Academicus, non autem Ariſtotelicus ſive Peripateticus, licet Ariſtotelicam diſputandi rationem optimè calluerit, p. 182.
Olympiodori Commentarij in Platonis Alcibiadem primum, Phædonem, Philebum, & Gorgiam, p.182.
Olympiodori Legationes ad Hunnos aliáſque barbaras Gentes p. 182, 183.
Olympiodorus paulo junior Zoſimo p. 184, 185, 186, 187, 188.
Oneirocriticon ſive Interpretatio ſomniorum p. 110.
Onomacriti Liber de Gemmarum ſculpturâ p. 133.
Oporinus; vide *Joannes*.
Ὀψίκιον, Opſicium, Obſequium, Comes Opſicij ſive Obſequij, p. 102, 108.
Ori Scripta Chymica p. 189.
Oribaſij ætas, patria & honores p. 98.
Oribaſius Pergamenſis à Suidâ perperàm confunditur cum Jonico Sardiano p. 98.
Oribaſius Aetio antiquior p. 103.
Ὀρνεοσοφικὸν, Ὀρνεοσόφιον, p. 160.
Ortelij Theſaurus Geographicus illuſtratur p. 107, 108.
Oſiris Chymicè Plumbum & Sulphur p. 180.
Oſtanes Magnus ſive Senior primus de Arte Magicâ ſcripſit, p. 169.
Oſtanis Magni ſive Senioris Libri Chymici intra columnam Templi Memphitici inventi p. 170, 171, 184.
Oſtanis Scripta Chymica ſuppoſititia p. 189.
Oſtanes Secundus ſive Junior p. 169.

P.

Pamphili Grammatici Alexandrini & Medici imago p. 90.
τὰ Πάντα p. 112.
Pappus Alexandrinus Mathematicus p. 188.
Παρακοιμώμενος, Cubiculi Sacri Præfectus, p. 112.
Παρεκβολαὶ, Excerpta, p. 104.
Pauli Æginetæ Opera illuſtrantur & emendantur p. 97, 150.
Pauli Silentiarij Semi-Jambi in Thermas Pythias p. 106.
Pavo, ſymbolum rei herbariæ & conſecrationis Auguſtarum, p. 90.
Pedanius Dioſcorides; vide *Dioſcorides*.
Peloponneſus, Morea, p. 192.
Perſarum Ars Medica p. 124, 144.
Perſici æris præſtantia p. 179.
Petaſius Chymicus p. 169.
Petoſiris, Philoſophus Ægyptius, p. 94, 95.
Petri Borellij Bibliotheca Chymica corrigitur p. 174.

Petri

Petri Caſtellani Liber de Vitis illuſtrium Medicorum corrigitur p. 102, 103.
Petri Diaconi Caſinenſis Continuatio Chronici Caſinenſis Leonis, Marſicani illuſtratur p. 128, 129. 130.
Petri Victorij Florentini Codex MStus Dioſcoridianus p. 92.
Philelphus; vide *Franciſcus*.
Philiater p. 136.
R. P. *Philippi* Labbei S. I. Bibliotheca Nova Manuſcriptorum Librorum corrigitur p. 130. Ejuſdem Notæ in Photianas Hiſtoriarum Olympiodori Eclogas corriguntur p. 183, 184, 185,
φιλόσοφος οἰκουμενικὸς p. 168.
Phlebotomia, & ſanguis Phlebotomiæ p. 109, 119, 123, 124, 156, 158.
Photij teſtimonia de Hiſtorijs Zoſimi & Olympiodori illuſtrantur p. 186. 187, 188.
Photij Patriarchæ CPni Bibliotheca, à R. P. Andreâ Schotto S. I. græcè & latinè edita, illuſtratur, emendatur & ſuppletur p. 176, 177, 183, 184.
Photij Patriarchæ Conſtantinopolitani Nomocanon p. 163.
Phyſiologus p. 120.
Plantarum Deſcriptio alphabetica curâ & ſtudio Julianæ Aniciæ p. 90.
Pleuritis p. 133.
Plato Magiæ deditus p. 169.
Plato, Chymiæ ſive Chryſopoeiæ deditus, p. 184.
Platonica Philoſophia, ad Chriſtianiſmum proximè accedens, p. 177.
Plinij Hiſtoria Naturalis illuſtratur p. 94, 95, 137, 169.
Ποίησις per excellentiam Operatio Chymica, & Ποιηταὶ Operatores Chymici ſive Chryſopoei, p. 183, 184.
Portus; vide *Æmilius*.
Πρᾶξις, Operatio Chymica, p. 168, 190.
Preſdriani, Priſdriani, Priſdriana, p. 107.
Problemata Phyſico-Medica p. 88, 100, 158.
Procli Philoſophi Vita á Marino ſcripta, & ab Æmilio Porto græcè & latinè edita illuſtratur & ſuppletur p. 181.
Prognoſtica ſive Prænotiones p. 89, 96, 105, 115, 117, 121, 157.
Prophetiæ ſive Revelationes p. 167
Πρωτασηκρήτης, vel Πρωτασηκρῆτις Protoſecretarius, p. 126.
Πρωτομηνυτὴς, Primarius Inſpector, p. 141.
Ptolemæi Alexandrini Centiloquium illuſtratur & emendatur p. 89.
Pulſus p. 94, 97, 99, 119, 121, 122, 124, 132, 147, 151, 157.
Publicani p. 112.
Publicanorum omnium Princeps, τὰ πρῶτα φέρων τελωνῶν, p. 112.
Purgationes Capitis & ſtomachi p. 118.
Πύλη ſive Porta metaphoricè pro Capite Libri p. 126.
Pythagoras Magiæ deditus p. 169.

Q.

Q*Vadratus*, ſcriptor Hiſtoriæ Imp. M. Antonini Philoſophi, p. 184, 185.
Quæſtor Imperatoris, Ταμίας τῶν βασιλικῶν χρημάτων, p. 112.

R.

R*Aphani* laus p. 137.
Ravenna, Theſſalorum Colonia, p. 184.
Ravenna dicta Ῥήνη ſive Rhene quaſi Ῥεήνη p. 184, 185.
Ravenna, quaſi Ῥωμῦνα, vel Ῥημῦνα, vel Ῥεμῦνα, à conditore ſuo Remo, fratre Romuli, p. 184, 185.
Ῥεώνη, Juno, p. 184.
Rhacendyta; vide *Joſephus*.
Rhegium, Calabriæ Vlterioris ſive Inferioris Metropolis, p. 125.

Richardus Princeps Capuanus p. 128.
Robertus Guiſcardus, Nortmannorum, Apuliæ, Calabriæ & Siciliæ Dux, p. 125, 129.
Rufi Epheſij imago p. 90.

S.

SAcer Morbus p. 86.
Salinariæ rei Præfectus, τῶν δημοσίων ἁλῶν ἔφορος, p. 112.
Sal S. Lucæ p. 107, 116, 122.
Salmaſius; vide *Claudius*.
Salſa, Sauſſe, p. 107.
Sambucus; vide *Joannes*.
Sanctorum Sanctarúmque Vitæ & Encomia: nempe
S. *Antonij* Eremitæ p. 91.
S. *Mariæ Virginis* Deiparæ p. 123, 155, 162.
Sanguis humanus, & Sanguinis ſiſtendi remedium ſuperſtitioſum, p. 118.
Sanitatis tuendæ ratio p. 110, 115.
Sarus Gotthus p. 187.
Schenckius; vide *Joannes*.
Somniarij p. 159.
Scytha Hyperborei p. 113.
Sebaſtiani Tengnagelij Codices manuſcripti Medici Græci, de quibus Parte ſecundâ Libri ſexti horum Commentariorum agitur, ſunt VIImus & LImus.
Secundus Philoſophus p. 119. 120.
Sententiæ veterum Philoſophorum p. 120.
Sergius Chymicus ſeu Chryſopoeus p. 178.
Sergius Patriarcha Conſtantinopolitanus p. 162.
Serpentes pag. 143.
Sextij Nigri imago p. 90.
Side, Vrbs Pamphiliæ, p. 147, 148, 179.
Σιδίτης ſive Sidites perperàm pro Σιδήτης ſive Sidetes p. 148.
Simon Macroducas, ſcriptor Codicis XXIIItij, p. 115.
Sol Chymicis Aurum pag. 173.
Somniorum Interpretatio; vide Oneirocriticon.
Soranus Epheſius Senior p. 138.
Sorani Epheſij junioris Libri Gynæciorum p. 138.
Sotadiei Verſus p. 140.
Spiritûs animalis actiones & nutritio p. 111.
Stephanites & Ichnilates p. 119.
Stephanus de Vrbibus illuſtratur p. 126, 148.
Στήλη, Columna, Statua, p. 170, 171.
Stratagemata navalia p. 121.
Suidæ Lexicon ab Æmilio Porto græcè & latinè editum, illuſtratur & emendatur pag. 95, 98, 102, 148, 149, 150, 174, 181, 182.
Symeon; vide *Simon*.
Syneſius Abbas p. 174.
Syneſii ad Heliodorum Epiſtolæ p. 190, 191.
Συελκὸς pro Συελακὸς p. 125.

T.

TActica p. 120, 121.
Tattari ſive Tartari ijdem atque Tochari p. 113.
Ταξεώτης p. 127.
Templum Memphiticum p. 170, 171, 173.
Tengnagelius; vide *Sebaſtianus*.
Teucer Babylonius p. 96.
Teutbran p. 97, 124, 150.
Theagenis & Charicleæ amores p. 190.
Thebæ Ægyptiæ p. 180, 181, 183.
Theodanas Priami filius p. 133.
Theodori Balſamonis Explicatio Canonis ſeptimi Synodi ſextæ in Trullo illuſtratur p. 142.
Theodori Zuingeri Tabulæ in Galenum. p. 152.
Theodorus Chymicus ſeu Chryſopoeus p. 178.
Imp. *Theodoſij* Junioris Quinquennalia p. 188.
Theoſebia, Zoſimi Panopolitæ ſoror, p. 176.

Theriaca

Theriaca per admixtionem carnium viperinarum p. 143.
Tiberiopolis in Phrygiâ Majore p. 108.
Tochari iidem atque Tattari ſive Tartari p. 113.
Trica, Theſſaliæ Civitas Epiſcopalis, p. 190.

V.

Vellus aureum Jaſonis fuit Liber membranaceus, continens Chryſopoeiam ſive Artem faciendi auri; p. 174, 189.
Viatica peregrinantis, Opus Medicum, p. 125 & deinceps. Item p. 132, 134.
Victorius; vide *Petrus*.
Victûs ratio, ſive, Diæta p. 86, 87.
Vipera p. 143.
Vitæ humanæ terminus longiſſimus p. 94, 95.
Vlcera p. 134.
Voſſius; vide *Joannes* Gerardus Voſſius.
Vrina p. 88, 96, 107, 109, 111, 117, 118, 124, 131, 132, 134, 144, 156, 158.

W.

Werra, werrire, p. 150.
Werrwolff, Lycanthropus pag. 150.
Wolfgangi Juſti Chronologia Medicorum illuſtrium corrigitur pag. 103, 113.
Wolphius; vide *Caſparus*.

X.

Xenocratis Aphrodiſienſis imago p. 90.

Z.

Zaphar p. 126.
Ζαφῆειν ſeu ζαφίειον græco-barbarè pro ζάπφειρ@ p. 166.
Ζοφὰρ ὁ ἐν Πιερίδι, Chryſopoeus ſive Chymicus, p. 184.
Zoroaſtres Proconneſius p. 169.
Zoſimus Chryſopoeiæ deditus p. 176 & deinceps.
Zoſimi Hiſtorici defenſio p. 177.
Zoſimus Hiſtoriam Eunapij ratione ſcribendi & duplici editione imitatus eſt; p. 185.
Zoſimi Hiſtoria, à Joanne Leunclavio latinè tantum, à Friderico autem Sylburgio græcè & latinè edita, illuſtratur & emendatur p. 185, 186, 187, 188.
Zoſimus paulò antiquior Olympiodoro p. 184, 185, 186, 187, 188.
Zoſimi Ἱστορία τῆ νέας ἐκδόσεως etiamnunc exſtat integra, nec quidquam in fine deeſt, p. 186, 187.
Zuingerus; vide *Theodorus*.

INDICIS TERTII PARTIS SECVNDÆ LIBRI SEXTI COMMENTARIORVM DE AVGVSTISSIMA BIBLIOTHECA CÆSAREA VINDOBONENSI

FINIS.

COLLATIO NOVI ET ANTIQVI NVMERI CODICVM MANVSCRIPTORVM MEDICORVM GRÆCORVM QVINQVAGINTA DVORVM, DE QVIBVS PARTE SECVNDA SEXTI HVIVS COMMENTARIORVM LIBRI SECVNDVM PRÆSENTEM COLLOCATIONIS EORVM ORDINEM SINGVLATIM ACTVM EST.

Numerus *novus:*	Numerus *antiquus:*	Numerus *novus:*	Numerus *antiquus:*
1	1.	27	34.
2	19.	28	39.
3	9.	29	5.
4	ſine numero.	30	21.
5	3.	31	6.
6	ſine numero.	32	ſine numero.
7	ſine numero.	33	29.
8	28.	34	ſine numero.
9	30.	35	4.
10	12.	36	ſine numero.
11	10.	37	27.
12	20.	38	7.
13	35.	39	36.
14	23.	40	24.
15	ſine numero.	41	38.
16	Theolog. 231.	42	ſine numero.
17	14.	43	17.
18	2.	44	33.
19	11.	45	Philoſoph. 9.
20	18.	46	Philoſoph. 171.
21	22.	47	25.
22	37.	48	Philoſoph. 89.
23	16.	49	Philoſoph. 149.
24	26.	50	Philoſoph. 272.
25	8.	51	ſine numero.
26	32.	52	ſine numero.

Ex jam enumeratis
Codicibus manuſcriptis Medicis Græcis
ſunt
Membranacei quinque:
nempe ſecundùm Numerum *novum* 1^{mus}, 4, 5, 10, 34;

Chartacei autem *quadraginta ſeptem:*
nempe ſecundùm Numerum *novum* 2^{dus}, 3, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52.

LIBRI SEXTI
COMMENTARIORVM DE AVGVSTISSIMA BIBLIOTHECA CÆSAREA VINDOBONENSI
APPENDIX,

QVA CONTINENTVR VARIA ADDITAMENTA, NON SOLVM AD IAM MEMORATVM LIBRVM SEXTVM, VERVM ETIAM AD PRIORES QVINQVE LIBROS, PERTINENTIA.

ADDITAMENTVM I.

pertinens ad Libri *primi* pag. 11 & 12, ubi fit mentio *Holſteniani Monumenti ſepulcralis Romæ in Eccleſiâ Germanorum, appellatâ S. Mariæ de Animâ.*

QVandoquidem Libri *primi* horum Commentariorum pag. 11 & 12 *Monumenti ſepulcralis* Avunculi mei *Lucæ Holſtenij*, ab Eminentiſſimo Principe *Franciſco* S. R. E. Cardinale *Barberino Romæ in Eccleſiâ Germanorum*, appellatâ *S. Mariæ de Animâ*, in honorem ejus magnificè erecti, debitam quidem feci mentionem, ſed, prout tempus tunc ferebat, non niſi nudam illius Inſcriptionem ibi exhibere potui, ſupplendæ nunc iſtius obſervantiæ causâ integrum illud hîc repræſento æri inciſum cum verâ Ipſius *Effigie*, quam, præſtantiſſimi Pictoris accuratiſſimâ manu Romæ ad vivum depictam, in Muſeo meo adſervo & vene-

 ror.

ror. Cæterùm ne repetita hæc iſtius *Monumenti* mentio planè ſolitaria ſit, adjungo ecce *viginti duas Epiſtolas*, ab eodem *Avunculo* ad me valdè adhuc juvenem A. 1640, 1641, 1644, 1645, 1646, 1647 & 1650, partim *Hamburgum*, partim *Amſterodamum*, partim *Lutetiam*, partim *Toloſam* miſſas; quas ob nativam ſtyli elegantiam, prudentiſſima monita & præcepta, ac variam rerum eruditarum notitiam, non conſervatione ſolùm privatâ, ſed & publicâ luce digniſſimas exiſtimo.

EPISTOLA I;

Hamburgum.

Petro Lambecio, Nepoti meo chariſſimo, Lucas Holſtenius S. P. D.

Epiſtolium meo rogatu abs te ſcriptum, Suaviſſime Petre, indolis atque ingenij tui ſpecimen mihi fuit longè gratiſſimum. Facilè enim perſpexi, quàm felici pede virtutis & doctrinæ iter ſis ingreſſus, & quàm gnaviter jam ſpem atque exſpectationem meam præverteris. Ego quamvis de tuâ in cœptis ſtudiorum laboribus conſtantiâ non dubitem, cohortari tamen te volui, ut, quod tuâ ſponte te facturum confido, id meo rogatu atque etiam juſſu præſtes urgeáſque alacriùs. Et cùm univerſum Sapientiæ ſtudium duabus potiſſimùm partibus conſtet, ut animum quàm maximâ & pulcherrimâ divinarum humanarúmq; rerum cognitione inſtruas, & ut ea, quæ animo complexus es, puro & copioſo ſermone proferre poſſis, in utroque multum tibi ſtudij ponendum exiſtimes ad egregiam laudem conſequendam, ne vel barbaram atque infantem tibi pares Sapientiam, vel caſſam & inanem rerum bonarum loquacitatem. Cúmque omnis vera ac ſolida eruditio Græcis Latiniſq; literis ſit conſignata, ac proinde Linguarum cognitio clavis inſtar ſe habeat, ſine quâ reconditas Sapientiæ opes fruſtrà te aditurum ſperes, illa nunc præcipuè tibi comparanda erit optimorum Autorum lectione atque uſu; uſum verò maximè acquires, ſi multa eáque optimâ ex aurei ſeculi Scriptoribus ita legendo ediſcas, ut ſcripturus aut locuturus ſemper habeas in numerato. Vale chariſſime Nepos, & tuæ induſtriæ ac ſedulitatis exemplo Lucam fratrem ad ſtudiorum amorem excita. Romæ (1) pridie Kalendas Majas A. cIɔ Iɔc XL.

(1) *Agebã tunc annũ ætatis* decimum tertium; *nempe reſpectu diei decimi tertij Aprilis ſtyli novi A.* 1628.

EPI-

EPISTOLA II;

Hamburgum.

Optime & chariſſime Petre:

BIna, quæ Parens tuus ad me miſit, diligentiæ atque induſtriæ tuæ ſpecimina per mihi grata fuere. Quid enim gratius aut jucundius mihi accidere poſſit, quàm ut eâ ætate, quâ alij vix primos flores promittunt, jam aliquem ingenij tui fructum videam? Quocirca cohortatione meâ ad te excitandum non eſt opus, cùm adeò gnaviter in virtutis ſtudio decurras. Hoc tantùm monendum duxi, ne ita ingenij præſtantiæ fidas, ut laborem ſtudiúmque te compendi facere poſſe exiſtimes; quin ita potiùs rem putes, hæc Dei ac naturæ munera perinde nobis concedi ad ſtudiorum curriculum feliciter abſolvendum, ut ſecundus ventus ad navigandum adſpirat. Nam ni vela explices, ventóque obvertas, & clavum prudenter moderere, haud ampliùs proficias, quàm qui vento deſtitutus, remis ſedulò incumbit; quem ſæpiùs in portum appellere videas, dum alterum incuriâ & negligentiâ in vada aut ſcopulos impellit. Græcæ linguæ ſtudium nunquam tibi ſatis commendaverim; ea utramque eruditionis paginam facit. Terentium & Ciceronem ſemper præ manibus & in oculis habeto, ut optimos Latini ſermonis Magiſtros; quibus quanto magis delectaberis, eo te ampliùs in literis profeciſſe cognoſces. Sed hæc ex (1) Præceptore tuo rectiùs & copioſiùs intelliges; quem cum ſuo loco Parentes tibi erudiendo præfecerint, in amoris & honoris ſocietatem admiſerunt. Vale, & me tui amantiſſimum redama. Romæ (2) A. cIↃ IↃcXL. Kal. Septembr.

Tui amantiſſimus avunculus

Lucas Holſtenius.

EPISTOLA III;

Hamburgum.

Optimæ Indolis Adoleſcenti Petro Lambecio, Sororis filio Lucas Holſtenius S.

QVàm gnaviter ſedulóque ſtudijs incumbas, chariſſime & jucundiſſime Petre, & Parentum commendatio & tuæ literæ teſtantur. Hæ ſanè luculentum diligentiæ ſpecimen exhibent, unde facilè perſpicio, quàm læta incrementa indies ſtudia tua capiant. Neque eſt quod te ſatis tuâ ſponte concitatum exſtimulem, cùm etiam vota mea viceris; id ſaltem moneo, ut cùm naſcendi ſeries medium te inter (3) Joañem & (4) Lucam fratres collocârit, ſedulò des operam, ut

(1) Nomen illi erat Joañes Falladius.
(2) Agebã tunc annũ ætatis decimum tertium.
(3) Vide de eo Lib. 1 horum Commentar. p. 11.
(4) Obijt is prematurè A. 1661. d. 4. Maij, cum proximè præcedente Anno 1660. d. 10. Januar. Patavij Philoſophiæ & Medicinæ Doctor creatus, ex Italiâ domum rediiſſet. Vide etiam Catalogum Librorum à me editorum num. VI, pag. 7.

ut alterum preſſo veſtigio ſubſequaris, alteri ipſe exemplum præbeas, quo ad ſtudiorum curriculum alacriùs excitetur. Itaque turpe tibi futurum exiſtimes, ſi vel alter longiùs te à tergo relinquat, alter antecedentem occupet; quod quidem facilè cavebis, ſi ita tempus colloces in ſtudijs, ut nunquam ocio vel ineptijs indulgeas. Æquè enim malè pereunt bonæ horæ alienæ, quàm nihil agendo. Tu ſæpiùs ad me ſcribe, atq; id cura, ut in ſcriptione veterum Autorum Terentij, Ciceronis, ac Plauti imitatio aliqua eluceat. Vale. Romæ (1) poſtrid. Id. Februarij cIↃ IↃc XLI.

EPISTOLA IV;

Hamburgum.

Petro Lambecio, Nepoti meo chariſſimo, Lucas Holſtenius S. P. D.

Bene ſit Optimo (2) Principi, cujus humanitati etiam literas tuas exoptatiſſimas debeo. Fuit hæc coronis beneficiorum, quæ ab ejus benignitate in me profecta ſunt plurima, quòd viſere ad vos dedignatus non fuerit. Ego verò indolem tuam exoſculor, & animum bonæ mentis amantem non ſolùm laudo, ſed etiam exſtimulo, & quàm poſſum maximè cohortor, ut ſpretis Germanicarum Academiarum (3) ganeis & popinis, quibus ingenium pariter & pudor deteritur, ad celebriores Belgij, Galliæ & Italiæ ſcholas quamprimùm te conferas, & clariſſimis Europæ luminibus te adjungens, iis virtutis & ſapientiæ Magiſtris utare. Non dubito, quin, eodem Illuſtriſſimo Principe referente, cognôris, quonam hic in Vrbe ſim loco, & quæ mihi meisq; ſtudiis parârim ſubſidia: quæ licet maxima non ſint, neq; ad invidiam uſq; opulenta, otio tamen literario cum aliquo decore ſuſtentando ſufficiunt. Eſt mihi adhæc Bibliotheca, Codicibus non ſolùm editis, ſed etiam manuſcriptis, Græcis præſertim, probè inſtructa; quam ego cum Craſſorum veſtrorum opibus commutare nolim. Hæc χρήσει ϗ κτήσει tua erit, ubi ad me veneris. Venies autem, ſi ſtudiis tuis conſultum velis; quæ nulli mortalium magis quàm mihi curæ cordiq; erunt. Si Parentes Italicæ profectioni obluctentur, haud improbaverim, imò ſuaſerim etiam, ut Belgium primùm adeas, atq; inde te conferas in Galliam, unde faciliot in Italiam excurſus. Vbi intellexero quid conſilij cœperis, ſubmittam literas commendatitias, quæ aditum ad doctorum Virorum alloquium & amicitiam tibi aperiant, ne planè hoſpes ad nos venias. Interim, dum patrio nido affixus hæres, temporis rationem ſedulò abs te exigas, ne in hoc ætatis & ingenij vigore vel momentum tibi otioſo effluat,

In

(1) *Agebā tunc annū ætatis* decimum tertium.

(2) *Erat is* Franciſcus Carolus, *Saxoniæ Inferioris Dux Lauenburgēſis.*

(3) *Verba hæc, primo intuitu nimis dura & rigida, non ſunt generaliter & ſimpliciter accipienda, ac ſi* Germanicæ Academiæ *per ſe damnarentur; ſed reſtrictiſſimè, & tantùm reſpectu pernicioſiſſimi* Pedantiſmi, *qui in earū nonnullis negligentiâ debitæ diſciplinæ invaluit, & illis ipſis, apud quos per pravam conſuetudinem adhuc viget, invi-ſus & intolerabilis eſt.*

In dicendi & ratiocinandi arte diligenter te exerce. Hoc enim præcipuũ experiere (1) ἐφόδιον *ad ſuperiorum Facultatum cognitionem poſteà parandã. Terentium, Plautum, Ciceronem & Cæſarem nunquã deponas de manibus; hi linguam ſtylúmq; tibi dirigant. Græcæ linguæ uſum quàm potes promptiſſimũ legendo ſcribẽdóq; tibi redde; nunquã enim veterum Sapientũ adyta ſine hoc adminiculo penetrabis. Vale, & ſi me amas, frequentiùs ad me ſcribe. Romæ* (2) *poſtrid. Non. Nov. A. cIↃ IↃc XLIIII.*

(1) Viaticum ſeu Adminiculum.

(2) *Agebã tunc annũ ætatis* decimum ſeptimũ.

Epistola V;

Hamburgum.

Optimæ Indolis & præclaræ Spei Adoleſcenti, Petro Lambecio, Lucas Holſtenius S.P.D.

GAudeo hactenus obſcurum tibi non fuiſſe, quo ſemper in te animo fuerim, poſtquam te virtuti & liberalibus ſtudiis gnaviter incumbere intellexi. Quamvis enim neceſſitudo noſtra chariſſimum te mihi fecerit, magnâ tamen commendatione prolixiorem tibi affectum conciliavit bonæ mentis amor, quo flagras. Literas ad (3) *Voſſium & Barlæum, Viros Clariſſimos, proximo curſore accipies, & ob incerta itineris alios apud mercatorem Belgam invenies. Et quoniam ad Sapientiæ mercatum proficiſceris, non ut exoticas merces in* (4) *principe Orbis terrarum Emporio compares, nullam rei gerendæ occaſionem prætermitte; doctos viros affectare, frequenta, cole, eorúmq; affectum probitate, modeſtiâ, aſſiduitate & diligentiâ promereri ſtude. Sed nunc felici numinis auſpicio ſtadium ingredere, & animum ad virtutis curriculum alacriter excita; habebis me fautorem, dum cœptum premis. Tu modo, ſuaviſſime Petre, recta monentibus & de tuo profectu ſolicitis obtempera; & cum optimo quoq;, maxime autem cum temetipſo contende; ita palmam tibi certam promittere poteris. Ego Deum, ut cœptis tuis faveat, & ſtudia feliciter provenire faciat, ex animo rogo & veneror. Romæ* (5) *prid. Kal. Octob. cIↃ IↃc XLV.*

(3) *Duo hi doctiſſimi ac celeberrimi Viri*, Gerardus Joannes Voſſius & Caſpar Barlæus *erant tunc temporis in Illuſtri Gymnaſio Amſterodamenſi Profeſſores publici; ille quidem Hiſtoriarum, hic autem Philoſophiæ Moralis.*

(4) *Intelligitur hic* Amſterodamũ.

(5) *Agebã tunc annũ ætatis* decimũ octavũm.

Epistola VI;

Amſterodamum.

Petro Lambecio, Optimarum Artium Studioſo, L. Holſtenius S. P. D.

SCripſi ante octiduum prolixè de totâ itineris & ſtudiorum tuorum ratione, optime & chariſſime Petre, ſed vereor, ut eas literas ad Parentem miſſas jam acceperis. Nunc iterum ſignifico, lubenti animo

animo me tuum reſciviſſe diſceſſum ex patriâ, & ſalvum te Amſterodamum perveniſſe plurimùm gaudeo. Id miror te ne verbo quidem ad me ſcripſiſſe, cum optima literas mittendi occaſio ſit per mercatorem Belgam; idque ut porrò facias, & quàm poteris frequentiſſimè, te moneo, cùm minima maxima de te tuiſque ſtudiis ſcire deſiderem. Interim hortor, ne de diſceſſu ex Belgio cogites, quamvis primo acceſſu non ſatis ex voto tuóq; deſiderio res ſucceſſiſſe videatur. Aderit Deus honeſtis conatibus, nec ſuo auxilio egregiam voluntatem deſtituet. Literas incluſas (1) *Bartholdo Neuhuſio tradas velim, cui te tuáq; ſtudia quàm diligentiſſimè commendavi; is conſilio operâq; ſuâ te juvabit. Tu omnia in ejus ſinum* (2) ἀφειδῶς *effunde. Ego id curabo, ut animum meum planè paternum perſpectum habeas. Interim me mone de omnibus ſuperioris Epiſtolæ capitibus. Expoſui Neuhuſio rationes, cur te Amſterodamo pedem movere nolim, & quibus potiſſimùm ſtudiis te incumbere velim: rogavi etiam, ut hoſpitium tibi commodum proſpiciat, niſi ipſe jam paràris, ubi ad aliquot menſes vivas, donec linguæ morúmq; Belgicorum paulò peritior, vel Lugdunum vel aliò migres. Quamprimùm ſermones & conſilia cum eo contuleris, tuam mihi ſententiam indices velim, & Amſterodamenſis Scholæ ſtatum exactè perſcribas: illud quoq; ſignifices, ubi locorum Iſſaacus Voſſius Gerardi filius vivat, & qui Profeſſores ſint Amſterodami præter Voſſium & Barlæum; Hoc etiam prioribus monui, ut diligenter exquiras de Academiâ vel Gymnaſio Deventrienſe, ubi Gronovius, Civis noſter, Vir egregius, literas docet; de his quoq; cum Neuhuſio confer. Tu, mi Petre, animum bonâ ſpe erige, &, cùm à paterno nido corpore avolaveris, animum quoq; ab ejus recordatione & deſiderio abſtrahe. Temporis rationem habe; hujus enim uſuram precioſiſſimam nobis Deus eſſe voluit. Vale, & me tibi amantiſſimum de omnibus certiorem facito. Vale. Romæ* (3) *17. Febr. A.* CIϽ IϽC XLVI.

EPISTOLA VII;

Amſterodamum.

Doctiſſimo Juveni Petro Lambecio L. Holſtenius

(4) χαίρειν καὶ εὐπραγεῖν.

N*On dubito chariſſime Petre, quin priores meas à mercatore Belgâ jam acceperis, quibus de itineris & ſtudiorum tuorum ratione uberiùs perſcripſi. Ex iiſdem perſpicies, quàm ego ſolicitè tuas expectârim, quas Parentes Hamburgo tandem ad me miſerunt.*

Puto

(1) *Degebat is tunc temporis* Amſterodami: *religioſiſſimus æquè ac doctiſſimus Sacerdos, & acerrimus Catholicæ Religionis Propugnator; ut apparet ex variis ipſius lectu digniſſimis Scriptis, contra Hæreticos recentiores ſolidiſſimè editis.*

(2) Liberè.

(3) *Agebã tunc annũ ætatis* decimũ octavum.

(4) *Hoc eſt,* Gaudere & benè rem gerere. *Ita enim verba hæc vertit* Horatius *Lib.* 1 *Epiſt.* 1.

Puto conſpectum ac conſuetudinem tot Illuſtrium Virorum itineris moleſtiſſimi tædium ex animo jam diſpuliſſe; & omninò futurum ſpero, ut, quo magis humanitatem eorum deguſtabis, eo minus te profectionis, quantumvis (1) *intempeſtivæ, pœniteat. Superioribus meis varias tibi & Neuhuſio rationes expoſui, cùr Amſterodami te aliquamdiu commorari velim: ſed, cùm feliciori ſtudiorum profectu ſpem & exſpectationem meam ſuperaveris, legem ampliùs nullam dico, quo minus tuo utaris arbitrio & ingenij ductum ſequaris. Hoc duntaxat moneo, dum eo es loco, ubi ſtudia Geographica maximè florent, gnaviter des operam, ut* (2) πινακογραφίαν, *& eam, quam vocant* (3) Ὑδρογραφίαν, *ab optimis delineandi Magiſtris addiſcas, nec ſumptui eâ in re parcens nec tempori. Cæteræ enim ſcientiæ ubivis locorum, hæ Amſterodami tantùm percipi poſſunt. De ſtudiis græcis verè mihi* (4) θαύματα καὶ ἀπροσδόκητα *nuncias. O me felicem, qui eò in ſtadio te currentem video, etiam cum doctorum plauſu, quò te jamdudum vota & cohortationes meæ trahebant. Multos hic favitores habebis, ſed me faventiorem neminem. Quomodo enim te hæc ſtudia amantem non amem unicè? Sed quo caſu aut conſilio* (5) *Ariſtænetum tibi expoliendum ſumpſiſti, in quo Joſiæ Merceri induſtria ita omnia præſtitiſſe videtur, ut, quantum ab ingenio humano meliorum Codicum ope deſtituto proficiſci poſſit, nullum alienæ diligentiæ locum reliquerit? Nam & Verſio nativâ elegantiâ cum græcis certat; Notæ autem ita omnibus numeris ſunt abſolutæ, ut nec demi quidquã nec addi poſſit. Verùm non ego tàm ſeverâ lege tecum agam, ut nihil permittam juventuti. Illud autem, ſi me amas & tuam famam, quàm cautiſſimè cave, ne Merceri politiſſimi & humaniſſimi Viri manes vel uno verbo lædas, etiamſi manifeſta ab eo diſſentiendi ſit cauſa; ita enim ejus virtus, doctrina & ſingularis modeſtia meretur: tùm verò & hoc, ne amantium nequitias &* (6) ἀπόρρητα, *reducto ſipario, curioſiùs veſtigando, & tuo & alieno pudori injuriam facias: eâ enim ætate es, quæ multa iſtorum vel ignorare,*

(1) *Nempe ob navigationem hyemalem menſe Decembri.*

(2) Compoſitionem Tabularum Geographicarũ.

(3) Compoſitionem Tabularũ Nauticarum.

(4) Miracula & inopinata.

(5) *Scripſit hic Ariſtænetus* Ἐπιστολὰς ἐρωτικὰς *ſive* Epiſtolas amatorias *elegantiſſimas, in* duos Libros *diviſas, quas primus omnium in lucem edidit, ſed tantùm* græcè, Joañes Sambucus, *Hungarus Tirnavienſis, Antvverpiæ typũ Chriſtophori Plantini A.* 1566 *in quarto, & quidem ex pervetuſto ſuo, & hactenùs, quod ſciam, unico Codice manuſcripto membranaceo, qui etiam nunc adſervatur in* Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ Vindobonenſi, *& inter Codices MStos Philoſophicos ac Philologicos Græcos ſecundùm antiquum numerum eſt centeſimus trigeſimus quintus, atque, ut ipſe ibi in principio inſcriptione propriæ manûs teſtatur, A.* 1561 *ab ipſo fuit comparatus in* Apuliâ. *Secundus deinde eaſdem Epiſtolas* latinè *ſimul &* græcè *cum eruditiſſimis* Notis *ſuis edidit* Joſias Mercerus *Pariſijs apud Marcum Orry A.* 1594 *in octavo, ſed abſque ſuo nomine. Quod porrò ad* meum *in eaſdem Epiſtolas* Commentarium, *in Holſtenianâ hâc Epiſtolâ memoratum, attinet, eum componere orſus ſum Hamburgi d.* 3. *Junij A.* 1645, *abſolvi autem Amſtelodami Kalendis Februarij A.* 1646. *Exſtat is nunc autographus in Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ, nec communicationem ejus denegabo, ſi quis* novæ Epiſtolarum Ariſtæneti editioni *illum velit ſubi ungere.* (6) Arcana, quæ divulgari haud honeſtum eſt. *Libanius in Ethopoeiâ ſecundâ, quæ exſtat Operum ipſius Tom.* 2 *pag.* 734 *vocat* τὰ τῶν ἐρώντων μυστήρια, *hoc eſt,* amantium myſteria.

re, vel verecundâ diſſimulatione præterire debet. Quocirca doctiſſimorum Virorum (1) Voſſij, (2) Heinſij, & inprimis (3) Salmaſij conſilio utere, nec quidquam niſi eorum judicio ac cenſurâ probatum profer. Salmaſius enim, Merceri gener, candidè ſuggeret, ne quid in Soceri nomen famámq; peccetur. Auctoris ætatem, patriam & profeſſionem ex Libanij Epiſtolis (4) ἀνεκδότοις obſervaſſe videor; nec dubito quin ipſiſſimus ſit Venerum & Gratiarum parens, cujus elegantiam & leporem in ſcribendis Epiſtolis quâvis occaſione prædicat. Mittam aliàs ex Vaticano exemplari, ſi quæ (5) γνωρίσματα contineant, quæ Ariſtæneti vitam illuſtrent: qualis eſt ea, quâ (6) Spectati Perſicam Legationem, Conſtantij Imperatoris juſſu peractam, narrat. Multa quoque de hoc ipſo Ariſtæneto ſuggerit Libanij oratio de vitâ ſuâ, quæ (7) principio Tomi poſterioris legitur. (8) De Lycophrone non ſolùm probo conſilium tuum, ſed etiam hortor ac moneo, ut ex (9) σκοτεινοῦ auctoris tenebris lucem nomini famǽq; tuæ quæras. Offero etiam Codicem manuſcriptũ optimæ notæ (10) Cõmentariorum Tzetzæ; ſed ita eſt (11) ὀγκώδης, ut ægrè tranſmitti ad te poſſit. Eum igitur apud me tibi paratum ſcias, ubi veneris; interim ingenium experire. Habeo & Orphei Poëmatum exemplar non contemnendum, ex quo (12) Argonautica plurimis locis emendavi. Auctor ille, hucuſq; à Criticorum & Correctorum vulgo derelictus, tuam expoſcere videtur operam. Hymni autem, reconditæ antiquitatis pleniſſimi, juſtum Commentarium merentur; quem vel unius Procli Scripta (13) ἀνέκδοτα tibi inſtruent, ut ex Notis meis ad Salluſtium Philoſophum facilè perſpicies: ne quid de cæteris, quos apud me habeo, Platonicis nunc dicã, in quibus (14) τῆς μυθικῆς θεολογίας theſaurus latet. Gaudeo te eam Octavij Tenſini humanitatem experiri, quam ejus amici hîc mihi pollicebantur. Literas meas impoſterùm ab ipſo recipies, tuáſq; viciſſim per eum ad me mittito. Itaq; ejus operâ liberè & (15) ἀπροφασίστως utere, meq; quàm ſæpiſſimè de tuis rebus certiorem facito; id enim meo jure abs te poſtulare videor. Quamprimũ abs te & Neuhuſio reſponſum ad priores accepero, ſcribam de profectione cæteríſq;, quæ ſtudiis tuis maximè profutura videbuntur. Nunc vale, & me ama. Romæ (16) prid. Kal. April. cIↄ Iↄc XLVI.

EPI-

(1) Nempe Gerardi Joannis. (2) Nempe Danielis. (3) Nempe Claudij. (4) Ineditis. *Sunt autem Epiſtolæ* duodecim; *quas vide infrà in Appendice proximè ſequentis Epiſtolæ* octavæ. (5) Indicia *ſeu* documenta. (6) *Vide infrà pag.* 244 & 245 *Annotationes meas marginales ad* primam Libanij Epiſtolam. (7) *Vide Operum* Libanij *editionem græco-latinam Pariſinam Federici Morelli A.* 1626 & 1627 *in folio Tom.* II *pag.* 21. (8) *Vide Prodromum meum Hiſtoriæ Literariæ Lib.* 2, *cap.* 4 § 4, *pag.* 181. (9) Obſcuri. (10) Lycophronis *Poëma, inſcriptum* Alexandra *ſive* Caſſandra, *exſtat etiam aliquoties in Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ manuſcriptum, & quidem* cum Commentarijs Iſacij Tzetzæ *in Codicibus MStis Philologicis Græcis ſecundùm antiquum numerum* 201*mo &* 214*to*. (11) Grandis. (12) *Eorundem* Argonauticorum *præſtantiſſimum exemplar manuſcriptum membranaceum exſtat etiam in Auguſtiſſimæ Bibliothecæ Cæſareæ Codice MSto Philologico ſecundùm antiquum numerum ducenteſimo ſecundo*. (13) Inedita. *Eadem autem* Procli Scripta inedita *exſtant etiam in Auguſtiſſimæ Bibliothecæ Cæſareæ Codicibus MStis Philoſophicis*. (14) Fabuloſæ Theologiæ. (15) Sine excuſatione. (16) *Agebam tunc annum ætatis* decimum octavum.

Epiſtola VIII;

Amſterodamum.

Doctiſſimo Juveni Petro Lambecio

Lucas Holſtenius (1) εὐπράττειν.

QVod tardiùs meas accipis, eò factum, ne tuam de Ariſtæneto exſpectationem morarer: malui enim ſimul omnia mittere, quæ ex Libanio conquirere potui. Itaq; bonis avibus, Muſiſq; faventibus aleam jacito; tantùm pudoris & modeſtiæ limites ſerva, quos ſuperioribus fixi. Miror nondum tibi redditas fuiſſe a. d. Id. Martij literas meas, quas per mercatorem Belgam pridem miſi. Sed ille, uti video, tricator eſt; itaq; Tenſini operâ poſthàc tutius uteris, qui tuas diligentiſſimè ad me curavit. Nunc ne tua vota morer, Lugdunum ut proficiſcare, per me tibi licet. Sed de iis primùm ſedulò inquirito, quæ in ſchedulâ notata habes, & de ſingulis itidem (2) ἀφοριστικῶς *reſcribe. Non eſt quod de mearum rerum ſtatu anxium ſolicitúmq; te habeat; nam mihi Dei beneficio ſalva tutáq; ſunt omnia. Nonne legiſti illud ſuaviſſimi* (3) *Fabulatoris, non quidem* (4) Ἐπιμύθιον, *ſed Oraculum?*

(5) *Quemcunq; populum triſtis eventus premit,*
Periclitatur magnitudo Principum,
Minuta (6) *plebes facili præſidio latet.*

Quocirca omnem ex animo curam expellito, & quam divina bonitas (7) εὐημερίαν *præſtat, eâ fruere. Probo eam, quam* (8) *Juvenali veterique Scholiaſtæ operam impendis: nam & me idem aliquando ſtudium inceſſit; ſed quotquot iſtorum ſcholiorum exemplaria inſpexi, inſpexi autem plurima & antiquiſſima, à Pithœanis illis toto quod ajunt Cœlo diſcrepant, ut fruſtrà ex ijs medelam locis hiulcis ſperes. Id gaudeo, quod Themidi te tuáq; ſtudia addixeris: Non illa Muſas ita aſpernatur, ut vulgus leguleiorum putat; ſed omnem humanarum ac divinarum rerum ſcientiam ſibi vindicat. Tu magnorum Virorum, quos commemoras, exempla ſequere, ita te quoq; magnum aliquando futurum non dubites. Itaq; ubi Lugduni ſedem fixeris, ſeriò hoc agere incipias, & Anteceſſoribus, quos Academia illa habet celeberrimos, totum te dedas. Illud autem etiam me non monente facturum te ſcio, ut Hiſtoriæ & Antiquitatis Romanæ cognitionem obnixo tibi ſtudio compares. Tu, quod certè debes, crebrò de omnibus ad me ſcribe: facies autem, ſi id tibi perſuaſum habueris, neminem eſſe, qui ſtudijs tuis rectiùs conſultum cupiat, quiq; tuo profectu delectetur impenſiùs, quàm ego,* qui

(1) Benè rem gerere.
(2) Diſtinctè.
(3) *Nempe* Phædri, *Imp. Auguſti Liberti, Lib. 4 fab. 6.*
(4) Fabulæ additamentum *ſeu* clauſulā.
(5) *Significatur hìc perſecutio* Barberinorum *per Summū Pontificem* Innocentium X; *quâ coacti Cardinales* Franciſcus *&* Antoniꝰ *A. 1646 cū* Thadæo *fratre fugerūt inGalliam.*
(6) Plebes *antiquè pro* plebs.
(7) Jucundam temporis proſperitatem.
(8) *Conferebam enim tunc temporis* Juvenalis *Satyras cum V.* CL. Gerardi Joannis Voſſij *pervetuſto & optimæ notæ Codice manuſcripto membranaceo, cui in margine anonymi cujuſdam antiqui* Scholiaſtæ *Annotationes erant adjunctæ. Eædem* Juvenalis Satyræ cum antiquis Scholijs *exſtant etiam aliquoties manuſcriptæ in Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ.*

qui ob tuam te indolem amo ac diligo, diligámque porrò, quamdiu tu bonam mentem, literas, virtutem & inprimis pietatem, (1) πασῶν τῶν ἀρετῶν ἡγεμόνα καὶ κρηπῖδα *amaveris. Sed heus tu, Catalogum Manuſcriptorum Græcorum Vaticanæ Bibliothecæ ſatis accuratum in Amſterodamenſi Bibliothecâ olim vidi: eum tu, dum commoditas eſt, percurre, tibique, quæ ex uſu futura putaveris, nota;* (2) *neque enim hîc, quæ ſeculi noſtri inſcitia eſt, facilè pervolvendi ejus ſit copia. Tu de profectione, deque commoratione Leidenſi, conſilium cum clariſſimo Neuhuſio capias. Id vide ne Germanorum contubernio te adjungas, qui tempus ſtudijs deſtinatum* (3) συμποσίοις *& comeſſationibus malè perdunt. Et cum poſt jacta Juriſprudentiæ fundamenta in Gallias te proficiſci cupiam, vide ut Belgarũ & Gallorum uſu ac converſatione aliquam ejus linguæ cognitionem tibi compares; etiam, ſi volueris otiúmque ſuppetat, adhibito Magiſtro. Sed ubi tuas recepero, de hiſce quid agendum ſit rebus, rectiùs diſpiciemus. Vale & Clariſſimos Viros, ejus Vrbis Lumina, officioſè à me ſaluta. Romæ,* (4) *VII. Id. Aprilis* cIↄ Iↄc *XLVI.*

LIBANII
Sophiſtæ ſive Rhetoris Antiocheni,

qui integro ferè quarto poſt Chriſtum ſeculo ſub Imperatoribus *Conſtantio* & *Conſtante, Juliano, Joviano, Valentiniano I, Valente, Gratiano, Valentiniano II* & *Theodoſio Magno* floruit, EPISTOLÆ DVODECIM, ex Codice manuſcripto *Bibliothecæ* (5) *Vaticanæ* depromptæ; quarum priores *decem* ad ipſum ARISTÆNETVM, Rhetorem & Epiſtolographum Nicænum, duæ autem poſteriores de eodem ARISTÆNETO ad *Entrechium* & *Acacium* ſcriptæ ſunt.

I.

Λιβάνιος Ἀρισταινέτῳ.

Ἐπανήκων ἡμῖν ὁ (6) Σπεκτάτος ἀπὸ τῆς πρεσβείας, πολλοῖς ἔδοξεν εὐδαίμων εἶναι· τοῖς μὲν, ὅτι πολλὴν εἶδε γῆν, καὶ ὄρη, καὶ ποταμούς· τοῖς δ', ὅτι τὴν Περσῶν δίαιταν, καὶ ἔθνη, καὶ νόμους, ἐν οἷς ζῶσιν. οἱ δὲ τὴν αὐτοῦ τοῦ δυναστεύοντος θέαν, καὶ τῶν λίθων, οἷς ἐκεκόσμητο, μέγα ἦγον. τοῖς δὲ σεμνὸν ἐδόκει, τὸ δῶρα δόντα, λαβόντα ἀπελθεῖν. ἐμοὶ δὲ καὶ ταῦτα μὲν ἔχειν τινὰ χάριν ἐφαίνετο· κάλλιστον δὲ, τὸ δείξαντα ῥήτορος δύναμιν ἐν Σέσοις, ἐπανελθεῖν. Καί τοι γε ᾤμην

αὐτὸν

(1) Omnium Virtutum Principem & fundamẽtum.

(2) *Tunc temporis enim ipſe* Præfecturam Bibliothecæ Vaticanæ *nondum erat adeptus.*

(3) Compotationibus.

(4) *Agebã tunc annũ ætatis* decimum octavũ.

(5) *Eadẽ, & plures aliæ* Libanij *ad* Ariſtænetũ *&* de Ariſtæneto *Epiſtolæ exſtãt etiam in* Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ Vindobonenſi, *ut in Holſtenianarũ ad has duodecim Epiſtolas Obſervationum fine accuratius indicabitur.*

(6) *De hoc* Spectato *eiuſque Legatione nomine* Imp. Conſtantij *ad* Saporem *Regem Perſarum vide* Ammiani Marcellini *Lib. 17 pag. 96 editionis Pariſinæ V. CL.* Henrici Valeſij *A. 1636 in quarto. Conſule etiam ibidem eiuſdem doctiſſimas Notas pag. 139, 140 & 141.*

αὐτὸν ἀποβεβληκέναι τουτὶ τὸ ξένος, πολὺν ἤδη χρόνον ἀπὸ τῶν βιβλίων μετηνεγμένον ἄλλοσε· τῷ δ᾽ ἄρα ἐνέμενεν ἐπὶ τοῦ ἤθους ἡ δεινότης. ὡς γὰρ ἐχρημάτιζεν ὁ Πέρσης, καὶ ὁ λόγος ἦν περὶ τῶν διαφορῶν, καὶ πολὺς ἐνέκειτο τοὺς παππώους ἀπαιτῶν ὅρους, καὶ πολλάκις ἐρωτῶν, (1) εἰ μὴ δίκαιον εἰς τοὺς παῖδας τὰ τῶν προγόνων καταβαίνειν. τὰ μὲν παρὰ τῶν ἄλλων ἐνταῦθα παλαίσματα Σπεκτᾶτος ἀπαγγελεῖ, τοῦ γέλωτος ἣν οἷός τε γίνηται κρατεῖν· οἷς δὲ οὗτος ἐχρήσατο πάνυ γενναῖα καὶ διασείοντά γε τοὺς εὐπροσώπους τοῦ Πέρσου λόγους. ἔφη γάρ· εἰ μὲν, ὦ Βασιλεῦ, Κωνστάντιος σοῦ τῆς ἀγάπης ἀποτέμνεται), τῶν ὅπλων ἔχου, μέχρις ἐκεῖνος τοῦ πλεονεκτεῖν· εἰ δ᾽ οἷς μὲν ἐγκαλεῖς, πάλαι τεθνᾶσιν· ὁ δὲ μεθ᾽ ὧν εἰσῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον, ταῦτ᾽ ἔχων καταθέσθαι τὸν πόλεμον ἐθέλει, σκόπει μὴ πλεονεξίαν ἐγκαλῶν, αὐτὸς τοῦτο ποιῶν ἐλεγχθῇς. ἐπὶ τούτοις ἐνέδυ φασὶ τὴν λεοντῆν· ὥστ᾽ ἐκεῖνον βλέποντα μὲν εἰς τὴν ἡλικίαν, ἐξετάζοντα δὲ τὸν λόγον, οὐκ ὀλιγάκις σεῖσαι τὴν κεφαλὴν, καὶ διὰ τὸν σὸν ἐρώμενον οὐ συκοφαντῶν ἡμῖν τὸν Βασιλέα σεσίγηκεν. ἄλλῳ μὲν οὖν συνεῖπε καλῶς· αὐτὸς δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ τί ποτ᾽ ἂν καὶ λέγοι προθυμότερον ὡς σὲ παρ᾽ ἡμῶν τρέχων, ἢ παρ᾽ ἡμᾶς ἐκ τῆς Περσίδος.

(1) *Ipſa* Saporis *verba apud* Ammianum *iam citato loco ſunt hæc:* Aduſque Strymona flumen & Macedonicos fines tenuiſſe Majores meos, antiquitates quoque veſtræ teſtantur; hæc me convenit flagitare, *&c.*

II.

Τῷ αὐτῷ.

ΝΙκέντιον μὲν τὰ σὰ γράμματα φίλον ἡμῖν ἐποίει, Μόδεστον δὲ, ὄντα καὶ προτοῦ φίλον, μᾶλλον ἢ πρότερον ἐποίει τὰ γράμματα. τὴν μὲν οὖν πόλιν ἡμῖν εὔφρανε τῇ περὶ ἐμὲ σπουδῇ, ἐμὲ δὲ τῇ περὶ σοῦ μνήμῃ. τὸ γὰρ ὑπὸ τῶν καλῶς σε εἰδότων ᾀδόμενον, καὶ αὐτὸς ἐφθέγγετο. οὔπω τοιοῦτον εἶδον. καὶ διεξῄει πολλὰ τῶν σῶν, προστιθεὶς ὡς οὐκ ἂν πάντ᾽ εἰπεῖν ἔχοι. Εἶτ᾽ ἐκαλεῖτο μὲν ὑπὸ τῆς ἑσπέρας ἐπὶ λουτρὰ, κατείχετο δὲ ὑπὸ τῆς ἡδονῆς ἐν τῷ λόγῳ. καὶ ὁ μὲν ἐπῄνει τὰ σά. Φουρτουναπιανὸς δὲ ἐκεῖνον, ὅτι ἃ χρῆν ἐπῄνει. τίς οὖν ἐγώ; σιγῶν ἠρυθρίων ὡς ἂν αὐτὸς ἐπαινούμενος. Εἰσάγω δὴ τὸν ἄνδρα εἰς τὸ βουλευτήριον, οὗ λόγων ἀγῶνες ἡμῖν. καὶ ἴσως οὐκ ἠνίασα λέγων, λαβὼν δὲ παρὰ σοῦ δύο ἄρχοντας φίλους, ἑνὶ γέμοντι σοφίας ἀμείβομαί σου τὸ δῶρον. (2) Ἁρποκρατίων γὰρ

(2) *Hic eſt ille* Harpocration, *Romano nomine clientelari dictus* Valerius, Rhetor Alexandrinus, *quem* Suidas *teſtatur autorem eſſe* Lexici *ſive* Dictionarij in decem præcipuos Græciæ antiquæ Rhetores, *quod etiam nunc exſtat, & primùm quidem ſuperiori ſeculo ab* Aldo Manutio *Venetijs, deinde autem longè accuratiùs hoc noſtro ſeculo, nempe A.* 1614, *Pariſijs apud Claudium Morellum à V. CL.* Philippo Jacobo Mauſſaco *editum eſt cum ſubjunctis eruditiſſimis* Notis *& ampliſſimâ* Diſſertatione Criticâ de Harpocratione ejúſque Scriptis; *in quâ pag.* 328 *perperàm conſectat,* Harpocrationem *hunc floruiſſe ſeculo poſt Chriſtum* ſecundo, *& fuiſſe* Imp. L. Ælij Veri *in Græcis Præceptorem.*

οὑτοσὶ καὶ ποιητὴς ἀγαθὸς, καὶ παιδευτὴς ἀμείνων· δεινὸς μὲν ἐνθεῖναι τὰ τῶν παλαιῶν νέοις, δεινὸς δὲ ἐκείνοις παρισωθῆναι. Βεβιωκὼς δὲ συνεχῶς ἐν βιβλίοις, ἡδίστην μὲν ἔχει κομψείαν, ἁπλοῦς τις ὢν καὶ γενναῖος, καὶ οὐκ ἂν ἁλοίη φρονῶν μὲν ἕτερα, λέγων δὲ ἄλλα. Εὐδαίμων δὲ κοινωνήσας καὶ τροφῆς καὶ μουσείων, πάλαι μὲν ἐν τῷ φοιτᾶν, νῦν δὲ ἐν τῷ παιδεύειν, καὶ μικροῦ τῷ φίλῳ συμπεφυκὼς, ὑπὸ τῆς ὑμετέρας ἀπεράγη δυναστείας. καὶ νῦν διακριθέντες μετὰ δακρύων, πορεύεται μὲν αὐτὸς, κάθηται δὲ ἐκεῖνος. Εὐδαίμονα μὲν οὖν ἐγὼ (1) μυθήσομαι· σὺ δ' Ἀρποκρατίωνι γίγνου τοῦθ', ὅπερ ἡμεῖς Εὐδαίμονι.

(1) *In duobus Codicibus MStis Cæſareis rectiùs legitur* παραμυθήσομαι.

III.

Τῷ αὐτῷ.

ΤΟν (2) Ἱμερίου μὲν υἱὸν, Σωπάτρου δὲ ἀδελφιδοῦν, Ἰαμβλίχῳ δὲ ὁμώνυμον, ἐμὸν δὲ συγγενῆ καὶ φίλον ἔχων, εὐθὺς ἡγοῦ καὶ σαυτοῦ φίλον, καὶ μὴ καταβραχὺ συγκεράννυ τῷ νεανίσκῳ σαυτὸν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς γράμμασιν ἀναπέτασον αὐτῷ πάντα τὰ πράγματα, μὴ τῇ ἡλικίᾳ κρίνων τὸν τρόπον, ἀπὸ δὲ τοῦ τρόπου τὸν νέον τιθεὶς εἰς γέροντας. οὗτος ἐμὲ φιλεῖ ὥσπερ μητὴρ· αἰσχύνεται δὲ ὥσπερ υἱός· φοβεῖται δὲ ὡς ἂν οἰκέτης. Τὸ δὲ ὂν αὐτῷ, νομίζων τὴν μεγίστην ἀνάγκην εἰς (3) ἀρετὴν ἄσκησιν εἶναι, θεοὺς τιμῶν δέξαιτ' ἂν Ἱερεὺς γενέσθαι μᾶλλον, ἢ μὴ τιμῶν Κινύρας. κληρονομήσας δὲ πατρῴας οὐσίας καὶ φίλων, τὸ μὲν τῶν φίλων ηὔξησε μέρος· τὸ δὲ ἐκείνης οὐκ ἠξίωσεν· ἀλλ' ἐπαινῶν Εὐριπίδην λέγοντα, νοῦν ἔχοντα εἶναι φίλον πρίασθαι χρημάτων πολλῶν σαφῆ. τοῦτο τὸ κτῆμα κτώμενος ἀναλίσκει τῶν ὄντων. ἀκούσας δὲ, τίς μὲν (4) ὁ καλῶν, ἐφ' ὃ δὲ καλούμενος τίνι γνώμῃ πορεύεται, θαυμάσῃ μὲν αὐτοῦ τὸ μὴ θαυμάσαι πλοῦτον, (5) ἐπαινήσῃ δὲ τὴν σοφίαν, ᾗ πειρᾶται διαφεύγειν, ἃ μὴ νομίζει καλά· μακάριον δὲ ἡγήσῃ τῆς περὶ τὰ θεῖα κρίσεως. ξενίσας οὖν τὴν γενναίαν φύσιν, καὶ συνευξάμενος αὐτῷ (6) ληθῆναι, πέμπε ἐπ' Ἰταλίας, μᾶλλον δὲ ἐπὶ Συρίας.

(2) *In Codice MSto Cæſareo membranaceo pro* Ἱμερίου *legitur* Ἡμερίου.

(3) *In Codice MSto Caſ. membranaceo legitur* ἀρετῆς.

(4) *In eodem Codice Cæſareo additur hîc* αὐτόν.

(5) *In eod. Cod. Caſ. legitur* ἐπαινέσῃ.

(6) *In eod. Cod. Caſ. rectè legitur* λυθῆναι.

IV.

Τῷ αὐτῷ.

ΕΓένετο καὶ Ἀρισταίνετος ἡμῖν εἷς τῶν πολλῶν ὁ πρότερον τῶν σοφῶν, καὶ τὰς ἐπιστολὰς πήχεσι καὶ σπιθαμῇ μετρεῖ, κἂν μακρὰς μὴ λάβῃ, δεινὰ πέπονθε καὶ ἠδίκηται. Ἐγὼ δὲ σε ᾔδειν εἰδότα, μέτρα τῶν

λόγων

λόγων εἶναι τὰ πράγματα. (1) πάντως δὲ ὁ τῶν (2) ἐπιστολῶν περιλαμβάνει μέρος. τότε οὖν (3) συνέστελλε τὴν ἐπιστολὴν ὁ φέρων τὴν ἐπιστολήν, ἔχων ἀγγεῖλαι σοι τὰ ἡμέτερα ἀκριβῶς· εἰ δὲ ἐγὼ διηγούμην, ὑβρίζετο ἂν ὁ φέρων· ἀλλ' οὐδὲ ἀγνὼς ἦν ὁ γυμνάσιός σοι, καὶ διδάσκειν σε δέον ὅστις ἐκεῖνος ἔφυγον ὑπ' ἀργίας τῆς περὶ τὰ πράγματα, τίς (4) ἦν ὁ τοῦ βεβήλου καιρὸς, καὶ τοῦ τὰς θύρας ἀποκλείειν. ὁρᾷς ὅπως ἐπέστελλες Στρατηγίῳ μακρὰ καὶ καλά; μήκους γὰρ ἐδεῖτο περὶ ὧν ἐπέστελλες. μικρά σοι παρ' ἡμῶν ἧκε· καὶ γὰρ μακρά ποτε ἧκε. τότε μὲν πολλῶν, ὕστερον δὲ οὐ τοιούτων. οὐ γὰρ ἔδει, ὅπως δὲ ἡμῖν εἰς χεῖρας ἦλθεν ἃ πρὸς ἐκεῖνον ἔγραψας, ἄκουσον. ἀνέστρεψε μὲν ἐκ Καρχηδόνος· ἐγὼ δὲ, τοῦτο δὴ τὸ εἰωθὸς, πρὸ τῆς πόλεως ἠσπαζόμην· ὁ δὲ ἅμα τε ἐφίλησε, καὶ γράμματα, ἃ ἧκεν αὐτῷ παρὰ σοῦ, δώσειν μοι ταῦτ' ἔφη. ταῦτ' ἐλέγετο σὺν φαιδρότητι, σοί τε καὶ ἐμοὶ τιμὴν ἔχοντα. Νεβρίδιος δὲ ἠκροᾶτο σὺν ἐκείνῳ φερόμενος. ὡς οὖν οἴκαδε ἦλθον, αὐτοῦ δόντος ἀνέγνων, οὐ πλείω μᾶλλον ἢ κάλλιω. ἐγὼ μὲν ἐπῄνουν, ὁ δ' ἥδετο. Ὀλυμπίῳ δὲ πολλὴν εἰδὼς χάριν, ὅτι σοι τὰ ὄντα ἀπήγγελκε, καὶ τὴν μεθ' ἡμῶν μοῖραν, καὶ τοὺς ῥηγνυμένους δύο, καὶ τοὺς πηδῶντας, καὶ τοὺς (5) κλαίοντας· οὐδὲ ἔστιν εἰπεῖν ὅσην ἡδονὴν ἔχω· καὶ σὺ δ' ἂν ἔχοις εἰκότως, εἴ σοι κέρδος τὸ μὴ περὶ τῶν ἐμῶν ἐξηπατῆσθαι πραγμάτων. τῶν δὲ ἐμῶν λόγων ἐρᾷν μὲν ἐγνωκὼς, τιμὴν δὲ οὐ διδοὺς, ἀδικεῖς. αἰτοῦμεν (6) οὐ χρυσίον, ἀλλὰ βιβλία τῶν παλαιῶν, ἃ πάλαι μὲν ὑπέσχου δωρεὰν, νῦν δὲ (7) οὐκ ἀντεδίδως.

V.

Τῷ αὐτῷ.

Ἔμελλές ποτε καὶ τῶν ἐν ἀρχαῖς γεύεσθαι πόνων, καὶ ὡς οὐ πάσῃ μηχανῇ τὸ ἄρχειν φυγών· καὶ νῦν ζώνη καὶ στρατεία καὶ ὄχλος περὶ θύρας, καὶ ἀγρυπνίαι, καὶ φροντίδες. ἡ πολλὴ δὲ ἐκείνη ῥᾳστώνη καὶ τὸ ἀργεῖν ἐκκεχώρηκε. φοβοῦμαι δὲ οὐδὲν, μὴ τῶν μεγίστων πρῶτον ἁψάμενος, ἰλιγγιάσῃς ἡμῖν. ἡ γὰρ δὴ φύσις ἡ σὴ καὶ μελέτης χωρὶς ἐπίσταται κατορθοῦν. ὥστε σε πιστεύω ταχέως μὲν θαυμαστὸν ἐν τοῖς παροῦσι φανεῖσθαι, ταχέως δὲ τῇ περὶ ταῦτα ἀρετῇ πρός τι λαμπρότερον ἥξειν. ἐφ' ᾧ δὲ αὐτός τε μάλιστα ἥσθην, σύ τ' ἂν εὐφραίνοιο· τοῦτό ἐστιν· ὅσοι τὸν λόγον ἐδέξαντο τοῦ πράγματος, τοσοῦτοι καὶ ἡδονὴν μετὰ τοῦ λόγου· καὶ τῶν πρότερον σε φασκόντων φιλεῖν, οὐδεὶς ἠλέγχθη φάσκων μὲν, ἥκιστα δὲ φιλῶν· ἀλλὰ τὸ πάλαι τοῦτο ἄξιος Ἀρισταίνετος διὰ πάσης ἐχώρει τῆς πόλεως. καὶ δὴ καὶ ὁ Βασι-

(1) *In Cod. MS. Caſ. chartaceo pro* πάντως *legitur* πᾶς.

(2) *Locus hic mutilus ex duobus Codicibus MStis Caſareis ſupplendus eſt hoc modo:* ὁ τῶν λόγων νόμος καὶ τὸ τῶν ἐπιστολῶν περιλαμβάνει μέρος.

(3) *In Cod. MSto Caſ. membranaceo,* συνέστελλε.

(4) *In duobus Codicibus MStis Caſ. legitur rectè,* τίς οὖν &c. *& poſt* ἀποκλείειν *pro puncto poſitum eſt ſignum interrogationis.*

(5) *In duobus Cod. MStis Caſ. legitur* κλάοντας.

(6) *In iiſdem Codicibus Caſareis legitur,* αἰτοῦμεν δὲ, οὐ &c.

(7) *In Cod. Caſ. chart. legitur,* νῦν δὲ οὐδὲν ἀποδίδως.

ὁ Βασιλεὺς ἐθαυμάζετο μελίτης σοφώτερος συνηθεὶς τὸ τῆς ἀρχῆς κηρίον. Εἰ μὲν οὖν ἐξῆν μοι καὶ αὐτῷ παρὰ σὲ τρέχειν, ἐπετόμην ἄν. νῦν δὲ ὡς βαδίζειν ὑπάρχει, ἥκει Διάνιος, ὁ σὸς μὲν συγγενής, ἐμὸς δὲ ἑταῖρος, πολλάκις μὲν ὑπὸ σοῦ κεκλημένος πρότερον, νῦν δέ γε ὑπὸ τοῦ καιροῦ. τὸ γάρ σε Βιθυνίας κρατεῖν κατάγει τὸν ἄνδρα, πολὺν δὲ χρόνον φυγόντα τὴν οἰκίαν, διὰ τὸ φοβεῖσθαι βουλὴν καὶ πενίαν. εἰ γὰρ ἐλάβοντο ἐπιδημοῦντος, τοῦδε οὐ δυναμένου λειτουργεῖν, λοιπὸν ἦν δεδέσθαι. ἐδόκει οὖν αὐτῷ μετριώτερον εἶναι γῆ ξένη μετ' ἐλευθερίας, ἢ πατρὶς μετὰ ἀπιμίας. καὶ τῷ μὲν ἀφιστάναι τῆς μητρὸς ἤλγει τὴν μητέρα τε ἰδεῖν ἐπὶ τοιαύταις ἐλπίσιν ὤκνει, τῷ μὲν τοι παρ' ἡμῖν βίῳ καὶ τὴν μητέρα, καὶ σὲ, καὶ πάντας ἡμᾶς κεκόσμηκε, μετὰ σωφροσύνης τε καὶ πρᾳότητος καὶ τοῦ παρέχειν αὐτὸν αἰδέσιμον διάγων, καὶ τὸ μέγιστον τῶν πρὸς ἡμᾶς δικαίων οὐδὲν διαφθείρας, οὐκ ἐπεσπάσατο μῖσος παρὰ τῆς ἑτέρας μερίδος. τοιγαροῦν θαῤῥῶν ἔλεγον, ὡς (1) κοινωνήσει τοῦ γένους, καὶ οὐκ ἐδόκει χεῖρον εἶναι τοῦ αἵματος. δέχου δὴ τὸν οἰκεῖον, πολλοὺς τῇδε διὰ τὸν τρόπον κτησάμενον φίλους· καὶ βούλευσαι περὶ τοῦ τίνα χρὴ τοῦτον ὁδὸν ἐλθεῖν, εἴτ' οἴκοι μένειν, εἴθ' ὡς ἡμᾶς ἀναστρέφειν, εἴτε ζῆν ἐν τῇ μεγάλῃ πόλει ποιούμενον τὸν βίον ἀπὸ τῶν δικῶν.

(1) In Cod. MSto Caeſ. membran. recte legitur, ὡς κοινωνεῖ σοι τοῦ γένους, καὶ οὐκ ἐδόκει χεῖρον εἶναι τοῦ αἵματος.

VI.

Τῷ αὐτῷ.

Ἐξέστω παίζειν ὑπάρχω, πάντων ὑπάρχων διαπάντων κεκρατηκότι, καὶ τοῖς αὐτοῦ λόγοις τιθέντι μὲν με περὶ τῶν τῆς Δάφνης πηγῶν, τιθέντι δὲ περὶ τῶν δένδρων τῶν καλῶν καὶ μεγάλων, τιθέντι δὲ περὶ τοῦ κάλλους τῶν καταγωγίων. ἀλλ' ὁ μὲν ᾀδέτω τέ με καὶ ἐγκωμιαζέτω, καὶ χαριζέσθω στέφανον (2) τὸν ἀπὸ τῶν ῥημάτων· ἐγὼ δὲ χαίρω μὲν τούτοις τιμώμενος. οὐ μὴν ἀγνοῶ γε ἐμαυτὸν, οὐδὲ φυσῶμαι καὶ μετεωρίζομαι. ἀλλ' ὁ φιλολόγος μὲν καὶ φιλόπονος οἶδα τίς ὢν, οὔπω γε μὴν τοσοῦτον ὅσον εἶναι φησὶν ὁ τῆς δίκης ἑταῖρος Ῥουφῖνος, ὁ τραφεὶς ἐν τοῖς ἐκείνης καὶ τεμένεσι καὶ χερσίν· ὅθεν αὐτῷ καὶ τὸ δύνασθαι σώζειν οἶκόν τε ἕκαστον, καὶ πόλεις, καὶ ἔθνος, καὶ γῆν καὶ θάλατταν. Καί μοι δοκεῖ τούτοις με κοσμεῖν τοῖς ἐπαίνοις ἐκεῖνος οὐκ ἄνευ θεῶν, τῶν εἰδότων μὲν τὰς τρικυμίας, αἷς πολὺν ἤδη χρόνον ἐλαύνομαι· βουλομένων δὲ εἶναι τι καὶ τὸ πεῖσον τὰ τοιαῦτα φέρειν. Εἶδεν οὖν ὡς μόνον ἂν ἐνέγκαι τοῦτο παραμυθίαν, εἰ τοιαῦτα ψηφίζοιτο περὶ ἡμῶν ἀνὴρ, θεῶν μὲν ἥττων, ἀνθρώπων δὲ ἀμείνων.

(2) In eod. Cod. Caeſ. recte legitur τόν.

ἀμένων καὶ χαίρω μὲν αὐτὸν ἀκούων συνεῖναι τῷ βασιλεύειν εἰδότι, εὔχομαι δὲ αὖθις τὲ ἰδεῖν, καὶ συνουσιῶν ἀπολαῦσαι τῶν ἴσων· καίτοι χαλεπόν γε κρατῆσαι τοσούτων νοσημάτων, ὧν καὶ πολλοστὸν μέρος ῥᾳδίως ἂν με ἀπήνεγκεν· ὃ δὴ καὶ τὴν πυκνότητα τῶν γραμμάτων ἔπαυσε. σοὶ μὲν (1) ἥδιστ' ἂν καὶ καθημέραν ἐπέστελλον, ἰατροὶ δὲ ἐβόων, ὡς εἰ μὴ σιωπῇ διάγοιμι, καὶ πλείω καὶ μείζω ποιήσω τὰ κακά. (1) In Cod. MSto Cæs. membran. legitur, σοὶ μὲν γὰρ ἥδιστ' ἂν &c.

VII.

Τῷ αὐτῷ.

Καλῶς σοι τεθρήνηται τἀμὰ κακά, ἥ τε τοῦ παιδὸς τελευτὴ τοῦ διὰ τὴν μητέρα δεινὰ παθόντος, ἥ τε Καλλιόπης τοῖς τῶν παλαιῶν λόγοις λυσιτελοῦντος, ἥτε τῶν ὀφθαλμῶν ἀσθένεια, καὶ τὸ ἀπολωλὸς αὐτοῖς τὸ πολύ, καὶ τὸ οὔπω, τὸ μικρόν· ὥστε πάλιν ἔρρει δάκρυα κατὰ τῶν γεγραμμένων· καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν τοιούτων ἠξιῶσθαι παρὰ σοὶ τὰς ἐμὰς συμφοράς, συγγενείας τε βουλομένης, καὶ τοῦ τῆς φιλίας νόμου, καὶ τοῦ περὶ τοὺς λόγους ὧν τὰς ἀρχὰς ὅθεν ἔλαβες, ἐπὶ τοσοῦτον προὔβης, ὡς οὕτως εἶναι καλὸς ἐν ἐπιστολαῖς. ὅθεν δέ μοι τὸ κλαῦσαι γέγονεν, ἐκεῖθεν καὶ ἡ παραμυθία· τὸ γὰρ Ἀριστείδην τοιαῦτα περὶ τούτων εἰπεῖν δεδυνῆσθαι, καὶ εἶναι ῥήτορα πολλοῦ τινὸς ἄξιον, ἀνέστη μέ πως ἀπὸ τοῦ πτώματος, καὶ ἦν τῇ ψυχῇ φάρμακον. Σὺ μὲν οὖν τὸν Θεόφιλον ἡγῇ μακάριον ὁμιλοῦντα. Ἐστὶ δὲ τοῦτ' ἐμόν, ὅτι βιβλίων τὲ καὶ παιδείας ἀνδρὶ γέμοντι σύνειμι καθ' ἑκάστην ἡμέραν· τὰ μὲν αὐτὸς ὡς αὐτὸν ἰών, τὰ δ' ἐκείνου βαδίζοντος ὡς ἐμέ. ἐν δὴ τοῖς λόγοις τοῖς ἐν ταῖς συνουσίαις ἐπαινοῦμεν τε τοὺς τοσοῦτον σε πεποιηκότας θεούς, καὶ ἅμα παρ' αὐτῶν αἰτοῦμεν εἶναι τοὺς αὐτοὺς περί σε, τά τε ἀνδρῶν ἄριστον ὄντα, καὶ χαίρειν ἐν ταῖς τῶν συνήθων εὐπραξίαις εἰδότα· καὶ οὐ χαίρειν γε μόνον, ἀλλὰ καὶ συμπράττειν, ὅπως ἂν ἐν λαμπροτάτοις εἶεν. οὗ πεῖραν καὶ γυναικὸς Θεόφιλος τὴν μὲν ἔλαβε, τὴν δὲ λήψεται.

VIII.

Τῷ αὐτῷ.

Καὶ ὅτε ἀσθενεῖν σοι τὴν γυναῖκα ἠκούομεν, συνηλγοῦμεν, ἐννοοῦντες ὡς εἰκός σε διακεῖσθαι καμνούσης· καὶ ἐπειδὴ τὴν τελευτὴν ἐπυθό-

μήν, ἀνῴμωξα, δεινόν τι ποιούμενος Ἀρισταίνετον εἶναι ἐν πένθει· οὐ τῇ φύσει πανηγύρεις πρέπουσιν. ὁρμήσας δὲ παραμυθεῖσθαι λόγοις, ἀνέσχον, δείσας μὴ πάνυ σε δοκῶν εἰδέναι, ἔπειτα ἀλλοίαν ἀγνοεῖν· εἰς γὰρ ἔμελλόν σε κουφιεῖν τούτοις δὴ τοῖς Πινδάρου, καὶ Σιμωνίδου, καὶ ὅσα ἐκ τραγῳδιῶν εἰώθαμεν φάρμακα λύπῃ προσάγειν, πάντα ἐδόκεις μοι πάλαι τε εἰδέναι, καὶ πρὸς (1) ἀλλήλους εἰπεῖν. ἐλογιζόμην οὖν, ὅτι εἰ μὲν οἷά τε κατακοιμίζειν ἀθυμίαν, αὐτὸς ἰάσῃ σαυτόν· εἰ δ' οὐχ οἷά τε, καὶ παρ' ἄλλου μάτην ἂν λέγοιτο. διὰ ταῦτα τοῦ μὲν ἀφίσταμαι· τὴν διήγησιν δέ σοι τῶν πραγμάτων (2) ἀποδίδωμαι, ἃ τοῦ χειμῶνος συνέβη. ἠρξάμεθα τῆς συνουσίας, μετὰ προλόγου καί τινος ἁμίλλης πρός τι τῶν Δημοσθένους. ἦν δὲ ὁ μὲν εὐχὴν (3) αἰτῶν βεβαίαν· τῇ δὲ (4) ἄλλῃ πολλαὶ μορφαὶ καὶ προσῆλθον, ἐπειδὴ ἀνέστην, ἑπτακαίδεκα νέοι. Πλάτων δέ (5) μοι ἠσθένει Ζηνόβιος ὁ χρηστός. ἔπειτα ἐγὼ μὲν τοῦ διδάσκειν εἰχόμην, τὰ δὲ ἐπέρρει, ἔθνεα, πολῖται καὶ ξένοι καὶ ταύτῃ ὅστις εἴη εἰδέναι θέλοντες· τὸ μὲν γὰρ εἶναι μὴ κακῶν λόγων δημιουργὸν (6) συγκεχώρητο. θάτερον δὲ ἐδοκιμάζετο· καὶ ἔδοξα τοῖς μὲν οὐκ εἶναι χείρων ταύτῃ, τοῖς δέ, καὶ βελτίων· ὥστε ἐν οὐ πολλαῖς ἡμέραις πεντήκοντα νέων ἦν ὁ χορός· ἀριστᾷν δὲ οὐκ ἦν, ἀλλ' ἔδει πονεῖν εἰς ἑσπέραν. ἐθαυμάζετο δὲ μετὰ τῶν ἄλλων, (7) τὸ τῆς γαστρὸς κρατεῖν. ἧκεν ὁ Στρατηγός, καὶ ἐδεξάμην τὸν ἄνδρα λόγῳ μικρῷ μέν· οὗτος γὰρ οἶμαι προσφωνεῖν νόμος. ῥηθέντι δὲ κατὰ νοῦν αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις. ὁ δὲ ἀντίτεχνος (καλῶ μὲν γὰρ αὐτόν, ὃ καὶ αὐτὸς ἑαυτόν) ἠπείλησεν ἐρεῖν. καὶ τοῦτ' ἦν ἐπίδειξις ἡ ὑπόσχεσις. ἰδὼν δὲ τοὺς παιδαγωγοὺς ἰσχύοντας ἀπὸ τοῦ πωλεῖν τοὺς νέους, καὶ τὸν ἐν μουσείοις κόσμον ἀπολωλότα, συμβουλεύω τοῖς ἐμαυτοῦ πολίταις, μὴ ταῦτα περιορᾷν, ἀλλ' ἀγανακτῆσαι καὶ κωλῦσαι. καὶ ἐγένετό τις ὀργὴ κατὰ τῶν ἀδικούντων οὐ μικρά. ὁ δὲ ἀντίτεχνος (8) ἠπείλησεν ἐρεῖν αὐτοῖς· καὶ τοῦτ' ἦν ἐπίδειξις ἡ ὑπόσχεσις. τελευτᾷ Ζηνόβιος, καὶ ἐμονῴδουν ἀπελθὼν τοῦ τάφου. καὶ μικρὸν ὕστερον ἐγκωμιάζω τὸν διδάσκαλον μακροτέρῳ λόγῳ· καὶ ἔδοξεν οὐ φαύλως κεκομίσθαι μισθούς. ὁ δὲ ἀντίτεχνος ὑπέσχετο λέξειν, ἣν ὁ πατὴρ (9) αὐτοῦ ἀποθάνῃ. ὁ δ' ἔτι ζῇ. τούτων γιγνομένων, οἱ σφόδρα ἐγνωκότες ἀναισχυντεῖν· ἦσαν δὲ τρεῖς· ἀντὶ τραπέζης λαμπρᾶς οἱ τοῦτο ποιοῦντες ἐνέδοσαν. ἐγὼ μὲν οὖν ἀναπαύλης ἐδεόμην· τῷ θείῳ δὲ οὐδὲν ἄρα ἤρκει. καὶ Κυρῖνος δὲ ἦν τῶν οὐκ ἀφιέντων· παρ' ἡμῖν τε ἔχων τὸν υἱόν, καὶ (10) μιμούμενόν σε μὲν εἰς τὰ ἐμά, ἐμὲ δὲ εἰς τὰ σά· ἀγωνίζομαι δή τινα

ἀγῶνα

(1) In Cod. MSto Caſ. membran. rectius legitur πρὸς ἄλλους.
(2) In eod. Cod. Caſ. legitur ἀποδίδωμι.
(3) In eod. Cod. Caſ. legitur εὐχὴν νόμην αἰτῶν &c.
(4) In eod. Cod. Caſ. rectè legitur, τῇ δὲ ἁμίλλῃ πολλαὶ &c.
(5) In eod. Cod. Caſ. legitur Πλάτων δὲ οἶμαι ἠσθένει &c.
(6) In eod. Cod. Caſ. legitur συνεκεχώρητο.
(7) In eod. Cod. Caſ. legitur καὶ τὸ τῆς γαστρὸς &c.
(8) In eod. Cod. Caſ. legitur ἠπείλει συνερεῖν αὐτοῖς.
(9) In eod. Cod. Caſ. legitur αὐτῷ.
(10) In eod. Cod. Caſ. legitur μιμούμενος.

ἀγῶνα τὸν ἐν τοῖς πλάσμασι τούτοις· ὁ δὲ ὠρχεῖτο, ἅτε ἐν αὐτοῖς τεθραμμένοι· καὶ ἐδέοντό μου κατὰ μέσον γινομένου τὸν λόγον, μετὰ τῆς ἴσης τέχνης καὶ τὴν ἀντιλογίαν γράφειν. καὶ γράψας ἀπῆλθον ὅτι τάχιστα· καὶ ἦν ἀδελφὸς ὁ λόγος τοῦ προτέρου, καὶ διεσέσειστο τῶν πολεμίων τὰ πράγματα. δείσας δὲ μὴ γυμνωθείη, εἰσῆλθεν ὡς καθέξων τὰς (1) ὑποστάσεις· ἐκίνησε δὲ καὶ τὰς οὐκ ἂν εἴποι ἐσίγα συμβάσας· ἐν γὰρ τοῖς προοιμίοις ἐδεῖτο ἐμὲ φθῆναι τὸ τέλος εἰπεῖν. Κυρίου δὲ οὐ διδόντος ὑπερπηδᾶν, αὐτὸς αὐτῷ τοῦτο ἔδωκε. καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας κάθηται μόνος. ὅρκοι δὲ καὶ ἀνάγκαι πᾶσαι καὶ δεσμοὶ, καὶ ὅσα ἐπιστεύετο τηρήσειν σοῦ νέους, ἐπαύετο. καὶ μετέρρεον. ἐπὶ τούτοις γράμματα Βασιλέως ἀφικνεῖται κελεύοντά με ἀναστρέφειν· πρὸς ἃ ἀπεκείνατο τότε τῆς κεφαλῆς καὶ τὸ τῶν νεφρῶν νόσημα, ὡς οὐκ ἂν δυναίμην. τοῦτο δὲ οὕτω θέμενος, δείκνυμι λόγον περὶ εὐφυΐας· τύπος δὲ τῆς διαλέξεως, τὰ σὰ παιδικά. καὶ δευτέρας ἐδέησεν ἡμέρας, ἧς ἐκοινώνει Κλημάτιος. τὴν μὲν οὖν ἐπ' αὐτῷ κίνησιν οὐκ ἐμὸν εἰπεῖν. ἐκεῖνο δὲ ἦν ἐμὸν εἰπεῖν, καὶ ἐβοᾶτο, ὅτι τούτων μέν τοι διδάσκαλος Ἀρισταίνετος· καὶ δὴ καὶ τῶν ἄλλων ὅσα ἂν ἔπαινον δέχηται.

(1) In margine adſcriptum ibi erat Holſteniana manu ὑποχέσεις. In Codice autem MSto Caeſ. legitur ὑποστάσεις.

IX.

Τῷ αὐτῷ.

ΜΗ λαβεῖν μέν σε τὰ γράμματα, ἃ Κλημάτιος ἐκόμιζεν, οὐκ ἂν πεισθείην· οὗ δὲ μηδὲν ἡμῖν ἐπιστεῖλαι τὴν αἰτίαν ζητῶν, οὐχ ὁρῶ, πλὴν εἰ (2) τῷ μνήματι προσκεῖσθαι πάντων σε τῶν ἄλλων ἀφίστησι καί τοι καὶ κατ' αὐτόγε τοῦτο χρῆν σε ἐπιστεῖλαι διδάσκοντά με τὴν τῆς γυναικὸς ἀρετὴν, νομίζοντα μέρος εἶναι τῆς εἰς ἐκείνην τιμῆς, τὸν λόγον. τὸ δὲ εἰ μείζων ὁ κόσμος οὕτως ὢν νῦν ποιεῖς. περὶ μὲν οὖν τούτου πράξεις ὅτι σοι βέλτιον ἂν φαίνηται· ἡμεῖς δὲ ἃ πλασάμενοι νοσεῖν ἀνέστημεν ἐκεῖθεν, τῇδε νοσοῦμεν· ὥστε πρότερον μὲν ἐδυσχεραίνομεν τόπον τινά, νῦν δὲ αὐτὸ τὸ ζῆν. πρὸς γὰρ τῷ περὶ τὴν κεφαλὴν κακῷ, νεφρῖτις ἡμᾶς πολιορκεῖ, νῦν μὲν σφοδρότερον ἐμβάλλουσα, νῦν δὲ ἡσυχαίτερον, πάντως δέ τι λυποῦσα· καὶ πάντα μὲν πανταχόθεν εἰς τὴν ἴασιν ἀγείρεται· κρατεῖ δὲ τὸ κακὸν, καὶ ὁ νεφρὸς ἡμῖν, ὅλμος φασὶν ὑπὲρ κεφαλῆς· ἀλλ' ὅμως πειρώμεθα μὴ σιγᾶν. μηνυτὴς δέ σοι καὶ τούτων κἀκείνων ἔσται Μητέριος· ὃς τῇ πατρίδι μὲν ἔχων ἀνθεῖναι τὴν ἡμετέραν, τοῖς πολίταις δὲ σοῦ ἐνταῦθα φίλους, ὑπὸ σοῦ πάλιν εἰς Βιθυνίαν ἕλκεται, θαυμαστὸν

(2) In eod. Cod. Caeſ. legitur πλὴν εἰ τὸ τῷ μνήματι &c.

αὐτοῦ φίλτρον ἐγκαταλιπὼν Σύροις· ἃ μήτ' ἀγνοεῖν ἐᾷ τὸν πρεσβύτην, μήτ' εἰδότα ὀργίλον εἶναι.

X.

Τῷ αὐτῷ.

ΟΥδὲ πρότερον ἐν τοῖς πολίταις ἠπιστάμην περὶ σοῦ λέγων, ἃ περὶ σοῦ λέγειν ἄξιον ἦν. οἱ δὲ συγγνόμενοι τῶν ἐμῶν πολιτῶν μάρτυρές μοι γνόμενοι, πρὸς ἅπασαν τὴν πόλιν πλείω τὴν πίστιν ἐνέθηκαν, Ἀντίοχος ἐκεῖνος ὁ χρηστὸς, Ἀπελλίων ὁ βέλτιστος, πάντες ὅσοι δι' ὑμῶν ἰόντες ἔλαβον παρὰ τῆς τύχης τὸ γνῶναι τὴν σὴν ψυχὴν· ὥστε ἐν τοῖς ἐπ' ἀγορᾶς συλλόγοις τὸ πολὺ τῶν λόγων σὺ ποιεῖς. καί τινες ἤδη τῶν εἰωθότων κινεῖσθαι, σπεύδουσιν ἰδεῖν τὸν ὑμέτερον τόπον· οὐχ ὅπως ἐκεῖνον ἴδοιεν, ἀλλ' ὅπως ἐκεῖνοι σὲ τὸν γόητα· τοῦτο γὰρ (1) ἐκόσμισεν Ἀντίοχος τοὔνομα, μάλα δὴ καταχεθεὶς ὑπὸ σοῦ. σὺ δ' ὅτι μὲν ἀπηλλάγης ποτὲ τοῦ τάφου τῆς γυναικὸς, ἐπαινῶ· φασὶ δέ σε μηδὲν γεγονέναι φαιδρότερον, ἢ ὅτε παρεκάθου τῷ τάφῳ· ἀλλὰ τὸν μὲν τόπον ἀφεῖναι, τῆς δὲ ἀθυμίας ἔχεσθαι, καὶ τὸ πρόσωπον πάνυ δεικνύναι γέροντος. (2) σὺ μὲν οὖν ἐκ λύπης, ἐμοὶ δὲ τοῦτο παρὰ τὸ νοσεῖν. νοσῶ δὲ ἐξ οὗπερ ἧκον· καὶ οὐδὲ παύσεταί γε τὸ κακὸν, πρὶν ἂν παύσωμαι τῆς πατρίδος ἐρῶν. θαυμάζω δὲ ὅπως ἤχθεσθης τὰ γράμματα ἀπαιτούμενος, εἰδὼς τὸν ἡμέτερον τρόπον, ὡς οὐκ οἶδεν ἀντὶ τῆς Πενελόπης τὴν Ἑλένην ἐπαινεῖν. νῦν δὲ ἐπειδὴ διδάσκεις, μικρὰ καὶ νῦν (3) ἔγραφες ἐνὸν πλείω· τοῦ δὲ μηδενὸς, τοῦτο πλέον· πειρασόμεθα δὲ μὴ γίνεσθαι κακοὶ, τοῦ θέρους ἡμᾶς ἀπὸ τῶν μειρακίων ἐλευθεροῦντος· ἐν ᾧ τι καὶ βέλτιον ἄν τις φθέγξαιτο.

(1) In Cod. MSto Caſ. membran. legitur ἐκόμισεν. (2) In eod. Cod. Caſ. rectè legitur: σοὶ μὲν οὖν, ἐκ λύπης, ἐμοὶ δὲ τοῦτο, παρὰ τοῦ νοσεῖν. (3) In eod. Cod. Caſ. legitur γέγραφας.

XI.

Λιβάνιος Ἀκακίῳ.

ΚΑὶ αὐτός εἰμι τῶν (4) βεβαπτισμένων ὑπὸ τοῦ μεγάλου κύματος ἐκείνου. κεῖται γὰρ Ἀρισταίνετος, ὦ Ζεῦ, ἥτε δευτέρα πληγὴ (5) διέφθειρεν ἡμᾶς· οὐδὲ τῆς Ἡρακλέους κεφαλῆς φεισαμένου τοῦ δαίμονος. διὰ ταῦτα σεσιγήκαμεν τε καὶ (6) σιγῶμεν ὅσα γε ἐν ὁμίλῳ κοινῷ ὡς οἵγε φοιτῶντες, χρῶνται ἡμῖν (7) χείροσιν ἢ πρόσθεν· ἥδιον δὲ τῷτε υἱεῖ καὶ τῷ κηδεστῇ προ-

(4) In eod. Cod. Caſ. legitur βεβαπτισμένων. Intelligitur autem hoc loco horrendus ille terræ motus Nicomedienſis, in quo Ariſtænetus cum Hierocle periit. Quâ de re vide plura pag. 254 in margine. (5) In eod. Cod. Caſ. meliùs legitur προδιέφθειρεν. (6) In eod. Cod. Caſ. legitur σιγήσομεν. (7) In eod. Cod. Caſ. legitur οὐ χείροσιν.

προθύμως εὖ μάλα (1) λέγων ἠμελημένοις καὶ κινοῦσι τὸν παιδευτὴν οὐ παρακαλουμένοις. ὥστε σοι καὶ (2) γράφειν τι πρὸς αὐτῷ, τὴν ἐκείνου τοῦ ἔπους ἀρχὴν ἀρκεῖν, ἥ φησιν, οὕτω νῦν φίλα τέκνα. πιστεύω δὲ καὶ Φιλόξενον ἄξια τῆς συγγενείας δράσειν.

(1) In eod. Cod. Cæſ. rectè legitur λόγων. (2) In eod. Cod. Cæſ. rectè legitur γράφοντι.

XII.

Λιβάνιος Ἐντρεχίῳ.

Ἐγὼ δέ σε ἐβουλόμην ἀμφότερα ὁμοῦ δύνασθαι, οἴκοι τε εἶναι καὶ παρ' ἡμῖν· καὶ μεθ' ἡμῶν μὲν ἐπιμελεῖσθαι λόγων, Νίκαιαν δὲ κοσμεῖν, καὶ συνέχειν Ἀρισταινέτου τὴν οἰκίαν. Νικαίας δέ μοι καὶ μεμνῆσθαι καὶ μέλειν καὶ τιμᾶν τῶν δικαίων ἂν εἴη· ἥδε γάρ ἐστιν ἡ τῷ κόλπῳ με δεξαμένη, καθάπερ τὸν Διόνυσον ἡ Θέτις τῶν Βακχῶν αὐτῷ τυπτομένων· φιλῶν δὲ Νίκαιαν, καὶ τὸν Ἀρισταινέτου τάφον, πῶς οὐκ ἂν καὶ τὸν ἀντ' ἐκείνου τοῖς ἐκείνου γενόμενον φιλοίην; ἔνι δὲ καὶ φιλοῦντα μὴ ἐπιστέλλειν, ὥσπερ οὖν καὶ μὴ φιλεῖν ἐπιστέλλοντα· ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ἡμᾶς καὶ ὃν οὐκ ἐπέστελλες ἐφίλεις χρόνον. ἔπειθε δὲ σε φιλεῖν, τὸ ζητοῦντα μὲν λόγους ἥκειν Ἀθήναζε, φανῆναι δὲ οὓς ἐζήτεις ἔχοντα. τά δ' ἐφεξῆς ἅπαντα τῶν λόγων τούτων, ἀρχαί τε ἐπ' ἀρχαῖς αἱ δεύτεραι παρελοῦσαι τῷ μέτρῳ τὰς προτέρας. ἕως τε Βασιλέως Πέρσας ἐληλακότος, καὶ μετ' ἐκεῖνον ὑπάρχου (3) φιλανθρώπου, Βασιλεῖ τιμίου, ὃς μετὰ σοῦ τὸ πλέον τῆς οἰκουμένης ἐπελθὼν, ἅπαντα σοὶ πιστεύων, παραδοὺς τὴν Παλαιστίνην ἄγειν, λαμπροτάτας ἀφορμὰς παρέδωκεν. ἀλλ' εἰς ταῦτα μὲν ἐπιθυμίᾳ τῶν σῶν ἐπαίνων ἤχθην. λαβὼν δέ σου τὴν ἐπιστολὴν, καὶ τὸ μῆκος ἰδὼν, ᾤμην αὐτὴν ἐρεῖν τί μοι καὶ περὶ τῶν υἱέων, ἐν ὅτῳ τέ εἰσι, καὶ τίνες αἱ ἐλπίδες. εἰκὸς δὲ εἶναι χρηστὰς, σοῦ τοὺς σαυτοῦ παιδεύοντος. εὑρὼν δὲ αὐτοὺς οὐδαμοῦ, μάλα ἠχθέσθην· οὐχ ὡς οὐκ ὄντων ἐν τοῖς πρέπουσι πόνοις· πῶς γὰρ οἵγε ἐκ σοῦ; ἀλλ' ὅτι μοι ἔδειξας οἴεσθαί με μηδένα αὐτῶν ἔχειν λόγον· καὶ ταῦτα τοῦ κινοῦντος ὄντος οὕτω μεγάλου.

(3) In eod. Cod. Cæſ. legitur, ὑπάρχου, φιλανθρώπου Βασιλεῖ τιμίου, ὃς &c.

OBSERVATIONES HOLSTENIANÆ,

ex jam exhibitis *duodecim* LIBANII *Epiſtolis* excerptæ; cum ADDITIONIBVS LAMBECIANIS, partim in margine, partim in fine adjunctis.

Ex his igitur duodecim Libanij Epiſtolis hæc ad Ariſtæneti vitam pertinentia

tinentia obſervo. Primò, fuiſſe eum natione Bithynum, patriâ Nicænum, indicant Epiſtolæ 9na & 12ma. Secundò, vixiſſe eum ſub Imp. Conſtantio, Imp. Conſtantini Magni filio, apparet ex Epiſtolâ primâ. Tertiò, quamvis ſub Imperatoribus jam Chriſtianis vixerit, fuiſſe tamen paganum, & gentilium ſacra coluiſſe, Imperatorum legibus nondum ſublata, teſtatur commendatio Jamblichi, (1) *Himerij filij, in Epiſtolâ 3; Quartò, Rhetorem ſive Attici ſermonis Magiſtrum fuiſſe, oſtendit Epiſtola 8va ſub finem, ubi Libanius eum Magiſtrum ſuum appellare non veretur, & διάλεξιν περὶ εὐφυΐας ſe habuiſſe ait eo dicendi genere, quod Ariſtæneto in delicijs erat; ideóque de ſuis & aliorum Orationibus accuratè ad eum ſcribit, ut Epiſtolâ 1 de Spectato, & Epiſtolâ 8 de ſuo certamine cum æmulo Sophiſtâ ſive ἀντιτέχνῳ: ſed eum & docendi munus exercuiſſe, diſertè teſtatur Epiſtola 10 ſub finem. Quintò, excelluiſſe potiſſimùm Epiſtolis pulcherrimis ſcribendis, apparet ex Epiſtolâ 4 & 7, ita ut publicè in doctorum circulis legerentur; non probabat autem Laconicas. Sextò, fuiſſe Virum inſigniter humanum, & amicorum amantiſſimum, ita ut in tranſitu ad ſe viſentes benevolentiæ præſtigijs quodammodo irretiret, oſtendit Epiſtola 10, &* (2) *γόητος appellatio, quam Antiochus ei tribuit. Septimò, animum ejus ad mulierum amores procliviorem arguit affectus erga uxorem defunctam propemodùm nimius, cujus meminit Epiſtola 8, 9, 10. Octavò, Rempublicam attigiſſe, &* (3) *neſcio quo munere publico apud Bithynos functum, docet nos Epiſtolâ 5. Nonò, morte obitâ,* (4) *Nicææ ſepultum oſtendit Epiſtola 12 ad Entrechium, qui familiæ relictæ curam geſſit. Hæc γνωρίσματα ſive indicia Ariſtæneto Epiſtolarum amatoriarum Autori ad unguem conveniunt omnia, qui poſt Conſtantinopolim in Byzantij ruinis excitatam vixit, vegetâ adhuc eloquentiâ, quæ cum ſuppreſſis gentilium ſacris ſtudijs concidit poſt Theodoſij Junioris tempora. Ariſtænetum Libanio* (5) *σύγχρονον fuiſſe &* (6) *ὁμότεχνον,*

facilè

(1) *Hujus* Himerij *Sophiſtæ Bithyni, cujus Vita exſtat apud* Eunapium, Orationes tres *hactenùs, quod ego ſciam, ineditæ exſtant manuſcriptæ in Auguſtiſſimâ Bibliothecâ* Cæſareâ, *ut ſuo deinceps tempore & loco accuratiùs indicabo, cùm in Continuatione horū Commentariorum ad Codices manuſcriptos* Philologicos *Græcos pervenero.*

(2) *Hoc eſt,* Præſtigiatoris *ſeu* Incantatoris. (3) *Indicat hoc* Ammianus Marcellinus *Libro decimo ſeptimo, quippe ubi expreſsè refert,* Ariſtænetum *A. C.* 358, *Datiano & Cereali Conſulibus, affectatam recens* Diœceſim Bithynam, *vicariâ poteſtate curantem, ideóque* Nicomediæ, *quæ, ut ipſe ait,* Bithyniæ Vrbium Mater *erat, degentem, in horrendâ iſtius Vrbis per terræ motum ſubverſione periiſſe. Ipſa eius verba ſunt hæc:* Quoſdam domorum inclinata faſtigia intrinſecus ferebant intactos, angore & inediâ conſumendos. Inter quos ARISTÆNETVS, affectatam recens Diœceſim curans vicariâ poteſtate, quam Conſtantius ad honorem uxoris Euſebiæ Pietatis cognomine dedicârat, animam, hoc caſu cruciatam diutiùs, exhalavit. *Ad quem locum vide Annotationes* Friderici Lindenbrogij & Henrici Valeſij. (4) *Quamvis* Ariſtænetus Nicææ *ſepultus ſit,* Nicomediæ *tamen in terræmotu A.* 358 *periit, unà cum* Hierocle *Philoſopho, ut ipſe teſtatur* Libanius *Epiſtolâ duodecimâ.* (5) *Hoc eſt,* æqualem *ſeu, ut vulgò loquuntur,* contemporaneum, (6) *Hoc eſt,* ejuſdem artificij.

facilè perſpiciet, ſi quis Epiſtolam ejus primam Libri primi conferat cum Ecphraſi pulchritudinis Libanij Tom. 2 pag. 709, & Epiſtolam 10 Lib. 2 cum Ethopoeiâ ſecundâ in calce ejuſdem Tomi 2, pag. 734; quæ ex Ariſtæneto facilè emendari poteſt. Nam pictor ille non (1) ἐυτυχὴς, *ſed* ἀτυχὴς. *Plura etiam ejus generis Libanium cum Ariſtæneto conferenti occurrent.*

Hucuſque Avunculus. Cujus Obſervationibus, præter ſuprà adjunctas *Annotationes meas marginales*, hoc inſuper neceſſariò addendum eſt, eaſdem *Libanij duodecim Epiſtolas* etiam exſtare aliquoties manuſcriptas in *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ*, & quidem præcipuè in duobus antiquis & bonæ notæ Codicibus manuſcriptis, ad *Joannem Sambucum* olim pertinentibus, quorum primus *membranaceus*, & nullo numero notatus, *Epiſtolas Libanij quadringentas octodecim*, alter autem *chartaceus*, & inter Codices MStos Philoſophicos atque Philologicos Græcos ſecundum antiquum numerum *undecimus*, *Epiſtolas* ejuſdem *ducentas octoginta novem* continet. Exſtant etiam in iiſdem duobus Codicibus præter eas *duodecim*, quæ ex Codice *Vaticano* ſuprà jam exhibitæ ſunt, aliæ *duodecim* ejuſdem *Libanij ad Ariſtænetum Epiſtolæ*, quarum principia ſunt hæc:

In Codice manuſcripto *membranaceo*:

I. Ἀρισταινέτῳ. Τὰ παίδων πρὸς ἡμᾶς ἐπλήρωσεν ὁ Βοϊδιανὸς, ὁ δὲ ἐκείνου πατὴρ πρὸς ἡμᾶς τῶν πατέρων, ὥς τε &c. Epiſtola 278, fol. 164 pag. 2. Eadem exſtat etiam in Codice chartaceo fol. 73 pag. 1, & eſt ibi ducenteſima ſexageſima, incipitque notabili hâc variâ lectione: Τὰ παίδων πρὸς ἡμᾶς ἐπλήρωκεν ὁ καλὸς Βοϊδιανὸς, ὁ δὲ ἐκείνου πατὴρ &c.

II. Ἀρισταινέτῳ. Ἡ πόλις ἡμῖν πλέον ἐρῶσι τῆς σῆς ψυχῆς, ἢ σὺ τῆς ἐμῆς &c. Epiſtola 285, fol. 106 pag. 1.

III. Ἀρισταινέτῳ. Καλῆ γε ἡ συνωρὶς, σὺ καὶ Δομέτιος ὁ χρηστὸς· ζεύγνυσι δὲ ἡμᾶς &c. Epiſtola 299, fol. 109 pag. 2.

IV. Ἀρισταινέτῳ. Ἠχύνθην ὅτι ἐγράψας περὶ τῶν θηρίων· οὐ γὰρ ἐῴκεις &c. Epiſtola 301, fol. 110 pag. 1.

V. Ἀρισταινέτῳ. Ἤδειν μὲν πρότερον καὶ τὸν ἐμαυτοῦ πολίτην Μαριάδην &c. Epiſtola 305, fol. 110 pag. 2.

In Codice manuſcripto *chartaceo*:

VI. Ἀρισταινέτῳ. Θαλασσίῳ τούτῳ, τὸ μὲν ὄνομα πατρῷον, ὁ τρόπος δὲ τοὐκείνου καλλίων. τίς μὲν γὰρ &c. Epiſtola 40, fol. 10 pag. 2.

VII.

(1) *Ipſa illa Libanij verba, ſunt hæc:* Τεχνίτης καλεῖσθαι βουλόμενος ἀγαθὸς, ἐραστὴς ΕΥΤΥΧΗ'Σ ὀνομάζομαι. *Hoc eſt, interprete Morello:* Cùm artifex peritus nuncupari vellem, FORTVNATVS prædicor amator. *Sed pro* ἐυτυχὴς *ſine ullâ controverſiâ ibi legendum eſt* ἀτυχὴς, *& totus locus vertendus eſt hoc modo:* Artifex appellari cupiens bonus, amator infortunatus nuncupor; *nempe propter irriti & inepti amoris impoſſibilem effectum.*

VII. Ἀριςαινέτῳ. Οὕτω με Σπεκλάτος ὁ γυναῖος ἀνηρτήσατο &c. Epiſtola 94, fol. 26 pag. 2.

VIII. Ἀριςαινέτῳ. Πρότερον μὲν ἐθαύμαζον τὸν κράτιςον Ἑρμογένην ἀπὸ τῆς φιλοσοφίας, &c. Epiſtola 134, fol. 40 pag. 1.

IX. Ἀριςαινέτῳ. Καλῶς μοι δοκοῦσιν οἱ ποιηταὶ περὶ τοῦ ἔρωτος ἐσκέφθαι, καλοῦντες αὐτὸν ἀνίκητον, ὁπότε &c. Epiſtola 135, fol. 40 pag. 2.

X. Ἀριςαινέτῳ. Ἆρα καὶ τοῦτο τοῖς ἄρχουσιν νόμος μὴ τοῖς φίλοις ἐπιςέλλειν, &c. Epiſtola 232, fol. 64 pag. 2.

XI. Ἀριςαινέτῳ. Χάρις γέ σοι, προσθέντι τὸ ὅτι ὑγιαίνεις, τῷ ὅτι ἠρώτησας, &c. Epiſtola 253, fol. 70 pag. 2.

XII. Ἀριςαινέτῳ. Πρέποντά γε εἰς τὸν καλὸν Σπεκλάτον ᾄδεις, &c. Epiſtola 270, fol. 76 pag. 2.

De his igitur *duobus* alijſque pluribus *Auguſtiſſimæ Bibliothecæ Cæſareæ* antiquis Codicibus manuſcriptis Græcis, quibus *Libanij* Sophiſtæ *Epiſtolæ* aliáque varia *Opera* continentur, ſuo deinceps tempore & loco accuratiùs & prolixiùs agam, cùm, volente Deo, in Continuatione horum Commentariorum ad *Codices manuſcriptos Philologicos Græcos* pervenero. Interim vide Librum *tertium* pag. 275, Librum *quintum* pag. 375, Libri hujus *ſexti* Partem primam pag. 77, & ejuſdem Libri *ſexti* Partem ſecundam pag. 219. Corollarij etiam loco exhibeo hîc ex eâdem *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Tabulas duas Topographicas*, quarum altera *Nicæam, Ariſtæneti* patriam, altera autem *Nicomediam*, horrendâ per terræmotum ſubverſione & miſero *Ariſtæneti* atque Hieroclis interitu famoſiſſimam, quemadmodum ambæ Vrbes ſecundum verum ſitum ab anonymo quodam pictore Chriſtiano coràm in ipsâ *Bithyniâ* depictæ ſunt.

Epistola IX;

Amſterodamum.

Optimo & eruditiſsimo Juveni Petro Lambecio L. Holſtenius S. D.

Binas tuas accepi, Chariſſime Petre, ut deſideratas diu, ita gratiſſimas. Nihil enim magis ſcire cupiebã, quàm tuam de Amſterodamenſi commoratione voluntatem ac ſententiam, quam prioribus ſignificâſti. Sed quæ tuorũ ſtudiorum ratio eſt, mallem te illuſtriori loco vivere, & ubi major Doctorum ac Profeſſorum numerus diſcendi cupiditatem

Tabula hæc pertinet ad Libri ſexti Commentariorum de Auguſtiſsimâ Bibliothecâ Cæſareâ Vindobonenſi Appendicem, pag. 256.

Tabula hæc pertinet ad Libri ſexti Commentariorum de Auguſtiſsimâ Bibliothecâ Cæſareâ Vindobonenſi Appendicem, pag. 256.

I. G. Dannerviel ſculp.

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EM. NAPOLI

ditatem expleat, præſertim cùm Juris Studio te addixeris; quod ſine rerum uſu & forenſi ſtrepitu vix percipi poteſt, niſi Scholæ potiùs quàm Foro diſcere velis. Quocirca, ſi cum Parentum veniâ fieri poſſit, Lutetiam Pariſiorum te ut conferas ſuadeo ac hortor, Vrbem Viris doctis refertiſſimam, & Studiis tuis percommodam. Neq; enim uſpiam terrarum aut eruditiores aut humaniores invenias, aut etiam mihi amicitiâ conjunctiores, quorum beneficio Regia Bibliotheca tibi patebit: ne privatas commemorem Thuani, Memmij, (1) Puteanorum Fratrum, & inprimis eam, quam Card. Mazarinus nunc inſtrui curat à Gabriele Naudæo, mei amantiſſimo. Sed nihil magis eò te invitare debet, quàm incredibilis benignitas Cardinalis (2) Barberini, Mecænatis mei, qui te omni humanitatis genere excipiet & complectetur. Eo autem parario facilè doctis Viris innoteſces, qui omni obſequio illum colunt, ut communem Literarum ac Literatorum Patronum. Cæterùm ita velim iter inſtituas tuum, ut celebriores aliquot Belgij Civitates inſpicias, Harlemum, Leidam, Vltrajectum, Hagam, Delphos, Roterodamum, tùm etiam Dordracum, Middelburgum & Vliſſingam; unde facilis Caletum aut Diepam patet trajectus. At nolim (3) Leidam (4) ὁδοῦ πάρεργον, ut cæteras, tranſeas; nefas enim Muſas & (5) μουσοπόλους ex tranſcurſu venerari: ſed ut tot illuſtria Nomina perſalutes, & Academiæ rationem perſpicias, menſem, ut minimum, te ibidem ſubſiſtere velim; ita ſub finem Septembris Lutetiæ te futurum ſpero. Habebis à me proximo curſore literas itineri tuo neceſſarias; interim libros, quos poteris, conquire, præſertim Geographicos, eóſq; diligenter in faſcem compactos apud Tenſinum mercatorem depone, primâ occaſione Genuam aut Liburnum mittendos. Sed eâ in re Blavij conſilio utere, qui ſæpiùs libros Romam curat. Doleo periiſſe literas & meas & Leonis Allatij ad Neuhuſium: ejus enim opera in coëmendis libris te potiſſimum uti cuperem; ideóq; Indicem ad me mitte librorum, annotato ſingulorum pretio, quod ab eodem mercatore tibi refundetur. De Ariſtæneto anguſtia temporis prolixiùs me ſcribere vetat; illud tantùm ſuggero, σπεῦδε βραδέως. Libani; epiſtolas Lutetiæ videbis apud Clariſſimum Valeſium, qui non denegabit cæteras, quæ ad rem tuam faciunt. Interim, ſi me amas, de libris, de tuis ſtudijs, de itinere quamprimùm reſcribe. Vale. Romæ (6) VIII Kal. Jun. cIɔ Iɔc XLVI.

(1) Nempe Petri & Jacobi, *Virorum omni laudum genere maiorum, qui tunc Regi Galliæ à Conſilijs &* Bibliothecâ *erant. Quâ de re vide plura in* Petri, *fratris ſenioris, Vitâ, à* Nicolao Rigaltio *conſcriptâ, & Lutetiæ ex officinâ Cramoſianâ A.* 1652. *in quarto editâ cum ſubjunctis variorum clariſſimorum Virorum Encomijs. Quibus ego hoc tantùm nunc addo, verè de eximio illo fratrum pari dici poſſe, quod* Diogenes Laertius Archelaum *de* Cratete & Polemone *dixiſſe refert, eos fuiſſe* λείψανα τοῦ χρυσοῦ γένους, *hoc eſt,* reliquias aurei ſeculi. (2) *Nempe* Franciſci. (3) *Aliàs* Lugdunum Batavorum *vel* Lugdunum ad Rhenum. (4) Obiter. (5) Muſis deditos. (6) *Agebam tunc annum ætatis* decimum nonum.

EPISTOLA X;

Amſterodamum.

Optimo chariſſimóq; ſuo Petro Lambecio Lucas Holſtenius S.P.D.

IIs, quas ante octiduum abs te accepi, Chariſſime Petre, tunc ex tempore reſpondi, de Ariſtæneto ſcilicet tuo, cujus editionem non ſine magno fructu in menſes aliquot premes: tùm potiſſimum de itinere Gallico, quo Lutetiam ſub autumni principium pervenias; ubi omnia ſtudijs tuis commodiora experiere, & Juriſprudentiæ ſcientiam à doctiſſimis Viris toto pectore hauries. Nunc priuſquam Amſterodamo pedem moveas, velim compares mihi quatuor volumina illa novi Atlantis à Blavio edita, coloribus, ſed dilutioribus, illuminata, ita ut ſculpturæ & ſcripturæ ſubtilioris diligentiam non offuſcent colores. Idverò inprimis vide, ut impreſſionis ſint vividioris priorum duorum Voluminum Tabulæ, quæ jam longo uſu attritæ, in pleriſq; exemplaribus pallidiores compareant. Itaq; non ſolùm pretio, ſed & precibus hoc à Blavio impetres meo nomine, ut exemplar quàm perfectiſſimum habeam. Plurima apud me ſunt, quibus Italiæ Geographia egregiè juvari poſſet; tres autem abſolutiſſimas habeo Tabulas, Hetruriæ Suburbicariæ ſive Provinciæ Patrimonij, Latij cum Regione Sabinorum, Marſorum & Æquicolarum, tùm Melitæ Inſulæ & (1) Gauli. Veterem quoq; Italiam, Cluverianâ multo (2) correctiorem, & ab errorum Centurijs aliquot expurgatam, ſubmittere poſſum. De his quamprimùm reſponde. Maris mediterranei deſcriptionem habeo à parente Domini Blavij folio oblongo editam, ſed Tabulæ hydrographicæ rudiores ſunt, neq; Oceani περιηγήσει reſpondent. Si quid in eo genere accuratiùs à ſexennio prodijt, mihi parari velim. Chartas Indicæ navigationis jam habeo. Ad Theatrum Civitatum Italiæ multa ex Bibliothecâ Barberinâ ſuggerere poſſum, præſertim Piceni Civitates & munimenta omnia; ſed quis deſignandis exemplaribus ſumptus faciet? De Ignatio (3) Voſſij nihil reſciveram, neq; Leo Allatius com̄unis noſter Amicus. Mirum quàm editionem iſtam videre deſidero; nam veterem verſionem adjunctā puto, quam penes (4) Armacanum Epiſcopum eſſe ipſe Voßius affirmabat. Ad Hiſtoricos Græcos multa notavi, quæ idem Iſaacius apud me vidit, eáq; lubens ſubmittam, ſi (5) Vir doctiſſimus operæ pretium futurum

(1) *De* Gaulo *inſulâ, à* Melita *ad quinque millia paſſuum verſus occaſum æſtivū ſitâ, vide* Philippi Cluverij *Siciliā Antiquam lib. 2 cap.* 16, *pag.* 443, 444 *&* 445. (2) *Vide* Annotationes *ipſi*us in Italiam Antiquam Cluverij, *ab Eminentiſsimo Card.* Franciſco Barberino *Romæ typis Jacobi Dragondelli A.* 1666 *editas in octavo.* (3) Nempe Iſaaci. *Significantur enim hîc* Epiſtolæ S. Ignatij, Epiſcopi Antiocheni & Martyris, *quas V.CL.* Iſaacus Voſſius, *Gerardi Joannis filius, ex Bibliothecâ Mediceâ cum veteri Translatione latinâ & Notis ſuis edidit Amſtelodami apud Joannem Blaeu A.*1646 *in 4to.* (4) *Nempe* Jacobum Vſſerium; *de quo vide* Voſſii *Senioris inſigne teſtimonium capite decimo Operis de Vitijs Sermonis & Gloſſematis Latino-barbaris, pag.*44. (5) *Nempe* Gerardus Joannes Voſſius.

futurum exiſtimaverit. Pretium Operum Eraſmi iniquiſſimum eſt. Epiſtolas Londini excuſas Cardinalis Barberinus Pariſijs ſibi parabit. De cæteris libris, quorum Indicem miſeram, rem tui judicij facio, ut pares, quos meliores judicaveris. His verò coemendis centum quinquaginta florenos Dominus Tenſinus tibi ſuppeditabit. Sed doleo literas meas & Leonis Allatij intercidiſſe, quibus Neuhuſij amicitiam tibi parare ſtudui, eum præcipuè in uſum, ut tibi conſilio atq; operâ iſtâ in re adeſſet. Vale Chariſſime Petre, & Voſſium utrumq; peramanter à me ſaluta. Romæ (1) *poſtrid. Kal. Jun.* cIↄ Iↄc XLVI.

EPISTOLA XI;

Amſterodamum.

Eruditiſſimo Juveni Petro Lambecio, Nepoti meo chariſſimo, Lucas Holſtenius S.P. Dico.

GAudeo rem ita ſucceſſiſſe, ut optaveram. Tu igitur, quod facis, cœptum iter proſequere, &, dum ætas ingeniumq; floret, ne momentum quidem temporis fruſtrà tibi patiaris elabi, cujus rationem exigenti reddere non poſſis; nullum verò magis ſcrupuloſum temporis tui exactorem habeas, quàm teipſum. De Ariſtæneto quòd (2) ἐπέχειν *conſtitueris, laudo proboq; plurimùm. Nihil enim in eo recenſendo opis atq; adjumenti, à ſcriptis Codicibus, vel in Gallijs vel in Italiâ exſpectabis, cùm hactenùs nullum ejus Libelli exemplar repertum fuerit præter* (3) *Pannonicum Sambuci; itaq; omnia hîc præſidia à tuo aut amicorum ingenio tibi petenda erunt. Philoſtrati epiſtolarum verſionem probo, & ut in publicum proferas, ſed moroſo examine caſtigatam etiam hortor. Alciphronis* (4) ἀνέκδοτα *à Leone Allatio habuit Cl.* (5) *Voſſius, ex Vaticano deprompta. Tu cum in Gallias atq; inde ad nos veneris, plura iſtius generis ex Manuſcriptis colliges, quæ ſimul edi mereantur. Hoc tantùm moneo, ne quid crudum aut præcox temerè eruditorum hominum oculis obtrudas, cujus poſteà aut te pœniteat, aut pudeat amicos. Differ itaq;, differ; habent parvæ commoda magna moræ. In Conſtantinopolitanâ Hiſtoriâ recenſendâ, quicquid ſtudij operæq; poſueris, rectè collocatum exiſtimo, ideóq; proluſionem in*

(1) *Agebam tunc annū ætatis* decimū nonum.

(2) *Nempe* τὴν ἔκδοσιν, *hoc eſt*, editionem differre.

(3) *Vide de eo ſuprà pag.* 241.

(4) *Nempe* Epiſtolas octo Alciphronis ineditas, *quarum* quinque *poſteriores inſcribuntur:* Ἀλκίφρονος Ῥήτορος ἐπιστολαὶ παρασίτων, *hoc eſt*, Alciphronis Rhetoris Epiſtolæ Paraſitorū *ſive* Paraſiticæ. *Harū* primam *edidi integram in Lucubrationibus meis Gellianis pag.* 78 & 79. *Eiuſdem* Alciphronis Epiſtolæ ἁλιευτικαὶ καὶ ἑταιρικαί, *hoc eſt*, piſcatoriæ & amatoriæ *exſtant græcè & latinè in Syntagmate Epiſtolarum Græcanicarum mutuarum à pag.* 359 *uſque ad pag.* 380. *Ejuſdem Epiſtolæ* ἀγροικικαὶ *ſive* ruſticæ triginta octo *hactenùs ineditæ exſtant in* Auguſtiſſimæ Bibliothecæ Cæſareæ *præſtantiſſimo antiquo Codice, inter Codices MStos Philoſophicos & Philologicos Græcos ſecundùm antiquū numerum centeſimo ſexageſimo quarto, qui multas alias variorum veterum Autorum hactenùs ineditas Epiſtolas Græcas continet, & paſſim literis aureis magnificè exornatus eſt. Inſcriptio aurea* Epiſtolarum Alciphronis *eſt ibi hæc:* Ἐπιστολαὶ Ἀλκίφρονος Ῥήτορος ἀγροικικαί. (5) *Nempe* Iſaacus.

in (1) Codini Chronico non diſſuadeo, ſed etiam, ut cœptum urgeas, hortor atq; moneo, & ſcriptum Codicem, quem Illuſtriſſimi (2) Peireſcij munere poſſideo, ubi commodè fieri poterit, ſubmittam. Vſui enim is tibi erit, cùm Lutetiam perveneris; utpote ubi apud Puteanos fratres magnum Opus Chronologicum reperies, in quo tuam exerceas induſtriam: (3) Theophanem ſcilicet Agri Abbatem, cum Joannis Buchardi, hominis accuratè docti, verſione edendum, quem nuper ex Barberinâ Bibliothecâ ad ipſos miſi. Adjunxi etiam Anaſtaſium Bibliothecarium, antiquum ejus interpretem, ex Caſinenſi Codice Longobardico depromptum. Præfigendum erit Theophani Chronicon Georgij Syncelli à Julio Cæſare uſq; ad Maximianum, cujus itidem exemplaria duo ad Vaticanos & Palatinos Codices accuratè collata ibidem offendes; alia etiam Regia Bibliotheca ſuppeditabit. In hoc opere partim vertendo, partim concinnando, ingenium & induſtriam tuam felicioribus auſpicijs tunc exercebis; & ut plenum ac continuatum Hiſtoriæ Conſtantinopolitanæ Corpus habeamus, Codini Chronicon Theophani ſubjungi poterit. Sed de his prolixiùs ſcribam, ubi Lutetiam bono cum Deo perveneris, & Operi manum admovere coeperis. Interim quod ſupereſt temporis, in Geographicis & Chronologicis fundamentis rectè addiſcendis pone, quod principio (4) ἀποδημίας tuæ te monui. Cauſam fructúmq; conſilij mei poſteà experieris. Indicem librorum Elzevirij manuſcriptum accepi, & gratias ago; videbis in ſyllabo adjuncto notatos, quos parari mihi velim. Judaicis illis non egeo; gaudeo tamen me vidiſſe Indicem. Atlantem Blavij, quatuor in Tomos diviſum, etiam pares, ſed nullis oblitum coloribus, aut ſanè dilutiſſimis. Tu, priuſquam Amſterodamo diſcedas, amicitiam cum eo & literarum commercium conſtitue; habeo enim plurima, quæ ipſius inſtituto prodeſſe poterunt. Vale, & de diſceſſu tuo & profectionis tempore me mone, & Cl. Voſſium officiosè à me ſaluta. Romæ (5) pridie Id. Julias cIↄ Iↄc XLVI.

EPI-

(1) *Vide* Syntagma *meum* Originum & Antiquitatũ Cõſtantinopolitanarũ *græcè & latinè in folio, A.* 1647, 1648 *&* 1649 *partim Lutetiæ Pariſiorum, partim Romæ, collectum & elaboratum; anno autem* 1650, *ante reditũ ex Galliá in Patriam, Pariſijs apud Sebaſtianũ* Cramoiſij *relictũ, & integro ferè quinquẽnio poſt, nempe A.* 1655, *ibidem ex* Typographiá Regiâ Luparæá, *Regijs ſumptibus in lucem editum In hoc enim Syntagmate* Georgius Codinus *primum & præcipuum locum obtinet. Meminit hujus laboris mei juvenilis* R. P. Philippus Labbeus *S. I. in Protreptico Corporis Hiſtoriæ Byzantinæ, Pariſijs è Typographiá Regiá A.* 1648 *in folio edito, pag.* 13 *his verbis:* Georgij Codini Tractatum de Originibus Conſtantinopolitanis, ex Manuſcriptis R. P. Jacobi Sirmondi Soc. Jeſu, Viri in omni doctrinarum genere præſtantiſſimi, Lucæ Holſtenij, aliorúmque Codicibus maximâ acceſſione auctum, Notiſque illuſtratum, repræſentabit Petrus Lambecius, ejuſdem Lucæ Holſtenij ex ſorore nepos, adoleſcens ſupra ætatem eruditus. *Ejuſdem laboris mei facit etiam Vir Clariſſimus* Gerardus Joannes Voſſius *quinquies honorificam mentionem in ſecundâ editione doctiſſimi Operis de Hiſtoricis Græcis pag.* 492, 503, 523, 540 *&* 546. *Vide etiam Librum* tertium *horum Commentariorum pag.* 126, *& Librum* quartum *pag.* 72 *&* 73. (2) *Is eſt* Nicolaus Claudius Fabricius de Peireſc, *Ampliſſimæ Aquarum Sextiarum Curiæ in Galliá Senator, toto terrarum Orbe celeberrimus, cujus Vita à doctiſſimo Viro* Petro Gaſſendo *eruditiſſimè pariter atque elegantiſſimè conſcripta eſt. Vide etiam R. P.* Philippi Labbei *S. I. Theſaurum Epitaphiorum veterum & recentium, Pariſijs A.* 1666 *in octavo editum, pag.* 542 *&* 543. (3) *Vide* Corpus Hiſtoriæ Byzantinæ, *Lutetiæ Pariſiorum typis Regijs editum.* (4) Peregrinationis. (5) *Agebam tunc annum ætatis* decimum nonum.

EPISTOLA XII;

Amſterodamum.

Eruditiſſimo Juveni Petro Lambecio
L. Holſtenius S.

POſtremis tuis, Chariſſime Petre, quibus de Librorum pretio ea, quæ ſcire avebam, perſcripſiſti, ſuperiori curſore reſpondere non licuit ob temporis anguſtias. Nunc ſyngrapham mitto CCXX florenorum pretio perſolvendo. Tu vide ne quid temerè coëmas præter eos libros, quorum Indices antehac miſi. Mihi enim ſatis benè inſtructa eſt Bibliotheca à claſſicis Auctoribus, ita ut nullos ferè deſiderem præter paucos illos à me notatos, quos diligenter conquiras velim. Recentiores, præſertim (1) ἐριστικὰς, *qui meras continent* (2) λοιδορίας, *nunquam curavi, quocunq; tandem ſe venditent nomine. Cl. Voßij ſenioris de Idololatriâ, item de tribus Symbolis, & Gloſſematum libros, hactenus Romæ non viſos, vehementer deſidero. Eos itaq; cæteris adjunge.* (3) *Ignatij autem Epiſtolas, niſi Notæ majorem in molem librum auxerint, Pariſios tecum deferto; ibi mittendi occaſio non deerit. Blavius literas nullas miſit, quas me exſpectare juſſiſti: tu meas illi meáq; officia exhibeto, quibus utetur cum volet. Nunc ſupereſt ut te itineri accingas, cujus rationem jam pridem perſcripſi. Etenim cùm ob bellorum tumultus eam Belgij partem, quæ Regi Catholico paret, adire jam non liceat, rectè feceris, ſi Vliſſingâ, aut ubicunque fortuna* (4) διάπλουν *obtulerit, rectà proficiſcaris Diepam, unde rectiſſimum porrò Lutetiam iter eſt. Sed cum & locorum & linguæ non uſque adeò gnarus ſis, vide ut comitem tibi unum aut alterum pares. Literas nonnullas raptim exaravi; plures Lutetiæ apud* (5) *R. P. Sirmondum aut Puteanos fratres reperies. Sed tu præcipuum tibi in Deo & modeſtiâ tuâ præſidium ſtatuas. Vbi Lutetiam perveneris, de adventu tuo per P. Sirmondum me certiorem facias. Hoſpitium tibi pares in eâ parte Vrbis, quæ ſtudijs attributa, Vniverſitatis ſeu Academiæ nomen habet; ubi victum & Muſeum habeas in Gallorum contubernio, ut uſu quotidiano linguam Gallicam addiſcas, quæ faciliorem tibi Italicam poſtmodùm reddet. Id memineris, veſperi noctúque omnia Pariſijs intuta eſſe, quocirca diutiùs cave emaneas. Vale, & rem feliciter gere. Romæ* (6) *d. XI Aug. A. cIↃ IↃc XLVI.*

Voſſium utrumq; & Neuhuſium officioſè à me ſaluta, & Cl. (7) *Heinſio mea deferas ſtudia & obſequia. Filium ejus, nunc Florentiæ degentem, ſub principium autumni hic exſpectamus, qui nihil in me officiorum deſiderabit. Vale.*

(1) Contentioſos.

(2) Maledictiones ſeu Convitia.

(3) *Vide ſuprà Annotationes marginales ad Epiſtolam decimam.*

(4) Trajectum.

(5) *Vide infrà Annotationes meas marginales ad Epiſtolam* decimam quartâ.

(6) *Agebã tunc annũ ætatis* decimum nonum.

(7) *Nempe* Danieli.

EPISTOLA XIII;

Lutetiam Pariſiorum.

Chariſſime Petre,

VEriſſimum experior Platonicum illud non ænigma, ſed oraculum, dolorem & voluptatem ita inter ſe conjunctos atq; connexos eſſe, (1) ὡς, ἐάν τις διώκῃ τὸ ἕτερον κ̀ λαμβάνῃ, χεδὸν ἀναγκάζεσθαι ἀεὶ λαμβάνειν κ̀ τὸ ἕτερον, ὥσπερ ἐκ μιᾶς κορυφῆς ἡμμένω δύ' ὄντε. *Hactenùs impenſè deſideraveram, ut te Lutetiam perveniſſe reſcirem; jamque eam animo præceperam voluptatem, quaſi Romæ præſens præſentem eſſem complexurus. Sed dum primo adventu morbo te oppreſſũ audio, ea animo oboritur moleſtia, quæ prioris nuncij dulcedinem ſucco quodam amaro diluit. Interim ſpe bonâ animum foveo, ſperóque, Deum, qui naufragij periculum avertit, valetudinem quoque proſperam largiturum, ut res tuas tuto in portu poſitas videamus. Quapropter rogo, ne dejicias animum, aut à Virtutis & Sapientiæ ſtudio te deterreri patiaris; ſed illud potiùs cogites, ſumma illa &* (2) ἀτίμητα *bona ſine periculis & ſudore parari non poſſe. Non aliâ lege ad hæc adyta mortales admittit Deus, neque ad ſacra ſua* (3) ἐπόπτην *accedere ſinit, niſi poſt* (4) κακοπαθείας κ̀ κολάσεις, *ut olim* (5) *Ægyptij Sapientes. Ego verò quid opportuniùs occinam, quàm Virgilianum illud: Tu ne cede malis, ſed contrà audentior ito. Aderit, qui Virtutis ad Arcem eluctantibus dextram porrigit, &, ut Cebes in Tabulæ illius Pythagoricæ explicatione ait,* (6) ἰσχὺν καὶ θάρσος *inſpirat. Interim, quod ſolum poſſum, votis precibúſque ſalutem & ſtudia tua Deo commendare non deſiſto, quod & ipſe ut facias, ſedulò moneo. Tu valetudinis rationem habe; illa enim Dearum præſtantiſſima ritè ſe colentes propitia reſpicit. Illuſtres Dominos Puteanos & R. P. Sirmondum officiosè à me ſaluta, & librorum, quos Amſterodami ante diſceſſum parâſti, Indicem ad me mitte, & de tuis rebus ſtudijſque frequenter ſcribe; nihil enim eſt quod ſcire malim, quam tuum in pietate & bonis artibus profectum. Vale, Romæ* (7) *prid. Non. Octob.* cIↃIↃc XLVI.

Tuus omni animo atque affectu

L. Holſtenius.

(1) *Hoc eſt*, ut, ſi quis proſequitur cupitq; alterum, ſemper fermè alterum quoque accipere cogatur, quaſi ex uno eodem vertice ſint ambo coñexa. *Verba hæc ſunt* Socratis *apud* Platonem *in principio* Phædonis, *ſive, Dialogi de Animorum immortalitate.* (2) Inæſtimabilia. (3) Spectatorem. (4) Moleſtias & afflictiones. (5) *De his tentationibus patientiæ & conſtantiæ novitiorum diſcipulorum, apud* Ægyptios Sapientes *olim uſitatâ, vide ejuſdem Avunculi mei inſignem locum in Obſervationibus ipſius ad Vitam* Pythagoræ *à* Porphyrio *ſcriptam, pag.* 70, 71, 72. (6) Robur & fiduciam. (7) *Agebam tunc annum ætatis* decimum nonum.

EPI-

Epistola XIV;

Lutetiam Pariſiorum.

Præſtantiſſimo Juveni Petro Lambecio

L. Holſtenius εὐπράττειν.

Vides Chariſſime Petre, quàm te affectus & ſolicitudo mea aſſe-ctetur. Nam cùm peregrinantem non niſi votis comitari potue-rim, adventum ſaltem in Gallias prævenire ſtudui tuum, ut (1) πρόξενον *haberes, qui te Viris doctis ibidem commendaret. Spero au-tem literas, quas amicis tui causâ ſcripſi, ante diſceſſum rectè ad te per-latas, aut per mercatorem ſubmiſſas fuiſſe; hic alias habes à Bulionenſi-um Duce ad V.C.* (2) *Chriſtophorum Juſtellum ſcriptas, quas mihi expetere viſus es. Tu Illuſtres fratres Puteanos, P.* (3) *Sirmondum,* (4) *Petavium,* (5) *Naudæum, omni obſequio cole, & me, quampri-mùm haſce acceperis, de itinere cæteriſq; rebus tuis certiorem facito. Li-teras aut Puteanis aut Sirmondo tradas, qui rectè eas ad me curabunt. De* (6) *Eunapio, quod cogitas, laudo. Vtilem in eo operam collocabis; itaque quicquid potes ſubſidij collige à libris & ab ingenio, ſed editio-nem differas, donec Mediceum Codicem conferas, qui Florentiæ ad S. Laurentium exſtat, quo nihil antiquius aut præſtantius me vidiſſe me-mini. Vnus ille Codex abundè tuo deſiderio ſatisfaciet. Vale, & me de adventu tuo quamprimùm certiorem facito. Romæ* (7) *d. VIII Octo-bris A. cIↃ IↃc XLVI.*

Epi-

(1) Pararium.

(2) *Virum Juris univerſi conſultiſsimū, ſed præcipuè Canonici.*

(3) *De R. P.* Jacobi Sirmondi *S. I., natione Arverni, Vitâ & Scriptis vide* Elogium, *Pariſijs apud Cramoſios in quarto editum A.* 1651, *quo ipſe Nonis Octobris obijt, cùm vixiſſet annos nonaginta tres. Fuit is Regi Galliæ* Ludovico XIII, *à ſacris confeſſionibus, & à Summo Pontifice* Vrbano VIII *fuiſſet adlectus in Collegium Cardinalium, niſi ipſe Purpuram ſacram multis precibus, & ſanctâ etiam fraude amolitus eſſet. Vide etiam Librum* primum *horum Commentariorum pag.* 163 *&* 164. (4) *De R. P.* Dionyſij Petavij *Aurelianenſis S. I. Vitâ & Scriptis vide peculiarem Catalogum Pariſijs apud Cramoſios A.* 1654 *in quarto editum; item* Leonis Allatij *Meliſſolyram ſive Poema græcum de ejuſdem Laudibus Romæ A.* 1653 *editum. Obijt autem R. P.* Petavius *A.* 1652, *ineunte anno ætatis ſeptuageſimo.* (5) *De Viri Clariſsimi* Gabrielis Naudæi *Vitâ & Scriptis vide peculiare Syntagma, à R. P.* Ludovico Jacobo *Cabilonenſi, Ord. Carm. ac Regi Galliæ à Conſilijs & Eleemoſynis, collectum, & Pariſijs typis* Claudij *Cramoiſy A.* 1659 *editum in quarto. Obijt autem* Naudæus *in reditu ex Sueciâ in Galliam Abbatis-Villæ ad Somonam A.* 1653, *ætatis quinquageſimo tertio. Cæterùm quanta mihi cum illo interceſſerit amicitia & familiaritas, apparet ex* duobus *ipſius* Epigrammatibus, *quæ* Lucubrationibus *meis* Pariſinis in Auli Gellij Noctes Atticas *&* Libro ſecundo Originum ac Rerum Hamburgenſium *præfixa ſunt.* (6) *Occaſionem enim adornandæ novæ editionis* Libri Eunapij Sardiani de Vitis Philoſophorum & Sophiſtarum *præbuerat mihi exemplar impreſſum, Viri celeberrimi* Joſephi Scaligeri *propriâ manu plurimis locis emendatum, ſuppletum & illuſtratum, quod V. CL.* Gerardus Joannes Voſſius *ex inſtructiſſimâ Bibliothecâ ſuâ perbenignè mecum communicaverat. Hæ igitur* Scaligerianæ Annotationes *marginales, diligenter tunc à me deſcriptæ, adſervantur nunc cum reliquis meis ad idem argumentum pertinentibus Scriptis in* Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ. (7) *Agebam tunc annum ætatis* decimum nonum.

EPISTOLA XV;
Lutetiam Pariſiorum.

Petro Lambecio, Nepoti meo optimo & eruditiſſimo, Lucas Holſtenius S. P. dico.

Video eveniſſe quod metuebam, & perijſſe literas meas, quas nuper rectà per tabellarium ad te miſi; itaq; minùs miror te ſilentium meum ægrè ferre. Nolim tamen exiſtimes, res tuas minùs mihi cordi curæq; eſſe, quin potiùs affectum meum augeri indies, pariq; paſſu cum tuo in ſtudijs & virtute profectu creſcere ſcias; idque ſatis jam perſpexiſſe te credo ex literis illis, quibus Domino (1) Priolo te ac tua ſtudia nuper prolixè & quàm potui diligentiſſimè commendavi, quamvis nihil ferè ullius commendatione accedere poſſit ad eum, quo te complectitur, affectum. Tu verò meæ exſpectationi egregiè hactenùs reſpondes, quod omnem liberalem ſcientiam & veterum reconditam eruditionem tantâ animi contentione proſequeris: nam tuæ diligentiæ ſpecimen (2) Gellianæ Lucubrationes mihi præbuerunt, & gaudeo te in iſto potiſſimum ſcriptore ingenij periculum facere, unde & fructus & gloria tibi provenire poſſit. Sed de tuis Obſervationibus quid ſentiam aliàs prolixè exponam, & Codicem meum ad vetuſta exemplaria collatum, ut dudum promiſi, ſubmittam. Interim de ſtudiorum vitæq; inſtituendæ ratione paucis te monebo, eáque ſuggeram, quæ maximè tuam in rem futura exiſtimo. Monuerat me jam antè Cardinalis Barberinus, quod & ipſe poſtremis tuis ſignificas, te Romam iter parare, & jam in procinctu eſſe. Equidem haud dubito, quin affectus & mei videndi deſiderium hoc tibi conſilium ſuggerat, quod tamen multas ob cauſas probare non poſſum, quas ſingulas enumerare nunc neceſſum non eſt. Ea præcipua eſt, quod ſtudia tua non in umbrâ & ignavo otio, ſed in luce uſúque eruditorum hominum formari velim, quorum nuſpiam terrarum major quàm in Galliis eſt copia. Humanitatem verò, quæ ſtudiorum anima & vitæ condimentum eſt, ita propriam ei Nationi natura eſſe voluit, ut omnium mortalium teſtimonio & conſenſu conſtet, eam nonniſi à Gallis parari poſſe. Adhæc cùm tua te indoles & inſtinctus ad Antiquitatis & veteris Sapientiæ ſtudium applicârit, quod veterum Librorum uſu, velut bonæ mentis inſtrumento, potiſſimùm indiget, neutiquam tibi ab eâ ſtatione decedendum puto, ubi & copia eorum maxima in publicis privatiſque Bibliothecis habetur, & acceſſum facilem Gentis humanitas præbet. Neque verò eſt, quod Romam Lutetiæ hoc tempore compares, ubi imperitorum hominum moroſitas

(1) *Nempe* Benjamino; *cujus prudentiſſimi & elegantiſſimi Libri duodecim Latini Hiſtoriarū de Rebus Gallicis ab exceſſu Regis Ludovici XIIIij, Sereniſſimæ Reipublicæ Venetæ dedicati, prodierunt in lucem Pariſijs apud Fredericū Leonardū A. 1665 in quarto.*

(2) *Prodierunt illæ in lucem Pariſijs apud Sebaſtianū Cramoiſy, Regis & Reginæ Regentis Architypographū & Gabrielem Cramoiſy Kal. Febr. A. 1647, cum Privilegio Regis, in octavo, currente adhuc anno ætatis* decimo nono.

ſitas aditum fermè omnem ad iſtiusmodi theſauros præcludit. Itaque, ſi me amas, & ſtudijs tuis rectè conſultum cupis, Italicæ profectionis cogitationem depone, hoc præſertim tempore, quo turbarum & bellorum nimbi undique nobis imminent. Libris multis non eſt cur te oneres, vel marſupium exhaurias; ubi enim ad nos perveneris, habebis Bibliothecam ſatis benè inſtructam. Itaq; eos tantùm tibi para, quibus carere non poſſis; cæteris ab amicis utere. Hæc ideo ſcripſi, ut ad (1) αὐτάρκειαν illam Stoicam vitam componas, qui vel præcipuus (2) τῆς ξενιτείας fructus eſt. Anaſtaſij Bibliothecarij (3) collationes avidè exſpecto; nam eum te cum Regiis Codicibus contendere Illuſtres Domini Puteani ſcribunt. Quàm vellem lacunas in extremâ operis parte expleri poſſe? De Arriani diſſertationibus conferendis ſcripſi nuperis meis, ſed vereor ut rectè ad te pervenerint. Tu apud tabellariorum & curſorum Præfectum inquire. Hoſpitium quoq;, ubi commoraris, indica, ne aliæ poſthac aberrent: &, ſi me amas, conſilio Domini Prioli utere, qui opportunè & fideliter te de omnibus monebit. A Parentibus tuis diu eſt, quod nihil literarum accepi; ſpero tamen omnia ſatis ſalva. Illuſtres fratres Puteanos omni obſequio cultúq; tibi devincias, & Regiæ Bibliothecæ viſendæ occaſionem, quam eorum humanitas tibi præſtat, ne negligas. Vale, & me, quod facis, ama. Romæ, (4) A. cIↄ Iↄc XLVII Kal. Aprilis.

(1) Frugalitatem.
(2) Peregrinationis.
(3) Nempe Hiſtoriæ de Vitis Pontificum.
(4) *Agebam tunc adhuc annum ætatis decimum nonum.*

EPISTOLA XVI;

Lutetiam Pariſiorum,

Doctiſſimo præſtantiſſimóq; Juveni Petro Lambecio L. Holſtenius S. P. D.

HAſce raptim ad te ſcribo, Chariſſime Petre, ne ſilentium meum moleſtiam tibi faceſſat. Gaudeo meas, quibus iter Italicum diſſuaſi, in tempore ad te perlatas; neq; enim ſine præſentiſſimo vitæ periculo hâc anni tempeſtate ſuſcipi poterat. Diligentiæ & modeſtiæ tuæ teſtimonium omnes amicorum literæ præſtant. Tu id porrò ſtude, ut doctis probiſq; te probes. In acceſſu ad Eminentiſſimum Cardinalem (5) Barberinum omniq; deinde congreſſu eam ſervato modeſtiam, quæ & tuam decet ætatem, & ampliſſimæ ejus Dignitati convenit. Illuſtres Dominos Puteanos tui amantiſſimos omni cultu & obſervantiâ venerare; nihil enim æquè ſtudijs tuis prodeſſe nunc poteſt atq; ipſorum benevolentia. A Parentibus tuis literas recentes accepi; ibi omnia ſatis rectè ſe habent. Tu vale, & me ama. Romæ (6) die XX Maij cIↄ Iↄc XLVII.

(5) Nempe Franciſcum.
(6) *Agebam tunc annum ætatis vigeſimum.*

Epistola XVII;

Lutetiam Pariſiorum.

Optimo doctiſſimóq; Juveni Petro Lambecio, Nepoti meo, L. Holſtenius S. P. D.

QVas ante octiduum ad te dedi, Chariſſime Petre, à Viro Illuſtri Jacobo Puteano quin jam acceperis non dubito. Te & valere & ſtudiis gnaviter incumbere gaudeo: hoc enim ut perſuaſiſſimum mihi habeam, ſermo facit, quem Illuſtrium Dominorum Puteanorum Nepos, Regio Oratori ab Epiſtolis ſecretis, de te tuóq; in literis profectu mecum habuit. Idem Avunculi utriuſq; erga te animum & benevolentiam prolixè mihi confirmavit, quamvis ita jam perſpectam, ut nullius egeat confirmatione. Juris Vtriuſq; Scientiam ſeriò ut amplectaris iterùm te moneo, & meo etiam nomine cohortabitur Eminentiſſimus Cardinalis Barberinus, & ſuâ quoq; autoritate optimis Doctoribus iſthic commendabit. Cave tamen ita hoc abs te exigere me putes, ut Antiquitatis & Sapientiæ ſtudium propterea vel abjicias vel intermittas, ſed ut tempus operámque partiaris, vel potius, ut Themidem ac Sophiam, (1) ὡς συννάους καὶ συνθρόνους θεὰς, uno eodem opere ſimul colas. (2) Lucubrationes Gellianas, quas te abſolviſſe ſcribis, avidè exſpecto, quamvis guſtum earum capita ſubinde ad me miſſa præbuerint. In (3) Macrobio emendando multum operæ ſtudijq; ponit Nicolaus Heinſius Danielis filius, cui antiquiſſimi exemplaris Neapolitani indicium feci; in quo conferendo nunc verſatur. Tu ne fruſtrà tempus operámq; abſumas, in Græcis ingenium experiaris potius, unde & uberiorem Sapientiæ fructum & laboris gloriam ſperare poteris. In his præcipuè (4) Arrianum tibi commendo, meo quidem judicio Sapientiæ corculum. Indicavi nuper Codices veteres, ex quibus præſidia ad nobiliſſimum ſcriptorem reſtituendum petas. In Stobæi exemplaria Regia inquire, præſertim Eclogarum, quas Canterus ex peſſimo Codice publicavit. Literas hiſce incluſas Domino Sebaſtiano Cramoſio tradas, qui Codices Græcos duos ab Illuſtribus Dominis Puteanis accipiet. Vale, & de privatis rebus, hoc eſt, (5) περὶ τῶν οἰκονομικῶν certiorem me facito; ſcire enim cupio, quo loco ſumptúq;, & quibus cum ſociis vivas. Vale. Romæ (6) d. XXVII Maij cIↄ Iↄc XLVII.

(1) Tanquam ejuſdem Templi & Throni Deas. (2) *Vide ſuprà Annotat. ad Epiſtolam XVtam.* (3) *Conferebā enim etiam ego tunc temporis* Macrobium *cum pervetuſto & optimæ notæ Codice MSto* Bibliothecæ Thuanææ, *cujus beneficio plurima ejus loca poſſunt emendari & ſuppleri. Excerpta illa mea adſervantur nunc in Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ.* (4) *Intelliguntur hic* Arriani *Commentariorum de* Epicteti *Diſputationibus Libri quatuor*, græcè *cum translatione latinâ* Hieronymi Wolfij *editi Coloniæ typis Birckmannicis A. 1595 in octavo.* (5) De rebus domeſticis. (6) *Agebam tunc annum ætatis* vigeſimum.

EPISTOLA XVIII;

Lutetiam Pariſiorum.

Optimo doctiſſimóq; Juveni Petro Lambecio, Nepoti meo chariſſimo, L. Holſtenius S. P. D.

ACcepi (1) Lucubrationes Gellianas per Puteanos fratres ad me miſſas. Eas ita excepi probaviq;, ut quamvis jam ob noſtram neceſſitudinem omnia tibi debeam, ſi quid tamen debere poſſim amplius, novo nexu me devinctum ſentiam, non quòd nomen meum Libello præſcripſeris, (hoc enim tralatitiũ eſt) ſed quod monita & cohortationes meæ, quibus hactenùs adoleſcentiam tuam ad rectam ſtudiorum rationem & bonam mentem informare ſtudui, eum, quem cupiebam, locum apud te habuerint; eóq; lubentiori animo & meæ ſolicitudinis & tuæ diligentiæ fructum, quamvis præmaturè præcocem admitto, & ſi porrò gnaviter exerceas ingenium animúmq; colas, uberem mihi & bonæ frugis meſſem polliceri audeo. Nihil autem magis te excitare debet, quàm doctorum hominum favor, qui haſce induſtriæ tuæ primitias excepit. Magna enim & præclara omnia poſt ejuſmodi promulſidem nos exſpectare jubes. Interim tibi mihiq; gratulor, & me bono Eventui voti reum gaudeo. Cauſas Italicæ profectionis facilè mihi probas; eas enim affectus erga me tuus, (2) δεινὸς συνήγορος, commendat. Quoniam ergo ſtudiis rebúſq; tuis ita conducere exiſtimas, expectabimus te ad proximas Kalendas Novembres; neq; enim ſine periculo huc acceditur ante adultum autumnum, niſi maturiores pluviæ ventiq; frigidiores aërem temperaverint. Sed de diſceſſu & itinere tuo Eminentiſſimus Cardinalis Barberinus conſtituet, quod ex re tuâ futurum judicaverit; ejus juſſis conſiliisq; in omnibus obtemperabis. Interim hoc te moneo, imò etiam rogo, ne valetudinem vigiliis nocturnis afflictum perditúmq; eas. Habebis autem curam, ſi intempeſtivæ (3) φιλομαθίας pœnas totâ vitâ tibi perſolvendas cogitaveris. Ex Cramoſio pretium aliquot librorum ſcire velim, quorum ſyllabum literis adjunctis incluſi. Eum tu quamprimum ad me remittas, ut, quid factu opus ſit, maturè diſpiciam ante tuum diſceſſum. Si qui eorum in officinâ Cramoſianâ non exſtent, apud alios perquirito. Vale, & Cl. Naudæum & Illuſtres Dn. Puteanos officioſè à me ſaluta. Romæ (4) d. XVII. Junij cIↄ Iↄc XLVII.

(1) *Vide etiam ſuprà Epiſt. 15 & 17.*

(2) Validus Advocatus.

(3) Cupidinis diſcendi.

(4) *Agebã tunc annũ ætatis vigeſimũ.*

EPISTOLA XIX;

Lutetiam Pariſiorum.

Doctiſſimo Juveni Petro Lambecio, Nepoti meo chariſſimo, L. Holſtenius S. P. D.

REctè te valere & ſtudijs gnaviter incumbere gaudeo. Incuſſerant enim ſolicitudinem aliquam animo meo Puteanorum fratrum literæ, quæ valetudinem tuam vacillare ſignificabant. Ego, quod ſæpiùs jam te monui, nunc iterum inculco, ut ab intempeſtivis lucubrationibus poſt cœnam tibi caveas, atq; ita cum Muſis verſeris, ne (1) *Hygeam iratam habeas. Vbi enim ſemel offenderis, haud facilè placabilem experiere.* (2) Gellianas *Emendationes, ſtatim ut accepi, amici mihi extorſerunt è manibus, ut vix fugiente oculo inſpicere licuerit. Receptas expendam preſſiùs, &, ſi quid diſplicuerit, indicabo.* (3) *Eunapium Mediceum, cum Florentiæ degerem, non contuli: neque enim ullus mihi ad manum erat excuſus Codex; ſed præſtantiorem Codicem nuſquam reperiri exiſtimo; eſt enim miræ vetuſtatis. Vbi ad nos acceſſeris, licebit eum* (4) ἐν παρόδῳ *excutere, neq; te operæ aut moræ tantillæ pœnitebit. Proximo curſore ſubmittam collationem exactam Codicis Barberinæ Bibliothecæ, recentioris quidem, ſed accuratè ſcripti. Interim* (5) Codinum *mitto, &* (6) συλλογὴν *Antiquitatum Conſtantinopolitanarum, atq; ſupplementa ex Vaticanis aliiſq; Codicibus collecta. Ego* (7) *Syntagmati meo Geographico hæc deſtinâram, ſed rectiùs Byzantinæ Hiſtoriæ Corpori inſerentur. Multa iſtorum apud Suidam, plura apud Cedrenum habentur. Tu vide ut Spartam, quam tibi ſumpſiſti, rectè ornes, ita tamen ne aliorum* (8) ἀστοχίαν *ſive ἀκρισίαν inſecteris; quod* (9) *Gretſerum feciſſe nollem. Julij Oratoris ſive* (10) *Æthici Coſmographiam, ex Manuſcripto Palatino depromptam, mitto, ut cum vetuſtiſſimo exemplari Dn. Thuani conferas, & folium, quod hîc deeſt, ſuppleas. Codicis illius uſum Illuſtris Dn. Puteanus tibi impetrabit. Si lectiones plurimùm diſcrepare deprehenderis, minus laboris tœdijq; experiere, ſi integrum ex Thuani Codice deſcribas. Expe-*

cto

(1) Deam ſanitatis præſidem; *de quâ vide ampliſſimam & eruditiſſimam Diſſertationem V. CL.* Joannis Henrici Meibomij *capite ſexto doctiſſimi Commentarij in* Jusjurandum Hippocratis.

(2) *Vide ſuprà Epiſt.* 17 & 18.

(3) *Vide ſuprà Epiſt.* 14.

(4) In tranſitu.

(5) *Vide ſuprà Epiſt.* 11.

(6) Collectionem.

(7) *Vide Lib.* 1 *horũ Comentar. pag.* 113 & 114. & *paulo poſt Epiſtolæ* 21 *Annotationem marginalem.*

(8) Hallucinationem *ſive* errorem judicij. (9) *Intelliguntur hîc* R.P. Jacobi Gretſeri *S.I. Commentarij in* Georgij Codini *Librum de Officijs Magnæ Eccleſiæ & Aulæ Conſtantinopolitanæ, utpote in quibus in V.CL.* Franciſcum Junium, *qui ante ipſum ſub ficto* Nadabi Agmonij *nomine eundem* Codini *Librum primus græcè & latinè cum Notis ſuis in lucem ediderat, innumeris ferè locis nimis vehementer ac graviter invehitur. Quâ de re vide etiam V. CL.* Gerardi Joannis Voſſij, *qui jam memorati* Junij *fuit gener, modeſtiſſimam querelam Lib.* 2 *de Vitijs Sermonis & Gloſſematis latino-barbaris cap.* 2, *pag.* 173 & 174. (10) *De Coſmographia* Æthici *vetuſtiſſimo Codice manuſcripto* Longobardico, *qui exſtat in* Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ, *vide Librum* ſecundum *horum Commentariorum pag.* 36.

ecto tuas de primo congreſſu cum Eminentiſſimo Card. Barberino, ille pro ſummâ benignitate, quâ me & ſtudia mea hactenùs fovit, ea tibi ſuggeret conſilia, quæ & ætati & ſtudijs tuis erunt opportuna. Id ſedulò da operam, ut qui hactenùs mei causâ ſe tibi commendatiſſimum habuit, is ob tuam modeſtiam, probitatem, tùm maximè ob pietatis ſtudium, te habeat commendatiorem. Vale, &, quod facis, temporis tui rationem exactam habe. Romæ, (1) d. VIII Julij MDCXLVII.

(1) *Agebā tunc annū ætatis* vigeſimū.

Epistola XX;

Lutetiam Pariſiorum.

Doctiſſimo Juveni Petro Lambecio, Nepoti meo chariſſimo, L. Holſtenius εὐπράττειν.

MItto nunc Collationes Eunapij, quas nuperis meis tibi promiſeram, cum ejus recenſendi edendiq; conſilium te cœpiſſe ſcribercs. Hoc quoq; beneficium, qualecunq; quidem id fuerit, Eminentiſſimo Cardinali (2) debes, ex cujus Bibliothecâ proficiſcitur. Videbis etiam minutiſſima quædam notari, quod tibi induſtriæ & (3) ἀκριβείας *indicium erit. Codex recens eſt & elegantiſſimè ſcriptus, ſed lacunis æquè ac editus ſcatet; videbis tamen loca nonnulla benè ſuppleta & emendata. Tu ſi monentem ne audieris, editionem premes donec Mediceum Codicem inſpexeris, quod (4)* ἐν παρόδῳ *fiet, ubi ad nos acceſſeris. De Codini (4) ætate nihil certi reſpondere poſſum, niſi quod eum paulo ante (5)* ἅλωσιν *Conſtantinopoleos vixiſſe perſpicuè apparet. Nec certiùs mihi de Chronico Conſtantinopolitano Meurſiano ejuſque Autore conſtat. Nam & illud recentiſſimum puto ob (6)* μιξοβαρβάρων *copiam. Quid, ſi vice versâ ille ſua ex Codino, Cedreno, Suidâ, alijsq; hauſerit? Nam Græculi illi ſine fronte & judicio aliena exſcribunt & ſibi ſupponunt, nomen tantùm mutantes, ut fures ſigna ſolent. Sanè cùm Eminentiſſimi Cardinalis juſſu Byzantinæ Hiſtoriæ Scriptores hactenùs inediti, ad uſum Bibliothecæ Barberinæ conquirerentur, omnibus minimis maximis in Vaticanâ & Palatinâ Bibliothecâ diligenter excuſſis, nullum ejuſmodi Chronicon occurrit, quod tranſcribi mereretur. De Libris, quorum ſyllabum pretiúmq; Dn. Cramoſius miſit, proximè ſcribam, quid fieri cupiam. Vale, & feſtinanti veniam habe. Romæ (7) IV Kal. Auguſti cIↃ IↃc XLVII.*

(2) Franciſco Barberino.

(3) Accurationis.

(4) In tranſitu.

(5) *vide Diſſertationem meam de* Georgij Codini *Vitâ & Scriptis, quæ Animadverſionibus meis in Libros ipſius de Originibus & Antiquitatibus Conſtantinopolitanis præfixa eſt.*

(6) Expugnationem. (7) Vocabulorum græco-barbarorum. (8) *Agebam tunc annum ætatis* vigeſimum.

EPI-

Epiſtola XXI;

Lutetiam Pariſiorum.

Doctiſſimo Juveni Petro Lambecio, Nepoti meo chariſſimo, L. Holſtenius.

NUllâ ratione tibi tuiſq; ſtudiis rectiùs conſulere potes, quàm ut probatiſſimis te probare contendas, eóq; mihi jucundius accidit teſtimonium, quo Eminentiſſimus Cardinalis Barberinus diligentiam modeſtiámq; tuã proſequitur; eóq; tibi contendendum eſt obnixiùs, ut tanti Principis humanitati & egregiæ de te exſpectationi reſpondeas. Cum cæteris, qui in ejus comitatu vivunt, ita te geras, ut obſequio, quod ille ait, ſine invidiâ laudem invenias & amicos pares. De Eunapio nihil præfeſtinè facias; nam Mediceus codex unus omnium inſtar tibi erit, & de his rectiùs coram conſtituemus. In Anaſtaſio conferendo, niſi vetus & probum exemplar operam exactiorem mereatur, minutias omnes te exequi nolim; ſed græcanica illa & mixobarbara potiſſimùm inſpice, ſi qua lux iſtis tenebris parari poſſit; tùm verò ea, quæ in Italicis Codicibus deſiderantur, quàm potes diligentiſſimè excerpe, & lacunas, quæ opus illud deturpant, exple. RR. PP. Sirmondum & Petavium officioſiſſimè à me ſalutes, qui ſibi obſtrictiorem me habent neminem. Clariſſimo Naudeo & meo & tuo nomine plurimum debeo; &, cùm ejus beneficio liceat, ſcriptos Codices Bibliothecæ Mazzarinæ excute, & ſi quid iſthic ad Pontificum vitas pertinens obſervaveris, me mone. Interim cum (1) itineri te accinctum audiam, iter tibi facilimum fauſtiſſimúmq; opto, ut mihi gratiſſimo optatiſſimóque tuo amplexu & contubernio quamprimùm frui liceat. Vale.

Romæ (1) prid. Kal. Octobres cIↄIↄcXLVII.

EPI-

(1) *Nempe* Romano. *Huc etiam pertinet elegantiſſima & lectu digniſſima Epiſtola Perilluſtris & Ampliſſimi Viri,* Dn. Claudij Sarravij, *Senatoris Supremæ Curiæ Pariſienſis doctiſſimi & celeberrimi,* Lutetiâ Romam *ad me miſſa Kal. Maij A.* 1648, *quæ inter Epiſtolas ipſius, à filio* Iſaaco Sarravio *A.* 1654 Arauſioni *in Galliâ in octavo editas, & Sereniſſimæ Suecorum Reginæ* Chriſtinæ *dedicatas, exſtat pag.* 229 *&* 230. *Pars iſtius Epiſtolæ præcipua eſt hæc:* Tuam enim ad omnia magna natam indolem & factam, uti & ingenium liberale & ſolers, laborem improbum, eruditionem haud vulgarem & ſupra ætatis captum longiſſimè provectam, ſuſpicio, amo, colo, Mi Lambeci. Nec vereor ut Italis jam ferè congenita & fatalis ignavia laudabiles impetus conatúſque tuos obtundat & moretur. Quin potiùs ab iniquis iſtis poſſeſſoribus erue & eripe defoſſos pridem bonarum literarum theſauros, nobiſcum aliquando communicandos. Hic enim tuæ peregrinationis fructus ad te redeat oportet, neglectâ operâ, quæ in luſtrandis oculo curioſiore vetuſtis luderibus fruſtrà plerumque & malè collocatur. Cæterùm gaudeo impenſiùs, & JURISPRUDENTIÆ noſtræ ex animo gratulor, quod Themidis caſtiſſimæ Divæ ſacris volueris initiari. Nec indigna eſt te Sacerdote ſevera hæc Dea, quæ ſui ſtudioſos & religioſos vix ſinit inhonoratos. Te ſanè Muſarum delicium & chariſſimum alumnum complectetur & in ſinu fovebit. Ita voveo precórque, &, ut me tuorum in numero habeas bonum & fortem. Virum Magnum Holſtenium, Avunculum tuum, olim mihi apud Antiſſiodorenſem Epiſcopum cognitum, quæſo, ni grave eſt, nomine meo ſaluta. Utinam autem, quæ habet infinita veteri Geographiæ illuſtrandæ, tuæ fidei committat, dum ille Pontificum Vitis, ex antiquis monumentis adornandis, meliùs incumbet. Illa enim tuæ, hæc ejus ætati apprimè conveniunt. Vale & me ama.

EPISTOLA XXII;
Toloſam.

Chariſſime Petre.

GAudeo poſt (1) *longas difficillimáſq; itineris moras te eum ſubijſſe portum, in quo optatâ* (2) *ſtudiorum tranquillitate frueris. Illuſtriſſimus Archiepiſcopus,* (3) *cujus te favori & patrocinio commendaveram, nimiâ me benevolentiâ oneravit, ut, quibus verbis illi gratias agam, planè non inveniam. Tuum erit, vitam ac ſtudia ita inſtituere, ut modeſtiam, humanitatem & induſtriam tuam ſic illi probes, ne aut me commendationis, aut Ipſum beneficij in te collocati unquam pœniteat; quod te facturum confido, ſi eam, quam hactenùs tenuiſti, vivendi rationem conſtanter ſerves, & virtutis atque doctrinæ acquiſitionem omnium rerum præcipuam ducas. Pietatis & Chriſtianæ Religionis ritè excolendæ præcepta alia non eſt cur tibi ſuggeram, quàm ut ea imiteris, quæ intueris quotidie in Religioſiſſimo illo Antiſtite, quem ut perfectiſſimum virtutum exemplar omnis Gallia miratur. Ex ejus præſcripto ſtudia inſtituas, quem ad tantum dignitatis apicem illuſtris Doctrinæ gloria provexit. Monueram te hinc abeuntem ut S. Ferreoli Vcetienſis Epiſcopi Vitam ex Foxienſi Manuſcripto mihi impetrares; cujus Regulam monaſticam jam excudi curavi cum aliis SS. Patrum regulis. Promiſit etiam operam ſuam R. P. Petrus Poſſinus,* (4) *qui obtinendi viam modúmque ſuggeret: Nam & iſtic dracones theſauris incubare audio. Salutant te veteres amici, & in his Comes Vbaldinus. Tu Illuſtriſſimum Præſulem omni obſequio & obſervantiâ cole, & mea illi ſtudia & officia venerabundus defer. Vale. Romæ* (5) *prid. Kal. April. MDCL.*

Tui amantiſſimus

Lucas Holſtenius.

Hucuſque *Holſtenianæ* illæ *Epiſtolæ viginti duæ.* Quibus Corollarij loco inſuper addo, exſtare inter Codices illos manuſcriptos, qui cum reliquâ Bibliothecâ meâ A. 1667 *Hamburgo* advecti, & in *Auguſtiſſimam Bibliothecam Cæſaream* translati ſunt, ejuſdem Avunculi mei *Album Amicorum*, inchoatum *Hamburgi* A. 1616, quo

(1) *Vide* Prolegomena *mea, quæ in Libro primo Originum & Rerum Hamburgenſium Vitæ* S. Anſcharij *primi Archiepiſcopi Hamburgenſis præfixa ſunt.* (2) *Et quidem inprimis* Juriſprudentiæ, *quæ in Inclytâ Academiâ* Toloſanâ *ſemper præcipuè floruit & etiamnunc floret. Vide Ampliſſimi* Claudij Sarravij *Epiſtolam de me meiſq; ſtudijs, miſſam Lutetiâ Amſtelodamum ad V. Cl.* Davidem Blondellum *d. 22 Septembris A. 1650. Exſtat autem ea inter Epiſtolas Sarravianas pag. 306 & 307; ubi ipſa verba, ad rem præſentem præ cæteris pertinentia, ſunt hæc:* Toloſæ totum annum moratus eſt, & Juris ſtudijs diligenter incubuit. (3) *Nempe* Toloſanus, Carolus de Montchal; *de quo vide plura in* Epiſtolâ dedicatoriâ *ad Eminentiſſ.* Card. Franciſcum Barberinum, *quæ Syntagmati meo Pariſino Originum & Antiquitatum Conſtantinopolitanarum præfixa eſt.* (4) *E Societate Jeſu, tunc* Toloſæ *degens.* (5) *Agebam tunc annum ætatis* vigeſimum ſecundum.

quo inde diſceſſit *Lugdunum Batavorum*, & continuatum ac perdu- ctum uſque ad annum 1623, quo, poſt totius *Italiæ* & *Siciliæ* cum celeberrimo doctiſſimóque Geographo *Philippo Cluverio* accuratam peragrationem, *Lugdunum Batavorum* rediјt, & inde porrò in *Angliam* trajiciens, *Londini* potiſſimùm & *Oxoniæ* commoratus eſt. Inſigniverunt hoc *Album* Inſcriptionibus ſuarum manuum & Symbolis cùm alij complures doctiſſimi & celeberrimi Viri, tùm præcipuè *Geverhartus Elmenhorſtius* & *Petrus Laurenbergius* Hamburgi Anno 1616; *Janus Rutgerſius* & *Fridericus Lindenbrogius* Lugduni Batavorum A. 1616; *Erycius Puteanus* Lovanij A. 1616; R.P. *Andreas Schottus* S. J. Antverpiæ A. 1617; *Janus Lernutius* Brugis A. 1617; *Daniel Heinſius*, *Caſperius Gevartius*, *Gerardus Joannes Voſſius* & *Joannes Meurſius*, Lugduni Batavorum A. 1617; *Fortunatus Sprecherus* Clavennæ Rhætorum & *Gaſpar Scioppius* Mediolani A. 1618; *Everhardus Bronchorſtius*, *Petrus Cunæus*, *Everhardus Vorſtius*, *Thomas Erpenius*, *Willebrordus Snellius*, *Gilbertus Jacchæus*, & *Otto Heurnius* Lugduni Batavorum A. 1619; *Rudolphus Goclenius*, *Ludovicus Crocius* & *Matthias Martinius* Dordraci A. 1619; *Thomas James*, *Henricus Briggius*, *Joannes Prideaux*, (1) *Joannes* Rous & *Metrophanes Hieromonachus* cognomine *Critopulus*, *Oxoniæ* A. 1622; *Mericus Caſaubonus* Iſaaci F. & *Jacobus Hunterus* Suecus Londini A. 1623. Inter hæc igitur autographa benevolentiæ & amicitiæ teſtimonia exſtat etiam elegantiſſimum *Petri Scriverij* Carmen, quod integrum hîc ſubjungo, quia ex ſubſcriptione ejus liquet, quo tempore *Holſtenius* cum *Cluverio Italicum* & *Sicilienſe Iter*, ob eximiam publicæ utilitatis (2) ſequelam nunc & omnibus futuris ſeculis nunquam ſatis laudandum, aggreſſus ſit.

(1) *Inclytæ Bibliothecæ Bodleyanæ Oxonienſis Cuſtos; cujus Symbolum:* Mentiri neſcio; librum, ſi malus eſt, nequeo laudare.

(2) *Doctiſſimum videlicet* Cluverij *Opus Italiæ & Siciliæ Antiquæ, cum Sardiniâ & Corſicâ aliiſq; minoribus Inſulis.*

PETRVS SCRIVERIVS LVCÆ HOLSTENIO SVO,

in Italiam profecturo.

Auſoniam petiture vale, Suaviſſime Luca;
Charus eram, memini; nunc tibi Roma prior.
Et ſeptemgeminos ardes cognoſcere Colles;
I licet, & funus tu mihi triſte vide.
Ipſe loci Genius tutelaq; deſijt eſſe;
Invenies votis cuncta minora tuis.
Non tibi Naſo tener, doctiq; Propertius oris,
Non Calaber vates, non Maro grandis erit.

Tullius

Tullius (hei!) nuſquam, tot cedro digna locutus;
Nuſquam Trajani qui placuêre Foro.
Nuſquam deliciæ Populi, Fora, Balnea, Circi;
Obruta ſunt ſaxis Amphitheatra ſuis.
Invenies nuſquam geminatâ mole Coloſſos,
Addita nec Latio Flavia Templa polo.
Quid cum Porticibus Janos, Delubraq; mille
In cineres belli turbine miſſa querar?
Plorabis laceras Ædes & Numine caſſas;
Plorabis lippos dimidióſq; Deos.
Non Capitolinâ veneratur Jupiter Arce;
Fulmina Tarpejo ſunt modò lapſa Patri.
Miratus dices: Ubi nunc es maxima Roma?
Hei mihi, vix tanti nominis umbra jaces!
Et ſolùm ſupereſt, in Româ quærere Romam;
Omnis & in ſterili vita labore perit.
Hoc tamen hîc diſces, hominum genus eſſe caducum,
Cùm videas ipſos ſic cecidiſſe Deos.

Scribebam IV Id. Decembr.

Lugduni Batavorum A. cIↃ IↃc XVII.

Cæterùm, quòd, ut ſuprà memoravi, *Holſtenius Cluverij* in *Itinere Italico* & *Sicilienſi* comes fuerit, teſtatur ipſe *Cluverius* in eodem Albo hâc propriæ manûs Inſcriptione:

ἘΣ ΤΡΟΊΗΝ ΠΕΙΡΩ͂ΜΕΝΟΙ ἬΛΘΟΝ ἈΧΑΙΟΊ.

SALUSTIUS.

Is demùm mihi vivere & animâ frui videtur, qui, aliquo negotio intentus, præclari facinoris aut artis bonæ famam quærit.

Eruditiſſimo Juveni LUCÆ HOLSTENIO, *comiti mihi nuper per omnem Italiam Siciliámque jucundiſſimo, interioris affectûs* (1) *μνημόσυνον hoc abeunti lubens meritóque adpoſui*

(1) Monumentum.

PHILIPPUS CLUVERIUS

Lugduni apud Rhenum IV Id. Jun. A. cIↃ IↃc XXII.

ADDITAMENTVM II,

pertinens (1) ad Libri *primi* pag. 31, ubi fit mentio *Theodori Gazæ*, qui Seculo Æræ Chriſtianæ *decimo quinto*, quo *Conſtantinopolis* à *Muhammedo IIdo* A.C. 1453 d. 29 Maij expugnata eſt, unà cum alijs quibuſdam eruditiſſimis Græcis in *Italiam* ſe contulit.

(1) *Idem Additamentum pertinet etiam ad Libri IVti, Vti & VIti loca, ubi fit mentio* Cardinalis Beſſarionis.

Digniſſimi profectò ſempiternâ gloriâ ſunt doctiſſimi illi Græci recentiores, qui Seculo Æræ Chriſtianæ *decimo quinto*, quo *Conſtantinopolis* à *Turcis* capta eſt, *literas Græcas* primi invexerunt in *Italiam*, earúmque trans Alpes ad ultimos uſque Occidentis & Septentrionis fines propagandarum occaſionem præbuerunt. Cùm igitur in his quoque Commentariorum meorum Libris ijdem celeberrimi Viri jam aliquoties ſint memorati, & deinceps in recenſione *Codicum manuſcriptorum Philoſophicorum & Philologicorum Græcorum* multo etiam magis ſint memorandi, exhibeo hic veras illorum *Imagines*, ex *Pauli Jovij Novocomenſis*, Epiſcopi Nucerini, Muſeo deſumptas, ærique inciſas, quemadmodum eas excellentiſſimus Sculptor *Theodorus Gallæus*, cum adjunctis ſingulis *Diſtichis*, compendiosè in unam redegit Tabulam. Secundùm ordinem itaque, à *Gallæo* in Tabulâ è regione hîc appoſitâ ſervatum, *primus* eſt BESSARION, patriâ *Trapezuntinus, ex Monacho Ordinis S. Baſilij Archiepiſcopus Nicænus*, qui A.C. 1439 d. 18 Decembris à Papâ *Eugenio IV* Florentiæ in Concilio Generali *S. R. E. Presbyter Cardinalis Baſilicæ SS. Duodecim Apoſtolorum*, & poſteà ab eodem (2) *Epiſcopus Cardinalis Tuſculanus* creatus; à *Pio* autem *Secundo*, poſt captam à Turcis Conſtantinopolim, inſuper etiam *Patriarchæ Conſtantinopolitani* titulo ornatus eſt. Fuit hic *Beſſarion* Latinæ ſimul ac Græcæ Linguæ peritiſſimus, & multiplici ſolidæ eruditionis varietate inſtructiſſimus: inprimis autem *Philoſophus Platonicus* inſignis; liberaliſſimus Virorum doctorum, undique ad ipſum confluentium, Patronus; & acerrimus ac religioſiſſimus Fidei Catholicæ & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ contra Græcos alióſque hæreticos defenſor; varijſque Legationibus pro S. Sede Apoſtolicâ cum ſummâ gravitate & prudentiâ fideliſſimè ac glorioſiſſimè perfunctus eſt, ideóque A. 1471 poſt *Pauli II* mortem ad Summum Pontificatum perveniſſet, niſi id *Nicolai Perotti*, Janitoris Conclavij, intempeſtivâ ſedulitate fuiſſet impeditum. Cùm enim, ut refert (3) *Paulus Jovius*, tres ſummæ autoritatis Cardinales cum eo Decreto, ut Pontificem ſalutarent, abditum in cellâ Conclavij adijſſent, nec admitterentur à *Nicolao Perotto* Janitore, quòd tùm Vir ineptus lucubranti parcendum

(2) *Vide Lib. IV horum Commentar. pag. 84.*

(3) *In Elogijs Doctorum Virorum, publicatis ingenij monumentis illuſtrium.*

ICONES GRÆCORVM DOCTRINA ILLVSTRIVM, QVI GRÆCAS LITERAS SECVLO ÆRÆ CHRISTIANÆ DECIMO QVINTO, QVO CONSTANTINOPOLIS A TVRCIS CAPTA EST, IN ITALIAM TRANSQVE ALPES PRIMI INVEXERVNT.

BESSARION CARD. NICÆNVS,
PATR. CONSTANT. I.
Græcia me genuit; fovet Italis ora; galero
Roma colit: vitâ ſum Numa, et arte Plato.

EMANVEL CHRYSOLORAS,
GRAMM. GRAECVS. II.
Patria Roma Noua eſt; Vetus altera patria Roma:
In Latium per me Græcia docta venit.

DEMETRIVS CHALCONDYLES,
GRAMATICVS. III.
Attica mella mihi ſi non dat Muſa Latina,
Scit Ligurum florens ludus et, Arne, tuus.

THEODORVS GAZA, RHET.
ET GRAMMAT. IIII.
Altrix Roma, parens cui Græcia; Græcia Magna
Fit tumulus: linguæ Gaza utriuſq; vocor.

IOANNES ARGYROPYLVS,
PHILOSOPHVS. V.
Magnus Ariſtoteles loquitur quòd in orbe Latino,
Poſt Gazam, meritum debet id omne mihi.

GEORGIVS TRAPEZVNTIVS,
RHET. ET PHILOS. VI.
Rhetor eram, clarusq; Sophus: non vile Platonis
Me, ſed Ariſtotelis nobile dogma capit.

MARCVS MVSVRVS,
PHILOLOGVS. VII.
Roma tuus doctor, tuus et Patavina; ſed inde
Præſul purpureo dignus honore cado.

MICHAEL MARVLLVS,
POETA. IIX.
Me ſtudijs ſimul erudijt Dea Pallas et Armis,
Carminibusq; favet Muſa Chariſq; meis.

IOANNES LASCARIS,
PHILOLOGVS IX.
Tot Latio reparo dum Græca volumina Turcis
Rapta, colit civem me benè Roma ſuum.

Tabula hæc pertinet ad Libri ſexti Commentariorum de Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ Vindobonenſi Appendicem

cendum diceret, uſque adeò ſtomachati ſunt, ut ſeſe indignanter avertentes reſponderent: *Ergò nec prenſanti, nec roganti quidem, ſumma Dignitas erit inculcanda, ut cùm è Cœlo ſuffragia exſpectet, ſuperbis demùm ac ſtolidis Janitoribus pareamus?* ſtatimq; ſuffragia *Sixto IVto* detulerunt. Quo repentè renunciato adoratóque, *Beſſarion* dixiſſe fertur: *Hæc tua, Nicolae, intempeſtiva ſedulitas, & Tiaram mihi, & tibi Galerum eripuit.* Legationum ipſius ultima fuit *Gallica* ad Regem *Ludovicum XI*; ex quâ (1) A. 1472 in Italiam revertens, (2) *Ravennæ* d. 15 Novembris ſecundùm *Georgium Phranzam*, vel d. 18 Novembris ſecundùm *Onuphrium Panvinium*, obijt anno ætatis *ſeptuageſimo ſeptimo*, Romámque translatus, ſepultus eſt in Monumento marmoreo Sacelli *Baſilicæ SS. Duodecim Apoſtolorum*, quod ipſe ſibi vivus exſtruxerat cum duabus Inſcriptionibus, *Latinâ* alterâ, alterâ (3) *Græcâ*; quas cum (4) *Inſignibus* ipſius, ex *Onuphrij Panvinij* & *Alphonſij Ciaconij* Operibus de Vitis Pontificum Romanorum deſumptis, hîc exhibeo:

BESSARIO EPISCOPVS TVSCVLANVS
S.R.E. CARD. NICÆNVS, PATRIARCHA
CONSTANTINOPOLITANVS, NOBILI GRÆCIA
ORTVS ORIVNDVSQVE, SIBI VIVENS POSVIT
ANNO SALVTIS M CCCC LXVI.

ΤΟΥ͂Τ' ἜΤΙ ΒΗΣΣΑΡΙ'ΩΝ ΖΩ͂Ν ἬΝΥΣΑ ΣΩ'-
ΜΑΤΙ ΣΗ͂ΜΑ·
ΠΝΕΥ͂ΜΑ ΔΕ' ΦΕΥΞΕΙ͂ΤΑΙ ΠΡΟ'Σ ΘΕΟ'Ν 'Α-
ΘΑ'ΝΑΤΟΝ.

(1) *Vide* Georgij Phranzæ Protoveſtiarij *Chronicon lib. 3 cap. 30 pag. 221 ubi refert* Beſſarionem *ex Galliâ diſceſſiſſe circa autumnum anni Chriſti* 1472, *ineunte anno Mundi ſecundùm ſupputationem Conſtantinopolitanam* 6981, *eodemque anno Mundi ſimul & anno Chriſti* 1472 *adhuc conjunctim currentibus, in itinere ipſum obijſſe die* decimo quinto Novembris. *Vide etiam* Onuphr. Panvin. *de Vitis Pontificum Romanorum pag.* 340; *R. P.* Dion. Petavij *Rationarium Temporum Part. 1 lib. 9 cap. 9 pag.* 656; *& R. P.* Phil. Labbei *Diſſertat. de Script. Eccleſ. & ejuſdem Chronologiam Hiſtoricam Part. III pag.* 406. *Apud* Joannem *autem* Jacobum Boiſſardum *in Elogijs Virorum doctrinâ illuſtrium Part. I pag.* 139, *ut & apud R. P.* Jacobum Pontanum *S. I. in verſione latinâ Chronici* Georgij Phranzæ *pag.* 221, *& in ejuſdem ad idem Chronicon Notis pag.* 314, *perperàm legitur*, Beſſarionem *obijſſe A.* 1473. *Quamobrem etiam in hiſce Commentarijs meis Lib. III pag.* 380 *verſ.* 28, *Lib. IV pag.* 84 *verſ.* 30, *& Lib. V pag.* 317 *verſ.* 3 *& pag.* 367 *col.* 1 *verſ.* 28, *ſimiliter pro A. C.* 1473 *legendum eſt A. C.* 1472. *Corrigendum etiam eſt* Auberti Miræi Auctarium de Scriptoribus Eccleſiaſticis *cap.* 459, *ubi perperàm legitur*, Beſſarionem *obijſſe A. C.* 1466. *Confunditur enim ibi annus* 1466, *quo* Beſſarion *Monumentum ſepulcrale vivus ſibi poſuit, cum anno* 1472, *quo idem reverâ obijt.* (2) *In novâ editione Monumentorum Virorum Illuſtrium, Trajecti ad Rhenum à Giſberto Zyllio Typographo A.* 1671 *adornatâ, pag.* 56, *pro* Ravennæ *perperàm legitur* Viennæ. (3) *Vide Lib. V horum Commentar. pag.* 224. (4) *Vide* Onuphr. *pag.* 301 *&* Ciacon. *pag.* 893.

Hoc eſt, *Majorano Salentino* interprete:

BESSARION FECI HUNC TUMULUM, QUI CONDERET OSSA;
VENERAT UNDE OLIM, SPIRITUS ASTRA PETET.

Secundus (1) illorum *novem* doctiſſimorum Græcorum recentiorum eſt (2) EMANUEL CHRYSOLORAS, patriâ *Byzantinus* ſive *Conſtantinopolitanus*, qui, cùm ab Imp. (3) *Joanne Palæologo*, Imp. *Andronici Junioris* filio, ad totius Europæ Principes Chriſtianos auxilij contra Turcos implorandi causâ miſſus eſſet, abſolutâ hâc laborioſâ peregrinatione, in *Italiâ*, & potiſſimùm quidem *Romæ* principio Pontificatûs (4) *Bonifacij IXni*, A. 1389 d. 2 Novembris electi, ſubſtitit. Unde etiam nunc elegantiſſima ipſius & lectu digniſſima exſtat (5) *Epiſtola ad* jam memoratum *Imp. Joannem de Comparatione Veteris & Novæ Romæ*, quam Syntagmati meo Originum & Antiquitatum Conſtantinopolitanarum à pag. 107 uſque ad pag. 130 *græcè* & *latinè* inſerui, unà cum alijs *duabus* ejuſdem argumenti ad *Joañem* & (6) *Demetrium Chryſoloras Epiſtolis*. Hic igitur (7) primus in Italiâ *Græcarum literarum* ſtudium excitavit, nec *Romæ* ſolùm docuit, verùm etiam *Venetijs*, *Florentiæ* & *Ticini*, tantâ felicitate, ut ex ejus Scholâ ſummæ nec unquam interituræ laudis ingenia prodierint; in quibus fuere Leonardus Aretinus, Franciſcus Barbarus, Franciſcus Philelphus, Baptiſta Guarinus, & Poggius. Tandem ad Concilium Generale Con-

(1) *Nempe ſecundùm ordinem collocationis Imaginum à* Theodoro Gallæo *ſervatum. Præpoſuit enim is* Beſſarionem Manueli Chryſoloræ *reſpectu Dignitatis Cardinalitiæ, non autem reſpectu ætatis; quia reſpectu ætatis* Chryſoloras *præponendus fuiſſet* Beſſarioni, *utpote cùm ille A. C. 1415, hic autem A. 1472 obierit.* (2) *Aliàs* Manuel. (3) *Succeſſit is patri* Andronico *in Imperio A. C. 1341, & A. 1391 obijt. Vide Tabulam Chronologicam & Genealogicam Familiæ Palæologæ, Libro quinto horum Commentariorum inſertam inter pag.* 408 & 409. (4) *Vide* Raphael. Volaterran. *Commentarior. Urban. lib.* 21 *pag.* 489. (5) *Vide ibi inprimis pag.* 113, *ubi ipſe refert, ſe biennio antè, quàm veniret Romam,* Londini *fuiſſe in Britanniâ.* (6) *Vide ibi pag.* 129, *ubi ipſe tempore adventûs ſui in Urbem Romam ſe appellat* ὠμογέροντα ἤδη γενόμενον, *hoc eſt,* immaturum ſenem. (7) *Vide* Pauli Jovij *Elogia doctorum Virorum, publicatis ingenij monumentis illuſtrium.*

Conſtantienſe profectus, Conſtantiæ (1) A. 1415 obijt, & ibidem in Monaſterio *Dominicanorum* ante Aram ſepultus eſt, addito hoc (2) *Epitaphio :*

MANVEL CHRYSOLORAS,

MILES CONSTANTINOPOLITANVS,

EX VETVSTO GENERE ROMANORVM,

QVI CVM CONSTANTINO IMP. MIGRARVNT;

VIR DOCTISSIMVS, PRVDENTISSIMVS, OPTIMVS,

QVI TEMPORE GENERALIS CONCILII CONSTANTIENSIS

DIEM OBIIT,

EA EXISTIMATIONE,

VT AB OMNIBVS SACERDOTIO DIGNVS HABERETVR.

DIE XV APRIL. CONDITVS EST ANNO M CCCC XV.

Ille ego qui Latium priſcas imitarier artes
Exploſis docui ſermone ambagibus, & qui
Eloquium magni Demoſthenis & Ciceronis
In lucem retuli, CHRYSOLORAS *nomine notus,*
Hic ſitus, emoriens peregrinâ ſede quieſco.
Huc me Concilij deduxit cura, trium dum
Pontificum Eccleſiam vexaret ſchiſma per orbem.
Roma meos genuit majores; me bona tellus
Byzantina tulit; cineres Conſtantia ſervat.
Quo moriare loco nil refert: undique Cœlum
Pœnarúmque locus menſurâ diſtat eâdem.

Tertius illorum *novem* doctiſſimorum Græcorum recentiorum eſt DEMETRIVS CHALCONDYLES ſeu potiùs CHALCOCONDYLES, cujus *Inſtitutiones Grammaticæ Græcæ*, varijs locis aliquoties impreſſæ, etiam nunc exſtant. Docuit is primùm quidem *Florentiæ*, deinde autem *Mediolani*, ubi octogenario major obijt circa annum Chriſti 1510, quo Papa *Julius II* cum *Venetis Gallos*

(1) *Perperàm igitur Vir doctiſſimus* Ger. Joan. Voſſius *Lib. 4 de Hiſtoricis Græcis cap. 19 pag. 492 illum ait floruiſſe A.C. 1440 & deinceps; confundens videlicet Imp.* Joañem *Palæologum Imp.* Andronici Junioris *filium cum Imp.* Joanne *Palæologo Imp.* Manuelis *filio, qui patri defuncto ſucceſſit in Imperio A. 1425 & A. 1449 obijt. Minimè etiam audiendus eſt* R. P. Jacobus Pontanus *S. I., dum in Notis ſuis ad* Georgij Phranzæ *Chronicon, pag. 242 & 243,* Manuelem *hunc* Chryſoloram *perperàm confundit cum* Joanne Chryſolorâ, *quem jam memoratus* Phranzes *lib. 1 cap. 12, pag. 56, refert claruiſſe ſub* Imp. Andronico Palæologo Juniore *circa annum Chriſti 1328, quo is abdicato avo ſuo* Imp. Andronico Seniore, *ſolus Imperio potitus eſt.* (2) *Vide Syntagma meum Originum & Antiquitatum Conſtantinopolitanarum pag. 206, & R. P.* Phil. Labbei *S. I. Theſaurum Epitaphiorum veterum ac recentium pag. 537 & 538. Notandum autem eſt, in Epitaphio hoc per* MILITEM *ſignificari* Equitem auratum, *ſive* Virum Equeſtris Ordinis Dignitate præditum; *de quo hujus vocabuli uſu vide plura Lib. II horum Commentar. pag. 94, 510, 472, 501, 504, 510, 610, 615 & 858. Notandum porrò etiam eſt, per* Conſtantinum Imperatorem *ibidem ſignificari* Imp. Conſtantinum Magnum. *Notandum deniq. eſt,* Concilium Generale Conſtantienſe *cœpiſſe A. C. 1414, deſiiſſe autem A. 1418.*

los Italiâ pellendi ſocietatem inijt. Plura de eodem *Demetrio* vide apud *Paulum Jovium* in Elogijs doctorum Virorum, publicatis ingenij monumentis illuſtrium, & apud *Ger. Joan. Voſſium* Lib. 1 de Arte Grammaticâ cap. 4, pag. 15.

Quartus illorum *novem* doctiſſimorum Græcorum recentiorum eſt THEODORVS GAZA, patriâ *Theſſalonicenſis*, Grammaticus, Rhetor, Hiſtoricus & Philoſophus excellentiſſimus, & relictis varijs eximij ingenij atque multifariæ doctrinæ præſtantiſſimis monumentis celeberrimus, qui A. C. 1478 apud *Brutios* in *Magnâ Graciâ* Sacerdos obijt; ut prolixiùs refert *Jovius* in ſuprà citatis Elogijs. Vide etiam *Voſſium* ſuprà citato loco doctiſſimi Operis de Arte Gramaticâ; & *Matthai Palmerij* Chronicon (1) in Actis anni 1478, ubi tamen perperàm legitur, eum obijſſe *Roma*, cùm reverà obierit in *Magnâ Graciâ*.

(1) *Fol.* 146 *pag.* 2.

Quintus eorum eſt JOANNES ARGYROPVLVS *Byzantinus*, Philoſophus inſignis & *Theodori Gaza* vetus ſodalis, qui primùm quidem *Florentia* Græcos Autores publicè explanavit, & *Ariſtotelis Phyſica* atque *Ethica* latinè tranſtulit; tandem autem, peſte in *Hetruriâ* graſſante, *Romam* ſe contulit, & *Ariſtotelicam Philoſophiam* opimis ſtipendijs profeſſus, ibidem ſeptuageſimo ætatis anno (2) obijt. Plura de eodem vide in ſuprà citatis *Jovij* Elogijs. Conſule etiam *Voſſium* de Hiſtoricis Græcis lib. 4 cap. 19, pag. 493.

(2) *Videtur is obijſſe inter* Theodorum Gazam *&* Georgium Trapezuntium, *hoc eſt, inter A.* C. 1478 *&* 1485.

Sextus eorum eſt GEORGIVS TRAPEZVNTIVS, patriâ *Cretenſis*, Philoſophus Peripateticus ſive Ariſtotelicus, ideóque *Platoni* infenſiſſimus; quem tamen contra ipſum ſtrenuè defendit *Card. Beſſarion*, tanquam Magiſtrum ſanctioris vitæ, & Chriſtianæ diſciplinæ proximum. Obijt is *Roma* valdè ſenex A. C. 1485, & ob ſingulare odium, quo *Platonem* proſecutus eſt, hoc incerti Autoris Epitaphium promeruit:

Hâc urnâ TRAPEZVNTII quieſcunt
GEORGII oſſa, parùm Dijs amici,
Quòd acri & nimiùm procace linguâ
PLATONEM, Superis parem, petivit.

Plura de eodem *Georgio* vide in ſuprà citatis *Pauli Jovij* Elogijs, & in *Leonis Allatij* Diatribâ de *Georgijs* & eorum Scriptis à pag. 374 uſq; ad pag. 382.

Septimus eorum eſt MARCVS MVSVRVS *Cretenſis*, Philologus & Poeta ingenioſiſſimus, qui, ut *Paulus Jovius* aliquanto fuſiùs refert, primùm quidem in Inclyto Gymnaſio *Patavino* docuit, deinde autem ſe contulit *Romam*, & *Poemate* ſuo *Graco de laudibus Platonis* à Summo Pontifice *Leone X Archiepiſcopatum Epidaurenſem* promeruit.

ruit. Adeptus quoque eſſet *Cardinalitiam dignitatem*; niſi intempeſtivâ ac prorſus immodicâ (1) ambitione morbum intercutem, & per eum præmaturè mortem ſibi conſciviſſet; ideóque *Antoninus Amiterninus* ſepulcrum ipſius hoc inſignivit diſticho:

MVSVRE, manſure parùm, properata tuliſti
Præmia; nàmque citò tradita, rapta citò.

Octavus eorum eſt MICHAEL MARVLLVS *Tarchaniota*, egregius Miles ſimul & Poeta, qui durum Martem & teneras Muſas conjunctim adeò feliciter coluit, ut *Florentiæ Bartholomæi Scalæ*, Vexilliferatûs honore conſpicui, filiam *Alexandram*, eruditi ingenij puellam, uxorem nactus ſit. Perijt autem in *Cecinnâ*, Hetruriæ fluvio, cùm is ſolitò inflatior, equum, cæco vado deceptum, violenter abripuiſſet; quod contigit A. C. 1500, & quidem eodem die, quo *Ludovicus Sfortia*, cognomine *Maurus*, Dux Mediolanenſis, ab Helvetijs proditus, & in Vlteriorem Galliam abductus eſt, ubi in ferrato carcere aliquot poſt annis miſer exſpiravit. Plura de eodem *Marullo* vide in ſuprà citatis *Pauli Jovij* Elogijs.

Nonus denique illorum doctiſſimorum Græcorum recentiorum eſt JOANNES LASCARIS *Byzantinus*, omnium ferè Græcorum, qui Turcicis armis patriâ pulſi in Italiam confugerint, *nobiliſſimus*, quippe qui *Laſcarinâ* Imperatorum Conſtantinopolitanorum Familiâ eſſet oriundus. Hunc naufragum *Laurentius Medices*, Princeps laudatiſſimus, Florentiæ benigniſſimè excepit ac fovit, & Bibliothecæ ſuæ ſupplendæ gratiâ ad conquirendos antiquos Codices manuſcriptos Græcos bis cum Legatione miſit Conſtantinopolim ad *Imp. Bajazethem*. Quâ occaſione *Laſcaris* abditas Græciæ Bibliothecas perſcrutatus, multa præſtantiſſima antiqua Volumina collegit, & in Italiam tranſtulit, quæ etiam nunc in celeberrimâ *Bibliothecâ Medicæâ* ſtudioſè adſervantur. Obijt demum *Romæ* nonagenarius ferè ſenex ſub Pontificatu (2) *Leonis Decimi*, ſepultuſque eſt in *Eccleſiâ S. Agathæ ſuprà Suburram*, cum hoc ab ipſomet compoſito Epitaphio:

ΛΑΣΚΑΡΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΗ ΓΑΙΗ ΕΝΙΚΑΘΕΤΟ, ΓΑΙΗΝ
ΟΥΤΕ ΛΙΗΝ ΞΕΙΝΗΝ Ω ΞΕΝΕ ΜΕΜΦΟΜΕΝΟΣ.
ΕΥΡΕΤΟ ΜΕΙΛΙΧΙΗΝ, ΑΛΛ' ΑΧΘΕΤΑΙ, ΕΙΠΕΡ ΑΧΑΙΟΙΣ
ΟΥΔ' ΕΤΙ ΧΟΥΝ ΧΕΥΕΙ ΠΑΤΡΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΝ.

Hoc

(1) *Ægerrimè enim* Muſurus *tulit, & graviſſimè conqueſtus eſt, quod Papa* Leo X, *cùm A.* C. 1517 *Kal. Julij unâ eâdem vice* unû & triginta Cardinales *creâſſet, nempe Cardinales Presbyteros viginti duos, Cardinales autem Diaconos novem, ex omnibus Nationibus electos, ſolam* Nationem Græcâ, *quaſi eo honore indignam, prætcriiſſet. Poſt hanc igitur numeroſam Cardinalium electionem* Muſurus *adeò celeriter contabuit, ut obrepente morbo intercute, paulò pòſt exſpirârit.*

(2) *Electus eſt A. C. 1513, & A. 1521 obijt.*

Hoc eſt, *Majorano* interprete:

LASCARIS IN TERRA EST ALIENA HIC ECCE SEPVLTVS,
NEC NIMIS EXTERNAM QVOD QVERERETVR ERAT,
QVAM PLACIDAM, O HOSPES, REPERIT; SED DEFLET ACHÆIS
LIBERA QVOD NEC ADHVC PATRIA FVNDAT HVMVM.

Hucuſque igitur *novem* illos doctiſſimos Græcos recentiores enumeravi ſecundùm ordinem collocationis Imaginum, à *Theodoro Gallæo* in Tabulâ æri inciſâ ſervatum. In *Pauli* autem *Jovij* Elogijs doctorum Virorum, publicatis ingenij monumentis illuſtrium, ordo eorundem eſt talis; ut primus ſit *Emanuel Chryſoloras*, ſecundus *Cardinalis Beſſarion*, tertius *Georgius Trapezuntius*, quartus *Theodorus Gaza*, quintus *Joannes Argyropulus*, ſextus *Michael Marullus*, ſeptimus *Demetrius Chalcondyles*, octavus *Marcus Muſurus*, nonus *Joannes Laſcaris*. Vbi omnia benè ſe habent, præterquam quòd *Georgius Trapezuntius quinto* loco fuiſſet collocandus, non autem *tertio*; utpote cum ipſe *Jovius* in Prolegomenis ſuis de ordine illorum Clarorum Virorum promittat expreſsè, ſe eos collocaturũ ſecundùm ſeriem temporis, quo quiſq; eorum obierit. Ipſa ejus verba ſunt hæc: *Prima Clarorum Virorum Claſſis eorum eſt, qui fato functi, cum ingenij fœcunditate floruerint, felicium Operum monumenta poſteris reliquerunt. Horum Elogia primus Liber continet, eo quidem ordine diligenter ſervato, ut ad exactam temporis rationem, qui primò vitâ exceſſerint, ſubſequentes antecedant. Nulla enim alia ordinis nobilitas quæretur, niſi, quæ fatali vitæ exitu præſcribetur. Hâc enim ſaluberrimâ lege totam litem, quæ de loco dignitatéque ambitiosè & turbulenter excitari poſſit, pacatis omnibus ſuſtulimus.* Hæc ipſe *Jovius*. Hoc igitur ordine ſervato, *Theodorus* Gaza, qui A. C. 1478 obijt, ſine ullâ controverſiâ præponendus eſt *Georgio Trapezuntio*, quippe quem certò conſtat obijſſe A. C. 1485.

ADDITAMENTVM III,

pertinens ad Libri *ſecundi* Caput *quintum* à pag. 79 uſque ad pag. 239, ubi agitur *de Inclytæ Academiæ Vindobonenſis ſive Wiennenſis verâ origine, ejuſdémque primitivis Statutis & Privilegijs*; ut & ad Libri *quarti* Apendicem à pag. 303 uſque ad pag. 306, ubi de eodem jam memorato argumento agitur.

QVæ *Inclytæ Academiæ Vindobonenſis* ſive *Wiennenſis vera* fuerit *origo*, quibuſq; *Legibus* ac *Privilegijs* ea inde ab initio ordinata &

& ornata ſit, Libro *primo* horum Commentariorum & in Appendice Libri *quarti* uberrimè expoſitū & ſolidiſſimè demonſtratū eſt: utpote ubi primùm quidem refutavi vulgarem & inveteratū eorum errorem, qui in ipsâ Patriâ ſuâ peregrini, fundationem Inclytæ iſtius Academiæ perperàm *Imp. Friderico II* A.C. 1237 attribuunt; deinde verò, ipſis Summorum Pontificum *Vrbani V* & *Vrbani VI* integris ac genuinis Diplomatibus ex *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ* in lucem productis, luculentiſſimè indicavi, eam inchoatam eſſe A.C. 1365 d. 19 Junij, quo Papa *Vrbanus V* ad Ducis Auſtriæ *Rudolphi IV* preces *Vrbi Wiennenſi* conceſſit *Generale Studium omnium Facultatum licitarum præterquam Theologiæ*, ſuppletam autem & plenè ac perfectè ſtabilitam eſſe A.C. 1384 d. 21 Februarij, quo Papa *Vrbanus VI* ad preces Ducis Auſtriæ *Alberti III* cognomine *cum Tricâ* eidem *Vrbi* conceſſit *Generale Studium in Facultate Theologicâ*, quod ab *Vrbano V* nominatim exceptum fuerat; publicavi porrò ex eodem ſuprà memorato *Auguſtiſſimæ Bibliothecæ Cæſareæ* inæſtimabili Theſauro ipſa illa *primitiva* ejuſdem Academiæ *Privilegia & Statuta generalia*, ad totam Vniverſitatem & omnes quatuor Facultates ſimul pertinentia, quæ A. 1384 d. 5 Octobris à Duce *Alberto III* promulgata, nec ſolùm ab ipſo, verùm etiam à fratre ejus Duce *Leopoldo III* cognomine *Probo*, à *Pilgrino* ſive *Peregrino* Archiepiſcopo Salzburgenſi, à *Joanne* Epiſcopo Patavienſi, & à *Proceribus Auſtriæ*, *Senatúque* & *Communi Civitatis Wiennenſis*, approbata & confirmata ſunt; ac demùm adjunxi *Statuta particularia ſeu ſpecialia ſingularum Facultatum*, quorum approbatio & confirmatio A. 1389 Kal. Aprilis *per totam Vniverſitatem* unanimiter & ſolenniter facta eſt. Cùm igitur hæc ab externis quibuſdam & longè remotis Nationibus non mediocri applauſu fuerint excepta, ideóque ab iiſdem rogatus ſim, ut de ejuſdem Inclytæ Academiæ *præſenti* quoque *ſtatu* aliquid adderem, nullâ me ratione iſti deſiderio meliùs ac tutiùs ſine cujuſquam præjudicio & offenſione ſatisfacturum arbitror, quàm ſi hâc de re ipſam *S. Cæſ. Majeſtatis Imp. Ferdinandi II Sanctionem Pragmaticam*, Wiennæ typis Matthæi Formicæ A. 1624 in octavo editam, bonâ fide ad verbum, ſeu potiùs ad literam, integrè hìc exhibeam. Ea itaque eſt talis.

FERDINANDI SECVNDI
ROMANORVM IMPERATORIS, &c, ARCHIDVCIS AVSTRIÆ, &c, DECRETVM ET SANCTIO PRAGMATICA, QVA COLLEGIVM SOCIETATIS JESV, AB AVGVSTÆ MEMORIÆ FERDINANDO I FVNDATVM, ALMÆ CELEBERRIMÆQVE VIENNENSIVM VNIVERSITATI VNITVR ET TRANSFERTVR.

FERDINANDVS II, Divinâ favente Clementiâ, Electus Romanorum Imperator Semper Auguſtus, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Sclavoniæ, &c. Rex, Archidux Auſtriæ, Dux Burgundiæ, Brabantiæ, Styriæ, Carinthiæ, Carniolæ, &c. Marchio Moraviæ, &c. Dux Lucemburgæ, ac Superioris & Inferioris Sileſiæ, Wirttembergæ, Teckæ, Princeps Sueviæ, Comes Habſpurgi, Tyrolis, Ferretis, Kyburgi & Goritiæ, Landgravius Alſatiæ, Marchio Sacri Romani Imperij, Burgoviæ, ac ſuperioris & inferioris Luſatiæ, Dominus Marchiæ Sclavonicæ, Portus Naonis & Salinarum, &c.

Agnoſcimus & notum facimus tenore præſentium univerſis: quòd cùm perpendimus, quanto pietatis & Religionis Catholicæ zelo ac ſtudio, quantòque totius Reipublicæ Chriſtianæ, præſertim Archiducatûs Noſtri Auſtriæ, aliorúmque Regnorum & Provinciarum hæreditariarum noſtrarum bono, quondam Sereniſſimi Majores & Progenitores Noſtri, Duces, Archiduces Auſtriæ, Reges, & Imperatores, feliciſſimæ recordationis, Generale ſtudium Noſtrum Viennenſe adhuc circiter annum milleſimum trecenteſimum ſexageſimum ſextum fundârint, erexerint, ſingularibus Privilegijs & dignitatibus donârint & exornârint, próque temporum diverſitate novis ſubinde legibus & conſuetudinibus ſalutaribus reſtaurârint, reformârint; quódque ex eo, tanquam Equo Troiano, omnium ſcientiarum genere doctiſſimi quique & de Republicâ optimè meriti Viri tanto numero prodierint, ut non ſolùm Archiducatûs Noſtri Auſtriæ ſingulare ornamentum, ſed totius Germaniæ Archigymnaſium ſemper reputatum, & apud exteras quoq; nationes, multis nominibus, præ alijs, celebre fuerit. Cùm verò temporum morúmque varietas, aliáque oborta incommoda nonnihil de priſtino hujus Archigymnaſij noſtri ſplendore detrahere viderentur, eapropter Imperator FERDINANDVS Primus, Dominus, Avus &

& Prædeceſſor Noſter Colendiſſimus, Auguſtiſſimæ memoriæ, motus fuit, ut Societatis Jeſu Patres, Academiæ opem veluti ſubſidiariam laturos, Anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo primo Viennam accerſierit, ipſiſque (quod, uti ſupremus Princeps, Privilegia conceſſa in melius atque Reipublicæ utilius pro re natâ reformandô, & potuit & debuit) duas primarias lectiones ſive profeſſuras in Theologicâ Facultate in perpetuum, magno (quod eventus docuit) Religionis & ſtudiorum Theologicorum incremento aſſignârit. Nos verò poſteaquam animadvertimus in hiſce partibus, ab hæreticis, falſis ipſorum opinionibus, ſacram Scripturam multis in locis in reprobum ſenſum torqueri, atque ad explicandum verum illius intellectum, tùm etiam ad quæſtiones, quæ hocce tempore inter ipſos hæreticos & veram noſtram Religionem Catholicam controvertuntur, pertractandas; ſimúlque ad caſuum conſcientiæ (pro informandis Parochis,) explanationem, Profeſſoribus Scripturæ, Controverſiarum, & Caſuum, qui hæc omnia tractarent, enodarent & illuſtrarent, opus eſſe; & præterea Nobis conſtaret, à compluribus jam annis, tùm ob continuata bella, inter quorum ſtrepitus literæ, ut plurimùm ſilent, tùm ob alia gravamina & defectus, Curſum Philoſophiæ & humaniorum Literarum Profeſſiones magnoperè refrixiſſe; unde metuendum ſanè ſit, ne ſtudio Philoſophico, tanquam fonte & origine reliquarum ſcientiarum, exhauſto vel neglectô, inſignis vetuſtiſſimæ Univerſitatis memoria conſequenter obliteretur. Quod uti Noſtris, Noſtrorumquè Majorum Fundationibus laudatiſſimis è diametro contrarium, Nobis quidem indecorum, univerſæ verò Provinciæ in maximum ſit præjudicium ceſſurum: hinc eſt, quòd ad honorem Dei, propagationem Sacroſanctæ Religionis Catholicæ, ædificationem Eccleſiæ, Univerſitatis majorem ſplendorem, ſtudioſorum utilitatem ac frequentiam, & boni publici promotionem, præhabitâ maturâ deliberatione, & re totâ, ſano noſtrorum præcipui nominis Conſiliariorum adhibito Conſilio, exactè diſcuſſâ, Motu proprio, déque Cæſareæ & Archiducalis Auctoritatis & Poteſtatis plenitudine, Clementiſſimè Nos reſolvimus; quod & in perpetuum obſervari volumus ac mandamus, ut Collegium Societatis Jeſu, hîc Viennæ, dictæ Univerſitati Noſtræ uniatur & incorporetur, prout ſingulari emanato noſtrô Decreto & Conſtitutione, de dato, vigeſimo primo menſis Octobris, anni milleſimi, ſexcenteſimi vigeſimi ſecundi, certis quibuſdam rationibus & modis, in hæc, quæ ſequuntur, verba, univimus, & incorporavimus.

Primò, ut Privilegia Academiæ ſarta tecta, etiam poſt incorporationem, maneant; & Juriſdictio Excelſi Regiminis in ipſam Univerſitatem, uti hactenus.

 Secun-

Secundò, in Facultate Juridicâ ac Medicâ prorsùs nihil mutetur: Profeſſoribus autem, ut vacationi Profeſſuræ & Lecturæ eo meliùs invigilare poſſint, ſucceſſu temporis ſtipendia Artiſtarum, ad moderationem Noſtræ Majeſtatis, applicabuntur.

Tertiò, Patres Societatis, juxta ſui inſtituti rationem & modum, docebunt Humaniora, univerſam Philoſophiam & Theologiam; ita tamen, ut hanc etiam alij (uti etiam nunc fit) profiteri poſſint; quorum electio & approbatio maneat in antiquâ formâ. Societas verò ſuos Profeſſores omnes ipſamet eligat & conſtituat.

Quartò, Vniverſa gubernatio & correctio ſcholaſticorum (exceptis cauſis criminalibus,) qui Societatis audiunt lectiones, & directio Seminariorum plenariè ſit penes Societatem.

Quintò, Collegium omnimodè transferatur ad Academiam.

Sextò, Tradantur Societati Scholæ, Burſæ, adeòque omnia ædificia ad Academiam ſpectantia (exceptis Juriſtarum & Medicorum gymnaſijs) ac etiam Schola Provincialis; ita tamen ut Auditoriũ Theologorum, ſuis temporibus, etiam pateat reliquis Theologiæ Profeſſoribus.

Septimò, Fundationes autem & Redditus Burſarum ſeu ſtipendia, ut vocant, & jus ea conferendi ſcholaribus, tàm activè quàm paſſivè, maneant in antiquo ſtatu.

Octavò, ex ipſis ædificijs accommodet ſibi Societas Collegium, Scholas & Templum.

Nonò, Promotiones omnes fiant in ipsâ Academiâ, & locis hucuſque conſuetis ac ſolitis.

Decimò, Cancellarius Academiæ ſit, uti hactenus, Præpoſitus Viẽnenſis. Decanos etiam ſingulos, ſingulæ habeãt Facultates, cum auctoritate ordinariâ: Artiſticæ cõſtituatur à Societate; Theologiæ, uti hactenus.

Vndecimò, Rector Academiæ, cum auctoritate conſuetâ, uno ſemeſtri ſit Doctor Theologiæ, qui Rector Collegij poſſit eſſe, vel ex reliquis Doctoribus; uno Doctor Juris: tertiò Medicinæ: quartò, cùm Artiſticam Facultatem tangit ordo, ſit is, quem Collegij Rectorem elegerit Societas.

Statuitur etiam, ut ij, qui in Academiâ Pragenſi, Grætienſi, Olomucienſi, alijſque Academijs, quas Archiduces Auſtriæ & Imperatores erexerunt & confirmarunt, vel in poſterum erigent & confirmabunt, promoti ſunt, aut promovebuntur, ab Vniverſitate Viennenſi pro verè & legitimè promotis agnoſcantur & acceptentur, non ſecùs, ac ſi in eâdem Viennenſi Vniverſitate promoti fuiſſent.

Quia verò inter dictã Vniverſitatem & præfatos Societatis Jeſu Patres, aliquæ difficultates & controverſiæ circa quædam puncta dicti Decreti ſubortæ ſunt: ad eas complanandas, ſtabiliendamque prætacti

Collegij

Collegij Patrum Societatis cum Vniverſitate unionem per Nos nuper factam, præcipuorum noſtrorum Intimorum Conſiliariorum & Commiſſariorum deputatorum ſapienti providentiâ, & conſilio interpoſito, ambæ partes amicè, benevolè, firmiter, conſtanter, & unanimi voluntatum conſenſione, ad Approbationem & Confirmationem Noſtram, die ſeptimo Auguſti hujus currentis anni milleſimi ſexcenteſimi vigeſimi tertij tranſegerunt, conſtituerunt, definiverunt, & declarârunt, in hunc, qui ſequitur, modum.

DE RECTORATV ET RECTORE VNIVERSITATIS, EJVSQVE POST VNIONEM ELECTIONE, DIGNITATE, JVRISDICTIONE. §1.

INprimis RR. PP. Societatis Jeſu, ad demerendam Vniverſitatis benevolentiam, omni omninò Juri ad Rectoratum Academiæ, etiam ex Electione paſſivâ, tàm in Theologicâ, quàm Artiſticâ Facultate, per Cæſareum Vnionis Tranſlationiſq; Collegij Decretum & Tranſactionem, menſe Octobri, anno ſuperiore factam acquiſito, ſponte & liberè renunciant; & quicquid in Academico Rectoratu honoris eſt atque dignitatis, id totum, volentes libentes, Dominis Doctoribus quatuor Facultatum, qui de Societate non ſunt, relinquunt. Num. 1.

R. Pater Rector Collegij Societatis Jeſu, Collegiùmque ipſum, tanquam verum ac vivum Vniverſitatis membrum & pars, Magnificum Dominum Rectorem, ut electum totius Academiæ Caput (è quacunque demùm electus ſit Facultate) agnoſcet, illique in Actibus omnibus omnem eum honorem ac reverentiam habebit ac deferet, quam alij deferunt, & hactenus detulerunt. Num. 2.

Quamobrem in ratione eligendi Rectorem Vniverſitatis, per hanc Vnionem nihil mutatur. Electus etiam ſuâ conſuetâ conſtat auctoritate & dignitate, & eam inſuper in ſcholares Societatis acquirit Juriſdictionem, de qua § ſequenti. Num. 3.

DE RECTORE COLLEGII SOCIETATIS JESV. §2.

VNiverſitas viciſſim, ad conteſtandam ſuam in Patrem Rectorem & Collegium Societatis Jeſu, ſic unitum & translatum, benevolentiam ac amorem, declarat, inprimis hanc Collegij cum Vniverſitate Vnionem & translationem fieri, non ſolùm magnâ utrinque voluntatum conſenſione, ſed inſuper ita fieri, ut nolint, hàc unione, aut Religioſo Societatis Jeſu Inſtituto, aut rationi inſtitutioniq; ſtudiorum ejuſdem Societatis Jeſu, impedimentum ullum afferri. Num. 1.

Quamobrem R. Pater Rector & Societas ipſa in perſonis Collegij omnes, quæ in Vniverſitate, juxta Cæſareum Decretum, Literas humaniores, Philoſophiam & Theologiam docent, & in poſterum docebunt, aut aliàs erunt in Facultatibus, aut in ijs gerent officium, omnem eam, etiam in poſterum retinebit Juriſdictionem, Jus de illis diſponendi, eorúmq; miniſteria dirigendi, & auctoritatem, quam in eas habuit ante unionem. Num. 2.

Eidem R. Patri Rectori omnis cura diſciplinæ, totáq; correctio ſtudioſorum ſcholariúmve, qui RR. Patrum Lectiones audiunt, aut in Seminarijs degunt, adeóque omnis ea auctoritas, quam in illos habuit ante unionem, relinquitur. Si quis tamen contra ſtudioſorum præfatorum aliquem lege & judicialiter volet agere, remittetur ad Tribunal Magnifici Domini Rectoris; qui Magnificus Dominus Rector omnes cauſas & querelas de talibus ad ſe delatas ad R. Patrem Rectorem diriget, primò ſine ſtrepitu Judicij Num. 3.

 compo-

componendas, & actiones hujuſmodi ad Tribunal contentioſum non prius recipiet, quàm ex R. Patre Rectore Collegij intellexerit, cauſam & negotium, aliter quàm viâ Juris, componi non potuiſſe.

Num. 4. *Si unus aliquis præter Patrum Lectiones etiam Juridicas aut Medicas audiat, & dubium oriatur, Magnificóne Domino Rectori Univerſitatis, an R. Patri Rectori Collegij parere debeat; diſpicietur, quas lectiones per ſe & principalitèr, quas minùs principaliter & incidenter audiat. Si quis Magiſter Philoſophiæ creatus eſt, aut illam ordinatè cum bono profectu audivit, & bono ordine tranſivit ad ſtudium Juris aut Medicinæ, & præcipuè alterutri det operam; hic, licet apud Patres audiat, v. g. Matheſin vel Ethicam, vel Quæſtiones D. Thomæ de Jure & Juſtitiâ, paret Magnifico Domino Rectori Univerſitatis; tenetur tamen obſervare diſciplinam Societatis, ſecundùm illam unam, quam audit, lectionem. Contrà, ſi quis ſtudeat aut Theologiæ ex profeſſo apud Patres, aut Philoſophiæ, paret R. Patri Rectori, etiamſi v. g. audiat etiam Inſtitutiones Juris; tenetur tamen & hic obſervare diſciplinam Profeſſoris, etiam ſecundùm hanc unam lectionem, quam audit.*

Num. 5. *Eidem R. Patri Rectori Collegij hoc etiam honoris tribuit Univerſitas, ut in Conſeſſibus omnibus & Actibus Academicis ſedeat & locum occupet immediatè poſt D. Superintendentem. Et quamvis ſit in Facultate Theologicâ, quemadmodum Magnificus D. Superintendens eſt in Juridicâ, nullum tamen in eâ accipiet aut habebit officium; nec junget ſe Circulis Nationum in Electione Rectoris Academici, ſed cum Magnifico Rectore reſignante & Superintendente, ſuo in loco remanebit. Si quando in Conſiſtorio tractanda fuerint negotia Academiæ ad rem literariam univerſè ſpectantia, idem R. P. Rector advocari, nec ſine eo, quod ſcholares omnes concernet, quidquam ſtatui debebit.*

Num. 6. *Quem Studioſum, ob contumaciam aut mores improbos, à ſcholis Societatis R. P. Rector (cui ſoli id competit) arceri curaverit, id ipſe ſignificabit Magnifico Domino Rectori, qui mandabit, ut talem ad ſtudium Juris aut Medicinæ Profeſſores non admittant. Idemque fiet, ſi aliquis ſpontè inſalutatóque Profeſſore ſcholas deſeruerit. E diverſo, ſi quis è Societate Doctorem, Magiſtrum, Studioſumve ſoli Magnifico Rectori Univerſitatis ſubjectum accuſare volet, illum accuſabit primò apud Magnificum Dominum Rectorem, & non alibi.*

Num. 7. *Si quid aliquando Magnificus Dominus Rector, aut Venerabile Conſiſtorium, verbò vel ſcripto, quod aliquem è Societate, ejúſve officium concernat, ſignificandum vel intimandum cenſuerit, id ad R.P. Rectorem Collegij, & non ad alium dirigetur, ut in hoc etiam Inſtituti & Religioſæ diſciplinæ & ordinis ratio habeatur; eadem ſervabitur ratio, quando Studioſi ad comitandum Magnificum Dominum Rectorem convocandi erunt.*

§ 3. *DE CANCELLARIO, DECANIS ET DECANATIBUS, MAXIME IN ARTISTICA FACULTATE.*

Num. 1. *IDem erit poſt unionem hanc Cancellarius Univerſitatis qui antè, Cathedralis videlicet Eccleſiæ ad D. Stephanum Præpoſitus. Ratio etiam atque electio & authoritas Decanorum in Facultate Theologicâ, Juridicâ, & Medicâ eadem erit quæ hactenus fuit. De Decano & Decanatu Facultatis Artiſticæ, magno utriuſque partis animorum conſenſu, conſtituta ſunt hæc.*

Num. 2. *Inprimis, ut uno ſemeſtri ſit Decanus è Societate, quem Societas elegerit: altero ſemeſtri alius è Facultate Doctor ſeu Magiſter, quem Facultas ritu & more conſueto elegerit; quando hic elapſo ſuo tempore officium reſignabit, monitus à R. P. Rectore per ſchedam, eum publicabit, quem Societas in ſequens ſemeſtre elegit.*

Decanus

Decanus à Societate conſtitutus, toto ſemeſtri omnia Decani officia geret, & administrabit ut propria, præterquam Vice-Rectoris Academiæ: id enim muneris ſuſtinebit Exdecanus, qui non eſt è Societate. Num. 3.

Decanus à Facultate electus toto ſuo ſemeſtri ſuum in Conſiſtorio, Proceſſionibus & Actibus publicis, locum & dignitatem obtinebit; imò etiam Facultatem convocabit & diriget, quando ob cauſam, quæ ſcholaſtica non eſt, nec ad rem literariam ſpectat, convocanda eſt. Num. 4.

Scholaſtica verò, & ad rem literarum pertinentia, omnia privatim & publicè hoc ſemeſtri Vice-Decanus ex Societate (ſive ille ſit Exdecanus, ſive alius) adminiſtrabit. Facultatem, quando ob Examina, Promotiones, vel aliam quamcunque cauſam literariam convocanda eſt, convocabit ac diriget, etiam præſente, ſi adeſſe voluerit, Decano, qui tamen Decanus, ſi adſit, primo loco conſidebit, & primus dicet ſententiam. Diriget item dictus Vice-Decanus, Diſputationes, Examina; omnia typis mandanda recognoſcet & cenſebit; conferet Gradus, quod tamen munus, honoris causâ, deferet aliquando Profeſſoribus, & alijs Magiſtris, tàm è Societate, quàm cæteris. Determinationes quæſtionum publicè diſputatarum ſeu reſumptiones promiſcuè hic & illis deferentur, prout res & occaſio feret. Num. 5.

Conceditur, ut ad rem literariam, Gradus Academicos, teſtimonia, & alıud id genus, Facultas Philoſophica habeat ſpecialem Secretarium, qui obeat vices Notarij; ſpecialem item Bidellum, & ut omnis diſpoſitio circa Teſtimonia danda promotis, alijsq; ſtudioſis, ſit penes Decanum aut Vice-Decanum è Societate. Quam in rem habebit peculiare Facultatis ſigillum. Nihilominus tàm teſtimonijs, quàm Coronæ promovendorum præfigitur nomen Decani quiſquis ille ſit: ſi quis volet etiam Magnifici Domini Rectoris habere teſtimonium, is eidem obtentum Facultatis teſtimonium priùs exhibebit. Num. 6.

Depoſitor à Facultate Artiſticâ conſtitutus, quoad officium & tempus deponendi eos, qui RR. Patrum lectiones frequentant, etiam à Decano, vel Vice-Decano è Societate dependebit. Taxam depoſitionis, quoad eoſdem etiam conſtituet ex directione R. P. Rectoris; ac ut depoſitionis ratio ſit moderata & ordinata, item Decanus Societatis, vel Vice-Decanus ſuâ præſentiâ providebit. A depoſitionis lege eximuntur Clerici, & qui habitum geſtant eccleſiaſticum; omnes tamen ſuo tempore in Matriculam referentur, alioquin non gaudebunt Privilegijs Academiæ. Num. 7.

DE PROFESSORIBVS ACADEMICIS E SOCIETATE JESV. §4.

IN Vniverſitate juxta ſuum Inſtitutum, ipſiúſque formam ac modum, docebunt RR. Patres Societatis Jeſu, Literas humaniores omnes ac Rhetoricam, linguam Latinam, Græcam, ac Hebraicam, univerſam Philoſophiam, univerſámque Theologiam, nequaquam tamen excluſis à lecturâ Theologiæ Profeſſoribus alijs, qui hactenus docent, quorum electio & conſtitutio Vniverſitati, ut hactenus, ita etiam in poſterum, juxta Decretum Cæſareum, ſalva & integra manet; de quibus hæc ſpecialiter advertenda, ut ijs ſuæ relinquantur horæ in Auditorio Theologico, quibus docebant ante Collegij translationem, ut Interpres ſacræ Scripturæ de Societate nòn doceat eâdem horâ, quâ alter, nec eodem anno eundem Scripturæ librum interpretetur. Profeſſor Scripturæ, quem conſtituit Vniverſitas, manet ut hactenus in Conſiſtorio Senior Facultatis. Num. 1.

Et quamvis Alma Societas Jeſu ipſamet ſuos Profeſſores omnes eligat & conſtituat, qui tamen primâ vice electi, & ad profitendum in Vniverſitate conſtituti fuerint, mittentur cum ſchedâ R. P. Rectoris ad Magnificum Dominum, tàm Rectorem, quàm Num. 2.

quàm Superintendentem, ut (ſi inſcripti prius non fuerunt) inſcribantur in librum Rectoris Academiæ; ab ijs futuri Profeſſores Academici videantur & cognoſcantur. Scribet autem R. P. Rector, ad quam quiſque Profeſſuram ſit deſtinatus; ſperare & etiam curaturum ſe, ut officio ac muneri ſuo ſatisfaciant: hoc accepto Magnificus Dominus Rector, benevolè ſignificabit hanc Societatis Electionem ſibi eſſe pergratam, & cùm Profeſſores ex ſuo Inſtituto teneantur eſſe ſeduli, nullam aliam ab ijs exiget promiſſionem aut juramentum.

§ 5. *QVI ET QVA RATIONE DOCTORES ET MAGISTRI DE SOCIETATE JESV IN FACVLTATEM THEOLOGICAM ET ARTISTICAM ADMITTENDI SINT.*

Num. 1. *IN Facultatem Theologicam, modo infrà ſcripto, admittetur inprimis R. P. Rector Collegij, duo Profeſſores Theologiæ ſcholaſticæ, Interpres ſacræ Scripturæ, Profeſſor Controverſiarum, & Profeſſores Theologiæ moralis, qui quæſtiones ad conſcientiam ſpectantes exponunt, & ſi qui alij Doctores Theologiæ è Societate admitti petent, penes Facultatem erit eos admittere.*

Num. 2. *In Artiſticâ Facultate manent poſt Vnionem & Translationem Collegij, qui antè in illa erant: & locum juxta Vniverſitatis leges ſibi competentem, in Actibus Academicis occupabunt; è Societate autem in illam admittentur, præter Decanum aut Vice-Decanum, & alios Magiſtros idoneos, qui petent etiam admitti: Profeſſor Metaphyſicæ, Ethicæ, Phyſicæ, Mathematicæ, Logicæ, Dialecticæ, Rhetoricæ, Linguæ Hebraicæ, Græcæ, Artis Poëticæ. Qui omnes, quando ſuis defungentur officijs, manebunt Facultatis membra, donec ad illam tranſeant Facultatem, & poterunt examinare, intereſſe conſilijs, & locum occupabunt ſibi juxta leges Academiæ debitum.*

Num. 3. *R. P. Rector & Decanus, ſeu Vice-Decanus Artiſticæ, ſine repetitione admittentur, ille in Theologiam, hic in Artiſticam Facultatem. An qui in aliâ Academiâ publicè annum unum eam ſunt profeſſi Facultatem, in quam petunt hîc admitti, admittendi ſint ſine repetitione, determinent Facultates.*

Num. 4. *Profeſſores Novi è Societate Jeſu, repetitionis loco, Diſputationibus ordinarijs, tàm ad Gradus, quàm cæteris præſidebunt, & eos exercebunt actus, qui pro more Societatis, munus eam Facultatem docendi comitantur; ubi duo advertenda & obſervanda: alterum ut Theſibus repetitionis titulus præfigatur, alterum ut Facultatis membra aliique Doctores, atque inprimis Magnificus Dominus, tàm Rector, quàm Superintendens, tempeſtivè per aliquem invitentur.*

Num. 5. *Admittentur autem in Facultates hoc modò: Primò curabunt ſe inſcribi apud Magnificum Dominum Rectorem; deinde repræſentabunt ſe cum Teſtimonio ſui Gradûs Decano Facultatis, in quam ſunt adſciſcendi, & petent admitti: Decani verò ſtatim & benevolè illos admittent.*

Num. 6. *Si in Decanum, aut Vice-Decanum Facultatis Artiſticæ, conſtituatur à Societate Doctor aliquis Theologiæ, qui membrum ſit Facultatis Theologicæ, is quidem tranſire poterit à Facultate Theologicâ ad Artiſticam; ſed toto hujus officij ſui tempore, ad Artiſticam duntaxat ſpectabit, ad Theologicam verò nequaquam; etiamſi actu Theologiam profiteatur.*

Num. 7. *Reliqui Doctores, ac Magiſtri, hujus ac aliarum Academiarum, maximè in Decreto Cæſareo unionis nominatarum, qui de Societate non ſunt, & in Facultatem Artiſticam petunt cooptari, more & modo hactenus conſueto, nempe, productis legitimæ Nativitatis, & Promotionis literis, ſuo tempore cooptabuntur.*

DE

DE EXAMINIBVS, ET EXAMINATORIBVS, ET PROMOTIONIBVS AD GRADVS IN PHILOSOPHIA. §6.

EXamina pro Gradibus, & Promotiones in Philoſophiâ, fient ritu & more Societatis; Baccalaureandos, præter Decanum, aut Vice-Decanum, juxta dicta § 3, *examinabunt duo è Societate Doctores, aut Magiſtri, à R. P. Rectore electi; quibus Facultas per electionem adjunget duos alios, itidem Facultatis Magiſtros, qui de Societate non ſint, cum ſtipendio moderato, quod, ex præſcripto Facultatis, facient Candidati, niſi ſint pauperes. De Examinatoribus pro Gradu Magiſterij conveniet Societas, quoad ſuos, cum Domino Cancellario Vniverſitatis.* Num. 1.

Num. 2. *Promotiones ad Gradus Philoſophicos omnes, etiam Magiſterij, fient in Aulâ, in quâ etiam, ſi ita placuerit, eligetur Magnificus Dominus Rector Vniverſitatis; & fient in illâ, quæ hactenus fieri conſueverunt.*

DE BIBLIOTHECIS, RATIONE TYPOGRAPHIÆ, CATALOGO VNIVERSALI ACADEMICARVM PRÆLECTIONVM. §7.

Num. 1. *BIbliothecarum uſus & cuſtodia, facto prius Inventario, conceditur & committitur Collegio Societatis, ita tamen, ut Magiſtris, & Doctoribus Facultatum, ſi quid legere velint, fiat aditus, eiſque Bibliothecarius, à R. P. Rectore conſtitutus, acceptâ ſyngraphâ, ad dies aliquot, etiam unum alterúmve librum det accommodatò.*

Num. 2. *Ratio Typographiæ ſuo in ſtatu manet, Decani (vel etiam Vice-Decanus in Facultate Artiſticâ) approbant, quæ ad ſuam ſpectant facultatem; reliquis à Profeſſore approbatis, ſubſcribit Magnificus Dominus Rector.*

Num. 3. *Ad Renovationem ſtudiorum conficiatur Catalogus librorum & Authorum, qui in Vniverſitate prælegentur, ſervetúrque in eo conſuetus ordo Facultatum. Hujus ordinandi, & Typi corrigendi curam habebit Decanus, vel Vice-Decanus è Societate Artiſticæ Facultatis; antequam autem Typo committatur, tàm Vniverſitatis, quàm Collegij Rectori revidendus exhibebitur.*

DE COLLEGIO, SCHOLIS, ET LOCO CONSISTORII. §8.

Num. 1. *QVamvis Collegium Archiducale, Burſæ, & alia omnia ædificia (præter Juriſtarum & Medicorum Gymnaſia) ad Vniverſitatem ſpectantia, Societati data & tradita ſint, ut eorum loco Collegium Societatis, Scholæ, & Templum conſtruantur: attamen extra Collegium Societatis, & Scholas, R. P. Rector, locum deputabit pro Conſiſtorio, Cancellariâ, & Archivo Vniverſitatis, in quem locum Societas ſpeciale Jus non prætendet, ſed ſit, & dicatur abſolutè Vniverſitatis.*

Num. 2. *Quantùm ratio loci feret, dabitur opera, ut fabrica Scholarum ita accommodetur, ut adoleſcentes Poëtis inferiores cæteris, quantùm fieri poterit, minimè permiſceantur.*

Num. 3. *Quoniam Medici proprium Collegium non habent, ſed hactenus docent in unâ parte Collegij Archiducalis: illis ea pars eodem jure utenda, quo hactenus ſunt ea uſi, relinquatur, donec de alio commodo illis provideatur loco.*

Num. 4. *Quoties à Decano, vel Vice-Decano Facultatis Artiſticæ, de congregandâ Facultate præmonitus fuerit R. P. Rector, toties in eam rem locum decentem aſsignabit; finitis verò ædificijs, certum aliquem & conſtantem.*

DE SEMINARIIS, ET SEMINARISTIS. §9.

Num. 1. *QVæ ædificia fabricando Collegio Societatis, Scholis, Templo, neceſſaria non erunt, Societas in Seminaria convertet, & ita pro ſuo Inſtituto & zelo accommodabit, ut*

quamplurimi ſtudioſi in illis degere poſſint, & illos ipſos ita gubernabit ipſa, & ad virtutem, & literas ita inſtituet, ut pii Fundatores ſanctæ ſuæ intentioni copioſè ſatisfactum eſſe experiantur, & gaudeant.

Num. 2. *Stipendiatis, abſque Facultatum, quibus navant operam, diſcrimine, qui juxta formam & morem fundationum, (quæ juxta Art. 7 Decreti Cæſarei priſtino in ſtatu manent) Societati proponentur ab iis, quibus id incumbit, in aliquo Seminario, Societas dabit habitationem & alimoniam, juxta ſtipendii modum & rationem, & tàm diu in Seminario retinebit, quàm diu ſeſe illius legibus, & communi diſciplinæ accommodabunt. Si quos autem Societas deprehendet intolerabiles, ac dimittet, de iis cum conſenſu R. P. Rectoris dimiſſis, Præfectus Seminarii eos, qui illos propoſuerant, faciat certiores.*

Num. 3. *His, qui curam gerunt ſtipendiorum & fundationum, quarum redditus pendent ex culturâ vinearum, aſſignabitur locus, quo uvas exprimant, & collecturam reponant.*

Num. 4. *Burſarum literæ, quæ fundationem & ſtipendia concernunt, aſſervabuntur in Univerſitatis Archivo: quæ domos ipſas, Societati traditas, concernunt, R. P. Rectori conſignabuntur, aut eorum paria legitimè authenticata.*

Nos igitur hanc ipſorum Tranſactionem, omnéſque ſupra inſertas Conſtitutiones, Definitiones, & Declarationes, novámque Noſtram unionem & reformationem in omnibus ſuis punctis, Clauſulis, & Articulis, iis duntaxat exceptis, quæ in dictâ translatione, & hoc Diplomate Noſtro innovantur, immutantur, renovantur, reformantur, aut declarantur, Auctoritate Noſtrâ Cæſareâ & Archiducali, ratificamus, approbamus, & confirmamus, ratas, firmas, ac validas perdurare, atque illæſas obſervari, & ad eaſdem omnes Succeſſores Noſtros Romanorum Imperatores, Reges, & Archiduces Auſtriæ, futuros obligatos volumus expreſſè, illos adhortantes, ut hanc piam, & paternam intentionem, unionem & Reformationem Noſtram, firmiter & inviolabiliter, futuris perpetuò temporibus, manu teneant atque defendant, ipſámque Univerſitatem non minùs, quàm ſupra dictum Patrum Societatis Jeſu Collegium unitum, ejuſdem vigore tueantur, neque quemquam cujuſcunque etiam Statûs, Ordinis vel Conditionis is ſit, eandem impunè transgredi, vel violare permittant.

Cætera denique, quæ per hanc Reſolutionem, Unionem, & Reformationem immutata non ſunt, tàm quoad Univerſitatis noſtræ, quàm ſingularum Facultatum, Nationum, & Burſarum Statuta, maximè verò quoad Academiæ Noſtræ libertates, Jura, Privilegia antiqua & nova à Divis FERDINANDO, MAXIMILIANO, RUDOLPHO, MATTHIA, Imperatoribus & Prædeceſſoribus Noſtris, ac Nobis, per Reſolutiones, Declarationes, & Sententias, decimo quinto Septembris Anno milleſimo, quingenteſimo, ſexageſimo primo; decimo Januarii, Anno milleſimo, quingenteſimo, ſeptuageſimo, vigeſimo quarto Decembris; Anno milleſimo, quingenteſimo, octuage-

octuageſimo quarto, vigeſimo primo Februarij; Anno milleſimo, quingenteſimo, octuageſimo quinto, & aliàs data & conceſſa; Item honeſtas conſuetudines illæſas conſervandas, innovandas, & confirmandas, præſentis Noſtræ Conſtitutionis Eulogio, denuò Clementer innovamus, confirmamus, & omne ſuum robur omninò obtinere volumus & declaramus.

Quapropter vobis omnibus & ſingulis, Rectori & Superintendenti Noſtro, Decanis, Doctoribus, Licentiatis, Magiſtris, Baccalaureis; & toti denique ſtudioſæ Juventuti hujus Noſtræ Academiæ Viennenſis, præſentibus & futuris, ſeriò & firmiter præcipimus & mandamus, ut hanc præmemoratam Tranſactionem, omnéſque alias Ordinationes, Leges, Statuta, & Conſtitutiones, per Nos, uti præfertur, innovatas, declaratas, reformatas, ac confirmatas, ſanctè & inviolabiliter obſervetis, ac cuſtodiatis, illiſque, ſub pœnâ graviſſimæ indignationis Noſtræ, quam quilibet contrafaciens noverit ſe incurſurum, nullatenus contravenire audeatis, vel præſumatis; quin potiùs quiſque, quæ ſui officij, partium, ſtatûs & conditionis ſunt, exequi & præſtare ſtudeat. Porrò ne vobis, Studioſiſq; veſtris favorem & benignitatem Noſtram ullibi deeſſe agnoſcatis, ſed ut quiſque veſtrum pro ſuâ conditione ſtudijs eò libentiori animo, abſque ullo impedimento incumbere, & præmemoratis Statutis & Privilegijs pacificè uti queat;

Mandamus etiam, & præcipimus ſeriò & ſtrictè Locumtenenti, Cancellario, Regentibus, & Conſiliarijs Regiminis, & Fiſci Noſtri inferiorum Noſtrarum Provinciarum Auſtriacarum, nec non Burgimagiſtro, Judici, & Conſulibus Civitatis Noſtræ Viennenſis, ac cæteris quibuslibet Capitaneis, Vice-Dominis, Præfectis, Officialibus, Civibus, Subditis, atq; Fidelibus Noſtris, cujuſcunq; Dignitatis, Gradûs, Ordinis, Conditionis & Præeminētiæ fuerint, ut vos, tàm in Privilegijs, Gratijs, Immunitatibus, Conceſſionibus, & Donationibus, quàm in his Statutis, Legibus & Ordinationibus denuò, ut præmiſſum eſt, per Nos innovatis, declaratis, reformatis, & confirmatis, nullo modo turbent & moleſtent, ſed potius protegant, defendant & manuteneant, ijſq; vos quietè frui & gaudere ſinant, quatenus ſibi à graviſſimâ indignatione Noſtrâ, & alijs pœnis, violatoribus hujus firmiſſimi Edicti Noſtri, pro arbitrio Noſtro irrogandis, cavere voluerint. Harum teſtimonio literarum, quarum unum Exemplar Vniverſitatis Rectori, alterum verò Patri Rectori Collegij Societatis Jeſu, manu Noſtrâ propriâ ſubſcriptum, ac Sigilli Noſtri Cæſarei appenſione munitum, aſſignari fecimus.

Datum in Civitate Noſtra Vienna, die nonâ Menſis Auguſti,

Anno ſalutis reſtauratæ, ſupra milleſimum ſexcenteſimum, vigeſimo tertio. Regnorum Noſtrorum, Romani quarto, Hungarici ſexto, Bohemici verò ſeptimo.

Hucuſque *Imp. Ferdinandi II Sanctio Pragmatica*, ex quâ *præſens Academiæ Wiennenſis ſtatus*, quantum de eo publicè ſcribi fas eſt, ſatis clarè & abundè poteſt perſpici. Prodijt quoque ejuſdem Sanctionis Pragmaticæ *ſecunda* editio A. 1640 in octavo ſub hoc titulo: *Inſtrumenta publica, quibus per Ferdinandum II Romanorum Imperatorem feliciſſimæ & glorioſiſſimæ memoriæ Almæ celeberrimæque Vniverſitati Wiennenſi Cæſareum Societatis Jeſu Collegium Wiennenſe unitum & incorporatum fuit; Ferdinandi III Romanorum Imperatoris Decreto confirmata, & Ejuſdem S. Cæſ. Majeſtatis Autoritate apud Matthæi Formicæ Viduam Wiennæ recuſa A. M DC XL.* In quâ *ſecundâ* editione, præter *Imp. Ferdinandi II Decretum Vnionis, A. 1622 d. 21 Octobris germanicè promulgatum*, exſtant etiam *Decreta duo Imp. Ferdinandi III* A. 1640 d 4 Maij data, quibus Sanctionem Pragmaticam confirmat, jubetque illam inviolabiliter obſervari. Cæterùm præterquam quòd *Tranſactio* inter Vniverſitatem & Collegium Societatis Jeſu, A. 1623 d. 7 Auguſti facta, *Sanctioni Pragmaticæ* inſerta ſit, exſtat eadem in jam memoratâ *ſecundâ* editione etiam ſeparatim, cum præfixâ hâc, propter Dominorum Commiſſariorum Cæſareorum & Dominorum utrinque tranſigentium nomina notabili Præfatione: *Quod DEVS OPT. MAX. benè feliciterque faciat evenire. Sapienti providentiâ conſilióque Illuſtriſſimorum & Excellentiſſimorum Dominorum S. CÆS. MAJESTATIS Commiſſariorum, Domini Leonardi Helfridi Comitis de Meggau, Dn. Maximiliani Comitis de Trautmansdorf, Dn. Joannis Baptiſtæ Verda Baronis à Verdenberg, Conſiliariorum S. Cæſ. Majeſtatis arcanorum, & Nobilis atque Clariſſimi Domini Joannis Wentzel, Imperialis Conſiliarij Aulici, die 19 & 20 Julij Anno 1623 Magnificus Dominus Gulielmus Rechperger Vniverſitatis Wiennenſis Rector, Magnificus Dominus Chriſtianus Schaffler Superintendens Cæſareus, & ſequentes quatuor Doctores è quatuor Facultatibus cum plenipotentiâ ab Almâ Vniverſitate electi, R. D. Georgius Fridericus Kholer SS. Theologiæ Doctor, D. Bartholomæus Carolus Prætorius Philoſophiæ & Juris Vtriuſque Doctor, & pro tempore Facultatis Juridicæ Decanus, D. Sigiſmundus Geisler Philoſophiæ & Medicinæ Doctor, & D. Petrus Hoffmann Artium Liberalium & Philoſophiæ Doctor*

ex unâ; & R. Adm. P. Joannes Argentus Soc. Jeſu per Provinciam Auſtriæ Viſitator, necnon R. P. Guilelmus Lamormaini Collegij Wienenſis ejuſdem Societatis Jeſu Rector, præſente etiam R. P. Chriſtophoro Dombrino Societatis Jeſu Sacerdote ex alterâ parte; ad ſtabiliendam præfati Collegij cum Univerſitate Unionem, per S. CÆS. MAJESTATEM nuper factam, amicè, benevolè, firmiter, conſtanter, unanimi voluntatum conſenſione, ad approbationem confirmationémque S. CÆS. MAJESTATIS, quæ ſequuntur, conſtituerunt, definierunt, declararunt. § 1. De Rectoratu & Rectore Univerſitatis, ejúſque poſt Unionem electione, dignitate, Juriſdictione. Num. 1. Inprimis Reverendi Patres Societatis Jeſu, ad demerendam Univerſitatis benevolentiam, & cætera, ut ſuprà in ipſâ Sanctione Pragmaticâ. Reperi etiam nuper in *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ*, aliud quoddam *Imp. Ferdinandi II Diploma manuſcriptum*, ad eandem Univerſitatis & Collegij Societatis Jeſu Unionem pertinens, quod integrum hîc ſubjungo:

SAcratiſſima Cæſarea, ac Hungariæ Boemiæque Regia Majeſtas, Ferdinandus II, Archidux Auſtriæ &c, Dominus noſter Clementiſſimus, N. Domino Rectori, Superintendenti Cæſareo, & Conſiſtorio Univerſitatis Viennenſis, hiſce benignè ſignificandum mandavit:

Intellexiſſe Suam Sacratiſſimam Cæſaream Majeſtatem, qualiter in prædictâ Univerſitate, propter Lecturas Facultatis Theologicæ, in proximè habitâ Theologicorum Profeſſorum electione, controverſiæ quædam exortæ fuerint, ad quas tollendas eadem Sacratiſſima Cæſarea Majeſtas pro nunc clementiſſimè ſe reſolvit, ut P. Philippus de Salerno, Ordinis Minoritarum S. Franciſci, habeat Lecturam S. Scripturæ, cum titulo Profeſſoris Theologiæ ordinarij; P. autem Joannes de Valdeſpino Ordinis Prædicatorum ſuccedat prædicto P. Philippo in Lecturâ extraordinariâ Caſuum, cum titulo Profeſſoris Theologiæ. Quorum primus verè & ex profeſſo Sacræ Scripturæ textum interpretetur; ſecundus verò ex profeſſo formet futuros Parochos & operarios Evangelicos in doctrinâ Caſuum Conſcientiæ, & adminiſtratione Sacramentorum. Neuter tamen ſe extendat, aut digrediatur ad quæſtiones, diſputationéſve Scholaſticæ Theologiæ.

Cæterùm ubi Majeſtas Sua Cæſarea de titulo Profeſſoris primarij rem juſtâ trutinâ, maturóque conſilio ponderaverit, ſuo tempore definiet, & per inferioris Auſtriæ Regimen, aut aliâ ratione, Domino Re-

ctori, Superintendenti, & Conſiſtorio, Similiter etiam Rectori Societatis, totique Univerſitati Archigymnaſij Viennenſis declarabit, cui potiſſimùm primarij Profeſſoris in Theologiâ titulum, cui Senioris cognomentum attribui, quidve in cæteris nuper motis controverſijs obſervari velit.

Interea autem ſtatuit Sacratiſſima Majeſtas Cæſarea, ut interim nullus Profeſſorum titulum Primarij uſurpet: & ut Senior Facultatis Theologicæ in Conſiſtorio, è Doctoribus Theologiæ ordinariè Viennæ degentibus, is ſit, qui in Facultate eſt antiquiſſimus, ſi tamen idiomatis Germanici ita ſit peritus, ut omnia, quæ afferuntur & tractantur in Conſiſtorio, intelligat, & ſuam dicere poſſit ſententiam. Quòd ſi hic ipſe aut in Rectorem Univerſitatis, vel in Decanum Facultatis, ſeu in Procuratorem Nationis eligatur, ſive idiomatis Germanici ſit inſcius, aut plures menſes ab urbe abeſſe debeat, locum ejus ſuppleat, qui in antiquitate erit proximus. Quæ omnia Majeſtas Sua eidem Domino Rectori, Superintendenti, & Conſiſtorio gratioſè intimanda voluit, quibus de reliquo Gratiâ Suâ Cæſareâ, & Archiducali Benignitate propenſa manet. Signatum Sopronij ſub Majeſtatis Suæ Sigillo Cæſareo, die 28 menſis Novembris, anno Domini 1625.

Ad Mandatum Sacræ Cæſareæ
Majeſtatis proprium

Tobias Gertinger.

ADDITAMENTUM IV,

pertinens ad Libri *ſecundi* Caput *ſeptimum*, à pag. 519 uſque ad pag. 608, & ad Libri *ſexti* Partem *ſecundam* pag. 90 & 91, ubi agitur de Auguſtiſſimæ Bibliothecæ Cæſareæ vetuſtiſſimo Codice manuſcripto Græco membranaceo *Dioſcoridiano Julianæ Aniciæ*, Imp. *Flavij Anicij Olybrij* filiæ, in quo etiam exſtat *Eutecnij* Sophiſtæ antiqua Græca proſaica Paraphraſis in *Nicandri* Theriaca & Alexipharmaca.

QVoniam Libri *ſecundi* horum Commentariorum Capite *ſeptimo* non exiguum exhibui ſpecimen antiquiſſimarum *Imaginum*, ad *Illuſtrium Medicorum Græcorum Hiſtoriam* pertinentium, quibus vetuſtiſſimus *Julianæ Aniciæ* Codex manuſcriptus *Dioſcoridianus* exornatus eſt, lubet nunc mihi ex eodem præſtantiſſimo Codice etiam alias nonnullas hîc repræſentare *Icones, tribus Tabulis*, literis A, B & C notatis, comprehenſas, quæ *Hiſtoriæ Animalium* illuſtrandæ poſſunt inſervire, & omnes, unicâ duntaxat *primâ* exceptâ, ex *Eutecnij antiquâ Græcâ*

Tabula hæc pertinet ad Libri ſexti Commentariorum de Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ Vindobonenſi Appendicem pag. 294. A.

Num.9, fol. 402 pag.2.
ΑΙΜΟΡΡΟΥϹ.
ΔΙΨΑϹ.
Num.10, fol.405 pag.1.
Num.11, fol.406 pag.1.
ΧΕΡϹΥΔΡΟϹ
ΑΜΦΙϹΒΑΙΝΑ.
Num.12, fol.406 pag.2.
ΔΡΥΙΝΑϹ Η ΥΔΡΟϹ.
Num.13, fol.408 pag.1.
Num.14, fol.409 pag.1.
ΔΡΑΚΩΝ.
Num.15, fol.410 pag.1.
ΚΕΓΧΡΙΝΑϹ.
ΕΛΩΠΟϹ.
Num.16
Fol. 411 pag.1.
Num.17
ΤΥΦΛΙΝΟϹ.
ΑϹΚΑΛΑΒΩΤΗϹ.
ΑΚΟΝΤΙΟϹ.
Num.18
Num.19
Num.20
ΛΙΒΥΟϹ.
Num.21.
ΜΟΛΟΥΡΟϹ.
Num.22
ΜΥΟΘΗΡΟϹ.
Num.23, fol.416 pag.1.
ΚΥΑΝΕΟΝ.
Num.2 fol.416 pag.2.

Num.25, fol.417 pag.1.
CΦΗΚΙΟΝ.
Num.26, fol.417 pag.2.
ΜΥΡΜΗΚΙΟΝ.
Num.27, fol.418 pag.1.
ΦΑΛΑΓΓΟΕΙΔΕC
Η
ΚΑΝΘΑΡΟΕΙΔΕC
Num.28, fol.418 pag.2.
ΚΕΦΑΛΟΚΡΟΥCΤΗC.
Num.29, fol.419 pag.1.
CΚΟΡΠΙΟC ΛΕΥΚΟC.
Num.30, fol.419 pag.2.
CΚΟΡΠΙΟC ΠΥΡΡΟC.
Num.31, fol.420 pag.2
ΠΑΓΟΥΡΟΕΙΔΕC.
Num.32, fol.422 pag.1.
ΙΟΥΛΟC.
Num.33, fol.422 pag.1
CΦΗΞ.
ΤΕΝΘΡΗΔΩΝ.
Num.34, fol.422 pag.1.
Num.35, fol.423 pag.1.
CΚΟΛΟΠΕΝΔΡΑ
Num.36, fol.422 pag.2.
ΜΥΓΑΛΗ.
Num.37, fol.422 pag.2.
CΗΨ CΑΥΡΟC.
Num.38, fol.423 pag.1.
CΑΛΑΜΑΝΔΡΑ.
Num.42, fol.431 pag.1.
ΦΑΛΑΓΓΙΟΝ.
Num.39, fol.423 pag.1.
ΜΥΡΑΙΝΑ.
ΔΡΑΚΩΝ ΘΑΛΑCCΙΟC.
Num.40, fol.423 pag.2.
ΤΡΥΓΩΝ
Num.41, fol.423 pag.2.
ΒΑCΙΛΙCΚΟC.
Num.44, fol.407 pag.2.
CΚΥΤΑΛΗ.
Num.43, fol.407 pag.1.

Græcâ Paraphraſi Theriacorum Nicandri deſumptæ ſunt. *Prima* harum *Imaginum* repræſentat particulam inferiorem *Quercûs marinæ*, quæ à Græcis appellatur Ἐναλία δρῦς, & juxta eam *Amphitriten*, *Neptuni* uxorem, quâ (1) ſignificatur *Aqua*, quæ vel circa terram eſt, vel intra terram ipſam includitur, cùm per *Neptunum* ſignificetur ſpiritus ſeu aer per univerſam aquæ molem diffuſus; ideóque *Amphitrite* in ſummo capitis vertice *duabus chelis cancrinis rubentibus* inſignita eſt, & ſiniſtrâ manu tenet *remum*. Eadem ſuperiori corporis parte uſque ad umbilicum nuda eſt, inferiori autem pallio tecta *cæruleo* & fimbriâ aureâ exornato. Capillos quoque & oculos habet *cæruleos*, & à ſiniſtro latere *inaurem auream cum appensâ margaritâ*, ut & *armillas ex margaritis*, nempe propter naturam maris margaritiferam. Siniſtro brachio innititur (2) *Balænæ monſtroſæ*, vel *monſtroſo Draconi marino*; dexteri autem brachij *extenſione* & *dilatatâ palmâ* ſignificat immenſum Oceani ambitum; unde & *Ovidius* Lib. 1 Metamorphoſeωn:

- - - - - nec brachia longo
Margine terrarum porrexerat Amphitrite.

Comitantur ipſam undique varij *piſces*; quam ob rem & *Orpheus* in Argonauticis eam appellat:

Γλαυκὴν δ' ἰχθυόεσσαν ἀπείριτον Ἀμφιτρίτην
Glaucam, piſcoſam, immenſam ſimul Amphitriten:

& præcipuè quidem *Delphini*; quorũ unus, cæteris major, honoris causâ *Amphitriten* proximè præcedit, quia Poëtæ fabulantur, (3) *Neptunum*, cùm *Amphitriten* voluiſſet ducere uxorem, neque eam ob verecundiæ magnitudinem & virginitatis obſervantiam in amorem ſui ullo pacto potuiſſet allicere, *Delphinum* miſiſſe, qui eam ſibi conciliaret, perſuaderétque, ut maritum *Neptunum* æquo animo ferret; idque cùm *Delphinus* impetrâſſet, ad perpetuam tanti beneficij memoriam *ſignum Delphini* inter cœleſtia ſidera relatum eſſe. Hoc autem idcircò ita fictum eſt, quia *Delphinus* omnes marinos piſces ingenio & ſolertiâ corporiſque celeritate longè antecellit, & reliqua marina animalia, quæ profundiùs in mari habitant, propter indigeſti à Sole humoris copiam adeò ſunt amentia ac propè ſtupida, ut de nonnullis meritò dubitetur, an animalia vocanda ſint. Quod porrò ad *Quercum marinam*, *Amphitritæ*

(1) *Vide* Natalis Comitis *Mythologiam lib.* 2 *cap.* 8, & Ger. Joan. Voſſij *doctiſſimũ Opus de Theologiâ Gentili lib.* 2 *cap.* 78, *ubi rectè monet Amphitriten ita dictam eſſe* περὶ τὸ ἀμφιτρίβειν τὴν γῆν, *hoc eſt*, quia circumquaque terram fluctibus ſuis atterit.

(2) *Similem ferè* Balænæ *imaginem cum duobus anterioribus pedibus, ingreſſui ſeu potiùs reptationi ſervientibus, vide apud* Conradum Geſnerũ *Hiſtor. Animal. lib.* 4 *pag.* 137 & 138, & *apud* Joan. Jonſtonum *Hiſtoriæ naturalis de Piſcibus & Cetis Tab.* 41. *Conſule etiam* Oppianum *Halieutic. lib.* 1 *verſ.* 394 & *deinceps*, *ubi verba ejus ad rem præſentem maximè pertinentia ſunt hæc*: *Καὶ μὴν ϗ φάλαιναν ἀναιδέα φασὶ θαλάσσης ἐκβαίνειν χέρσονδε· ϗ ἠελίοιο θέρεσθαι. Hoc eſt:* Certè etiam Balænam immanem ajunt è mari prodire in terram, & in Sole apricari. *Vide inſuper* Aldrovandum & Rondeletium.

(3) *Vide* Oppiani *Halieutic. lib.* 1 *à verſ.* 385 *uſque ad verſ.* 393, *ubi* Amphitriten *appellat* ἁλὸς βασίλειαν, *hoc eſt*, Maris Reginam. *Conſule etiam* Hyginum *de Signis cœleſtibus*, & Arati *Phænomena*, *à* Germanico Cæſare *verſa*, *cum adjuncto Commentario*.

phitritæ ſacram, attinet, ea in ipſo illo Codice manuſcripto tantæ eſt magnitudinis, ut integram compleat paginam in folio, & alio poſthac commodiori tempore ac loco in hiſce Commentarijs tota à me exhibebitur æri inciſa, quemadmodum nunc particula tantùm ejus infima fideliter hîc delineata & ſculpta cernitur. Addam tunc quoque Imaginem ſpectatu digniſſimæ *Plantæ retiformis*, quæ in eâdem *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ* adſervatur, & ſimillima eſt illi, cujus Icon exſtat in Deſcriptione *Muſei Calceolariani Veronenſis*, Veronæ apud Angelum Tamum A. 1622 in folio editâ, pag. 16. Hæc igitur de *primâ* illâ Imagine in præſens obiter ſufficiant. Cæterùm ſi quis reliquarum etiam *quadraginta trium Imaginum* prolixas explicationes deſideret, is præter complures antiquos & novos Autores, qui Hiſtoriam animalium ſcripſerunt, præcipuè conſulat ipſa *Nicandri Theriaca* cum anonymi cujuſdam antiqui Autoris Scholijs Græcis, & *Joannis Loniceri* atque *Joannis Gorræi* latinis Annotationibus; item *Dioſcoridis* Theriaca, *Galeni* Libros duos de Antidotis & Librum de Theriacâ ad Piſonem; ut & *Conradi Geſneri* Hiſtoriam Serpentium & Scorpionum, & *Jacobi Grevini* Libros duos de Venenis. Ego enim omnibus hiſce Imaginibus nuda tantùm addidi *nomina græca*, & quidem de induſtriâ eodem (1) *Vide etiam Lib. II horum Commentariorum pag. 525, 551, 566, 569, 571, & 590.* pervetuſto (1) ſcribendi modo, ut ea exſtant in ipſo illo venerandæ antiquitatis Codice *Aniciano*, nempe *literis majuſculis*, & *ſine accentibus atque ſpiritibus.* Ne tamen illi, qui Græcæ linguæ prorſùs ignari ſunt, omni harum Tabularum intelligentiâ & fructu careant, ſubjungo hîc in eorum gratiam, quàm poſſum breviſſimè, has extemporales Obſervatiunculas.

Secundâ videlicet Imagine & *quartâ* repræſentatur *Vipera mas cum Viperâ fœminâ complexu prolifico coiens*; ſed ſecundùm fabuloſam veterũ Autorum traditionem, quòd nempe mas emittendæ genituræ causâ caput inſerat in os fœminæ, hæc autem in fine coitûs, tanquam ex nimiâ voluptate in rabiem verſa, illud demordeat, ita ut ille quidem ex tali coitu pereat, hæc verò gravida quidem efficiatur, ſed in partu viciſſim necetur, prole ſcilicet maturam naturæ ſolutionem non exſpectante, verùm arroſis matris lateribus vi erumpente; unde & *Vipera* dicta ſit, *quòd vi pariat.* Hanc enim falſam opinionem ipſa experientia jamdudum ſatis ſupérque refutavit, & etiamnunc manifeſtè refutat, utpote cùm certò conſtet, ſemen non ex ore maris à fœminâ accipi, ſed per penem in poſtremâ ferè parte caudæ, ubi & fœmina vulvam habet, ſubtùs immitti. Quâ de re præter *Geſnerum* de Serpentibus fol. 73 pag. 2 & fol. 74 pag. 1, vide inprimis *Baldi Angeli Abbatij*

Librum

Librum ſingularem de admirabili Viperæ naturâ & de mirificis ejuſdem facultatibus cap. 9, 16, 17, 18 & 19, ubi Viperæ coeuntis & parientis veram rationem, ut & internarum tùm fœminæ tùm maſculi partium Anatomen, quatuor ſpectatu digniſſimis Tabulis æri inciſis accuratè exhibet. Cæterùm & hoc obiter circa jam memoratam Imaginem *ſecundam* notandum eſt, rectiùs ibi adſcriptum eſſe, Ἔχις καὶ Ἔχιδνα, hoc eſt, *Vipera mas & Vipera fœmina*, quàm, ut ſuper Imaginem *quartam* legitur, Ἔχιδναι, hoc eſt, *Viperæ*, quia Ἔχιδνα propriè ſolam *Viperam fœminam* ſignificat, uti Ἔχις *marem*.

Tertiâ Imagine repræſentatur Διψὰς ſive *Dipſas*, ſerpens ita dictus, *quòd is, quem momorderit, inexplebili ſiti pereat.* Δίψα enim græcè vocatur *ſitis*, & διψάω *ſitio*.

Quintâ Imagine repræſentatur Σήψ vel Σηπεδὼν, hoc eſt, *Seps* vel *Sepedon*, ſerpens ita dictus, ὅτι σήπει τῶν δακέντων τὰ σώματα, hoc eſt, *quia eorum, qui morſi ſunt, corporibus efferâ virûs ſui malignitate ſubitam infert putredinem.*

Sextâ Imagine repræſentatur Ἀσπὶς φοίνισσα, hoc eſt, *Aſpis rubens* ſeu *ſanguinea*. Ita enim ibi ſcriptum eſt, nempe φοίνισσα, non autem φοινήεσσα, ut apud ipſum *Nicandrum*, & in *Eutecnij Paraphraſi* his verbis: Ὁρᾷν δὲ ἔξεστι καὶ ταύτην ὑπὸ τοῦ εἴδους σοι τὴν ἀσπίδα, καὶ καταμανθάνειν, ὡς τό τε ὄνομα ΦΟΙΝΗΈΣΣΑ ἀπὸ τοῦ χρώματος ἐδέξατο· φοβερά τε γάρ ἐστιν ἥδε, καὶ ὑπὲρ τὰς ἄλλας &c. Et certè picta eſt hæc *Aſpis* in ipſo illo vetuſtiſſimo Codice colore *ſanguineo.*

Septimâ Imagine repræſentatur Ἀσπὶς ſive *Aſpis*, ſerpens ſecundùm antiquum græcum Ariſtophanis Scholiaſten ita dictus ἀπὸ τοῦ α ἐπιτατικοῦ μορίου, καὶ τοῦ σπίζω τὸ ἐκτείνω, διὰ τὸν ὀξὺν αὐτοῦ συριγμὸν, ἢ διὰ τὸ τοῦ σώματος αὐτοῦ μῆκος, hoc eſt, ab α particulâ intenſivâ & verbo σπίζω, quòd *extendere* ſignificat, propter acutum ipſius ſibilum, aut propter corporis ejus longitudinem. Color ejus in pervetuſto illo Codice manuſcripto Aniciano, de quo in præſens agitur, eſt *cæruleus.*

Octavâ Imagine repræſentatur Κεράστης δικέρατος, hoc eſt, *Cornutus bicornis*, ſerpens ita dictus à cornibus, quibus in fronte inſignitus eſt.

Nonâ Imagine repræſentatur Αἱμόῤῥους vel Αἱμόῤῥοος ſive *Hæmorrhous*,

morrhous,

morrhous, ſerpens ita dictus, quòd, qui ab eo morſi ſunt, ſanguine per os, nares, totúmque corpus effuſo intereant.

Decimâ Imagine repræſentatur Διψὰς, ſed magnitudine differens ab alterâ illâ, cujus jam paulo antè mentio facta eſt.

Vndecimâ Imagine repræſentatur Χέρσυδρος ſive Cherſydrus, hoc eſt, *Natrix terreſtris;* ſerpens ita dictus à duplici naturâ, terreſtri videlicet & aqueâ, quia totâ hyeme & toto vere in ſtagnis & paludibus commoratur, deinde autem, cùm calorem ſentit ſtagna & paludes exſiccantem, terram incolit.

Duodecimâ Imagine repræſentatur Ἀμφίσβαινα ſive *Amphisbæna,* ſic dicta quaſi *Vtrinquegrada,* quia geminum caput habens, antrorsùm & retrorsùm incedit.

Decimâ tertiâ Imagine repræſentatur Δρυΐνας ἢ Ὕδρος, hoc eſt, *Dryinas ſeu Hydrus:* ſerpens, *Dryinas* quidem ſive *Quercicola* dictus, quia latibula ſua habet in quercuum radicibus; *Hydrus* autem ſive *Natrix,* quia, quamdiu aqua in lacunis eſt, perrarò exit; ubi verò ea æſtu defecit, invitus fit *Dryinas* ſive *Quercicola.* Eſt autem hic ſerpens adeò *fœtidus,* ut, ſi quis eum non videat, fœtore tamen loci cognoſcat; unde *Virgilius* Æneid. lib. 7:

Vipereo generi & GRAVITER SPIRANTIBVS HYDRIS
Spargere qui ſomnos cantúque manúque ſolebat.

Idem appellatur etiam aliàs *Chelydrus;* ut apud eundem *Virgilium* Georgicorum lib. 3:

Diſce & odoratam ſtabulis accendere cedrum,
Galbaneóque agitare GRAVES NIDORE CHELYDROS.

Decimâ quartâ Imagine repræſentatur Δράκων ſive *Draco,* ita dictus παρὰ τὸ δέρκειν, hoc eſt, quia *acutiſſimo viſu* & ſingulari quâdam excubandi vigilandique vi eſt præditus. *Barbâ* etiam, quæ dependet mento, præ cæteris ſerpentibus inſignitus eſt.

Decimâ quintâ Imagine repræſentatur Κεγχρίνας vel Κεγχρίνης, hoc eſt, *Cenchrenas* vel *Cenchrenes,* latinè *Miliaris;* ſerpens ita dictus, vel quòd tempore *milij* appareat, vel quòd colore vario ſit inſtar *milij.*

Decimâ ſextâ Imagine repræſentatur Ἔλωπος (ſic enim ibi ſcriptum eſt) ſeu potiùs Ἔλοψ ſive Elops; ſerpens ita dictus διὰ τὸ ἐλλείπειν τὴν ὄπα, hoc eſt, *quia illi deficit viſus.*

Decimâ ſeptimâ Imagine repræſentatur Τυφλῖνος ſive *Typhlinus,* latinè *Cæcilia,* cui etiam apud Græcos & Germanos à *cæcitate* no-

men inditum eſt. Differt autem colore ab *Elope*, ut in ipſo illo pervetuſto Codice videre eſt.

Decimâ octavâ Imagine repræſentatur Ἀσκαλαβώτης ſive *Aſcalabotes*, venenoſum animal, Lacertæ ſimile, à Latinis dictum *Stellio*, propterea quòd in dorſo maculas quaſdam parvas habet *ſtellis* ſimiles. Græcè autem dicitur Ἀσκαλαβώτης pro Ἀκαλαβώτης à *tacito inceſſu*, nempe ab adverbio ἀκαλῶς, quod idem eſt atque ἡσύχως & à verbo βαίνειν; ſigma verò inſertum eſt per pleonaſmum.

Decimâ nonâ Imagine repræſentatur Ἀκόντιος ſeu Ἀκοντίας, *Acontius* vel *Acontias*, latinè *Jaculus*; ſerpens ita dictus διὰ τὸ ὁρμᾶν ὥσπερ τὰ ἀκόντια, hoc eſt, quia ſe extendens, ceu *jaculum* quoddam, corporibus inſilit.

Vigeſimâ Imagine repræſentatur Λίβυος (ſic enim ibi ſcriptum eſt) ſeu potiùs Λίβυς, *Libys*, ſerpens ita dictus à *Libyâ*, regione Africæ, in quà multi tales ſunt, & quidem ut *Nicander* refert, innoxij.

Vigeſimâ primâ Imagine repræſentatur Μόλουρος ſive *Molurus*, ſerpens ita dictus quaſi *caudâ ingrediens*. Numerat autem *Nicander* etiam hunc inter ſerpentes innoxios.

Vigeſimâ ſecundâ Imagine repræſentatur Μυόθηρος, *Myotherus*, vel ſecundùm ipſum *Nicandrum* Μύαγρος, *Myagrus*, ſerpens ita dictus quaſi *Venator murium*, quia mures comedit. Numerat autem *Nicander* etiam hunc inter ſerpentes plerumque innoxios.

Vigeſimâ tertiâ Imagine repræſentatur Κυάνεον, ſcilicet Φαλάγγιον, hoc eſt, *Phalangium cæruleum*. Eſt autem *Phalangium* genus quoddam Aranei, ita dictum, quia terna habet internodia in cruribus, quemadmodum homo in ſingulis digitis. Φάλαγξ enim græcè dicitur *Internodium in digitis*, hoc eſt, digiti pars rigida, quæ non flectitur, ſed inter duos eſt articulorum nodos.

Vigeſimâ quartâ Imagine repræſentatur Ἀγρώστης ſive *Agroſtes*, hoc eſt, *Venator*; Phalangium innoxium, ita dictum, quia muſcas & culices venatur. Idem quoque vocatur Λύκος ſive *Lupus* propter ſimilitudinem. Verba igitur hæc, Ἀγρώστης, ὃν δὲ Λύκον, ſic interpretanda ſunt: *Agroſtes, quem alij appellant Lupum.*

Vigeſimâ quintâ Imagine repræſentatur Σφήκιον, hoc eſt, *Phalangium Sphecium*, ita dictum quaſi *Veſparium*, quia ſimile eſt Veſpæ. Vide etiam ejuſdem Codicis paginam ſecundam folij 431, ubi

exſtat *Phalangium* Ἀςήειον, ſive *Aſterium*, hoc eſt *Stellatum*, quod excepto colore fulvo, per ſimile eſt *Sphecio*.

Vigeſima ſextâ Imagine repræſentatur Μυρμήκιον, hoc eſt, *Phalangium Myrmecium* ſive *Formicarium*, ita dictum, quòd formicam referat.

Vigeſimâ ſeptimâ Imagine repræſentatur Φαλαγγοειδὲς ἢ Κανθαροειδὲς, hoc eſt, *Phalangium Scarabæo ſimile*, in campis inter ſegetes latitans; quod *Jacobus Grevinus*, Libri ſecundi de Venenis capite 23 de Araneis ſeu Phalangijs, idem eſſe exiſtimat atque illam Aranei ſpeciem, quæ præcipuè circa *Tarentum* Italiæ Vrbem invenitur, atque hanc ob cauſam vulgò appellatur *Tarantula*.

Vigeſimâ octavâ Imagine repræſentatur Κεφαλοκρέςης ſive *Cephalocruſtes*, Phalangium ita dictum, quòd prætereuntium *capita* maximè feriat, quæ primùm petit, cum ex arbore ſe præcipitat. Appellatur illud à *Dioſcoride* Lib. 1 de Materiâ Medicâ cap. 187 eodem ſenſu Κρανοκόλαπτον, arbor autem Ægyptiaca, in quâ nutritur, *Perſea*. Ipſa ejus verba ſunt hæc: Περσέα δένδρον ἐςὶν ἐν Αἰγύπτῳ, καρπὸν φέρων ἐδώδιμον, εὐςόμαχον· ἐφ' ὧ καὶ τὰ λεγόμενα ΚΡΑΝΟΚΟΛΑΠΤΑ ΦΑΛΑΓΓΙΑ εὑρίσκεται, μάλιςα δὲ ἐν Θηβαΐδι. Hoc eſt: *Perſea arbor eſt in Ægypto, fructum ferens cibo idoneum, ſtomacho utilem; in quâ PHALANGIA cognomine CRANOCOLAPTA inveniuntur, præſertim verò in Thebaide*.

Vigeſimâ nonâ Imagine repræſentatur Σκορπίος λευκὸς, hoc eſt, *Scorpius* ſive *Scorpio albus*, cujus morſus non eſt lethalis.

Trigeſimâ Imagine repræſentatur Σκορπίος πυῤῥὸς, hoc eſt, *Scorpius rutilus*, qui & tremorem & ſitim à ſe ictis infundit.

Trigeſimâ primâ Imagine repræſentatur Παγουροειδὲς, ſive Σκορπίος παγουροειδὴς, hoc eſt, *Scorpius Paguro cancro ſimilis*. Exſtant etiam in eodem pervetuſto Codice, fol. 419 pag. 2 & fol. 420 pag. 1 & 2, *quatuor* aliæ *Scorpionum Imagines*, coloris diverſitate à jam memoratis tribus differentes, quibus adſcripta ſunt hæc nomina: Ζοφόεις, hoc eſt, *Scorpius tenebroſus*, ab opaco & obſcuro colore ita dictus; Χλωρὸς, hoc eſt, *Scorpius viridis*, ita dictus à colore viridante; Ἐμπέλιος, hoc eſt, *Scorpius lividus*; ac denique Ὅμοιος αἰγιαλῆι σκορπίῳ, (ſic enim ibi ſcriptum eſt) ſeu potius, ut legitur apud ipſum *Nicandrum*, Ὅμοιος αἰγιαλῆι καρκίνῳ, hoc eſt, *Scorpius ſimilis littorali cancro*.

Trige-

Trigeſimâ ſecundâ Imagine repræſentatur Ἴουλος ſive *Julus*, vermis parvus, haud multum abſimilis *Scolopendræ*, latinè dictus *Multipeda*; quod nomen tamen ſæpè etiam *Scolopendris* tribuitur.

Trigeſimâ tertiâ Imagine repræſentatur Σφὴξ, hoc eſt, *Veſpa*, quæ, ut *Varro* lib. 3 de Re ruſticâ cap. 16 ait, *ſimilitudinem habet Apis, neque ſocia eſt operis, & nocere ſolet morſu; quam Apes à ſe ſecernunt*.

Trigeſimâ quartâ Imagine repræſentatur Τενθρήδων ſive *Tenthredon*, Inſectum de genere Veſparum, quod ſolitarium *liguriendi* causâ macella frequentat, unde & nonnullis ἀπὸ τῆς τενθείας καὶ ἡδονῆς ita dictum eſſe videtur. Vocatur etiam aliàs Τενθρήνη ſive *Tenthrene*.

Trigeſimâ quintâ Imagine repræſentatur Σκολόπενδρα ſive *Scolopendra terreſtris*, animal venenoſum ex genere Inſectorum *multipedum*.

Trigeſimâ ſextâ Imagine repræſentatur Μυγαλῆ ſive *Mus araneus*; animal venenoſum, quod magnitudine ſimile eſt *muri*, colore autem *muſtelæ*, & cæcitate *talpæ*.

Trigeſimâ ſeptimâ Imagine repræſentatur Σὴψ Σαῦρος, ſive, *Lacerta Chalcidica*, omnium Lacertarum perniciosiſſima.

Trigeſimâ octavâ Imagine repræſentatur Σαλαμάνδρα ſive *Salamandra*, Lacertæ ſpecies, quam *Ariſtoteles* & *Ælianus* fabulantur igne non comburi, ſed frigiditate ſuâ eum exſtinguere. Falſum enim hoc eſſe, ipſa indicat experientia.

Trigeſimâ nonâ Imagine repræſentatur Μύραινα ſive *Muræna*, piſcis marinus viperæ ſimilis; unde etiam fabula orta eſt, *viperam marem* cum *murænâ* coire.

Quadrageſimâ Imagine repræſentatur Δράκων θαλάσσιος, ſive *Draco marinus*, qui eſt ex eorum piſcium numero, quorum *aculei* venenati ſunt.

Quadrageſimâ primâ Imagine repræſentatur Τρυγὼν ſive *Trygon*, latinè *Paſtinaca*, piſcis *caudam* habens longiſſimam inſtar ſoricis vel muris, in quâ *aculeum* habet acutum, qui venenoſus eſt. Eâ igitur ſolâ abſciſsâ, reliqua omnia abſque periculo comeduntur.

Quadrageſimâ ſecundâ Imagine repræſentatur Φαλάγγιον ſive *Phalangium*, nempe κυάνεον ſive *cæruleum*, numero duntaxat crurum differens ab altero illo, quod ſuprà jam exhibitum eſt.

Quadrageſimâ tertiâ Imagine repræſentatur Σκυτάλη ſive *Scytale*

tale ſerpens ſecundùm *Nicandrum* ita dictus, quòd magnitudine æqualis eſt manubrio, in quo ligo inſeritur. Imago autem hæc *Scytalæ* valdè differt ab ejuſdem ſerpentis Imaginibus, quæ exſtant apud *Grevinum, Geſnerum, Aldrovandum, Jonſtonum* & alios.

Quadrageſimâ demùm *quartâ* Imagine repræſentatur Βασιλίσκος ſive *Baſiliſcus*, latinè *Regulus*, ſerpentium omnium veneniſſimus, eorundémque *Rex* appellatus, quoniam caput ejus naturali quodam diademate inſignitum eſt. Cætera, quæ de eodem *Baſiliſco* partim vera partim falſa memorantur, quærenda ſunt apud paulo antè memoratos Scriptores Hiſtoriæ Animalium.

ADDITAMENTUM V,

pertinens ad Libri quarti pag. 197, 249 & 259, ubi fit mentio *Nicolai III, Patriarchæ Conſtantinopolitani*, tanquam Autoris incertæ ætatis.

NIcolaus, *tertius* ejus nominis Patriarcha Conſtantinopolitanus, cognomine *Grammaticus*, poſt abdicationem Patriarchæ *Euſtratij* (1) *Garidæ* Patriarchalem Thronum conſcendit anno Mundi ſecundum ſupputationem Græcorum 6592, ſive anno Chriſti 1084, Indictione ſeptimâ, ut teſtatur *Anna Comnena*, Imp. *Alexij Comneni* filia, *Alexiados*, ſive, Hiſtoriæ rerum à Patre ſuo vel ejus tempore geſtarum libro decimo, pag. 273 editionis Regiæ græco-latinæ Pariſinæ R. P. *Petri Poſſini* S. I., his verbis: Ἔφθασε ὁ Πατριάρχης Νικόλαος εἰς τὸν Πατριαρχικὸν ἀναβεβηκέναι θρόνον ἐπινεμήσεως παραπτευούσης ἑβδόμης, ἔτους ς φ ϙ β΄, μετὰ τὴν Εὐστρατίου τοῦ Γαρίδα παραίτησιν. Notandum tamen eſt ibidem in verſione latinâ pro A. M. 6592 perperàm legi 6692. Corrigenda etiam hâc occaſione eſt R.P. *Joan. Baptiſtæ Ricciolij* S. I. Chronologia Reformata Tom. III pag. 21, ubi in Catalogo Patriarcharum Conſtantinopolitanorum *initium Patriarchatûs Nicolai Tertij* perperàm refertur ad annum Chriſti 1089. Ibidem quoque is minùs rectè cognominatur *Muzalon*, cùm re verâ *Nicolaus, quartus* ejus nominis Patriarcha Conſtātinopolitanus, hoc cognomen habuerit, ut manifeſtè apparet ex antiquo græco Patriarcharum Conſtantinopolitanorum *Catalogo Jambico*, qui Protreptico Corporis Hiſtoriæ Byzantinæ inſertus eſt. Prætereà & deceſſor ſive anteceſſor *Nicolai III* in Patriarchatu *Euſtratius Garides* ab eodem *Ricciolio* mendosè appellatur *Euſtachius*. Plura de eodem *Euſtratio* vide Lib. IV horum Commentariorum pag. 324.

(1) *Cognomen hoc invenitur promiſcuè ſcriptum per ι & per υ in ſyllabâ penultimâ.*

ADDI-

ADDITAMENTUM VI,

pertinens ad Libri *quinti* pag. 298, ubi deſinit *Recenſio trecentorum triginta ſex codicum manuſcriptorum Græcorum Theologicorum*.

CCCXXXVII.

T*Recenteſimus trigeſimus ſeptimus* (1) Codex manuſcriptus *Theologicus Græcus* eſt *membranaceus* antiquus in *octavo*, conſtátque foliis *centum quinquaginta uno*, & eſt unus ex illis Codicibus manuſcriptis Græcis & Latinis, (2) qui proximè præcedenti anno 1673 S. CÆS. MAJESTATIS auſpicio ac liberalitate ab Illuſtriſſimo & Reverendiſſimo Domino Abbate *Dominico Federici*, pro S. Cæſ. Majeſtate apud Sereniſſimam Rempublicam Venetam Reſidente, *Venetijs* empti, atque inde in *Auguſtiſſimam Bibliothecam Cæſaream* tranſlati ſunt. Continentur eo hæc:

(1) *Fuit is olim extra numerum.*

(2) *Diverſi nempe ſunt hi Codices manuſcripti ab alteris illis A. 1672 emptis; quorum Libri* quarti *horũ Commentariorum pag. 326, & Libri quinti pag. 295, 296, 297, 298. 413, 414, 415, 416 & 417 facta eſt mentio.*

Primò, & quidem à fol. 1 pag. 1 uſque ad fol. 16 pag. 1, *S. Joannis Chryſoſtomi Oratio de Patientiâ, & de mortuis non tàm vehementer deflendis, præcipuè ſi infantes ſint & impolluti.* Ipſa tituli græci verba cum principio Orationis ſunt hæc: Τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου λόγος περὶ ὑπομονῆς καὶ εὐχαριστίας, καὶ μὴ θρηνεῖν σφοδρῶς τοὺς τελευτῶντας, καὶ μάλιστα ὅπου δ' ἂν νήπιοι καὶ ἄφθοροι τὸν βίον κατέλιπον. Φέρε σήμερον μάλιστα τῶν προτέρων ἡμερῶν &c. Vide Operum *S. Joannis Chryſoſtomi* editionem græcam Savibianam Tom. VI pag. 943, & Librum quartum horum Commentariorum pag. 102.

Secundò, & quidem à fol. 16 pag. 2 uſque ad fol. 20 pag. 2, *S. Alexandri Eremitæ Narratio de miniſterio Angelorum circa exitum animarum è corporibus*; cujus titulus & principium: Τοῦ ἁγίου Ἀλεξάνδρου τοῦ ἀσκητοῦ λόγος περὶ ἐξόδου ψυχῆς. Ποτὲ διοδευόντων ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἴδον δύο Ἀγγέλους συνακολουθοῦντας τῷ Ἀββᾷ Μακαρίῳ, &c.

Tertiò, & quidem à fol. 20 pag. 2 uſque ad fol. 28 pag. 2, *S. Joannis Chryſoſtomi Parabola de Serpente & Vitâ humanâ*, cujus titulus & principium: Τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου λόγος περὶ τοῦ ὄφεως. Ὡμοιώθη γὰρ ἡ ζωὴ ἡμῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, οἰκήσαντι ἐν αὐλῇ μετὰ τῆς ἰδίας γυναικὸς καὶ μονογενοῦς τέκνου, καὶ ἑνὸς δούλου καὶ ἵππου πολυειδοῦς καὶ πολυτίμου. ὑπῆρχε δὲ ἐν αὐτῇ τῇ αὐλῇ ὄφις θανατοφόρος &c.

Quartò,

Quartò, & quidem à fol. 28 pag. 2 uſque ad fol. 33 pag. 2, *S. Antiochi, Monachi Palæſtini Lauræ S. Sabæ Abbatis*, qui ſeculo poſt Chriſtum *ſeptimo* ſub *Imp. Heraclio* floruit, *Narratio Vitæ S. Euphroſyni, coqui cœnobialis ſynchroni*, cujus titulus & principium: Βίος τοῦ ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Εὐφροσύνου τοῦ μαγείρου. Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις Πατὴρ ἡμῶν Εὐφρόσυνος ἐν κώμῃ τινὶ γεννηθεὶς παρὰ πιστῶν γονέων &c. Plura de hâc Narratione vide Libri *tertij* horum Commentariorum pag. 138 & 139.

Quintò, & quidem à fol. 34 pag. 1 uſque ad fol. 57 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris Liber, *Teſtamentum Abrahami Patriarchæ* inſcriptus, quo continetur fabuloſa Narratio græco-barbara de ipſius vitâ & morte. Ipſa tituli græci verba cum principio Narrationis ſunt hæc: Ἡ ΔΙΑΘΗΚΗ τοῦ ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν καὶ δικαίου ἈΒΡΑΑΜ. διαλύει δὲ καὶ τὸν τοῦ θανάτου πόρον, τὸ πῶς δὴ ἕκαστος τελευτᾷ ἄνθρωπος. Ἔζησεν Ἀβραὰμ τὸ μέτρον τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἔτη (1) ἑκατὸν ἑβδομήκοντα πέντε, ζήσας ἐν ἡσυχίᾳ καὶ πρᾳότητι καὶ δικαιοσύνῃ· πάνυ δὲ ὑπῆρχε ὁ δίκαιος φιλόξενος. Πήξας γὰρ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐν τετραόδῳ (2) τῆς δρυὸς τῆς μαμβρῆ, ἐκεῖ πάντας ὑπεδέχετο, πλουσίους καὶ πένητας, &c. Videtur autem *Narratio* hæc deſumpta eſſe ex ſuppoſititio illo ab Hæreticis *Sethianis* compoſito Libro *Apocalypſeos*, vel potiùs Ἀναλήψεως ſive *Aſſumptionis Abrahami*, cujus meminerunt *S. Epiphanius* in Libro primo Panarij ſive Operis adverſus Hæreſes, *S. Athanaſius* Archiepiſcopus Alexandrinus in Synopſi Sacræ Scripturæ, & *Origenes* in Homiliâ trigeſimâ quintâ in S. Lucam his verbis: *Legimus (ſi tamen cui placet hujuſcemodi Scripturam recipere) juſtitiæ & iniquitatis Angelos ſuper Abrahæ ſalute & interitu diſceptantes, dum utraque turma ſuo eum volunt cœtui vendicare.* Plura etiam de eodem Libro vide in Prodromo meo Hiſtoriæ Literariæ, Lib. 1 cap. 6, § 4, ubi ex profeſſo agitur de ſuppoſititijs *Patriarchæ Abrahami* Scriptis *Theologicis, Oneirocriticis, Magicis* & *Cabaliſticis*.

(1) *Geneſ. cap. 25 verſ. 7.*

(2) *Geneſ. cap. 13 verſ. 18 & cap. 18 verſ. 1. In ipſo autem hoc Codice MSto corruptè legitur* τῆς δρυοῖς τοῖς μαυρείοις.

Sextò, & quidem à fol. 57 pag. 1 uſque ad fol. 66 pag. 2, *S. Joannis Chryſoſtomi Sermo de Oratione & Jejunio, ut & de non jurando, atque de Eleemoſynâ & converſione.* Ipſa tituli græci verba cum principio Sermonis ſunt hæc: Τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου Λόγος περὶ εὐχῆς καὶ νηστείας, καὶ κατὰ τῶν ὀμνυόντων, καὶ περὶ ἐλεημοσύνης, καὶ ἐπιστροφῆς. Δεῦτε πάντες ἀδελφοὶ, γνωρίσωμεν τὸν ποιήσαντα ἡμᾶς &c.

Septimò,

Septimò, & quidem à fol. 66 pag. 2 uſque ad fol. 71 pag. 2, *Vita S. Mariæ*, quæ in virili Cœnobio ſub habitu virili & ſub nomine *Marini* ſanctiſſimè vixit, nec niſi poſt obitum fœmina deprehenſa eſt, à *Symeone Metaphraſte* compoſita; cujus titulus & principium: Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας Μαρίας, τῆς μετονομασθείσης Μαρίνου. Γέγονέν τις ἐν Βιθυνίᾳ διάγων ὀνόματι Εὐγένιος. οὗτος ἔσχε γυναῖκα, ἥτις ἐγέννησε θυγάτριον μονογενῆ, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς Μαρίαν &c. Eadem hæc Vita exſtat *latinè* apud R. P. *Laurentium Surium* Carthuſianum Tomo primo de probatis Sanctorum Hiſtorijs, ſub die octavo Februarij, & inſcribitur ibi atque incipit hoc modo: *Vita B. Eugenij & Mariæ ejus filiæ, autore SYMEONE METAPHRASTE. In illo tempore erat Vir quidam in Bithyniâ, nomine Eugenius. Is habebat uxorem valdè honeſtam & Deum timentem, quæ peperit filiam unicam, & vocavit nomen ejus Mariam.* &c. Ejuſdem *Mariæ* memoria colitur in Menæis Græcorum die duodecimo Februarij. Vide etiam R. P. *Heriberti Roſweydi* S. I. Syntagma de Vitis Patrum pag. 393 & 394, ubi exſtat ejuſdem *Mariæ* Vita, *latinè* ab antiquo Autore incerto compoſita, ſeu potiùs è cõtextu græco abbreviatè & interpolatè tranſlata, cujus titulus & principium: *Vita S.* (1) *MARINÆ Virginis Auctore incerto. Erat quidam ſecularis, habens unicam filiam parvulam. Ipſe converti cupiens* &c.

(1) *Ita ibi perperàm legitur pro MARIÆ.*

Octavò, & quidem à fol. 71 pag. 2 uſque ad fol. 82 pag. 1, anonymi cujuſdam Autoris *Orationes duodecim pro infirmis*, quarum prima inſcribitur atque incipit his verbis: Εὐχαὶ λεγόμεναι ἐπὶ ἀσθενοῦς. Εὐχὴ α΄. Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων, ὁ πέμψας τὸν μονογενῆ Υἱὸν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν πᾶσαν νόσον ἰώμενον &c. Poteſt igitur hiſce Orationibus augeri *Euchologium Græcorum* à R. P. *Jacobo Goar* O. P. Lutetiæ Pariſiorum A. 1647 græcè & latinè in folio editum; utpote in quo pag. 690 & 691 ex illis tantùm exſtant *tres*, reliquæ autem *novem* deſunt.

Nonò, & quidem à fol. 82 pag. 1 uſque ad fol. 93 pag. 2, *Sanctiſſimæ Virginis Deiparæ Mariæ ſuppoſititia Apocalypſis de Pœnis inferorum*, cujus titulus & principium: Ἀποκάλυψις τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου περὶ τῶν κολάσεων καὶ πῶς οἱ ἁμαρτωλοὶ κολάζονται, καὶ περὶ μετανοίας. Ἔμελλεν ἡ παναγία Θεοτόκος πορεύεσθαι ἰδεῖν τὰς κολάσεις, καὶ ἦλθεν ἐν τῷ ὄρει τῶν ἐλαιῶν &c.

Decimò, & quidem à fol. 93 pag. 2 uſque ad fol. 103 pag. 1, *Vita S. Alexij*, ab anonymo quodam Autore compoſita, cujus titulus &

 prin-

principium: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ Ἀλεξίου. Ἐγένετό
πις ἀνὴρ εὐσεβὴς ἐν τῇ πόλει, ὀνόματι Εὐφημιανὸς, πατὴρ γενόμενος
Ὀνωρίου καὶ Ἀρκαδίου τῶν θειοτάτων Βασιλέων, μέγας γενόμενος τῆς
συγκλήτου. ὑπῆρχον δὲ αὐτῷ τρισχίλιοι παῖδες χρυσόζωνοι καὶ σηρικοφό-
ροι. οὐκ ἦν δὲ αὐτῷ τέκνον, &c. Eadem Vita exſtat apud *Surium* To-
mo quarto de probatis Sanctorum Hiſtorijs; ſub die decimo ſeptimo
Julij, ſed tantùm *latinè*, & multis locis minùs accuratè, inſcribitúrque
ibi atque incipit his verbis: *Sancti Alexij, Viri Dei, Vita ex Symeone Metaphraſte. Fuit Vir pius Romæ, nomine Euphemianus, Divis Arcadio & Honorio Imperatoribus, Senator magnus; cui tria erant ſervorum millia, qui zonis aureis & veſtimentis ſericis induebantur. Nullos autem ſuſceperat filios*, &c. Vbi primò notandum eſt, Vitam hanc perperàm ibi attribui *Symeoni Metaphraſtæ*; quippe cujus *Hiſtoria Vitæ S. Alexij* ab hâc anonymi Autoris Narratione diverſa eſt, incipitque hoc modo: Ἔδει μὲν, ὦ ἱερωτάτη καὶ θεοσύλλεκτος ἄθροι-
σις τὸν νῦν σήμερον ἐφημερμένον &c. Quâ de re vide Librum *quartum* horum Commentariorum in recenſione Codicis CLIIItij, cui ea à fol. 381 pag. 2 uſque ad fol. 394 pag. 1 inſerta eſt. Ibidem quoque in margine annotavi, ejuſdem *S. Alexij* memoriam in Menologio & Menæis Græcorum celebrari d. 17 Martij. Notandum ſecundò eſt, verba illa græca, πατὴρ γενόμενος Ὀνωρίου καὶ Ἀρκαδίου τῶν θειοτάτων Βασιλέων
καὶ μέγας γενόμενος τῆς Συγκλήτου, à *Surio* imperfectè & nimis generaliter verſa eſſe, *Divis Arcadio & Honorio Imperatoribus, Senator magnus*, cùm verti debuiſſent hoc modo: *Fuit Vir pius Romæ, nomine Euphemianus, qui & à Divis Imperatoribus Honorio & Arcadio parentis loco habitus eſt, & in Senatu maximam autoritatem obtinuit*; &c. Notandum tertiò eſt, circa finem ejuſdem Narrationis, ubi apud *Surium* legitur: *Et confeſtim chartam ipſis tradidit, quam AETIO ſacroſanctæ Eccleſiæ CANCELLARIO legendam dederunt*; in ipſo Codicis *Cæſarei* contextu *græco* ſcriptum eſſe; Τότε ἀπέδωκεν αὐτοῖς
τὸν χάρτην· ἐπέδωκαν δὲ αὐτοὶ Αὐγουστίνῳ Χαρτουλαρίῳ τῆς Ἐκκλησίας, &c.
Hoc eſt: *Tunc tradidit ijs chartam; hi autem tradiderunt eandem AVGVSTINO Chartulario Eccleſiæ*, &c.

Vndecimò, & quidem à fol. 103 pag. 1 uſque ad fol. 112 pag. 2, *S. Baſilij Magni, Cæſareæ Cappadociæ Archiepiſcopi, variæ Interrogationes & Reſponſiones Sacræ*, quarum *prima* inſcribitur atque incipit his verbis: Πρώτη Ἐρώτησις τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου Βασιλείου. Πότε

ἐπλάσεν

ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὸν Ἀδὰμ, ποίου μηνὸς, καὶ εἰς τὰς πόσας; Ἀπόκρισις. Μηνὶ δεκεμβρίῳ κέ &c.

Duodecimò, & quidem à fol. 113 pag. 1 uſque ad fol. 127 pag. 2, anonymi cujus Autoris *Canones pœnitentiales*, quorum principium: Ὁ ἐμπίπτων εἰς μαλακίαν, ἀκοινώνητος ἔσω ἡμέρας μ΄, &c.

Decimo tertiò, & quidem à fol. 127 pag. 2 uſque ad fol. 134 pag. 1, *Timothei Patriarchæ Alexandrini*, qui Concilio Oecumenico ſecundo, Conſtantinopolitano autem primo, A. C. 381 interfuit, & A. 385 obijt, *Reſponſa Canonica ad varias Quæſtiones ab Epiſcopis & Clericis propoſitas*; quorum titulus & principium: Ἀποκρίσεις κανονικαὶ ΤΙΜΟΘΕ΄ΟΥ τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, ἑνὸς τῶν ρν΄ ἁγίων Πατέρων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει, πρὸς τὰς ἐνεχθείσας αὐτῷ ἐπερωτήσεις παρά τινων Ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν. Ἐρώτησις α΄. Ἐὰν παιδίον κατηχούμενον &c. Exſtant hæ *Interrogationes & Reſponſiones*, cum adjunctâ *Theodori Balſamonis*, Patriarchæ Antiocheni, Explicatione, in Operum *Theodori Balſamonis* editione græco-latinâ Pariſienſi A. 1620 in folio, à pag. 1059 uſque ad pag. 1067.

Decimo quartò, & quidem à fol. 134 pag. 1 uſq; ad fol. 137 pag. 2, anonymi cujuſdam Autoris *Collectio Doctrinæ Sanctorum veterum Patrum de Confeſſione ſacrâ*, cujus titulus & principium: Διδασκαλία τῶν ἁγίων Πατέρων περὶ ἐξαγορεύσεως. Λέγει ὁ μεγαλοφωνότατος Ἡσαΐας· εἰπὲ πρῶτον τὰς ἁμαρτίας σου, ἵνα δικαιωθῇς καὶ &c.

Decimo quintò, & quidem à fol. 138 pag. 1 uſq; ad fol. 148 pag. 2. *S. Anaſtaſij Sinaitæ, Patriarchæ Antiocheni, Quæſtiones & Reſponſiones quædam ſacræ*, quorum in præcedentibus horum Commentariorum Libris jam ſæpiùs facta eſt mentio.

Decimo ſextò, & quidem à fol. 148 pag. 2 uſq; ad fol. 151 pag. 1, *S. Gregorij, Epiſcopi Nyſſeni, Fragmentum de Sanctiſſimâ Trinitate*, cujus titulus & principium: Γρηγορίου Νύσσης περὶ Τριάδος, ὅτι ὁμοούσιος καὶ τρεῖς ὑποστάσεις μία Θεότης. Ἐκ τοῦ καθ' ἡμᾶς ἐστι γνῶναι καὶ τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς καὶ γὰρ &c.

ADDITAMENTVM VII,

pertinens ad Libri *ſexti* paginam *centeſimam vigeſimam quintam*, ubi agitur de *Conſtantino* cognomine *Africano* & *Rhegino*.

NE quis miretur, celeberrimum Medicum *Conſtantinum*, patriâ *Africanum*, propter commorationem ſuam in Calabriæ Vlterioris ſive

ris ſive Inferioris Metropoli *Rhegio* etiam cognominari *Rheginum*, conſulat quæſo Librum *tertium* horum Commentariorum pag. 210, ubi agitur de *Andreâ Archiepiſcopo Cretenſi*, qui patriâ quidem fuit *Damaſcenus*, cognominatus autem eſt *Hieroſolymitanus* ob monaſticam vitam *Hieroſolymis* initam; & Librum *quintum* pag. 259, ubi agitur de *Georgio Chumno*, qui patriâ quidem fuit *Chandacenſis* ex Inſula *Cretâ*, cognominatus autem eſt *Byzantinus* ob commorationem præcipuam in Vrbe *Conſtantinopolitanâ*; ut & pag. 220, ubi agitur de *Claudio Ptolemæo*, qui patriâ quidem fuit *Peluſiota*, cognominatus autem eſt *Alexandrinus* propter Obſervationes factas *Alexandriæ*. Hæc enim tria ejus generis exempla loco complurium aliorum, quæ paſſim alibi occurrunt, in præſens ſufficere exiſtimo.

ADDITAMENTVM VIII,

pertinens ad Libri *ſexti* paginam *centeſimam quadrageſimam tertiam*, ubi fit mentio *pervetuſti Codicis manuſcripti Arabici de Viperis & de Theriacâ Andromachi Senioris*, qui adſervatur in Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ.

VT, quantum ſine coloribus fieri poteſt, quadamtenùs appareat, quales ſint antiquæ illæ *barbaricæ Imagines*, quibus *Auguſtiſſimæ Bibliothecæ Cæſareæ pervetuſtus Codex manuſcriptus Arabicus de Viperis & de Theriacâ Andromachi Senioris* paſſim exornatus eſt, exhibeo hîc *duas* earum æri inciſas, & literis A & B notatas; quarum prima ſpectatu digna præcipuè eſt propter *Baſiliſcum*, qui ibi repræſentatur tanquam *avis erecto corpore incedens*, cujus *caput* eſt cæruleum & triplici apice inaurato ornatum; *roſtrum* album & rubrum; *collum* unà cum *pectore* cæruleum; *ventris ſuperior pars* alba, *inferior* rubicunda; *crura* itidem rubicunda; *pedes* nigri; *alæ* albæ & cæruleæ; *cauda* demùm, æquè ac *dorſum*, inaurata, & nigris lineolis variegata. Quamobrem & *Galenus* in Libro de Theriacâ ad Piſonem, cap, 6, *Baſiliſcum* ait eſſe θηρίον ὑπόξανθον καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τρεῖς ὑπεροχὰς ἔχον, hoc eſt, *beſtiam ſubflavam, & in capite tres eminentias ſeu apices habentem.* Hæc igitur pictura conferenda eſt cum alijs ejuſdem animalis imaginibus; & præſertim cum illâ, quæ Libri tertij Ephemeridum Medico-Phyſicarum Germanicarum Obſervationi centeſimæ vigeſimæ octavæ à doctiſſimo *Georgio Wolfgango Wedelio*, Ducali Saxo-Gothano Medico, inſerta eſt, &, ut conferendi causâ ſtatim ad manum ſit, etiam hîc exhibetur in peculiari Tabulâ, notatâ literâ C. Vide quoque ſuprà eandem Libri hujus *ſexti* Appendicem pag. 302, ubi *Baſiliſcus*

APOLI

Tabula hæc pertinet ad Libri ſexti Commentariorum de Auguſtiſsimâ Bibliothecâ Cæſareâ Vindo„ bonenſi Appendicem, pag. 308. C.

BIBLIOTECA NAZIONALE "VITTORIO EMANUELE III" NAPOLI

ſcus repræſentatur tanquam *Serpens*, *diademate albo rotundo inſignitus.* Notabilis porrò in eâdem antiquâ Picturâ *Arabicâ* etiam eſt *Ciconia*, utpote quæ ibi haud temerè collocata eſt, ſed quia bellum aſſiduè gerit cum *Serpentibus*. Eſt autem ea ibi picta *cærulea*, excepto quòd *roſtrum*, *crura* & *pedes* rubent.

ADDITAMENTVM IX,

pertinens ad Libri *ſexti* paginam *centeſimam ſexageſimam ſextam*, ubi fit mentio *Melomantiæ*, quæ eſt *Divinatio ex motu membrorum humani corporis.*

MElomantia ſive *Divinatio ex motu membrorum corporis humani vocatur aliàs* Μαντεία παλμικὴ ſive *Divinatio palmica*, quia παλμὸς *tremorem, commotionem, ſaliſſationem* & *palpitationem* ſignificat. Hujuſmodi παλμὸς eſt *ſaliſſatio oculi dextri* apud (1) *Theocritum* in Idyllio tertio:

> Ἄλλεται ὀφθαλμός μευ ὁ δεξιός· ἆρα γ' ἰδήσω
> Αὐτάν;
> *Salit oculus mihi dexter: numquid videbo*
> *Ipſam* (ſcil. Amaryllida)?

(1) *Videlicet* Iſ. Caſauboni *&* Joan. Meurſij *Notas; atque inſuper conſule* Ger. Joan. Voſſium *Libri ſingularis de Philoſophiâ capite* 22, *quod inſcribitur de Divinatione.*

Item *ſaliſſatio ſupercilij* apud *Plautum* Pſeudol. Act. 1 Scen. 1:

> *Spero, alicunde hodiè me bonâ operâ, aut hâc meâ*
> *Tibi inventurum eſſe auxilium argentarium,*
> *Atque id futurum unde unde dicam, neſcio;*
> *Niſi quia futurum; ita SVPERCILIVM SALIT.*

Hinc Παλμοσκόποι ſive *Palmoſcopi* græcè appellantur, qui ex palpitatione alicujus membri aliquid divinant ſeu vaticinantur. Ijdem latinè vocantur *Saliſſatores*, ut teſtatur *Iſidorus Hiſpalenſis* Originum lib. 8 cap. 9 his verbis: *SALISSATORES vocati ſunt, quia, dum eis membrorum quæque partes ſalierint, aliquid ſibi exinde proſperum ſeu triſte ſignificari prædicunt.* *Suidas* vocat hanc Divinationem Παλμικὸν οἰώνισμα, & *Poſidonium* refert de eâ ſcripſiſſe, ita ut exponeret, quid ſubitus cujuſque membri motus ſignificaret. Ipſa ejus verba ſunt hæc: Παλμικὸν οἰώνισμα, ὅπερ Ποσειδώνιος συνεγράψατο· οἷον; ἐὰν πάλλῃ ὁ δεξιὸς ὀφθαλμὸς, τόδε σημαίνει. Exſtat quoque etiam nunc *Melampodis Hierogrammatei* περὶ παλμῶν μαντικὴ πρὸς Πτολεμαῖον, ſive, *Divinatio Palmica ad Ptolemæum*; quam *Magnus Auguſtinus Niphus Medices* Libro ſuo primo de Augurijs inſeruit. Contra Divinationem autem hanc exſtat inſignis & lectu digniſſimus

locus apud *S. Juſtinum Martyrem* in Reſponſione ad Quæſtionem XIXnam ad Orthodoxos his verbis: Ὁ παλμὸς, πάθος ἐστὶ σωματικὸν ἐκ τῆς διαδρομῆς τοῦ φυσικοῦ πνεύματος ἐν τῷ σώματι ὑφισταμένου πάντων τῶν ζώων· διὸ ἀνάξιον ἔκρινον οἱ ἅγιοι εἶναι κριτήριον τῶν μελλόντων τὸ τοιοῦτο σωματικὸν κίνημα. καὶ καθάπερ οἱ πταρμοὶ ῥινῶν &c. Hoc eſt, *Federico Morello* interprete: *Palpitatio ſive ſubſultatio eſt corporis paſſio, quæ in eo, ex diſcurſu ſpiritûs naturalis, in animantibus omnibus exiſtit; quocirca indignum duxerunt ſancti homines, ut futurorum index aut arbiter eſſet hujuſmodi in corpore motus. Et quemadmodum ſternutamenta narium* &c.

ADDITAMENTVM X,

pertinens ad Appendicis Libri *ſexti* paginam *ducenteſimam quinquageſimam ſextam*, ubi fit mentio duarum celeberrimarum *Bithyniæ* Vrbium *Nicææ* & *Nicomediæ*.

QUoniam ſuprà paginâ 256 duarum celeberrimarum *Bithyniæ* Vrbium *Nicææ* & *Nicomediæ* non ſolùm obiter facta eſt mentio, verùm etiam *utriuſque Tabula topographica* ibidem inſerta eſt, haud injucundum curioſo Lectori fore arbitror, ſi, quid Vir nobiliſſimus pariter ac doctiſſimus, Dn. *Augerius Busbeckius*, de iiſdem Vrbibus in primâ Legationis ſuæ Turcicæ Epiſtolâ tanquam oculatus teſtis referat, hîc addidero. Ipſa igitur ejus verba ſunt hæc: *Conſtantinopolitanum quidem iter jam pleriſque eſt uſurpatum; Amaſianum hactenùs, quod ſciam, noſtrûm nulli. Ex Cartalı venimus Gebiſe, Bithyniæ Oppidum; quod olim Libyſſam fuiſſe putant, Hannibalis ſepulcro celebrem. Inde jucundiſſimus patet in* (1) *Mare* (2) *Sinúmque Nicomedienſem proſpectus; ubi etiam admirandæ proceritatis & craſſitiei cupreſſi viſuntur. Quartâ, poſtquam Conſtantinopoli diſceſſeramus, manſione, venimus NICOMEDIAM, vetus & famâ clarum Oppidum; in quo nihil vidimus ſpectatu dignum præter parietinas & rudera, hoc eſt, epiſtyliorum & columnarum fragmenta, ſola ex veteri ſplendore reliqua. Arx eſt integrior in colle ſita. Paulo antè, quàm eò veniremus, longus ex candido marmore murus ſub terrâ fodientibus detectus fuerat; pars, ut opinor, antiquæ Regum Bithyniæ domûs. Nicomediâ, tranſmiſſo montis Olympi jugo, in pagum Kaſockli venimus; ex hoc NICÆAM, ſed ſeriùs, cœptâ jam primâ vigiliâ. Ibi ſequenti die manſimus. Puto me eâdem in Aulâ quieviſſe, in quâ olim habitum fuit* (3) *CONCILIVM NICÆNVM. Jacet NICÆA in ripâ LACVS ASCANII. Oppidi ejus mœnia & portæ*

(1) *Nempe in* Pontum Euxinum, *vulgò nunc dictũ* Mare nigrũ *&* Mare majus.

(2) *Ea pars eſt* Propontidis, *& alias etiam appellatur* Sinus Aſtacenus.

(3) *Nempe* Oecumenicũ *ſive* Generale primum *trecentorũ octodecim Patrum A.* C. 325.

NAPOLI

Tabula hæc pertinet ad Libri ſexti Commentariorum de Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ Vin- obonenſi Appendicem, pag. 311.

portæ ſatis integræ ſunt. Quatuor ſunt omninò, quæ ex medio foro deſpici poſſunt; in quarum ſingulis veteres ſunt Inſcriptiones latinæ, quæ ab Antonino, quo non memini, ſed certè ab Antonino Imperatore, Vrbem eam inſtauratam teſtantur. Ejuſdem quoque exſtant Thermarum reliquiæ; è quibus dum Turcæ lapidem eruerent, ſtruendis Conſtantinopoli publicis ædificijs, cùm adeſſemus, ſtatuam invenerant egregiam penèque integram armati militis, ſed eam mox malleorum ictibus defor-mârunt; quod cùm ægrè nos ferre oſtenderemus, deridiculo habebamur, rogitantibus operis, num eam venerari & adorare, ut noſter eſſet mos, vellemus? Hæc de *Nicomediâ* & *Nicæâ Busbeckius.*

ADDITAMENTVM XI,

continens *Partis ſecundæ Libri ſexti Coronidem Medico-Phyſicam.*

APpendicem hanc clauſurus, exhibeo hîc coronidis loco ſecundùm veram magnitudinem ſuam & duplicem formam, literis A & B notatam, *Dentem molarem, viginti octo uncias* ſive *libras duas minus quatuor uncijs* pendentem; de quo cùm mihi prorsùs incompertum ſit, unde quando & quomodo is in *Auguſtiſſimam Bibliothecam Cæſaream* pervenerit, hoc tantùm ſine ullâ aſſeveratione ſimpliciter refero, eum antiquâ & vulgari famâ pro *dente alicujus Gigantis* haberi. Secundùm hanc igitur communem & inveteratam opinionem eſt is ex genere illorum *dentium giganteorum*, quorum veritatem & genuinitatem oculatus teſtis *S. Auguſtinus*, Epiſcopus Hipponenſis, Libri 15 de Civitate Dei capite nono aſſerit atque tuetur his verbis: *Quamobrem nullus prudens rerum exiſtimator dubitaverit, Cain non ſolùm aliquam, verùm etiam magnam potuiſſe condere Civitatem, quando in tàm longum tempus protendebatur vita mortalium, niſi fortè infidelium quiſpiam ex ipſâ numeroſitate annorum nobis ingerat quæſtionem, quâ vixiſſe tunc homines, ſcriptum eſt in Autoribus noſtris, & hoc neget eſſe credendum. Ita quippe non credunt etiam magnitudines corporum longè ampliores tunc fuiſſe quàm nunc ſunt. Vnde & nobiliſſimus eorum Poëta Virgilius de ingenti lapide, quem in agrorum limite infixum, vir fortiſſimus illorum temporum pugnans, & rapuit, & cucurrit, & intorſit, & immiſit:*

Vix illud, inquit, lecti bis ſex cervice ſubirent
Qualia nunc hominum producit corpora tellus;

ſignificans majora tunc corpora producere ſolere tellurem. Quanto magis igitur temporibus recentioribus Mundi, ante illud nobile diffama-

tumque

túmque diluvium. Sed de corporum magnitudine plerumque incredulos nudata per vetuſtatem, ſive per vim fluminum varióſque caſus, ſepulcra convincunt, ubi apparuerunt, vel unde ceciderunt incredibilis magnitudinis oſſa mortuorum. Vidi ipſe non ſolus, ſed aliquot mecum in Vticenſi littore MOLAREM HOMINIS DENTEM tàm ingentem, ut ſi in noſtrorum dentium modulos minutatim concideretur, (1) *CENTVM nobis videretur facere potuiſſe. Sed illum GIGANTIS alicujus fuiſſe crediderim. Nam præter quòd erant omnium multo majora, quàm noſtra, tunc corpora, Gigantes longè cæteris anteibant; ſicut alijs deinde noſtriſque temporibus rari quidem, ſed nunquam fermè defuerunt, qui modum aliorum plurimùm excederent. Plinius Secundus, doctiſſimus homo, quanto magis magiſque præterit ſeculi excurſus, minora corpora naturam ferre teſtatur. Quod etiam Homerum commemorat ſæpè carmine fuiſſe conqueſtum: non hæc velut poetica figmenta deridens, ſed in hiſtoricam fidem tanquam miraculorum naturalium Scriptor aſſumens. Verùm, ut dixi, antiquorum magnitudines corporum inventa plerumque oſſa, quoniam diuturna ſunt, etiam multò poſterioribus ſeculis produnt.* Hucuſque *S. Auguſtinus.* Quem illius locum *Joannes Ludovicus Vives Hiſpalenſis* uberioris confirmationis causâ hoc illuſtrat Scholio: *Feſto Divi Chriſtophori cùm ſalutatum iſſemus illum* (ſcil. S. Chriſtophorum) *ad maximum Vrbis noſtræ templum, oſtenſus eſt nobis DENS MOLARIS PVGNO MAJOR, quem dicebant eſſe illius.* Plura de Gigantum dentibus alijſque eorundem reliquijs, varijs temporibus ac locis fortuitò repertis, vide apud *Joannem Caſſanionem* Monoſtrolienſem toto Libro ſingulari de Gigantibus, apud *Joannem Goropium Becanum* Originum Antvverpianarum libro ſecundo, qui inſcribitur *Gigantomachia;* apud *Joannem Boccatium* Genealogiæ Deorum gentilium lib. 4 cap. 68; apud *Hieronymum Magium* lib. 1 Miſcellaneorum cap. 4; apud *Simonem Majolum* Dierum Canicularium Colloquio ſecundo de Homine; & apud complures alios antiquos & novos Autores, quos omnes ſingulatim recenſere, nimis longum foret: præcipuè autem apud R. P. *Athanaſium Kircherum* S. I. Mundi Subterranei Lib. 8, Sect. 2, cap. 4, § 1 *de Oſſibus Gigantum ſubterraneis*, ubi in peculiari quâdam Tabulâ exhibet *Goliathum*, qui fuit altus cubitos

(1) F. Leonardi Coquæi *Scholion ad hunc* S. Auguſtini *locum eſt tale:* Hieronymus Magius lib. 1 Miſcellaneor. cap. 4 exiſtimat, formæ ſimilitudine S. Auguſtinum fuiſſe deceptum; non enim centuplo corporibus noſtris majora fuiſſe Gigantum corpora exiſtimãdum, quòd ex dente illo argueretur, ſed molarem illum Elephanti aut marinæ belluæ fuiſſe: ſed puto, facilè potuiſſe diſcernere S. Auguſtinum, an dens ille molaris hominis eſſet, vel Elephanti aut belluæ marinæ, nec nobis imponere voluiſſe, maximè cùm legamus, exploratores terræ Canaan retuliſſe, ſe vidiſſe filios Enakim, quibus comparati quaſi locuſtæ videbantur. Nec erit abſurdum, ſi D. Auguſtinum hyperbole quâdam uſum dicamus, quâ voluerit exprimere, in quantam molem aliqui homines ſuprà cæteros excreverint.

Tabula hæc pertinet ad Libri ſexti Commentariorum de Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ Vindobonenſi Appendicem, pag. 313.

NAPOLI

cubitos 6½ ſive pedes 13, *Gigantem Helvetum*, qui fuit altus cubitos 9 ſive pedes 18, *Gigantem Mauritaniæ*, qui fuit altus cubitos 60 ſive pedes 120, ac deniq; *Gigantem* in *Erice* monte apud *Drepanum* Siciliæ Vrbem repertum, qui altus fuiſſe traditur cubitos 200 ſive pedes 400, eoſq;, ut & nonnullos alios Gigantes ibi recenſitos, tùm inter ſe, tùm cum hominibus ordinarijs proportionali ratiocinio comparat. Huc quoq; pertinet *Dens* ille *viginti trium unciarum*, itidem pro *giganteo* habitus, qui A. C. 1644 *Crembſæ* in Auſtriâ Inferiore inter muniendum ſub terrâ inventus eſt, & in peculiari Tabulâ, è regione hîc appoſitâ, æri inciſus exhibetur; quemadmodum ad vivum depictus exſtat in *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ*. Cùm hactenùs igitur indicaverim, quænam de ſuprà exhibito *Dente*, qui in jam memoratâ *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ* adſervatur, vetus ſit traditio & popularis perſuaſio, ſupereſt, ut porrò *tres* etiam alias de eodem *Dente* diverſas opiniones recenſeam. Harum *prima* eſt eorum, qui *Dentem* hunc exiſtimant merum eſſe lapidem, & purum naturæ mineralis opus ſubterraneum; cujuſmodi *dentes foſſiles* copioſè reperiuntur in diverſis *Siciliæ* antris, de quibus ſuprà laudatus R. P. *Kircherus* in Mundo Subterraneo pag. 58, 59, 60, 61 & 62 prolixè accuratéque agit, & quidem, quantum ad rem præſentem maximè pertinet, his verbis: *Accidit* (1) *eodem tempore, ut Panormi cum Illuſtriſſimo Marchione Carolo de Vintimiglia, Viro eruditiſſimo, nec non exactiſſimo Siciliæ Hiſtorico, de hujuſmodi Gigantum oſſibus magnâ animi mei voluptate conferrem, cùmque ei nonnullos dentes, quos pro Gigantum dentibus mihi nonnulli Antiquarij donaverant, oſtendiſſem, ſubriſit is modeſtè, dicens: Putáſne Pater mi, hoſce Gigantis dentes eſſe? Ego ſubnectens, tantam me fidem ijs habere, quantum amica eorum, qui eos donaverant, fides merebatur, reſpondi. Is verò ſubdens: Craſtinâ die, ait, denuò me convenias, & ego tibi monſtrabo, cujuſnam hi dentes ſint. Dictum factum. Vti receperam, poſtero die Virum humaniſſimum conveni, qui dixit: Aſcendamus rhedam. Quo facto, me duxit ad locum, tribus ferè paſſuum millibus Panormo diſſitum, quod Mare dulce vocant. Erat ibidem ingens montis promontorium, & è regione foramen prægrande, per quod in obſcura immenſi ſpecûs latibula patebat aditus. Deſcendamus, inquit: jam monſtrabo tibi mi Pater, quantum natura in ſimilibus humani corporis membris effingendis poſſit; accenſiſque tædis, famulis præeuntibus, ingreſſi ſumus longiſſimi tractûs antrum, &, cùm jam aliquantulùm intima penetraſſemus, oſtendit mihi in ſiniſtro antri pariete longè latéque exporrectum mirum naturæ opus. Pariter dentes*

(1) Nempe A. C. 1637.

referebat parvos, mediocres, maximos & exceſſivæ magnitudinis, eâ ſerie, quâ natura maxillis animalium inſerere ſolet, infixos, tantâ copiâ, ut centum carros inde onerari poſſe facilè crediderim, tantâ naturalium dentium ſimilitudine, ut vix hos ab illis diſtinguere potueris; ſuprà quidem candorem pelluſtrem, inferiùs verò radices monſtrabant acutas, omnes tamen in lapidem ſolidum converſas. Tùm ecce ad me Vir Illuſtriſſimus: Hi ſunt dentes, quos nonnulli impoſtores hinc exemptos pro Gigantum aut Elephantorum dentibus (erant enim aliqui exceſſivæ, ut dixi, magnitudinis) imperitæ plebi vendunt. Ego verò non exiguam eorum mihi copiam comparavi, quorum partem in Muſæo in hunc uſque diem reſervo, partem literatis Viris ad impoſturam monſtrandam dono dedi. Sed non ſtetit hîc mira Naturæ induſtria; ulteriùs progreſſi, in ſubterranei cuniculi parietibus, neſcio quæ humanorum membrorum lineamenta intuiti ſumus: nunc enim tibiarum protuberabant formæ, modò vertebrarum genuúmque veſtigia; nullo tamen ordinis nexu ſpectabantur. Videbantur quoque nonnulli tumores argillacei ingentes; qui exciſi, ex unâ parte os genuum, ex alterâ concavitatem relinquebant, calvariæ haud abſimilem; nihil tamen inter omnia oſſeæ ſubſtantiæ veſtigia organizatum, uti ſunt caput, manus pedêſque, reperiebatur; unde luculenter admirabilem Naturæ in oſſibus, aut oſſibus ſimilibus ſaxis formandis induſtriam primò cognovi. Hæc ibi R. P. *Kircherus;* qui tandem totam illam Diſſertationem claudit his verbis: *Habes hîc duos modos, quibus Natura in hujuſmodi oſſibus formandis utitur: unum nempe, intra montium hiatus, pro diſpoſitione concavitatis, intra quam marga gypſea ſalenitroſo liquore ſuperaffuſa, & in lapidem converſa, tales efformat figuras, quas matrix exhibet; alterum, per argilloſæ materiæ, gypſo & nitro mixtæ, devolutionem ex montibus factam, uti dictum eſt. DENTES verò FOSSILES, quos in antro Panormitano curioſè me obſervâſſe memini, hoc pacto à Naturâ formantur. Parietes antri cùm non adeò duro lapide conſtent, ſed arenoſo potiùs, ſeu calcario aut gypſeo, & rimis ob humidi abundantiam obnoxij ſint, uti ſtiriæ nitroſæ ſatis monſtrant, hinc fit, ut ſalenitroſus ſeu vitricus humor ſubtilitate ſuâ mollem lapidis ſubſtantiam uſque ad extimam ſuperficiem pervadat; ubi cùm, quò defluat, non habeat, ibidem fixus, in lævem, candidam, oſſeámque materiam, dentibus haud abſimilem, induretur: qui quidem dentes juxta rimoſam parietum diſpoſitionem, ſinguli à ſingulis ſeparati, & veluti intra maxillam infixi, veras dentium maxillas propè mentiuntur, diverſiſſimæ magnitudinis, ita ut nonnulli Gigantum dentes non immeritò videri poſſint, & tantâ multi-*

 tudine,

tudine, ut Dentium Minera meritò dici queat. Rogatos autem velim omnes curioſioris ingenij Naturæ exploratores, ut dictum (1) *antrum adeant, ipſi ſingula examinent, & nihil aliud, quàm quod diximus, hoſce reperturos, certò mihi perſuadeo.*

Imago Dentis foſſilis Antri Panormitani.

Hucuſque R. P. *Athanaſius Kircherus.* Ex hoc igitur *foſſilium dentium* genere nonnulli exiſtimant etiam illum eſſe *Auguſtiſſimæ Bibliothecæ Cæſareæ dentem*, de quo in præſens ex profeſſo agitur. Alij autem eundem putant eſſe *dentem molarem* ingentis alicujus *Draconis* ex *Draconibus* illis (2) *Carpaticis*, de quorum *cavernis* & *ſceletis* accuratè agit doctiſſimus *Joannes Paterſonius*, Phyſicus Eperienſis, Libri tertij Ephemeridum Medico-Phyſicarum Germanicarum Obſervatione CXXXIXnâ & CXCIVtâ; ubi inter alia expreſsè refert, *dentes Draconum* ibi reperiri, *qui ſpithamam ſuperent*, & ſpeciminis loco *tres* ibi repræſentat *dentes molares*, quorum *maximus* eſt talis.

Alij denique eundem ſuprà exhibitum *Auguſtiſſimæ Bibliothecæ Cæſareæ dentem* arbitrantur eſſe *mandibulam Elephanti*, eámque opinionem Excellentiſſimus atque experientiſſimus S. CÆS. MAJESTATIS Archiater, Dn *Antonius de Pozzis*, confirmat & defendit hâc ad me ſcriptâ Epiſtolâ.

Perilluſtris & Clariſſime Domine:

POſteriorem mandibulæ partem adnexos habere dentes in elephantis, puto eſſe extra controverſiam, ſiquidem non prioribus duobus dentibus comedunt, ſed poſterioribus cibos conterunt; unde exſurgit diſtinctio inter dentes humanos & elephantorum. Nam ordinario naturæ

(1) Simile quid ipſe A. 1657 meis oculis vidi & obſervavi in vaſtiſſimo & monſtroſiſſimo Ducatûs Brunſvicenſis Antro Baumannico, cujus Lib. 1 borû Commentariorû pag. 21 à me facta eſt mentio. Vide etiam Martini Zeilleri *Topographiam Ducatuum Brunſvicenſis & Luneburgenſis pag.* 31, 32 & 33.

(2) Ita nempe dicti à Carpate *monte, in quo degût. Is autem eſt Sarmatiæ Europææ mons, pro varietate locorû & linguarum varia nomina ſortitus, qui Moraviã, Poloniam Ruſſiámque ab Hungariâ & Tranſylvaniâ ſeparat. Græcè is appellatur ὁ Καρπάτης ὄρος, ut videre eſt in* Geographia Ptolemæi *optimâ editione Bertianâ lib. 3 cap. 5. Corrigendi igitur ſunt, qui pro* Carpates *perperàm ſcribunt* Carpatus, *vel* Carpathus *per aſpirationem, confundentes hâc ratione Κάρπαθον ſive* Carpathum, *Maris mediterranei Inſulam inter* Rhodum *&* Cretam, *cum* Carpate, *monte Sarmatico.*

curſu in homine dentes à mandibulâ interciſi & ſeparabiles exiſtunt; quare non Gigantum mandibulam cum dentibus adhærentibus, ſed elephanti mandibulam, cui dentes radicaliter inhærent, mihi perſuadeo. Multo minùs judico foſſilem eſſe materiam, ſed ab elephanto ante mille annos circa (1) *Badenſia confinia deciſam; quod varia confirmare valent, ut ſuperficies dentium oſſea vel eburnea, conformatio induratæ ſubſtantiæ diverſa inſtrumenta offerens. Accedit quòd Badenæ femoris oſſa atque tibiarum ſint ante paucos annos reperta, non ſolùm mihi Viennæ tanquam falſa Unicornua & alexipharmaca à circulatore propoſita, verùm etiam Græcij ante paucos annos tanquam foſſilia commendata. Quòd ſi lapideam mentiatur naturam, hoc accidit à terræ, cui ſepeliuntur, occultis conatibus, quæ ſuo concentrato archeo ſeminæ extrahit lapidificationis atque indurat; cujus rei hiſtoriam nolo in medium adferre illi, qui Cæſaream Bibliothecam in corde & ore perpetuò in integrum conſervat.*

(1) De Badenâ & Thermis Badenſibus, *quatuor milliaribus Germanicis* Vindobonâ *ſive* Wiennâ *diſtantibus, vide Lib.* 1 *horū Commentar. pag.* 7. *Profluunt autem hæ* Thermæ *ex monte* Cetio; *quam ob rem etiam appellantur* Aquæ Cetiæ.

Et hæc quidem de *Dente* illo ſæpiùs jam memorato in præſens ſufficiant. Cæterùm, quandoquidem nunc peropportunè mihi in mentem venit, *C. Plinium Seniorem* Hiſtoriæ Naturalis lib. 18 cap. 30 peculiariter agere *de ratione ſervandi frumenti*, & pro ſingulari diuturnitatis exemplo ex *Varrone* referre, *quòd triticum, cum ſuâ ſpicâ, ita ut nullus penetret ſpiritus, conditum, annis duret quinquaginta, milium verò centum*, facere non poſſum, quin obiter ſignificem, adſervari in Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ capſulam rotundam, plenam frumento cum ſpicâ, quòd anno hoc milleſimo ſexcenteſimo ſeptuageſimo quarto jam eſt *annorum trecentorum viginti novem*, & inde à *die vigeſimo octavo Februarij* jam agit annum *trecenteſimum trigeſimum*. Cujus rei teſtandæ & ad perpetuam poſteritatis memoriam propagandæ causâ, *operculo* iſtius *cap[illegible]æ* etiamnunc affixa eſt antiqua hæc publicæ autoritatis ſchedula germanica: *Anno 1551 den 28 Februarij zeigt Matthæus Ebner an, daz dieſes Korn damals alt geweſen ſey zwey hundert und ſechs Jar.* Hoc eſt: *Anno 1551 die 28 Februarij indicavit Matthæus Ebner, frumentum hoc tunc temporis jam fuiſſe ducentorum & ſex annorum.* Natum ergò eſt hoc frumentum anno Chriſti *milleſimo trecenteſimo quadrageſimo quinto*; ubi autem & quam ob cauſam, priuſquam in *Auguſtiſſimam Bibliothecam Cæſaream* pervênit, adeò ſtudiosè ac diligenter fuerit conſervatum, nondum potui inveſtigare. An fortè illud fuit collectum ex *prodigioſâ* aliquâ (2) *Pluviâ frumentariâ*, cujuſmodi non paucas diverſis temporibus ac locis contigiſſe, varijs Hiſtoriarum monumentis eſt proditum? Ego enim nec

(2) *Vide* Conradi Lycoſthenis *Chronicon Prodigiorū & Oſtentorum, &* Simonis Majoli *Dies caniculares Colloquio primo de Meteoris.*

Tabula hæc pertinet ad Libri ſexti Commentariorum de Auguſtiſsimâ Bibliothecâ Cæſareâ Vindobonenſi Appendicem, pag. 316.

Tabula hæc pertinet ad Libri ſexti Commentariorum de Auguſtiſsimâ Bibliothecâ Cæſareâ Vindobonenſi Appendicem, pag. 317.

nec affirmare id auſim, nec refellere; ſed hoc tantum nunc addo, *capſulam* illam *rotundam*, quâ jam memoratum *frumentum* continetur, re verâ multo majorem eſſe, quàm ea repræſentatur in Tabulâ æneâ, è regione hîc appoſitâ, idemque de ipſo etiam *frumento* ac *ſpicâ* ſimiliter intelligendum eſſe.

Quod ſupereſt, cùm in ſuprà citatis Ephemeridibus Medico-Phyſicis Germanicis *prodigioſorum animalium bicipitum*, & *monſtrorum ex ovis editorum*, aliquoties fiat mentio, exhibeo hîc propter ſimilitudinem argumenti *Imaginem pulli gallinacei bicipitis*, Græcij in Styriâ A. 1645 nati; ſimul etiam promitto, me in *Appendice* proximè ſequentis *Libri ſeptimi*, utpote quo *de Codicibus manuſcriptis Græcis Philoſophicis propriè dictis* agetur, plures alias rariorum quarundam rerum naturalium Icones publicaturum, ſi intellexero, exiguam hanc ultimò huic Libri ſexti Additamento inſertam promulſidem curioſis mirandorum Naturæ ſpectaculorum Obſervatoribus haud diſplicuiſſe.

APPENDICIS LIBRI SEXTI
COMMENTARIORVM DE AVGVSTISSIMA BIBLIOTHECA CÆSAREA VINDOBONENSI
FINIS.

APPENDICIS LIBRI SEXTI COMMENTARIORVM DE AVGVSTISSIMA BIBLIOTHECA CÆSAREA INDEX.

A.

Abrahami Patriarchæ Ἀνάληψις ſive Aſſumptio p. 304.
Abrahami Patriarchæ Apocalypſis p. 304.
Abrahami Patriarchæ Teſtamentum ſuppoſititium exſtat in Codice manuſcripto Theologico Græco CCCXXXVIImo, num. 5. Vide Appendicem Libri ſexti pag. 304.
Acacius p. 244, 252.
Academia Germanicæ p. 238.
Academia Lugduno-Batava p. 243, 257.
Academia Pariſina p. 257, 258, 261.
Academia Toloſana p. 271.
Academiæ Vindobonenſis ſive Wiennenſis vera Origo, ejuſdémque primitiva Statuta & Privilegia; ſimul & præſens ejuſdem ſtatus, poſtquam illi ab Imp. Ferdinando II Collegium Societatis Jeſu incorporatum eſt; pag. 280 & deinceps uſque ad pag. 294.
Acontius vel Acontias, ſerpens, p. 299.
Ægyptiorum Sapientium conſuetudo tentandi patientiam & conſtantiam novitiorum diſcipulorum p. 262.
Æthici Coſmographi vetuſtiſſimus Codex manuſcriptus Longobardicus in Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ p. 268.
Æthicus ſive Julius Orator p. 268.
Agroſtes, Phalangium, p. 299.
Album Amicorum Holſtenianorum p. 271, 272, 273.
Alciphronis Rhetoris Epiſtolæ piſcatoriæ, amatoriæ, & ruſticæ, p. 259.
Alciphronis Rhetoris Epiſtolæ manuſcriptæ, hactenus ineditæ, in Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ p. 259.
S. *Alexandri* Eremitæ Narratio de miniſterio Angelorum circa exitum animarum è corporibus exſtat in Codice manuſcripto Theologico Græco CCCXXXVII, num. 2. Vide Appendicem Libri ſexti pag. 303.
Allatius; vide *Leo*.
Amantium myſteria ἀπόῤῥητα ſive arcana, quæ divulgari haud honeſtum eſt, p. 241.
Amphisbæna ſive Vtrinque grada p. 298.
Amphitrite p. 295.
Amſterodamum, princeps Orbis terrarum Emporium, p. 239. Ejuſdem Illuſtre Gymnaſium p. 239, 240.
Amſterodamenſis Gymnaſij Bibliotheca p. 244.
Amſterodami Studium Geographicum maximè floret. p. 241.
S. *Anaſtaſij* Sinaitæ, Patriarchæ Antiocheni, Quæſtiones & Reſponſiones quædam ſacræ exſtant in Codice manuſcripto Theologico Græco CCCXXXVIImo, num. 15. Vide Appendicem Libri ſexti pag. 307.

Anaſtaſius Bibliothecarius de Vitis Summorum Pontificum p. 265, 270.
Andreas Archiepiſcopus Cretenſis p. 308.
R. P. *Andreas* Schottus S. I. p. 272.
Andromachi Senioris Theriaca p. 308.
Angelorum miniſterium p. 303.
Anna Comnenæ Alexias illuſtratur & emendatur p. 302.
Anonymi cujuſdam Autoris Vita S. Mariæ, quæ in virili cœnobio ſub habitu virili & ſub nomine Marini ſanctiſſimè vixit, exſtat in Codice manuſcripto Theologico Græco CCCXXXVIImo, num. 7. Vide Appendicem Libri ſexti pag. 305.
Anonymi cujuſdā Autoris Orationes duodecim pro infirmis exſtant in Codice manuſcripto Theologico Græco CCCXXXVIImo, num. 8. Vide Appendicem Libri ſexti p. 305.
Anonymi cujuſdam Autoris Hiſtoria Vitæ S. Alexij exſtat in Codice manuſcripto Theologico Græco CCCXXXVIImo, num. 10. Vide Appendicem Libri ſexti p. 305, 306.
Anonymi cujuſdam Autoris Canones Pœnitentiales exſtant in Codice manuſcripto Theologico Græco CCCXXXVIImo, num. 12. Vide Appendicem Libri ſexti p. 307.
Anonymi cujuſdam Autoris Collectio Doctrinæ Sanctorum veterum Patrum de Confeſſione ſacrâ exſtat in Codice manuſcripto Theologico Græco CCCXXXVIImo, num. 14. Vide Appendicem Libri ſexti p. 307.
Antiochus p. 252.
S. *Antiochi*, Monachi Palæſtini Lauræ S. Sabæ Abbatis, Narratio Vitæ S. Euphroſyni exſtat in Codice manuſcripto Theologico Græco CCCXXXVIImo, num. 4. Vide Appendicem Libri ſexti pag. 304.
Antonius Amiternirus p. 279.
Antonius Barberinus S. R. E. Cardinalis p. 243.
Antonius de Pozzis p. 315.
Antra Siciliæ, in quibus inveniuntur Dentes foſſiles, p. 313, 314.
Antrum Baumannicum p. 315.
Antrum Panormitanum p. 313, 314, 315.
Apellion p. 252.
Argyropulus; vide *Joannes*.
Ariſtaeneti ætas, patria, vita, & obitus p. 242 & deinceps uſq; ad pag. 256.
Ariſtaeneti Epiſtolæ amatoriæ græcæ p. 241, 243, 257, 258, 259.
Ariſtaeneti Epiſtolarum pervetuſtus & hactenùs unicus Codex manuſcriptus Sambucianus in Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ, p. 241, 259.
Arriani Diſſertationes in Epictetum p. 265, 266.
Aſcalabotes, Stellio, p. 299.
Aſpis p. 297.
Aſtacenus Sinus p. 310.
Auberti Miræi Auctarium de Scriptoribus Eccleſiaſticis corrigitur p. 275.
Augerij Busbeckij inſignis locus de Nicæâ & Nicomediâ p. 310, 311.
S. *Auguſtini*, Epiſcopi Hipponenſis, notabilis locus de Gigantibus, & de Giganteo dente à ſe in Vticenſi littore invento, p. 311, 312.
Auguſtini Niphi Liber de Augurijs p. 309.

B.

B*Alæna* monſtroſa p. 295.
Barberinorum perſecutio per Papam Innocentium X p. 243.
Barberinus; vide *Franciſcus*, *Antonius*, *Thaddeus*.
Barleus; vide *Caſpar*.
Bartholomæus Scala p. 279.
Bartoldus Neuhuſius p. 240, 241, 242, 257, 259.
Baſiliſcus ſive Regulus repræſentatus ut ſerpens p. 302.
Baſiliſcus repræſentatus tanquam avis, erecto corpore incedens, p. 308.

S. *Baſilij* Magni variæ Interrogationes & Reſponſiones ſacræ exſtant in Codice manuſcripto Theologico Græco CCCXXXVIImo, num. 11. Vide Appendicem Libri ſexti pag. 306.
Baumannicum Antrum; vide Antrum.
Benjaminus Priolus p. 264, 265.
Card. *Beſſarionis* vita, eruditio, Dignitas, obitus, Epitaphium & Inſignia p. 274, 275, 276, 278.
Bibliotheca Gymnaſij Amſterodamenſis p. 244.
Bibliotheca Barberina Romæ p. 258, 268.
Bibliotheca Bodleyana Oxonienſis p. 272.
Bibliotheca Medicæa Florentina p. 258, 263, 268, 279.
Bibliotheca Card. Mazarini Pariſijs p. 257, 270.
Bibliotheca Memmiana Pariſina p. 257.
Bibliotheca Palatina p. 268, 269.
Bibliotheca Regia Pariſina p. 257, 265, 266.
Bibliotheca Puteanorum Fratrum Pariſijs p. 257.
Bibliotheca Thuanæa Pariſina p. 257, 266, 268.
Bibliotheca Vaticana & ejuſdem Catalogus p. 244, 259.
Biceps Pullus gallinaceus p. 317.
Blavius ſive Blaeu; vide *Ioannes.*
Blondellus; vide *David.*
Bodianus vel Bodidianus p. 255.
Boiſſardus; vide *Ioannes.*
Briggius; vide *Henricus.*
Broncborſtius; vide *Everhardus.*
Bulionenſium Dux p. 263.
Busbeckius; vide *Augerius.*

C.

C*Æcilia*, ſerpens, p. 298.
Calliopius p. 249.
Canones Pœnitentiales p. 307.
Carolus de Montchal, Archiepiſcopus Toloſanus, p. 271.
Carpathus Inſula p. 315.
Carpates mons p. 315.
Carpatici Dracones p. 315.
Caſaubonus; vide *Mericus.*
Caſpar Barlæus p. 239, 240.
Caſpar Gevartius p. 272.
Caſpar Scioppius p. 272.
Cebetis Tabula p. 262.
Cecinna, Hetruriæ fluvius, p. 279.
Cenchrenus vel Cenchrenes p. 298.
Ceraſtes bicornis p. 297.
Chalcondyles vel Chalcocondyles; vide *Demetrius.*
Chelydrus p. 298.
Cherſydrus ſive Natrix terreſtris p. 298.
S. *Chriſtophori* dens molaris pugno major p. 312.
Chriſtophorus Juſtellus p. 263.
Chryſoloras; vide *Emanuel, Ioannes, Demetrius.*
Chumnus; vide *Georgius.*
Ciconiæ bellum cum ſerpentibus p. 309.
Claudius Ptolemæus Peluſiota, cognomine Alexandrinus, p. 308.
Claudius Salmaſius p. 242.
Claudij Sarravij Epiſtolæ p. 270, 271.
Clematius p. 251.
Cluverius; vide *Philippus.*
Codex manuſcriptus Theologicus Græcus Auguſtiſſimæ Bibliothecæ Cæſareæ Vindobonenſis trecenteſimus trigeſimus ſeptimus, p. 303, 304, 305, 306, 307.
Codinus; vide *Georgius.*
Concilium Nicænum Oecumenicum ſive Generale primum p. 310.
Concilium Generale Conſtantienſe p. 277.
Confeſſio ſacra p. 307.
Conſtantinopolitanum Chronicon, à Joanne Meurſio in Lexico Græcobarbaro citatum, p. 269.
Conſtantinus Medicus, cognomine Africanus & Rheginus p. 307, 308.
Cramoſius; vide *Sebaſtianus.*
Critopulus; vide *Metrophanes.*
Crocius; vide *Ludovicus.*

Κυνὸς p. 250, 251.
Cuneus, vide *Petrus*.

D.

Daniel Heinſius p. 242, 261, 272.
Daventrienſe ſeu Deventerienſe Gymnaſium p. 240.
David Blondellus p. 271.
Delphinus omnes marinos piſces ingenio & ſolertiâ corporiſque celeritate longè antecellit, p. 295.
Demetrius Chalcondyles vel Chalcocondyles p. 277, 278.
Demetrius Chryſoloras p. 276.
Dentes foſſiles p. 313, 314, 315.
Dens molaris giganteus monſtroſæ magnitudinis à S. Auguſtino inventus in littore Vticenſi p. 312.
Dens molaris S. Chriſtophori pugno major p. 312.
Dens molaris Auguſtiſſimæ Bibliothecæ Cæſareæ, viginti octo uncias pendens, pro Giganteo habitus; item pro dente foſſili, pro dente Draconis Carpatici, & pro mandibulâ Elephanti; p. 311 & deinceps uſque ad pag. 316.
Dens molaris viginti trium unciarum, Crembſæ in Auſtriâ Inferiori inventus, p. 313.
Dentes Draconum Carpaticorum ſpithamâ longiores p. 315.
Dentes Elephantorum & mandibulæ p. 312, 313, 314, 315, 316.
Dentes belluarum marinarum p. 312.
Dianius p. 248.
R. P. *Dionyſius* Petavius S. I. p. 263, 270.
Dioſcoridianus vetuſtiſſimus Codex manuſcriptus Julianæ Aniciæ p. 294 & deinceps uſque ad p. 302.
Dipſas p. 297, 298.
Dometius p. 255.
Draco barbatus p. 298.
Draco marinus monſtroſus p. 295.
Draco marinus ordinarius p. 301.
Draconum Carpaticorum cavernæ & ſceleta p. 315.
Draconum Carpaticorum dentes ſpithamâ longiores p. 315.
Drepanitanus Gigas in monte Erice p. 313.
Dryinas ſive Quercicola p. 298.

E.

Ebner; vide *Matthæus*.
Ἔχις ἢ ἔχιδνα p. 296, 297.
Elephantorum dentes & mandibulæ p. 312, 313, 314, 315.
Elmenhorſtius; vide *Geverhartus*.
Elops ſerpens p. 298.
Emanuelis Chryſoloræ Vita, obitus & Epitaphium p. 276, 277. Ejuſdem Epiſtolæ tres de comparatione Veteris & Novæ Romæ p. 276.
Entrecbius p. 244, 253, 254.
Epiſtola Laconicæ p. 254.
Eraſmi Roterodami Opera p. 259.
Erpenius; vide *Thomas*.
Erycius Puteanus p. 272.
Euchologium Græcorum ſuppletur p. 305.
Eudæmon p. 346.
Everhardus Bronchorſtius p. 272.
Everhardus Vorſtius p. 272.
Eunapij Codex manuſcriptus Florentinus præſtantiſſimus p. 263, 268, 269, 270.
Eunapij Codex manuſcriptus Bibliothecæ Barberinæ p. 268, 269.
Euſtratius Garides, Patriarcha CPnus, p. 302.
Eutecnij antiqua græca Paraphraſis in Theriaca Nicandri p. 294, 295, 296, 297.

F.

S. *Ferreolus*, Epiſcopus Vcetienſis, p. 271.
Fortunatianus p. 245.
Fortunatus Sprecherus p. 272.
Franciſcus Barberinus, S. R. E. Cardinalis & Vice-Cancellarius, p. 231, 243, 257, 258, 259, 264, 265, 266, 267, 269, 270, 271.

Franciſcus Carolus, Saxoniæ Inferioris Dux Lauenburgenſis, p. 238.
Franciſcus Junius p. 268.
Fridericus Lindenbrogius p 272.
Frumentariæ pluviæ prodigioſæ p 316.
Frumenti ſervandi ratio p 316, 317.
Frumentum quinquaginta annorum p. 316.
Frumentum cum ſpicâ trecentorum viginti novem annorum in Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ p 316, 317.

G.

Gabriel Naudæus p. 257, 263, 270.
Galleus; vide *Theodorus.*
Galliæ Encomium p. 264.
Gaſſendus; vide *Petrus.*
Gaza; vide *Theodorus.*
Gaulus Inſula p 258.
Geographicum ſtudium Amſterodami maximè florens, p. 241.
Georgij Codini Origines & Antiquitates Conſtãtinopolitanæ p. 260, 268.
Georgij Codini ætas p. 269.
Georgius Chumnus p. 308.
Georgij Phranzæ Protoveſtiarij Chronicon illuſtratur p. 275.
Georgius Trapezuntius p. 278, 280.
Gerardus Joannes Voſſius, Profeſſor Hiſtoriarum in Illuſtri Gymnaſio Amſterodamenſi, p 239, 240, 243, 258, 259, 261, 268, 272. Ejuſdem Opus de Hiſtoricis Græcis corrigitur p. 277.
Gevartius; vide *Caſpar.*
Geverhartus Elmenhorſtius p. 272.
Gigantum variorum recenſio, & Gigantum oſſa ſubterranea, p. 312, 313.
Gigantum dentes monſtroſæ magnitudinis p. 311, 312.
Gilbertus Jacchæus p. 272.
Goclenius; vide *Rudolphus.*
Γόης ſive Incantatoris appellatio ob benevolentiæ & humanitatis præſtigias p. 254.
Græcarum literarum translatio in Italiam ſeculo poſt Chriſtum decimo quinto p. 274. & deinceps uſque ad p. 280.
S. *Gregorij*, Epiſcopi Nyſſeni, fragmentum de Sanctiſſimâ Trinitate exſtat in Codice manuſcripto Theologico Græco CCCXXXVIIlmo, num. 16. Vide Appendicem Libri ſexti pag. 307.
Gretſerus; vide *Jacobus.*
Gronovius; vide *Joannes.*

H.

Hæmorrhous ſerpens p. 297.
Harpocrationis, qui Lexicon ſcripſit in decem Græciæ Rhetores, vera ætas p 245, 246.
Heinſius; vide *Daniel* & *Nicolaus.*
Henricus Briggius p. 272.
R. P. *Heriberti* Roſvveydi S. J. Syntagma de Vitis Patrum illuſtratur p. 305.
Hermogenes p 256.
Heurnius; vide *Otto.*
Hieroclis Philoſophi interitus p. 252, 254.
Himerij Sophiſtæ Bithyni filius Jamblichus p 246. Ejuſdem Himerij Orationes tres manuſcriptæ, hactenùs ineditæ, exſtant in Auguſtiſs. Bibliothecâ Cæſareâ, p. 254.
Holſtenius; vide *Lucas.*
Hydrographia, Compoſitio Tabularum nauticarum, p. 241.
Hydrus p. 298.
Hygea, Dea ſanitatis præſes, p. 268.
Hunterus; vide *Jacobus.*

I.

Jacchæus; vide *Gilbertus.*
Jacob; vide *Ludovicus.*
R. P. *Jacobus* Gretſerus S. J. p. 268.
Jacobus Hunterus p. 272.
R. P. *Jacobi* Pontani S. J. verſio Chronici Georgij Phranzæ & ejuſdem in illud Notæ corriguntur p. 275, 277.

Jacobus Puteanus p. 257, 266.
R. P. *Jacobus* Sirmondus S. J. p. 260, 261, 262, 263, 270.
Jacobus Vſſerius, Epiſcopus Armacanus, p. 258.
Jaculus, ſerpens, p. 299.
James; vide *Thomas*.
Jamblichus Himerij filius, diverſus à Jamblicho Chalcidenſe, p. 246. 254.
Janus Lernutius p. 272.
Janus Rutgerſius p. 272.
S. *Ignatij* Martyris Epiſtolæ, ab Iſaaco Voſſio editæ, p. 258, 261.
Joannes Argyropulus p. 278.
R. P. *Joannis* Baptiſtæ Ricciolij S. J. Chronologia Reformata corrigitur p. 302.
Joannes Blavius ſive Blaeu p. 257, 258, 261.
Joannes Chryſoloras p. 276, 277.
S. *Joannis* Chryſoſtomi Oratio de Patientiâ, & de mortuis non tàm vehementer deflendis, præcipuè ſi infantes ſint & impolluti; exſtat in Codice manuſcripto Theologico Græco CCCXXXVIImo n. 1. Vide Appendicem Libri ſexti, pag. 303.
S. *Joannis* Chryſoſtomi Parabola de Serpente & Vitâ humanâ exſtat in Codice manuſcripto Theologico Græco CCCXXXVIImo, num. 3. Vide Appendicem Libri ſexti pag. 303.
S. *Joannis* Chryſoſtomi Sermo de Oratione & Jejunio exſtat in Codice manuſcripto Theologico Græco CCCXXXVIImo, num. 6. Vide Appendicem Libri ſexti p. 304.
Joannes Fridericus Gronovius Hamburgenſis p. 240.
Joannes Henricus Meibonius p. 268.
Joannis Jacobi Boiſſardi Elogia Virorum doctrinâ illuſtrium corrigunrur p. 275.
Joannes Lambecius p. 237.
Joannes Laſcaris p. 279.
Joannes Meurſius p. 269, 272.
Joannes Palladius p. 237.
Joannes Prideaux p. 272.
Joannes Rous p. 272.
Joſephi Scaligeri Lectiones variæ & Emendationes Eunapij manuſcriptæ p. 263.
Joſias Mercerus, Claudij Salmaſij ſocer, p. 241, 242.
Jovius; vide *Paulus*.
Irus p. 246.
Iſaacus Sarravius p. 270.
Iſacij Tzetzæ Commentarius in Lycophronem manuſcriptus in Auguſtiſs. Bibliothecâ Cæſareâ p. 242.
Iſaacus Voſſius p. 240, 258, 259, 261.
Iulius Orator ſive Æthicus p. 268.
Iulus, Multipeda, p. 301.
Iunius; vide *Franciſcus*.
Iuſtellus; vide *Chriſtophorus*.
S. *Iuſtini* Martyris locus de Divinatione palmicâ p. 310.
Iuvenalis Satyræ cum antiquis Scholijs exſtant aliquoties manuſcriptæ in Auguſtiſs. Bibliothecâ Cæſareâ, p. 243.
Iuvenalis ejuſque vetus Scholiaſtes manuſcriptus in Bibliothecâ Voſſianâ p. 243.

L.

Labbeus; vide *Philippus*.
Lacerta Chalcidica p. 301.
Lambecius; vide *Ioannes*, *Petrus*, *Lucas*.
Laſcaris; vide *Ioannes*.
Laurenbergius; vide *Petrus*.
Laurentius Medices p. 279.
Leo Allatius p. 257, 258, 259, 263.
Lernutius; vide *Ianus*.
Libanij Sophiſtæ ætas p. 244.
Libanij Sophiſtæ Epiſtolæ ad Ariſtænetum p. 242, 244 & deinceps uſque ad p. 256.
Libanij Epiſtolæ manuſcriptæ in Auguſtiſs. Bibliothecâ Cæſareâ p. 244, 255, 256.

Libanij Ethopœja ſecunda emendatur & illuſtratur p. 255.
Libys, ſerpens, p. 299.
Lindenbrogius; vide *Fridericus*.
Lycophronis Alexandra ſive Caſſandra cum Commentario Græco Iſacij Tzetzæ exſtat aliquoties manuſcripta in Auguſtiſs. Bibliothecâ Cæſareâ, p. 242.
Lucæ Holſtenij Monumentum ſepulcrale & vera Effigies p. 235. Ejuſdem ad Petrum Lambecium, ſororis filium, Epiſtolæ viginti duæ p. 236. & deinceps uſque ad pag. 271. Ejuſdem Bibliotheca p. 238, 261, 265. Obſervationes in Libanij Epiſtolas duodecim ad Ariſtænetum & de Ariſtæneto p. 253, 254, 255. Annotationes in Philippi Cluverij Italiam antiquam p. 258. Syntagma Geographicum p. 268. Antiquæ Regulæ monaſticæ, ab eodem collectæ & editæ, p. 271. Album Amicorum p. 271, 272, 273. Iter cum Philippo Cluverio per totam Italiam & Siciliam, & commoratio Lugduni Batavorum atque in Anglia, p. 271, 272, 273.
Lucas Lambecius p. 236, 237.
Ludovicus Crocius p. 272.
R. P. *Ludovicus* Jacob Cabilonenſis, Ord. Carmel. p. 263.
Ludovicus Sfortia cognomine Maurus p. 279.
Lugduno-Batava Academia p. 243, 257.
Lutetiæ Pariſiorum encomium p. 257.
Lutetiæ Pariſiorum veſperi noctúque omnia intuta p. 261.

M.

Macrobij antiquiſſimus Codex manuſcriptus Neapolitanus p. 266.
Macrobij Codex perveſtuſtus Bibliothecæ Thuanææ p. 266.
Manuel Chryſoloras; vide *Emanuel*.
Marcus Muſurus, Archiepiſcopus Epidaurenſis, p. 278, 279.
Mariades p. 255.
S. *Mariæ*, Virginis Deiparæ ſuppoſititia Apocalypſis de Pœnis inferorum exſtat in Codice manuſcripto Theologico Græco CCCXXXVIImo, num. 9. Vide Appendicem Libri ſexti pag. 305.
Martinius; vide *Matthias*.
Marullus; vide *Michael*.
Matthæus Ebner p. 316.
Matthæi Palmerij Chronicon corrigitur p. 278.
Matthias Martinius p. 272.
Mauſſacus; vide *Philippus*.
Meibomius; vide *Ioannes*.
Melampodis Hierogrammatei Divinatio palmica ad Ptolemæum. p. 309.
Melomantia, Divinatio ex motu membrorum corporis humani, p. 309. Vide etiam *Palmica*.
Mercerus; vide *Ioſias*.
Mericus Caſaubonus, Iſaaci filius, p. 272.
Metrophanes Hieromonachus cognomine Critopulus. p. 272.
Meurſius; vide *Ioannes*.
Michael Marullus p. 279.
Miles, Eques auratus, Vir Equeſtris Ordinis Dignitate præditus, p. 277.
Miliaris ſerpens p. 298.
Milium centum annorum p. 316.
Miræus; vide *Aubertus*.
Modeſtus p. 245.
Molurus, ſerpens, p. 299.
Monſtra ex ovis edita p. 317.
Montchal; vide *Carolus*.
Mortui non nimiùm deflendi p. 303.
Myagrus, ſerpens, p. 299.
Mygale ſive Mus araneus p. 301.
Myotherus, ſerpens, p. 299.
Multipeda p. 301.
Muræna p. 301.
Muſurus; vide *Marcus*.

N.

Naudæus; vide *Gabriel*.
Nebridius p. 247.

Neptunus p. 295.
Neubuſius; vide *Bartoldus*.
Nicaea Tabula topographica, ejuſque illuſtratio p. 256. 310.
Nicænum Concilium; vide *Concilium*.
Nicandri Theriacorum pervetuſtæ Imagines cum brevi Explicatione pag. 294. & deinceps uſque ad p. 302.
Nicentius p. 245.
Nicolai III, cognomine Grammatici, Patriarchæ Conſtantinopolitani, verum initium Patriarchatûs p. 302.
Nicolaus IV, cognomine Muzalon, Patriarcha Conſtantinopolitanus, p. 302.
Nicolaus Claudius Fabricius de Peireſc p. 460.
Nicolaus Heinſius p. 261, 266.
Nicolaus Perottus p. 274.
Nicolaus Rigaltius p. 257.
Nicomedia, Bithyniæ Vrbium Mater, terræ motu ſubverſa, p. 252, 254.
Nicomedienſis Sinus p. 310.
Nicomediæ Tabula topographica, ejuſque illuſtratio p. 256, 310.
Niphus; vide *Auguſtinus*.

O.

Octavius Tenſinus p. 242, 243, 257, 259.
Olympius p. 247.
Orphei Argonautica manuſcripta in Auguſtiſs. Bibliothecâ Cæſareâ p. 242.
Otto Heurnius p. 272.

P.

Palladius; vide *Ioannes*.
Palmerius; vide *Matthæus*.
Palmica divinatio, Palmoſcopi, p. 309.
Pariſij; vide *Lutetia*.
Paſtinaca ſive Trygon p. 301.
Pauli Jovij Novoconenſis Muſeum p. 274. Ejuſdem Elogia doctorum Virorum, publicatis ingenij monumentis illuſtrium, illuſtrantur p. 274 & deinceps uſque ad p. 279; corriguntur p. 280.
Peireſcius; vide *Nicolaus*.
Perottus; vide *Nicolaus*.
Petavius; vide *Dionyſius*.
Petrus Cunæus p. 272.
Petrus Gaſſendus p. 260.
Petri Lambecij Iter Belgicum, Gallicum & Italicum p. 236. & deinceps uſque ad p. 271. Commentarius in Ariſtæneti Epiſtolas, hactenùs ineditas, p. 241, 243, 257, 258. Studium Juridicum p. 243, 244, 257, 258, 266, 270, 271. Syntagma Originum & Antiquitatum Conſtantinopolitanarum p. 259, 260, 268, 269, 271. Bibliotheca, Hamburgo in Auguſtiſs. Bibliothecam Cæſaream translata, p. 271. Liber tertius horum Commentariorum emendatur p. 275.
De eodem Lambecio teſtimonia honorifica R. P. Philippi Labbei S. J. & Ger. Joan. Voſſij, p. 260; Gabrielis Naudæi p. 263; Claudij Sarravij p. 270.
Ejuſdem Lambecij Lucubrationes Pariſinæ in Auli Gellij Noctes Atticas p. 263, 264, 266, 267.
Petrus Laurenbergius p. 272.
R. P. *Petrus* Poſſinus S. J. p 271.
Petrus Puteanus p. 257.
Petri Scriverij Carmen in Lucæ Holſtenij Iter Italicum & Siciliense cum Philippo Cluverio p. 272,
Phædri, Imp. Auguſti Liberti, Fabulæ p. 243.
Phalangium cæruleum; Agroſtes; Sphecium ſive Veſparium; Aſterium ſive Stellatum; Myrmecium ſive Formicarium; Scarabæo ſimile; Cephalocruſtes ſive Cranocolaptum; p. 299, 300, 301.
Philippi Cluverij Italia & Sicilia antiqua p. 258, 272.
Philippi Jacobi Mauſſaci Diſſertatio de Harpo-

Harpocrationis ætate corrigitur p. 245.
R. P. *Philippus* Labbeus S. I. p. 260.
Philoſtrati Epiſtolæ p. 259.
Philoxenus p. 253.
Phranzes; vide *Georgius*.
Πινακογραφία, Compoſitio Tabularum Geographicarum, p. 241.
Planta retiformis p. 296.
Plato Magiſter ſanctioris vitæ & Chriſtianæ diſciplinæ proximus, p. 278. Ejuſdem Phædo ſive Dialogus de immortalitate animorum illuſtratur p. 262.
de *Pozzis*; vide *Antonius*.
Plinij Senioris locus de ratione ſervandi frumenti illuſtratur p. 316, 317.
Pluviæ frumentariæ prodigioſæ p. 316.
Pons Euxinus, Mare nigrum, Mare majus, p. 310.
Pontanus; vide *Jacobus*.
Poſidonius ſcripſit de divinatione Palmicâ p. 309.
Poſſinus; vide *Petrus*.
Prideaux; vide *Ioannes*.
Priolus; vide *Benjaminus*.
Procli Scripta inedita in Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ p. 242.
Ptolemæus; vide *Claudius*.
Pullus gallinaceus biceps p. 317.
Puteanus; vide *Petrus*, *Iacobus*, *Erycius*.
Puteanorum fratrum, Petri & Jacobi, Elogium ex Diogene Laertio p. 257.

Q.

QUercus marina, Amphitritæ ſacra, p. 295, 296.

R.

R*Etiformis* planta p. 296.
Ricciolius; vide *Ioannes*.
Rigaltius; vide *Nicolaus*.
Roſweydus; vide *Heribertus*.
Rous; vide *Ioannes*.
Rudolphus Goclenius p. 272.
Rufinus p. 248.
Rutgerſius; vide *Ianus*.

S.

S*Alamandra* p. 301.
Saliſſatio, Saliſſatores, p. 309.
Saliſſatio oculi dextri, Saliſſatio ſupercilij, p. 309.
Salmaſius; vide *Claudius*.
Sanctorum Sanctarúmq; Vitæ & encomia: nempe
Abrahami Patriarchæ p. 304.
S. *Alexij* p. 305, 306.
S. *Christophori* p. 312.
S. *Euphroſyni*, coqui cœnobialis p. 304.
S. *Mariæ*, Virginis Deiparæ, p. 305.
S. *Mariæ*, quæ in virili cœnobio ſub habitu virili & ſub nomine Marini ſanctiſſimè vixit, p. 305.
Sapor Rex Perſarum p. 244, 245.
Sarravius; vide *Claudius* & *Iſaacus*.
Scala; vide *Bartholomæus*.
Scaliger; vide *Ioſephus*.
Schottus; vide *Andreas*.
Scioppius; vide *Caſpar*.
Scolopendra terreſtris p. 301.
Scorpius albus; Scorpius rutilus; Scorpius Paguro cancro ſimilis; Scorpius tenebroſus; Scorpius viridis; Scorpius lividus; Scorpius littorali cancro ſimilis; p. 300.
Scriverius; vide *Petrus*.
Scytale, ſerpens, p. 301, 302.
Sebaſtianus Cramoſius p. 266, 267.
Seps vel Sepedon p. 297.
Seps Saurus ſive Lacerta Chalcidica p. 301.
Sfortia; vide *Ludovicus*.
Siciliæ Antra; vide *Antra*.
Sinus Nicomedienſis, Sinus Aſtacenus, p. 310.
Sirmondus; vide *Iacobus*.
Snellius; vide *Willebrordus*.
Sopater p. 246.
Spectatus, Imp. Conſtantij Legatus ad Saporem Regem Perſarum, p. 242, 244, 245, 256.

Sprecherus; vide *Fortunatus*.
Stellio p. 299.
Stobæi Eclogæ p. 266.
Stoica ἀντάρκεια p. 265.
Strategius p. 247.
Symeonis Metaphraſtæ Hiſtoria Vitæ S. Alexij illuſtratur & ſuppletur p. 306.

T.

TEnſinus; vide *Octavius*.
Tenthredon ſive Tenthrene p. 301.
Thaddæus Barberinus p. 243.
Thalaſſius p. 255.
Theodorus Gallæus Chalcographus p. 274, 276, 280.
Theodorus Gaza p. 274, 278, 280.
Theophilus p. 249.
Theriaca Andromachi Senioris p. 308.
Thomas Erpenius p. 272.
Thomas James p. 272.
Timothei Patriarchæ Alexandrini Reſponſa Canonica exſtant in Codice manuſcripto Theologico Græco CCCXXXVIImo, num. 13. Vide Appendicem Libri ſexti pag. 307.
Toloſana Academia p. 271.
Triticum quinquaginta annorum; vide *Frumentum*.
Trygon ſive Paſtinaca p. 301.
Typhlinus, ſerpens, p. 298.
Turcarum odium erga ſtatuas p. 311.
Tzetzes; vide *Iſacius*.

V.

VArronis locus ſingularis de diuturnitate tritici & milij p. 316.
Vbaldinus Comes p. 271.
Veſpa p. 301.
Vipera, & Viperarum coitus p. 296, 297, 308.
Vorſtius; vide *Everhardus*.
Voſſius; vide *Gerardus* & *Iſaacus*.
Vſſerius; vide *Iacobus*.

W.

WIllebrordus Snellius p. 272.

Z.

ZEnobius p. 250.

ERRATA RESIDVA
præcedentium *quinque* Librorum.

Lib. I pag. 168 verſ. 24, 25 & 26 pro *Catalogus quorundam MStorum Codicum Arabicorum, Perſicorum, Turcicorum & Hebraicorum* lege *Catalogus centum ſeptuaginta novem Manuſcriptorum Codicum Arabicorum*, &c.

Lib. II pag. 31 verſ. 35 pro *Amiteminus* lege *Amiterninus*. Pag. 88 verſ. 23 pro XX lege XXI, & ſimiliter pag. 91 verſu antepenultimo pro *dies vigeſimus Februarij* lege *dies vigeſimus primus Februarij*. Annus enim Chriſti 1384, de quo ibi agitur, fuit biſſextilis. Pag. 598 verſ. 35 & 36 pro, *editi ſunt Venetijs, & ijdem latinè quoque ibidem excuſi ſunt*, lege, *editæ ſunt Venetijs. & eædem latinè quoque ibidem excuſæ ſunt*. Pag. 716 verſ. 4 pro CLAVDIA FELICITATE lege CLAVDIA FELICE, & ſimiliter in Indice ejuſdem Libri ſub literâ C pro *Claudia Felicitas* lege *Claudia Felix*.

Lib. III pag. 380 verſ. 28 pro A. 1473 lege A. 1472.

Lib. IV pag. 24 verſ. 14 pro ὅσοι lege ὅσον. Pag. 84 verſ. 30 pro A. 1473 lege A. 1472. Pag. 202 verſ. 5 poſt anni 1654 pone comma, & adde *Tom. XV à pag.* 611 &c.

Lib. V pag. 218 verſ. 4 pro *Blemmydæ* ſcribe *Blemmidæ*. Ibid. verſ. 24 pro ὑελίας lege ὑελία. Pag. 227 verſ. 3 & 4 pro, *anonymi cujuſdam antiqui Philoſophi ethnici Fragmentum, quod ſine ullâ inſcriptione* &c, lege, *Georgij Gemiſti Plethonis* Ἐπινομὶς, *ſive*, *Concluſio trium Librorum de Legibus, quæ ſine ullâ inſcriptione* &c. Pag. 241 verſ. 15 pro *Arabicam & Græcam*, lege, *Arabicam, Græcam & Italicam*. Pag. 317 verſ. 3 pro A. C. 1473 lege A. C. 1472, & pag. 367 col. 1 verſ. 28 ſimiliter pro A. C. 1473 lege A. C. 1472. Pag. 319 verſ. 21, pag.

pag. 365 colum. 2 verſ. 24, pag. 373 verſ. 31, & pag. 381 verſ. 18, pro, *qui floruit circa annum Chriſti* 1150, lege, *qui floruit circa annum Chriſti* 1345. Pag. 320 verſ. 18 poſt *diſcipuli* deeſt comma. Pag. 321 verſ. 34 poſt *converſus eſt* adde *Operibus*. Pag. 369 verſ. 25 & 26 dele hæc omnia: 6. *Anonymi cujuſdam antiqui Philoſophi ethnici Fragmentum exſtat in Codice* CCLXXIX*no*, *num.* 5. Pag. 374 inter verſ. 26 & 27 inſere hæc: GEORGII *Gemiſti Plethonis, qui ſeculo poſt Chriſtum decimo quinto cum Cardinale Beſſarione floruit*, Ἐπινομίς, *ſive, Concluſio trium Librorum de Legibus, exſtat in Codice* CCLXXIX*no*, *num.* 5. Pag. 403 verſ. 6 pro *in latinum ſermonem* lege *in græcum ſermonem*. In Tabulâ Chronologicâ & Genealogicâ Imperatorum Conſtantinopolitanorum Palæologorum, quæ inter pag. 408 & 409 inſerta eſt, ubi agitur de penultimo Imperatore Conſtantinopolitano Joanne Palæologo pro *à Patre ſuo Michaele* lege *à Patre ſuo Manuele*. Pag. 410 verſ. 18 pro *cupidum* lege *cupidam*.

ERRATA

Libri *Sexti* Commentariorum de *Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ Vindobonenſi*, quæ primâ vice inter relegendum obiter à me obſervata ſunt.

Pag 1 verſ. 18 poſt *teſtatur* pone comma. Pag. 5 verſ. penult. pro κοινῶ lege κοινωνῶν. Pag. 11 verſ. 10 pro γεννομένη lege γενομένης. Pag. 15 verſ. 26 ſuper vocem ἀρχικοί dele accentum ſuperfluum in ultimâ ſyllabâ. Pag. 16 verſ. 2 in margine pro *Fridericus* lege *Theodericus*. Pag. 31 verſ. 30 pro *Tactitis* lege *Tacticis*. Pag. 45 verſ. 20 pro Μελεταὶ ſcribe Μελέται. Pag. 94 verſ. antepenult. in margine pro Νεχψοὶ lege Νεχεψῶν. Pag. 100 in margine pro, *Fuit is etiam olim inter Codices MStos Medicos Græcos duodecimus*, lege, *Fuit is olim inter Codices MStos Medicos Græcos vigeſimus*. Pag. 104 verſ. 28 pro *Medicinis* lege *Medicamentis*. Pag. 111 verſ. 10 poſt *Zachariâ* pone comma. Pag. 114 verſ. 23 pro Cod. XXIII & XXIV lege Cod. XXIV & XXV. Pag. 118 verſ. 11 poſt *Epiſcopi* pone comma. Pag. 143 verſ. 4 pro *ſive admixtionem* lege *ſive per admixtionem*. Pag. 150 verſ. 24 & 25 pro *apud Aëtium* lege *apud Æginetam*. Pag. 199 verſ. 28 & 29 dele hæc omnia: CLAUDIUS *Ptolemæus Alexandrinus*; *vide* PTOLEMÆUS. Pag. 218 inter verſ. 7 & 8 inſere hæc: CLAUDIUS *Ptolemæus Peluſiota, Philoſophus Alexandrinus*; *vide* PTOLEMÆUS. Pag. 243 verſ. 27 poſt *addixerit* pro colo pone punctum. Pag. 257 verſ. 31 pro *Libani*; lege *Libanij*. Pag. 280 verſ. 35 pro *Apendicem* lege *Appendicem*. Hæc ſunt, BENEVOLE LECTOR, quæ *Librum* hunc *Sextum* primâ vice obiter relegenti mihi emendatu neceſſaria ſe obtulerunt. Reliqua autem ejuſdem generis, quæ deinceps vel ipſe obſervaturus ſum, vel ab alijs mihi indicabuntur, publicabo, volente DEO, in fine *Libri Septimi*.

ADMONITIO

ad *Bibliopegum* de ordine *quatuordecim Tabularum æneartum*, quæ ad *Libri Sexti* Commentariorum de Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ Vindobonenſi *Appendicem* pertinent.

1. *Monumentum ſepulcrale Lucæ Holſtenij Hamburgenſis*, cum *verâ* ejuſdem *Effigie*, inſerendum eſt inter pag. 234 & 235.
2. 3. Tabulæ *duæ* Topographicæ duarum Bithyniæ Urbium *Nicææ* & *Nicomediæ* inſerendæ ſunt inter pag. 256 & 257.
4. Tabula exhibens *Icones novem recentiorum Græcorum, doctrinâ illuſtrium*, qui Græcas Literas ſeculo Æræ Chriſtianæ decimo quinto,

quinto, in Italiam tránſque Alpes primi invexerunt, inſerenda eſt inter pag. 274 & 275.

, 6, 7. Tabulæ *tres*, repræſentantes *varias Icones ex antiquiſſimo Codice manuſcripto Dioſcoridiano*, & præcipuè quidem *ex Eutecnii Sophiſtæ græcâ proſaicâ Paraphraſi Theriacorum Nicandri* deſumptas, inſerendæ ſunt inter pag. 294 & 295 ſecundum ordinem literarum A, B, C.

, 9. Tabulæ *duæ, ex pervetuſto Codice manuſcripto Arabico de Viperis & de Theriacâ Andromachi Senioris* deſumptæ, literíſque A & B notatæ, inſerendæ ſunt inter pag. 308 & 309.

0. Tabula literâ C. notata, quâ ſolus repræſentatur *Baſiliſcus*, inſerenda eſt inter pag. 308 & 309 poſt duas ſuprà memoratas Tabulas A & B.

1. Tabula exhibens ſecundùm veram magnitudinem ſuam & dupliplicem formam, literis A & B notatam, *Dentem molarem, viginti octo uncias pendentem*, qui adſervatur *in Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ*, inſerenda eſt inter pag. 310 & 311.

2. Tabula exhibens *Dentem molarem viginti trium unciarum*, A. C. 1644 *Crembſæ* in Auſtriâ Inferiore inter muniendum ſub terrâ inventum, inſerenda eſt inter pag. 312 & 313.

3. Tabula exhibens *Frumentum trecentorum viginti novem annorum*, quod adſervatur *in Auguſtiſſimâ Bibliothecâ Cæſareâ*, inſerenda eſt inter pag. 316 & 317.

4. Tabula exhibens *Pullum gallinaceum bicipitem*, A. C. 1645 *Græcij* in Styriâ natum, inſerenda eſt inter pag. 316 & 317.

FINIS.

VAL 1520012.

intiero